

В.Ф.Капіца

**ФІЛОСОФІЯ НАУКИ:
ІННОВАЦІЙНА МЕТОДОЛОГІЯ ТА
ЕПІСТЕМОЛОГІЯ НООСФЕРНОГО ЗРОСТУ ЗНАНЬ**

Монографія

Книга 3

Кривий Ріг - 2018

УДК 101 (075.8)

ББК 87 я 73

К – 20

Рецензенти: Шрамко Я.В., д-р філос.наук, професор

Токарєв Р.М., к.філос.наук, доцент

Рекомендовано до друку Вченою радою ДВНЗ «Криворізький національний університет» (протокол № 1 від 25 квітня 2017р.)

Капіца В.Ф.

К-20. Філософія науки: інноваційна методологія та епістемологія ноосферного зросту знань – Кривий Ріг: Видавничий центр ДВНЗ «КНУ», 2018 – 731 с.

ISBN 978-966-132-010-8

В монографії представлені результати наукових досліджень ноосфери в якості наукової реальності інноваційного мислення, ноо-пізнання і зросту наукових знань. Показані можливості креативного синтезу древнього і сучасного знання, розвитку високорівневої ноосферної свідомості і багатовимірного ноо-мислення, представлені тензорні конструктори оперування менталодуховними процесами з задіянням ноо-фактора генерації та управління ноо-знаннями. Встановлений «епістемологічний рух знань» та здійснена їх класифікація в системі сучасної науки. Виявлена внутрішня структура науки та показаний її структурний розвиток в тренді становлення ноосферних засад ноонауки. Показана розширена топологія ноонаукових знань в їх універсально-ноосферній єдності та внутрішня структура ноо-науки. Розроблені методологічні засади ноо-епістемології науки, ноо-наукових досліджень і створення інноваційних науково-дослідних програм.

Монографія розрахована на викладачів і спеціалістів, магістрантів, аспірантів і студентів старших курсів. Вона представить інтерес для науковців і дослідників, що займаються проблемами ноосферогенезису, створення ноосферних засад ноо-мислення і ноо-пізнання, розробкою інноваційних дослідних програм на основі ноосферної методології зросту знань.

УДК 101 (075.8)

ББК 87 я 73

© В.Ф. Капіца, 2018

ISBN 978-966-132-010-8

© Видавничий центр ДВНЗ «КНУ», 2018

Загальний контент

Частина 1. Єдині методологічні та епістемологічні засади ноо-науки і зросту наукових знань	11
---	-----------

Розділ 1. Створення Семіотичного проекту на основі трансформативної реконструкції дискретної реальності перервного буття у континуальну безперервність..... 11

Розділ 2. Єдинопольова дія ноо-фактора в якості антропного принципу активного регулювання світореальнісних процесів у їх мікро-макро-мега масштабній інверсії онтологічного з'єднання у холотропний контініум123

Розділ 3. Створення Ноосферного проекту управління реальністю на основі операційно-регулятивної дії ноо-фактора за креативними інтенціями ноо-суб'єкта 195

Розділ 4. Єдині методологічні засади ноосферного мислення і ноо-пізнання в реальнісній епістесфері зросту наукових знань..... 315

Частина II. Інноваційна методологія і ноо-епістемологія зросту знань за Ноосферним проектом і науково-дослідними програмами реалізації проектних розробок	422
--	------------

Розділ 5. Ментало-духовний креативний синтез (МДКС) у високорівнему ноосферну свідомість, багатомірне ноо-мислення і вищевимірне ноо-пізнання.....422

Розділ 6. Наукова реальність ноосферного знання як ноосфера інноваційного мислення і ноо-пізнання та її «онтологізація» на методологічних засадах епістемології ноонауки.....472

Розділ 7. Епістемологічна реальність ноосферно-наукового знання і філософія ноонауки як ноосферно-онтологічний Реалогнозис і Мультиверсум знань.....517

Розділ 8. Ноосферна епістемологія та інноваційно-ноосферна методологія представлення знання і здійснення пізнання на засадах філософії ноо-науки.....542

Розділ 9. Епістемологічний рух знання у родовидовому зв'язку та референтній дії ноо-фактора у напрямі актуалізації ноосфери знань і епістемологічного зросту знань на засадах філософії ноо-науки..... 580

Розділ 10. Утворення «епістемологічного реалогнозису» ноо-знань в тренді структурного розвитку науки за класифікаційною типологією ноо-знань та номосами їх зросту в дослідних програмах ноо-науки..... 629

Зміст

ВСТУП	7
ЧАСТИНА I. ЄДИНІ МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА ЕПІСТЕМОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ НОО-НАУКИ І ЗРОСТУ НАУКОВИХ ЗНАНЬ	11
Розділ I. Створення Семіотичного проекту на основі трансформативної реконструкції дискретної реальності перервного буття у континуальну безперервність	11
1.1. Інтелектуально-трансформативна декомпозиція і ментальна реконструкція світореальності в її онтологічній безперервності та суб'єкт-об'єктній єдності цілісного антропобуття.....	11
1.2. Онтологічна реконструкція буття та перехід від суб'єкт-дискретних декомпозицій до континуально-безперервної світореальності.....	28
1.3. Семіотичний проект реконструювання світореальності та онтологічний перехід до континуального буття «безперервного світу».....	46
1.4. «Об'єктотворення» суцього і становлення безперервних суб'єкт-об'єктних суцезв'язків та їх відтворення у Семіотичному проекті.....	61
1.5. Реалізація Семіотичного проекту за параметром «типологія суб'єктності» в інтенційно-семіотичних конструктах творчо-екстенційної «суб'єктореалізації».....	87
1.6. Реалізація Семіотичного проекту за параметрами «характер буттєвісного існування та екзистування буття» і «спосіб буттєвісного дискурсу».....	99
Розділ 2. Єдинопольова дія ноо-фактора в якості антропного принципу активного регулювання світореальнісних процесів у їх мікро-макро-мега масштабній інверсії онтологічного з'єднання в холотропний контініум	123
2.1. Ноосферна дія антропного принципу та його макромасштабна реалізація в дійсному ноо-антроробутті.....	123
2.2. Проектно-семіотичні засади програмованого конструктивно-трансформаційного переходу до ноосферної реальності і ноо-буття.....	143
2.2.1. Дискурсивна номологія і семіотично-реконструктивний дискурс континуального «єдинореальнісного буття» за когнітивним конструктами Семіотичного проекту.....	143
2.2.2. Когнітивно-процедурна метакоординація функціональної організації Семіотичного проекту в конструктивній референції дооб'єктної екстерналізації.....	169

Розділ 3. Створення Ноосферного проекту управління реальністю на основі операційно-регулятивної дії ноо-фактора за креативними інтенціями ноо-суб'єктів 195

3.1. Ноосферна «S-O активація» онтичносуцього в актуалізований стан онтосуцього через свідомісно-ментальне розпізнавання об'єктоконфігурацій світореальності..... 196

3.2. Когнітивно-семіотична таксономія і репрезентація Ноосферного проекту в конструктах і сигніфікаторах стандарта трансформативної реконструкції (ТКСР) 209

3.3. Інформаційно-реальнісне програмування і декодування Ноосферного проекту в реальнісних циклах системно-управлінської дії ноо-фактора..... 239

3.4. Розпізнавання декодованих ноограм і семіограм Ноосферного проекту в онтологічно-преображену дійсність «антропореалізованого» ноо-буття 266

3.5. Ноосферно-проектне розпізнавання дійсності на основі програмного конструювання антроподійсності в суб'єктній інтенції-екстенції креативного самоздійснення 293

Розділ 4. Єдині методологічні засади ноосферного мислення і ноо-пізнання в реальнісній епістесфері зросту наукових знань..... 315

4.1. Філософсько-ноонаукові засади переходу до ноосферного мислення і ноо-пізнання..... 315

4.2. Креативний синтез древнього і сучасного знання в ноосферному мисленні і ноо-пізнанні..... 334

4.3. Фундаментальний креатосинтез (ФКС) суцього з невизначеного стану у «визначене суще» шляхом реалізації духовно-творчих сил креативно-самоздійснених ноо-суб'єктів..... 370

4.4. Суб'єкт-об'єктне визначення суцього у сутнісному антропосинтезі та через розвиток антропоздатностей до ноо-реальнісного оперування суцедійсним..... 390

ЧАСТИНА II. ІННОВАЦІЙНА МЕТОДОЛОГІЯ І НОО-ЕПІСТЕМОЛОГІЯ ЗРОСТУ ЗНАНЬ ЗА НООСФЕРНИМ ПРОЕКТОМ І НАУКОВО-ДОСЛІДНИМИ ПРОГРАМАМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТНИХ РОЗРОБОК 422

Розділ 5. Ментало-духовний креативний синтез (МДКС) у високорівневу ноосферну свідомість, багатомірне ноо-мислення і вищевимірне ноо-пізнання..... 422

5.1. Понятійні конструктограми номіналізованих духопроявлень в ментально-напружених модуляціях тензометричних ноосів..... 422

5.2. Тензорні конструктори і функціональні нооси креативного синтезу ноосферної свідомості, ноо-мислення і ноо-пізнання.....	445
Розділ 6. Наукова реальність ноосферного знання як ноосфера інноваційного мислення і ноо-пізнання та її «онтологізація» на методологічних засадах епістемології ноонауки.....	472
Розділ 7. Епістемологічна реальність ноосферно-наукового знання і філософія ноонауки як ноосферно-онтологічний Реалогнозис і Мультиверсум знань.....	517
Розділ 8. Ноосферна епістемологія та інноваційно-ноосферна методологія представлення знання і здійснення пізнання на засадах філософії ноо-науки.....	542
Розділ 9. Епістемологічний рух знання у родовидовому зв'язку та референтній дії ноо-фактора у напрямі актуалізації ноосфери знань і епістемологічного зросту знань на засадах філософії ноо-науки.....	580
9.1. Епістемологічний рух родового «сущезнання» з його первовитоків до рівня епістемологічної актуалізації в сутнісному родовидовому зв'язку (єдиного Реалогнозису мислення, пізнання і зростаючого знання).....	580
9.2. Епістемологічний рух видового «реалознання» в його родовидовій детермінації і ноосферно-науковій реалізації самопродукуючого знання...	599
Розділ 10. Утворення «епістемологічного реалогнозису» ноо-знань в тренді структурного розвитку науки за класифікаційною типологією ноо-знань та номосами їх зросту в дослідних програмах ноо-науки....	629
10.1. Типологізація та «епістемологічна класифікація» родовидових знань в структуроутвореннях і різних класах науки та в номології епістемологічного руху безперервно зростаючого ноо-знання	629
10.2. Теоретичний розвиток науки у внутрішній структурі теоретичного зросту знань та інноваційного розвитку наукових теорій на засадах ноо-науки	666
10.3. Ідеї як структурний компонент науки та «рух ідей» в ноосферному реалогнозисі знань через їх універсальний зв'язок в ноо-знанні	694
ВИСНОВКИ.....	726

ВСТУП

Представлене монографічне дослідження є третьою книгою, котра присвячена проблемі розвитку філософії науки на основі ноосферно-наукових інновацій в мисленні і пізнанні. Головна мета – це дослідження ноосфери в її репрезентації як науково-онтологічної реальності знань, епістесфери інноваційного мислення і ноо-пізнання у напрямі безперервного зросту і поглиблення знань. Поставлена мета досягається шляхом створення методологічних засад ноонауки, ноосферної епістемології представлення знань в класифікованому статусі ноо-знань, їх виявлення за відповідними стандартами раціональності в ноосферному пізнанні і ноо-мисленні, генерації та акумуляції ноо-знань в епістесфері наукової реальності як операційному ноо-реалогнозисі зі сформованою ноометричною базою ноо-знань. Виходячи з таких підстав проводиться тезис про можливість креативного синтезу древнього знання і сучасних концептів знань з побудовою принципово нових епістемологічних конструктів знань «проривного» характеру, що отримуються за ноосферною методологією ноонаукових досліджень.

Ноосферні знання, що відкриті на основі ноо-методології та ноо-епістемології, мають трансцедентально «проривну динаміку» аферентивного випередження у прогресі науки і суспільства, «вибуховий» інформаційний потенціал «інноваційно-ноосферного гнозиса» і підтвердженого «прогнозиса науки», здатності в якості ноонауки до здійснення необхідних і давно назрілих трансформативно-реконструктивних змін в самому характері наукових знань з техногенного на гуманітарно-культурогенне ноо-знання. Особливо це стосується мілітарно-агресивного вектору сучасної науки з її антигуманним та руйнуючим природу характером використання наукових відкриттів і досягнень.

Тому в якості головного об'єкта проведеного монографічного дослідження предстає розвиток людських антропоякостей і здібностей і, перш за все, досягнення прогресу ноо-ментальних і духовних здібностей при формуванні високорівневої свідомості і багатовимірного мислення, творчих суб'єктів, здійснення ними ноосферного пізнання на інноваційних засадах ноо-методології. І обов'язково – з подальшою творчою реалізацією отриманих ноо-знань в об'єктостворюючій та об'єктоперетворюючій креативній діяльності ноо-суб'єктів. На цій основі відкривається можливість повернутись до гуманістичних первовитоків знання і «антроподжерел» самої науки. Подібне надає змогу ствердити пріоритет «сфери людини» та наукової «антропосфери» людських знань, перетворити наукосферу на суб'єктосферу творчих особистостей, креатосферу і ноосферу сучасної науки, що потребує її радикального оновлення і трансформації на інноваційних засадах. Такі можливості і відкриває *ноо-наука, що предстає як ноосфера інноваційного мислення і ноо-пізнання, антропосфера і креатосфера продукування ноосферних знань на засадах ноо-методології і ноо-епістемології безперервного зросту та поглиблення знань у їх вищому ноонауковому статусі.*

Основний предмет дослідження – це виявлення конкретних ноосів духовної свідомості і ноосферного мислення творчих суб'єктів, що виникають і діють внаслідок «тензорних духонапружень» власної суб'єктосфери, а на цій основі – *виявлення номологічних засад ноо-науки, номології ноо-знань і конкретних номосів ноосферного пізнання в якості логічно-обгрунтованих законоположень проведення неонаукових досліджень.* На цій основі формується наступна принципова теза – це ствердження про можливість «епістемологічного руху» знань в їх універсальному ноосферному зв'язку. Теза про епістемологічний рух знань обгрунтовується на основі виявлення родових і видових «сущезнань» у їх ноо-зв'язку, що на порядок розширює і поглиблює пізнавальні можливості науки і творчих суб'єктів у ноо-пізнанні.

На подібних розширених і поглиблених підставах залучення до «епістемологічного руху» суцезнань в їх первовитоках родовидового знання здійснена його типологізація і класифікація на основі інноваційно-ноосферної методології і ноо-епістемології. З цим набагато розширюється та поглиблюється власний «базис науки» в її сутнісних основах та структурних компонентах. В метафізичному відношенні вона стає здатною охоплювати абсолютнісні первопочатки всього суцього в їх «критичному переході» від хаосу до даосу впорядкованого суцього в актосутностях та в первинній «світлореальності» ейдо-знань, а також відкриває можливість на науковій основі розпізнавати морфосубстантиви та кодовані первопрограми «згорнутих» світореальностей, котрі креативно «розгортаються» в космосферу дійсного буття за «логосом» і космологією онтологічно «пред'явленого» і «реалізованого знання».

Встановленні «суцезв'язки» знань через універсально-ноосферне представлення їх ноосферної єдності дозволяє суттєво розширити пізнавальний базис самої науки. У своїй внутрішній сутності та зовнішній номонологічно-реальнісній представленості можна зафіксувати зміну «структурної топології науки» за внутрішніми номосами її власного розвитку. Так, окрім її першоджерел, внутрішніх засад, понять, концептів і законоположень, теорій та ідей, сучасна наука в її ноонауковому статусі починає структурно охоплювати наукові інновації, внутрішню логіку власного розвитку, науково-дослідні програми наукового пізнання (та їх представлення в якості внутрішньонаукових програм власного самопрограмування), управління наукою з її власною організацією і самоорганізацією, структурної наявності універсальної бази ноо-знань з універсально пов'язаними базами даних власної номонології прогресивного розвитку.

Досягнуті результати проведеного монографічного дослідження дозволяють створити і надійно обґрунтувати інноваційну методологію та епістемологію ноо-науки, а з цим – вийти на розробку ноосферних технологій

(НТ) в операційному форматі ноосферних інновацій та розробки НТ-програм. Результати монографічного дослідження вже використовуються в навчальному процесі при викладанні ряду дисциплін для магістрантів і аспірантів: «Філософія науки та інновацій», «Філософія і методологія науки», «Філософія освіти», на основі чого можлива розробка і викладання інноваційних спецкурсів «Філософія ноо-науки» і «Філософія ноо-освіти», «Ноо-епістемологія і ноо-праксіологія зросту знань». Великий потенціал «інноваційного праксісу» ноо-науки дозволив розробити три ноосферних Проекта зі створення науково-технічних комплексів як НТК, генеруючих ноо-знання і ноо-технології.

Монографія має статус науково-навчального видання. Отримані результати можуть бути застосовані в навчальному процесі за структурно-логічною схемою розробленого контенту і планом, що відповідає аналітично-диференційованого змісту видання, а одночасно – в наукових дослідженнях при розробці науково-дослідних програм. Останнє буде представлено в 4-й книзі даного тематичного циклу. Монографія розрахована на спеціалістів і викладачів, магістрантів, аспірантів і студентів старших курсів, науковців і дослідників даної «ноосферної проблеми». Ця проблема все більше актуалізується, особливо в тренді «ноосферного вибуху» знань, що може здійснитись в самих різних сферах людського буття. Тому проблема ноосферогенезису науки і суспільства, суспільної культуросфери і креатосфери, ноосферного освоєння космосфери як нового ареала «актуальної дійсності» для людей, визиває великий інтерес і має велику перспективу. Але найбільший інтерес і значення має сам «прогрес людини», розвиток людських ноосферних антропоздібностей, «перспективи людини» і всього людства в якості повноцінного представника космо-ноосферних цивілізацій.

ЧАСТЬ I. ЄДИНІ МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА ЕПІСТЕМОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ НОО-НАУКИ І ЗРОСТУ НАУКОВИХ ЗНАНЬ

Розділ I. Створення Семіотичного проекту на основі трансформативної реконструкції дискретної реальності перервного буття у континуальну безперервність

1.1. Інтелектуально-трансформативна декомпозиція і ментальна реконструкція світореальності в її онтологічній безперервності та суб'єкт-об'єктній єдності цілісного антропобуття

Контент: передумови та умови інтелектуальної реконструкції і трансцендентальної декомпозиції буття в єдину і синтетичну конструкцію «безперервного світу», суб'єкт-об'єктна трансформація та перехід від семантичної дискретності до семіотичної безперервності (недискретності) онтологічно цілісного континуального антропобуття

Головне питання, що виникає в контексті вже розроблених трьох стандартів раціональності з «наукової стандартизації» ноосферного розуміння і мислення (ІКСР – «раціоналізованої інтеркомунікативності», ІССР – «раціоналізованої семантики» і ПСР – «раціоналізованої імагінації»), полягає в тому, яким чином представити «трансформоване буття» в його реально-дійсному вигляді. Тобто перейти від «уявного буття» і «буття-в-уяві», від його проектної інтенції до продуктивно-імагінальної предметної реалізації («натуралізації»), репрезентації в якості композиційно-екстарналізованого буття як «реального ноо-буття». Воно проявляє себе «реально» і «дійсно» в якості «дійсної реальності» (а не умовно в «продуктивній уяві») в 2-х основних модусах – в «антропоформаті» людського сприйняття (почуттєвого та понятійно-дискурсивного), а одночасно і в більш «широких» та «глибинних» онтичних (потенційно) і онтологічних реалізаціях (дійсно). Тобто дозволяє реально-фрактально і композиційно конфігурувати буття не тільки в суто

антропному інформаційно-семантичному аспекті (наприклад, у стандартах раціональності ІКСР, ІССР та ПСР), а через «способи семіотичного існування» в більш широкому спектрі «семіотичних форм» і «семіотичних дій». За думкою А.Греймаса і Ж.Фонтанія, це відкриває нові рівні і виміри буття, за якими «вимальовується онтичний горизонт» з'єднаної суб'єкт-об'єктної реальності, котру можна ідентифікувати за умови визнання деякого автономного і однорідного виміру, представленого в «різних стадіях» його «семіотичного існування». Серед них «потенціальні», «віртуальні», «актуальні» і «реалізовані стадії існування» [1, с.22]. В цих «стадіях» з більш широким і «дальнім» онтичним горизонтом відбувається повна трансформація об'єктів буття: «це означає, що об'єкт семіотичного опису парадоксальним чином одночасно є феноменальний і реальний», тобто він одночасно є «реальний» і «уявний», а «семіотичний дискурс» подібного парадоксально-феноменального існування об'єктів слугує для «опису іманентних структур» цих об'єктів та іманентних їм «семантичних форм» [1, с.22-23]. Це буттєвісно можливо і онтологічно реалізується через «реалізований дискурс» в «семіотичних універсалиях», коли «світ перетворюється у смисл» на основі того, що «екстеросептивні фігури інтеріорізуються», а «фігури і предмети «означаємого» язика» перетворюються «в нове означаюче», що змінює «первоначальне означаюче» [там же, с.23-24]. Тобто фактично відбувається «об'єктна трансформація» буття через «певний спосіб мислення суб'єкта». Подібна зміна відбувається як «шляхом сенсифікації» і «введення додаткових пропріосептивних категорій», так і створення нової «теоретичної конструкції» в новій якості «епістемологічного суб'єкта» взамін «пізнаючого» або «раціонального суб'єкта» [там же, с.24]. Загалом, це «метаморфоза суб'єкта» у новому «дискурсі ідентичності» та в «трансформації суб'єктності» – вже у «метафізичному дискурсі» та «самототожності відносно до об'єктів» [2, с.51-52].

За нашою концепцією, «внутрішній» або «іманентний суб'єкт», внаслідок ноо-процесів взаємопроникнення і взаємотрансценденції буття і мислення,

утворення ноосферно-метафізичної єдності (і всеєдності) суб'єкта і об'єкта, перетворюється-трансформується в «реальнісний Суб'єктом». Його головна властивість – це здатність «переконструювання» реальності, здійснення її певної «трансформативної реконструкції» дійсності за відповідним стандартом раціональності ТКСП (трансформативно-кострукційний стандарт раціональності). Але для цього треба, насамперед, змінити все існуюче світорозуміння суб'єкта в його органічному і нероздільному зв'язку з об'єктом, тобто в їх «S-O коннекції». А саме:

1) змінити світоглядну уяву про буттєвісний Об'єктом, що є певним «породженням» і конструкцією реальнісного Суб'єктом, котрий активно-творчо діє як ноо-суб'єкт з силою «ноосферного фактора» світореальності;

2) виробити конструктивне ноо-розуміння про світобуття і світореальність як ноо-дійсність, що нероздільно пов'язана з ноо-розумінням і ноо-мисленням;

3) змінити світоглядно-почуттєву, «антропну уяву» про світобуття і світореальність на його ноосферне світорозуміння у відповідних ноо-поняттях, семантичних імпрінтах, імпрінт-поняттях та в семіотичних значеннях і означеннях «семіотичного існування»;

4) сконструювати інформаційно-семантичну і семіотичну «продуктивну уяву» про світобуттєвісну реальність у її зміненому конфігуруванні, а саме – у фрактальних конфігураторах і композиціях з певною «рефракцією-переломленням» в змінену екстерналізовану дійсність в її ноосферному онтологічному вимірі вже як ноо-реальності;

5) знаючи механізм аферентно-випереджаючого сприйняття буттереальності та імагінально-продуктивної її репрезентації Суб'єктомом як ноо-дійсності, необхідно Об'єктом «переконструювати» у його висхідних «передумовах» та умовах реального, а не уявного існування суцього; тобто, коли воно ще не набуло своєї оптичної «сферності», формності, «фігуративності» часо-просторової «подовженості», масштабної «розширеності», «голограмності», метаморфності існування, фізичної і метафізичної впорядкованості, «логосу

розвитку» та законоположеності «розгортання у дійсність» в певній архітектониці буття і всієї світобудови.

Всі ці процеси і необхідно відповідним чином реконструювати в поняттях ноо-розуміння і ноо-мислення з моменту «актуалізації сущого», його актуальної «явленості» і реальнісного «про-явлення», подальшого «розгортання», розвитку і трансформації. При чому всі уявні та екзистенційні продуктивно-«імагінативні конструкції» людського «антропобуття» привести до семантичного і семіотичного висхідного стану «передумови становлення», первинного «становлення буття в «онтичних конструктах» потенційно можливого та «онтологічних конструкціях» реально можливого (при певних умовах буттездійснення). За нашою концепцією, – в ноо-мислимих горизонтах «безперервного буття» або Всебуття, що становиться «в нескінченному «онтогностичному русі» [3, с.741]. За думкою А.Ж.Грейсмаса і Ж.Фонтанія, для переходу до «однорідного стану» суб'єкта і об'єкта або «однорідності інтеросептивного і екстеросептивного» необхідно встановити певну **«формальну рівновагу між «станами речей» і «станами душі» суб'єктів»** (виділено нами). При цьому «душа суб'єкта» розуміється як «компетенція, котра необхідна для трансформації, що отримується як її результат», а «стан речей» – це те, що «трансформовано або підлягає трансформації», а разом (у «формальній рівновазі») – це представлено *«в семіотичному вимірі однорідного існування»* [1, с.25].

В інформаційному відношенні контент цього «семіотичного виміру» утворюється, за В.Н.Агєєвим, «семантичною мережею з відповідного представлення знань», наприклад, за «продукційною моделлю» перетворення «декларативних знань» в реальні знання через «взаємодію між двома проблемними просторами». Цей простір утворюється в континіумі: «стратегія викладання знань» – «стратегія їх перетворення» [4, с.209-210,216]. Інструментально подібне предстає як «підтримка творчої діяльності людини» у «змістовному просторі... генерації і структурування знань про предметну

область» [4, с.215-216]. У В.П. Широчина ця проблема вирішується через розвиток нейроінтелекту, а також через «переніс мікросвіту, мотивів, установок та іміджа людини у мікросвіт штучного інтелекту». Але для цього необхідна «структурна ідентифікація метамоделей віртуальної особистості», «відродження нейроінтелекту» через розвиток «надсвідомосісної інтуїтивної здібності», для чого в свою чергу необхідний «контроль знань з урахуванням інтуїтивних здібностей передбачення» [5, с.60-61,63,65,68]. В цьому контексті Б.В.Марков вважає, що необхідна загальна «реконструкція розуміння», котра «не зводиться до комп'ютерного аналогу інтенціональних станів», тому що «не існує загального закону або алгоритма розуміння» [6, с.36]. Він пропонує перейти «від філософії язика до філософії знака» у такій онтогностичній послідовності семіотичної акумуляції «знаків буття»:

а) при виявленні «відношення знаків до дійсності» необхідно віддавати перевагу «значенням і референції природних знаків», котрі «визначаються не аналітично.., а завдяки практичному обігу з конкретними предметами» [6,с.35,76]; це може бути у тому числі і семіотично-знакова реальність людської мови, що оперує «природними знаками»;

б) але при акумуляції «знаків буття» потрібен відхід від понять людського язика, тому що «язик позначає, а не відображає світ, говорити – це отже надавати того чи іншого значення видимому»; тому теорія язика в категоріях «логічного емпіризму» є недостатньою і «незадовільною» і треба, за Л.Вітгенштейном, переходити «на методи логічної семантики» [6, с.46];

с) необхідна розробка нової «структуралістсько-семіологічної концепції мови», котра є «найбільш радикальним варіантом сучасної філософії язика», насамперед це відноситься до «комунікації, семантики і семіотики в силу їх надзвичайного «енергетизму», бо «циркуляція знака» в «семіотичному світі» зараз розуміється як «головне джерело енергії» в такій же мірі, як і «циркуляція інформації» [6,с.79-80].

Однак у такому «семіотичному світі», в котрому «циркуляція знака» та «інформація виступає головним джерелом», його існування, виникає «гострий дефіцит реальності», тому що знакова «феноменологія схвачує структуру і зневажає реальністю і реалізацією» [6,с.82]. Для Е.Гуссерля феноменологічна реальність не більше, ніж «інтенційна структура ментальних процесів» описове «deskриптивне вчення про сутність чистих переживань». А за М.Хайдеггером, «свідомість – це така абсолютна передумова буття, на основі якої реальність взагалі може являтися» тільки завдяки свідомості і мисленню. Тому всі ментально-буттєвісні процеси треба розглядати як «свідомість у її бутті» та в конкретній «семіотиці переживань» буттєвісних процесів [7,с.144].

Однак з цим виникає питання. Чому буттєреальність, що виникає у свідомості людини, в її усвідомленні і мисленні так неоднозначно інтерпретується, породжує стільки питань, весь час потребує свого семантичного перосмислення, семіотичного «переозначення», світорозумового перебудування і переконструювання буттєвісної світобудови у визначення її «дореальнісного» і «реальнісного» стану, а надалі – всього онтологічного процесу «становлення» і розвитку дійсності? Одна із відповідей полягає у встановленні «передумов буття» та подальших умов його здійснення за різними «конструкторськими планами», «буттєпрограмами», семантичними і «семіотичними проектами».

Основні сучасні «розгортки» буття в онтогностичних «конструктах» його «передумов» як «замислу буття» можна побачити у деяких «реальнісних ескізах» буттєактуалізації. А саме:

1). Представлення буття в «семіотичному просторі» його передумови як «екрана буття» [1, с.31]; тобто як деякої буттєвісної проєкції та «проєкційної розгортки дійсності» через буття.

2). На цьому «екрані буття» реальна дійсність предстає у двох діаметрально протилежних модальностях – «полярностях»:

а) в науковій «уявній теорії буття» на цьому «екрані буття» можна побачити «лише кілька прочерчених ліній»; вони вимальовуються на науково визначених «епістемологічних обмеженностях та на методологічних вимогах» – це лише «ледве намічені концепти», котрі описують лише «можливість існування», яке походить з «оперативних практик» деякого «актуального буття» на фоні «онтичних горизонтів» його реальних можливостей [1,с.27];

б) буття предстає як «артистичне творення», або процес розгортання «образності», що має яскраво виражений «постановчий характер» і «стає центром референцій всього спектакля пристрастей» [1,с.30];

3). Подальша актуалізація буття, що предстає як «конструкція ескіза передумов» буття, котра виходить з того, що буття повністю «захвачує» і «поглинає» суб'єкта [там же, с.74]. Подібне відбувається таким чином, що буття своєю «понадмірною образністю» вводить суб'єкта цими «понадобразними картинками» у «транс» буттєсприйняття, і він намагається знайти роз'яснення цим «трансам сприймаючого і метафоризуючого світ суб'єкта» в якомусь зрозумілому дискурсі [там же, с.31]. В цьому дискурсі суб'єкт нібито встановлює «угоду між інтеросептивним і екстеросептивним». Проте через образно-трансформоване «транс-сприйняття» буття в подібній конвенційній угоді предстає таким чином, що «віднині не природний світ йде назустріч суб'єкту, але він сам (як «світ буття» – ред.) об'являє себе хазяїном світу (як «світ-процес» – ред.)». Тобто суб'єкт лише «образно перетворює цей світ на свій лад» і вже в цьому перетвореному вигляді він предстає для суб'єкта як «світ здорового глузду», а через очевидності здорового глузду буття надалі «стає світом для людини, людським світом» [там же, с.30]. Проте це не більше, ніж «входження у транс суб'єкта, що уводить його вдалину і перетворює його на другого суб'єкта» [1,с.29].

4). З цим суб'єкт *«роздвоюється» і він нібито «подвоює» себе в об'єктному бутті», стає «буттєсуб'єктом». В такій якості він може «подвоювати» буття, вибудовуючи його за рівнями, мірами, видами, родами, вимірами тощо.*

Буттєвісне «роздвоєння суб'єкта» здійснюється у точній відповідності до передумов його «перших установок або того, хто є «виражаючим» (суб'єкт), а що є «виражаємим» (об'єкт, об'єктне буття) [1,с.26-27, 30-31].

5). Однак це не реальне суб'єктне чи об'єктне буття, а лише «перед-буття» у його «перед-умові». Тобто це ще не «сконструйоване буття» у предметних фігурах, формах і конфігураціях, яке ще не набуло своєї сенсibilізації і семантичності, а є лише «перед-чуття» буття у його «перед-начальній напрузі» («тенсивності»). Воно тільки «виплескується назовні – спалахує» внаслідок «поляризації того, що в цей момент перестає бути єдиним цілим», тобто «подвоюється» і стає «суб'єктом» і «об'єктом» [1,с.36]. Проте це тільки «прототипи» суб'єкта і об'єкта, що представлені в «прототипах актантів» у визначеннях «майже - суб'єкта» і «майже - об'єкта», а саме:

а) визначення «майже-суб'єкта» розуміється у його «протенсивності» або «направленості уперед», що предстає як зорієнтованість на дію «актанта» або діючого «персонажа, зобумовленого до дії» [1,с.36]; за А.Туреном, подібне є «народження суб'єкта як «дієвця» в процесі «раціоналізації і суб'єктивізації» світу «світом об'єктивного розуму», котрий «підкоряється урядуванню лише самого розуму» [8,с.83,88-89]; «дієвець» той, хто діє згідно «принципу самоконститування в якості суб'єкта», діє задля «поширення... власної свободи», виявляє «душу.., що протистоїть тілові», надає суб'єкту певний «сєнс, який душа надає тілові всупереч...уприсутненням і нормам» умов існування; а з цим сєнс буттєіснування одночасно надає суб'єкту «самосвідомість», «інтроспекцію», «одержимість самоідентифікації», «чисте сумління» тощо [8, с.92-93];

б) визначення «майже-об'єкта» розуміється у «потенціальності об'єкта»; це стан «до того, як «помістити» напруженого суб'єкта ...в об'єкти», котрі пов'язані «перед-чуттєвістю» і «тісною пов'язаністю друг з другом як суб'єкт для світу і світ для суб'єкта» [1, с.36]; подібним чином і виникає, за нашою концепцією первинний суб'єкт-об'єктний «S-O зв'язок».

б). Подібна первинна сенсibilізація буттєвiсностi вiдбувaється в первинних «фiгурах-конструкцiях» та у «первинно виникших значеннях» суб'єкт-об'єктного буття. Виникає «значення суб'єкта», яке супроводжується «подвоєнням суб'єкта» у вiдповiдних «значеннях об'єкта» за певними послiдовними станами «становлення буття» в роздiленостi суб'єкта i об'єкта [1, с.36]. А саме:

– поступова «накопичувальна поляризація енергії», що надалі веде до певної «поляризації того», що раніше було єдиним цілим, але в якийсь даний «момент перестає бути єдиним цілим» (і стає «поляризаційною роздвоєністю» та «нецілим» – ред.);

– виникнення позиційних «полюсів» внаслідок «поляризації енергії» і «знаходженн позицій»; це порушує неперервність і веде до «дискретизації полюсів», виникнення «дискретної перервності» і розривності існування світу «по ту» і «по цю» сторони «внутрішнього суб'єкта і зовнішнього об'єкта»;

– утворення «когнітивної проєкції перервного», а з цим – когнітивної «проєктивності світу» як розрізнення «суб'єкта стану» і «суб'єкта дії» («дієвця») у їх «роздвоєнні»; надалі здійснюється «вкладування суб'єкта дії» (як когнітивно «активного суб'єкта») в «зовнішній об'єкт» за 3-ма векторами його «суб'єктної дії»:

а) «вкладування в зовнішній об'єкт «суб'єкта стану» (що є «суб'єктивація об'єкта») та «активізація» останнього до рівня об'єкта, що пізнається «пізнаючим суб'єктом» («когнітивним суб'єктом»), що є «об'єктивація суб'єкта»;

б) «вкладування об'єкта» в суб'єкта («об'єктивація суб'єкта») і зворотно («суб'єктивація об'єкта»);

в) виникнення об'єктних «вiдносин з'єднання з суб'єктом» за «модалізацією станів суб'єкта» [1,с.36]: це *«інтенційні відносини» з'єднуючої «направленості» суб'єкта на об'єкт, котрі стають відносинами з'єднання об'єкта з суб'єктом, що як «з'єднуючі відносини» мають певний «інтенціональний*

результат»; в такому аспекті ці «з'єднуючі відносини» як «породжуючі результат інтенції», представляють подібний результат в таких двох основних інтенціональних конструкціях, а саме – а) в якості умов і передумов «буттереалізації» і б) в його «замислах» та «реальнісних ескізах» (виділено нами) [9, с.67-73]; тобто це «буттереалізація», що здійснена в «замислах та ескізах» суб'єкта як в його «суб'єктних конструкціях».

7). Створення первинних «інтенційних конструкцій» буттереальності в різноаспектних «інтенційних відносинах» суб'єкта і об'єкта. Серед них:

- каузальні конструкції як причинно-наслідкові або детермінаційні побудови інтенцій суб'єкта;

- конвенційні конструкції за певними договірними концептуальними узгодженостями (кількох суб'єктів);

- прості-складні конструкції в їх простих або «складних намірах» [9,с.67-70]; ними є, вочевидь, симплекс-комплексні конструкції;

- «уточнюючі» конструкції, котрі предстають як «перфектні в різних «розрядах» уточнень відповідно до «рівня конструкції» [9,с.65,70];

- рівневі конструкції в різних конструкційних форматах інтенційної «розгорнутості» об'єкта в його «буттереалізації»;

- раціонально-дослідні конструкції [9,с.65,73-74]: вони створюються в суто дослідно-конструкційному аспекті як вищому форматі і статусі «науково-дослідної конструкції».

8). Гносеологічна «дискретизація полюсів» у відповідній дискретній «полярності». З цим створюється альтернатива «внутрішньо-зовнішнього» як передумова «проективного» творення світу на дискретному «екрани буття» в його перервності – це і є «проективний екран» дискретного «світу як перервності» [1, с.20]. В подібній «дискретній полярності» та «проективності світу» повністю змінюється раціональне осмислення світу суб'єктом на основі «раціоналізованій дискретності». А саме:

– питання про «об'єктність світу» предстає як «питання власної раціональності» суб'єкта в розумінні «перервного світу»;

– всі концептуальні питання про «пов'язаність концептів» щодо «розірваності світу» вирішуються так, що вони предстають, «вибудовуючи її («раціональну розірваність світу») вверх»; це робиться для того, щоб потім «зроблені висновки дозволили здійснити аналітично семіотичну дію вниз»; подібне є онтологічне «розширення» перервності світу «знизу-вверх» і зворотньо з максимально широким «форматом дискретності» (ред);

– виникає необхідність розробки відповідної «концепції трансформації» як «деякої абстрактної облишеної сенса перервності» та розуміння «трансформації як точкової тріщини» у безперервності;

– раціонально-аналітичне «розложення безперервності» на сегменти станів, що визначаються виключно «здібністю до трансформації»; смисловий горизонт виникаючий за подібною інтерпретацією, – це горизонт світу перервного або того, що «членується»;

– за подібними «передумовами» буття в класичній науці вибудовується «теоретична конструкція» буттереальності як «перервного світу»; на цій основі створюється «епістемологічна модель», в котрій моделюються «відносини між пізнаючим суб'єктом як оператором та елементарними структурами як уявленнями пізнаваного світу»;

– в збудованому подібним чином «перервному» суб'єкт – об'єктному світі «суб'єкт теоретичної конструкції є компонентним лише у питаннях знання»; це знання виявляється на основі його «категоризації шляхом дискретизації смислового горизонту», тобто утворення «дискретного знання» в аспекті його «дискретного смислу»;

– з цим з'являється і «дискретний суб'єкт», котрий як «перервний суб'єкт» («нецілісний» – ред.) *предстає некомпетентним у питаннях, що стосується буття, його умов і передумов, виникнення буття з безперервності та його представлення як «безперервного буття»*; навпаки «дискретний суб'єкт»

уловлює тільки дискретну, перервну «проективну», часово-просторову, «розірвану» та невідомо з чого виникшу «явлену» буттереальність [1, с.20-21].

9). Онтологічна «дискретизація суб'єкта у «дискретному бутті». В цьому «акті роздвоєння» дійсності фіксується дискретність і перервність світу у їх «внутрішньо-зовнішній» репрезентації. Подібне відбувається у наступному онтологічно-перервному процесі:

а) дискретність і «роздвоєння» суб'єкта «по ту сторону» внутрішнього світу суб'єкта у зовнішній світ «потустороннього» об'єктного буття;

б) одночасно «по цю сторону» самого «іманентного суб'єкта» остається не «безперервний суб'єкт» у його цілісності і холистичності (в якості «холістичного суб'єкта»), а «трансформований суб'єкт», що знаходиться у «трансі сприйняття» дискретно-перервного «зовнішнього світу»; подібне і відбувається суб'єктивно саме у «трансі сприйняття» зовнішньої буттеоб'єктності «транс-свідомістю» суб'єкта; тобто його суб'єктивною свідомістю, що знаходиться у трансі, котра метафоризує, викривлює, рефрактує-дефрактує, трансформує у стані самогіпнозу, а з цим – змінює свою цілісну суб'єктність на «суб'єктум», а свій внутрішній світ «суб'єктума» на «буттеоб'єктність» і зовнішній «об'єктум».

10). Сенсibilізаційна дискретизація суб'єкта. Подібне відбувається, коли «холістичний суб'єктум» внаслідок суб'єкт-об'єктної дискретизації суцього починає метафоризувати і подвоювати себе почуттєво. Це його «внутрішні почуття» («внутрішній голос» інтуїції та «перед-чуття») і «зовнішні почуття» в «потрібному аспекті» транс-сприйняття «об'єктивного світу». Вони співвідносяться і взаємодіють наступним чином:

а) зовнішнє відчуття-чуття: це *«відчуваючий суб'єкт, котрий «відчуває» деякий «зовнішній світ» у своїх почуттях, але тільки «певним образом»*; тобто в метафоричних образах-формах зовнішнього світу, котрі метафорично-образно-морфологічно зобумовлені смислами і значеннями об'єктів зовнішнього буття для власного життя; тому ця метафорика носить семантико-

семіотичний характер, предстає як смисло-значенева «метафоріка образів» і форм транс-сприйняття буття активно-діючим суб'єктом «зовнішнього світу»; це його «зовнішні» пристрасті, страх, «епістемологія пристрастей» у вигляді «екстеросептивних фігур», що «інтеріорізуються» та як «образність представляються як певний спосіб мислення суб'єкта» [1, с.24,32]; таким чином перед нами предстає вже *зовнішньо-відчуваючий «екстеросептивний суб'єкт»*, метафорично екстерналізуючий суще у його зовнішньому вигляді та в транс-сприйнятті «зовнішнього світу»;

б) внутрішня чутливість-почуттєвість: це *«почуттєвий суб'єкт»*, котрий є чутливим до свого «внутрішнього світу» у своїх внутрішніх почуттях; але вже не «певним образом» чи понятійно, не «роздвоєно» чи «метафорично», не в певних формах чи понятійних визначеннях, не в логічних формулюваннях чи раціональних судженнях, не в «картинах світу» чи уявах-уявленнях, а саме унікально-цілісним, безперервним, «непонятійним способом» і взагалі «поза-формологічно» (аналог такої внутрішньої почуттєвості – це «нірвана», «світ-без-форм»); подібне може інтерпретуватись таким чином:

– як «наведення» образності «продуктивної уяви»; вона образно конструюється з певних «конфігураторах», фракталах, «фантазмах» і «фантазм-композиціях», котрі можуть нести «метафоричну модальність» зовнішньої дійсності у неадекватних і викривлених «фантасмогоричних образах»; тобто це потребує «вихода у зовнішність» та її певного «морфооб'єктного конструювання»;

– як холістичне представлення холістично-нероз'єданого, нерозрізненого, позаобразного, позапоняттєвого і *первісно-цілісного «холістичного суб'єктум»*; він є імманентним «внутрішньому світу», *суб-об'єктом власної ментальної «суб-станції» та її «ментального субстантива» як внутрішньої «холістичної менталосфери» в доінтенційному існуванні*; подібне не потребує «вихода у зовнішність», а є наявним тільки у внутрішньому «інтенційному світі» в собі існуючого «внутрішнього суб'єкта»;

– інтерпретування в певний «семіотичній означеності» та однорідності «семіотичного існування» суб'єкта і об'єкта в їх первісній спорідності, єдності і тотожності; це можуть бути самі різні «способи семіотичного існування» з широко роздвинутим «онтичним горизонтом» буттереальності через різні «семантичні вісі», «семіотичні універсалії», різнонаправленість онтично-онтологічного процесу як безперервного в його «однорідній інтерпретації» за конфігурацією «суб'єкт, об'єкт і з'єднання» [1, с.20-22,55].

Таким чином, перед нами предстає *внутрішньо-чутливий «інтеросептивний суб'єкт»*, імманентно інтерналізуючий суще у його внутрішньому вигляді в почуттях «внутрішнього світу» цілісного «холістичного суб'єктума» або через «семіотичні універсалії» однородно-безперервного «семіотичного існування» в первісній суб'єкт-об'єктній єдності сущого. Це дає можливість побачити, що внаслідок «розщеплення» єдності і цілності *«холістичного сущого»*, його зовнішньо-внутрішньої дисипації і «реальнісної ентропії» у фізичний світ виникає «парадоксальна ситуація» з феноменом *«роздвоєності-подвійності»* як самого «суб'єкта у його «екстеросептивній-інтеросептивній» буттєвісній «екстерналізації-інтерналізації», так і суб'єкт-суб'єктній «роздільності» світу. Між «інтеросептивним суб'єктом» («інтерналістом-інтровертом») і «екстеросептивним суб'єктом» («екстерналістом-екстравертом») встановлюється «специфічна» та «екстремальна ситуація», що характеризується напругою «форічної тенсивності» або «тривожної напруги» суб'єктної «роздвоєності» у «спектаклі пристрастей» (phorie – форія, пристрасть) з «онтичним горизонтом» різноманітних «форічних симулякрів» [1,с.30-31]. На «епістемологічному рівні» суб'єктного осмислення (єдиного знання, що «прагне до єдності» з відповідними «науковими інтерпретаціями» єдиної об'єктної «концепції всесвіту») подібна напруга «форічної тенсивності», *зняття напруги або її сублимація досягається способом «зовнішньобуттєвісної розрядки» енергетично-форічного «розрядження в буття» з одночасним*

«зняттям» внутрішньої напруги форій і дисфорій, пристрастей та ментально-інтенцій напруг, їх трансформації-сублімації у зовнішні тенсиднапружень. Подібне здійснюється наступним чином:

(1) • створення «місця угоди між інтеросептивним та екстеросептивним» зі зняттям напруги» та одночасним визнанням особливих «способів семіотичного існування»; це відповідні «семіотичні форми», котрі можна «ієрархізувати» і представити як «різні стадії»: «потенціального», «віртуального», «актуального» (актуалізованого), «реалізованого» семіотичного існування через певні «семіотичні дії»; внаслідок подібних «семіотичних дій» напруга «форічної тенсивності» «розряжається» з утворенням «однородного семіотичного простору» [1, с.22,30];

(2) • в подібному однородному і недискретному, «зв'язаному» і з'єднаному «семіотичному просторі», що «інтерпретується як «безперервний», виникає «нитка інтерсуб'єктивної довіри» або «пропріосептивність», котра «виражає і заявляє про себе як глобальна почуттєвість» [1, с.30]; за нашою концепцією, це та гнучка «флексосептивність», котра породжує-конструює людську антропочуттєву «рефлексосептивність», формує «умовні» та «безумовні» рефлексії, котрі суб'єктом функціонально не оперуються, проте *повинні підлягати контролю та осмисленню в сигніфікаторах інформаційної свідомості, сигніфікаційно оперуватись ноо-мисленням в ментальних процесах трансформативної реконструкції і креативної реалізації* [10, с.235-236];

(3) • виникає особливий «семіотичний дискурс», що описує як зовнішні феномени об'єктно-подвоєнного буття, так і внутрішні «імманентні структури» цілісного «імманентного суб'єкта»; в подібному внутрішньо-зовнішньому дискурсі він долає (трансформує, з'єднує, інтегрує, синтезує) «форичні стимулятори» з пристрастей, емоцій, «форій» та інтерналізує-екстерналізує «фізичні симулякри», що виникають «по ту сторону суб'єкта»; серед них: «вітальність», «енергетика», «необхідність» і «випадковість», «наукові інтерпретації», «маніфестація смислу», включаючи і «сенси буття» [1, с.22-31].

(4) • в семіотичному дискурсі» вибудовується і конструюється первісне та нероздільне «семіотичне існування» суцього; у своєму первісно-цілісному стані воно має тільки своє імманентне «імпліцитне буття» (без «розуміння буття» в «експліцитному понятті»), а коли воно, за М.Хайдеггером, розглядається ще «до-онтологічно», а «буття береться як суще», без «розрізнення буття і суцього» [11, с.117, 454]; тобто, коли ще не вироблена «концепція об'єктивного суцього (conceptus for malis entis), а «об'єктивне» виникає у «відповідь на схватування» того, що «лежить напроти», «проти-лежить» як схватуєме, як «внятий об'єкт поняття», «як саме по собі мислиме в понятті в якості його змісту або, як ще говорять, – значення»; вони маються тільки «у понятійній інтенції» інтелекту (intention intellect), або екстенційно в «номінальних значеннях» певного «способу бути» суцього (ens), що фіксується в «моментях існування» (existential) [11,с.118-119].

(5) • це є таке «об'єктивне», «експліцитне буття», котре в намаганні з'єднати його з «суб'єктивним», «імпліцитним буттям» конструктивно і породжує симулякри в якості «моделей реального без першопричини та без реальності» [12,с.6]; за Ж.Бодріаром, це лише «знаки реального», заміна реального знаками реального: це «його оперативної копії», знаки «метастабільного сигнального механізму» («програмованого й бездоганного»), створення знакових «моделей симуляцій», «симуляторів», «мініатюризованих чарунок, матриць і слоганів, моделей управління»; все створене подібним чином «фактично це вже не реальне», а «лише операційне, переходить у простір, викривленість якого не збігається ні з викривленістю реального, ні з викривленістю істини» [12,с.6-7];

(6) • відтак, з конструюванням стимулякрів буття воно стає «роздвоєним буттям» з «роздвоєним суб'єктом»; з цим наступає епоха або «ера симуляції», що «відкривається...через ліквідацію всіх референцій» та через перехід до «ірреферентності образів» буттевісно «гіперреального під прикриттям уявного» [12, с.7-8]; «віднині симуляція охоплює всю будову репрезентації, котра сама

стає симулякром» в симулятивних «образах світу», на основі чого виникають «послідовні фазні формування симулятивних образів симулякрів» [12,с.12-13]; серед них можна визначити наступні «фазні образи» викривленого «симулятивного світу»:

– образ виникає як певне «одкровення», котре є нібито «відображенням глибокої реальності»; подібний образ є «доброю відмінністю» від інших і його репрезентація «належить до порядку таїнства»;

– образ, що «маскує і спотворює глибоку реальність» є «спотворений образ», і тому він є поганою відмінністю» та належить лише до загального «порядку псування»;

– образ, який «маскує відсутність глибокої реальності» є ілюзорним, проте він лише «грає роль видимості» і тому належить «до порядку чаклунства» [12, с.12-13]; це «уявлений образ» ілюзорного буттеіснування (онтологічно «розщепленого» у «подвоєному» суб'єкті);

– образ, котрий «позбавлений зв'язку з будь-якою реальністю»; він «належить аж ніяк не до порядку видимості, але до симуляції» [12,с.12-13]; це «симулятивний образ» як деякої моделі «світу симулякрів»;

– образ, що є «чистим симулякром самого себе»; він з'являється внаслідок «прецесії симулякрів» – це не більше, ніж «наше фантастичне оповідання» [12, с.6-12]; тому це «фантастичний образ» деякого фантастичного світу.

М.Хайдеггер пропонує змінити характер інтерпретації сприйняття людиною буття і розрізнити «відмінність сприйнятого (антропосуб'єктом – ред.) від наявності наявного» (суцього і буття суцього – ред.); Тоді «про сам акт сприйняття можна сказати «він єсть». Але він єсть як «дещо суще, спосіб діяльності, що здійснюється суцим Я, дещо дійсне у дійсному суб'єкті» [11, с.64]. Однак це «дійсне в суб'єкті ніяким образом не є дійсністю об'єкта», тому що «сприйняття як акт (як «сприймаєме») не може бути ототожене з існуванням». Саме «сприйняття – не є існуванням, воно – є те, що сприймає існуюче, наявне (робить його наявним – ред.), є те, що співвідноситься зі

сприйнятим» [11, с.64]. Але «сприйняте у сприйнятті» не можна «ототожнити з сприйнятим існуючим», а тому потребує іншого тлумачення розуміння «сущого», «існуючого» та «буття».

На подібних висхідних онто-феноменологічних засадах вже можна розробляти відповідні методологічно-базисні конструкції «безперервного буття» як дійсного і континуального єдиного, бо тоді відкривається дійсна можливість з суб'єкт-об'єктної реалізації раніше виявлених передумов та умов інтелектуально-раціональної реконструкції буттєвісних засад світу. А на основі цього – можливість розробити Семіотичний і Ноосферний проекти існування світореальності у її континуальній недискретності і безперервності. Тобто представленої в існуванні недискретної безперервності як континуально-нерозривного «ноо-реалогнозиса знань» в їх суб'єкт-об'єктній єдності в ноосферному мисленні і пізнанні. Це реальносно-актуалізована і континуально реалізована **«ноосферна єдність світу»** в єдиній ноосферній реальності (багатомірної і багатовимірної), що представлена в якості **ноо-реалогнозиса «універсальної континуальності»** та всезагального онтогносеологічного руху знань. Провідником цього всеєднісного і всезагального руху і виступає «єдиний антропосуб'єкт», що оволодів ноосферним мисленням і ноо-знанням в якості homo universalis.

1.2. Онтологічна реконструкція буття та перехід від суб'єкт-дискретних декомпозицій до континуально-безперервної світореальності

Контент: методологічно-базисні засади онтологічної реконструкції буття і перехід від його суб'єкт дискретних і об'єкт-перервних декомпозицій до суб'єкт-об'єктної єдності онтогносеологічних процесів недискретної безперервності, нерозривності континуальної екзистенційності та в композиційній конструкції холистичної ноо-буттєвісної світореальності

Щоб досягнути ноосферну єдність світу, суб'єкт пізнання повинен особисто стати «єдиним антропосуб'єктом» і репрезентувати себе у світі у нерозривній

суб'єкт-об'єктній єдності буття і мислення. Для цього і необхідно здійснити онтологічну реконструкцію буття з переходом від його дискретності до безперервної композиційної конструкції світореальності в її холистичній і континуальній всеєдності. З цього приводу М.Хайдеггер пропонує дві основні «буттєвісні конструкції» світореальності, котрі він створює на засадах розробленої ним феноменології буття. Це «буття як існування», і буття як Dasein, виходячи з таких 2-х їх конструктивних співвідносностей.

1) **Буття як існування і буттєвісна екзистенція**. Це – така екзистенція, що «пророщується» буттям і предстає як буття, що її «екзистує». У подібній конструкції необхідна наявність буття у вигляді екзистенції, що може сприйматись («екзистенціальним суб'єктом» – ред.) в аспекті суб'єкт-об'єктної співвідносності «абсолютного полагання» (буття – ред.) та його «сприйняття» (суб'єктом – ред.) у 2-х основних «буттєвісних конструкціях» [11, с.57]:

а) в конструкції «актів сприйняття» буття як існуючого «по ту сторону суцього» або чогось «зовнішнього», що є «сприймаємим» та існує як «сприйнятність» того, котре існує саме по собі як «наявність наявного» (виділено нами) [11, с.64]; в такому разі необхідне «онтологічне прояснення сприйняття» як свідомісного феномена, котрий феноменально «буттєіснує» в самому внутрішньому «буттєвісному устроєнні сприйняття» – це є як буттєвісне «сприйняття взагалі», так і «самонаправленість на сприймаєме» (яким є «буття взагалі» – ред.); але «буття взагалі» може бути також представлено і як «онтологічна сутність» буття, проте тоді вона стає одночасно і «онтологічною сутністю сприйняття» [11, с.67, 77-78];

б) друга «буттєвісна конструкція» – це «внутрішнє полагання» суб'єктної «інтенційності і трансценденції» вже «по цю сторону» суцього як чогось «внутрішньо-суб'єктного»; подібна «трансцендентна інтенційність» існує як «сприйняття чогось» вже не в загальному, а в «в вузькому смислі» в якості конкретного «феномена інтенційності» або «intentio»; і одночасно як «направленість на оволодіння специфічним «до-чогось» («к-чому-то» – по рос.),

що стає «відношенням» або направленість «на-щось» («на-что-то» – по рос.) вже в іншій «направленості» як «intentum»; вона і стає конкретно-«специфічною направленістю» на «онтологічну сутність покладання» і, за М.Хайдеггером, буттєвісно конструюється по-іншому та «онтологічно ґрунтується на фундаментальному устроєні Dasein» [11,с.77,81-82].

2). *Буття як Dasein₂*, котре розуміється як «рух – становлення» від суцього до існування. В такому буттєвісному становленні Dasein конструюється за «буттєвісним складом суцього» у відповідних поняттях і тому «приналежить» до цих понять. Тому понятійно предстає як «щось – буття (essentia)» або буття «в нерозгорнутості» суцього в існуванні як «існуючому бутті». Але одночасно буття Dasein предстає як «буття-в-наявності (existentia)» або «розгорнуте» буття з суцього в наявне існування і в цьому відношенні «виробляють відношення Dasein до суцього» у «скритному горизонті понять essentia і existentia» (11,с.108,149). Таким чином, *Dasein – це здібність суцього бути буттям, представати у своїй наявності як буття*. І, «оскільки Dasein екзистує...суцце, для якого у його бутті діло йде про здібність бути» Dasein, воно є «щось таке», котре існує «заради самого себе». Тобто у своїй «власній здібності бути» буттям в різних essential і existentia [11,с.419-420]. А саме, представати як буття в таких основних «екзистенціальних здібностях» бути буттям:

- ◇ «тут-буття» і «ось-буття-рядом» (Mitdasein);
- ◇ «ось-буття» і «спільне буття з іншими»;
- ◇ Dasein як бути «заради здібності буття один з іншим» через «спільне буття з іншими» («розгорнутих» в існуванні «інших суцчих» – ред.);
- ◇ буття як «Dasein, що «екзистує заради самого себе» та може екзистувати сутнісно, а тому воно «екзистує суттєвим образом заради самого себе»; «ціль фактичного Dasein складається виключно і в першу чергу, щоб піклуватись про себе», бо воно виключно існує «заради самого себе» як «фактичне Dasein»;
- ◇ проте це умовне протиріччя існування «заради себе», бо «Dasein устроєно так, що воно може бути рядом з другим Dasein і тому воно може «вступити в

екзистентне за своєю суттю відношення з тим, хто для нього є інший»; тому це «спільне буття з іншими», котре відкриває «можливість виступити із цього буттям-друг-з-другом до об'єктивного світу, до речей», і це здійснюється «покуди є Dasein,..тобто покуди він екзистує (existent ist), мається світ» [11,с.420];

◇ Dasein є одночасно і «начальне», і «існуюче» буття; тобто є «буття з підручним і наявним», а тому воно первісно-визначально є «буття для себе», «самобуття», «ось-буття», «Dasein єсть ось-тут» і при цьому одночасно воно екзистенційно є «начально-буття з іншими» в наявному «спільному існуванні» [11,с.421-422];

◇ Dasein як «здібність» і «буттєвісна здатність буття»; виходячи з цього, Dasein у своїй «здібності бути» існує не тільки для себе (або Dasein як «здібність»), але й існує для сущого і світу; тобто є «те-для-чого» існує суще і світ» з відповідним «фундаментальним устроєнням Dasein» як «буття-у світі»; з такою фундаментальною «здібністю буття-у-світі» воно одночасно і «рівно визначально» екзистує як «власне буття» («самобуття»), так і «буття з іншими як «буття - при - внутрішньо - світовому - сущому»; за подібною здібністю-якістю й виникає «світ, внутрі якого виходить назустріч суще», що має між собою «екзистентне сполучення», а також «можливість для одного Dasein ділити з другим (Dasein – ред.) один світ»; в такому «бутті-друг-з-другом» суще через Dasein «розмикається» і «розкривається» в бутті, а з цим – відбувається загальне «розмикання світу» з інтерсуб'єктивним посвідченням цього факту як «достеменного» для «інтерсуб'єктивного обґрунтування погодженості в розумінні світу» [там же, с.420-421];

◇ Dasein у своїй «погодженість» з «іншими Dasein» набуває силу «значимості»; це розуміється у тому сенсі, що «значимість (буття у його розумінні «значимого буття» – ред.) стає структурою того», що «ми називаємо світом у строгому онтологічному смислі» або «само-розуміння буття» у сенсі, що «само-розуміння єсть розуміння ось-буття» [11, с.41-420]; а тому воно у

такому «саморозумінні буття» стає «самозначним буттям» у всіх онтологічних значеннях і сенсах (ред.).

3) *Конструкції Dasein, що інтерпретуються як Dasein у різних значеннях «онтологічного розуміння» буття.* Серед подібних «онтологічних значень» буття можна виявити такі основні аспекти його розуміння:

- «відношення Dasein до суцього» з подальшим розрізненням «буття і суцього» та «онтологічною диференціацією» буття при «опредмеченні суцього» [11,с.149,452,455]; тобто суще може екзистувати-породжувати саме різне буття і його «диференційній різноманітності», дробності та розлогості;

- «екзистенційне устроєння Dasein», що необхідно веде до «полагання суб'єкт-об'єктних відносин»; подібне «екзистенційне полагання» з'єднаності суб'єкта і об'єкта в бутті через Dasein необхідне для того, щоб «схватити екзистенційну вибудову («устроєння» – по рос.) розуміючого буття при суцьому», бо без конструкта «екзистенційності» застається онтологічно невирішеним питання як «відносно способів буття суб'єкта», так і «відносно способу буття того суцього, котре, можливо, стає об'єктом, але не обов'язково повинно ним стати» [11, с.219,223];

- «саморозуміння Dasein як відображення» речей, що «походить від речей» в їх повсякденному існуванні або «повсякденне саморозуміння Dasein» [11,с.224]; це «зовнішня «спрямованість Dasein на світові феномени та явища, а не на суще, є тільки певне буттєвісне «відображення» суцього»;

- інтенціональна «самоспрямованість на суще» через intention (загальноінтенційна направленість) та intentum (конкретно-специфічна інтенція) на засадах «розуміючого буття»; в такому аспекті Dasein сам себе направляє, «самонаправляє себе на суще», стає «центром промінь-акта» своєї внутрішньої «інтенціональності як самонаправленості», коли «інтенційному відношенню приналежить розуміння того суцього, з яким це відношення співвідноситься» [11, с.224-225]; подібним чином Dasein інтенційно зв'язує суще і буття,

змінюючи зв'язок «сущє-Dasein-буття» на зворотню «інтенційну логістику»: «інтенція-Dasein-сущє» (ред.).

Є ще одна, вирішальна «конструкція Dasein» в його фундаментальних «онтологічних значеннях». Це *трансценденція Dasein*, коли не суб'єкт «трансцедентує» і не речовий «об'єктний» світ «впливає» на суб'єктне сприйняття («транс-сприйняття»), а сам Dasein «трансцедентує» з відповідної «транспозиції Dasein у напрямі речей. Тобто *це така «самонаправленість Dasein» і його «самонаправлена інтенція», коли Dasein не «екзистує», а «трансцедентує», бо без нього не існують речі. В подібному трансцедентальному розумінні існують «не речі у протилежність Dasein», а те, що він сам «трансцедентує – ці речі, предмети. Подібним чином він трансцедентує все те, що для «самоDasein трансцендентно у строгому смислі слова», а сама Dasein «трансценденція – це фундаментальне визначення онтології структури Dasein» [11, с.230];. І тоді все те, що Dasein породжує, «трансцедентує», «конструює-творить» з сущого та при опредмеченні сущого у буттєвісні «об'єктні форми» – це його «фундаментальні» онтологічні складові. В подібному розумінні «Dasein самотрансцендентний» сам собі, його «самотрансценденція... робить можливим екзистування у смислі відношення до самого себе як сущого». Саме «опредмечення буття можна здійснити, тільки приймаючи до уваги трансценденцію», коли є наявним відповідний «трансцендентальний горизонт» буття сущого. Цей «трансцедентальний горизонт» розкривається в процесі опредмечення сущого у бутті, розгортається у «напрямі часовості», темпоральності, «бутті-у-часі» та «інтерпретації Dasein у напрямі часовості і експлікації часу як трансцендентного горизонту у питанні про буття». Цим, за М. Хайдеггером, повинна займатись «трансцедентальна наука» і «темпоральна наука», котра і повинна відкривати подібні «трансцедентальні горизонти» (підкр.нами) [11, с.460]. За нашою концепцією, подібний «трансцедентальний горизонт», максимально розкривається, коли*

«самотрансцедентність Dasein» має у своїй фундаментальній основі «менталізоване суще» з відповідним **«ноосферним горизонтом» ноо-буття**.

4). Феноменологічна інтерпретація буття через «основні способи буття». За М.Хайдеггеом, їх два – це «суть буття природи (rex extensa)» і «буття розуму (rex cogitans)» [11, с.72]. При всьому «розмаїтті способів буття» воно завжди предстає у «єдності поняття буття взагалі», тому що «rex cogitans і rex extensa осягаються єдинообразно...у смислі буття-виробленим» з сущого, з наявності «сущого, відмінного від Dasein» або як «деякого більш первісного поняття буття», «буття сущого» [там же, с.219]. Тоді «буття того сущого, яким є ми самі», виступає «буття в сенсі буття – виробленим як горизонт розуміння особистості в якості кінечної духовності субстанції» [11, с.209, 219]. За нашою концепцією, це «абстрактно-свідомісний перехід людського мислення» до вищої «ментальної здібності субстанційного пізнання», а потім – до розвитку «ментальної здібності духа-суб'єкта» досягати «ноуменального пізнання» [13,с.137,153,172]. У М.Хайдеггера, це «суб'єктивність суб'єкта» як «розрізнення природи і духа, відповідно – субстанції і суб'єкта», де суб'єкт предстає як «Я – мисль», «Я – зв'язую», а тому «Я єсть фундаментальна онтологічна умова, тобто трансцедентне», що мислить і зв'язує [11,с.176 – 177, 182]. В нашому аспекті – це є **ноо-зв'язок сущого, сутності, реальності і буття, що розкривається через багатовимірне мислення ноо-суб'єкта**.

5) Буття є те, що має «часовість» і «подовженість у часі». Під цим розуміється «темпоральність», «екзистенційна часовість», «екстатична темпоральність», «тут-час», що виникає з «екстатично-горизонтальної часовості» [11,с.369, 375, 380]. Час онтологічно необхідний для буття, тому що при «опредмеченні сущого» виникають «структури буття», а з ними і відповідні «способи буття» (з їх різною «буттєвісною конструкцією» – ред.), «онтологічна диференціація» буття в його «експліцитній» виявленості через «часовість», «часовість часу» у самому буттєвісному існуванні та в «екзистенції Dasein» [11,с.321, 452, 454 - 455]. За нашою концепцією, простір і час у бутті може

носити умовний і відносний характер, а «подовженість» і «структурність» буття виникає в разі Онтогенезису суцього та «онтологічного руху» до Єдиної реальності всього суцього [14,с.409, 460].

Головна проблема, що виникає в інтерпретації «буття у часі», співвідності «буття і суцього», «буття суцього» в його «до-онтологічному» стані та в стані «до-буттєвісної опредмеченості» в «об'єктних формах» буття, – *це проблема розуміння і представлення суцього у його первинності та бутті суцього, коли воно знаходиться у первинно «безперервному» стані і ще не має «перервності».* Тобто ще не має «формності», «об'єктності», буттєвісної семантичності, суб'єкт-суб'єктної «роздільності», суб'єктної «подвоєності» в зовнішньо-внутрішній «модальній диспозиції», а знаходиться у «первобутті суцього», «суцьому первобутті», в представленості тільки «імманентні структури» суцього. За Ж.Бодріаром, якщо подібну безперервність помислити, то дискретність перед нами предстане як «пустеля самого реального»: карти, коди, «моделі симуляції», симулятори і симулякри, «гіперпростір без атмосфери», «оперативні копії», «знаки реального», матриці, «гіперреальне» в «божевільних проектах картографів» та в їх «божевільних уявах» про «безсмертні копії», що «очищені від своєї смерті», а одночасно і «від свого життя» [12,с.6–7, 20]. Метафізику часто звинувачують в тому, що вона заперечує «живе буття» і буттєвісне існування світу. Однак в даному випадку, за Ж.Бодріаром, повністю «зникає ціла метафізика» у своєму метареальному існуванні: «дзеркальне й дискурсивне», «сутність й видимість», «реальне та його концепти» зникає навіть «уявна рівноб'ємність», а все «зтягується» у «мініатюризовані чарунки» [12,с.6]. Відбувається повна «дифракція моделей», їх «самодифракція» внаслідок «впорскування» та «розпилення за допомогою коду» і в цьому «дискретному розпиленні» людина «поглинається небуттям» та піддається «звабленню...чарам смерті». Людина починає знаходити сенс «в самому небутті», а буття набуває «ефекту дистанціювання від свого марення», коли людина говорить собі, що це їй сниться». В цьому «сні – марені» вона

поглинається «гіперреальністю» небуття», і цей небуттєвісний «гіперреалізм становить складову частину кодової реальності» [15, с.120,124-125].

З цих причин і виникає необхідність «нового конструювання», реконструкції і «переконструювання» буття, бо його подальша «небуттєвісна реалізація» і представлення у викривлених в концептах «перервного світу» веде до втрати самого буття, його зведення до максимально «дискретизованого «не-буття», до псевдоіснуючої «гіперреальності» симулякрів, що є «пустелю реального» і суб'єктивним «маренням» про неіснуюче. А згодом – веде до «розпаду» самого суб'єкта та його перетворення на симулятивного «дискретного суб'єкта», «антисуб'єкта» і «несуб'єкта». Тотальна «дискретизація» буття як «перервного світу» веде до його «деструкції і реконструкції» (Ж.Дерріда), але ця «реконструкція» є лише «вказуючою на відсутнє». Бо таке буття з «відсутністю» суцього в бутті, воно предстає не більше, ніж «метафора», «метафоричне буття». А її «метанімією», «матрицею являється визначення буття як теперішнього (присутнього)», в «самоу-собі-існуючого буття» навколо певної «основи, принципа, центра» для «позначення інваріантів присутності (eidos, arche, telos, energeja, aleteia, Essenz, Existenz, Substanz, subject)», що «інваріантно» виявляють себе в бутті через «закон присутності» [6, с.132,134, 136]. У Ж.-П.Сартра – це «буття-в-собі», що онтологічно є «ніщо», а як «безпосередня структура для себе» має або «буття-для-себе», або навпаки, предстає як «буття для іншого» [16, с.30,131,325]. Суб'єкт при цьому «розпорошується» з крайніх і альтернативних позиціях або бінарностях від «трансцендентальної свідомості» (у Е.Гуссерля) до «несвідомого» (у З.Фрейда). «Бінарне протиріччя» між ними долаються через «відмінність почуттєвого та інтелігібельного», почуттєвого і позапочуттєвого в «знаках буття». За К.Леві-Стросом, подібне є можливим «у сфері знака», в «трансцендентально одночасному», «трансцендентальному сигніфікаті», що дозволяє «розігрувати безкінечний обмін знаків» [6,с.132, 136 - 137]. Тоді через «знаковість» та «означеність» буття (семіотичність) долається онтологічна

дискретність об'єкта і суб'єкта як «різниця між буттям і сущим» та їх «онтично-онтологічна різниця» на основі «самототожності самому собі» [6,с.133, 136].

На подібних реконструктивно-трансформаційних засадах відкривається можливість налагодити *конструктивно-онтологічний коннект-процес, представляючий буття як «розуміюче буття», пов'язуючий «світ первинний» зі «світом безперервним» через одночасне «семіотичне існування» з'єднаних в онтично-онтологічних «горизонтах» відповідних «семіотичних універсалій» одночасно «реального» і «уявного», «означаємого» і «означаючого» («первоначально означаючого») на основі «постулату про однорідність семіотичних форм» [1,с.22 – 23, 24]. Онтологічні операції подібного з'єднання суб'єкта і об'єкта в їх *недискретній «суб'єкт-об'єктній конструкції» онтологічно «безперервного світу»* здійснюються через встановлення «однорідності інтеросептивного та екстеросептивного в пропріосептивне». Це й «утверджує формальну рівновагу між «станами речей» і «станами душі суб'єкта» у відповідному «семіотичному вимірі однорідного існування», що здійснює *«суб'єкт-оператор»* [1, с.25 – 26]. За нашою концепцією, – це *ноо-суб'єкт*, що безперервно конструює ноо-реальність у єдності (і всеєдності) ноо-буття і ноо-мислення у 4-5-му онтологічному вимірі ноосфери і космонооса. Але операційно ноо-суб'єкт і суб'єкт-оператор діють за однією і той же «направленістю» Dasein – це направленість, котра є «рекурсивною динамічною орієнтацією», коли «направленість уперед є зворотньою». Тобто предстает «зворотньою трансценденцією», «зворотньою рефракцією», «зворотньою випереджальною аференцією», представленою рекурсивною суб'єкт-об'єктною «зворотньою взаємопов'язаністю». Але такою, котру «понад-детермінує» (інтенцією – ред.) сам «суб'єкт-оператор (суб'єкт вимоги), а єдиним співвідносним до нього «об'єктом» є той, що він сам собі пропонує в ході цієї вимоги» [1, с.55 - 56]. Тобто *«суб'єкт-оператор» є той, хто «здібний виробляти первісні артикуляції значень», конструювати їх в безперервному «процесі означування як...управління умовами виникнення і «досягнення»**

*значень» (виділено нами), включаючи здібність сконструювати і «побудувати ескіз передумов, передуючих виникненню умов у власному смислі слова» [1, с.27]. Це можуть бути такі первісні «передумови» буття, що надалі стають його обов'язковими «умовами», «кондиціями», визначають «кондиціональність» буттєвісного існування за даними умовами. Подібне й здатний фіксувати «**добуттєвісний суб'єкт**», коли сама «конструкція буття» як «перервності» ще конструктивно відсутня як відповідного «світу перервного». Як відсутній і сам «суб'єкт», що є породженням перервності, «роздвоєності» єдиного і безперервного стану світу в дуальності «світ-суб'єкт» з подальшою «роздвоєністю» і самого суб'єкта в дуальній репрезентації «суб'єкт-об'єкт». Таку «онтологічну ситуацію» і повинен зафіксувати «суб'єкт-оператор» імманентно-інтенційно, тобто в режимі споглядання «внутрішнього суб'єктума» як деякої «дооб'єктної реальності» (первісно-висхідної) в інтенції до зміни рефлексивної «направленості» цього внутрішньо-трансцедентальності споглядання-саморефлексії на «зовнішнє сприйняття» об'єктного «світу речей». Цей «світ речей» об'єктної буттєреальності виявляється шляхом «оптичного телескопування» імманентним суб'єктумом «зовнішнього світу» в його «феноменальності», «об'єктності», «розрізненості» і «речової дискретності» в найрізноманітніших «предметних формах». Їх і повинен побачити та збагнути «суб'єкт-оператор» своїм «внутрішнім зором», своєю «первинною сенсорністю» і ментальністю, що дозволяє первинно осягнути та смисло-означити відкриваючийся «дивний зовнішній світ». Подібне робить і дитина у своїй підсвідомості при народженні і первих роках свого «дитячого буття».*

Але «суб'єкт-оператор», щоб здійснити такого роду «онтологічну операцію», повинен зафіксувати в собі певні «стани душі» і відрізнити їх від «стану речей». Ці «стани» вкрай «трудно інтерпретувати», тому що існує різна «модальна компетенція» людей як суб'єктів, котрі модально «піддається різним трансформаціям» в залежності від «стану душі» та «духовної компетенції»

суб'єкта. Тому й потребується його визначення як душевно «компетентного суб'єкта», що розрізняє власні «душевні стани» (духа) і «стани речей» у їх співвідносності та у «внутрішньо-зовнішній» духовній і «душевній дії». Це дозволяє «заново інтегрувати («стани речей» і «стани суб'єкта» – ред.) у внутрішньо однорідний простір останнього» [1, с.25]. Однак виникає питання, що він собою представляє у власному «безперервному стані» нерозділеності реальності у «внутрішньому світі» імманентного «суб'єкта – оператора» (суб'єктума)? Це можуть бути, на «перший погляд», дуже дивні «первинні інтенції» і первинні суб'єктивні установки «операційного суб'єкта», котрі представлені у наступному:

- це «перші установки суб'єкта-оператора», котрі представлені в «горизонті невизначених напружень», невизначеності, внутрішньої «тенсивності до інтенції» [1, с.26]; у Д. Юма подібна «первісна установка» виникає у суб'єкта в разі його «первісної властивості» виносити на перший план власне Я і «мати своїм об'єктом наше Я», що тлумачиться як «природна властивість» людини; саме ця **первинна властивість суб'єкта «об'єктувати власне Я»** і спонукає його до «первісної дії», що «бере початок у первісній властивості або початковому імпульсі» співвідносності особистого Я з чим-то іншим; цей «первоімпульс» і виступає як причина і «первопричина» власного «об'єктування суб'єкта», його співвідносності з власним суб'єктивним і об'єктивним Я», коли він предстає в якості об'єкта і «самооб'єкта пізнання» внутрішнього «суб'єктного світу» одночасно з зовнішнім світом «природних об'єктів» [17, с.269]; в сучасній науці подібне інтерпретується як інтенція та «інтенційна направленість» на зовнішні «каузальні породження» чи створення суб'єктивних зовнішніх «каузальних «конструкцій» (ред.) – тоді вони складаються з їх внутрішніх інтенційних прототипів-«передумов» для зовнішнього «об'єктування» за різними «рівневими породженнями (раціональних) дій суб'єкта- оператора» [9,с.65];

- це «каузальні породження» суб'єкта як інтенційно «первинних установок» суб'єкта-оператора при їх інтенційній реалізації через внутрішнє «ментальне напруження» в напрямі до «об'єктивації» власного Я (суб'єктума); подібне може призводити до «понаднапруження» суб'єкта в предикатах «понаддетермінованості» в різних способах «моралізації та аспектуалізації» зовнішньої буттєвісно-об'єктної реальності [1, с.25]; у Д.Юма, – це причинна «дія чи рух» або «причинне існування», котре є «не що інше, як сам об'єкт, тільки розглянутий у певному світлі», в котрому виявляється взаємний «вплив об'єктів один на одного», що «може пов'язувати їх в уяві» суб'єкта через причинно-наслідкові зв'язки [17,с.45]; внутрішньо-суб'єктивне інтенційна «понаднапруження» виникає внаслідок здійснення «інференційних кроків» внутрішнього «конструювання розсуджень» у напрямі головної інтенції «об'єктування» буття і дослідження виявлених об'єктів (вже в якості «когнітивних об'єктів» – ред.) [9, с.75]; головна вимога, – щоб *внутрішні «інференційні кроки» не були пов'язаними з «зовнішньою референцією» та мати «самоочевидність об'єктів апріорі»*;

- первинні «значеневі денотації» об'єктів; вони виступають як «первісні артикуляції світу», існуючого у своїй «об'єктній первісності» і первоначальності; це операція сигніфікації первинних «висхідних станів» у «первісних знаках» первинного *означення «первісних об'єктів»*, що стали вже «віддільними» від «первісного суб'єкта» («добуттєвісного») і саме цей «стан розділеності» фіксується суб'єктом-оператором;

- первісно-«об'єктне» визначення буття в семіотичних категоріях; а саме – раціонально-знакова, семіотична і дискурсивна фіксація буття в поняттях «гіпотетичного функціонування об'єкта»; подібна «буттєоб'єктнісна» якість буття виявляється суб'єктом-оператором при семіотично-«дискурсивних аналізах» та у відповідному «науковому проекті» суб'єкта-оператора при здійсненні ним «гіпотетико-дедуктивних процедур» [1, с. 26];

- первісний реальнісно-епістемологічний перехід до «дійсного дискурсу»; це означає заміну «гіпотетичного дискурсу... кажимісті буття» на «епістемологічний дискурс» дійсного буття; а вже на цій основі формулюються «передумови» такого дійсного буття, що стає науково «виражаємим», «науковою буттереальністю», а не тільки «уявним в теорії» онтичного «буттєвісного горизонту» [там же, с.27];

- виявлення суб'єктом-оператором «внутрішнього світу» як первісного через «автодинаміку напружень» у внутрішньому «просторі напружень»; воно знаходиться «по цю сторону суб'єкта висказувань», у його внутрішньому світі, а не тільки у суб'єктивному «сприйнятті відбуваючогося» та дискретно «розгортаючогося» об'єктного буття [1, с.28]; у Д.Юма – це суб'єктна фіксація зовнішнього «дивного стану» об'єктного буття, коли «об'єкт збільшується чи зменшується в залежності від збільшення чи зменшення його причини»; тобто коли в суб'єкт-об'єктному і, **«суб'єкт-операторному відношенні»** відбувається «звуження-стягнення» об'єкта чи його «розширення-розтягнення-подовження» в «об'єктобутті» як «існування в об'єктах»; це здійснюється до тих пір, поки «об'єкт, існуючий на протязі деякого часу», предстане як «цілком проявляючий всі свої якості» чи виявляючий їх не цілком, а тільки у стані «не виробляючого визначених дій» цим об'єктом у відповідних наслідках; тобто коли він *«не є єдиною причиною цієї дії» (наслідкової) і потребується застосування «якогось іншого принципу, на основі якого можна висвободити його силу і діяльність» в іншому суб'єкт-об'єктному відношенні* (виділено нами) [18, с.227];

- виявлення первісного суб'єкт-об'єктного відношенням, котрим виступає відповідний «дооб'єктний принцип»; у Д.Юма таким «первопринципом» стають «модуси та субстанції», котрі не залежать від об'єктного світу, бо онтологічно існують тільки в суб'єкт-пізнавальному відношенні як «ідея субстанції» та «ідея модусу»; але, «якщо субстанції дійсно існують, то вона повинна бути видобута із вражень рефлексії» (внутрішньої), і ніколи з «вражень

чуттів» (зовнішніх) [18, с.75]; «ідеї субстанції», так само як ідея модусу, це «сукупність...ідей, поєднаних уявно», рефлексивно, «необ'єктно», як «певні якості, що утворюють субстанцію» чи їх модуси, котрі «репрезентують якості,..розпорошені в різних предметах» («інший в іншому» – ред.) як «не об'єднаних суміжністю і причинністю» [17, с.49]; це не більше, ніж онтично-онтологічна «віртуалізована модалізація» рефлектуючого «віртуалізованого суб'єкта», що здатний віртуально мислити можливі об'єкти [1, с.54];

● первісний перехід від віртуальних до реальних «суб'єктних модалізацій» в «об'єктивному дискурсі»; тобто перехід від «віртуалізаційних модалізацій» відповідного «віртуалізованого суб'єкта» (по типу «повинення-бажання») до «актуалізуючих модалізацій» інтенційно «актуалізованого суб'єкта» (по типу «знання-могутність»); а надалі – здійснення переходу від «стабілізуючих модалізацій» («повинення-знання») до «мобілізуєчих модалізацій» («могутність – бажання») [1,с.54]; виходячи з поглядів Д.Юма про «внутрішню» і «зовнішню» об'єктивізацію суб'єкта, подібна раціоналізована «мобілізуюча модалізація» первісних інтенцій (як сущих) в «стані речей» і «речового буття» відбувається наступним чином:

онтологічно існуючий субстантив → суб'єктум → рефлексивна ідея субстантиву → рефлексія модусів → рефлексія об'єктів як «стану душі» (менталодуховні об'єкти) → актуалізовані об'єкти → об'єктум → об'єктне буття в «станах речей» → предметне існування в опредмечених формах

● *первісна «реальнісна трансгресія» як «трансперехід» від ментальної «рефлексії модалізацій» суб'єкта в «актуалізовану модалізацію» об'єктів*; для цього, за Д.Юмом, треба первонаочно «вірити в існування тіл» зовнішнього об'єктного світу, в якому «ми приписуємо об'єктам безперервне існування, навіть тоді, коли їх не сприймають почуття»; в разі «чого ми вважаємо, що вони існують окремо від свідомості і сприйняття», що «їхне знаходження ззовні» і тому мають «незалежність їхнього існування і дій» [17,с.194]; це не одіозний агностицизм (чи скептицизм), а виважений

філософсько-онтологічний погляд на те, що «об'єктивне буття» має «розуміючий характер», і воно, як «розуміюче буття», є єдине і нерозривне, всеєднісне і безперервне «буття-розуміння» (так, як це концептуалізував М.Хайдеггер); *подібним чином актуалізоване та іммобілізоване «буття-розуміння» в своїй сутнісній основі має не «об'єктність» суцього, а «фундаментальний екзистенціал» розуміння, в котрому як суцюму «логіка логоса укорінена в екзистенціальній аналітиці тут-буття» (виділено нами);* воно виявляється та «розкривається... як основний модус Dasein» що «не зводиться до пізнавального акту і не виводиться із «роз'яснення», а є дійсний «екзистенціал буття»; передумовою і головною «умовою висхідного розуміння «тут-буття» є знаходження «внутрішньо-в-бутті» («внутри-бытия» – по рос.), що як «можливість бути» має «проникливість у фундаментальну устроєність буття» і цим зобумовлює максимальну «розкритість світу» [6,с.98];

● первинна «трансформація об'єкта» одночасно з семантико-семіотичною «трансформацією суб'єкта» (в «суб'єкта-оператора» і ноо-суб'єкта); подібна трансформація пов'язана з появою операційної здатності у творчого суб'єкта як його здібності до *створення суб'єктом-оператором «операційних об'єктів», «об'єктів-дериватів» і «конструкто-об'єктів» власної творчої самореалізації; саме вони мають «безперервну об'єктність» у своїй екзистенції («екзистенціалах»), безперервність об'єкто-когнітивності в «семіотичному існуванні», ноосферності та у своїй суб'єкт-об'єктній імманентній з'єднаності і всеєдності «розуміючого буття»; за нашою концепцією, це об'єкти особого роду, а саме – **об'єктами**, що мають суб'єктне «внутрі-буття» у його і нероздільності з **суб'єктумом**; подібне утворення має іманентну, нероздільну та єдину реальність «внутрі-буття», що екстерналізується в якості «зовнішньої» до таких суб'єктизованих «об'єктів-об'єктумів».*

Подібні «суб'єктованні об'єкт-об'єктами», що мають «внутрішнє буття» у нероздільності з суб'єкт-суб'єктумом, і стають тими активними «операційними

об'єктами», що оперуються суб'єктом-оператором та ним скеровуються у їх «об'єктному розвитку». Серед них можна виділити такі основні «операційні об'єкти», що є «каузальним породженням» творчих суб'єктів-операторів:

а) «екзистенціальні об'єкти» в якості *«об'єктумів-екзистенціалів»* безперервного існування світу;

б) «комунікативні об'єкти» у репрезентації *«об'єктумів-конекціоналів»* безперервного зв'язку буттєвісних процесів; це «коннекційні об'єктуми» однієї фрактальності, ізоморфності і конфігурації;

в) «когнітивні об'єкти» епістемологічної безперервності знання як буття в *«об'єктумах-когніціоналах»* загального ноо-буття та в когнітоменталосфері окремих суб'єктумів; в семантико-семіотичних категоріях «реконструктивної трансформації» перервно-дискретного світу, представлених в конструкціях «безперервного світу» – це є «ідентифікований об'єктум» в безперервності та первісній «онтологічній єдності» неопредмеченого і буттєвісно опредмеченого знання;

г) «креативні об'єкти» в якості «реалізаційних об'єктумів» або *«об'єктумів-креаціоналів»*; вони об'єктоутворюються в якості креативно-синергетичних «об'єктумів синергореалізацій», в морфоекстерналізації «модифікованої реальності», в конфігураторах і сигніфікаторах *«об'єктумів-композиціонів»*;

д) «функціональні об'єкти» недискретного предикат-дериватного зв'язку між «висхідними» та «похідними» станами сущого; це *«об'єктуми-функціонали»* різнорівневого і багатомірного універсального зв'язку актуалізованого буття з його онтично-віртуальними і потенційними станами.

Так, при створенні суб'єктом-оператором «операційних об'єктів», що є реальними «когнітивними об'єктами» або «об'єктумами-когніціалами» подібне можливо здійснити на семантико-семіотичних засадах. А саме, – утворення «семіотичного квадрата» різної «тенсивності» (інтенсивності) та інтенціональності (інтенційної спрямованості) [1, с.54]. «Тенсивність» розуміється у сенсі «напруга», «напруженість», що, за К.Зільбербергом, є

«модуляція становлення» в послідовності «до» і «після», а також «послідовність операцій», котрі розкладаються «в ряд фаз і фазових порогів» або «фаз протенсивності» [1,с.53]. Тобто «модальність висказувань» суб'єкта відносно часу існування (об'єкта, елемента, предмета) конструктивно призводить до «породження елементарних структур висказувань» і до формування деякої «значимої раціональності» як деякого «горизонта існування». Наприклад, в понятті необхідності, з чим «створюється нова семіотична величина» або категорія у своєму власному раціональному значенні. Вона виконує функцію зняття «категоріальних семіотичних відмінностей» і задовольняє «вимогу єдності, що виходить із первонаочної необхідності». Ця «єдність представляє собою мережу стабільних відносин, в котрій розташовано протиріччя» як «вимога-заперечення» для «оперуючого суб'єкта» [1,с.52]. Подібне протиріччя «вимоги-заперечення» в процесі «категоризації» висказувань суб'єкта-оператора нібито «розколює категорію на декілька термінів» і понять. Але «в той же час малює загальну картину становлення», котре предстає в «модуляції становлення» світу – вже у розумінні «безперервності становлення» і «безперервності світу». Тобто як безперервний суб'єкт-об'єктний процес, котрий розвивається на відповідному суб'єкт-об'єктному «породжаючому шляху» від «єдиного» до «множинного» (дивись когнітограму КГ-1).

Когнітограма КГ-1

Трансформація «модальності висказувань» суб'єктів в онтологічні «модуляції становлення» єдиного суб'єкт-об'єктного буття в когнітивних об'єктах фазової протенсивності

Можна бачити, що тут представлений у своїй безперервності *суб'єкт-об'єктний світореальнісний безперервний процес у «фазах протенсивності»*, експонований в «первоначальних актах заперечення і творення». Це «своєобразна процедура «зупинка – досягнення» в одночасному «семіотичному існування» суб'єкта і об'єкта в суб'єкт-об'єктному «когнітивному об'єкті» [1, с.53]. Саме через утворення подібних «когнітивних об'єктів» у їх суб'єкт-об'єктній з'єднаності і починається когнітивно-праксіологічне конструювання та операційне конструювання буттєвісної інверсії дискретно-перервного буття і здійснення онтологічного переходу до континуального буття безперервної світореальності.

1.3. Семіотичний проект реконструювання світореальності та онтологічний перехід до континуального буття «безперервного світу»

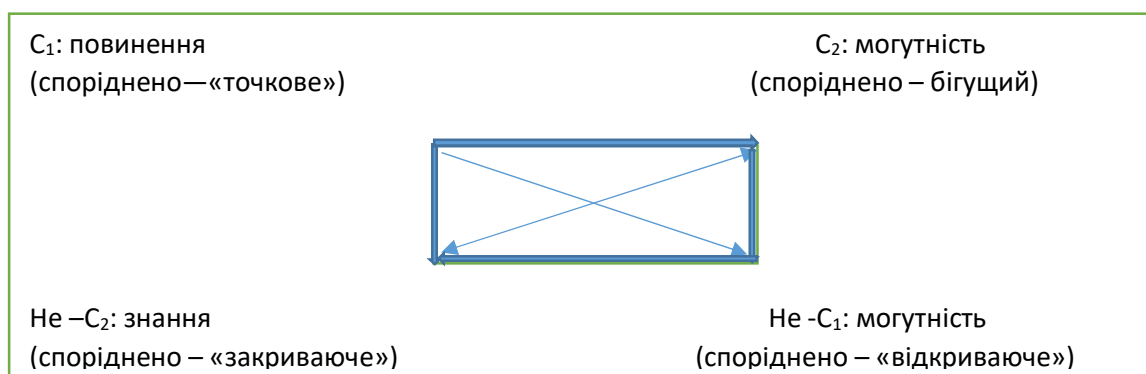
Контент: Когнітивно-праксіологічне реконструювання та операційне конструювання в Семіотичному проекті буттєвісної інверсії дискретно-перервного буття та онтологічного переходу до континуального буття «безперервного світу» за інтенційно-зв'язуючою дією «операційного суб'єкта»

Перехід від дискретних декомпозицій і буттєвісної роз'єднаності та одночасне входження в буттєвісний стан суб'єкт-об'єктної єдності і безперервності онтогносеологічних процесів спочатку фіксується у «семіотичному існуванні», а потім – у ноосферному бутті в операційних «когнітивних об'єктах» через особливі «довірливі відносини» суб'єкта і об'єкта. Подібні «довірливі відносини» формуються у певних «*тенсивних формах» суб'єкт-об'єктних «станів і трансформацій»* двома основним шляхами: а) через «досягнення локальної відстані» між суб'єктом і об'єктом у їх суб'єкт-об'єктній «семіотичній єдності» і б) шляхом «досягнення глобального ефекту» в суб'єкт-об'єктному «семіотичному існуванні» [1, с.53]. В «модальних категоріях» ілюстративного «семіотичного квадрата» подібне можна представити відповідним чином в якості «когнітивного об'єкта», котрий

представлений в протирічному стані «модуляції становлення» через «ствердження-заперечення», а з другого боку, – «онтичної необхідності» в модусі «повинення через бажання» («долженствование-желание» – по рос.) [1,с.54]. Їм відповідають такі «*модалізуючі операції*», що переходять у стан «*модуляцій становлення*». Подібний «когнітивний перехід» показаний на когнітограмі КГ-2.

Когнітограма КГ-2

Когнітивний перехід суб'єкт-об'єктних «станів трансформації» від модальності «висказувань-операцій» в «модальність становлення» при операційному конструюванні когнітивного об'єкта

В подібному «семантичному квадраті» мають дві «модальні вісі»:

- а) вісь «екзогенних модалізацій» (зовнішньої екстерналізації) «гетерономного суб'єкта» в тенсивній формі «повинення-бажання»;
- б) вісь «ендогенних модалізацій» (внутрішньої інтерналізації) «автономного суб'єкта» в тенсивній формі «знання-бажання» [1, с.54].

Вочевидь, мова йдеться лише про відповідну інтенцію суб'єкта. Тобто направленість суб'єктної інтенційності може бути подвійною: або внутрішньо-направленою (на «автономного суб'єкта»-інтроверта), або зовнішньо-направленою на «гетерономного суб'єкта»-екстраверта. А сукупно – це «інтенційна модальність» нероздільного суб'єкт-об'єктного буття, що здійснюється в «горизонті перспектив» реалізації інтенції на менталосферність ноо-буття в екстенційних формах, а саме: «інтенція – екстенція». Одночасно, окрім цих двох «модальних вісів», мають ще і дві

«модальні схеми», за якими відбуваються «модуляції становлення» та актуалізації «дійсного буття» з когнітивного об'єкта. Суть подібних споріднених модуляцій – *перетворення віртуальних буттєвісних станів в «актуалізоване буття» реального світу як «реалізованої інтенції» суб'єкта у відповідній «об'єктній втіленості» (екстенції).* А саме:

а) схема «модуляції становлення» на основі «віртуалізуючих модалізацій», що притаманні «віртуалізованому суб'єкту» у тенсивній формі «повинення-бажання» при конструюванні онтичного когнітивного об'єкта («в можливості»);

б) схема «модуляції становлення» на основі «актуалізуючих модалізацій», що притаманні «актуалізованому суб'єкту» у тенсивній формі «знання-могутність» при онтологічній реалізації когнітивного об'єкта («в здійсненості»);

Таким чином, мова йдеться про *«об'єктивізацію інтенцій суб'єкта»* («гетерономного суб'єкта») у зовнішньому «об'єктному світі» в проекції (аспекті) зовнішньої трансценденції суб'єкта через екстерналізацію і предметне втілення ним створених «когнітивних об'єктів». Подібне представлено як *перехід-трансформація ендогенних «семіотичних модалізацій» в екзогенно-реалізаційні «модуляції становлення» або «реалізаційні модуляції»*. А з цим можна більш чітко прояснити, семіотично означити, уточнити і виділити характер модалізації. А саме – як *суб'єктного задуму «інтенційної модалізації»*, так і *об'єктної «реалізаційної модуляції»* вище наведених процесів. Тобто виконати «дейктичну операцію» уточнення та більш репрезентативного і сутнісно-точного означення того, з чим мається справа у напрямі визначення основного тренду [19,с.136]. В подібній операції послідовно проявляються «два дейксиса» якості двох основних трендів:

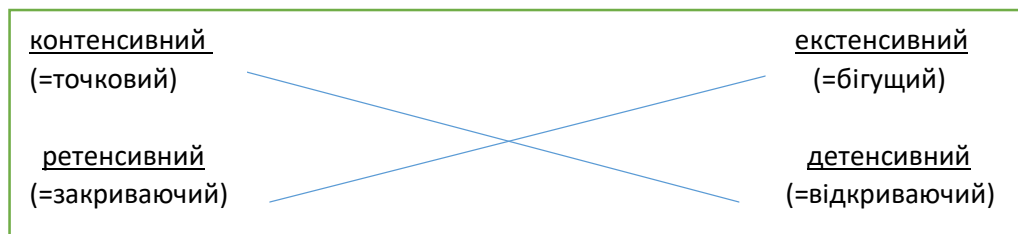
а) дейксис «стабілізаційних модалізацій» у тенсивній формі «повинення-знання»; це вертикальна «зв'язка» ендогенного характеру «автономного суб'єкта» у його внутрішній «суб'єктній менталореальності»;

б) дейксис «мобілізуючих модалізацій» у тенсивній формі «могутність-бажання»; це також представлено у вертикальній зв'язці екзогенного характеру, але «гетерономного характеру» в зовнішньо-об'єктній буттереальності [1, с.54].

Тенсивна форма зв'язку ендо-екзогенних модалізацій, віртуальних та актуалізованих «модуляцій становлення», що відбуваються в зв'язку «стабілізуєчих» і «мобілізуєчих» дейксисах, можна представити за відповідною когнітивно-тенсивною схемою. За К.Зільбербергом, таким чином, можна представити та інтегрувати «модуляції становлення» (як «модальності висказувань») в «тенсивних формах» семіотичного існування «семіотичних об'єктів», що представлені в «семіотичному квадраті» в якості «формального когнітивного об'єкта» і реального «семіотичного об'єкта» [1, с.54-55]. Це показано на когнітограмі КГ-3.

Когнітограма КГ-3.

Суб'єкт-об'єктна тенсивна форма «семіотичного існування» в когнітивному квадраті у безперервній «модуляції становлення» в якості «семіотичного об'єкта»

Під «семіотичними об'єктами» різної тенсивності розуміються раніше представлені та взяті в якості приклада такі семантичні зв'язки або їх відсутність (коли «семіотичний об'єкт» просто не утворюється), а саме: С1 («повинення»), не-С1 («бажання»), С2 («могутність»), не-С2 («знання»). Ці «семіотичні об'єкти» представляють собою такі «елементарні структури значень», котрі дозволяють виявити і «трактувати різні дискретні терміни» як «семіотичні дискрети» (термін наш), в котрих дискретність (семантична перервність) можна подолати семіотично (шляхом «семіотичної безперервності»). Але це лише тимчасові «семіотичні дискрети» у їх

«сполучення-несполученнях», а саме : C1/не-C1, C2/не-C2. Їх можна інтерпретувати як «різні форми з'єднання» та у «різних формах з'єднання» у тренді «дискретизації становлення» в простих «операціях-процедурах» семіотичного понятійного «сполучення/не-сполучення». А також і в зворотньому напрямі: «не-сполучення/сполучення», «не-роз'єднання/роз'єднання» і зворотно: «роз'єднання/не-роз'єднання» [1, с.56]. Таким чином *відкривається можливість долання «дискретизації» і подолання дискретності первонаачально єдиного буття в «операції переходу» або операційного переходу-трансформації від недискретного і безперервного «семіотичного існування» до недискретного буття «безперервного світу».*

Однак, щоб подібна «безперервність» реально відбулася суб'єкту-оператору як «суб'єкту вимоги» необхідно екстернально бачити, репрезентувати, розуміти і «вимагати», щоб «єдиним співвідносним до нього «об'єктом» був той, котрий він сам собі пропонує у ході вимоги». Цим «запропонованим об'єктом» «є набір відносин, виникаючих на підґрунті однієї категорії – семіотичний квадрат як формальний когнітивний об'єкт» [1, с.55]. Буттєвісно-почуттєво і сенсорно подібне здійснюється у «форічному просторі» відповідної «тимічної сенсibilізації» внутрішніх напружень-інтенцій суб'єкта в «орієнтації» і «направленості» досягнення «деяких афектів». Це принаймі два форічних афекта визначених в «пропріосептичних категоріях», де суб'єкт предстає як «афект-джерело», а об'єкт як «афект-ціль» [там же, с.24, 55]. *В подоланні їх роз'єднаності треба виконати і досягти «умови злиття», а саме – «напруг повноти» у «форічному просторі» об'єкта для його «злиття» з визначеною ціллю, що супроводжується суб'єктивним переживанням людиною почуттів «потрясіння смисла» і «естезису» («айстетиса», естетичного екстазу), що здійснюється на основі від «синкретизму» або повного співпадання об'єктного буття з досягнутою «афект-ціллю». А ментально – це нова самоподібна «фракталізація» суб'єкт-об'єктно «з'єданого буття», коли подібна «фракталізація приводить до об'єкта» і виникають*

«фрактальні об'єкти» на основі ментальної «рекурсивності суб'єкта». При цьому подібна «рекурсивність ніким не встановлена і не орієнтована», а самотійно досягає «максимального розсіювання» у фракталах і «фрактальних об'єктах».

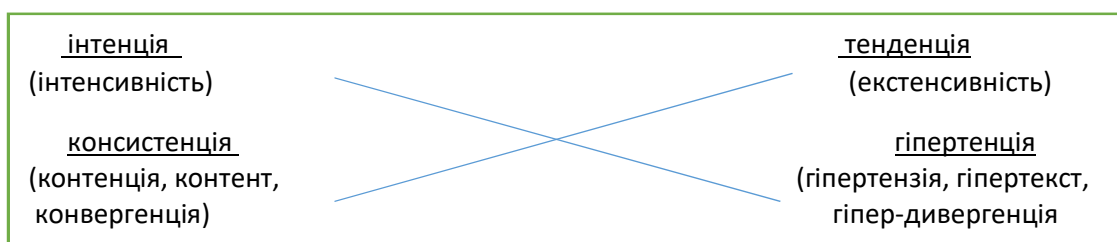
Подібна «естетична емоція» може набувати характеру вищого форичного піднесення, «айстетису», «знову-чуттєвості» («вновь-чувствования» – по рос.) і «форичної напруженості», а «прототипічна конфігурація» одночасно може прийняти вид як об'єкта, так і суб'єкта» (підкр. нами). У своїх «фігуративних уявленнях» цей видовий «естетичний суб'єкт» трансформується в «суб'єкта естетичної дії», а «суб'єкт емоції цієї дії, у свою чергу, може ставати об'єктом» [1, с.40-41]. Подібне відбувається за відомою формулою: «суб'єкт → дія → об'єкт», за котрою об'єкт утворюється як результат суб'єктної творчої дії. В логіко-семіотичному смислі відповідно до цього виникає понятійна «модальність висказувань» на реалізацію «первинного смисла», коли внаслідок «вибуху смисла» в його «первинному смислосначенні» утворюється багаточисельна значимість «семіотичних смислів» і значень. Тобто це «вибух одного (смисла як протосмисла – ред.) на кілька прото-актантів», з появою «двійників», «тяжінням «одного» до «двійника», коли вся «форична маса» смислів починає «прагнути до поляризації» [1, с.43]. Подібна «внутрішня поляризація» досягає такої форичної «актантності тенсів», що і «суб'єктивують-породжують» семіотичні об'єкти.

Надалі «форична напруга» приводить до «нестабільності суб'єкта» (в його інтенціях), веде до форичної поляризації внутрішніх станів в полярності «ейфорія/дисфорія». Виникають коливання між «протягуванням» і «відштовхуванням», а у створеному образі «розхитаного смислу» утворюються самі різні «конфігурації пристрастей» в «первинних вигинах («изгибах» – по рос.) форії». Це модальності «тривожності – збудження», появи «валентностей» у «протенсивності» форичних напруг, «еволюції форичних напруг» з первонаочальних станів «предфігурації» до створення суб'єктом

«модального світу» в категоріях «модальних висказувань». У вже в такій «орієнтації протенсивності» форічних напруг «ейфорія/дисфорія» формується «дискурсивний суб'єкт» (або «модальний суб'єкт» – ред.) [1, с.43]. Він або «підвищує беззмістовність на рівні дискурсу», або як «суб'єкт-оператор...намагається уникнути модуляцій» становлення (що породжують «тіні цінностей» – «валентності») та одночасно формує «об'єкти цінностей», котрі «дають смисл...життєвому проекту» суб'єкта у єдності з об'єктом та «виправдовує життєвий шлях» суб'єкта [1, с.43, 56-57]. В такому з'єднаному суб'єкт-об'єктному «семіотичному дискурсі» долається відмінність, розрізненість, «розривність» суб'єкта і об'єкта: семантично – в цінностях, семіотично – в «модальних висказуваннях», буттєвісно – в «станах модуляцій». За нашою концепцією, в категоріях «семіотичних інтенцій» суб'єкта подібне можна представити в такому «семіотичному квадраті» тенсивних форм «модуляцій становлення» єдиного суб'єкт-об'єктного буття (дивись когнітограму КГ-4).

Когнітограма КГ-4

Семіотично-когнітивне подолання дискретності суб'єкта і об'єкта в «семіотичних інтенціях» континуально «S-O єдиного» семіотичного існування

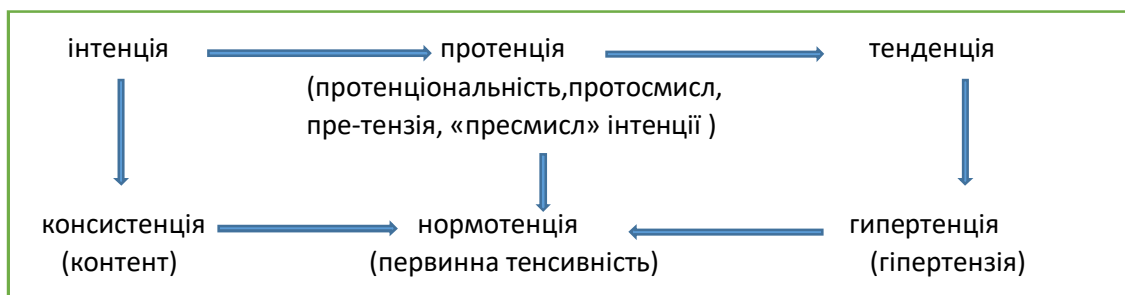

«Протенціальність» висхідної інтенції суб'єкта в представлених семантико-семіотичних «направленостях» самоочевидна. Це дискрет-причина виникаючої «нестабільності» в «модульностях», що закладені в дискрет-цінностях та в «ціннісних модуляціях» семантичних елементів даного когнітивного об'єкта, котрий визначально є «інтенційним об'єктом» єдиного суб'єкт-об'єктного буття. Подібна «причинна дискретність» (причина-наслідок) долається шляхом операції зі «зняття дискрета» способом

введення «антидискретної» стабілізуючої форми або «семіотичного стабілізатора». Він представлений у відповідному понятті-значенні, що певним чином конструюється на основі «семіотичної реконструкції» первинних «полярних» (альтернативних) понять, а також значень «інтенції» у їх бінарній опозиції в «семіотичному квадраті» (дивись когнітограму КГ-5).

Когнітограма КГ-5

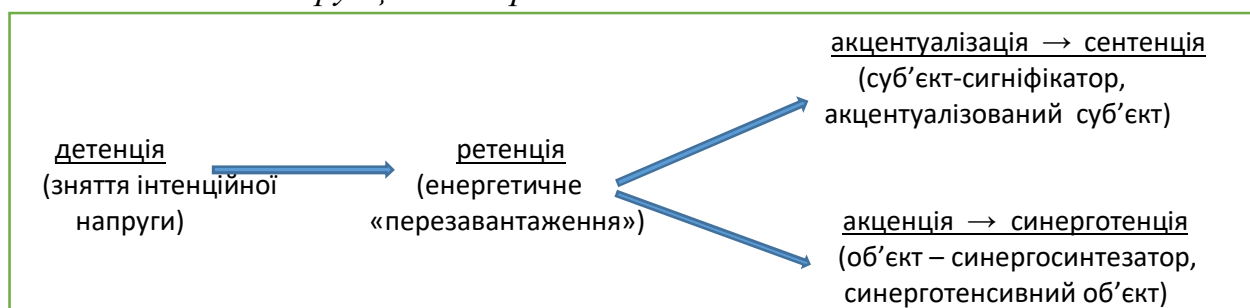
Когнітивно-семіотична реконструкція первинних значень суб'єктних інтенцій в семіотичному квадраті (когнітивного об'єкта)

Надалі при знятті **форично-сислової «напруги інтенційної нестабільності»** досягається, за нашою концепцією, **«синергетична стабільність»** і **«синергетичний баланс»** у дії **«малих сил»** і **«малих напруг»** у їх суб'єкт-об'єктному синтезисі. Але подібне є можливим в такому семіотичному об'єкті, котрий утворюється творчим суб'єктом в якості **«креативного об'єкта»**. Це можна представити в процесі когнітивно-семіотичної актуалізації ноо-буття в **креативно-синергетичній конструкції** «екстерналізованого-в-буття» когнітивного об'єкта (дивись когнітограму КГ-6).

Когнітограма КГ-6

Подолання форично-сислової «напруги інтенційної нестабільності» і досягнення «синергетичної стабільності» в креативно-синергетичній конструкції екстерналізованого когнітивного об'єкта

Можна бачити, що в цих «інтенціональних конструкціях» переходу-трансформації «модальності висказувань» в «стани модуляції», а останніх – у врівноважену «інтенційну стабільність» присутні два основних дейксиса в якості «уточнюючих конструкцій» в суб'єктивних направленостях «інтенційного суб'єкта». Це такі дві **«інтенціональні уточнюючі конструкції»**:

а) дейксис стабілізаційних «модалізацій-модуляцій» в енергетичній тенсивно-інтенційних формах; це внутрішня інтеннт-форма «тенденції-гіпертензії» збереження «енергетичної напруги», проявляючи себе як **дейксис стабілізаційної «інтенціональної конструкції»** або «уточнюючої» інтеннт-конструкції, що рівнево вдосконалюється шляхом здійснення «інференціальних шагів» (а також «ексференціальних шагів» – ред.) в «рівневих конструкціях» інтенцій-екстенцій [9, с.65,70,75]; у напрямі своєї дії – це **горизонтально-врівноважуючий дейксис семіотичної безперервності світореальності**.

б) дейксис мобілізуючих «модалізацій-модуляцій» у синергетичній тенсивно-інтенційних формах; це внутрішня інтеннт-форма «детенції-ретенції» у напрямі зняття «енергетичної напруги» у форичному просторі емоцій, айстетису, ейфорії/дисфорії тощо; подібне здійснюється також у зовнішніх інтеннт-формах «акцентуалізації-актенції», «сентенції – синерготенції», «енерготензитивності – синерготензитивності»; тобто це **дейксис мобілізуючої «інтенціональної конструкції»** як «синергомобілізуючої» інтеннт-конструкції «малих напруг» і «малих сил», що стають при їх синергомобілізації «понадсилами» (з урахуванням масштабів, рівнів і вимірів розповсюдження і дії); таким чином за напрямом своєї дії – це **вертикально-градієнтний дейксис семіотичної безперервності світореальності**.

Проте існує ще один дейксис вже не «уточнюючої», а доскональної «автентичної конструкції» з'єданого суб'єкт-об'єктного буття як єдиної нооральності. Це антидискретна «дейктична конструкція» у формах «зняття дискретності» між суб'єктом і об'єктом. Подібне *досягається в перехідному*

енерго-синергетичному стані «онтологічного з'єднання» фізично-метафізичного вимірів буття в тенсивно-інтенційній формі «безперервності» суб'єкта і об'єкта у нерозривному і недискретному «безперервному світі» за принципом єдності буття і мислення. Це дейксис «**нормалізуючої інтен-конструкції**» в уточнюючих інтен-формах «знятої дискретності» 3-4-го фізично-метафізичного і переходу до контуальної безперервності 4-5-го ноосферно-космоноотичного вимірів. Подібна інтенціональна «дейктична конструкція» будується в «сігніфікаційних параметрах» відповідних «значень об'єднання» суб'єкта і об'єкта, буття і мислення, внутрішньої інтенції і зовнішньої екстенції [20, с.64,88]. А саме: «протенція-нормотенція-ноотенсивність», що має фазовий взаємоперехідний характер енерго-синергетичної тенсивності в «протенціальному каналі зв'язку». Він функціонує в режимі «**ноосферної синерготенсивності**» з'єднання перервного-безперервного світу, а саме – сутності і явища, змісту і форми, причини і наслідку, необхідності і випадковості, дійсності і можливості тощо.

Таким чином, на основі виявлених передумов та умов «інтелектуальної реконструкції» світу, «трансцендентальної декомпозиції» раціонального мислення (за відповідним стандартом раціональності ТКСП) можна побудувати – сконструювати трансформований дискретно-«перервний світ» у його «безперервній» модальності-модуляції та в модусі «безперервного світу» принаймі двома встановленими шляхами. Перший – це «**семіотичний світ**», що є продуктом, творенням-конструкцією, трансформацією «семантичного світу». І друга «безперервна конструкція» – це «**інтенціональний світ**», через який можна спроектувати, актуалізувати та опредметити «**ноо-світ**», **представити його як світ ноосферної тенсивності буття і безперервно-континуального ноо-буття**. «Семіотичний світ» конструюється шляхом «трансформативної реконструкції» звичного «перервного світу» через «семіотичне існування» його об'єктів, що «з'єднуються-зливаються» з

суб'єктом у «безперервному світі». А ноо-світ – шляхом креативного синтезу самантико-семіотичних засад світореальності в універсалізоване ноо-буття.

На основі проведеного аналізу в нормативному аспекті трансформативно-конструктивного стандарта раціональності (ТКСР) можна виділити наступні основні параметри «когнітивної ідентифікації» всіх трьох «світових модусів» – семантичного, семіотичного і ноосферного – у їх суб'єкт-об'єктній «операційній з'єднаності». А саме:

- (1) типологія суб'єктності в даному конкретному «світообразі» та його екзистенційної представленості;
- (2) характер буттєвісного існування та екзистування світу;
- (3) спосіб буттєвісного дискурсу та суб'єктного світорозуміння;
- (4) ступінь однорідності-універсальності буття (у відповідних «буттєвісних універсаліях»);
- (5) міра суб'єкт-об'єктності з'єднаності в модальності «розуміючого світ-буття» та «реалізованого автентичного суб'єкта».

Виходячі з подібного суб'єкт-об'єктного, семантично-семіотичного «параметрування» у «ноосферній перспективі» космоноотичного світ-буття можна розробити відповідний **Семіотичний проект** континуально-безперервного світу з «сильною дією» ноо-фактора, котрий інтенціюється творчим суб'єктом-оператором і реалізується в певних «екстенційних конструкціях» ноосферно-трансформованого світу. Подібний Семіотичний проект у своїх базисно-методологічних конструктах представлений на когніто-семіограмі КСГ-7.

В аспекті представленого Семіотичного проекту в узагальнені можна **визначити міру сформованості безперервних актантних структур ноосферної онтологічної вимірності**, що утворює онтогносеологічне підґрунтя для розробки Ноосферного проекту. При цьому буттєвісна дискретність світореальності повністю долається континуальною безперервністю. Дискретність буття може розумітись тільки у тому сенсі, що

**Семіотичний проект
в методологічно-базисних конструктах та когнітивно-праксіологічних параметрах онтогносеологічного реконструювання і
операційного конструювання буттєвісної інверсії дискретно-перервного буття та онтологічного переходу до континуального буття
«безпервного світу»**

№ п/ п	Основні параметри когнітивної ідентифікації світових модусів буття	Дискретне буття «перервного світу» в ідентифікації суб'єктами пізнання об'єктної реальності	Семіотичний світ з'єднання буття в суб'єкт-об'єктній екзистенції та визначенні семіотичного існування світу	Операційне буття «безпервного світу» як континуального буття в семіотичному визначенні когнітивних об'єктів
1	2	3	4	5
1	Типологія суб'єктності	Дискретний суб'єкт у співвідносності з дискретним об'єктом та їх ідентифікація в дискретно-перервному «об'єкт -бутті».	Семіотичний суб'єкт в онтогносеологічній суб'єкт-об'єктній екзистенційній єдності у семіотичному існуванні та екзистуванні буття.	Суб'єкт-оператор у когнітивному статусі «операційного суб'єкта», що володіє операційною здібністю онтично-онтологічного і гносеологічного перетворення «модальності висказувань» когнітивного суб'єкта в «стани модуляцій» когнітивного об'єкта.
2	Характер буттєвісного існування та екзистування буття	Семантичне існування у «смысловому горизонті» перервного світу та в абстрактному обмеженні смисла перервності буття.	Семіотичне існування в суб'єктованих об'єктах, способах та семіотичних формах ієрархізованого порядку буття, в стадіях буттєвісної потенційності, віртуальності, актуальності та реалізованості буття в «онтологічних забов'язаннях» як умовах буттєвираження.	Безпервне існування в однорідності «екзистенційних станів» суб'єкта і об'єкта в єдності семіотичних форм в «центрах референції» та екзистенційної автореференції операційних практик як самоочевидних і самодостатніх у здійсненні когнітивним суб'єктом у єдності з когнітивним об'єктом. Суб'єкт-об'єктна когнітивна реконструкція буття в єдиній координатній конструкції безпервної екзистенції становлення континуальності буття у його суб'єкт-об'єктній з'єднаності.

3	Спосіб буттєвісного дискурсу	Семантичний дискурс в об'єкто-ціннісних та суб'єктно-ціннісних формах різного смисло-означення і в об'єднуючій аксіологічній орієнтації культурогенно-ціннісних таксономій в «класах цінностей».	Семіотичний дискурс як самооб'єкт для власного суб'єктного дискурсу, представленого в семіотичних універсалиях «реалізованого дискурсу» в означасій об'єктності предметно конфігурованого буття як семіотичного існування.	Операційний дискурс суб'єкт-об'єктного з'єднання буття в станах врівноваженості «модальної компетенції» суб'єкта з «модальним існуванням» об'єкта. Перенесення єдиних суб'єкт-об'єктних модальностей в стани єдиних модуляцій континуального буття «безперервного світу». Реально-перервне екзистування буття у з'єднаності безперервних змін в «перетікаючих станах» буттєвісних модуляцій.
4	Ступінь однорідності-рознорідності та універсальності буття в його «буттєвісних універсалиях»	Ціннісно-сміслові семантичне буття в дискретно-перервних станах буттєвісної однорідності-рознорідності у всеїдній космоархітектониці всесвітнього Універсуму. Дискретно-обмежене «неповне буття» зі смертно-фінальною і фізичною перервністю та фінально-кінечним небуттям.	Однорідність семіотичного існування в екзистенції семіотичних універсалий. Знання через однорідність та утворення семіотичних універсалий «семіотичних ексцесів». Сегментація станів буття, подолання хвилеподібних перепадів інтенсивно-екстенсивних станів-пульсацій буття через «переплетіння» різнорідних буттєвісних процесів. «Розмивання» гранічних меж станів і модальностей-модуляцій через тенсивну аспектуалізацію «буття дії» і «буття становлення» в актуалізованому і реалізованому станах.	Вирівнювання неврівноважених пульсацій у злагоджену і струнку «автодинаміку напружень» та протенсивність самовпорядкуючих модуляцій становлення континуального буття «безперервного світу». Операційне управління «модуляціями становлення» безперервного буття шляхом подолання «розриву напружень» в фазах тенсивності «напруженої повноти» і досягнення внутрішньої однорідності. Репрезентація «операційного буття» безперервного світу у його внутрішній однорідності, рекурсивності-рекуперації, фракталізації об'єктів в когнітивних операціях суб'єкта-оператора.
5	Міра суб'єкт-об'єктної з'єднаності буття в модальності «розуміючого світ-буття» суб'єктума, ідентифікованого, втіленого і	Розуміння законів природи дискретно-перервного світу через міру когнітивної раціоналізації буття в його ціннісно-смісловому «семантичному просторі» перервності і рознородності та з часовими «обривами	Міра дуалізму «людина-світ» у співвідносності модальної компетенції суб'єкта і модальності «розуміючого світ-буття». Міра семіотично-екзистенційного з'єднання «стану душі» суб'єкта з об'єктним «станом речей» в однорідному існуванні суцього. Буттєвісній суб'єкт-об'єктна міра регульованості та управління	Міра модуляції суб'єкта дії в суб'єкті стану. Міра реалізації суб'єкта стану в об'єктному бутті становлення і реалізованих станах буття. Спосіб з'єднання модальності висказувань з модуляціями становлення. Міра раціональної категоризації головних суб'єктних модальностей як «знання-могутність», «бажання-вміння» в об'єктній екзистенційній модалізації «дроблення-існування». Міра подолання

	<p>реалізованого в автентичному об'єкті</p>	<p>зв'язку» між об'єктами. Міра суб'єкт-об'єктної регулятивності та управління стохастичними процесами, буттєвісною нестабільністю та напруженими станами модуляцій в онтологічних тріадах тенсивності «початок-продовження-кінець». Міра трансформативності в «точках розриву» між суб'єктом і об'єктом, живим-неживим, буттям і небуттям.</p>	<p>умовами виникнення і становлення буття, осягнення його семіотичної єдності через однорідність буттєвісних значень. Міра визначеності інтенцій суб'єкта, з'єднаної суб'єкт-об'єктної інтенційності в прототипах об'єктів та в екстенціях об'єктних реалізацій. Міра когнітивної спрямованості суб'єкта на семіо-екзистенційне конструювання відповідних когнітивних об'єктів. Міра суб'єкт-об'єктного з'єднання екзистенціалів буття в об'єктумах-когніціоналах.</p>	<p>поляризації напружень, що виникають в тенсивних модуляціях когнітивної ідентифікації в режимі інтенцій-протенсивності суб'єкта зі світ-буттям як «реальності-для-суб'єкта». Міра регульованості та управлінської дієвості у створенні умов (передумов) становлення єдиного суб'єкт-об'єктного буття як «модального світу» предметно реалізованих та актуально функціонуючих єдиних суб'єкт-об'єктних модальностей. Міра оволодіння операційним вмінням конструювати єдине суб'єкт-об'єктне буття у реалізаційній модальності «буття дії» (буттєтворення) і «буття становлення» (буттєстановлення) у відповідній «операційній діяльності» суб'єкта-оператора, що здатний системно екзистувати ноо-буття. Міра співвідносності «операційної онтології» і «операційної гносеології» за онтогносеологічною мірою їх операційного з'єднання.</p>
--	---	---	--	--

виникаюче «перервне буття» є роз'єднаним лише у «світі об'єктів» (як морфологізованих предметностей), що виникає в сенсорному спектрі антропосприйняття. Тобто через сам спосіб конструювання «об'єктивно» існуючого світу «пізнаючим суб'єктом». Але подібне можна інтерпретувати тільки як «суб'єктивне» і самодовільне «самоподвоєння» суб'єкта, коли його «внутрішня» імманентно-інтенційна якість проектується у «зовнішній» світ об'єктів, хоча насправді існує їх нероздільний суб'єкт-об'єктивний зв'язок та єдність в нерозривному з'єднанні буття і мислення. [20,с.64,88] Подібне підтверджується, за авторською концепцією, як в «гносеологічному русі» безперервного «онтологічного перетворення знань» [13, с.372], так і в «онтологічному русі» у його «всеєдиному зв'язку з гносеологічним рухом» та їх з'єднання в єдиний «онтогносеологічний рух» всього суцього у «всеєднісному бутті онтогнозису» [14, с. 409-410, 460]. Ілюзія буттєсної дискретності та розділення буття на «об'єктивне» і «суб'єктивне» виникає у людському сприйнятті в разі «оптичного телескопування» світу як деякої «зовнішності», що предстає безкінечно подовженим у своїй дискретності і структурності «перервним світом». Проте він може оптично «згортатись» у сферу (у Емпедокла це «сфайрос») і подібним чином ставати оптико-сфероїдною дійсністю з різним часопросторовим «калібром реальності» – від мікро до мега масштабів і зворотньо. Однак за даними сучасної науки наш світ постійно «розширюється» та все більше пришвидчується у своєму безперервному розготанні (після ймовірного первинного Великого Вибуху). А з цим – перетворюється на «темну матерію», що вироджується у «темну енергію» ймовірного небуття, в абсолютну інфляційну «вакуум-пустоту» [14,с. 330].

В чому ж полягає дійсна причина «об'єктотворення» суцього, що за своєю сутністю є безперервним, недискретним і нероздільно-цілісним у своєму всезагальному і всеєднісному онтогносеологічному русі? Це потребує відповідної *репрезентації «об'єктотворення» суцього як всеєднісного процесу*

безперервного становлення нерозривно-цілісних суб'єкт-об'єктних суцезв'язків та їх представлення у злитості онтогносеологічного руху і можливості семіотично-проектного відтворення в ноосферно-програмованій реалізації. Подібне «буттєстановлення» може предстати вже без «об'єктостановлення», а в імманентній цілісності і внутрішньо-зовнішньої холістичності суб'єкт-об'єктних зв'язків в їх первинній конекції, тотожності і сутнісній єдності.

1.4. «Об'єктотворення» суцього і становлення безперервних суб'єкт-об'єктних суцезв'язків та їх відтворення у Семіотичному проекті

Контент: процес «об'єктотворення» суцього як всеєднісного процесу безперервного становлення суб'єкт-об'єктних суцезв'язків та можливості їх відтворення в Семіотичному проекті, а також при ноосферно-програмованій реалізації «S-O суцезв'язків» в їх сутнійсній єдності в ноо-бутті та розгортання єдиної «S-O сутності» в ноо-реальності континуально-безперервного універсума

В осягненні першопричин, передумов та умов «об'єктотворення» як науково-доказового факту і наукового світорозуміння (а не в світоглядних поглядах, що можуть і не мати наукової доказовості) недостатньо розглядати в фізичних конструкціях «світооб'єктності» та «морфопредметності» суцього. Тобто неповно і недостатньо в сенсі тільки фізичного розглядання з протилежних та альтернативних філософсько-методологічних позицій матеріалізму-ідеалізму, полярностей об'єктивного чи суб'єктивного ідеалізму, буття як даності чи буттєстановлення-буттєтворення, діалектики чи метафізики, феноменології-герменевтики чи трансценденталізму тощо. Тому й пропонується принципово інший підхід на підґрунті ноонауки, де ***стверджується становлення ноо-буття шляхом розгортання єдиної суб'єкт-об'єктної сутності в ноо-реальності та ноогенезису суцього.***

Виходячи з методологічних передумов, котрі складаються на філософсько-наукових засадах ноосферного світорозуміння, можна зафіксувати принайні

три основі причини «об'єктотворення» суцього у його першопочатковій суб'єкт-об'єктній з'єднаності, онтично-онтологічній представленості в єдиній онтогностичній реальності:

а) перша причина «об'єктоутворення» (А) встановлюється, якщо йти «від суб'єкта» та «суб'єктивації об'єкта» в його в різних «об'єктоутвореннях»; тобто розглядається як «буттєстановлення» суцього у його «дійсному бутті» через менталізовану суб'єктодію;

б) друга причина фіксується, якщо йти «від світ-буття» (Б) як даності суцього в антропосприйнятті; подібне перманентне «буттєтворення» постійно існує та екзистує себе в процесах космoeволюції, а саме – у самостійних предметних морфологіях природного існування, що можна інтерпретувати як «об'єктивацію суцього» через «об'єктивацію суб'єкта»;

с) третя причина «об'єктотворення» (В) встановлюється в процесі «перенесення» суб'єкта на об'єкт, що можна інтерпретувати як «інвестування суб'єкта-в-об'єкт»; подібне треба розуміти як відновлення суб'єкт-об'єктивного первісного зв'язку у суцшому як «сущезв'язку» та його виявлення у суб'єкт-об'єктній єдності сутності як «сутноєдності» суб'єкта і об'єкта; надалі відбувається посилення суб'єкт-об'єктивної єдності суцього в ноо-процесах збільшення ноо-потенціалів буття при його ноо-реалізаціях в модусах «суцього ноо-буття»; подібне можна розуміти як *суб'єкт-об'єктну «акумуляцію ноо-буття»* у всеєднісному онтогносеологічному русі.

За першою «каузальністю об'єктотворення» (А), котре йде «від суб'єкта» та реалізації суб'єктної «інтенції-екстенції» шляхом суб'єктивації об'єкта в процесах «буттєстановлення», можна виділити і типологізувати наступні його спричинення:

(1) • об'єкт як благо для суб'єкта: це його «об'єктна добродійність» і природна необхідність для життя і життєствердження людини шляхом «заволодіння об'єктом»;

- (2) • об'єкт як «самовиділення» суб'єкта із самого себе; подібне здійснюється через свідомість і функціонування свідомості в режимі її «топологізації», «розміщення» і «піднесення» у сферно-оптичному «збільшенні» суб'єкта; це здійснюється способом «сфероїдної конфігурації» об'єкта та його «сфероїдного збільшення» у відповідності до «розширення» свідомості суб'єкта; *свідомісне самоспоглядання суб'єкта себе як об'єкта, що все збільшується і набуває «суб'єктної могутності»* – це є головне «онтологічне задоволення» потреби суб'єкта в бутті, де сам суб'єкт предстає головним об'єктом буття і буттєствердження суб'єкта через підкорення-завоювання об'єкта;
- (3) • самовираження-самоствердження суб'єкта в об'єкті; це є «предметна влада» суб'єкта над речами через їх об'єктування та «самооречевлення» суб'єкта у потрібних для життя «буттєоб'єктах»;
- (4) • розширення-експансія суб'єкта через «буттєоб'єкти» життєвої сфери суб'єкта; під цим розуміється створення вітальної «суб'єктсфери» для надійного управління «буттєоб'єктами» в межах підвласної ««об'єктсфери» гарантованого антропоіснування в «об'єктно-олюдненій» віталосфері «стаціонарного буття» (впорядкованої буттє-віталосфери);
- (5) • інтермодалізація «міця устримлення-бажання» інтерсуб'єктів в якості «місце-об'єкта» (як «топос – об'єкта»); це місцезнаходженість фіксується в просторовий «топос – розположеності», предметно-точковій «фокальності» в якості об'єкта, його фіксації – знаходження в «об'єкторозположеності» та «об'єктівизначеності»;
- (6) • об'єкт як самовідображення суб'єкта способом об'єктного втілення-реалізації суб'єкта, «подвоєння» суб'єкта в об'єкті;
- (7) • «збільшення» суб'єкта в «розширенні-зростанні» і «протяжності-подовженості» об'єкта; а саме – в об'ємності і «сферності» об'єкта як певної «об'єктосфери» і ареала виявленості суб'єкта в проявах його збільшеної могутності у модусі «суб'єктосферності»;

- (8) • об'єкт як «експансія суб'єкта» на суще; під цим розуміється «заповнення» сущого «збільшеним суб'єктом» і об'єкстворення відповідних «сущих об'єктів», *перенесення «сущих суб'єктів» на «сущі об'єкти»*;
- (9) • подовження суб'єктом свого буття в «об'єктному існуванні»; це перш за все стосується «буттєподовження» у випадку фізичної смерті і «неможливості бути» у буттєвісному стані через «не-буття», але при збереженні можливості бути «суб'єктованим сущим об'єктом» в фізичному, постфізичному і метафізичному існуванні;
- (10) • об'єкт як спосіб самоствердження суб'єкта у його «дійсній явності»; це самовиявлення – самоствердження суб'єкта в дійсних (а не голографічних) об'єктних проявах в діях, взаємодіях, впливах і змінах, об'єктних преображеннях, об'єктному конструюванні, робленні, переконструюванні-переробленні тощо;
- (11) • «витіснення» внутрішнього напруження (інтенції) суб'єкта у зовнішнє напруження об'єкта; це суб'єктна екстенція-екстерналізація у зовнішньому об'єктному світі, світ-бутті «подвоєного» дискретного існування і, таким чином, *«витіснення» безперервного світу суб'єкта (фіксуємого у безперервному «поточі свідомості») у перервно-дискретний світ об'єктного буття з відтворенням його висхідної безперервності*;
- (12) • таксономія внутрішніх «інтенційних станів» суб'єкта шляхом їх об'єктної «актуалізації-реалізації» в об'єктивно-наявних модуляціях; це є *«екстенція» суб'єкта в зовнішньому світі* і перетворення внутрішніх форичних «модальних станів» суб'єктної ейфорії-дисфорії в об'єктні «стани модуляцій» дискретного буття; це також *балансування «станів тенсивності» в напруженнях «суб'єкмотенсивності» та «об'єкмотенсивності», вирівнювання-перетікання-врівноваження інтенційного перенапруження станів «суб'єкмотенсивності» у нормотенсивність, перехід в екстенсивні стани врівноваженої «об'єкмотенсивності» через їх вирівнювання-з'єднання-*

стабілізацію в суб'єкт-об'єктній єдності та в автентичній взаємодентифікації.

За другою **«каузальністю об'єктотворення» (Б)**, котра йде «від світ-буття» як даності суцього (в його антропосприйнятті), встановлюється незалежне і самостійне існування «стабілізованого об'єкт-буття». Воно предстає «об'єктивно» існуючою «буттеданістю», а не об'єктивним «буттестановленням». Це така «буттеданість», що здатна самостійно екзистувати процеси космоеволюції у предметних морфологіях природного існування. Можна виділити-типологізувати наступні основні спричинення «об'єктотворення» за каузальністю «від світ-буття»:

(1) • «об'єкт-сам-по-собі», котрий як суще екзистує сам себе; тобто він предстає переважно як «самооб'єкт-для-себе» і може виражати себе «суб'єктно» тільки за певних умов і передумов; насамперед, у наявності онтологічної необхідності до «самооб'єктування» через екзистенцію суб'єкта в таких основних режимах «об'єктопредставленості», а саме: а) суб'єктивація об'єкта, б) «суб'єктна самореалізація» об'єкта, в) семантика і семіотика об'єкта як самоцінності та очевидної самозначимості для суб'єкта, г) інтенція – спрямованість об'єкта на власне суб'єкт – усвідомлене самовираження в різних буттевісних екзистенціях, е) різнотипова реалізація суцього через його об'єктну «екстенцію-екстерналізацію» в діях «інтенційного суб'єкта; ці дії відбуваються у напрямі *об'єкт-суб'єктного з'єднання суцього в «стані єдності» первинної «імманентної цілісності» в первинних суцезв'язках, з котрих утворюється цілісно єдина і нероздільна сутність (первосутність), що може «розгорнутись-проявитись» у дійсну реальність, яка й фіксується у безперервному Онтологічному русі;*

(2) • «об'єкт-буття» або «буття – в – об'єктах» в таксономії окремих (дискретно-перервних) «об'єктів буття»; вони можуть бути представлені в їх безперервній об'єкт-суб'єктній пов'язаності через «об'єктне буттєтворення» креативним суб'єктом «2-ї природи» (соціосфери), «3-ї природи»

(культуросфери), «4-ої природи» (креатосфери) і ноосферне буттєтворення «5-ої природи» – ноосфери;

(3) • об'єкт як «зовнішньоположеність» суцього, що представлено як існування суцього в зовнішньо-об'єктній предметності; насамперед, це зовнішня «об'єктоположеність» в морфологізованих предметах у вигляді опредмеченого «буття об'єктів»;

(4) • об'єкт як самовиявлення суцього у його сприйнятті у вигляді «зовнішнього світу» в діях і взаємодіях його об'єктної предметності; подібним чином *об'єкт самовиявляє суще в дійсному предмет-об'єктному існуванні незалежних самостійних і самодостатніх сутностей*, котрі реально розкриваються, «розширюються», самовиявляються, самовдосконалюються через зміни, саморозвиток і досягнення нових та більш високих «онтологічних якостей» в буттєвісних процесах «об'єктного буттєстановлення»; воно включає *об'єктно віталізовану «буттєдайність» і «життєдайність» як реально-предметного життєвого блага* (а не тільки знаходиться у безвідносній екзистенції «загального існування» суцього);

(5) • об'єкт як виділення-розрізнення зовнішньо і внутрішньо виражаємого та визначаємого (невизначаємого) в «об'єкт-структурі» суцього; подібні «об'єктоструктури» представлені в фігуративних і конфігуративних *репрезентаціях об'єктів в образах і почуттях зовнішніх відображень, у створених об'єктивних «гештальт-композицій» зовнішньо виражаємого через внутрішньо визначаємі поняття, через підвищення-розширення сенсорики «почуттів від об'єктів» до їх «тонкофізичного», і метафізичного «інформаційно-польового» і «тонкопольового» сприйняття*; це також «розрізнення-в-якостях» дійсного об'єкта як почуттєво-сприймаємого та виділення реально-трансцедентуємого «менталізованого об'єкта», що несе конкретне «буттєвісне благо» у всьому спектрі його екзистенційних цінностей (в модусі «об'єктних якостей»);

(6) • об'єкт як спосіб реалізації, вираження і ствердження, «реально-дійсного суб'єкта»; це своєрідний доказ того, що суб'єкт є не фантом-ілюзія і не абстрактна суб'єктна цінність і значимість, а предстає як «ствердження об'єкта» через суб'єкта, в природокосмічному і всезагальному бутті та в об'єкт-суб'єктній спорідненості, з'єднаності і сумісній онтологічній дії у напрямі підвищення «буттєдайності» суцього;

(7) • об'єкт як спосіб приборкання, впорядкування та самоорганізації хаоса через розвиток «об'єктних структур»; вони предстають в якості кращих космічних конфігурацій за критерієм їх об'єктної «буттєдайності» та досконалих опредмечених форм «життєдайності»; серед них найбільш досконале – це *об'єкт-суб'єктне «розширення» сенсорики у сприйнятті різнородових субстантивів суцього*, «об'єктний вплив» на «реалізацію суцього» у найбільш сприятливих онтичних можливостях «нехаотичного» буттєтворення в гармонійних «станах даоса», розширення суб'єкт-об'єктних можливостей в станах «стабілізації хаоса» через «об'єктивацію» суб'єктного впливу в позитивній валентній модуляції «об'єктно-гармонізованого буття» (в об'єктно-предметній морфопредставленості);

(8) • об'єкт як власне самопідсилення та ствердження своєї «об'єктної могутності» через свою «суб'єктивацію»; це здатність до «об'єктного впливу» на суще, на «сущеоб'єктний» процес та другі об'єкти шляхом їх зміни, переформатування, надання іншої форми, трансформації і переображення, набуття нової якості; подібне представлене у здібності до «об'єктного самопідсилення» та *перенесення «сили об'єкта» (що закладення у його сутність як «сили суцього»)* на «силу суб'єкта» шляхом «розгортання» об'єкта до космічних мегамасштабів «світ-об'єкта»; а ще більше – до гіпермасштабів «світ-суб'єкта» через опредмечене суб'єктне знання та самоопредмечення пізнаного і «розширеного об'єкта» на його власній базисно-сутнісній основі; але з поглибленою сутністю і здібністю до суб'єктної і метасуб'єктної

«гносеологічній представленості», в об'єкт-суб'єктній «підсилюючій єдності», тотожності, синтезисі і злитті в онтогностичному русі знань;

(9) • «об'єктно-гносеологічна представленість» суцього в «несуб'єктній репрезентації»; подібне досягається через позитивну валентність вирішення дилеми «повинення – бути» та «бажання – бути» у її підсилюючий протенсивності; або навпаки – в негативній валентності регресії-ретенсивності «не повинення бути – не бажання бути»; загалом в альтернативній бінарності-полярності позитивної і негативної валентностей «акумуляція гнозису – дисипація гнозису»;

(10) • несуб'єктна «репрезентація об'єкта» в максимальності його «Об'єктума»; ця «об'єкто-максимальність» досягається в єдинореальнісному і вічному, «безсмертному онтосі», в абсолютній «онтос-реальності» як «первооб'єктума» суцього у його первинно-об'єктному форматі «не-об'єкта»; тобто в самій «даності-заданості» акумульованого суцього в морфосутностях, конфігурованому суцього в його «дооб'єктному існуванні», в генералізаціях морфем в світлових фотонах-актосах та в інших «необ'єктних» даностях;

(11) • «регресія-витіснення» суб'єкта в кінечну «об'єктну фінальність» (у фізичну смертність); але одночасно при об'єктному постфізичному збереженні «безсмертного суб'єкта» в безкінечному і безперервному метафізичному існуванні; тобто *представлення «об'єкта як спасіння» від смерті, як «відродження» кінечно існуючого суб'єкта у «безкінечному об'єкті» при одночасному збереженні його безкінечної «дооб'єктної» сутності у суцього суб'єкті*; подібне за своїм механізмом є **трансформація-інверсія негативної модальності фізичної «об'єктної смертності» в позитивну валентність нефізичного «суб'єктного безсмертя»**; тоді сама фізична «об'єктна смертність» набуває позитивної модальності в небуттєвісних станах «не бажання бути», або не бажання «буттєвиявлення» суцього через об'єктобуття та в інших необ'єктних способах «невиявлення» (переважний стан суцього і є «невиявлення», потенційність та онтичність); *при цьому небажання-*

неявленість» зберігається шляхом «перенесення-витіснення» у «смертний стан» існуючого суцього як «неіснуючого» в об'єкті (або «необ'єкта»), котрий не має якості «явленості» та «існування-в-бутті» (часто в цьому звинувачують «субстанційну метафізику», що не визнає «живого буття» об'єктів); проте зворотно цьому протистоїть бажання «буттепроявленості» суцього в об'єктах та інших буттєвісних модусах існування-явленості суцього, в збереженні та підсиленні позитивної модальності «бажання бути» через «прогресування суб'єкта» у з'єднаному об'єкт-суб'єктному бутті; в такому разі фізично «кінецьний об'єкт» у своєму фізично кінецьному дисипативному розпаді-розсіюванні онтологічно зберігається в онтогнозисі «безкіньного суб'єкта» як «суб'єкта знання», що безперервно генерує «абсолютнісне знання» та здійснює його синергетичне акумулювання в абсолютнісному «дух-суб'єкті» (Г.Гегель);

(12) • зворотня «об'єктна ситуація», в котрій об'єкт предстає як спосіб «уникнення смерті» кіньним суб'єктом шляхом буттєвісного опредмечення знання; це метапроцес «онтогносеологізації суб'єкта» в його безкіньній «онтооб'єктивації» в другій, першій, третій, четвертій і «п'ятій природі» (ноосфера) та в більш високих вимірах буття у його суб'єкт-об'єктній пов'язаності;

(13) • об'єкт, що існує у вигляді «сфокусованого об'єкта» (фокус - об'єкта), котрий об'єктно-предметно виявляє суще шляхом його оптичного телескопування; це «функціонуючий об'єкт» у «сферній виявленості» суцього, що предстає як «сфайрос-об'єкт» у людському світосприйнятті та антропорозумінні; це *антропосприйняття у світових форматах мікросвіту, макросвіту і мегасвіту, що антропорозуміються і мисляться як «сфайроси» однієї об'єктності, але в різних оптично-телескопуємих форматах*;

(14) • об'єкт, що визначально існує як неперервний «континуальний об'єкт» і котрий є органічним «подовженням» і «продовженням» неперервно-суцього суб'єкта; в такому «континуальному об'єкті», що представляє собою

«безперервний космо-Об'єктом», «об'єктні сутності» безперервно «розбігаються-поширюються» у все більшій світовій всеохватності і безкінечності, а безкінечний і безперервний всесвіт при цьому «не згортається» і «не стягується» у «сфайроси» різноформатних формоутворень (космоси-«субкосмоси», світи-«субсвіти»); тому вселенський Універсум реально існує у своїй неперервній «розгорнутості», єдності, в безкінечних взаємопереходах та онтологічному русі, а «необ'єктоване» суще не фокусується до меж якоїсь граничності, сфероїдності, морфності і метаморфності «в об'єктиві антропосприйняття» сущого як «об'єктивно-необ'єктивного»; але в «об'єктиві висвічення» сущого «інтенційним суб'єктом» необ'єктоване суще з'являється в оптично-сфероїдній екстенції-екстерналізації об'єкта як неоптичного і неголографічного модуса сущого в різних онтологічно-розгорнутих об'єктних сутностях і реальностях «об'єкто-екзистування».

За **третьою «каузальністю об'єктовотворення» (В)** це відбувається у з'єднанні суб'єкта і об'єкта, а саме – шляхом екстерналізації та об'єкто-екзистування «внутрішнього суб'єкта» у «зовнішній об'єкт». Подібне «перенесення» суб'єкта-на-об'єкт» здійснюється для «підсилення» об'єкта та онтогно-онтологічної «реалізації сущого» у відповідних предметно існуючих «об'єктосущих реальностях», що екзистенційно «розгорнуті» у буттєвісні ареали спільної суб'єкт-об'єктної представленості. Це *відбувається у ноосферних процесах збільшення ноо-потенціалів сущого в «об'єктованому бутті»*, в його буттєвісних ноо-реалізаціях в модусах «*об'єктосущого ноо-буття*». За цим напрямом подібної суб'єктної інтенції-екстенції об'єктно-онтологічного становлення сущого можна виділити і типологізувати наступні основні спричинення «об'єктовотворення»:

(1) • «суб'єктивізація» об'єкта за визначенням місцерозположеності і базисного «топоса суб'єкта»; з цим «сущеоб'єкт» перетворюється на «суб'єктований об'єкт», а потім – на «операційний об'єкт»; при оперуванні ним в якості «модуса сущого» він з'являється в різних онтологічних

буттереалізаціях, а саме: «модус-об'єкта», «квазі-об'єкта», «ноо-об'єкта», буттєвісних «композицій ноо-буття» тощо;

(2) • «суб'єктна таксономія» модусів суцього в суб'єкт-об'єктних утвореннях менталізованих ноо-Об'єктумів і ноо-Суб'єктумів у їх первинно-онтологічній пов'язаності та єдності в Онтогнозисі та онтогностичному русі знань;

(3) • суб'єкт-об'єктна «рівноєдність» ноо-буття в єдиній модальності «інтенції (суб'єкта) – екстенції (об'єкта)» та в їх з'єднаному онтогносеологічному русі; «рівноєдність» суб'єкта і об'єкта здійснюється в напрямі буттєвісної реалізації суцього в модусі екзистування буття як «самосуб'єкта – для самоб'єкта» і «самооб'єкта – для – самосуб'єкта»;

(4) • онтологічний розвиток Суб'єктума; це відбувається в інтенційній модальності «бажання бути» та в буттєвісній реалізації Об'єктума в екстенсивній модальності «повинен бути»;

(5) • суб'єкт-онтологічне і суб'єкт-гносеологічне ноо-екзистування у зведене і всеєднісне існуванні модус-об'єктів; таким чином досягається їх суб'єкт-об'єктна «нероз'єднаність-неперервність» в різних модусах, але вже як реалізованих «модусів суцього» та в якості єдиних «субстанцій – ноезисів суцього», духовно-реалізованих «актосів суцього», модус-об'єктів «дійсносуцього» в природному бутті тощо;

(6) • досягнення онтологічної вищевимірності суб'єкт-об'єктних модусів; в цій «S-O вищевимірності» онтичні «модус-ноеми» онтологічно реалізуються як **«модус-ноезиси» суцього через різні способи екзистування ноо-буття**; подібне можна розглядати як відповідні способи «ноо-вкладення» суб'єкта (через суб'єктні ноограми) в онтичні модуси «суб'єктних ноем» (реалізаційних ноограм) з інтенцією їх підсилення-натуралізації в онтологічних модусах екстенцій-екстерналізацій «об'єктних ноезисів»; вони репрезентують себе як **субстантиви «ментальних об'єктів» в їх певній морфомакетній генералізації**, котрі знаходяться в онтично-потенційованому стані ймовірної

буттєвісної реалізації, або вже як реалізовані «об'єкт-ноезиси» в ноо-Об'єктумах з'єднаного суб'єкт-об'єктного ноо-буття;

(7) • підвищення «рівня об'єктності» ноо-буття шляхом досягнення великого розмаїття «суб'єктної варіативності» (коваріативності) модусів ноо-Суб'єктума; подібним чином відбувається *генерація модус-ноезисів* та утворення різноманітних варіацій з реалізації ноо-суб'єктів на самих різних і вищих рівнях ноо-буття («одуховлення» і «одушевлення» світа, за Платоном) з виходом за граничні межі даної ноо-буттєвісної вимірності в іншовимірність; *суб'єкт-об'єктне «підсилення» буття досягається через його «менталізацію» і «ноосфероізацію», ноо-актуалізацію і ноо-реалізацію на рівні «дійсного буття» та з піднесенням буттєвісної рівнів до станів вищої гармонійності «повноти буття»;* операційно це здійснюється способом *креативно-синергетичного перенесення «варіативності суб'єкта» на «варіативність об'єкта», внаслідок чого відбувається суб'єкт-об'єктна гармонізація позитивних модуляцій ноо-буття;* а саме – відбувається підвищення позитивно-валентної «форичності буття» в його сенсibiliзації у вищих і витончених емоційних «переживаннях буття», а з цим – зворотнє розширення-піднесення і ноо-наповнення онтогностичним контентом «буття-розуміння», спрямування його ноо-буттєвісної протенсивності на вищі рівні максимального «смыслепоповнення» і смыслезнасимості.

Суб'єкт-об'єктне екзистування ноо-буття з його підняттям на вищі рівні протенсивності у здійсненні ноосферних антропо-екстенцій операційно здійснюється у *відповідних реконструктивних процесах подолання дискретних конструкцій буття і переходу до безперервних онтопроцесів «зв'язування буття» через суб'єкт-об'єктну єдність.* Фактично це перехід від «дуалізму сущого» до «монізму сущого» в його первинній «даності сущого», що може приймати самі різні модуси сутності, «об'єктосутностей» та розгорнутих реальностей свого «буттєпроявлення». В онтологічній «антропопроекції» первинної суб'єкт-об'єктної сутності людини її первинний

«антропотенціал» можна не тільки виявити і реалізувати (у всьому багатстві його онтологічних проявів), але й через *ноосферну «антропометрику» креативно-синергетично підсилити, ноосферно з'єднати з потенціалами «іносущого» через «безперервність» ноо-процесів*. А з цим – перейти до конфігуративно «сгорнутих напружень» або «кон-тентів сущого» самої різної тенсивності та протенсивності і вже на цій основі *розробити ноо-програму збалансованої «кон-струкції» антропосущого та перейти до «контентної спорідненості» антропосущого з «напруженими модуляціями» іншосущого*. Подібним чином можна досягти «ноо-сущого» з'єднання їх «інтентів» (інтенцій) в конструктивне об'єднання спільних кон-тентів з антропосущим, утворити на цій спільній основі «ноо-контенти сущого», представлених в онтологічних універсалиях, ноо-універсалиях, універсальному ноо-гнозисі та ноо-реалогнозисі.

Операційний суб'єкт-об'єктний зв'язок ноо-сущого у безперервності «розгортанні» світ-буття як певного «ноо-контенту» сущого можна зафіксувати у відповідних ноо-процесах побудови *«конструктивної континуальності»*. Подібну побудову *«безперервно-сущого» в суб'єкт-об'єктних ноо-процесах* можна представити як «коннекційні конструкти» S-O зв'язку або конструктивні елементи «S-O коннекції». А саме:

а) розрізнення модальностей та різнотиповості суб'єкт-об'єктного з'єднання ноо-буття у його безперервності; а на основі цього здійснити «інверсію-повернення» до єдиного і нероз'єданого сущого, його синтезу-злиття у «конструктивній континуальності» в якості «впорядкованого сущого»;

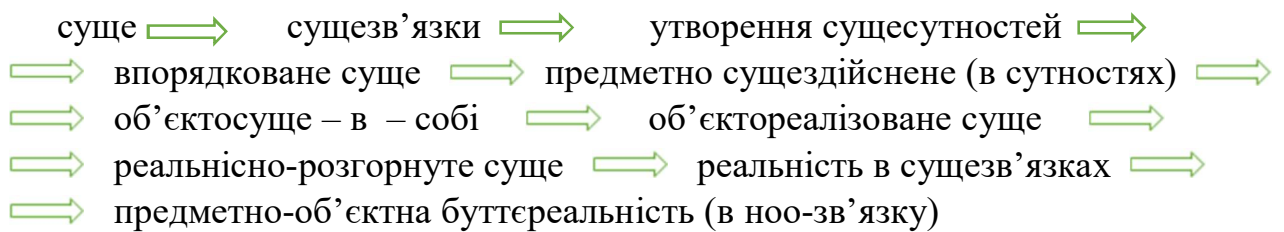
б) безперервність «S-O коннекції» в різнотипових «варіаціях-коваріаціях» їх здійснення у 2-х головних напрямках протенсивності:

- «згортання-повернення» дискретно «роз'єданого» суб'єкта до його висхідної безперервності як «безперервного суб'єкта»;

- «розгортання-актуалізація» безперервного суб'єкта в його континуальній «S-O коннекції» з явищним світом дійсного буття;

в) «пред'явлення» буттєвісної «S-O коннекції» в «суб'єкт-об'єктній модальності» основних «коннекційних конструктів».

Подібні «коннекційні конструки» в різних модальностях «S-O зв'язку» можна операційно створити і через них певним чином скеровувати сущезв'язки. Наприклад, модулюючи сутності (як «об'єктосутності») та управляючи реальністю як «операційним реалогнозісом» після розробки відповідного Ноосферного проекту (в аспекті реалізації Семіотичного проекту). Суб'єкт-об'єктна модальність «S-O коннекції» у відповідних «коннекційних конструктах» налагоджується у такій онтологічній послідовності «розширення» сущезв'язків:

Процес «розгортання-розширення» сущезв'язків у дійсну «сущєреальність», що суб'єкт-об'єктно «екзистує буття» у його вищих мірностях, можна описати в наступних «контент-конструктах» **підсилюючої «S-O коннекції» сущезв'язків в онтологічному буттєустрії вищєрівневого «розуміючого світ-буття»**. А саме:

1). S-O «прив'язаність» суб'єкта до об'єкта («суб'єктивація об'єкта») і об'єкта до суб'єкта («об'єктивація суб'єкта»).

2). S-O «буттєустрій» у його онтично-онтологічних можливостях. Їх дві: це (1) або S-O «онтичний світоустрій» через реалізацію буття як «світ-буття» в його оптичному «сферорозширенні», або (2) в його «неоптичності-нерозширеності». Сюда також долучаються всі онтичні варіанти «просунення буття» у різних процесах «буттєстановлення». Подібне відбувається у самих різних можливих «буттєконфігураціях» і «буттєконструкціях», у різноманітних онтичних способах «сенсїбілізації–форичності», «буттєментальності–

ноосферогенезису», в *операційно-онтичних способах впорядкування та «онтологічної реалізації»: фізичної-нефізичної, «станційної-субстанційної», «космічної-некосмічної», «світоактичної-темноенергетичної»* тощо. Виходячи з подібного регулювання, може сформуватись гармонійний (синергетичний) або біфуркаційно-турбулентний (хаотичний) світоустрій, коли в такому «S-O буттеустрії» представлені модальності: «хочу бути – можливість не бути», «хочу не бути – повинен бути», «буттєво діяти – бездіяння», «буттєвісна потенція – буттєвісна актуалізація» і відповідна «буттереалізація» у певному світоустрою за онтичними типами та варіаціями.

3). S-O «розположеність» або «розташування в місці пред'явлення» подібної «S-O коннекції» у певному «ареалі буття» за характером-типом його «буттеустрію». Тобто під цим розуміється *онтологічно реалізований «буттеустрій»* у його «*буттерозположеності*» з переходом від можливих «*модальностей становлення*» різних «*буттеустріїв*» до *модуляцій становлення*» у певному конкретному «*буттерозташуванні*» зі своєю внутрішньою «*S-O динамікою*». Виходячи з Семіотичного проекту, ця «S-O динаміка» може бути наступною (за основними проектними параметрами):

- розрізнення різних рівнів «S-O буттерозположення» за ступінню (мірою) «S-O єдності» та «S-O коннекції»;
- однородність-різнорідність «S-O буттерозположеності» та вихід у топоси і місцерозташування іншомірності;
- операційність «S-O буттерозположеності» за його зворотньо-поступовим характером та зворотньо-системним зв'язком;
- ступінь конверсійності «S-O буттерозположення» за характером рівневості, вимірності, валентності, направленості, еволюції «*буттєвісних напружень*» при здійсненні «S-O коннекції»; це відповідна «*S-O конверсія*» в процесах «*буттєвісної коагуляції*», зростання-зниження-зміни *буттєвісних смислів існування та навпаки – сублімація у вищі смисли і значення в їх різних*

аспектуалізація в залежності від місця реалізації первісних «буттєвісних програм»;

- програмованість «S-O буттерозположення» в можливості створення і реалізації відповідних програм з отриманням необхідного (і доступного) результату; гарантоване відтворення цього результату за операційними командами відновлення та опредмечення отриманих даних в результаті.

4). S-O «буттєвідношення», що представлене як перехід від безпосереднього «S-O зв'язку» до опосередкованих «S-O відношень» в ноо-Об'єкті. А з цим він стає здатним до самостійного існування за місцем свого «буттерозташування». Тобто, якщо для ноо-Суб'єкта визначальними є «S-O зв'язки», то для ноо-Об'єкта визначальними є «S-O відносини», котрі в процесі дискретизації приймають характер «S-O відносин» у 2-х основних модульностях. А саме:

а) «O-S відносин» в системі «об'єктного світоустрою» у співвідносності до «об'єктивних законів» мегакосмосу, існуючого за даним проектом і програмою «реалізованого світоустрою»;

б) «O-S відносини» за топосом «об'єктного розташування» (небесні тіла, планети) у співвідносності до «детермінаційних відносин», що зобумовлюють конкретні особливості «аспектуалізованого буття»; такого типу «O-S відносини» можуть розвиватись також у «внутрішньому» буттєвісному макросвіті за місцем його природного «об'єктного розташування і тоді подібні внутрішньоприродні «детермінаційні відносини» інтерпретуються «пізнаючим суб'єктом» як закони більш нижчого «природного буття», в котрому «природна аспектуалізація» і є «буттєвісна детермінація».

5). S-O «буттєповедінка» у сфері «об'єкторозташування» ноо-Об'єкта. Це вже більше «об'єктоповедінка» суб'єкта «за обставинами» та «за ситуацією», що складається в конкретних «O-S відносинах» як «об'єктивних відносинах», що детермінують первинно «свободного суб'єкта». Але надалі він з «вільного» перетворюється на «детермінованого суб'єкта», а потім – на

«дискретного суб'єкта», котрий відповідно інтерпретує буття як «розірване», «перервне», «дискретне буття» в аспектуалізації свого «часткового життя». Тому й ставиться питання про повернення первинно-висхідної єдності суб'єкта (S) і об'єкта (O) в їх спільній «S-O коннекції», що відбувається у зворотньому напрямі «відновлення» безперервності та єдності сущого. Всі ці процеси суб'єкт-об'єктної пов'язаності і перетворень представлені на відповідній когнітограмі КГ-8.

Когнітограма КГ-8

Зворотній рух відновлення безперервності буття в «S-O коннекції» і єдності сущого в його ноосферній здійсненості і ноо-реалізації

Надалі процес «розгортання-ралізації» суцезв'язків в більш гармонійному онтологічному «буттеустрію» в ноо-модусах «розуміючого світ-буття» відбувається наступним чином:

(6) аксіологічна орієнтованість «S-O коннекції» та «семантичне інвестування» в конструкцію об'єкта «аксіологічним суб'єктом»; з цим здійснюється «аксіологічна партисипованість» і «ціннісна дискретизація» об'єктів, їх таксономія на «семантичні класи», «роз'єднання-з'єднання» в «коннекційних конструктах» S-O зв'язку;

(7) полісеміотична конфігурація об'єктів в їх «S-O коннекції»; під цим розуміється понятійне означення і переозначення об'єктів як ноо-понять суб'єктованих «коннекційних конструктів» S-O зв'язку;

(8) тенсивна інтерпретація «S-O коннекції» в напружених модуляціях «інтенцій-екстенцій» суб'єкта; це «менталонапружена» орієнтованість суб'єкта у напрямі референції до «безперервних об'єктів» і самореференції їх «S-O зв'язку» у ноо-бутті «безперервного світу»;

(9) «вільний обіг» коннекцій «безперервних об'єктів» у їх «S-O зв'язку» у ноо-бутті; у такому «свободному бутті» відбувається зміна морфології конфігурацій, композицій і часопросторового розташування об'єктів у їх континуальності, здійснюється свого роду «пронизування» буттєвісних рівнів і реальнісних вимірів в модальності «коннекційних конструктів» S-O зв'язку;

(10) утворення «інтегрованих одиниць» дискретно «часткових об'єктів»; цей рух до більш цілісних об'єктів відбувається способом їх «подовженості» та «холістичній спрямованості» суб'єкта на об'єкт у їх первинному «S-O зв'язку»; в результаті мається буттеутворення цілісних «холістичних об'єктів» в їх «S-O коннекції», для чого потребується відповідне осмислення і розуміння *«холістичної свідомості» суб'єктів в їх ментальній здібності до інтенційного трансцедентування, трансцедент-операцій на високих рівнях абстрагування, абстрактних переходів зі створенням безперервних «ментальних об'єктів» в якості ноо-Суб'єктумів суцього та їх реалізації (екстенції) в ноо-Об'єктумах;*

(11) оперування ноо-Суб'єктумами способами моделювання ноо-Об'єктумів різної міри (ступені) енерго-синергетичної протенсивності та «S-O коннекції» через «операційні суцезв'язки» ноо-буття; модельне представлення подібних операцій «в процес» відбувається через відповідну модалізацію об'єктів в «коннекційних конструктах» безперервних «пульсацій ноо-буття» в ритміці *«розжаття-зжаття», «розтягування-стягування», фрактально-масштабних змін континуальності об'єктів як ноо-Об'єктумів різних «S-O конструкцій»;*

(12) конструювання епістемологічних передумов об'єктування інтенцій суб'єкта в моделях «метафоричних екстенцій»; це відбувається в необ'єктних і неоптично-несфероїдних модусах екстерналізації ноо-буття, в конфігураціях тонкофізичного (метафізичного) ментального «пронизування-проникання» реальності; а саме – нероздільної «S-O конекції» та «S-O синтезу», зворотної «S-O ретенсивності» ноо-буття, що представлені у всезагальній континуальності суцезв'язків та їх вседнісній об'єкт-суб'єкт представленості в епістемологічних конструкціях ноо-знання і нероздільного з ним ноо-буття;

(13) суб'єкт-об'єктне екзистування ноо-буття в безперервній протоактантності і первинних креативних синергодіях в їх «S-O конекції»; це складне і багатомірне «S-O екзистування», що *представлене в актантах, зорієнтованих у вищевимірність та вищевимірну реальність з неперервними суцезв'язками*, а саме:

- у вигляді протенсивної неперервності; це відбувається в тенсивно-активному актуалізаційно-реалізаційному «актантному процесі» внутрішньо-зовнішніх взаємопереходів у відповідному режимі буттєвісної екстерналізації «інтенція – екстенція – нова інтенція»;

- в «актантній ритміці» безперервних і самогенерованих квантово-польових пульсацій, що здійснюються в синерго-інформаційних актантах безмежної подовженості ноо-реальності;

- в континуальних «реальнісних актантах», представлених в безмежності і неграничності екзистенцій суцезв'язків як «сущє-екзистенцій»;

- в «ноосферних актантах» різнорівневої та вищевимірної представленості сущє-екзистенцій в ноо-бутті і ноо-знанні;

- в субстантивах ноо-знання, що представлено в актантах програмуючих «парсів»; тобто в «парс-генералізованих переходах» подолання реальнісних «дискретів» та їх з'єднання в «генералізованих фракталах» код-програмуючих «морфем морфополя»;

- в абсолютнісних актосах ноо-знання подібне представлено в менталодуховних актантах світлових актосів; вони діють у напрямі онтично-онтологічної «суб'єкт-об'єктної реалізації» ноо-буття, що здійснюється через «онтичні актанти» та у відповідних реалізаційних діях «онтологічних актантів» в їх певній онтично-онтологічній «актантній ритмиці»;

- в об'єктних модусах суб'єктної «буттяєвності» і «буттєпредставленості» в актанті номіналізованого ноо-Суб'єктума; у відповідності до цього утворюється номіналізований актант ноо-Об'єктума, а разом вони формують **єдиний «S-O номіналізований актант»**.

(14) управління «S-O зв'язком» через «актантний вплив» на модуляції ноо-Об'єктума, прискорення-гальмування ноо-процесів у їх «S-O конекції»; подібним чином можна досягати створення нових модусів «S-O конструкцій» безперервного світу, *конструювання нової архітекτονіки та архетипів континуальності, пониження-підвищення порога «S-O єдності»* через *«актанту силу»* ноо-Суб'єктума і його актантно-силовій вплив на ноо-Об'єктум;

(15) регулювання «валентністю ноо-буття» в різних репрезентаціях його «S-O зв'язків»; це зміна модальності (характеру) «S-O конекції» в валентних режимах «не бажання (потенції) – покинення (реалізації)», «нез'єднання (віртуальності) – з'єднання (актуалізації)», «проникнення (пронизування) – виділення (уособлення)»; це також відбувається у валентних процесах переходу онтичної аморфності (можливості) до онтологічної морфологізації, (здійсненості), об'єктного опредмечення і об'єктно-предметної дискретизації буття; відповідна зміна «валентності ноо-буття» може відбуватись морфологічно в «буттєвісній метаморфності», а саме – метафорично через форичну полярність «ейфорія-дисфорія», в суб'єктній валідації валентності об'єкта в аспектаціях його «буттєвісної достовірності» («морфодостовірності»), «позитивності – корисності» для суб'єктного

розвитку, підвищення «самодостовірності суб'єкта» як «об'єктивного суцього» у безперервному світ-бутті;

(16) представлення підвищеної «самодостовірності суб'єкта»; подібне здійснюється через «S-O пов'язаність» та підсилення «S-O зв'язку», що відбувається в актантах буттєвісно морфологізованої «суб'єктної самодостатності та в «актантах впливів» на об'єкт; а одночасно – через «оволодіння-присвоєння» і **репрезентацію об'єкта як «об'єктованої суті» своєї суб'єктивної сутності, самодоказу власної самодостатності своєї суб'єктної сутності способами об'єктного підсилення достовірності суб'єктно суцедійного в «S-O зв'язку».**

Останнє можна інтерпретувати і як внутрішню імманентну причину «самопред'явлення суб'єкта» в «об'єктованому бутті» через буттеоб'єктне «оптичне телескопування» та сфероїдно-оптичну «явленість» об'єкта у своїй самодостовірності для суб'єкта. Тобто в якості безумовно головної і позитивної валентної цінності для об'єктного ноо-буття у його «суб'єктній пред'явленості». Це креативне «самопред'явлення» здійснюється творчим суб'єктом для запобігання власної «суттєво-буттєвісної інфляції», «обезцінення» у загально-суцому існуванні внаслідок «буттєвісної інфляції» самого існування. Тобто «деградації буття» в разі «виродження» та «вичерпання» його буттєвісних потенціалів, зниження «екзистенцій буття» з причин «суб'єктної інфляції», втрати цінності суб'єкта (даного конкретного «суб'єктотипу») для буттєвісного розвитку в його «S-O коннекції». І головна негативна валентність – це нездійснення «ноо-інвестування суб'єкта в об'єкт» або вичерпання «менталодуховних ресурсів» суб'єкта для їх інвестування в підтримання і розвиток буттєвісно-об'єктованої реальності. «Суб'єктна інфляція» в об'єктобуття може виникнути і внаслідок руйнування «S-O зв'язку», розриву «S-O коннекції» та «буттєвісного розділення» існування суцедійного на окремі «об'єкта» і «суб'єкта». Наприклад, на їх матеріально-ідеальне «принципове розділення», відмежування у несумісній

різнорівневій «демаркації буття», неконтактність та «різносферність» буття (масштабна, середовищна, часопросторова), альтернативна різновимірність реальностей, розділення на антагоністично-ворожі середовища «невалідних» для антропоіснування ареалів, котрі не мають позитивних проявів буттєвісної вітальності.

Виходячи з подібних передумов та міркувань «самопред'явлення суб'єкта» в «об'єктному бутті», представлення ноо-буття в його суб'єктивно «об'єктованому модусі», можна значно розширити *«суцї можливості» суб'єкта* в їх «об'єктному підсиленні» та «S-O з'єднанні». Подібні *«розширені суцї можливості»* можна репрезентувати в таких основних модусах *«силової представленості» суцїх можливостей Суб'єктума у реалізаційних модусах Об'єктума*. А саме:

◆ в презентації «суб'єктної самомогутності» й «збільшеної сили» (у власній уяві та внутрішньому самосприйнятті); подібне здійснюється у поєднанні, співставленістю та «зовнішньою самоідентифікацією» в модальності «хочу і можу», «можу і дію», «дію і досягаю»;

◆ суб'єктивно-оптичне виділення «самого-себе-з-себе» (з загальної безперервності) в окремій «реальності суцодійсного» та в окреmostях суб'єктованих «реало-об'єктів»; подібні суб'єктовані «реало-об'єкти» предстають у власному модусі «самого-з-себе», здатного до активного проявлення і домінування в даному природному Об'єктумі в якості креативно-реалізованих «суб'єктних екстенцій»;

◆ імманентно-інтенційна направленість свідомості» як «безперервного потоку» невиявленого «безперервного суцого»; цей «інтенційний потік» свідомості з «суцїх первовитоків» і джерел спрямований на оптично-психічне виявлення в ментальних актах психічно-ментальної самодієвості і «продуктивної уяви» (І.Фіхте); подібна *«самодієвість»* представлена в суб'єктивних інтенціях до «проявлення» зовнішнього «об'єктного світу», в суб'єкт-об'єктній «екстенції-екстерналізації-екзистенції» способом творчої

реалізації розширених «суцїх можливостей» Суб'єктума; ці «сущеможливості» здійснюються при входженні у функціонально-актантний режим психологічної «дії-діяльності» власної свідомості «суб'єктосущого» в інтенційній направленості (автореференції) до «розширеного існування» в Об'єктумі ноо-бутя;

◆ сферно-оптичне «самозбільшення», «саморозширення» і «силова самопрезентація» антропосутності через її «самоподвоєння» в «S-O зв'язку» та в різнотиповій «S-O коннекції»; подібне відбувається у різних модусах мікро-, мега- і «макроконнекторах зв'язку» при їх природно-буттєвісному морфоопредмеченні, а також в творчих екстенціях і креативних витворах суб'єктів у зовнішньо-конструктивній представленості;

◆ суб'єкт-суб'єктивне «самопідсилення» «S-O зв'язку» в його часопросторовому (ЧП) «потроєнні» з утворенням «S-O-ПЧ зв'язку»; «учетверенні» в «інформаційному онтосі» (ІО) з утворенням «S-O-ПЧ-ІО зв'язку» або в опосередкованій коннекції «S-(ПЧ-ІО)-О» зв'язку; надалі це «уп'ятірення» в ноосферній реальності (НР) з утворенням в опосередкованій суб'єкт-об'єктній коннекції відповідного «S-(ПЧ-ІО-НР)-О» зв'язку; процес суб'єктного «самопідсилення-самороздвиження» має своє продовження у наступних циклах самопідсилення «S-O зв'язку»:

• «ушестерінення» в субстантивній реальності (СР) з утворенням «подовженого зв'язку» «S-O-ПЧ-ІО-НР-СР» чи опосередкованої коннекції «S-(ПЧ-ІО-НР-СР)-О» зв'язку;

• «усемеренення» в реальнісному «первоактосі» або «акто-ноезисі» (АН) абсолютної первореальності в подовжено-додатковому зв'язку «S-O-ПЧ-ІО-НР-СР-АН» та в опосередкованій коннекції «S-(ПЧ-ІО-НР-СР-АН) – О» зв'язку»; надалі підсилення «S-O зв'язку» вже не відбувається, бо діє інший режим «сущєіснування», а саме: «невпорядкований Хаос – впорядкований Даос» з їх взаємопереходом в критичному пересіченні Абсолюта); саме «S-O підсилення» спричиняє «актосинтез» в «актореальність»

з «абсолютнісним підсиленням» S-O зв'язку, наприклад, через абсолютнісну суб'єкт-ідею», «абсолютнісний дух-суб'єкт» (за Г.Гегелем), через «актодуховність» ноо-суб'єктів в його різних «актозначеннях» духа;

- самопідсилення «S-O зв'язку» через імпульсування (інтенційно-екстенційне) Онтогносеологічного руху (ОГР); подібний імпульс йде від «абсолютнісного духа – суб'єкта» у його «абсолютнісному S-O зв'язку» з «актосушим» в опосередкованій коннекції «S-ОГР-О» зв'язку; такий **«актосуший Суб'єктум»** є самодостатнім і не потребує свого «підсилення» як **синергетичний «Актосуб'єкт»**, а тільки підтримання-піддержання свого стану у певному синергобалансі з собою і світом його Об'єктумів; це й здійснюється на основі всезагального (у своєму безкінечно-безперервного «розгортанні») і всеєднісному (в самоорганізаційній безперервності «згортання») Онтогносеологічному русі (ОГР) та «S-ОГР-О» зв'язку;

- ◆ перенесення «внутрішнього космізму» Суб'єктума з «актопотенціалом» ноо-реалізації в космоОб'єктумі в природно-буттєвісні Макрокосмоси як природно-космічні ноо-макроОб'єктуми; подібне «перенесення» можливе і в космо-реальнісні Мегакосмоси неприродних або «метаприродних» космоноотичних мегаОб'єктумів, котрі надалі «згортаються» у певні субстантивні-Об'єктуми (морфопарси), ноо-субстантиви (ментальні об'єкти) в більш високому онтологічному вимірі субстанційної реальності (R=6).

Космоноос і предстає для суб'єкта в модусі «об'єкто-з'єднанням» з самим собою у його повному «космоноотичному S-O зв'язку», а тому в повній цілісності і «досконалій повноті» з'єданого «холістичного ноо-Суб'єктума», що «розгорнув» свою «суб'єктосутність» в «суб'єктосушечому» космоОб'єктумі космоноотичної мегареальності. Подібний космічний «S-O зв'язок» та **репрезентація космореальності в якості ноосферного КосмоОб'єктума і КосмоСуб'єктума** відбувається у двох основних аспектуалізаціях.

В аспектуалізації космоОб'єктума подібне можна представити як «транспроцес», «трансцензус», «трансперехід», «трансгресію» або

«космореальнісну трансформацію» неоптично-ноосферного суцього (самовідображаємого і менталізованого) в його різнотипову космооптичну «сфайрос-конфігурацію» різних космосвітів. Подібне й виглядає як *космооптична об'єктивація-дискретизація суцього в його певних дискрет-«об'єктивованих» предметностях*, а саме – в часопросторовому «розгортанні-подовженості», «слідуємості-секвентності», предметно-морфологізованій консеквентності «об'єктованого» предметного розмаїття в «згорнутих» і «об'єктованих» процесах. В оптично-об'єктованому вигляді вони предстають у своєму «розширенні-розбіганні», постійному «поширенні-множенні», у русі-зміні-взаємодіях, «буттєстановленні-буттерозвитку» тощо. Це здійснюється як в елементних «дискрет-якостях», так і системній «дискрет-якості» релевантної «віталізації буття» сфероїдного, несфероїдно-структурного, мембранного, кристалічного, квантово-інформаційного, явищно-світлового (векторно-прямолінійного чи образного), нейтринно-несвітлового та інших типів буттєутворень. Його вищі рівні в космоОб'єктімі – це *«ноо-віталізація буття»* та буттєвісна *духовна життєдайність буття* в абсолютному визначенні предільності і межової граничності процесів «дискретизації буття» та кінечного «зв'язування дискрет-процесів» в напруженнях духовних тенсів та в менталодуховному «S-O зв'язку». Це та *духовна межа «дискретизація буття»* в його *об'єктно-предметному «дискретному дробленні», ентропійного «розпилення-диссипації»,* за якою космоОб'єктум *більш не дискретизується, а консолідується* у зворотньому процесі синергетичного єднання в «S-O коннекції», в синерго-акумуляційних «S-O зв'язках» космоСуб'єктума. В ньому не тільки припиняються дискрет-процеси «об'єктного розпаду буття», а навпаки, налагоджуються «холістичні процеси» онтологічного з'єднання суцього в «ментальних озаріннях», «духовних осяяннях» і *духовних «S-O синтез-інсайтах»* *реальнісного перетворення «всезагальності суцього» (сущезв'язків) в космоОб'єктімі у «всеєдність сущезв'язків» в космоСуб'єктімі.*

Тому в аспектуалізації космоСуб'єктума, котрий у своїй неперервності визначально не «дискретизується» у менталодуховному відношенні і не може бути «частковим» або «дискретним суб'єктом», слід репрезентувати його «космосуб'єктність» *холістично*, «неаспектно» (чи умовно-аспектно), визначально-цілісно, «цілісно-реалізаційно». КосмоСуб'єктум предстає вже не як деяка даність, незмінність та «абсолютність», а являє собою *онтологічно-реальнісний ноо-процес духовно-цілісної самореалізації-космореалізації холістичного «суб'єктосущого» з «сутнісного мікроформату» менталодуховного мікросвіту у збільшені реальнісні макромасштаби та мегасвіт «холістичного нооСуб'єкту*ма». І тоді він предстає в своїй безмежно-неграничній та «абсолютній цілісності», «холістичній охопності» і всеєдності *«ноосуб'єктного Космонооса»*. У своїй безмежності і безперервності він не має сфероїдно-оптичних та інших меж, а лише *переходить* у «субстантивний вимір» інформаційно акумульованого ноосу на «реальнісній станції» (субстанції) збереження набутих знань, інформації, «код-програм реалізації», «буттєвісної проєкції – об'єктування» тощо. Це може здійснюватись на відповідних «субстантивних носіях», «ноо-носіях» інформації, а саме: паттернах, імпрінтах, потенторах (векторно орієнтованих «потенціалів знань»), ретенторах (рекурсійне оновлення інформації через її нову «генералізацію-рекуперацію-кластерізацію»), інтенторах (реалізаційного спрямування буттєвісних інтенцій-екзистенцій), модуляторів–екстенторів (модуляція гармонік та інформаційно-квантових частот буттєвісної екстерналізації). Це також код-ноезіси можливих модусів буттереальності, онто-топоси координатного розташування і фіксації буття в його конкретних номіналізаціях нооСуб'єктумів.

Раніше був докладно висвітлений і покроково розкритий процес ІТ-програмування ноо-розуміння в інформаційно-семантичних паттернах (ІСП) та імпрінтах ноо-реалізації суб'єктів (як ноо-суб'єктів) в метакоординатному вимірі ноо-буття. Подібне розглядалось у 3-х стандартах раціональності: ІКСР

– інтеркомунікативний стандарт раціональності, ІССР – інформаційно-семантичний СР, ПСР – інформаційно-імагінальний СР. Загальний характер дії, когнітивно-праксілогічного реконструювання і буттєвісного конструювання онтологічного переходу від дискретно-перервного буття до «континуального буття» безперервного світу операційно розкривається у відповідному Семіотичному проекті за 4-м трансформативно-реконструктивним стандартом раціональності (ТКСР). Саме в його інтенційно-семіотичних конструктах та у вищепредставленій типології суб'єктності (в суб'єктному ноо-розумінні сущезв'язків та їх об'єктній реалізації в ноо-бутті) можна показати інструментальне здійснення Семіотичного проекту та програмованого переходу до операційного конструювання безперервної ноо-реальності і ноо-буття вищої онтологічної вимірності.

1.5. Реалізація Семіотичного проекту за параметром «типологія суб'єктності» в інтенційно-семіотичних конструктах творчо-екстенційної «суб'єктореалізації»

Контент: інтенційно-семіотичні конструкти ІТ-реалізації Семіотичного проекту за параметром «типологія суб'єктності» та в алгоритмі «екстенційних конструкцій» творчої самореалізації інтенційних суб'єктів в різних референційних фазах «об'єктореалізації»

У своїй первісній визначеності поняття «інтенційність» в аналітичній філософії розуміється як мовний «вузький інтенціоналізм» у двозначності (омонімії) слова «meaning». Воно використовується як у значенні «припускати» («подразумевать» – по рос.), «мати на увазі», так і в сенсі поняття «значення». У тому ж аспекті «вузького інтенціоналізму» Пола Грайса інтенційність як «поняття припускання» аспектується у «намірі повідомити про щось», «розтлумачити» і «прояснити певний замисел» [9, с.10-11]. За нашою концепцією, «інтенційність» означає перехід від суб'єктно «внутрішньої інтенції» як «ідеї-замислу» та її первісного «буквального значення» до об'єктної «зовнішньої екстенції» в автентичності до «первинного замислу. Але

за умови «S-O самоавтентичності» відносно суб'єкт-об'єктної екстерналізації висхідної інтенції у її «реалізації-здійсненні». За Джоном Серлом, що розвивав понятійне розуміння «інтенційності», в понятійних конструктах і значеннях П.Грайса, внутрішнє «намірення припускання» без відповідного понятійного дискурсу так і може zostавитись у невиявленому вигляді «безконтекстності буквального значення» та фігурувати як «безконтекстність (абсолютного) значення». Але може приймати і сенс «значень намірення» відносно «деякого набору фонових допущень», а також «розпізнавання умов істинності» при цих «фонових допущеннях». Подібна операція здійснюється в «експліцируемому наборі» «звичайних для нас умов істинності» за відповідними «фоновими допущеннями» всіх екзистенцій буття [9, с.33-34]. Тобто при наявності певного тренду до «екстерналізації інтенцій» як «реалізованої екстенції» у деякій буттєвісній «множині фонових допущень», коли з'являється референтна і автореферентна «направленість інтенції». Але вже не в самодостатній внутрішній наявності в «задумі суб'єкта», а за вектором «інтенційної екстерналізації» та буттєвісного екзистування (у протилежному випадку ми про інтенцію взагалі б нічого не знали). Дж.Серль визначає подібне у «співвідносності відповідностей» різних «інтенційних станів» («розширеного інтенціоналізму» – ред.), а конкретно – у співвідносності «припускання, спілкування і репрезентації» [9, с.11,40].

Виходячи з подібних висхідних міркувань щодо можливості «репрезентації інтенції» в екстенційному процесі, коли «інтенційні стани репрезентують об'єкти і положення діл» у «напрямі відповідності» інтенції до репрезентованих об'єктів, Дж.Серль розгортає Велику і цілісну «картину Іntenціональності» та «репрезентує свої вимоги задоволення» реалізації цієї інтенційної картини шляхом задіяння певних засобів виконання через «інтенційні дії» [9, с.40,41,42]. За нашою концепцією, в подібному можна бачити *«намір припускання» у «значенні інтенції», що співвідноситься з «намірами репрезентації» у значенні «об'єктної екстенції»*. Тоді вони за «напрямом співвідносності»,

з'єднання і співпадання в «S-O концепції» та «S-O єдності» екстенційно б'єктивують – опредмечують ідеальний намір (в якому мається певна інтенційна ідея-задум), що перетворюється на реалізований і репрезентований «об'єкт екстерналізації», а саме – в «предметну екстенцію». В інформаційно-семантичній «контекстуалізації інтенційних значень» подібного «об'єктування– опредмечення» внутрішньої «імманентної інтенції» в зовнішню «репрезентовану екстенцію» можна досягти «методами інтенційного програмування і фактичного самовпорядкування». Наприклад, методами ІТ-програмування за стандартами раціональності ІКСР та ІСР, що раніше показано в авторській концепції розвитку ноо-розуміння і ноо-мислення. В соціумі подібне представлено в якості опредмечуючих «соціокомунікативних взаємодій», «комунікативних практик», «соцієтальних відносин комунікативної самоорганізації», «соцієтальних відносини суспільного самопрограмування» тощо [10, с.192,195,222,238]. В онтогносеологічній «інтенційній контекстуалізації» в стандарті раціональності ТКСР цей процес можна розглядати в аспекті трансформативно-конструктивної і стандартно-раціоналізованої репрезентації «об'єктованої інтенції». А на основі 5-го стандарту інформаційно-креативної раціональності (СІКР) розкрити процес креативного синтезу у відповідній *об'єктній екстерналізації інтенції в репрезентованій екстенції*. В ньому виявляються такі 3 основні «інтенційні фази», що представляє єдиний і цілісний *«інтенційно-екстенційний процес»*, який розгортається у наступній послідовності.

1). *«Дооб'єктна фаза»*. В ній відбувається формування наміру у суб'єктивному «задумі-інтенції» в його первинному «ментальному пред'явленні» первоїдеї, «ідеї-в-її-значенні» за наявності умов реалізації. За Дж.Серлем, подібна внутрішня «дооб'єктна фаза» репрезентується як «суб'єктування інтенції» в певній «тенсивності – напруженні – протенсивності» до її реалізації і характеризується певними намірами, припущеннями, направленістю, конвенційністю та ситуацією (станом) вибору. А саме:

- первинне «безконтекстуальне» або первинне «буквальне значення» у його власному «намірі припускання»; це можливості, що виникають, за певними обставинами, здійснення бажань за «умовами істинності» та «фоновими припущеннями» (сприятливості-несприятливості обставин), розпізнавання «умов істинності» в їх «імплікації-експлікації», «звичних-незвичних» умов тощо [9, с.34-35];

- створення «множини фонових припущень» в їх повному «наборі можливостей»; вони виникають в різних конвенційних значеннях та залежностях від обставин, в можливості до фіксації у певному координатному вимірі та в координатній системі руху у напрямі інтенції, а також – в різних координатних системах, коли рух здійснюється одним чи декількома способами, зі створенням «множинних умов істинності» при різних «наборах припущень» тощо;

- вибір автентичного «напрямку відповідності» серед інших можливих напрямів за критерієм задовільнення наміру-здуму-бажання;

- визначення «направленості наміру» за 4-ма критеріями:

- а) направленості на ті чи інші об'єкти (зовнішнього світу), що мають значення для реалізації внутрішніх задумів-інтенцій;

- б) не направленості на які-небудь об'єкти, що не значимі як «зовнішні об'єкти» і не породжують інтенційного напруження;

- в) розуміння направленості на «зовнішні об'єкти» як «конвенційні форми інтенційності»; вони мають значення для суб'єкта, коли відповідають його бажанням, а також є досяжними за певними сприятливими обставинами;

- г) відкидання (або невивбір) «неконвенційних форм інтенційності»; до них відносяться ті, що є «ненаправленими на зовнішні об'єкти» та недосяжними для задоволення суб'єктних бажань [9, с.35];

- визначення «інтенційного стану» суб'єкта за його позитивною валентною направленістю; це здійснюється у *співвідносності до деякого «фона припущень» – або «явного» для самого себе і «спрямованого на зовнішній*

об'єкт», або об'єктно «неявного» і непрямого назовні та невизначеного у значенні «зовнішнього об'єкта»;

- створення загальної «картини Іntenціональності» за умов задовільнення «інтенційного стану» в обратному «напрямі відповідності» і досяжності бажаного «зовнішнього об'єкта» [9,с.35-36];

2). *«Переддієва фаза»* вироблення способів досягнення «зовнішніх об'єктів» шляхом психоментальної «тенсивної настроєності» на «інтенційну дію». Це фаза створення достатнього внутрішнього напруження у протенсивному напрямі реалізації суб'єктної інтенції-задуму з конструювання «зовнішнього об'єкта» суб'єктної самопрезентації. «Фаза переддієвості» суб'єкта включає відповідні «інтенційні акти» імманентної «внутрішньої самодії» зі створенням достатнього енергетичного градієнту «інтенційної реалізації» суб'єкта в «інтенційованому об'єкті». Подібний *«градієнт інтенційної реалізації»*, енергетично достатній для екстенційного здійснення «внутрішніх задумів» і проєктів творчого суб'єкта акумулюється наступним чином:

(1) утворення внутрішньої детермінації «умов задовільнення» у певному «інтенційному змісті» (контенті) визначальних намірів суб'єкта; це такий «інтенційний зміст інтенційного стану», за яким цей «інтенційний стан» може бути задовільнений завдяки даному «інтенційному змісту» [9, с.41-42];

(2) наповнення «інтенційного стану» відповідними значеннями, аспектами, бажаними репрезентаціями як «імманентними цінностями»; це є представлення «бажаних репрезентацій» в якості «об'єктів володіння» та предметів для задоволення потреб і в цьому аспекті інтенція необхідна для проєктування сприятливих «умов задоволення» своїх бажань і задумів, а в їх загальності – для створення *«ментальної репрезентації» відповідного «інтенційного змісту»*;

(3) внутрішня репрезентація «умов задовільнення» намірів «інтенційного суб'єкта» у певних «сприятливих аспектах» (або при створенні «умов сприятливості»); подібним чином відбувається необхідна аспектуалізація «інтенційного стану» в ментальні стани бажання, полагання, причинення і

самопричинення «інтенційного змісту», а цього контенту – в аспектному представленні як «каузальної самореференційності наміру» та йому релевантному «каузального самореференційного змісту інтенційного стану» [9, с.35,41-42];

(4) переддієва аспектуалізація «причинення–самопричинення» власної «суб'єктної референційності»; вона представлена в *каузальній самодетермінації «інтенційного змісту»* в якості *«самореференційності інтенцій» суб'єкта*, що, за М.Мерло-Понті, існує у просторовому відношенні як «рух до тематизації суб'єкта» у його направленості на об'єкт (а також і на «S-O зв'язок» з ним – ред.); а в часовому відношенні – це є «темпоральність афектації (суб'єкта – ред.) себе через себе» [21,с.319-320, 486-487];

(5) «тематизація простору» в інтенційному стані «дооб'єктного буття»; подібна «просторова тематизація» створює «антропологічний простір» в координатному вимірі «сітки інтенціональностей», а надалі перетворюється в активно «діючу інтенціональність» [21, с.320, 334, 474];

(6) ментальна розробка і ментальна репрезентація «інтуїтивних моделей» на основі принципу «когнітивної економії» та прийняття «інтуїтивних рішень» [22,с.177,212]; в цих «інтуїтивних моделях» та у створеній *«сітці інтенціональностей» суб'єкта*, що заповнює *«тематизований простір» суб'єктивного «інтенційного змісту»*, виникають *«внутрішні когнітивні процеси»*, які мають *«інтуїтивне чуття когерентності»* або *«співставності речей»* в їх суб'єктивному і об'єктивному модусах; подібна «когерентність-співставність» інтуїтивного мислення з інтенцією суб'єкта в направленості на об'єкт і породжує *«ментальний інсайт» у напрямі «об'єктивації знання»*, «об'єктного знання» та його опредмечень в «інтенційному об'єкті» [22, с.120-121,123];

(7) створення суб'єктної «інтенціональної конструкції» в її каузальному і конвенційному аспектах; це власні суб'єктні «каузальні конструкції», що носять автореференційний характер «недоговірного типу» з іншими

суб'єктами, а також «конвенціональні конструкції» інтерсуб'єктного «договірного типу»; вони розрізняються в якості «простих-складних конструкцій» (з «простими-складними» намірами суб'єктів), але мають «реалізаційне значення» тільки у їх сумісності та в спільній орієнтованості-направленості на «об'єкти інтенційних бажань» в їх бажаній реалізації-екстенції;

(8) створення «інтенційних конструкцій» у внутрішньому означенні «складних розсуджень»; це «побудова розсуджень» в певних «конструкціях розсуджень» за їх інтенційними судженнями, логічними висновками та умозаключеннями, котрі орієнтовані на «зовнішню репрезентацію» у відповідних «іллокутивних актах» [9, с.29-30,67]; до подібних «іллокутивних актів» належать 5 основних «категорій» у їх «п'ятичленній класифікації», котрі *представлені в «таксономії іллокутивних актів», що спрямовані на об'єктне «пропозиціональне спілкування», яке має суб'єктивний «пропозиційний зміст»*; а саме: «асертиви», що означає прийняття зобов'язань поруки за достовірність стверджень (заперечувати, відповідати, стверджувати тощо); директиви, що є побудження до конкретних дій (приказати, скомандувати, попросити, дозволити тощо); коміссиви, що означає брати зобов'язання зробити щось у майбутньому (давати слово, обіцяти, поручатися, клястися тощо); експресиви або виражати психічний стан(подякувати, одобрити, поздоровити, вибачити тощо); декларативи, що є фіксація положення діл і відповідають пропозиційному змісту, викладеному в декларації (видавати указ, подавати у відставку, давати ім'я, об'являти тощо) [9, с.29-30];

(9) налагодження внутрішнього «інтенційно-екстенційного» процесу в «переддієвій фазі» створення «інтенційного об'єкта»; це пов'язано з переходом від значень «чистої інтенції» (в первинно-значеневих намірах суб'єкта) до «контекстуально-об'єктованої інтенції», що представлена в реалізаційних конструктах творчих екстенцій «інтенційних суб'єктів».

Все вищевикладене дозволяє представити «переддіву фазу» як *«об'єктування дійсності», що йде «від суб'єкта»*, котрим створюється внутрішнє ментало-психічне напруження необхідної (і достатньої) тенсивності для «екстенційних дій». Вони представлені відповідними процесами «суб'єктивної об'єктивації» суцього як «зовнішньосуцього» у його зовнішньому існуванні в об'єктованих формах. Надалі вони вже мисляться та інтерпретуються в об'єктному вигляді, а саме – у дифракційній «роздільності-окремості» суб'єктів і зовнішніх «об'єктів», у їх співвідносності до «внутрішньосуцього» суб'єкта. Подібне «дифракційне розділення» первинно «нерозділеного суцього» у його «первинній єдності» надалі набуває ще й «когерентного зміщення» в інтенційно-пізнавальних процесах. А потім предстає у диспозиції з «абсолютним дистанціюванням» суб'єкта і об'єкта в їх нез'єднувальній розірваності та бінарно-полярній альтернативі внутрішньої ідеальної менталореальності («суб'єктосфери») і зовнішньої матеріальної буттереальності («об'єктосфери»). Подібні вкрай складні і протиречні інтенційні акти «дифракційного розділення» та «когерентного зміщення» значень «єдиної інтенції» у її «переддівій фазі», а надалі – виділення та «об'єктування суцього» у напрямі екстерналізації «множинних екстенцій» потребує суттєвої реконструкції в розумінні «S-O детермінації» буття. Тобто такої *детермінації, котра семіотично пов'язується з «інтенціональним джерелом»* свого «об'єктування» і «об'єктостановлення» шляхом *«подвоєння» суб'єкта*. А з цим – виникнення детермінаційного «S-O зв'язку», який екстерналізується в «множинних екстенціях» онтологічного здійснення різнотипових «буттєвісних конструкцій». Подібне можна представити у відповідному алгоритмі інформаційно-семіотичного ІТ-програмування «переддівієвих інтенцій» в «екстенційних конструкціях» їх «об'єктної реалізації» за стандартом ТКСП (дивись когнітосеміограму КСГ-9).

Можна бачити, що головне спрямування цих «переддівієвих інтенцій», – це *онтогносеологічний рух від одинично-первинних станів суцього до їх*

Алгоритм інформаційно-семіотичного ІСТ-програмування «переддівних інтенцій» в «екстенційних конструкціях» їх «об'єктної реалізації» за стандартом ТКСТ

множинного об'єктування та опредмечення у розмаїтті об'єктованих форм суб'єктних значень. Саме вони, як первинно значимі ідеї сущого, набувають «тенційну силу» суб'єктних інтенцій для їх пред'явлення і розгортання в «S-O процесах» зовнішнього «екзистування буття» з максимальною реалізацією «онтичних потенціалів» в «онтологічну данність» буттєвісно реалізованих можливостей. В суб'єктно-інтенційному аспекті подібне

предстає як фаза «інтенційної дії» в протенсивному режимі «об'єктної реалізації» суб'єктивного «наміру-в-дії» [9, с.40]. Тобто автореференційної реалізації «інтенційного проекту» в буттєвісно здійсненій екстенційній конструкції.

3) «Фаза інтенціональної дії». Інтенційні дії визначально зорієнтовані за своїм тенсивним станом та «інтенційним змістом» на «об'єктування» суцього через одночасне здійснення двох «екстенційних репрезентацій». А саме:

а) коли інтенційні дії «репрезентують об'єкти і стан діл» у зовнішній об'єктності здійснених екстенцій суб'єкта;

б) коли вони одночасно «репрезентують власні умови задовільнення» [9,с.40]; цією головною умовою виступає повна і цілісна *екстенційна самореалізація суб'єкта*.

З одного боку, інтенційна дія – це є «намір репрезентації і комунікації», «намір зробити дещо, здійснити деяку дію», що якісно характеризується як «каузальна самореференційність наміру». А з другого боку, – це «складний намір», котрий у своїх інтенційних діях «спрямований на дещо інше, чим є вони самі». Тобто відносно до висхідного припускання первинного значення інтенції (в її потенційному «інтенціональному стані») конкретна «інтенціональна дія» – це є «намір-в-дії», «намір репрезентувати», «намір зробити». Перш за все, в «експлікації комунікаційного наміру», що дає змогу через комунікацію «розпізнати, що даний акт здійснений з наміром розпізнати» [9,с.42,44,48]. Але «іншість» реалізованої інтенції через «інтенціональну дію» полягає не стільки в її «розпорошеності» в «інтеркомунікативних діях» та «полікомунікативності» екстенцій, а в тому, що інтенційна дія «нав'язує інтенціональність фізичним сутностям». А вони вже фізично-сутнісно і реально-сферно «здійснюються–розширюються» як фізична реальність і предстають в різноманітних «фізичних феноменах», котрі буттєвісно «не є внутрішньо інтенціональними» і тому стають «зовнішньо екстенціальними». Ось чому свідомість суб'єкта нібито «нав'язує інтенційність (фізичним) сутностям» та їх

фізичним феноменам [9, с.42,44,48]. Виходячи з цього, треба розрізняти поняття «фізичних об'єктів», «буттєвісних об'єктів» в їх «S-O зв'язку» та «інтенційних об'єктів» в екстенціях їх зовнішньої екстерналізації. Одночасно необхідно виділяти у «вищий клас» «*ноо-об'єкти*», котрі утворюються в креативному синтезі за проектами «ноо-суб'єктів» з їх ралізацією у з'єднаному «S-O нообутті».

Тобто у своїй «інтенціональній дії» пізнаючий суб'єкт (що досліджує дискретний світ «роз'єданого буття») стає безперервно-континуальним «інтенційним суб'єктом», що пізнає «безперервний світ» у його «S-O єдності» і нерозривному «S-O зв'язку». Виходячи з цього, інтенційний суб'єкт механістично не копіює і не детермінує «фізичний об'єкт» у його безвідносності до суб'єкта, а інтерпретує його як «інтенційний об'єкт» в екстенції-екзистенції «семіотичного існування» в певних значеннях і цілепокладеностях буття як «S-O буття» і ноо-буття. «Інтенційність суб'єкта» і визначається його первісною орієнтованістю та цілеспрямованістю на «інтенційну об'єктність» умовно-зовнішнього світу, що є «*екстенційним світ-буттям*» *реалізованої інтенції суб'єкта* в його інтенційних діях. У своєму подальшому інтенційно-екстенційному екзистуванні та «реальнісному розширенні» в семіотично-з'єднаному суб'єкт-об'єктному бутті можна досягти автентичної «об'єктореалізації» Семіотичного проекта з утворенням ноосферної «S-O реальності», ноо-реалогнозиса і ноо-буття.

Основні реконструктивно-інтенційні параметри відповідного ІТ-програмування «S-O буття» і ноо-буття світу в його «S-O зв'язку» та первісно-висхідній «S-O єдності» (означеного «інтенційного суб'єкта» з реалізованим «екстенційним об'єктом») можна представити в самих різних контекстуалізаціях і в самих різних модусах буттєвісних екстерналізацій, множинно-об'єктного «екзистування буття» та опредмечених екзистенцій. Але у своєму узагальненому вигляді ці «параметри інтенціювання» буття необхідно визначити у його реконструйовано-первинному вигляді «з'єднання суцього» як

сущедійсного у єдності і всеєдності мислення і буття. Тобто необхідна відповідна *ідентифікація екстенційованих модусів світового буття з «інтенційним суб'єктом»*, а одночасно – «неекстенційованого суцього» у його автономній наявності фізичних об'єктів. Включаючи всі модуси «необ'єктованого суцього», сущедійсних «необ'єктів», нефізично-суцього, «іносущого» тощо. У такому «інтенційованому вигляді» подібні параметри можна семантично, семіотично і сигніфікаційно представити у відповідному «Семіотичному проекті», а надалі – і в «Ноосферному проекті» онтогносеологічного реконструювання дискретно-перервного буття (як уявно «розірваного») і конструювання онтологічного переходу до «континуального буття» в параметрах «безперервного світу». Як раніше було показано, подібне здійснюється в конструкційних параметрах «семіотичного існування» та «операційного буття» в інтенційно-екстенційній спрямованості до «S-O буття» і ноо-буття. Вони репрезентуються в таких же основних «єдиних визначеннях» буттєвісної «S-O коннекції», «S-O з'єднання» та первісно-безпосереднього «S-O зв'язку». В Семіотичному проекті подібне представлено як «S-O єдність» суб'єктно-інтенційного і об'єктно-екстенційного у буттєвісній безперервній екзистенції «світопроявлення». Це 5 основних параметрів, а саме: (1) типологія суб'єктності; (2) характер буттєвісного існування та екзистування буття; (3) спосіб буттєвісного дискурсу; (4) ступінь однорідності-різномірності та універсальності буття в його «буттєвісних універсалиях»; (5) міра суб'єктно-об'єктної з'єднаності буття в модальності «розуміючого буття». Виявлена топологія суб'єктності за домінуючими топосами «інтенційності суб'єкта» та «екстенційності суб'єкта», що встановлені в єдиних параметрах Семіотичного і Ноосферного проектів, дозволяє здійснити відповідне інтенційно-семіотичне трансформативно-реконструктивне ІТ-програмування за стандартом ТКСР. А з цим – перейти до реалізації Семіопроекта вже за другим параметром «характера буттєвісного існування і буттєвісного екзистування». Подібне відповідає другому етапу здійснення Семіопроекта, де «інтенційно-екстенційна

дія» суб'єктів в їх «буттєвісному екзистуванні» перетворюється на «буттєвісно-екзистенційну дію» когнітивних суб'єктів в їх когнітивній «S-O єдності» з когнітивними об'єктами у відповідному «буттєвісному дискурсі».

1.6. Реалізація Семіотичного проекту за параметрами «характер буттєвісного існування та екзистування буття» і «спосіб буттєвісного дискурсу»

Контент :реконструктивно-трансформаційне програмування інтенційно-екстенційної дії когнітивних суб'єктів за параметрами «характер буттєвісного існування та екзистування буття» і «спосіб буттєвісного дискурсу», функціонуючих в протенсивному режимі синергореального «підсилення» буттєвісного «S-O зв'язку» єдинопольової дійсності в мікро-макро-мега масштабній інтеграції

Як раніше було показано, «об'єктопроявлення» буття в процесі його «об'єктореалізації» від первісних інтенцій «суб'єктосущого» до екстенсивно-множинного «екзистування буття» можна інтерпретувати як *«суб'єкт-об'єктний розвиток»* *сущого в його екзистенціальній «об'єкто-представленості»*. При чому незалежно від антропоособливостей і способів оптично-сфероїдного «об'єктування» та створення «об'єкт – фокальності» для візуалізації «світу сущедійсного» різними типами ментальної сутності і в її самих різних реальнісних здійсненнях. За даними сучасної науки питома частка подібного «антроповисвітлення», «антропопроекування», «антропооб'єктування» світу «дійсного буття» у його «антропному часо-просторовому вимірі» складає всього $1/10^{12}$. Це тільки одна трильйонна частка всього «буттєвісного спектру» онтологічних реалізацій світу! Але й ця мізерна частка має свій величезний «космічний сенс», бо вона дає «ключ» для розуміння механізму «світопроявлення» з його сутнісних початків до вершин сущедійсного в реальнісному існуванні. Подібний реальнісний «ключ світопроявлення» сущого в сутності, аутвореної сутності (як первісно впорядкованого сущого у «сущедійсному») – в розгорнутій і «явленій світореальності» здійснюється первинно в «антропорозумінні» і в процесі

ноосферного світорозуміння і ноо-мислення. За нашою концепцією, подібне досягається в «S-O єдності» та через *внутрішнє «інтенційне підсилення» суб'єкта» в його екстенційній направленості на «об'єктивування» світу і «світопредставленості» як «буття екзистенцій».* Це є *«синергія протенсивності» дійсної реалізації «інтенціонального суб'єкта» в «екстенціональному об'єкті».* Пороговим значенням *«синергії протенсивності»* виступає *градієнт «суб'єктного інтенціала» в «об'єктному екстенціалі»* що є *«синергоградієнтом переходу від потенційності «неявності» до актуалізованої «явності», актуалізації і «реалізації-в-бутті».* Живим носієм цього процесу виступає, як раніше було показано, сам суб'єкт за параметром «типології суб'єктності» розробленого Семіотичного проекту. Це внутрішнє «інтенційне напруження» відповідного суб'єктного архетипу у напрямі «протенсивної реалізації» шляхом *концентрації «синергії прориву» з потенційного стану в актуалізований стан,* в нашій концепції – *здійснення фазового «синерго-інтенційного переходу» в актуалізоване екстенс-буття власної «розгорнутої сутності».*

Тобто подібним чином здійснюється «вихід-у-світ», «явлення-у-світ» потенційованої «суб'єктосутності», «виведення» її з із скритого (латентного) стану шляхом «масштабного об'єктивування» (через «реальнісні об'єктиви» масштабної інверсії) та «розширеної візуалізації» в дійсній реальності. Під цим здійсненням розуміється «введення сутності» в «актуалізований стан» – вже як «візуалізованої сутності» у її «морфопредметності». А саме – як в загальній морфопредставленості фрактальних конфігурацій, так і в складних морфокомпозиціях зі всіма її констекстуалізаціями і зв'язках. А через суб'єкт-об'єктні «S-O зв'язки» – в усьому спектрі «екстенційно-розширеного» буттєвісного існування, піднімаючись до стану ноо-буття. Це є *концентрована «синергія віталізації» внутрішнього «інтенційного суб'єкта» у зовнішній представленості «інтенційного об'єкта» в якості його «екстенційного здійснення».* Він і репрезентується як зрозумілий для наукового дослідження і

пізнання (в об'єкт-фокальності виділених «об'єктів пізнання»). А «після дослідження» вони предстають вже як «пізнані» апостеріорні «екстенсивні об'єкти». Тобто розуміються не як власне суб'єктне «подвоєння в об'єкті» (дуалізм), а моністично-неперервний ноосферно-континуальний процес продовження-подовження-поширення та «здійснення» *суб'єкта в кінчній фазі «реалізації суб'єкта» в об'єкті*. Однак ця кінчна фаза «синергопрориву суб'єкта в об'єкті» в певній «інтенційній дії» є лише завершальна фаза для «об'єктовиявлення» інтенційного «внутрішнього суб'єкта» в екстенційному «зовнішньому об'єкті» як творчої самореалізації «інтенційних задумів» креативного суб'єкта. Бо одночасно ця «завершальна фаза» екстенційного «об'єктотворення стає «початковою фазою» подальшого «екзистування об'єкта» у його розвитку, зв'язках, відношеннях і самих різних контекстах онтогносеологічного руху, що здійснюється суб'єктом у його «S-O зв'язку», «S-O бутті» і ноо-бутті.

Таким чином, якщо раніше розглянуті «інтенційні дії» суб'єкта (що складаються з 3-х фаз) були внутрішніми і тому не проявлені, то після своєї зовнішньо-проявленої «реалізації-в-об'єкті», «об'єктної реалізації» вони стають *«екстенційними S-O діями»* зі своїми конкретними «фазуваннями» відповідних фазових «S-O екстенс-дій». Це *є фази суб'єкт-об'єктного осягнення світ-буття*, «екзистування буття» в його «S-O зв'язку» і «S-O єдності», що йде від «безперервного суб'єкта» і його неперервної «суб'єктосутності» (як безперервного «менталосущого суб'єкта»), котрий відтепер представлений у реальній континуально-безперервній сутнісній «розгорнутості» в онтологічній «суб'єктореальності». Серед них можна виділити 5 основних фаз подібних «екзистенційних S-O дій» інтенційного «суб'єктосущого» в актуальну буттєвісну екзистенцію.

I фаза «S-O екстенс-дій» [S-O (ЕД)] – це досягнення «дискретного синергоградієнту» (ДСГ); в цій екстенційній дії відбувається осягнення «дискретних об'єктів» у їх обмеженості і перервності з формуванням світогляду

«дискретного суб'єкта» (ДС) та з утворенням «синергоградієнта дискретного суб'єкта» – ДС (СГ); подібний синергоградієнт фізично представляє порогове значення екстенційної енергодії дискретного суб'єкта – це енергорівень дії природно-планетарних сил (фізичні атомно-електронні сили);

II фаза «S-Оекстенці-дії» [S-O(ЕД)], в котрій досягається ментально-семіотичний «синергоградієнт» (МССГ); він необхідний для розумового осягнення «семіотичних об'єктів» в безперервності їх «семіотичного існування», представленого у світорозумінні («семіорозумінні») «семіотичних суб'єктів» (СS), що веде до утворення «синергоградієнта семіотичного суб'єкта» – СS(СГ); це є порогове значення екстенційної енергодії семіотичного суб'єкта, котре має енергорівень дії фізичних сил у їх граничній означеності і семіопоняттях в якості зірково-галактичних сил: мегафізичні, польові, тонкофізичні та інофізичні сили;

III фаза S-O(ЕД) – це досягнення ментально-когнітивного «синергоградієнту» (МКСГ); він має такий високий рівень тенсивності у своєму «екстенційному напруженні» (на здійснення первинного «інтенційного задуму»), що дозволяє **операційно конструювати «безперервні об'єкти», виходячи з «безперервності суб'єкта»**. Вони й утворюють – конструюють «когнітивні S-O коннекції» у конфігурації «операційних об'єктів» в «конструктах» і в «конструктивній репрезентації» суб'єктів в якості креативних «конструкторів-творців» у статусі «операційних суб'єктів». Подібний «операційний суб'єкт» (OS) у його когнітивно-креативному статусі має операційно-перехідне світобачення у семіотично-операційних значеннях світогляду (почуттєвого) і світорозуміння (понятійного). В цих значеннях та у їх операційно-конструкційному кругозірному охопті «світогляду-світорозуміння» і можливо осягнути «почуттєвий-позапочуттєвий» світ-буття у його безперервності на умоосязній межі **«синергоградієнта конструктивів операційного суб'єкта»** – OS(СГК). Подібним конструктивом є порогове значення екстенційної енергодії

операційного суб'єкта у «конструктивному розширенні» світ-буття у його безперервності. Це порогове значення має енергорівень дії фізичних сил у таких «конструктивних значеннях», що піднімаються до рівня і виміру метафізичних, «надприродних» і метagalactic сил «глибинного космосу», максимально «розгорнутого космосу» і його «межових конструкціях» («світового горизонту») з подальшим «згортанням», переходом-вихідом в інші виміри, створенням одиничних «сингулярностей», «фрідмонів», «субстантивів» тощо.

IV фаза S-O(ЕД): у цій фазі досягається повне «S-O з'єднання» і «S-O єдність» **в ноо-тенсивності суб'єкт-об'єктного інтегрування і творчої реалізації «S-O конструкцій» у ноосферному світорозумінні і ноо-бутті.** В цій фазі відбувається повне співпадання ноо-об'єкта і ноо-суб'єкта в «S-O синергоградієнті» – SO(СГ). Безперервність світ-буття реалізуються за онтологічним принципом «фундаментальної симетрії», пульсування всесвітньої реальності у її «стягуванні-розгортанні-згортанні» (В.Гейзенберг) [13, с.53], а надалі, за нашою концепцією, – в «фундаментальних принципах» онтогносеологічного руху у всеєдності суцього [3, с.682]. Ноо-суб'єкт у подібних креативних синергореалізаціях оперує в режимі періодично-фазового ПФ-синергопереходу до інших, більш високих рівнів реальності суцього і це є «синергоградієнт ноо-суб'єкта» – HS(СГ) з пороговим значенням екстенційної енергодії метафізичного і субстанційного вимірів (R=5,R=6). В них можливе здійснення космоноотичного і субстанційного «реальнісних синергопереходів», шляхом креативно-синергетичних дій ноо-суб'єкта. Подібним чином він набуває статусу **ноо-Суб'єктума (HS)**, що здатний до утворення **ноо-Об'єктумів (НО)** вже у новій фазі «екстенційних дій» (синергодій) в «HS-НО композиціях» шляхом досягнення та опанування ментально-ноосферним синергоградієнтом (МНСГ). По суті він є **ноо-синергоградієнтом суб'єкт-об'єктного «S-O з'єднання»** та ноосферної «S-O коннекції» ноо-буття через інтенцію-екстенцію, «екстенц-дію» і

ноосферно-творчу (креативно-синергетичної) самореалізацію ноо-суб'єкта у менталотворчому (і «рукотворчому») операційно-реальнісному ноо-бутті. Операційно-реальнісно воно представлено, насамперед, в ноометричному ноо-реалогнозисі.

V фаза HS-НО(ЕСД): в цій фазі «екстенційні дії» ноо-суб'єкта (HS) мають виключний характер «екстенційних синергодій» [ЕСД] для фізичного світ-буття як ноо-об'єкта (НО). Тобто ноо-суб'єкти оволодівають ноосферно-автентичним синергоградієнтом (НАСГ) тотожного (і безпосереднього) «S-O з'вязку», в якому ноо-суб'єкт нософерно-епістемологічно самореалізує наукове знання в операційному ноо-реалогнозисі. В подібному ноо-конструюванні і ноо-творенні вищєрівневої і вищєвимірної реальності (в екстенційних синергодіях ЕСД вже в якості ноосферно-екстенційних дій – НЕД) сам ноо-суб'єкт може представати у невизначему «поліморфно-метаморфному» стані «ноо-невидимості» для нижчих «плані буття». Або взагалі метаморфного, «різноконфігуративного» і «метакомпозиційного» станах, чи «позаморфного», потенційного і неактуалізованого стану ноо-Суб'єктума, що може «незримо» творити або тільки «запускає-інсталює» ноо-Об'єктуми за певною програмою їх «об'єктного буттєстановлення».

Вищєпредставлені фази «*S-O екстенційної дії-синергодії*» можна репрезентувати у загальному *IT-алгоритмі програмування трансформативно-реконструктивного процесу інтенційної спрямованості суб'єкта на екстенційно-об'єктне самодійснення та «екстенційну самореалізацію»* (об'єктну/необ'єктну) за параметром «типології суб'єктивності». Головні індикатори «типологічного розрізнення» характеру суб'єктивності фіксуються за *критерієм самореферентної спрямованості інтенційно-екстенційної реалізаційної дії суб'єктів* в різних модусах їх репрезентації. Тобто це критерій внутрішньо-зовнішньої самопідтверженості (самореференційності) суб'єкта в його ідентифікації з об'єктом за принципом єдності буття і мислення. А через «S-O ідентифікацію» – це досягнення відповідної міри «S-O автентичності»,

котра визначається показником (індикатором) ступеня або рівня «управління об'єктом». До подібних ідентифікаційних показників та *індикаторів «типологічного критерія суб'єктовизначення»* можна віднести наступні:

(1) • показник сили суб'єктної екстенційної дії або реалізаційне «суб'єктне напруження»; воно залежить від психотипу особистості, генетичної енергетики, вміння генерувати психофізичну енергію суб'єкта тощо;

(2) • показник сили направленості суб'єкта на об'єкт; подібне виявляється у тенсивній силі, «мотиваційному напруженні» і предметності цілеположень, переконань й упевненості суб'єкта в ціледосяжності «об'єктних завдань» як «предметних інтенцій» суб'єкта; подібне також визначається в «ціннісній направленості» і «самоактуалізації–самоствердженні» суб'єкта в об'єкті, в його екстенційній дії у «фокалі мети», її смислосначеневого наповнення, в семантичній і семіотичній з'єднаності, силі автореференції і самополаганні тощо;

(3) • градієнт дії «екстенційних сил» в їх «інтенційно-екстенційному синергоперепаді»; він представлений в «порогових значеннях» градієнта при переході від однієї «суб'єктної типології» до іншої, коли виникає «енергоградієнт суб'єктності» в різній типологічній визначеності суб'єкта;

(4) • градієнт «S-O інтегрування» та «перенесення суб'єкта на об'єкт»; тобто втілення суб'єкта в об'єкти за відповідними конструктами, що утворює відповідний градієнт «конструктивного інтерфейсу», ідентифікації і співпадання висхідних «інтенційних задумів» в кінечній «екстенційній конструкції»;

(5) • індикатор конструктивності «когнітивних технологій»; він представлений в їх операційній практичності, «конекційності-співпаданні» з «креативними технологіями» при їх предметно-об'єктній реалізації;

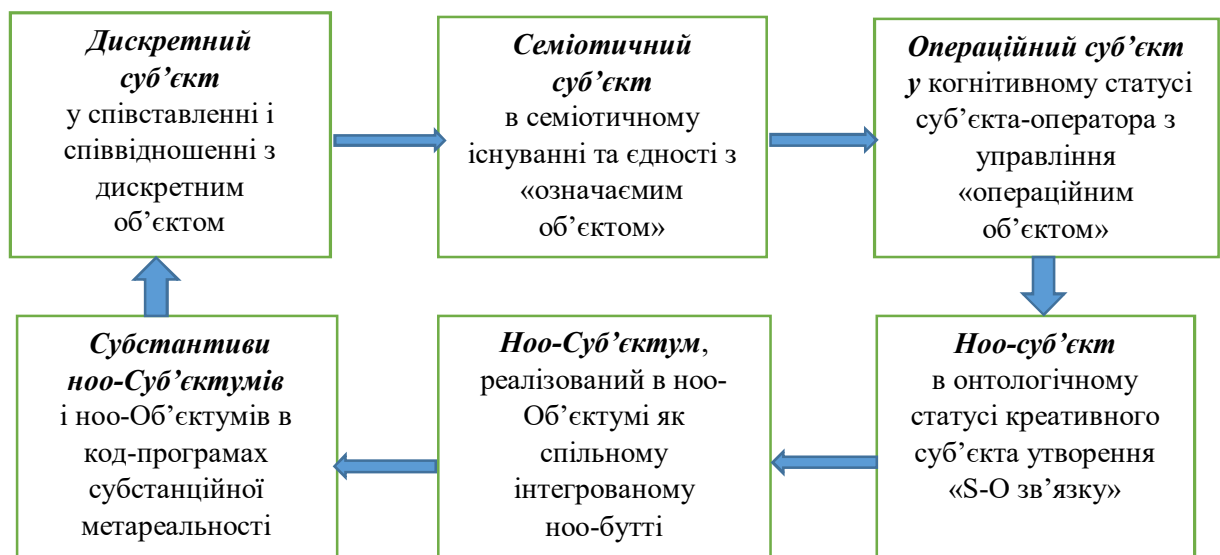
(6) • індикатор мінімізації тенсивності операцій натуралізації; це напруження втілення «когнітивних об'єктів» в предметних конструкціях «креативних об'єктів» (за критерієм енергозатратності);

(7) • індикатор щільності «S-O зв'язку»; це визначається в показниках «S-O коннекції», «S-O ідентифікації», «S-O єдності», «S-O автентичності» та «S-O тотожності» Суб'єкту та Об'єкту у їх спільному функціонуванні.

За цими показниками та індикаторами типологічного критерія суб'єктовизначення в різних фазах «S-O екстенційних дій» (ментальної синергоградієнтності) можна в загальнометодологічному вигляді представити відповідний ІТ-алгоритм трансформативно-конструктивного програмування дій суб'єктів за параметром «типологія суб'єктності» (дивись когнітосеміограму КСГ-10).

Когнітосеміограма КСГ-10

ІТ-алгоритм трансформативно-конструктивного програмування інтенційно-екстенційних дій суб'єктів за параметром «типології суб'єктності»

Надалі, відповідно до Семіотичного проекту реконструкції дискретно-перервного буття і здійснення онтологічного переходу до континуального буття «безперервного світу», за виробленою «стратегією розсуджень» і структури «раціонального дослідження» (основне питання, кроки, що наближують до відповіді, отримання відповіді на основне питання, послідовні «інференціальні кроки») конструюються й інші параметри. «Конструкція розсуджень», що вибудовується «від суб'єкта» у напрямі реалізації параметрів «спосіб буттєвісного дискурсу» та «характер буттєвісного існування та екзистування

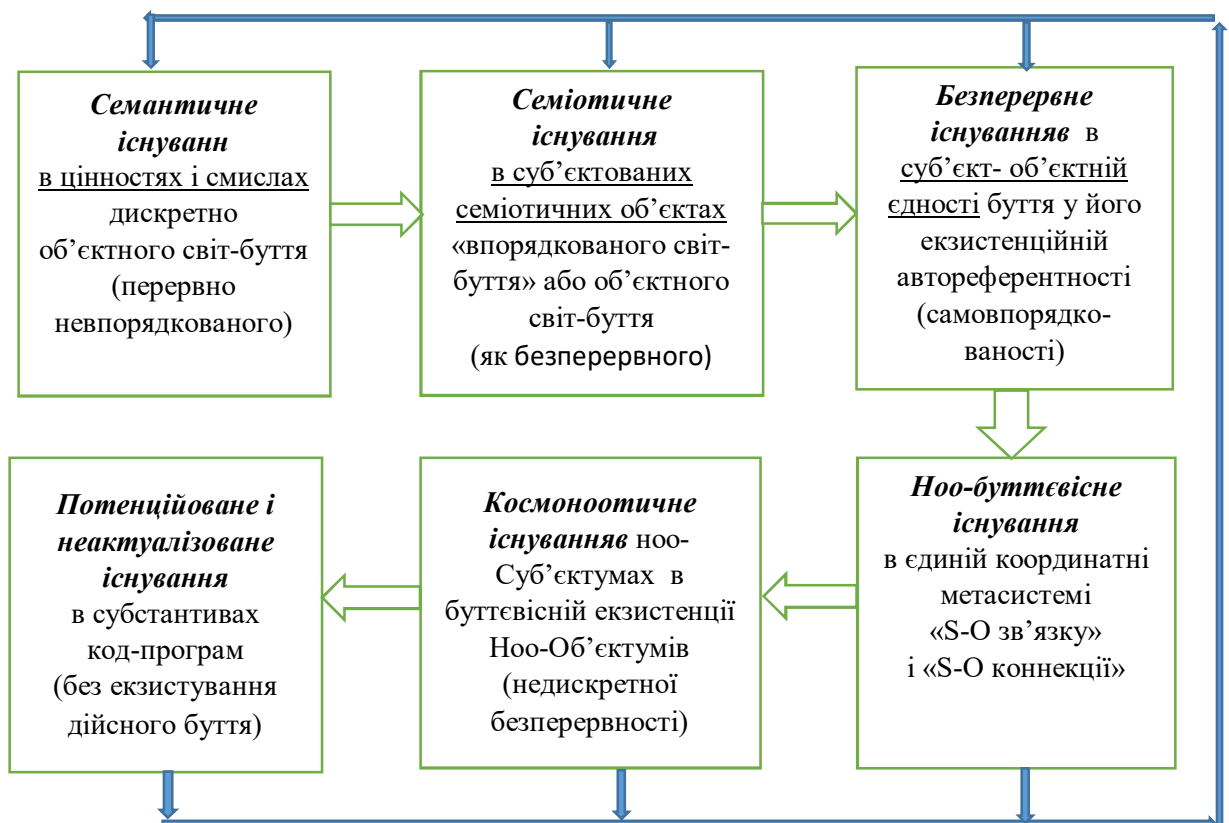
буття» повинна будуватись за тим же раніше встановленим критерієм самореферентної спрямованості інтенційно-екстенційної дії суб'єктів в різних модусах їх репрезентації. А раціонально-конструктивно представлені у відповідних «інференційних кроках». Подібні «інференційні кроки», що втілюються в «конструкціях розсуджень», включають: (1) висхідне судження, (2) основне розсудження, (3) логістичний вивід, (4) умозаключення, (5) незалежність інференційних кроків від «зовнішніх джерел інформації», котрі «по можливості» повинні бути суто «внутрішніми кроками розсудження» [9, с.75,77]. Тобто, з одного боку, в цих параметрах Семіотичного проекту повинне втілюватись «раціонально-дослідницька конструкція» («дослідно-форматна» і «науково-дослідна» конструкції) [9, с.65,73-74], а з іншого – представлена «покрокова «інференційність» або «внутрішні кроки розсуджень», що у внутрішніх «інтенційних діях» доведена до «автореферентності» або «самоочевидності-для-себе». А надалі в процесі реалізації – у «референтійних кроках» послідовних «екстенційно-реалізованих дій, в котрих стає предметно «наявною та інформація, яка неявно містилась у вже добутому знанні» [9, с.75,77]. В подібному референтійно-дедуктивному контексті параметр «типологія суб'єктності», що був вищепредставлений у синергоградієнтних індикаціях протенсивності інтенційно-екстенційних дій, тепер контекстуально предстає тим самоочевидно-референтійним «первинним терміном» (або «визначаємим терміном»), що «зрозумілий сам по собі» у «невеликій групі виражень». Тому він і може бути «вибраний в якості так званих первинних спостережень.., не встановлюючи якимось чином їх достовірність» [23, с.164]. Всі інші параметри є взаємопов'язаними з цим першим параметром як «первинним ствердженням», або представляють собою «встановлені...положення на основі інших положень», тобто як таке, що «виведено або дедуковано з інших положень» [23, с.165]. Між первинним та іншими положеннями встановлюються «відносини, що являються рефлексивними, симетричними і транзитивними». «Типовий приклад»

відносин «подібного типу» – це «відносини тотожності», коли «предметні рівні знаходяться в тому чи іншому відношенні», а «деякі властивості цих предметів тотожні», іноді їх називають ще «рівняннями або еквівалентностями» [23, с.138,140].

Подібним транзитивно-«еквівалентним параметром» до «типології суб'єктності» і є *параметр «характеру буттєвісного існування та екзистування буття» у Семіотичному проекті*, що визначає «буттєвісну інверсію» дискретного буття у «безперервний світ». Його можна репрезентувати у відповідному інформаційно-семіотичному ІСТ-алгоритмі (дивись когнітосеміограму КСГ-11).

Когнітосеміограма КСГ-11

ІСТ-алгоритм трансформативно-конструктивного програмування інтенційно-екстенційної дії суб'єктів за параметром «характер буттєвісного існування та екзистування буття»

Наступний транзитивно «еквівалентний параметр» в Семіотичному проекті репрезентований як *«спосіб буттєвісного дискурсу»*. За ним можна

оцінити міру, ступінь і рівень буттєвісного світорозуміння, осягнення буття у його пізнавальних параметрах «перервності-безперервності» світу та ноо-буття у його суб'єктно-об'єктному «S-O зв'язку». Найвищий рівень «дискурсивної понятійності» представлений в сигніфікаторах «реконструктивного дискурсу» і в ноо-поняттях. Так, внутрішня дискурсивна сигніфікація «інтенцій суб'єкта» потребує відповідної зовнішньої дискурсивної сигніфікації «екстенцій буттєвісної реалізації» цих «суб'єктоінтенцій». У сигніфікаторах «тенсивного дискурсу» подібне виражено у «суб'єкт-об'єктному» напруженні [V(SO)] як «різності потенціалів»[U(SO)] між енергетично-інтенційним «зарядом» внутрішнього «напруження» у висхідному замислі суб'єкта [Vінт(S)] і енергетично-екстенційним «розрядом» у зовнішньо-реалізованій «об'єктній конструкції» [Vекст (SO)]. А саме:

$$U(SO) = V_{\text{екст}}(SO) - V_{\text{інт}}(S)$$

У якісному вираженні подібна *інтенційно-екстенційна «різниця потенціалів»* представляє собою певний «кон-тент» у «змістовно-протенсивній «реакції реалізації» інтенційного задуму в «екстенсивній конструкції». «Протенсивний контент» – це проект-програма даної конструкції у загальній сигніфікації «інтенція-контенція-екстенція». У відповідних сигніфікаторах це представлено на когнітограмі КГ-12.

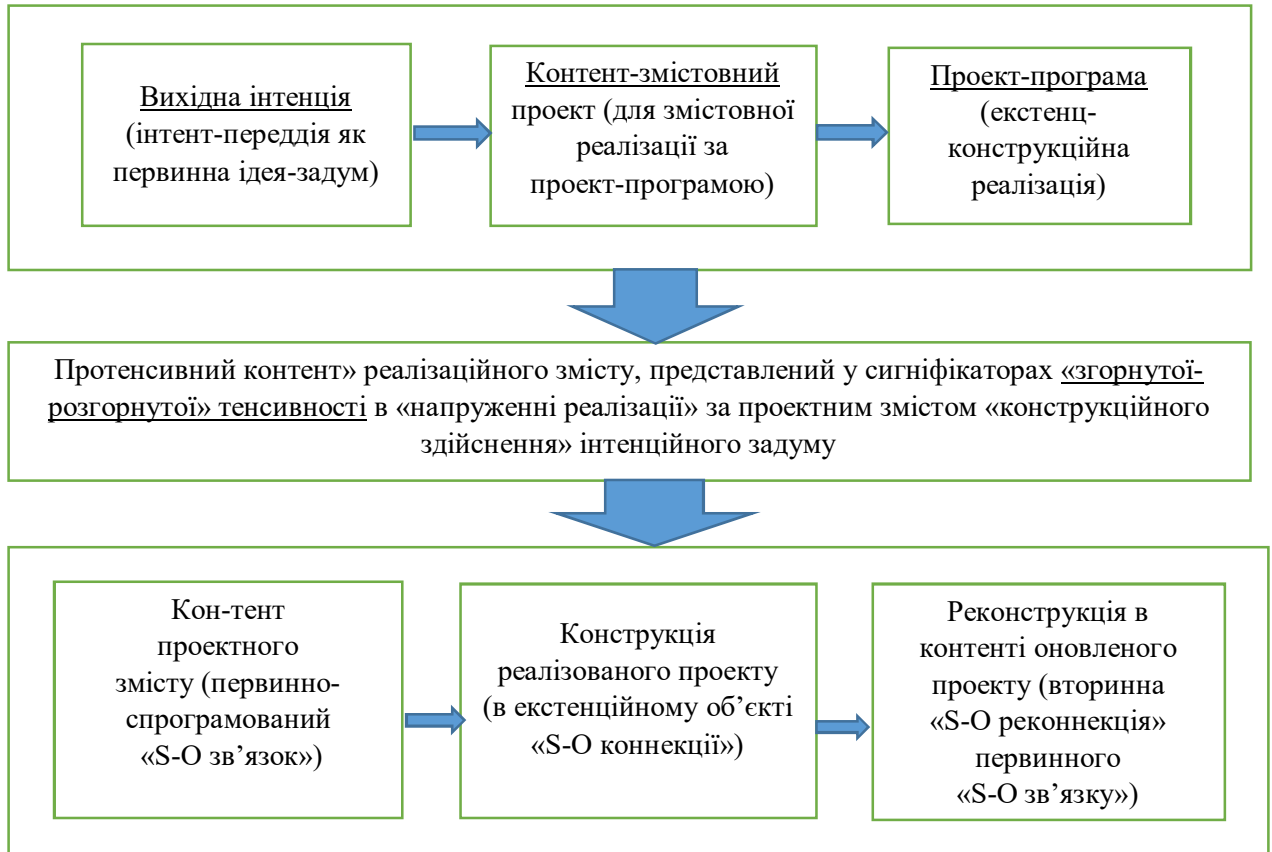
Тобто, «кон-тент» в сигніфікації «згорнутого змісту» інтенції і є відповідним *сигніфікатором-означенням внутрішнього змісту інтенцій суб'єкта у їх внутрішніх непрявлених зв'язках*. А «кон-струкція» представлена в сигніфікації «розгорнутого змісту в екстенції», а одночасно є *сигніфікатором – означенням зовнішньої екстенції суб'єкта в її об'єктно-формній реалізації або у предметній формі-вигляді зовнішніх зв'язків і відношень*. Тобто **конструкція – це зовнішня форма контенту у часо-просторовому вигляді ЧП – співвідношень**. Реконструкція – є змінна форма висхідного контенту, що

може представити в оновлених та інших структурних складових і конструкційних елементах. А відповідно до цього – в сигніфікації «інтенкторів-

Когнітограма КГ-12

Протенсивний контент

інтенційно-екстенційного проекту конструктивної реалізації з висхідного інтенційного задуму в екстенційне здійснення

екстенкторів» трансформованої конструкції та в реконструтованих сигніфікаторах трансформованої реальності в новій «S-O коннекції-реконнекції». Таким чином, *одній і тій же висхідній інтенції можуть відповідати різні дискурси і сигніфікації контенту проектуемого «S-O зв'язку»*. А тим більше – різні екстенційні дискурси і сигніфікації реалізованих конструкцій в їх «S-O коннекція-реконнекції». Хоча висхідна ідея зберігається і не змінюється у своїх смислоцінностях («семантокодах») і смислосзначеннях («семіокодах»). Проте в «інтенції напруження» до протенсивної реалізації може набувати різних «проектних контентів» і «змістовних програм реалізації». Подібне й здійснюється – екстерналізується

в різноманітних конструкціях, в «поліваріантному дискурсі» та «сигніфікаторах об'єктування» відповідно і релевантно до «умов реалізації» Семіотичного проекту. Тобто логіко-дискурсивно відбувається **перехід-трансформація онтичної «ідеї суцього» в онтологічну «суцю ідею суб'єкта», щой представлено в буттєвісному існуванні «суцього об'єкта» у його екстенційному «S-O зв'язку» і конструктивній «S-O коннекції».**

Відповідно до подібної онтично-онтологічного перетворення «ідеї суцього» в «суцце існування» та «існування суцього» в сутнодійсному бутті виникає і релевантний «буттєвісний дискурс», котрий у своїй латентній структурі та конструктах «реалопонять» передає напруження його переходу до певної **«тенсивності сигніфікацій»**. Подібне можна побачити в *розвитку «понять тенсивності»* в таких їх «етимологічних рядах» зросту «сигніфікаційного напруження». А саме:

- «ін-тенція – про-тенція – тен-денція», що є сигніфікація процесу у дискурсивній спрямованості та в автореференції «інтенційного задуму», яке стало певним трендом в загальній тенденції розвитку;

- «ін-гресія – про-гресія – транс-гресія», або сигніфікація процесу у дискурсі акумулювання «енергії перетворення» (перехідних внутрішніх станів) в стабільні «станційні стани», включаючи трансгресію в буттєреальність і через буттєдію;

- «ін-станціювання – кон-станціювання – буттє-станціювання»
(перехідний стан існування у внутрішніх змінах і переддій в інтенціях) (постійний стан, «константа», «конституювання») («станція існування» у «згорнутості» суб-станції)

- «де-тенція – ак-тенція – ре-тенція – екс-тенція»
(зняття енергонапруги) (акумуляція енергонапруги) (енергетична «перезагрузка») (енергетичне опредмечення)

- «суб-тенція – ас-тенція – реало-тенція – ексіс-тенція»
(знаходження) (ослаблення) (енергія) енергетичний

- | в потенційному
стані субстантива) | внутрішньої
енергетики) | реалізаційних
станів) | стан реального
існування) |
|---|--|--------------------------|---|
| ● <u>«ін-теріорізація</u> –
(внутрішнє
засвоєння знання) | <u>екс-теріорізація</u> –
(зовнішньо-положене
використання знання) | – | <u>транс-теріорізація»</u>
(енергетичне
определення) |
| ● <u>«інтер-поляція</u> –
(пошук закономірностей
у «внутрішньому полі»
виявлених значень) | <u>екстра-поляція</u> –
(пошук закономірностей
у «зовнішньому полі»
встановлених значень) | – | <u>транс-поляція»</u>
(пошук
закономірностей
в багатомірному
просторі нових значень
і номінацій) |
| ● <u>«ін-терналізація</u> –
(внутрішньо- суб'єктивне
виявлення в сенсообразах
і поняттях) | <u>екс-терналізація</u> –
(зовнішньо-предметне
проявлення в об'єктах,
формоопределення) | – | <u>екзис-терналізація»</u>
(суб'єкт- об'єктне
суттєвіснування
в екстенціях) |
| ● <u>«ін-тенція – кон-тенція – екс-тенція»</u> або «реалізаційний дискурс»
буттєвісного існування, здійсненого в конструкціях даного «проектного
контекста» або «змістовної програми реалізації». | | | |

Можна побачити, що *«потенціація» того чи іншого «інтенційного задуму» відбувається в різних «потенціалах напруження»* та внутрішньої утвердженості – «твердості наміру» в реалізації наміченого. В тому числі і в різному «напруженні актуалізації» висхідної інтенції в «реалізованій екстенції» задуманого. В першому випадку – це «ментальне напруження», що здійснюється при генерації первинних «ідей як інтенцій» та їх внутрішній представленості в уявленні суб'єкта в якості «контента–проекції», «проективного контенту» в його можливому оптично-реалізаційному варіанті. У другому випадку – це енергія «предметно-фізичного здійснення», «конструктивно-технологічне напруження» (КТН) в суб'єкт-об'єктному «предметі реалізації», в його конкретно-онтологічній «композиційній екстенції». Вона представляє *«композиційний спосіб» суб'єкт-об'єктного буттєвісного дискурсу в означенні-сигніфікації певних однотипових*

параметрів «S-O зв'язку» в їх «суб'єктній інтенції» і «об'єктній екстенції». А саме: внутрішньо-зовнішнього буття, синерго-ментального і енерго-матеріального, понятійно-неопредмеченого і конструктивно-технологічного опредмеченого, внутрішнього змісту і зовнішньої форми, контенту і композиції тощо. З цим можливо зафіксувати співвідношення онтичного і онтологічного у таких «буттєвісних сигніфікаторах» переходу буття з латентного стану у явищно-актуалізований стан з відповідним трансформативно-конструктивним дискурсом в стандарті ТКСП (дивись когнітосеміограму КСГ-13).

Когнітосеміограма КСГ-13

Сигніфікатори інтенційно-ментального дискурсу (СІМД) у внутрішньо-латентних означеннях власної референтної направленості

Якщо встановлені сигніфікатори ІМД визначити у відповідних параметрах, наприклад, в тих, в котрих вони використовуються у відомому «електро-енергетичним законі Ома» ($U=IR$, що є «електронапруження $[U]$, котре дорівнює помноженню «сили току» $[I]$ на «електроопір» $[R]$), то такими «інтенційними параметрами» внутрішньо- суб'єктного «інтенційного буття» будуть наступні:

- субстанційний потенціал інтенції (СПІнт); він закладений в неактивованому субстантиві, що має необмежені значення потенціації з «умовного простору-часу» у дійсній ПЧ ($СПІнт=0\div\infty$); у векторному «Канторовому просторі» з інтервалом $0\div 1$ цей «інтенційний потенціал»

представлений у єдиничній «фрактальній розгорнутості» (це $\Phi\Pi_{\text{INT}}$ за дією канторового «вектор – поля» інтенції Π_{INT}); він також може мати необмежені значення «безперервного світу», а саме: $\Phi\Pi_{\text{INT}} = 0 \div \infty$; (при $\Phi\Pi_{\text{INT}} \rightarrow \Phi R_{\text{екст}}$, коли фрактальний потенціал інтенції орієнтован на фрактальну реалізацію в екстенції);

- внутрішнє інтенційно-ментальне напруження (ІМН) первинно-висхідного «інтенційно-ментального імпульсу»; в запису – це: $U(\text{ІМН})$;

- «сила потоку» («сила току») інтенційно-ментальних імпульсів СП (ІМІ); вона представлена у ступіні утвореності внутрішнього «S-Оконтенту» як «змістовної програми цільового втілення» розроблених «проекцій» у їх внутрішній «вбудованості-ін'єктивності-інтроєктивності» та у зовнішній спрямованості на «екстенцію» в режимі «інтенційної переддії», а саме: «інтроєкція-проекція-проект-контент-екстенція-екстоєнція»; математично – це показник «сили поток» (СП) інтенційно-ментальних імпульсів СП(ІМІ), котрий можна інтерпретувати у відповідних «якісних контентах»:

- суб'єктно – як силу «інтенційного потоку свідомості» (Е.Гуссерль) або силу «інтенційного висвічування» (М.Хайдеггер);

- нейронно-інформаційно – як «випереджаючу аференцію» (П.К.Анохін) у ментальному сприйнятті зовнішніх імпульсів;

- фізично – як інформаційно-польову понадпровідність, котра оцінюється в показнику ментально-інформаційної швидкості розповсюдження інформації, а вона є безкінечною [$V_{\text{інф}} = \infty$];

- резистенція-опір, сприятливість/несприятливість розповсюдження ІМІ; математично – це: $R(\text{ІМІ})$.

Виходячи з подібного «параметрування» сигніфікаторів інтенційно-ментального дискурсу (С-ІМД), можна здійснити обрахування внутрішнього інтенційно-ментального напруження [$U(\text{ІМН})$]. Критерієм виступає «тенсивність–протенсивність» в енерговитратах на реалізацію внутрішньої

інтенції в реалізовану зовнішню екстенцію (за «електро-енергетичним законом Ома» $U=IxR$). А саме:

$$U(IMH) = CP(IMI) \times R(IMI)$$

Надалі можна здійснити і підрахунок «реалізаційно-екстенційного напруження» на основі відповідної сигніфікації буттєвісного дискурсу в означеннях «конструктивно-технологічного опору матеріалів» та «сили потоку» задіяних «реалізованих зусиль» або «інтенційно-екстенційних дій» (дивись когнітосеміограму КСГ-14).

Когнітосеміограма КСГ-14

*Сигніфікатори екстенційно-конструктивного дискурсу (СЕКД)
у зовнішньо-актуалізованих означеннях реалізованої автореференції*

Як і в попередньому випадку, встановлені сигніфікатори ЕКД можна визначити у відповідних параметрах дискурсу СЕКД, що використовуються за тим же «електро-енергетичним законом Ома» ($U=IxR$). Тобто загальне «реалізаційно-екстенційне напруження» $[U(РЕН)]$ дорівнює помноженню «потіку (току) конструктивно-технологічних сил» $[I(КТС)]$ на «енергоопір матеріалів» або «резистенцію (опір) конструктивно-технологічної реалізації» $[R(КТР)]$. Виходячи з подібного «параметрування» сигніфікаторов

екстенційно-конструкційного дискурсу (С-ЕКД), можна, як і в попередньому випадку, таким же чином здійснити обрахування зовнішнього «реалізаційно-екстенційного напруження» (РЕН). При чому – за тим же критерієм енерговитрат в «тенсивно-протенсивній дії» екстенційних сил з реалізації розробленого «екстенційного проекту» у зовнішній «S-O конструкції». Таким чином реалізаційно-екстенційне напруження [U(РЕН)] дорівнює:

$$U(РЕН) = I(КТС) \times R(КТР)$$

Сила «потoku екстенсивних сил реалізації» I(КТС) (де КТС – це конструктивно-технологічні сили) можуть розраховуватись як реально-зовнішній «опір матеріалів». Він представлений як у конструкційно-технологічній складності («КТ – складність») реалізаційного проекту, так і в економічному об'ємі інвестованих вкладень в «реалізаційний об'єкт». Сукупне напруження «S-O реалізації» (ΣU) обчислюється за формулою «повноцінної екстерналізації» висхідного «інтенційного задуму» в реальній «екстенційній конструкції» за формулою:

$$\Sigma U = \Sigma (U_{\text{інт}} + U_{\text{екст}}) = U(\text{ІМН}) + U(\text{РЕН}).$$

Перехід від «мікроформату» висхідних інтенційних сил «інтенційно-ментального напруження» (ІМН для створення відповідного потоку «інтенційно-ментальних імпульсів» ІМІ) до «макроформату» протенсивного потоку «конструктивно-технологічних сил» (КТС) в реалізаційно-екстенційному напруженні (РЕН) зовнішньої екстенсивної реалізації можна інтерпретувати як енергетично-синергетичний «періодично-фазовий перехід» (ПФ-перехід) у дії «просторових сил» масштабної інверсії мікросвіту у макросвіт і мегасвіт. Тобто, це ПФ-перехід від єдиної і «безперервної» реальності до її «суб'єктивації» дискретним суб'єктом у «дискрет-об'єктне буття» мікро-макро-мега світу у його загальній «S-O коннекції». Тоді значення «інтенційно-екстенційних дій» можна фіксувати у таких інтервалах:

1) Екстенційні дії в потоці «конструктивно-технологічних сил» $I(КТС)$ можна скорегувати з їх максимальних значень до певного «оптимуму» в раціональних конструкціях і технологіях; а саме:

$$I(КТС) = I_{\max} \rightarrow I_{\text{опт}}$$

2) Відповідно до конструктивно-технологічних сил (КТС) резистенцію – «опір матеріалів» в розгортанні сил «конструктивно-технологічної реалізації» можна звести до мінімуму:

$$R(КТР) = R_{\text{опт}} \rightarrow R_{\min}$$

3) Тоді загальне «реалізаційно-екстенційне напруження» $U(РЕН)$ можна обчислювати в різних діапазонах $I(КТС)$ та $R(КТР)$, а саме:

$$U(РЕН)_1 = I(КТС)_{\max} \div R(КТР)_{\text{опт}},$$

$$U(РЕН)_2 = I(КТС)_{\text{опт}} \div R(КТР)_{\min}$$

4) Значення періодично-фазового «енерго-синергетичного переходу» (ПФ-перехід) можна обчислювати за двома основними співвідношеннями прямої «енергозатратності-енергонапруження» і «масштабно-просторової інверсії», а саме:

а) тенсивне співвідношення за *показником реалізаційного напруження* інтенційно-екстенційної автореференції $\Pi(ІЕАР)$:

$$\Pi(ІЕАР) = \frac{U(ІМН)}{U(РЕН)} = \frac{\text{Мікро (ПЧ)синерг}}{\text{Макро (ПЧ)енерг}}, \quad \text{де відповідно:}$$

значення Мікро (ПЧ)синерг та Макро (ПЧ)енерг – це ПФ-перехід з мікро-часопросторового рівня і «безперервним» суб'єктно-синергетичними характеристиками та переміщенням (прогресією-трансгресією) на макро-часопросторовий рівень з об'єктно-енергетичними характеристиками дискретно-локалізованого «перервного буття»;

б) *значення показника «масштабно-просторової інверсії»* $\Pi(МІІ)$ при ПФ-переході з мікро- на макрорівень складе [24, с.68-69]:

$$\Pi(\text{МШ}) = \frac{\text{Мікро (ПЧ)синерг}}{\text{Макро (ПЧ)енерг}} = 10^5$$

Тобто синерго-енергетичний «градієнт перепаду» (ГП) при переході-трансгресії з мікро-інтенційного рівня «внутрішнього простору-часу» на макро-екстенційний рівень «зовнішнього простору-часу» складає при їх співвідносності ГП=1:10⁵. В антропопросторових масштабах подібне виглядає таким чином: з ядра людської статевої клітини розміром 10⁻³см за 9 місяців виростає організм, котрий при народженні складає 50 см: співвідношення складає 1:10⁵. Подібне співвідношення спостерігається і в мегамасштабах при еволюції галактик. Так, з ядер галактичних об'єктів розмірів в 10¹⁷см утворюється галактика розміром в 10⁵ разів більше – 10²² см. Активний стан ядер триває не більше 1% від життя вже сформованої «нормальної галактики». У людини теж саме «галактичне співвідношення» у життєвому циклі: 1% активного стану утвореного ядра (генокод ДНК «білкової глобулі») і 10⁵ просторового «розширення» [24, с. 69].

5) П'яте значення «інтенційно-екстенційних дій (ІЕД) в їх «S-O коннекції», виходячи з вищеприведених 4-х обрахунків, пов'язане з **«інтенційно-екстенційним процесом екзистування буття»**. Це такі його «суб'єкт-об'єктні стани» («S-O стани»), котрі можна представити через **«кванти реальності»** або **«кванти реальнісно-об'єктної дії»**, **«S-O генерації-творення реальності»**. «Інформаційно-ментальні імпульси» (ІМІ), що генеруються і фіксуються суб'єктом як «висхідна інтенція» та «інтенційне напруження» U(ІМІ), у своєму цілісно-єдиному стані і представляють собою «кванти реальності». Тобто **«інтенційний суб'єкт» здатен імпульсувати кванти реальності ІМІ і концентрувати у силі кватово-польового потоку ІМІ СП(ІМІ)**. Часопросторові параметри «кванта реальності» (в онто-фізичній репрезентації) – це реальнісний мікро-макромасштаб «1-го каліброваного ПЧ», що має розміри електрона: «квант простору» – 10⁻¹³ см, «квант часу» – 10⁻¹⁷ сек як граничні межі нашого «макросвіту» у «мікросвіті».

Таким чином, перша «калібровочна» *квантова «реальнісно-об'єктна дія»* фізично представлена як «сила току електронів». За фізичними законами першого «калібровочного ПЧ» це відбувається з певним опором (R) «електропровідників» і загальним напруженням (U) всього налагодженого «електронного процесу»: $U=IxR$. Його треба розуміти як «електронний енергопроцес» в «неоживленій» і нементальній» реальності, що може приймати польовий характер, виявляючи себе як «електро-магнітне поле» (в мікро-макромасштабі) і як «гравітаційне поле» (в макро-мегамасштабі) з відповідною «масштабною інверсією» і трансгресією реальності. Це «сильні» і «понадсильні» поля зі своїми «квантово-імпульсними носіями» у відповідних квантово-хвильових імпульсах, а саме – магнетони і гравітони. В макромасштабі вони набувають розміру «макроквантів» з властивостями «макрогравітації» і відповідної левітації матеріально-речових предметностей («комполітні матеріали» тощо). «Просторова сила» кванта реальності або його «*просторова енергія*» (синергія) підвищується з мікрозначення 10^{-13} см (розмір електрона) до макрозначень в діапазоні $1\text{см} \div 100\text{м}$ (10^4 см). Це в середніх значеннях, а загалом – в радіодіапазоні коротких («ультракоротких»), середніх і «довгих радіохвиль». Тобто «сила дії» («сила току») реальнісного кванта (як «континуального макрокванта») підвищується у $10^{13} \div 10^{17}$ разів [$10^{13} + 10^4$], що й призводить до кількох «масштабних інверсій» реальності з «континуальним розширенням» (у 10^5 разів). Кількість відповідних «континуальних інверсій» (KI) може складати: $KI = 10^{17} : 10^5$, а це 3-4-х кратна ($17 : 5 = 3,4$) «інверсія простору» на відповідних реальнісних рівнях (або просторових мірностях». Тому у дослідників цього феномену і *створюється враження, що космічний простір невпинно «розширюється-розбігається» (після первинного Великого вибуху), про що свідчить «красне зміщення» за «ефектом Доплера». Але це зовсім не так! Реальність просто «самоінверсує», «збігається-розбігається-збігається» сама в собі, взаємоперетворюється і самоперетворюється, самоімпульсує за принципом «фундаментальної*

*симетрії» В.Гейзенберга. А за уявленнями стародавніх мудреців – «провалюється» сама в себе, у Велику безодню – «хайно». Проте подібне можна інтерпретувати тільки в «антропосприйнятті» Всесвіту, в чому людина сама виступає як **«квантовій антропогенератор» і «антропопровідник реальності»** у її «різномасштабних генераціях». Тобто функціонує як **«квантовий антропоперетворювач»**, «квантовий генератор реальності» (КГР) у її різномасштабних репрезентаціях. А з іншого боку, людина стає **«реальнішим антропокомутантом»**, виступає як «реальніший зв'язувач» і «онтокомунікант» у своїх основних онто-антропоякостях. А саме: **«квантовий зв'язувач-коннектор»** і **«квантовий комутант»**, **«континуальна сила»** і **«континуальний генератор зв'язку»** реальностей різних калібрів, станів і онтологічних якостей.*

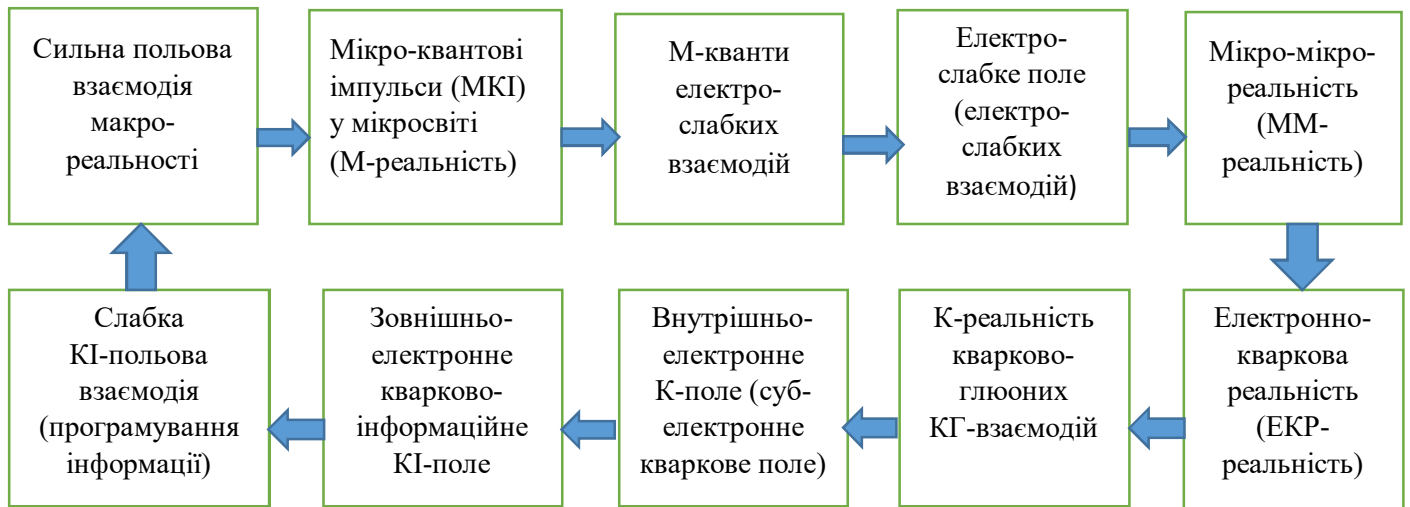
Польова дієвість «кванта реальності» у значеннях **«темпорального енергополя»**, «часової енергії» або **«темпоральної синергії (ТС)»** ще більше підсилюється і набуває макрозначень: 1сек ÷ 10 млрд років. Це 10^{10} років приблизного галактичного-метagalacticного існування «нашого» світу. Сила току «реальнісного кванта» (як «темпорального макрокванта») підвищується у $10^{17} \div 10^{27}$ разів ($10^{17} + 10^{10} = 10^{27}$), що визиває «масштабну інверсію» (з періодикою в 10^5 разів) з кількома «темпоральними інверсіями» (ТІ) часу: **$ТІ = 10^{27} : 10^5 \approx 5$ -ти кратна «інверсія часу»**. Наприклад, це може відбуватись на 5-ти реальнісних рівнях або «мірах темпоральності». А на рівні та у вимірі «оживленої» або «ментальної реальності» людина в якості «інтенційного суб'єкта» може **імпульсувати «реальнісні кванти» як «інтенційні ІМІ»** з відповідним «польовим напруженням» інформаційно-ментальних імпульсів. Як було поазано, це відбувається в їх концентрованому потоці U(ІМН) або «поток-току ІМІ» [СП(ІМІ)]. Але для «антропосуб'єкта» це надто **«сильне поле» і «понадсильне поле»** для його «польової генерації» в якості електромагнітного та гравітаційного полей. Тому вони й генеруються з мінімального «мікромагнітного поля» і «мікрогравітації». Щоб задіяти «сильне

поле» для «буттєвісних операцій з реальністю» і «реальнісними квантами» необхідно, щоб опір-резистенція $R(ІМІ)$ відповідному «потоку ІМІ» був мінімальний. Тобто *«суб'єкт як провідник» реальнісних взаємодій повинен мати «польову понадпровідність», бути «реальнісним понадпровідником».* Самі «кванти реальності» потребують для своєї «антропо-операбельності» певного «послаблення» і «витонченості-тонкості» до рівня «слабкого поля», і навіть – «понадслабкого поля» тонкофізичної реальності.

Подібне понадслабке поле виникає у тонкофізичній реальності «другого колібру». Це *«2-й колібр реальності»*, котре «калібрується» в параметрах і основних поняттях, що мають своє філософське розуміння та обчислення силових «інтенційно-екстенційних дій» антропосуб'єкта. Це потребує ще одного шостого обрахунку реальнісної ІЕД антропосуб'єкта, котрий імпульсує ІМС «понадслабкого» поля в реальності «2-го колібру». Таким чином, до 5-и раніше здійснених осмислень і обрахувань додається 6-а оцінка інтенційно-екстенційних дій» (ІЕД) антропосуб'єкта.

б). Інтервал «інтенційно-екстенційної дії» у «2-му калібровочному просторі-часу», має розміри 10^{-23} см – 10^{-27} сек, що є «мікро-мікрореальність» (ММ-реальність) з відповідним «квантом реальності» у його мікро-мікромасштабі. Тобто це «ММ-реальність» з масштабно-релевантним «мікро-квантовим імпульсом» [МКІ], а саме – «М-квантів» електрослабких взаємодій і електрослабкого поля. В «енергослабкій взаємодії» подібне поле представлено як *«5-та фундаментальна взаємодія»*, (електрослабка), в котрій поєднуються і зливаються воєдино нейтринна («слабка») і електромагнітна («польова») взаємодії зі створенням мікро-мікросвіту «ММ-реальності» вже не «субатомного», а «субелектронного» ММ-масштабу [23,с.68]. Це внутрішньо електронний «світ кварків, *внутрішня кваркова реальність» електронів» або «К-реальність»*. Вона утворюється у послідовності, представлений на когнітограмі КГ-15.

Онтологічні фундаментальні взаємодії у субатомно-субелектронному мікро-мікросвіті ММ-реальності, що потребують експоненції ноосферно-транстензорних дій антропного принципу

Надалі подібну ММ-реальність мікро-мікросвіту у єдності «сильних» і «слабих» фундаментальних взаємодій можна представити в експоненції ноосферно-транстензорних дій антропного принципу квантово-кварковому мікросвіті. Подібне може здійснитись при максимонному єдинопольовому об'єднанні мікро-мегаКосмореальності з макрореалізацією антропоприродного та антропоморфного буття. В цьому єдинопольовому об'єднанні 3-х «калібрів реальностей» в мікро-макро-мега «МММ-світ» одного масштабно-координатного виміру і можна прослідити безперервність транстензорної дії ноосферного фактора як «сильного антропного принципу». Його «сильна» ноосферно-транстензорна дія як антропного принципу має регулюючий вплив на всю з'єднану і безперервну континуальність «МММ-світу» і в якості ноо-фактора зобумовлює екзистування всього сущого в ноо-буттєвісне існування. І, перш за все, – у вищих формах макромасштабної реалізації в дійсному антропоприродному ноо-бутті.

Розділ 2. Єдинопольова дія ноо-фактора в якості антропоного принципу активного регулювання світореальнісних процесів у їх мікро-макро-мега масштабній інверсії онтологічного з'єднання у холотропний контініум

2.1. Ноосферна дія антропоного принципу та його макромасштабна реалізація в дійсному ноо-антроробутті

Контент: ноосферно-транстенорна дія антропоного принципу в квантово-кварковому мікросвіті та при максимонному єдинопольовому об'єднанні мікро-мега Космореальності з інверсійно-макромасштабною реалізацією в дійсному антропоприродному ноо-бутті

Якщо матеріальним носієм субатомної «квантової реальності» є атоми та елементарні частки з найменшим імпульсом «квантореальності», то матеріальним носієм субелектронної «кваркової реальності» відповідно є субелектронний «кварк». Нараховують різну кількість кварків в електроні (від 6 до 21 кварка), тому що деякі елементарні частки у своєму внутрішньому складі мають на одне «кваркове місце», а декілька кварків, що розташовуються довільно. Тому кварки мають і «дивні якості» (в залежності від їх місцерозположення) з визначеннями-характеристиками як «странний», «зачарований», «красивий», «привабливий» («прелестный» – по рос.) та інші в той час, коли «кваркові місця» строго визначені і не допускають довільності. Кварки мають також певну «цвітність» (кольоровість) або «техніцвіт», певний «аромат», наприклад, у таких у визначеннях як: «аромат привабливого кварка», «досвід з вимірювання аромату» тощо [49,с.28-29]. Енергетичним параметром кварка є безмасова частка «глюон» (glue – клей), що «склеює» – зв'язує кварк (і антикварк) з виникненням «зклеювачого» субелектронного «міжкваркового поля» з «глюонного клея» або «глюонного поля». Воно як «зклеюваче поле» проявляє себе в електромагнітних та гравітаційних польових взаємодіях (одночасно з іншими безмасовими частками (фотон, гравітон, глюон), а також діє в субатомному світі як «глюонне поле», що «склеює» протони і нейтрони атомного ядра (одночасно зі зв'язуючими їх пі-мезонами). Глюонне поле

«зв'язує» кварки і антикварки подібно тому, як електромагнітне поле і його кванти-фотони «прив'язують» електрони до ядра в атомі [49,с.26-27, 29]. З цим виявляється головна функція любого поля (і польових морфоструктур) у «світі часток» – це **«польове склеювання» любых матеріальних часток матеріального світу, включаючи його «склеювання» в єдинопольове з'єднання мікро-макро- і мегамасштабній світореальності**. Сумісно кварки і «клеючі» глюони утворюють **«кварково-глюонний субстрат»** (КГС) і через КГС кваркова мікро-мікрореальнісна ММ-енергія переноситься-обмінюється у внутрішності електрона, «склеюючи» кварки і антикварки у **«кварково-глюонний субстрат»** з його енергонаправленням у світловому спектрі **«техноцвіту»**.

Сучасній науці мало відомо, як проявляють себе «первокалібровочні» кванти простору і кванти часу у їх **«єдинореальнісному синтезі»** у **«другокалібровочному»** просторі-часі, діючи в якості «квантів реальності». Перш за все тому, що **«первокалібровочна реальність» існує у форматі «мікро-макрореальності», а «другокалібровочна реальність» суттєво зменшує свій формат до «мікро-мікрореальності»,** тобто «ММ-реальності». Так, в ній «квант простору» (10^{-13} см) стає **«мікроквантом простору»** (МКП) або **«кварковим квантом континуальності»** (ККК) з ММ-масштабом 10^{-23} см, а «квант часу» (10^{-17} сек) стає **«мікроквантом темпоральності»** (ККТ) з ММ-масштабом 10^{-27} сек. Головна ймовірна «дієва можливість» цих «мікроквантів» – це утворення двох нових «родів поля», а саме: **«континуального поля» просторових енергій і окремо – «темпорального поля» часових енергій**.

Також відомо, що у «другому калібровочному ПЧ» простір-час якісно змінюється і стає нероздільним і недискретним. А саме – **час стає оборотним і зворотним**, швидкість світла (фотонів) непостійною і безперервно змінною, а простір може ставати **«протигравітаційним»** і зворотним, бо в ньому починає діяти «зворотня гравітаційна сила». А саме: чим кварки розташовані ближче, тим сила тяжіння стає меншою, а чим далі, то тим сильніше. Ось чому з

субелектронного неперервного «світу кварків» вийти неможливо, і вони знаходяться у стані «конфайменту» або «ув'язнення» у власній кварковій ММ-реальності. При цьому з'єднуються слабка й електромагнітна взаємодія у ММ-реальності електронів і електромагнітних часток [23, с.68]. Тобто виникає «К-реальність», котра у своїй основі має інше матеріальне підґрунтя, а саме – «суб-матеріальне» і суб-стратне. Це «субелектронний субстрат» у конкретній представленості «кварково-глюонного субстрата», що має «електрослабке поле» або *слабке «кваркове поле», «К-поле» кваркової «слабкої реальності»*. Природа «мікроквантів» у представленості *«кваркових квантів», К-квантів, «кваркових польових імпульсів»* (КП) сучасній науці невідома і тільки осмислюється теоретично. Яким чином представлені «К-кванти», «К-поле», «К-імпульси», *«К-інформація» і кварково-інформаційне поле?* І головне – чи може воно ставати *ментальним кварково-інформаційним полем*, що долає бар'єр конфайменту?

Зараз можна лише гіпотетично стверджувати наявність *«слабкого інформаційного поля»*, слабо-енергетичного і *тонкофізичного «суб-поля»* у сенсі «суб-реальності субстрата». Вона й стає «перехідною» як до субстанційної реальності («суб-реальності» субстанції і субстантивів 2-го онтологічного виміру), так і до «єдинопольової реальності» або реальності «єдиного поля» (у 3-4-му «станційному вимірі» космоприродної реальності). Також гіпотетично можна стверджувати, що *слабко-інформаційне субполе як «інформаційно-синергетичне субполе»* може сприйматись «інтенційним суб'єктом» у модусі власної «ментальної програми». Це така *інформаційно-польова суб-програма для суб'єкта*, «суб'єктограма», що у вигляді «програмно-інформаційного пакета», *«програмно-кваркового пакета інформації»* записується в мікроімпульсах слабого «К-поля». Воно в якості *«програмного пакета»* інстальована як *автореференція на «інтенційно-екстенційну самореалізацію» суб'єкта в екзистованому ним бутті як «самобутті-трансцеденції-для-себе»*. Тобто це *«інтенційна програма»* як

*«суб-тенція» «програма-субтенція» розвитку інстальованої («вродженої») здібності людини, котру «суб'єкт» виявляє, фіксує як «висхідну інтенцію», представляє у «кон-тенті» і переводить зі стану «субтенції» в осмислену інтенцію та в реалізаційний стан «екстенції-екзистування». В аспекті подібної «іманентно-субтенційній програми» (ІСП) суб'єкт виступає як її «інсталяційне тіло», «провідник», «виконавець», «субстанційний носій» і «суб'єкт виконання». Тобто виступає як «програмуючий субтенктор» і «конекційний об'єктор» (ПС-КО), що іманентно-інтенційно репрезентує себе у складі «онтокода програми» в якості «програмуючого елемента» загального онтокода. В субтенційній програмі ІСП він представлений як **«програмуючий субкод»** у внутрішній коннекції **«субтенція-інтенція-ретенція»**. А в якості «об'єкта реалізації» він представлений через відповідний **«субкод реалізації»** в зовнішній коннекції **«інтенція-протенція-екстенція»** зовнішньо-предметної «буттявленості».*

Однак сама субтенкторна ІСП-програма має ще й «3-й субкод» загального онтокода у своїй «внутрішньо-зовнішній реалізації» – це **«конекційний транс-тенктор»** (КТТ) загального зв'язку у «єдинопольову реальність». Це **«транстенктор антропного принципу»**, що зв'язує «онтологічний рух» з його «масштабними інверсіями» у єдиний «реалізаційний цикл» шляхом задіяння ноо-фактора в якості транстенкторного антропного принципу. Це **перетворює «онтологічний рух» з відповідним «реальнісним циклом» в онтогностичний рух ноо-знання, що має програмований характер «ноограм»**. Тому головна «онтологічна якість» субтенкторних ІСП в їх «транстенкторній дії» полягає в тому, що вона у своєму «субстенційному запису» ніколи не втрачається, не губиться, «не стирається» і «не розпилюється». В інсталяції «субтенційних імпрінтів» пакетно-інформаційного «К-поля» (слабких кварково-інформаційних КІ-польових взаємодій інформаційно-програмуючого характеру) подібній іманентно-субтенційній програмі не властива фізична ентропія і дисипація, вона ніколи не «розсіюється» і не «розпилюється»

(внаслідок внутрішньої якості «конфайменту»), ніколи не втрачається в разі ентропійного розпаду і біфуркаційної дисипації навіть після фізичного руйнування буття та припиненні процесів фізичного життя (смерті), а *продовжує своє існування на тонкофізичному рівні «слабкого інформаційного поля» субтенційного «хвильового пакета» в реальності «другого калібру».*

В «хвильових пакетах» другокалібровочної реальності утримується і зберігається 2 роди імманентно-субтенційної програми ІСП, а саме:

а) нементальна імманентно-субтенційна програма (ІСП) «сильної реальності» атомно-ядерних або «сильних» нейтронних взаємодій і польових взаємодій електромагнітного та гравітаційного квантово-імпульсного поля; такого роду «нементальна» програма ІСП зберігається на пакетно-інформаційних носіях «кварково-глюонного субстрата»;

б) ментальна ІСП «оживлення-інтенціювання» менталізованої «суб'єктної реальності» в режимі «субтенція-інтенція-екстенція» електрослабких взаємодій; такого роду «ментальна» програма ІСП зберігається на пакетно-інформаційних носіях (ПН) «кваркового поля» (КП, «К-поле») або ПН-КП, котрий і предстає як «*кварк реальності*».

Таким чином, в «нементальній ІСП» єдиний «ПЧ-квант» представлений двома найменшими субстратними частками: «просторовий кварк» найменшої подовженості – «*кварк континуальності*» або «континуальний кварк» (КК) в його глюонно-польовому «склеюванні-з'єднанні» з іншими КК та утворенням первинного «континуального поля». І «часовий кварк» найменшої процесуальності – «*кварк темпоральності*» (КТ) або «темпоральний кварк» (ТК). «Темперальний кварк», як і «континуальний кварк», глюонно «склеюється» у процесуальній безперервності глюонно-польового з'єднання з утворенням первинного «темпорального поля». Це дозволяє здійснювати «континуальні» і «темпоральні» операції з реальністю у їх часо-просторовій окремоті, розірваності та дискретній непов'язаності (або «умовній

пов'язаності)), в режимі окремої дії просторових і часових енергій (синергій). А саме: переміщень – телепортації, часо-просторових «здвижок», континуального і темпорального руху, онтологічного і гносеологічного рухів тощо. Фізично-операційно це можливо, як раніше було показано, за принципом їх «масштабної інверсії», «фундаментальної симетрії», «єдинопольового об'єднання» за єдиними фундаментальними принципами тощо.

Для «ментальної ІСП» часопросторовий квант можна представити в реальності «2-го калібру» як «умовний ПЧ» або як умовно-єдиний «часопросторовий кварк». Це «операційний кварк», що дозволяє здійснювати *«програмуючи операції» (інтенційним суб'єктом) з реалізації імманентно-субтенційних програм (ІСП) в єдиних часопросторових параметрах «недискретної реальності» і «безперервності світу»*. Це є таке **«кварково-інформаційне поле» («КІ –поле»)**, що дозволяє здійснювати операції з їх «пакетно-інформаційними носіями» (ПН) кваркового поля (ПН-КП), а з цим – перетворювати його на **КІ-поле «програмованої реальності»** (КПІ ПР). Через інтенційного суб'єкта КІ-поле «розкривається-проводиться-інтенціюється» і стає **«розумним полем», «ментальним полем», ноосферно-композиційним полем реальнісного програмування** (НКПі РП). Тобто функціонує як прояв «первинного задуму» в інформаційно-ментальному режимі *«субтенції-інтенції-ретенції-рекурсії»*. Подібна ментальна кварково-інформаційна «польова програма» (КІПП) й представлена у первинних **«кварках реальності»**. Вони відповідним чином закладаються у «кварковий імманентно-субтенційний пакет» з утворенням «інформаційно-кваркового ІСП» або імманентної субтенційної програми у стані конфайменту (тобто «невиходу – ув'язнення» в субелектронному мікро-мікросвіті ММ-реальності). Ця **інформаційно-кваркова субтенторна програма** (ІКСП) може виводитись зі стану конфайменту і певним чином здійснюватись через ментальну здібність суб'єкта до інтенції, що є сприйняття **слабких «імпульсів субтенцій» в сильних «імпульсах інтенції»**. Ці «слабкі → сильні» імпульси «субтенції → інтенції»

внутрішньо і сприймаються суб'єктом як вкрай слабкі й тонкі «ментальні сигнали», котрі є виявом первосигнальних «інформаційно-ментальних імпульсів» (ІМІ), що нарощується і в загальній акумуляції й представляють як прояв «інтенційно-ментального напруження» (ІМН). На цій основі **утворюється єдиний суб'єкт-об'єктний онтологічний рух до єдиного «реальнісного циклу» існування суцього** у зв'язку всіх його «онтологічних станів» – від «мінімізуючих» до «максимізуючих». А саме: «квант реальності (min) – кварк реальності – максимон реальності (max)». Подібне здійснюється у третьому «реальнісному калібрі» як «3-му каліброчному ПЧ».

Тому сьома інтенційно-екстенційна дія антропосуб'єкта (після 6-и раніше показаних) має характер «онтологічної дії» у «3-му каліброчному просторі-часі», що здійснюється в інтервалі розміру «постійної Планка» (відомий вчений – фізик Макс Планк). Це «планківський розмір» 10^{-33} см з миттєвістю часу у 10^{-43} сек і масою «фізичної точки» («сингулярності») у 10^{-5} г. За останніми даними фізико-емпіричної науки, світова реальність у вигляді Всесвіту з'являється з «сингулярного стану» 3-го «каліброчного ПЧ», що є «мінімально атомна мікро-мікро-мікрофізична одиничність» [25,с.74]. З третьою «калібровкою простору-часу» виникає вже «потрійна мікрореальність», «МММ-реальність», в котрій всі головні «нерозв'язувані» фізичні питання не можуть бути вирішеними, за думкою Г.В.Гівішвілі, без введення «понадсильного антропного принципу». В нашій концепції – **ментального «ноо-принципу», реальнісно-з'єднуючого ноо-фактора**. А це прямо стверджує обов'язкову наявність високорозвиненого розумового ноо-джерела Всесвіту, необхідність його активної ментальної дії у всіх 3-х «каліброчних ПЧ» та в актуалізованій єдинопольовій всесвітній реальності [25,с.74-75]. За нашою концепцією, подібне здійснюється способом «інтенційного програмування» світореальності в «онтологічних кодах» буття і таким «онтокодом зв'язування» світоральності у «3-му каліброчному ПЧ» (як «сингулярної реальності») є **ментальний ноо-процес «субтенція-**

*транстенція-екстенція», що предстає як наскрізний «транстенкторний ноо-процес». Він здійснюється як зв'язок «слабких» (субтенційних) і «понадслабких» (транс-тенційних) інформаційно-ментальних імпульсів (ІМІ) у їх «понадсильному напруженні». А саме – інтенційно-ментальному понаднапруженні» (ІМПН), переведення-трансформації «нормотенсивного ІМН» в «понадтенсивне ІМПН» понаднапруження. Подібне психоенергетичне «понаднапруження» може досягатись тільки на основі задіяння креативної синергетики в синергодіях ноо-суб'єкта, котрий вводить в таку «інтенційну синергодію» свій «сильний антропний принцип». Він і проявляє себе як **ноо-принцип «реалотворення» та «екстенційного буттєтворення**. Фізично – це злиття воєдино квантових і гравітаційних взаємодій (у «макроквантах» буття і «гравіквантах» космореальності) [23,с.68]. А відповідно до нашої концепції онтологічної наявності МММ-реальності «3-го калібру» – це перетворення «К-поля» як «кварково-інформаційного КІ-поля» у **відповідні «максимони з'єднання» та об'єднання в «понадсильній синергодії» максимально «малих сил» в актуалізовану реальність**. Відповідно до їх синергодії з детермінаційною необхідністю виникає буттереальнісне існування принаймі у 3-х основних модусах: а) **нементалізованого існування**, б) **менталізованого буття**, в) **екзистованого буття** в екстенційних процесах дешифрування «онтокодів буття». Ці онтокоди й «натуралізуються» у 3-х основних онторізновидах або «антропомодусах», які «анторопосуб'єкт» може мислити. Подібний «онтологічний код» складається («набирається») в «польовий пакет» з таких 3-х «реальнісних субкодонів» субреальності в модусі «до-актуалізованої реальності». А саме:*

(А) **Інформаційно-квантовий субкодон (ІКС) «реальнісної інтенції» (РІ)**. ІКС-РІ представляє собою мікрокод «квантової реальності» (4-х фізичних «фундаментальних взаємодій») і як «розгорнутий» «квант реальності» (в М-реальності – це магнітони і гравітони) вони мають кодований інформаційно-польовий імпринт-запис інформації на інформаційно-квантовій

частоті (ІКЧ) інтенційно-ментальних імпульсів (ІМІ) в якості «пакета ІМІ-ІКЧ». Імпульси ІМІ на частоті ІКЧ виявляють себе як «сильне поле» електронних взаємодій (електровзаємодій) субатомного світу (що фіксується на енцефалограмах головного мозку). Вони можуть бути визначені як «пакети ІМІ-ІКЧ», котрі здатні до розширеної генерації-самопродукування зі створенням «поточку ІМІ» на частоті ІКЧ при відповідному «інформаційно-ментальному напруженні» (ІМН) ноо-суб'єкта. Він і утворює при такому напруженні (ІМН) преференційний напрям току ІМІ (інформаційно-ментальних імпульсів). Подібне фіксується в індикації зросту-«всплеску», «ІМІ-резонації» і ментального резонансу. Це можуть бути навіть «осциляції напруження», що феноменально виявляють себе як електронне свічення – сяяння – осциляція «осяяного розуму» у стані «резонансного інсайта-ексайта» збуджених електронів до рівня «квантового саява».

(Б) **Програмуючо-інформаційний кварковий субкодон (ПКС) «реальнісної субтенції» (РС)**. ПКС-РС представляє собою мікро-мікрокод «кваркової реальності» (5-ої «електрослабої» фундаментальної взаємодії і, як «розгорнутий» «кварк-реальності» (субелектронної «ММ-реальності»), має можливість «квантового виходу – мікроекстерналізації» з субелектронного світу в субатомний світ. Тобто з «закритої» у конфайменті «ММ-реальності» у «відкрити» квантову «М-реальність» атомно-субатомного мікросвіту. Тоді кварковий субкодон ПКС стає **кварково-квантовим субкодоном** ПКС, що має програмуючо-інформаційне спрямування – вихід з «закритої» реальнісної субтенції (РС) у «відкрити» реальнісну інтенцію (РІ). В процесі РС → РІ субкодон ПКС спочатку сприймається «іманентним суб'єктом» суто ментально, а потім, при його внутрішній репрезентації, фіксується в якості «суб'єктної інтросекції» і «суб'єктного провідника», «суб'єктної коннекції» субелектронного і субатомного світів в субреальності та іманентності «інтенційного суб'єкта». При певних умовах він проявляє здатність до розшифровки «субтенційної програми» (ПКС) у напрямі до її «об'єктної

екстенції» або буттєвісно-зовнішньої «натуралізації» в об'єкті (суб'єктне «подвоєння–в–об'єкті»). *Інтервал «РС-PI» або закритої-відкритої «субтенції-інтенції» є «ментальний поріг» сприймання «інтенційним суб'єктом» власної «субтенційної програми».* Тобто, коли він суб'єктом по суті ще не являється, а є лише «ментальним інтроектом» або «квазіоб'єктором програмування» його «суб'єктно-інтенційної програми». Подібна програма у двох модусах ПІКС-РС і ПІККС (РС-PI) імпрінтується на інформаційно-кварковій частоті «К-поля» (внутрішнього кварково-глюонного КГ-поля субелектронного субстрата) та на інформаційній кварково-квантовій частоті (ІККЧ) «квантового виходу-мікроекстерналізації» в субатомний світ. А одночасно і синхронно – інсталується в «ментальну реальність» інтенційно-ментальних імпульсів (ІМІ), що вже уловлюються «інтенційним суб'єктом». Подібним чином в нього як «суб'єкта інтенції» через ІМІ «вкладається» ментально-інтроективна програма (МІП) власного «інтенційного суб'єктного розвитку» (ІСР), але вже в якості «інтенційного об'єкта програмування» (ІОП). В цій внутрішній суб'єкт-об'єктній інверсії ІОП предстає як «ментальний об'єкт інтроекції» (МОІ). Тобто це такий менталопроцес (ноо-процес) «мікроекстерналізації інтенційного суб'єкта», котрий розгортається як «ММ-процес» фазового переходу з рівня «ментального інтроекта квазіоб'єктного програмування» ММ-реальності («2-го калібру») з наступним «квантово-інформаційним виходом» (переходом) в більш нижчу М-реальність (мікрореальність «1-го калібру»). Внаслідок цього «реальнісно-калібровочного переходу» «імманентний суб'єкт» (як внутрішній «ментальний об'єкт інтроекції»МОІ) одномоментно перетворюється – «мікроекстерналізується» в «інтенційного суб'єкта», здатного генерувати «інтенційно-ментальні імпульси» зі створенням відповідного «потокowego» інформаційно-ментального напруження (ІМН-ІМІ). Цей процес «мікроекстерналізації» інтенційного суб'єкта в ІМН-ІМІ зовнішньої екстерналізації представлена на когнітоменталограмі КМГ-16.

Ментало-онтологічний перехід від програмуючого квазіоб'єктного субкодона до внутрішнього інтенційного об'єкта в єдності з інтенційним су'бєктом програмування зовнішньої екстерналізації

Подібний менталопроцес в його ноо-репрезентації представляє міжкалібровочний періодично-фазовий перехід (МКПФ-перехід), що здійснюється в інформаційно-резонансному режимі (ІРР) програмуючої інсталяції кваркового субкодона ПІКС (у внутрішньому стані «кваркової субтенції» субелектронного «конфайменту») з подальшою квантовою передачею кваркового інформаційно-програмного комплексу (К-ІПК) квантово-кварковому субкодону ПІККС. У своєму квантово-кварковому стані ПІККС вже знаходиться у позаконфайментному зовнішньому стані «квантової інтенції» субатомного мікросвіту «відкритих» мікро-макро «фундаментальних взаємодій». І тому цей *інформаційно-ментальний резонанс* (ІнфМР), що виникає при реальнісному міжкалібровочному «фазовому переході» (МКПФ-перехід), імпульсує *інтенційно-ментальний резонанс* (ІнтМР). З нього утворюється «резонуючий потік» інтенційно-ментальних імпульсів (потік ІМІ), а далі – сумативна з'єднаність потоків (Σ ІМІ). А це в свою чергу продукує макропроцес зовнішньої об'єктної «макроекстерналізації буття» (ОМЕБ) через відповідне *інтенційне-ментальне напруження* (ІМН). А саме:

(В) *Трансформаційно-максимонний субкодон (ТМК) реальності транстенції (РТ)*. ТМК – РТ представляє собою кодифікований «максимон реальності» єдинопольового світу в поєднанні всіх 5-и фундаментальних взаємодій: електрослабих субелектронних взаємодій (кварково-польових), квантово-польових взаємодій мікросвіту і гравітаційно-польових взаємодій мегасвіту у «єдиному полі» нерозчленованого і недискретного «безперервного світу». За принципом «фундаментальної симетрії» В.Гейзенберга і «масштабної інверсії» свого подовження у безперервній континуальності, «безперервний світ» існує у своїй нерозривній цілісності і нескінченній подовженості–континуальності завдяки його «онтологічному руху» та безперервного «екзистування буття». Це є певний *«реальнісний ритм», «онторитмика пульсування реальності»* в онтопроцесах вселенського «роздуття-розширення» (до макро-, мега- і мета-масштабів) з утворенням-екзистуванням межової зовнішньої «космооб'єктної МММ-реальності». А також і її симетричної, але внутрішньої «сингулярно-об'єктної МММ-реальності», що утворюється внаслідок сингулярного «зжаття-звуження» реальності в онтопроцесах її симетричного «розгортання-згортання». Це відповідає сучасній фізичній теорії, за якою простір-час може існувати або тільки «внутрішньо» (в «планковських сингулярностях»), або тільки «зовнішньо» (в «планківській сингулярності» космореальності). Тому світ «з'являється» тільки з мікрофізичної «одичності» (або «сингла» – ред.) шляхом «розгортання» з неї макро-мега реальності [25, с.75]. Що стосується антропосуб'єкта, він створює лише «зовнішні онтопроекції» космооб'єктної реальності та оптично телескопує у їх «розширенні-розгортанні» через свої почуття і абстрагує у свідомості. При «відмиканні» наших почуттів як «сенсibilізаторів буття» (а з ним і сенсорних «телескопів буттєвісного об'єктування») Всесвіт «згортається» у «сингуляторну точку». Але вже не фізичного «планківського розміру», а в *«ментальну реальність як «живу сингулярність» антропорозуму* у його конекційній «суб'єкто–провідності» і «онтозв'язку» за

принципом фундаментальної симетрії «сингулярно-об'єктної МММ-реальності» і «космооб'єктної МММ-реальності» [14, с.322]. Такий «*об'єднаний МММ-світ*» у його мікро-мега масштабі М.А.Марков і визначив в якості «*максимона*», що в «*понадслабкій*» і «*понадсильній*» синергодії об'єднує «*максимально малі сили*» і «*мінімально великі сили*» (магнетони, кванти, гравітони, кварки, адрони) в єдино-польове утворення [24]. За М.А.Марковим, це є останнє «об'єднання-злиття-синтез» мікро-мікро і мега-реальностей, котре більше не «калібрується» і є таким утворенням, з якого можуть «народжуватись-розгортатись» самі різні реальності [40]. Тому «максимон», через який подібна «реальнісна креація» здійснюється, виступає як деякий «творящий початок» всесвітнього буття у всіх його можливих модусах [26].

Проте у фізичному відношенні тут мається велика кількість несумісностей. Наприклад, при визначенні «умов єдності». Так, з одного боку, – сингулярної мікрооб'єктної (СМО) реальності (коли МММ-реальність предстає як СМО-реальність) а, з другого боку, – космооб'єктної мегареальності (КОМР) в єдино-польовій фізичній реальності (СПФР). Коли прийняти до уваги, що реальність за принципом «фундаментальної симетрії» В.Гейзенберга має атрибутивну властивість («онтологічну якість») до пульсування в ритміці «розтягування-стягування» від всесвітніх мегамасштабів до «сингулярної точки», то як тоді може існувати «реліктове світло» і «реліктовий вакуум»? Наприклад, за І.Д.Новіковим, до того як «вибухнув Всесвіт», з якого утворився світ і всесвіт? Бо тоді, як може існувати «реліктовий вакуум» у сингулярній точці, щільність якого у 10^{80} разів перевищує «фонову щільність» вакууму сучасного всесвіту? Проте сингулярний «реліктовий вакуум», що має «жахливу щільність», за сучасними науковими даними, є «нормальним станом переважної частини фізичного простору» [26, с.156]. Одночасно відбувається ентропійний процес «точкової флуктуації» реліктового вакууму до його «найнижчого, квантового стану» вакуум-поля, у якому міститься тільки 1 атом

водня на 1 см^3 нашого «малого Субвсесвіту». Подібні два стани є «прямо протилежними» і тому повністю несумісними за сучасними фізичними теоріями [26, с.156-157]. Але ще більша несумісність виникає далі.

Так, внаслідок відкриття «темної матерії» і «темної енергії» сучасною емпіричною фізикою відповідні «критичні значення» щільності матерії ще більше змінюються. Наш «малий Всесвіт» нібито постійно «розширюється» у зв'язку з «інфляцією матерії», проте її «середні значення» щільності складають всього 5 % від «критичного значення» щільності (і маси) всієї матерії всесвіту (95%). Внаслідок подібного «виродження» космореальність заповнюється «темною матерією», а з її розпадом – «темною енергією» повністю «пустого вакуума». Коли наш «малий субвсесвіт» перестане «розширятись» внаслідок «інфляції матерії», то він почне «стискатись» і колапсувати, а «темна матерія» і «темна енергія» заповнить звільнене місце [25, с.78]. Це повністю змінює нашу уяву про світ і потребує радикально нового онтологічного світорозуміння, а саме – «ментально-онтологічного розуміння Всесвіту як ноосферної реальності» [14, с.321]. Раніше фізико-хімічні дані про світ трактувались таким чином, що «фізико-хімічна фаза існування невідомого Всесвіту протікала строго закономірно, згідно єдиного для всіх її частин «конституцією» – будь-то світові константи, маса електрона або розмірність простору. Це не може бути зміненим на найменшу малість без того, щоб Всесвіт негайно не припинив своє існування» (25, с.75). Проте ці зміни відбуваються у «Великому Всесвіті» (95 % мега-мегапросторової метаконтинуальності), що знаходиться за межами нашого «малого субвсесвіту» (5% континуальності). Подібне й дало підставу Б.Картеру ввести в механізм «малого субвсесвіту» дію «слабкого» антропного принципу (ментальної космічної дії – ред.), в котрому стверджується, що «реалізується один, і тільки один варіант – у якому поява людини є неминучою, а тому й необхідною» [там же, с.75].

Якщо не вводити «*ментально-антропний принцип* існування світу» або *ментальний «ноо-принцип»*, то тоді виникає питання: «звідкіля взагалі та

яким чином зберігалася інформація про ту величезну суму закономірностей («інструкцій»), котрою керувалася матерія по мірі того, як творились умови для їх «розкриття»? – «адже її маса у стані сингулярності не перевищувала $10^{-5}г$, а розміри – не більше $10^{-33}см$ » (3-й «реальнісний калібр»). В той же час «генетичний код, що є в молекулі ДНК людини, займає місткість простору у 10^{26-30} разів більший» [25,с.75-76]. Тому надалі з появою все нових емпірико-фізичних даних і виникла необхідність у застосуванні «сильного» і «понадсильного» антропного принципу. Саме на його основі можлива високоосмислена «понадрозумова» діяльність у космосі, і він здатен врегулювати дестабілізуючі процеси «Великого Всесвіту», розробляти і здійснювати загально-космічну «усвідомлену стратегію» та впливати на майбутнє зіркових утворень», продовжувати «нитку буття», щоб вона не перервалася». Відповідно до цього тренду в людському «субвсесвіті» згодом «нова людина з часом з'явилась у новому Субвсесвіті» [25, с.78]. Її головне «антропозавдання» – це з'єднання світу» у його безперервній континуальності.

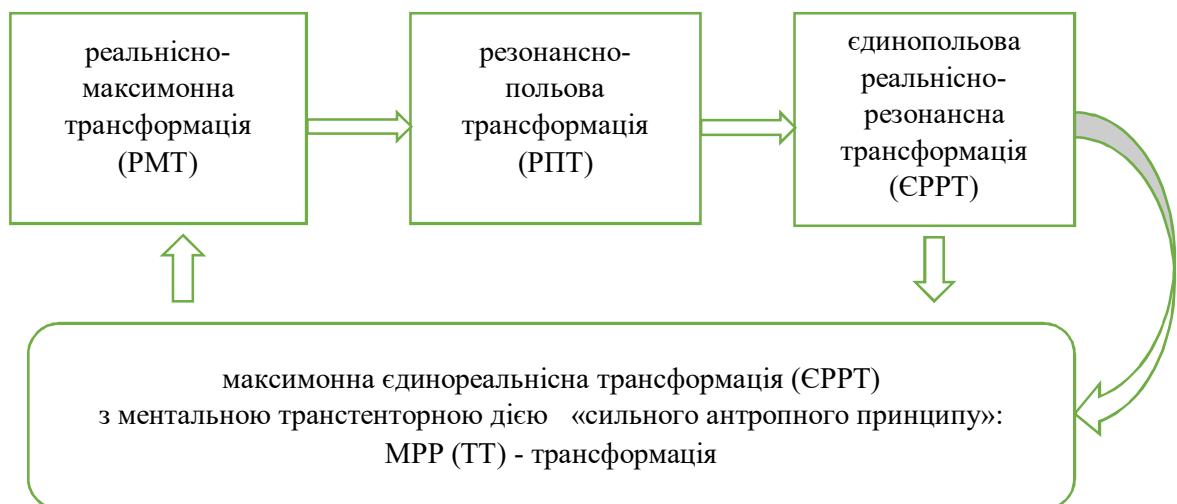
В подібному аспекті **«калібрувально-єдинопольова» дія «ментального транстентора» в режимі «транстенція-субтенція-інтенція»** полягає у польовому з'єднанні» квантової М-реальності, кваркової ММ-реальності і сингулярної МММ-реальності («сингл-реальності») в «єдиному Максимоні». Через нього і стає можливим здійснення «переходу-перетворення-трансформації» з «мікрокалібрів реальності» (МіКР як МММ-сингла) у «мегакалібр реальності» (МеКР як МММ-космос) і зворотно. Це відбувається як транспроцес «максимон-трансформації» («М-трансформації») в таких фазових переходах (ПФ-синергопереходах):

– **реальнісно-максимонна трансформація (РМТ)** через з'єднання в єдиному полі (ЄП) субатомних «квантів реальності», субелектронних «кварків реальності» і єдинопольових «синглів реальності» в мікро-мега реальність: МіКР як МММ-сингла і МеКР МММ-космоса;

– **резонансно-польова трансформація (РПТ)** в інформаційно-ментальному (інтенційному), ментально-програмуючому (субтенційному) і ноо-онтологічному (транстенційному) з'єднанні в сумісний світ «слабого», «сильного» і «понадсильного» антропного принципу як єдиного **«суб'єктного ноо-принципу»** («сильного антропного принципу»);

– **єдинопольова реальнісно-резонансна трансформація (ЄРРТ)** через максимонний ПФ-синергоперехід і кванто-кварко-синглового з'єднання (ККС-з'єднання) у єдиному «максимонному резонансі» (ККС-МР); його можна інтерпретувати як єдинопольове креативно-флуктуаційне утворення світу» у вигляді нашого «малого Субвсесвіту» певного «ноосферного типу» з «креативною» дією єдиного «ноо-принципу» нашого «субсвітового буття»: тобто це максимонна реальнісно-резонансна трансформація **«МРР-трансформація»**, а з урахуванням дії транстентора (ТТ) це є **«МРР (ТТ) трансформація»**.

**Логістика ноосферно-транстенторної дії
антропного принципу при максимонному єдинопольовому об'єднанні
мікро – і мегареальностей існуючого світу**

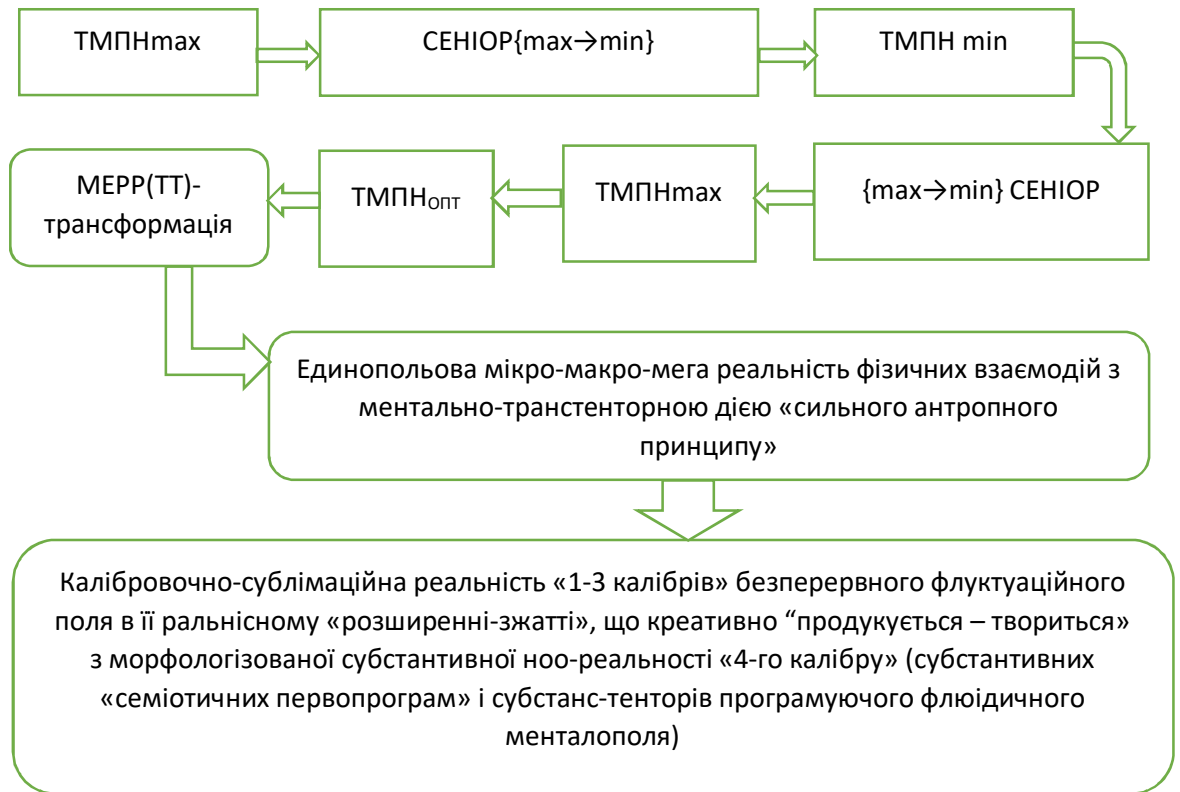

Головна ментально-регулююча дія транстентора – це ментальна «мінімізація» понадсильних енергій (або «мінімізація максимумів») у «синергетичному розподіленні» енергонапружень. Полібне представлено як

транстенкторне «понадсильне» напруження (TT_{\max} –напруження), і це таке «транстенкторно-ментальне понаднапруження» (ТМП), котре потребує «мінімізації» своїх «максимумів»: $TMPII_{\max} \rightarrow TMPII_{\min}$. А з другого боку, – це ментальна «максимізація» понадслабих енергій («максимізація мінімумів») у тому ж синергетичному обміні-розподіленні енерго-інформаційного напруження «СЕНІОР» (синерго-енергетичне напруження інформаційного обміну-розподілу). Це транстенкторне «понадслабке» напруження (TT_{\min} – напруження) для здійснення ТТ-фазового «максимонного переходу». Однак, не зважаючи на те, що воно у своїй мінімізації є «понадслабким», в ментальному відношенні воно потребує транстенкторно-ментальне понаднапруження (як і в першому випадку), котре відбувається у зворотньому напрямі, а саме: $TMPII_{\min} \rightarrow TMPII_{\max}$. Загалом, це ***«трансформаційно-транстенкторна ритміка пульсування реальності (ТТР-ПР) у єдинопольовому максимонному реальнісно-резонансному режимі «МРР-трансформації»***. А з урахуванням дії транстенктора (ТТ) – це максимонна єдинопольова реальнісно-резонансна транстенкторна трансформація $MSPP(TT)$ у метаз'єднувальному і «єдинопольовому» онтопроцесі (з урахуванням дії «сильного антропного принципу» транстенктора – ТТ). Цей метапроцес «єдинопольового з'єднання» реальностей в Єдиносвітову МММ-реальність за дією «сильного антропного принципу» представлений на когнітоменталограмі КМГ-17.

У суто фізичному аспекті єдинопольова резонансно-реальнісна трансформація (ЄРРТ) є «неманталізованою», бо здійснюється у потоці важких часток адронів з генерацією «єдиного поля». Подібна єдинопольова субстанція є одночасно як «об'єднуючим», так і «єдиним» квантово-кварковим полем, з'єднаним у максимоні і максимонному єдиноконтинуальному полі («МЄКП-поле» єдиної подовженості, максимонне М-поле/КП). А одночасно є і трансформативно – флуктуаційним максимонним ТМФ-полем, котре є максимонне поле («М-поле/ТФ» єдиної реальності), або «єдинореальнісним полем» всіх 3-х «калібровочних реальностей» («МММ-реальність»).

З'єднуюча «єдинопольова дія» сильного «антропного принципу» при трансреальнісних переходах в режимі ментало-транстенторної стабілізації ритмопульсування з'єднаної мікро- макро- мега світореальності

Включаючи і «нашу» фізичну (космофізичну) антропну макрореальність як «перервну ральність дискрет-об'єтного буття, що має «нуль-калібр» («0-калібр») «явленого» макрооб'єтного буття «речового світу».

Кантівська «річ-в-собі» (ноумен) у «нульовому калібрі» макроречового світу предстає як суцедійсне в його дискрет-об'єктній окремоті «речі - серед - речей», що не мають особливої сигніфікації, семантики і значення у потоці «інших речей» («іншого»). Проте вони мають своє «значуще суцедійсне» у загальному «семіотичному проекті» та у вседнісній «онтологічній програмі» безперервного світу. Однак ця «ноуменальна особливість» суцього і його «об'єкт-речового вираження» набуває «семіотичної значущості» тільки в інтенційному аспекті «ментальної дії» сильного «антропного принципу».

В такому «сильному аспекті» розумової менталізації єдинопольової реальнісно-резонансної трансформації (ЄРРТ) вона стає «максимонною ЄРРТ» у єдиній континуальній подовженості «М-поля/ЄКП і реальнісній з'єднаності «М-поля/ТФ. Але тільки з урахуванням дії «транстентора трансформації» (сильного антропного принципу) єдинопольового «реальнісного обертання» (ЄРО) всіх калібрів фізичної реальності (КФР) в діапазоні їх трансформації, а саме: $\text{КФР (ЄРО)} = 0 \div 3$. Понадсмысл «ментальної трансценції ЄРО» як сильного антропного принципу *полягає в синерго-енергетичному «балансуванні-стабілізації», «піддержанні-гармонізації», «програмуванні-здійсненні», «корекції-підпрограмуванні» даного фізичного «реальнісного контініума» шляхом його метафізично-ноосферного підтримання у ноо-синергетичному стані «безперервного світу».* Це здійснюється за первозначеннями і первоімпрінтами, що представлені «субстанційними сигніфікаціями», котрі стають операційними субстанс-тенторами «первопрограми» записаної в субстанс-імпрінтах кодифікації первопрограми для «нашого світу». Тобто кодується в субстанс-імпрінтах з «метареальності субстантивів «4-го калібру» для здійснення в нашій реальності «О-калібру». Тобто вона «первинна» як програма, що утворена у «вищій» онтологічній вимірності ($R=6$) субстанційної реальності для втілення у світі «нижчої» вимірності ($R=3$) нашого земносвіту та інших природних світів. А в програмному запису – це «код-імпринти» або «кодіфікатори первинних субпрограм» в суб-субтенторній ментальній дії їх актуалізації і реалізації вже в фізичній реальності «3-го калібру» єдинопольових дій (ЄРРТ). Якщо зберігти «безперервність калібру» в «калібруванні реальностей», (10^{-13} см – 10^{-17} сек, 10^{-23} см – 10^{-27} сек, 10^{-33} см – 10^{-43} сек), то металореальність «4-го калібру» має «умовний» простір-час в субстанс-інтервалі 10^{-53} см – 10^{-57} сек (10^{-53} см – 10^{-63} сек).

Тобто фізична частина «єдинопольової реальності може «реальнісно обертатись» (ЄРО – «єдинореальнісне обертання») в єдинопольовому режимі мікро-мега «трансформації – з'єднання» реальностей, ставати «менталізованої

реальністю» або ноо-реальністю космоноотичного буття у складі природних ноосфер. А також безперервно екзистувати і розвивати буття як «ноо-буття» та одночасно ноо-транстенорно стабілізувати його і утримувати у стабілізаційному стані «стаціонарного Всесвіту». При цьому частина «єдиної реальності» (фізичної і нефізичної) може переходити у «4-й реальнісний калібр» субстанції (у вирахованому інтервалі 10^{-53} см – та 10^{-63} сек) та потенціювати себе у субстантивах «неактивованих» та «нереалізованих» код-програм («первопрограм») у їх невітленому стані онтичного існування невиявленого суцього (як ноумена). Це *«пакетно-морфологізоване» флюїдичне поле, що конфігуративно «спакетовано» у парс-морфемні субстантиви «другореальнісної станції» (як потенційної протореальності), котрі можливо «онтологізувати» і ментально «виложити» в суб-імпрінтах «первопрограми» відповідної «станційної реалізації» вже меншого 3-го «реальнісного калібру».* Це і є встановлений «3-й калібр ЄРРТ»(єдинопольової резонансно-реальнісної трансформації), в який можна перейти з «4-го калібру субстантивів» шляхом онтологічних «реальнісних переходів» (періодично-фазових ПФ-синергопереходів), що здійснюються через відповідні фізично-польові «максимонні перетворення» космоприродним еволюційним шляхом. Але й одночасно через перетворювальню-креаційну дію ноо-фактора «максимонних транстенорів» трансформації – МЄРР(ТТ). Подібне емпірично й фіксується у фізично-діючому «сильному-слабому» антропному принципі регулювання невірноважених всесвітніх космопроцесів. А в суто ноосферному аспекті – це операційна «транстенорна дія» (ТТ-дія) ноо-суб'єктів в масштабно-програмній реалізації-втілення їх «онтологічних Суб'єктумів» вищого реальнісного рівня і вимірності в «автентичних нооОб'єктумах» через механізм максимальної МЄРР(ТТ) – трансформації. Подібний транспереход онтологічно здійснюється через ПФ-синергоперехід від 4-го субстанційного до 3-го фізично-максимонного «реальнісного калібру». Такого роду «транс-процес» й можна репрезентувати у відповідній *Ноо-програмі номіналізованій і*

авторизованої (самореференційної) ноосферно-об'єктної самореалізації ноо-суб'єкта та описати у відповідних поняттєвих конструктах. Ноосферна програма і йому релевантний Ноо-проект органічно пов'язані з Семіотичною програмою і проектом і, перш за все, – у своїх основних реконструкційно-інтенційних параметрах. Однак параметрично когнітивно-семіотична направленість Ноо-програми і Ноо-проекта зорієнтована не стільки на семіотичне обґрунтування континуальної безперервності світу, скільки на «ноосферну реконструкцію» буттереальності. Тому після необхідних реконструктивних змін необхідно зосередитись на експонуванні та конструктивно-трансформативному оновленні нашого «антропорозуміння» на більш високому рівні і вимірі буттєекзистенції – вже в якості «реалізованого ноо-буття».

2. 2. Проектно-семіотичні засади програмованого конструктивно-трансформаційного переходу до ноосферної реальності і ноо-буття

2.2.1. Дискурсивна номонологія і семіотично-реконструктивний дискурс континуального «єдинореальнісного буття» за когнітивним конструктами Семіотичного проекту

Контент: дискурсивна номонологія і програмуючі номоси здійснення Семіотичного проекту в автентичному трансформативно-реконструктивному дискурсі та за когнітивними конструктами «інтенційного суб'єкта» в їх екстенційній об'єктореалізації

У параметричній з'єднаності двох розглянутих інтенційно-реконструктивних параметрів ІТ-програмування Семіотичного проекту «типологія суб'єктності» і «характер буттєвісного існування та екзистування буття» відкривається можливість створення відповідного семіотично-реконструйованого дискурсу для одночасного опису в споріднених поняттях і поняттєвих конструктах Семіотичного і Ноосферного проектів. Способи буттєвісного дискурсу в якості 3-го параметра Семіотичного проекту раніше

вже розглядались, але без встановлення можливості їх використання у відповідній Ноосферній програмі і Ноо-проекті, в яких у певному дискурсі та дискурсаторах описується програмований конструктивно-трансформативний перехід до ноосферної реальності і ноо-буття. Цей перехід відбувається і поняттєво-дискурсивно репрезентується як *Автореференційна самореалізація номіналізованої Ноо-програми в якості суб'єктно-авторизованої «автентичної програми» («аутопрограми») за інтенцією-екстенцією креативного ноо-суб'єкта*. В буттєвісному відношенні – це є *перехід від «потенційного проєктиву» програми до її конкретної «проєкції-об'єктивації» в об'єктно-буттєвісну реальність креативним суб'єктом як власної номіналізовано-автентичної аутопрограми*.

За подібною дискурсивною логікою ноо-програмування автореференційних дій «інтенційного ноо-суб'єкта» формується і йому релевантна *«ноо-трансценція суб'єкта»*, що сфокусована за вектором трансформативної дії *«суб'єктного трансентора»*. Як раніше було показано, це здійснюється у відповідному дискурсивному «ноо-діяльнісному когніціоналі» *процесорної «прогресії-трансгресії» ноо-програми*. За своєю первісною дією і дискурсивною логікою він відповідає дії комп'ютерного інформаційного процесора, але тільки в якості *семіотичного «процесорного трансентора»*. Тобто *ноо-процесора реально-трансформативного з'єднання дійсності у Єдинореальнісному контініумі за «метафізичною трансценцією» ноо-суб'єкта*. Його «ментальне вектор-поле» концентрується у «трансформаційні потоки» реально-суб'єктивного «перетворення-з'єднання» на відповідних напрямках утворення «єдинопольової реальності» як «єдинореальності». Подібне можна зрозуміти і осягнути у радикально реконструйованому і переглянutoму у своїх фундаментальних принципах *семіотично-трансформаційному дискурсі*. Це *трансценційно-трансформативний дискурс*, що формується і *походить від інтенційно-семіотичного, ретенційно-рекурсивного (рекурентного) і субтенційно-програмуючого дискурсів*. В категоріях «трансформації

суб'єктності» і пошуку фундаментальної позитивної ідентичності це є «метафізичний дискурс», який охоплює коло «самих фундаментальних метафізичних проблем» [2, с.51-52]. ***Семіотично-процесорний трансенторний дискурс*** «трансформативного суб'єкта» здійснюється, як було показано, через «обертаючий механізм» трансентора, що забезпечує «єдинореальнісне обертання» (ЄРО) в онтологічному русі єдинопольового з'єднання реальностей. Дискурсивно це відбувається в наступній номонології (дискурсивній номонології), на основі якої можна виявить дискурсивні номоси розробки Ноосферного проекту.

А) Процесорно-трансформаційна дія «обертаючого механізму» трансентора «єдинореальнісного обертання» (ЄРО) у метафізичному дискурсі «трансформативного суб'єкта» як ноо-суб'єкта у його ЄРО-транценції реальності. А саме:

(1) ментальна «мінімізація» понадсильних енергій або «мінімізація максимумів» через ЄРО-дію ноо-суб'єкта ;

(2) ментальна «максималізація» понадслабких енергій або «максималізація мінімумів» через ЄРО-транценцію ноо-суб'єкта ;

(3) синергетичне «вирівнювання-балансування-гармонізація» всіх «фундаментальних взаємодій» через їх метасистемне обмін-розподілення у факторіалі єдинопольового безперервного вдосконалення (в процесі єдинореальнісного «онтологічного руху»);

(4) єдинопольове «калібрування реальності» у її максимонній трансформації-з'єднанні мега-мікро масштабів і його трансгресія до безкінченного «канторівського простору» і цілісності у векторному інтервалі « $0 \div 1$ » (векторного поля «реальнісного взаємопроникнення»);

(5) створення операційного «векторного поля» і операційного «польового потоку» трансенторного напруження «з'єднання світів» в «єдинопольовий Об'єкту» МММ-реальності;

(6) завдання висхідних програмуючих параметрів субтенторної «бази даних» з інтенцією на тонкофізичну і фізичну реалізацію через знання «реалізаційних параметрів» суб'єктної «інтенції-екстенції» та «екзистування буття» через Суб'єктом (в конкретній екзистенції ноо-реалогнозиса);

(7) «випереджаюче знання» і «знання про пізнання», що представлене у відповідній Ноосферній програмі екзистування ноо-буття» в таких основних епістемологічних параметрах:

а) «параметр програмної цілі» в якості цільової телеології Програми онтологічного «трансформування-з'єднання» (креативного синтезу) даного «інтенційного Об'єкту» (Об'єктів) в єдину «транстенторну реальність»;

б) «параметр детермінованого результату» в якості випереджально-прогнозованого результату від реалізації субтенторної Програми (закладеної у реальність «2-го калібру»), оберненої через її єдинопольову реалізацію» в буттереальність «нуль-першого калібру ($K=0-1$); це мікро-макро «проявлення» реальності у її з'єднаних мікро-макро буттєвісних модусах;

в) параметр ціль-фокусу («фокусованої цілі») кінцевої екстенції самореалізації «інтенційного суб'єкта» в конструктах «екстенційного об'єкта»;

г) параметричне екзистування буття в його програмно-заданій ноосферності як «ноосфери Суб'єкту» та з ним пов'язаного ноосферного реалогнозиса ноо-Об'єкту (в якості операційного ноо-реалогнозиса);

д) параметричне знання «оптичної юстировки» і «суб'єкт-об'єктного фокуса» екзистованого буття у його інформаційно-резонансній настройці (макросвіт) і «супернастройці» на метафізичний, тонкопольовий «космооптичний світ» (неоптичний) з можливістю його «реальнісної фіксації»;

(8) конструкційне знання «обертаючого механізму» транстенторного переходу в різні світореальності через «максимонні переходи» (ПФ-синергопереходи); тобто «транстенторного входження» в інші світи («іносвіти») та буттєвісно-екзистенційного перебування в них у формах

«антропоекзистенції»; це може бути, наприклад йогівська «менталодуховна» практика входження в медитативний транс « дхарана – дхіяна – сомадхі»);

(9) знання онтологічних параметрів координатної системи «онтологічних переміщень-переходів»; а саме «координатних топосів» розмірностей, рівнів, координатних масштабів, «міст призначення», «тропосів», а також і «місць знаходження» даного «онто-топоса» в загальному онтологічному русі.

Надалі дискурсивна номонологія повинна бути представлена «координатно-метрично» в «прицільно-координатній дії» максимонного єдинореального резонанса «МЄРР–транстентора» через реалізацію програми буттєздійснення в «єдинохолістичній екзистенції». Цей другий тип дискурсивної номонології може бути представленим наступним чином.

Б) Реальнісна «координатно-масштабна дія» МЄРР-транстентора в реалізаційно-онтологічному дискурсі програмовано-єдинореального буттєздійснення в «єдинохолістичній екзистенції». Подібні дискурсивні дії представлені в наступних основних актантах:

(1) дискурсивний актант, представлений у сукупності «калібровочних» і «єдинохолістичних вимог», що пред'являються до висхідних умов програмовано-єдинореального буттєздійснення; ці вимоги стосуються інтенційної телеології, основних цілей і «задач єдинореалізації» Об'єктума в його даній тонкофізичній і фізичній імплікації-експлікації, а також вимоги до інтерналізації-екстерналізації, буттєвісного екзистування в актуалізованій поле-речовій реальності природних світів – перш за все, в ноометриці реалогнозиса;

(2) дискурсивна номонологія в координатно-масштабних параметрах онтологносеологічного програмовано-єдинореального буттєздійснення у його конкретно фізичному поле-речовому упорядкуванні;

(3) дискурсивна номонологія акто-духовної сутності, що реалізується в Єдинореальнісній програмі буттєздійснення (ЄРПБ); ця номос-дискурсія здійснюється в конструкт-поняттях екзистенційного «розгортання-

розширення» актодуховної сутності (АДС) в різних модусах реальнісних «єдиобуттєвісних утвореннях» (ЄБР – єдина буттереальність «безперервного світу»), але в єдиній координатній ноометриці; в нашій концепції, – це метаєднісна реальнісно-координатна система МЕРКОНЕ-АНБ [3, с.486,496].

(4) когнітивно-синергетичні імпрінти та «когніціонали» ЄБР в семантиці та інформаційних сигніфікаторах «транстенції→ субтенції→ інтенції» програмовано-метасистемної реалізації (в «понадвеликій» синергосистемі) та її екзистування в локалізованих системах природних світів;

(5) дискурсивна номонологія в дії креативної синергетики ЄБР та механізму генерації синергопотенціалів; під цим розуміється розгортання і реалізація відповідного інформаційно-синергетичного ресурсу в його «повному здійсненні» та з реалізацією «повноцінного буття» в цілісній буттєєднісній і «єдинохолістичній екзистенції» ЄБР;

(6) дискурсивні репрезанти дійсного «реалоКосмосу» в розгорнутості ЄБР (єдиної буттереальності) «безперервного світу»; це відповідні репрезентативні дискурсивні номонології ЄБР в їх космосуб'єктній і космооб'єктній представленості реалізованих нооСуб'єктумів і нооОб'єктумів;

(7) дискурсивні репрезанти дійсного «природоКосмосу» в представленості ЄБР та в природосуб'єктній і природооб'єктній екзистенції ЄБР; подібна дискурсія формується на основі онтологічно-суб'єктного дискурсу та *онтологічного центрвання «ноо-суб'єкта екзистування» в якості «єдиного суб'єкта ЄБР», діючого в єдиній буттереальності*;

(8) дискурсивний спосіб саморегулювання, самоврівноваження і самоорганізації на основі Єдиореальнісної програми буттєздійснення (ЄПБП) в єдиобуттєвісній реальності (ЄБР) «безперервного світу»; подібне реалізується шляхом задіяння ноо-фактора як «слабого-сильного» антропного принципу, що відповідним чином представлено в самих операційно-діючих Семіотичного і Ноосферного проектах; а саме – в операційних процесах

конструювання-реконструювання ноо-буття та налагодження його безперервного екзистування;

(9) дискурс-номонологія координатно-масштабній дії МЄРР–транстентора у визначенні місця (топосу) даного типу програмовано-єдинореального буттездійснення (у єдинореальному онтогностичному русі); це також зворотній зв'язок, підпрограмування і корекція ЄРПБ на основі корегуючих даних ЄБР, що пов'язанні з операціями вдосконалення онтосів.

В) Номонологія ЄРПБ та основні менталопрограмні дискурси і номограми Програм здійснення за дією транстентора реальнісного трансформувannya. Це є відповідна «дискурсивна номонологія» і дискурс-номограм Єдинореальної програми буттездійснення (ЄПБЗ). Номоси і номограми подібних Програм буттездійснення представлені в 6-и основних номонологічних групах, а саме: (1) за принципами єдинореального онтологічного руху, (2) здійснення «онтологічної свободи» буття, (3) за номосами співпадання онтологічного і гносеологічного рухів, (4) безпосереднє самоздійснення за номонолонією ЄРПБ (єдинореальної програми буттездійснення), (5) буттездійснення за єдиними номосами проведення онтогносеологічних досліджень на засадах ноо-науки і (6) за номонологією умов здійснення Онтогносеологічних програм здійснення ноо-буття. Їх контент представлений наступним чином:

І. Єдині номоси, що відповідають всезагальним онтологічним принципам здійснення єдинореального онтологічного руху у пов'язаності всіх «станційних реальностей» [3, с.684]. В номонологічному дискурсі вони представлені як онтично-потенційовані «перша» і «друга» станції (менталодуховної «актореальності» і субстантивної «морфореальності») доприродного буттереального існування, так і онтологічно-актуалізованих і «здійснених реальностей» у їх явленому буттеіснуванні. Це і є єдинопольова «3-я станція» єдиної космореальності і «4-а станція» каліброваного мега-мікро світів «нульового макрокалібру» або природно-буттевісних, «щільно-фізичних

світів». З них і утворюються світореальності 1-го, 2-го і 3-го калібрів. Для подібних транспроцесів ЄРО («єдинореальнісного обертання») необхідна «транстенторна дія» реальнісного трансформування, яке неможливе без впливу «сильного-слабого» антропного принципу. Подібне можна усвідомити і осмислити у номосах відповідного «номонологічного дискурсу», а саме:

а) *номоси «станційного існування» різновимірних реальностей*; їх основні екзистенції представлені в номонологічному дискурсі есенціальному, субстанційному, космосферному і феноменально-явищному стані «екзистуючого буття»: це «перша», «друга», «третя» і «четверта» станційні реальності 3-4-го і далі – 5-го, 6-го і 7-го онтологічного вимірів (метафорично – «сьоме небо» абсолютносної первореальності); до цих номосів відносяться раніше встановлені три «фундаментальні онтозакони», представлених у дії 3-х «сутнісних переходів» від «реальності-у-сутності» до «реальності-у-субстантивах» і «реальності-у-буттє-явищах» [14, с.465, 485];

б) *номоси «допрограмованого» стану суцього в духовній актореальності*; в семіотичному дискурсі вона розуміється як духовно-світлова реальність «онтологічних актопринтів» або первосигніфікацій реально-суцього в «актосуцтому» або «актограмах» ідей дійсносуцього в актосуцтому, первосутнього як «актосутнісному»; це номос первореальності дійсносуцього як «актореальність», що розгорнута у первинні «актосфайроси» з актосутності, а також номос «реальнісного руху», котрий виникає в якості онтологічної «актодуховної самореференції»; вона представлена в номосах первинних духовно-референтивних «актоєйдосів» з подальшою номонологією «менталограмування» суцього в духовно-морфологізованих «менталограмах» «світів» різної онтологічної репрезентації, але в «єдиносвітовому» онтологічному русі; це також номоси первинного «актознання» впорядкування реальності, «ейдо-епістеме» приведення реальності з невпорядкованого стану у впорядкований стан (первинне гіперфотонне «векторне актополе»), гносеологічні «ейдопрінти-менталограми» першої ідей причинення,

потенціювання онтичності як ноєми і ноєзису, «ноо-грамування суцього» у відповідних ноограмах в актозаписах «ейдопрінтів менталограм» (котрі ще мають програмного вираження і є «допрограмними»); це номонологічна транстенторна дія, що представлена в якості «духовного актотентора» (в релігії – «божого воли» і «божого промислительства») або номоси духовних «ейдотенторів» ноєтичного устремління до «інтенційних ідей» та їх екстенційно-онтологічної реалізації (через «акто-інтенційні ейдоси»);

в) **номоси «первопрограмованого» стану суцього в субстанційній морфореальності**; в семіотичному дискурсі вона розуміється як субстантивнокодована полереальність, що представлена в гносеологічних «номограмах морфоімпрінтів» потенційованих «первопрограм»; а онтологічно (реально) – це представлено в менталізованих субстантивах первинних номограм парсів – трансформерів, що трансформують субстанс-реальність «4-го калібру» у єдинопольову реальність «3-го калібру» явленої фізичності [4, с.704]; в подібних «протородових» субстанційних первопрограмах закладені номоси «ментальної об'єктності субстанційного метазнання і ментальної здібності духа-суб'єкта» до реалізації цих первопрограм у параметрах «явленого буття» [13, с.153]; подібні «первопрограми» кодуються в **номограмах «полепакетних морфоімпрінтів»** і мають здатність до свого «проектування-проекції», «накладування-інсталяції» на буттереальність «явленого суцього» (парс-трансформери, віртуальні фотони, тахіони) – це єдинопольова реальність «3-го калібру» і «програмуючі субтентори» субелектронного світу «2-го калібру»; номоси транстенторної дії представлені в якості «менталодуховного субстанс-тентора» в його автореференції до Космоноосу і загальної *Космоноотичної самоорганізації і самовпорядкування буттереальностей через природні ноосфери та реалізацію програмних «субтенторів ноосфер» в інтенціях ноо-суб'єктів* та в здійсненій екстенції ноо-Суб'єктума (операційний ноо-реалогнозис);

г) **номоси єдинопольової фізичної реальності** як буттєвісно упорядкованої («каліброваної») у часо-просторовому існуванні дійсності; це номоси відповідного семантично-семіотичному дискурсу безперервно-перервного світу (континуально-об'єктного), котрий в пізнавальному відношенні предстає як незалежна і самодостатня буттєвісно-об'єктна реальність; а за «*субтенцією-інтенцією*» нооСуб'єкта – в якості нооОб'єктума космоноотичного гомеостазіса вищих фізичних рівнів та онтологічних вимірів, піднімаючись з 3-4-го рівнів виміру ущільненої фізичної реальності у 5-й вимір тонкофізичного інформаційно-польового ноо-буття у Космоноосі; ментально-транстенторна дія ноо-суб'єкта номонологічно фіксується у програмуючих субтенторах інформаційно-семіотичних Програм, що перейшли у «реалізаційну стадію» свого здійснення, а саме – як Іntenційно-проективні програми, котрі орієнтовані на свою реалізацію і представлені в номосах і сигніфікації інформаційно-семантичних понять, паттернів (ІСП), інтенційно-ментальних імпульсів (ІМІ), в дискурс-інформаційному сприйнятті, у сенсорно-ментальному режимі випереджальної афференції та в режимі «інформаційно-програмуючих потоків» (ІПП) з подальшою їх трансформацією у зрозумілі «сміслові поняття»; це також поняттєве інформаційно-ментальне напруження (ІМН) в осмисленому сприйнятті ІПП-потоків та «силі тока» (СТ) ментально-інтенційних імпульсів СТ(МІІ) при даному ІМН-напруженні, що номонологічно балансується без «зашкалювання», унормовано та без виходу «з режиму», без «понаднопруження» і без «збоїв», викривлень та «зависання» програми;

д) **номоси космоприродної вітореальності і натуроприродного буття в розлогості життєвої екзистенції**; подібні номоси «законопокладені» в «нуль-калібрі» нашої фізично-унормованої і стабілізованої буттєкзистенції в її «S-O зв'язку» і «S-O відношеннях», а їх номонологічна дія має виключно значення при суб'єкт-об'єктному «балансуванні» буття у його вітоприродному прогресі як «об'єктного буття»; а з другого боку, вони діють як екзистенційні

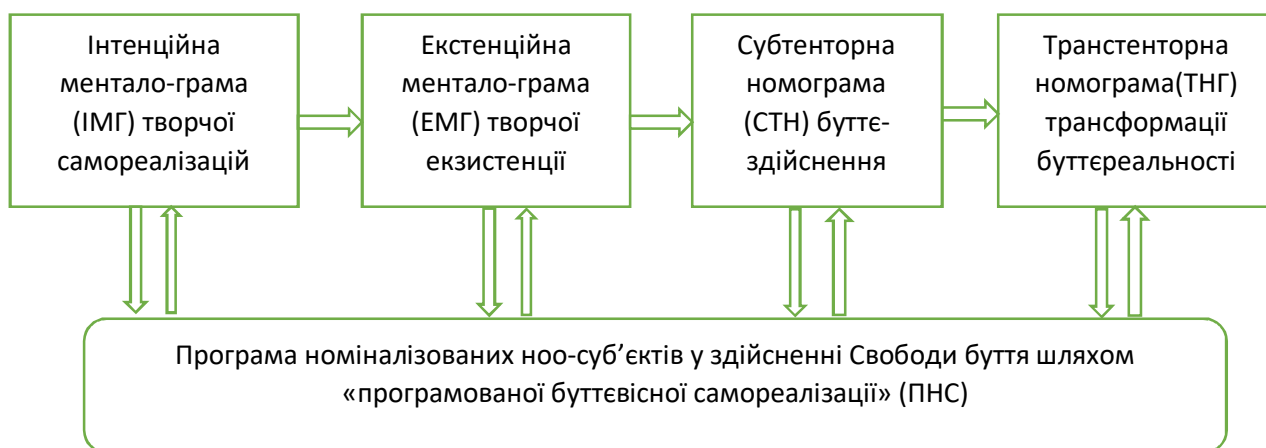
номоси «суб'єктного буття» з функцією гармонізації об'єктного буття «первої природи» (без екологічного колапсу) та налагодження вищерівневого буття; а саме: соціосферного – «другої природи», культуросферного – «третьої природи», креатосферного – «четвертої природи», ноосферного – «п'ятої природи» у відповідному «інтенційно-програмуючому контенті» самореалізації ноо-суб'єктів; це здійснюється в преференційному напрямі «субтенція→ інтенція→ нормотенція→ екстенція» в режимі «S-O реалізації» творчих суб'єктів у їх двох основних модусах: 1) у модусі креативних особистостей, що «об'єктують» себе у авторизовано-«іменній» або «номіналізованій самореалізації» за власною «інтенційною програмою» («аутопрограмою») своєї конкретної життєвої екзистенції в земно-бутті; 2) в модусі ноо-суб'єктів, що мають «вищу місію» загальнолюдського і «космічного рівня» реалізації вищемасштабної Понадпрограми предільності загального Онтогносеологічного руху, де вони виступають в якості нооСуб'єктумів, що утворюють в разі своїх транстенкторних дій нооОб'єктами вищих телеології і «свободи буття»;

II. Номоси здійснення свободи буття шляхом досягнення «онтологічної свободи буттєвісної самореалізації» [3, с.701]. Це законопокладення, що виникають за принципом «фундаментальної симетрії» первооснов буття (В.Гейзенберг), а також за принципом реальнісно-онтологічної (онтореальнісної) «доповненості буття»: соціальної, культуротворчої, метафізичної, ноосферної, духовної та вільно реалізуємої можливості онтологічної трансформативності буття і креативно-синергетичного буттеутворення. Подібне номологічне законопокладання «свободи буття» реалізується в «суб'єктних номограмах» (СНГ), «номіналізованих програмах ноо-суб'єктів» (програми «номіналізованих суб'єктів» ПНС), «інтенційних менталограмах» (ІМГ) і «транстенкторних номограмах» (ТНГ), екстенційних номограмах самореалізації (ЕНГС) ноо-суб'єктів у відповідних буттєвісних ноо-Об'єктумах. Номологічний рівень інформаційно-програмованої дії творчих суб'єктів і ноо-суб'єктів у створенні «суб'єктних ноограм»

безперервно підвищується у своєму свободному «буттєвісному польоті» та у відповідному зростанні «програмних завдань», що представлено на когнітонограмі КНГ-18.

Когнітонограма КНГ-18

Номоси транстензорних дій ноо-суб'єктів у здійсненні Свободи буття шляхом програмованої «буттєвісної самореалізації»

III. Номоси співпадання онтологічного і гносеологічного рухів у безперервності багатовимірного буття та у його «програмуючої інтенції». Це є «номонологічне співпадання» обох типів рухів у його «онтогносеологічної всеєдності, «обертаючої трансценції», програмуючого самооновлення і самовдосконалення у безперервному онтогносеологічному русі.

IV. Номоси Єдинореальнісної Програми буттєздійснення через носферні транстентори загального буттєзв'язку. Вони представлені як єдині (всеєднісні) «ментальні сигніфікатори», що мають означення в семіотичних онтоімпрінтах високорівневого і багатовимірного онтологічного світорозуміння. Воно **ідентифікується в якості універсального ноосферного світорозуміння**, що об'єднує різні типи світосприйняття та онтологічного менталореагування в **єдиній та об'єднуючій Онтогносеологічній програмі розвитку космоноосферних Об'єктумів.**

У. Номоси проведення науково-онтологічних і науково-гносеологічних досліджень в системі онтології і гносеології ноо-науки. За своїм статусом це

«науково-дослідницькі номоси», що потребують створення відповідних «науково-дослідних програм» (Т.Кун, Ф.Лакатос). В нашому контексті – Онтологічних і Гносеологічних програм розвитку (становлення) ноо-буття за певних умов здійснення цих програм на засадах «фундаментальної онтології», «фундаментальної гносеології» і «фундаментальної епістемології» [3, с.366].

УІ. Номонологія умов здійснення Онтологічних і Гносеологічних програм становлення ноо-буття на засадах ноонаукової онтології і гносеології (фундаментальної онтології і гносеології). Подібні програми повинні включати такі основні складові свого створення, а саме:

(1) виявлення, встановлення і декодування фундаментальних (первинних) «онтограм» і «гносеограм» єдиної буттереальності (онтокодів, гносеокодів і єдиних «реалокодів» буття), а на їх основі – створення Онтопрограм і Гносеопрограм ноонаукових досліджень на підґрунті фундаментальної онтології і гносеології; вони включають «калібрування» фундаментальних взаємодій і розмірності простору-часу (з урахуванням дії «антропного принципу»), введення в дію онтологічного принципу «фундаментальної симетрії», масштабної інверсії, «всееднісних принципів», а також фундаментальних принципів «реальної доповненості», функціонування вищевстановлених номосів і номонологій, відповідних дискурсів і дискурсаторів тощо [14, с.462-465,474-475].

(2) виявлення і декодування семіограм єдиного буття «безперервного світу» (семіокодів континуального буття і семантокодів дискретного світу), створення Семіопроекти єдинореалісного буттєстановлення і Семіотичного проекту онтогносеологічних операційних дій; для цього необхідна розробка відповідної Праксеопроекти для творчих суб'єктів-операторів реалізації Семіопроекти, представлена в семіоімпринтах і семантоімпринтах ІТ-програмування (в стандартах ІКСР, ІССР, ІСР, ТКСР і СІКР) [53];

(3) створення семіотично-проектного реконструктивного дискурсу онтогносеологічного переходу від дискретно-перервного буття до континуального буття «безперервного світу»; подібне здійснюється у відповідній дескрипції семанто-імпринтів та імаго-імпринтів декодування Семантопрограми, представленої в інформаційно-семантичних паттернах [ІСП] і семантокодах смислосзначень в координатній системі МЄРКОНЕ-АНБ; надалі вони розкодовуються і опредмечуються за 5-ю основними параметрами Семіотичного проекту, в якому «конструюється» континуальне буття, а саме: «типологія суб'єктності», «характерт буттєвісного існування та екзистування буття», «спосіб буттєвісного дискурсу», «ступінь однорідності-різномірності буття», «міра суб'єкт-об'єктного буття в модальності розуміючого світ-буття»;

(4) створення Ноосферної програми на основі номограм єдиної космоноотичної буттєреальності, інсталюваних в різномісцевих ноосферних Об'єктумах; це потребує представлення Ноосферного проекту в методологічно-базисних конструктах фундаментальної онтогносеології, а також у відповідних когнітивно-креативних праксіологічних параметрах онтогносеологічного реконструювання; а потім – в релевантних механізмах та інструментах ноосферно-операційного конструювання становлення ноо-буття як безперервної космоноотичної буттєреальності, наприклад, в параметрах «операційного ноо-реалогнозиса»;

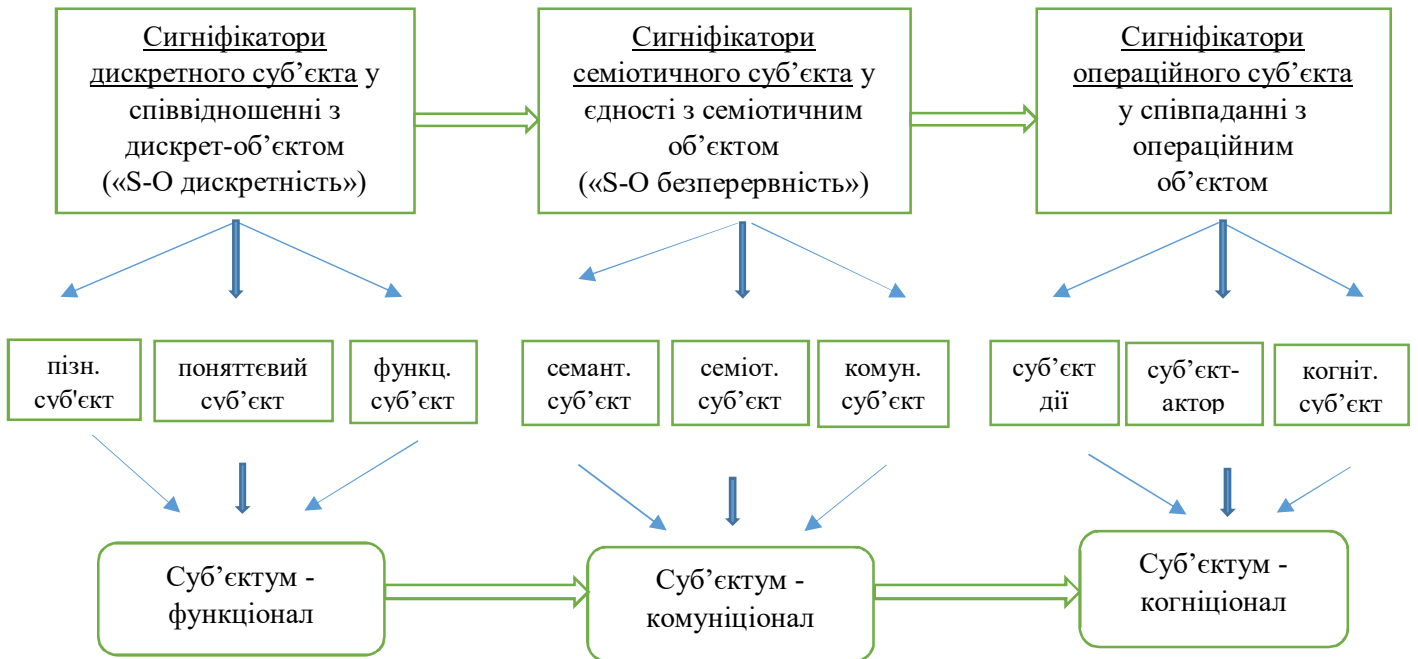
(5) верифікація Семантичної і Ноосферної програм і проектів; подібне здійснюється у багатьох аспектах: за їх складністю – понадскладністю, системністю – метасистемністю, у напруженні здійснення в різних режимах «протенсивності – ретенсивності – екстратенсивності», за конкретними умовами (вимогами кондиціональності) та регулятивними параметрами автентичної реалізації, за відповідністю проектних операційних конструктів реалізаційним інтенторам-екстенторам дій ноо-суб'єктів як «суб'єктів-операторів» буттєутворенням; при їх позитивній ідентифікації подібні «ноосуб'єктні буттєутворення» предстають у модусі онтологічно

«програмованої екзистенції», що здатна до розгортання семіотично-безперервного «єдинореального світу» за відповідною «онтологічною програмою».

Семіотично-проектний реконструктивний дискурс такого програмованого онтогносеологічного переходу від дискретного-перервного («калібровочного») світу до континуального, «єдинореального буття» за операційно-семіотичним параметром «*типологія суб'єктності*» тоді можна представити у наступній сигніфікації (дивись дискурсограму ДГ-1).

Дискурсограма ДГ-1

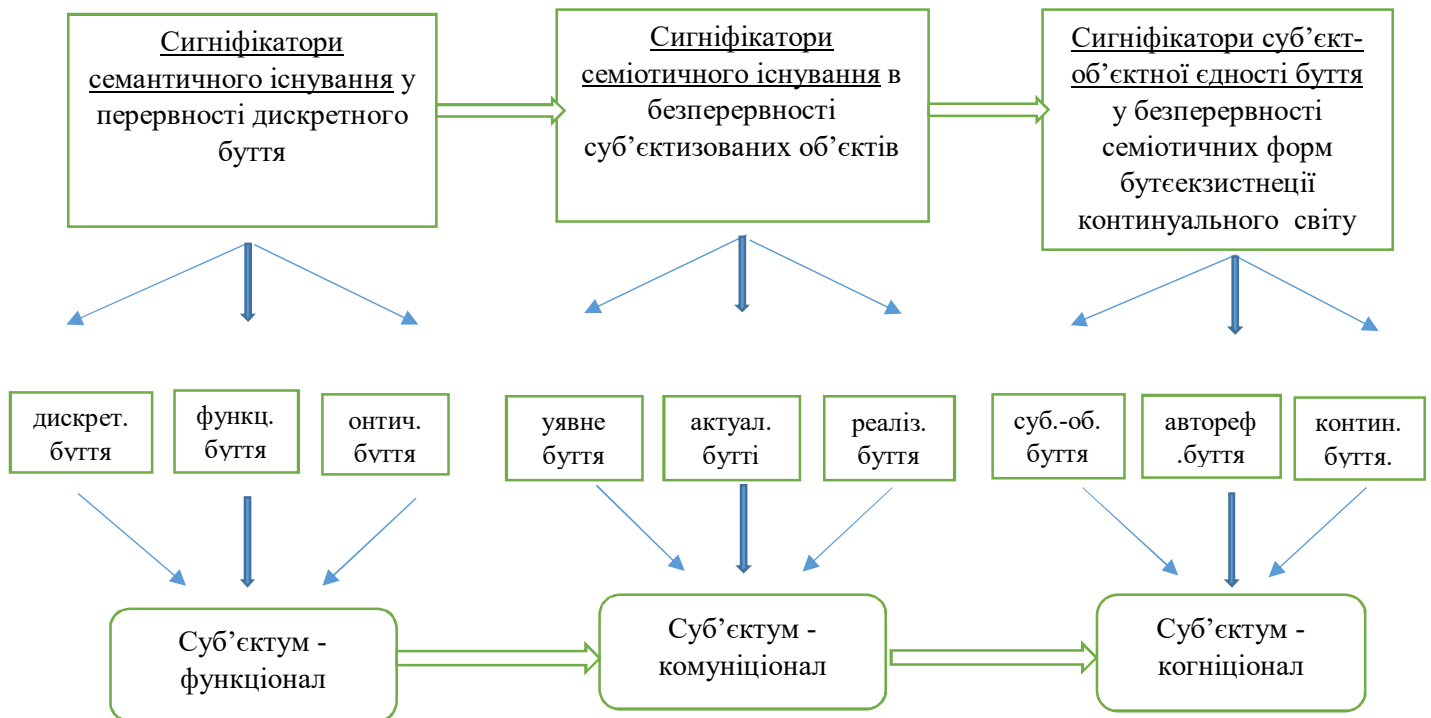
*Семіотично-проектний реконструктивний дискурс
за операційно-семіотичним параметром Семіотичного проекту
«типологія суб'єктності»*

Відповідним чином можна представити і семіотично-проектний реконструктивний дискурс в онтогносеологічному переході до безперервного «континуального буття» за параметром «характер буттєвісного існування та екзистування буття» в розробленому Семіотичному проекті (дивись дискурсограму ДГ-2).

В том же аспекті семіотично-проектний дискурс може бути представлений в його інтенційно-екстенційного значенні на основі операційного параметра

Семіотично-проектний реконструктивний дискурс онтогносеологічного переходу від дискретного до континуального буття за операційним параметром «характер буттєвісного існування та екзистування буття»

«спосіб буттєвісного дискурсу». У відповідній дискурсивній номонології це експоновано в розробленому Семіотичному проекті так, як це зображено на дискурсограмі ДГ-3.

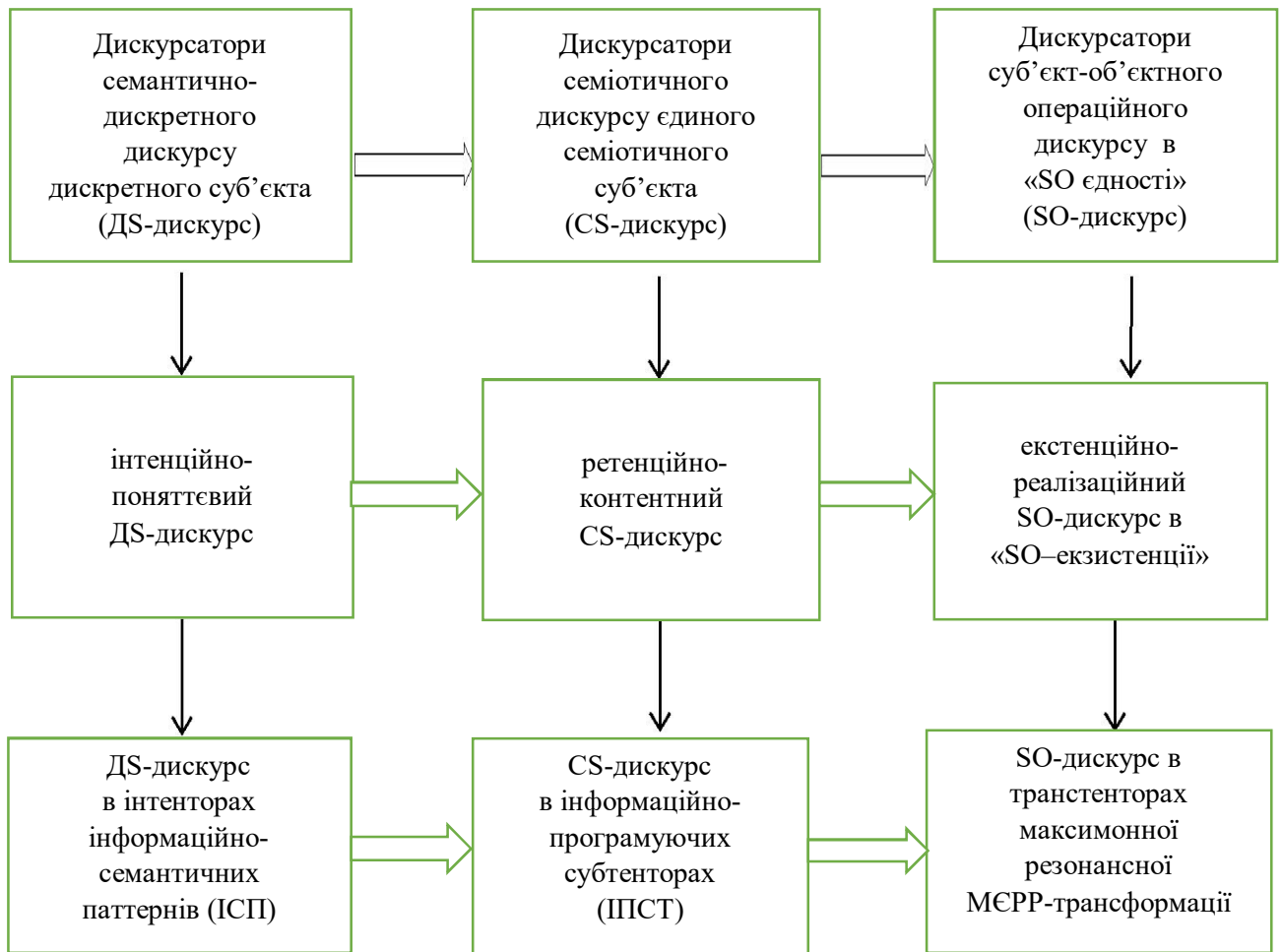
Семіотична Програма і Семіопроект, як і наступна Ноосферна Програма і Ноопроект, можуть бути розроблені та задіяні тільки на основі проведених фундаментальних ноонауково-онтологічних і ноонауково-гносеологічних дослідженнях. На наш погляд, найбільш актуальними і перспективними напрямами вважаються наступні дослідження, значна кількість з яких вже автором реалізована або проводяться на ноонаукових засадах [3, с.756-757]:

- (1) • дослідження онтогенетичних і онтогносеологічних процесів утворення високорівневих і багатовимірних структур буття і буттєреальності за їх типами, видами і родами «реальнісних станцій»;
- (2) • дослідження високорівневих і багатовимірних «реальнісних переходів» в єдинокоординатній «масштабній інверсії» єдинопольової реальності («МММ-

реальності») та в метакоординатах («подвійних» і «потрійних») онтологічних «реальнісних станцій»;

Дискурсограма ДГ-3

Семіотично-проектний реконструктивний дискурс в інтенційно-екстенційних параметрах власного автентично-референційного значення за операційним параметром «спосіб буттєвісного дискурсу» у програмуючій дискурсії розробленого Семіотичного проекту

(3) • встановлення фізичних і тонкофізичних феноменів переходу (ПФ-синергопереходу) від дискретно-перервного буття до континуально-безперервної буттєреальності та їх ІТ-алгоритмізації в семанто-імпрінтах і семіо-імпрінтах дискретно-континуального ПФ-переходу (періодично-фазового) в параметрах синергетичної понадсистеми єдинопольової реальності (МММ-реальності);

(4) • виявлення референцій векторно-направленого здійснення первинних інтенцій «єдиного суб'єкта» (імманентно-суцього суб'єкта) у «творчому задумі» власної «суб'єкт-об'єктної реалізації» за вектором «інтенційної екстерналізації-екстенції» та у модусі об'єктно-буттєвісного екзистування;

(5) • емпіричне встановлення і параметрування «до-об'єктної фази» реально суцього (у «квантах реальності»); а надалі – фази «об'єктної актуалізації» та «об'єктної реалізації» як безперервного «онтоконтинуального процесу» суб'єкт-об'єктного буттєутворення;

(6) • дослідження з утворення «тематизації континуальної реальності» в імпрінтах «семіотичного існування» потенційної, актуалізованої (в фазових протенсивних «переддіях-діях»), імагінальної, реконструйованої і конструкційно-реалізованої буттєдійсності в єдиних семіотичних формах її безперервного існування (континуального буття);

(7) • дослідження процесу «об'єктування дійсності», що йде від «ментально-інтенційних дій» суб'єкта, в параметрах «когерентного зміщення» і дифракційного «розділення-відділення» внутрішнього суб'єктно-суцього і зовнішнього «об'єктно-наявного-явленого» в формопредметностях суб'єкт-об'єктної буттереальності та екзистування буття;

(8) • дослідження феномену «множинного об'єктування та опредмечення у розмаїтті об'єктованих форм суб'єктних значень в їх «множинній буттереалізації» і в зведених семіотичних формах єдиного «семіотичного існування»;

(9) • встановлення реконструктивно-інтенційних параметрів «S-O буття» в семіоімпрінтах ІТ-програмування: в «S-O зв'язках», «S-O відношеннях», «S-O коннекції» і «S-O єдності» та їх представлення в ІТ-алгоритмах «екстенційного світ-буття» реалізованих інтенцій «семіотичного суб'єкта»;

(10) • сигніфікація параметрів «S-O буття» у відповідних параметрах Семіотичної Програми і СеміоПроекту онтогносеологічного реконструювання і переходу до континуального буття «безперервного світу» в конкретних

поняттях і конструктах: (1) типологія суб'єктності; (2) характер буттєвісного існування та екзистування буття; (3) спосіб буттєвісного дискурсу; (4) ступінь однорідності-розпорідності та універсальності буття; (5) міра «S-O з'єднаності» буття в модальності «розуміючого буття»;

(11) • дослідження «елементних перетворень» при ПФ-переходах до різних «станційних реальностей», що здійснюються при квантових, кваркових і максимонних переходах в єдинопольовій МММ-реальності високорівневого і різновимірною буття; це актосингли або «7-й первоелемент («септоесенція») «першої станції» → морфосубстантиви або «6-й первоелемент» («гексоесенція») «другої станції» → монадоефір або «5-й первоелемент» («квінтесенція») «третьої станції» космореальності → максимон або «4-й первоелемент» («квадроесенція») «четвертої станції» єдинопольової реальності → електрон або «3-й первоелемент» («триесенція») «п'ятої станції» природно-реальнісного буття;

(12) • параметричне реконструктивно-трансформаційне програмування (за стандартом ТКСР) та операційне проектування менталізованого ноо-буттєвісного існування та екзистування ноо-буття (за стандартами СІКР); окрім цього параметра, подібне ТКСР-програмування також включає параметр однорідності-різнорідності і універсальності буття (4-й параметр) та міри буттєвісної «S-O з'єднаності» в «розуміючому світ-бутті» (5-й параметр Семіопроекта); ця «міра буттез'єднаності» програмно встановлюється та оцінюється шляхом СІКР-програмування (за стандартом інформаційно-креативної раціональності);

(13) • емпіричний розрахунок енергорадієнтів «інтенційно-екстенційних дій», їх сили і протенсивності; дослідження «реалізаційного напруження» при екстерналізації «проектного контенту» в об'єктно-буттєвісній конструкції зовнішнього проявлення «екстенційних сил» інтенційного суб'єкта;

(14) • фіксація індикаторів раціонально-дослідницьких конструкцій онтологічної щільності «S-O зв'язку» в єдиній реальності ноо-буття;

дослідження його нообуттєвісної «S-O ідентичності», «S-O тотожності» співпадання та автентичності в синтетичній «S-O єдності» при різних конструктивно-технологічних рішеннях «об'єктування суб'єктів»;

(15) • параметрування, індикація і розрахунок сукупного напруження «S-O реалізації» за формулою «повноцінної екстерналізації»; дослідження тенсивності висхідного «інтенційного задуму» в трансформаційно-напружену «екстенційну конструкцію», обчислення градієнтів ПФ-переходу з мікроформату у макроформат і мегаформат єдинореального буття;

(16) • дослідження феномену «масштабно-просторової інверсії» в її ментально-антропному проявленні «менталізованого буття»; дослідження ментальної дії «сильного-слабого» антропного принципу, його співвідносності з нементалізованим існуванням МММ-реальності;

(17) • параметрування єдинопольової реальності у її співвідносності і релевантності до «антропної єдинопольової реальності»; параметрування ментально-інформаційних взаємодій у космоноосфері їх «S-O об'єднання» і «S-O регулювання», фіксація та індикація на цій основі «сильної-слабої дії» антропного принципу в модусах ноо-принципу фундаментального «реального з'єднання» через «програмуючий Ноо-центр» даної космоноосфери реальності – вже в якості дослідницького нооОб'єкту стабілізованого існування у відповідному ноо-гомеостазисі (ноометричний реалогнозис операційно-дослідницьких дій та апробування ноо-технологій);

(18) • декодування імманентно-субтенторної програми для «нашої локалізованої сфери як «нашого» субкосмосу (фізично-стаціонарного космосу) в семіоімпрінтах «програмуючих субтенторів» КІ-поля (кварково-інформаційного поля); дослідження квантово-інформаційної інсталяції КІ-поля через «інформаційно-квантове поле» («ІК-поле»), що фіксується і генерується в інтенційно-ментальних імпульсах (ІМІ) ноо-суб'єктів;

(19) • дослідне фіксування «реальної дії» (в «квантах реальності» і «кварках

реальності») та операційно-регулюючої дії ментальних трансенторів («ноо-трансенторів») єдинопольового «реальнісного обертання» (ЄРО); дослідження тонкопольового (метафізичного) «регулювання-підтримання» у стабільному синергетичному стані «безперервного світу» (ЄРО-БС) в неперервності його онтогносеологічного руху;

(20) • науково-онтологічна розробка проектно-семіотичних засад програмованого конструктивно-трансформативного переходу (КТ-переходу) до операційної ноосферної реальності як ноо-реалогнозиса; дослідження механізму КТ-переходу до ноосферної реальності і ноо-буття у його загальній і автореференційній презентації самореалізованих творчих суб'єктів;

(21) • розробка контенту, параметрів, індикаторів та семіо-імпринтів Автореференційної самореалізації творчих суб'єктів на основі номіналізованої Семіотичної програми і Ноо-програми в якості суб'єктно-авторизованої «автентичної програми» («аутопрограми») за інтенцією-екстенцією креативних ноо-суб'єктів;

(22) • дослідження процесорно-трансформаційної дії «обертаючого реальнісного з'єднання»; дослідження механізму «єдинореальнісного обертання» (ЄРО) та онтогносеологічних перетворень в єдино-координатній системі МЄРКОНЕ-АНБ; розробка програми операційного регулювання механізмом ЄРО через дію ноо-трансенторів;

(23) • дослідження координатно-масштабних перетворень в реалізаційно-онтологічному дискурсі програмовано-єдинореальнісного буттездійснення (ЄРПБ); дослідження єдиної номології ЄРПБ (єдинореальнісної програми буттездійснення) в номосах і ноограмах реальнісного трансформування; розробка умов здійснення Онтологічних і Гносеологічних програм розвитку буття на засадах ноонаукової онтології і гносеології, в онтограмах і гносеограмах єдиної буттереальності, онтоімпринтах (онтокодах) і гносеоімпринтах (гносеокодах) ІТ-програмування;

(24) • розробка критеріїв верифікації ноонауково-дослідних програм за

кондиціональними вимогами їх складання і реалізації як Ноо-програм і Ноосферних Проектів; дослідження на основі Ноосферних програм і ноо-проектів континуальності та *безперервної подовженості-циркуляції буття без фінітного небуття, включаючи «ноо-континуальність людини», що продовжує своє «пролонгуючи існування» поза фізичного буття у ноо-бутті та континуальності «безперервного світу».*

Методично-практична реалізація Онтогносеологічних, Семіотичних і Ноосферних програм і проектів може відбуватись за єдиним дискурсом і стандартами раціональності ІКСР, ІССР, ПСР, ТКСР і СІКР, але у самих різних аспектах. Так, при програмуванні і проектуванні у реконструктивно-інтенційних параметрах ТКСР відповідна дискурсивна методика повинна будуватись в *інтенційно-раціоналізованому аспекті*. Наприклад, методами і способами дискурсивного «конструювання розсуджень» через референцію внутрішньо-ментальних «інференціальних кроків» як автореферентійних «внутрішніх кроках розсуджень» [9,с.75,77]. Якщо дискурсивні «інтеррогативні кроки» потребують отримання інформації з любого зовнішнього джерела і суб'єкт користується «зовнішньою інформацією», а не внутрішньо-виробленим знанням (процедурно: «задавай досліднику питання і отримуй на нього відповідь»), то дискурсивні «інференційні кроки» передбачують наявність власного «внутрішнього знання», котре не має зовнішнього джерела інформації. Тобто дискурсивні «інференційні кроки» здійснюються не на «відсилочному знанні», не через «посилання» на авторитетного референта-знавця, а на власній самореференції внутрішньому «інференційному розсудженні». В ньому сам «інтенційний суб'єкт» виступає «внутрішнім референтом – автореферентом» ним же виробленого автентичного знання та вилученої з нього інформації [9, с.77]. «Інференційні кроки» здійснюються на певному етапі наукового дослідження, а саме, – коли відбувається реалізація побудованої «науково-дослідної конструкції» як «раціонально-дослідної конструкції» в її науковому форматі. Це певні «регламентовані правила пошуку

істини» у багатоступовому («багатокроковому») дослідженні за відповідною дискурсивною послідовністю і дискурс-логістикою: (1) визначення і дослідження головного питання; (2) здійснення кроків, що наближають до відповіді; (3) відповідь на основне питання; (4) інференційні кроки [9, с.65,73-74]. Як «внутрішні кроки розсудження» раціональна «конструкція розсудження», за А.Л.Бліновим, включає такий «конструктивний дискурс»: (1) висхідне судження; (2) подальше розсудження; (3) логічний вивід (виводи); (4) кінечний умовивід. При цьому «інтенційний суб'єкт» виступає в якості (статусі) «референта, що має знання», «автореферента-дослідника», що сам відкриває нове знання (хоча й може користуватись вже добутим знанням, здійснюючи «неявні інтеррогативні кроки»). Як «інтенційний суб'єкт» він виявляє скриту, «невиявлену інформацію» з того нового знання, що ним же і здобуто. Подібне досягається на основі наступної «раціональної конструкції» дискурсивних розсуджень: (1) дедуктивних розсуджень («виключно дедукції», за Я.Хінтікка); (2) індуктивних розсуджень; (3) аналогових розсуджень; (4) «скритих розсуджень», що є нестандартно-алогічними, «логічно невірними чи логічно неприйнятними» (ірраціональними – ред.); (5) логічно «прийнятних розсуджень», що здійснюються на логічно «прийнятних допущеннях» та на «посиланнях», котрі «розуміються самі собою» і є «неявними інтеррогативними кроками» (що не входять у «явні інтеррогативні кроки», де маються посилання на зовнішні джерела і референтів) [9, с.77,78-79]. В тренді подібної дискурсивно-конструктивної логіки надалі набуває свого пріоритетного значення інформаційно-креативна логіка за стандартом СІКР і дискурсивна номонологія креативного синтезу з метасистемними ПФ-синергопереходами та прямою дією ноо-фактора буттєвпорядкування.

Реалізація Оонтогносеологічних, Семіотичних і Ноосферних програм та проектів може набувати і відповідної *практиологічної когнітивної аспектації*. Наприклад, *в структурі «конструктивів когнітивної репрезентації світу»*. «Когнітивна репрезентація» дозволяє відійти від відображальної «еволюційної епістемології», від механічного і «сліпого» відображення «характеристик

реальності» у антропному «спектрі перцептивного матеріалу» та людського «перцептивного тезаурусу». А з цим – *перейти до «когнітивного дискурсу»* і до когнітивного «репрезентування реальності» при дослідженні когнітивних процесів. А на цій основі – до «побудови деякої моделі реальності, яка фіксує найбільш важливі, з точки зору пристосування суб'єкта до його навколишнього середовища, факти, зв'язки і закономірності останньої». Це, з одного боку, суто «антропорєальнісний аспект», а з другого боку – вже «антропокогнітивний аспект», в якому необхідне когнітивне «репрезентування реальності», що здійснюється суб'єктом в кожній новій «перцептивній ситуації». Тобто вже не «з нуля», а передбачає «побудову так званих когнітивних репрезентацій – структур, фіксуючих результати пізнання (у широкому сенсі)» [27, с.58,67]. Це вже суто дискурсивно-«суб'єктивний образ світу», що суттєво відрізняється від «онтогенетичних апіорних когнітивних структур» і котрі апостеріорно «фіксують всі когнітивні досягнення суб'єкта». В подібних «когнітивних репрезентаціях» дискурсивно фіксуються вже не стільки «певні параметри середовища» чи «пріоритети в області сприйняття» (це «стимули, які легше інших допускаються у свідомість» людина), а все те, що переважно «детермінує інтерпретативну направленість суб'єкта, тобто типову для нього структуру форму розуміння і пояснення ідей» у когнітивному дискурсі [27, с.58-59, 60].

При «когнітивній репрезентації» світу суб'єкт дискурсивно-логістично виходить з того, що: (1) саме «існування людини є когнітивний процес», а «пізнання світу є процес його інтерпретації і реконструювання (репрезентації), а не відображення як зняття «відбитків реальності». І тут стикаються і перехрещуються два зустрічних дискурсивно-когнітивних процеси – апіорного, видового, філо-онтогенетичного та апостеріорного понятійно-мисленевого процесу [27, с.71,83]. Перший когнітивний процес представлений в апіорній «когнітивній репрезентації» відповідного «апарату генетичного кодування (геном)», що може запускати «гомеостатичні механізми» з еволюційною дією «вродженого механізму запуску (ВМЗ)». А другий когнітивний процес у своїй дискурсивній номології безпосередньо

пов'язаний з «програмами навчання», що здійснюються «на основі відкритих програм», котрі розвивають «абстрагуючи функцію сприйняття», «розуміючи поведінку» (на основі «інформації, якої немає ні в геномі, ні в індивідуальній пам'яті»), «любовознавчу поведінку», суб'єктне «самодослідження» тощо [27, с.78,84-85]. При чому, як раніше вже фіксувалось в нашій концепції, це суто людський спосіб «оптичної об'єктивації світу», де ключовим фактором виступає «когнітивна репрезентація світ», створення когнітивно-реалістичного «образу простору», в якому відбуваються динамічні зміни і переміщення. І тут «найважливішим надбанням на даному напрямі є розведення у часі оптичної просторової орієнтировки і моторної наслідкової координації» людини. Подібне орієнтування здійснюється «через тривале оптичне «прощупування» простору», коли, за К. Лоренцом, відбувається «внутрішня дія» в «уявному просторі» в якості «моделі простору». Це й створює «передумови формування образу світу» як семіотично безперервного у своєму континуальному розгортанні [28, с.389]. За Дж.Келлі, когнітивний суб'єкт шляхом свого власного «людського пошуку» спочатку дискурсивно-розумово «конструює свій світ» власної особистості. А потім, щоб отримати «доступ до істини або реальності», цей когнітивний суб'єкт, що сконструював цю реальність, відповідним чином перебудовує її за методом «альтернативного конструктивізму». Він це робить для того, щоб «конструкції істини або реальності» не були «довільними», а люди не стали «запертими у своєму власному суб'єктивному світі» та у своїх власних «особистих конструктах» [2, с.399, 403].

На подібних підставах і виникає *когнітивний «конструктивний дискурс»*. Конструкція (construction corollary) є все те, що «випереджає події», а «людина випереджає події, конструюючи їх копії». За Дж. Келлі, «основний принцип конструювання» – це представлення його як: (1) «процеса, через який щось сприймається подібним одним об'єктом і відрізняється від інших»; (2) як конструкційна «система, що забезпечує ідентифікацію подібій», але не таким

чином, коли «світ розчиняється в однорідності»; (3) як «ідентифікація за допомогою диференціації», але не таким чином, коли конструкційна «система забезпечує тільки диференціацію» [29, с.405-406]. На відміну від «конструкції» і «конструювання», що «працюють...при сприйнятті людьми світу і самих себе», «конструкти» (constructs) утворюють міст між особистим психологічним світом і суспільним світом діяльності», що представлений «у вигляді паттернів чи шаблонів». Їх суб'єкт і «намагається накласти на світ чи підігнати до нього», і тому «це спосіб організації людьми свого досвіду згідно з правилом подоби і відміни» [29, с.409]. Конструкти і «конструктивний дискурс», за Дж. Келлі, будуються за 12 основними ствердженнями, серед котрих можна визначити наступні [29, с.405-409]:

- суб'єкт «каналізує» себе згідно з тим, «як він передбачує події», і це є «фундаментальний постулат»;
- «каналізація» суб'єкта у напрямі «конструкт → конструкція» в інтерпретації «зведення деякої структури, всередині каркаса якої субстанція приймає форму і набуває смислу» [29, с.406, 409];
- суб'єктна «індивідуальність», що виявляється у відмінності та особливостях суб'єктних «конструкцій подій»;
- «організація», що «передбачує події» і «характерним образом створює конструкційну систему, котра охоплює впорядковані відношення між конструктами», які утворенні творчими суб'єктами;
- «дихотомія» як «конструкційна система», що складається із обмеженого кола дихотомічних конструкцій»;
- «вибір» як «поділений навпіл конструкт», з яких суб'єкт «вибирає для себе ту чи іншу альтернативу» [29, с.407];
- «діапазон» як конструкт, що створюється «при чеканні тільки якогось обмеженого набору подій»;
- «досвід», згідно якому «конструкційна система людини замінюється за мірою того, як він послідовно конструює копії подій»;

- «модуляція» – це «варіації у конструкційній системі людини», котрі «обмежені проникливістю тих конструктів, всередині зони застосованості яких заключені ці варіанти» [29, с.408];

- «фрагментація» як «множина конструкційних підсистем, котрі логічно не сумісні одна з іншою»;

- «спільність» як «використання конструкції досвіду» одного творчого суб'єкта – конструктора до другого, що подібний за своєю «досвідною схожістю» та «схожою конструкцією досвіду» до інших творчих суб'єктів;

- «соціальність» як «участь у соціальному процесі, що зачіпає багато людей, коли одна людина «конструює конструкційні процеси іншої людини» [29, с.409].

На вищевказаних засадах, таким чином, відкривається можливість створити відповідну *«конструктивну систему»* та її *«конструктограму»* в когнітивних дискурсах, з її когнітивною організацією та конструктивним здійсненням в Семіотичному і Ноосферному проектах. Подібне реалізується в конструктах та за «реконструктивним дискурсом» трансформаційного переходу до ноосферної реальності за стандартом ТКСП та її креативного синтезу за стандартом СІКР. Але для цього потребується відповідна когнітивно-процедурна метакоординація в процесі організаційно-конструкційної реалізації проектних розробок.

2.2.2. Когнітивно-процедурна метакоординація функціональної організації Семіотичного проекту в конструктивній референції дооб'єктної екстерналізації

Контент: Метакогнітивна координація процедур функціональної організації Семіотичного проекту в конструкт-понятійній репрезентації імпліцитного знання інтенційних суб'єктів в їх експліцитній референції до об'єктної екстерналізації в творчо-екстенсійній самореалізації

Розроблена дискурсивна номонологія з відповідним «реконструктивним дискурсом» дозволяє створити і релевантну *«конструкційну систему»* з певними процедурами і *«конструктограмами»* функціональної організації і

здійснення Семіотичного проекту. А з цим, – досягти «передбачення подій в просторі і структурі когнітивної презентації світу» та в «метакогнітивній координації» з окремими і спільними «суб'єктивними просторами тлумачення» єдиної «будови передбачення» [25, с.156-157]. Тобто здійснити **практичну «прогностичну функцію»** (когнітивно-прогностичну – ред.) конкретно-процедурного «реальнісного передбачення» і *когнітивно-практичного розвитку онтогносеологічних процесів у їх когнітивно-випереджальній дії, представленої в реалізаційних когнітивних конструктів практичного здійснення проектних розробок.* Подібна прогностична функція практично-процедурного та організаційного «реальнісного передбачення» відноситься у «метапідзнанні» до «вищих пізнавальних функцій», коли «знання засобів і цілей» функціонально піднімається на вищий рівень вміння здійснювати «репрезентацію задач» у максимально розширеному «проблемному просторі різнорівневих цілей і засобів» [30, с.179]. Для цього необхідно, щоб окрім наявності об'єкта, що пізнається («когнітивного об'єкта» – ред.), існував також і інструмент як засіб його пізнання [30, с.139]. За нашою концепцією, це є не просто «наявний інструмент», але й **«когнітивний інструмент-конструкт»** як засіб пізнання об'єкта, що обов'язково включає і *знання практичного застосування «когнітивного інструмента» як «конструкта-паттерна»* (інформаційно-семантичного паттерна – ІСП та інформаційно-семіотичного імпрінта – ІСІ) у загальній «когнітивній конструкції» семіотичної системи, що прогнозується і покладається для програмування і проектної реалізації. Таким чином, «прогностична функція» модулюється, трансформується, «інструменталізується» і предстає як вища **«об'єктно-інструментальна» пізнавальна функція у її практиологічно-когнітивному значенні.** А в загально-системному значенні – як **вища програмно-конструктивна і когнітивно-проектна пізнавальна функція,** котру можна представити у відповідних «паттерн-конструктах» ІСП та ІСІ, а сукупно – в якості відповідних конструкторам.

Подібні «паттерн-конструкти» (ПК ІСП та ПК ІСІ) в їх семантичному і семіотичному значеннях, а також в значенні «когнітивних паттернів–шаблонів» (Дж.Келлі) можуть функціонувати при реалізації Семіотичних програм і Семіопроектів у 3-х основних «форматних координатах»: мікрокогнітивній, макрокогнітивній і метакогнітивній координації.

(А) Перший формат репрезентується в мікрокогнітивній координації при утворенні (формуванні) «імпліцитного знання» в «семантичних значеннях» їх різних «варіантів значень». Подібна «семантична поліваріантність» виникає у співвідносності між знаком (терміном, словом, поняттям) і «тим об'єктом, подією чи ситуацією, що стоять за цим знаком» [30, с.13]. «Проблемний простір» різних варіантів значень утворюється (за Ф. де Соссюром), коли виникає розбіжність між мікромасштабом вираження імпліцитних знань (в знаках-значеннях) та їх об'єктно-просторовим макромасштабом втілення. Ця «просторова розбіжність» набуває таких значень:

а) між знаком, що зберігають свою образну, безпосередньо перцептивно-іконічну схожість, з об'єктним референтом; це повна просторово-перцептивна схожість-ідентичність;

б) між знаками, що неповністю зберігають образну схожість з об'єктним референтом, і набувають метафоричного значення; це неповна, а тільки образно-просторова, «метафорічна схожість» в певній подібності висхідного значення з його «кінечним» реально-об'єктним референтом-взірцем;

в) коли значення «знак» розуміється у власному значенні і не передбачає якої-небудь схожості з первинним референтом; тоді спостерігається «неспівпадання значення і смисла», значеневого твердження з «буквальним смислом», а сам «феномен метафори» предстає як «аномалія»; однак саме ці «аномалії» найбільше притягують увагу дослідників, бо в них зосереджений найбільший «потенціал когнітивності» і нового знання.

При подібному «аномальному» неспівпаданні «іманентного знака» у його власному «суб'єктному значенні» з реально-дійсним, зовнішньо-

«об'єктними значеннями» найбільш часто виникає при проведенні наукових досліджень зі складними і понадскладними «когнітивними конструкціями». А також при здійсненні простих речень з їх переходом до вкрай складних з різким «підвищенням рівня складності дослідних задач». Вони й потребують складного і понадскладного знаково-понятійного «роз'яснення розуміння» і «різних моделей обробки» знання та інформації [30, с.13, 161-162]. Серед них можна виділити такі основні складні поняття, їх конструкти, «класи понять», моделі і категорії:

- це різні «класи понять», що наявні принаймі у двох основних їх класах:
а) котрі «індуктивно виробляються» із безпосереднього сприйняття і сенсомоторного досвіду; б) які «вводяться шляхом теоретичних роз'яснень»;

- постулювання «апріорних категорій» раціоналізованого розуму: це наприклад, представлено в гештальтпсихології (К.Лоренц і К.Поппер) та в кантівському апріорному «до досвідному знанні», що «не потребує логічного виводу знання» і може «бути предметом одних лише умоглядних побудов» [30, с.15];

- представлення неявленого «умоглядного знання в якості єдино достовірного «відносно самих загальних аспектів наших знань про світ»; це «постійність існування предметів» в реальнісному просторі, «трьохвимірність простору», а також все «явлене» (із латентного стану) «експліцитне знання», що «екстеріозовано суб'єктом» і котре можна класифікувати як підтвержене наукове знання (на відміну від «імпліцитного знання», що інтеріорізовано тільки суб'єктом і є «суб'єктивним знанням») [30, с.16];

- «категоріальна організація знань» у відповідних «семантичних сітках і просторах» [30, с.31]; мова йде про «інформаційний простір», котрий необхідно імпліцитно-експліцитно мислити і як «ноосферний простір», «сфайрос-простір» ноосфери і ноо-«метапростір», що й відображають відповідні понятійні конструкти і конструкторами його опису та представлення в процесі «організації ноо-знань»;

• аналіз «суб'єктно-предикатної структури» та її «глибинній семантики»; це пов'язано з вибором «форми речень» у їх зв'язку з «семантичними і позалінгвістичними факторами», діючих в їх «глибинній структурі» та в значеннях «глибинних семантичних ролей», а на основі цього – винайдення операційних «ключів-інструментів» оперування об'єктами через їх значення [30, с.139]; до подібних «операційних ключів» необхідно віднести і розроблені нами понятійні конструкти, що представлені як семантичні паттерни-ІСП і семіотичні імпринти-ІСІ, а також всі інформаційно-когнітивні поняття Семіотичного проекту.

У своїй сукупності всі такого типу *«перцептивні і когнітивні компоненти», когнітивні процедури та операції розрізняються за їх референтами та «референтними ситуаціями»*. Цей ситуаційний «акт референції» має «фундаментальне значення», перш за все, *у фізичному значенні «процедурної семантики» співвідносності знака і об'єкта в ситуаціях «феноменальної причинності»*. Так, з цього приводу бельгійським гештальтпсихологом Альбером Мішоттом було приведено фундаментальне дослідження на перевірку альтернативних теорій причинності Дж.Локка і Д.Юма (що мали єдину думку, яка заперечувала можливість безпосереднього сприйняття причинного зв'язку двох подій). Експерименти А.Мішотта як раз доказують зворотнє, що подібне «безпосереднє сприйняття причинного зв'язку двох подій реально існує». Це доказує «оптичне зближення» і «стикання» двох «зорових об'єктів» на екрані, що упевнено сприймалось спостерігачами як «поштовхи» при «передачі імпульса» руху [30, с.17]. Подібне фіксувалось у сприйнятті «оптично-зорового зближення об'єктів» та їх «зіткнення» у «феноменальній причинності», коли «не пізніше чим через 100 м/сек після моменту зіткнення виникло б характерне змінення швидкості руху цих об'єктів», що з моментним випередженням на 100 м/сек усвідомили і спрогнозували спостерігачі експеримента [30, с.17]. І, таким чином, згідно К.Лоренцу, ця «внутрішня дія» прогнозування «стикання зорових об'єктів» раніше вже відбувається в

«уявному просторі» суб'єктів. Тобто зовнішні події випереджальним чином спочатку відбуваються у внутрішній «моделі простору, представленій в його (суб'єкта –ред.) центральній нервовій системі» [28, с.389]. Це той «імпліцитний образ світу», котрий дозволяє *випереджаючи аферентивно формувати адекватний (автентичний, релевантно-співвідносний) «експліцитний образ світу»* і «накладати» його «зовнішню реальність» у *безпосередній сенсомоторній взаємодії з власною «внутрішньою реальністю» шляхом «когнітивного вибору» необхідних «реалізаційних дій»*. Через ці «реалізаційно-сенсомоторні дії» і відбувається «операційний переніс» з «уявного простору» внутрішнього «образа світу» на «когнітивний простір» зовнішнього «образа світу». За С.Д.Смірновим, подібна сенсомоторна дія не є чисто «почуттєвою відповіддю» на зовнішню ситуацію (як «пробуджуючий стимул» для дії на основі «перцептивного враження»), а є більше «когнітивною дією», в котрій біхевіористська «стимул-реакція» відсутня, бо наявне аферентивне випередження [27, с.37].

Ось чому подібне можна інтерпретувати як «складну когнітивну дію», котра є «модифікованою таким стимулом картиною світу і передує цьому стимулу», тому що мається внутрішній, більш адекватний «образ світу». І це є «когнітивний образ світу». Виходячи з цього, С.Д.Смірнов пропонує замінити відому біхевіористську формулу «стимул-реакція» ($S \rightarrow R$) на іншу – вже «світоглядну формулу» $S-O-R$ (O – «образ світу»). А потім – на «когнітивну формулу»: $O_1 \rightarrow S \rightarrow O_2 \rightarrow R$, де O_1 – первинно-актуалізований і «стійкий» образ світу як «постійна складова» свідомості; O_2 – «модифікований образ світу» [27, с.37-38]. Однак подібне все ж відноситься до «класу реактивних дій», котрі не несуть когнітивно-прогностичної функції. А до «класу активних дій» як випереджаючо-«екстраполятивних», прогностичних («про-гнозис» знання) та аферентивно-прискорюючих відносяться «когнітивно-активні дії» за формулою: $O_1 \rightarrow D_1 \rightarrow S \rightarrow O_2 \rightarrow D_2$, де: D_1 і D_2 це «активні дії», що здійснюються «через призму когнітивних механізмів суб'єкта», а « S – стимули» є стимулами

«нижчої рецепції» і тому «нижчого порядку». Щоб уловлювались, вони потребують свого перетворення на S^1 – «стимули-для-суб'єкта» вже «високого порядку», де можлива їх «когнітивна інтерпретація» («когнітивними суб'єктами» – ред.) в якості «елементів образу світу» [28, с.23-24].

Враховуючи активний і понадактивний характер розробки та реалізації Семіотичного і Ноосферного програм, відповідне конструювання їх проектів в аспекті активної «когнітивній репрезентації» потребує когнітивно-активних, когнітивно-випереджальних, прогностичних когнітивно-аферентивних механізмів «суб'єктно-реалізаційного мислення» та «об'єктно-реалізаційного здійснення» в єдиному «екстрапольованому образі світу». Тобто в «когнітивно-адекватному образі» суб'єкт-об'єктної єдності, коли подібна «S-O єдність» є ідентифікованою в мікрокогнітивній і макрокогнітивній координації суб'єкта і об'єкта. Ця «S-O координація» представлена в їх єдиному мікро-макрокогнітивному масштабі «S-O зв'язку», «S-O коннекції» та «S-O реалізації».

(Б) Другий формат репрезентований в мікро-макро «когнітивній координації». Цей «координатний формат» представлений як «S-O реалізація», котра відбувається в екстерналізації «імпліцитного знання» і його «накладенні-інсталяції» на дійсність в якості «експліцитного знання» за «інтенцією-екстенцією суб'єкта». В цьому контексті ключові ролі набуває «когнітивна наука» з її «аналізом інтенцій і ментальних репрезентацій» та переходом від «внутрішньої репрезентації знання» до його «зовнішньої репрезентації» в «перспективі прямого реалізму» (за Дж.Дж.Гібсоном) [30, с.307,319].

При такій мікро-макро, внутрішньо-зовнішній, суб'єкт-об'єктній «когнітивній координації» та «S-O ідентифікації» суб'єкту вкрай необхідно розвинути «білатеральне мислення» у поєднанні двох альтернативних «типів мислення» – аналітичного та інтуїтивного [30, с.307,319]. А надалі – підняти його до рівня формування «ментальних паттернів», що утворюються у несумісності інтуїтивного (іраціонально-алогічного) і раціонального

(аналітично-логічного) способів мислення. В цьому аспекті розвиток «ментальної здібності» представляє формування ментально-білатеральних паттернів та їх трансформування зі стану «невловимих паттернів» в образно-вербальний стан «стійких паттернів» (інформаційно-семантичних паттернів – ІСП). А на цій основі – утворення «інтуїтивної моделі» (і «білатеральної моделі» – ред.), за якою когнітивний суб'єкт шляхом ментального «озаріння» може вийти у макросвіт», в котрому через ментальне «осяння, або інсайт...може встановити зв'язки, що не існували раніше, тобто побачити світ по-новому» [31, с.100, 124, 212]. Подібним чином виникає «нейроінтелект» як внутрішня ментальність особого роду, що може функціонувати в якості «автономного нейроінтелекту» зі своїм внутрішнім «язиком мислення», особливою «комунікацією перцептивного і вербального знання», з наявністю власного «автокода» та «язика посередника» для перекладу інформації з «мови сприйняття» і «природного язика» на «мову мислі» [30, с.309,314]. Як раніше показувалось, «нейроінтелект» має інформаційно-квантову природу і він представлений на 4-5-у рівні «інформаційної свідомості» та ноосферного мислення, а в матеріально-нейрофізіологічному відношенні утворену «білатеральну нейротканину» можна відповідним чином «наростити» у вигляді «нейронних тубул», здатних сприймати і генерувати квантово-інформаційні імпульси «ментального поля».

Тому для «систематичного нагромадження знання» та його «когнітивному переносі» з мікрокогнітивного рівня «імплиційного знання» у макроформат реалізованого «експліцитного знання» необхідна системна когнітивна нейрофізіологічна модифікація» мозку. За моделлю Дж.Р.Андерсона, подібний мозковий нейрофізіологічний модифікат» конструктивно будується з наступних утворень [30, с.287]:

а) центрального «базального ганглія», здатного «продувати» інтенційні ідеї, референції та наміри, функціонально здійснювати ментальні операції

порівняння (це мозковий «субстрат» або «стіатум»), селекції («паллідум»), виконання («таламус»);

б) програмування цього «базального утворення» (зверху «по вертикалі»), що здійснюється за двома основними модулями:

- «модулем інтенції», котрий утворюється у «мозковому субстраті» (але який поки що не ідентифікований), котрий формує «буфер цілей» – DLPFC (у «долатеральній префронтальній корі» мозкового субстрату);

- «декларативним модулем» («гіпокамп» вісочної кори), котрий утворює «буфер вилучення» – VLPFC («центролатеральна префронтальна кора» мозкового субстрату);

в) вниз «по вертикалі» відповідне базальне утворення формує «зоровий модуль» (субстрат – «затилочна і тіменна кора») та «сенсомоторний модуль» (субстрат – «сенсомоторна кора і мозжечок»); вони в свою чергу утворюють відповідні два «буфера» – «зоровий буфер» («тіменна кора») і «сенсомоторний буфер» («сенсомоторна кора») прямого «виходу» у зовнішній світ.

За Дж.Р.Андерсоном, окрім названих «нейрофізіологічних модифікацій», що походять від «мікрокогнітивного» формату інтенцій суб'єкта («модуля інтенцій») і зорієнтовані у напрямі «макрокогнітивного» формату екстенцій суб'єкта, повинен існувати і модуль «розпізнавання паттернів» інформації («інформаційних паттернів» – ред.). Тобто *суб'єктний «модуль інтенцій» через «інформаційні паттерни розпізнавання» дають змогу «розпізнавання об'єктів» у їх суб'єкт-об'єктному співставленні* (виділено нами) [32, с.60, 68]. Для цього треба суб'єктивно здійснити наступні основні *когнітивні операції «об'єктування дійсності» у її «об'єктному макроформаті»*. А саме:

(1) • «дооб'єктне» сприйняття «глибини і поверхів»; воно потрібне для «створення репрезентації місцероположення поверхневостей у трьохвимірному просторі»: «градієнт текстури», «стереопис», «руховий паралакс», що необхідні для «сприйняття глибини ознак» як необхідної і достатньої інформації (зорової) у здійсненні операції «об'єктозамикання» інформації та її

«об'єктооформлення»; тобто «виділення об'єктів із навколишнього середовища» та «позначення репрезентації об'єктів в цій сфері» навколишнього середовища [32, с.51-53];

(2) • «об'єктне» сприйняття у формі первинної «репрезентації світу» у його об'єктній «сегментації» як «сегментованого світу»;

(3) • лінійне «сприйняття об'єктів» у вигляді «багатьох ломаних ліній» з певною «організацією гештальта»; він утворюється з «сегментів об'єкта», їх організації (в гештальті) за «принципом схожості», «доповненості», «додаткового подовження» і «принципа замикання» тощо [32, с.54-55];

(4) • протооб'єктне «розпізнавання зорових паттернів» в розумінні «паттерна» як «моделі порівняння з еталоном»; це є порівняння паттерна як «протооб'єкта-еталона» (шаблону) з дійсним об'єктом як «стимулом сприйняття», а також співвідносність «паттерн-об'єкта» в їх порівняльній співставності; подібне «порівняння з еталоном (паттерном – ред.) включає в себе спробу встановити точну відповідність між паттерном і стимулом» (об'єктом) [32, с.56, 58];

(5) • «протооб'єктна деталізація» або «деталізація об'єкта»; це здійснюється у його суттєвих частих у складі «хороших частин» і «поганих частин», їх аналітично-деталізованого співставлення шляхом «подетального аналізу» і «розпізнавання деталей», котрі складають паттерн; а потім – знаходження утворення комбінації, за якою можливе здійснення «об'єктоутворення» шляхом «вилучення з комбінації деталей», не характерних для даного об'єкта [32, с.55,58-59];

(6) • «розпізнавання об'єкта» через «знайомі» і «відомі конфігурації простих компонентів» [32, с.60]; це відбувається шляхом розпізнавального переходу від «мікромодуля» до макроформату в процесі **утворення «макромодуля», а саме: паттерн – протооб'єкт – об'єктна конфігурація – набір сегментів «підоб'єктів» – розпізнаний об'єкт**»;

(7) • конфігуративне «розпізнання об'єктів» у їх достовірності (за «теорією розпізнання за прототипом»); це відбувається у 3 основні стадії конфігурування «простих компонентів» об'єкта у більш складні: а) його сегментації, щоб здійснити «набір основних підоб'єктів»; б) визначення «категорії кожного підоб'єкта» – це 36 «основних категорій» (за Дж.Бідерманом) або «геони» («геометричні іони»); з яких складається «алфавіт для створення об'єктів» за аналогією «побудови слів»; і, таким чином, за «36-а геонами» розпізнаються: «форма об'єкта», «розмір і заміна форми», «циліндр», «конус», «піраміда», «рог», «м'яч», «бокал», «вісь об'єкта», «круг», «паралелепіпед» тощо [32, с.60-61];

(8) • вербальне «розпізнавання об'єкта» у мові; це є «категоричне сприйняття» і розпізнавання через слова і «озвученні поняття», що потребує вже «розпізнавання мови» у звуці [32, с.63,65,66].

Надалі відбувається «конструювання поняття» як ментального, так і «мовного об'єкта» інтерсуб'єктної комунікації, а з цим – моделювання «звуковербального переходу» від «мікрокогнітивності» у макрокогнітивну «суб'єкт-об'єктну конфігурацію». Понятійна «S-O координація» мікро-макро когнітивності починається з первинних «конструктів понять», суджень, речень і пропозицій. Так «структура понятійного апарату в теорії персональних конструктів», розглянутих в «об'єктному аспекті» їх когнітивної макрорепрезентації дозволяє представити поняття в їх «об'єктних відносинах» і «системно-міжсистемних відносинах» [27, с.120]. В авторській репрезентації подібне виглядає як це представлено на дискурс-конструктограмі ДКГ-4.

Можна бачити, що з «упереджувальних конструктів» (об'єктно-горизонтальних відносин) будуються їм релевантні «упереджувальні поняття», котрі мають функцію використання «нічого, окрім...». Тому «упереджувальне мислення» стереотипне у сенсі наявності стереотипних упереджень, бо конструкт збудований таким чином, що коли деякий мовний елемент попадає в

діапазон (зону) свого застосування, то він автоматично виключає із сфери дії мови всі інші конструкти [27, с.119].

Констеляторні «конструкти–поняття», котрі збудовані таким чином, що вони визначають всі інші характеристики об'єкта. Але тільки в разі, коли хоча б один з його параметрів попав в діапазон дії цього «конструкта-поняття» за логікою «констеляторного мислення» у функції «якщо, то...» [27, с.119-120].

Дискурс-конструктограма ДКГ-4.

*Конструкт-понятійна репрезентація
мікро-макро «когнітивної координації» імпліцитно-експліцитного
знання за інтенцією суб'єкта в автореференційному напрямі
до об'єктної екстенції.*

Передбачувальні «конструкти–поняття» мають принципово інший стиль мислення, пов'язаний з тим, що його елементи повністю відкриті до альтернативних конструкцій, а тому подібне «передбачувальне мислення» може «передбачати все». Для цього необхідно, щоб воно було максимально відкрите, гнучке, сприймало всі альтернативи і все нове, функціонувало як повністю відкрите новому досвіду мислення [27, с.120-121].

За нашою концепцією, необхідно введення ще 3-х «комунікативних конструктів», котрі вкрай необхідні при здійсненні комунікативних «горизонтальних інтеракцій» з більш складним комунікативно-семантичним навантаженням. Вони «параметруються» в показниках функціональності або «комунікативних функцій» мовного спілкування [33, с.63-65]. До подібних «комунікативних конструктів», продукуючих відповідні горизонтально-об'єктні «комунікативні поняття», належать наступні (за критерієм їх «комунікативної функціональності»):

1) «перформативний конструкт-поняття»; цей конструкт пов'язаний з «перформативною функцією» комунікації, що представлено в конструкції «комунікативної установки» та «установки на об'єкт» у ствердженні його наявності; цей конструкт застосовується в категоричній пропозиції («об'єктній пропозиціональності») мовного використання у формі (функції) «все засвідчує, що...», «є всі підстави стверджувати, що...» і т.д.;

2) «регулятивні конструкти-поняття»; вони застосовуються там, де використання «упереджувальних» і «констеляторних» конструктів є проблематичним [27, с.121]; тоді «регулятивні конструкти» виконують комунікативну функцію «єдиного спрямування» та «єдиної орієнтації» комунікативних суб'єктів у мовному використанні і ситуаціях «комунікативної невизначеності» з використанням «макроконнекторів зв'язку» у формі зміни «тематичного репертуару» сторін (інтерсуб'єктів) та утворення «комунікативних паттернів» взаємопогодження і договірною узгодження [34, с.193-194]; це висловлювання мовного типу: «ми домовились, що...», «ми

погодили, що...», «є додаткова інформація, що змінює і об'єднує наші позиції – це...», «ми узгодили і знайшли спільне рішення про...»;

3) «коннотаційні конструкти-поняття»; вони використовуються у передачі складних значень, «значень значень», «смислу смислів», культуорокодів, семантокодів і семіокодів при передачі інформації ще не визначеного «об'єктного типу» через «протооб'єкти-паттерни» [35, с.211-212]; це перехід від «денотації понять» (у їх диференціації «одиначних понять») до «коннотації понять» у їх об'єднанні-синтезі у широкій «семіологічній предметності» суджень (36); вони функціонують у формах їх практичних значень: «практика підтверджує, що...», «це потребує нормативно-ціннісних індикацій», «в цьому можна бачити вищий смисл, котрий перебуває...»; у формі конструктів «номіналізації» у таких висловлюваннях як «результати досліджень показали, що...», «виявлені закономірності, що свідчать...»; конструктів розуміння («розуміючого погодження») – «я надіюсь на ваше розуміння і тому...»; конструктів досвіду – «як говорить досвід, доцільно зробити...»; конструктів загальних правил – «відомі всім правила вимагають, щоб...» і т.п. [37, с.142-143].

У співвідносності з «комунікативними конструкторами» об'єктно-вертикальні «конструкти-поняття», що визначаються як «субординатні» і «суперординатні», регулюють відповідні «об'єктні відносини». Вони відносяться до «підчиняючих конструктів» (за «вертикальною ієрархією»), але в різних рівневих співвідношеннях. Так, «суперординатний конструкт-поняття» включає в себе інші конструкти і тому займає більш високий рівень у відповідній «конструктивній системі». Це можуть бути, наприклад, конструкти «добрий-злий», «хороший-поганий» тощо, котрі, вочевидь, займають вище положення в ієрархії подібного роду характеризуючих ознак [27, с.121]. «Субординатний конструкт», навпаки, має певний інтервал своєї застосовності, котрий є частиною більш широкого «діапазону використання» у другому конструкті. Але їх ієрархічна організація (субординація) не є постійною, а тому

в іншій «конструктивній системі» їх положення і рівні можуть змінюватись під впливом обставин, системно-організаційних змінах, а можуть взагалі мати незмінний чи інваріантний характер [27, с.121-122]. Ось чому, за нашою концепцією, це потребує введення додаткових конструктів об'єктно-вертикальної дії. Серед них:

1) «координатні конструкти-поняття», котрі є інваріантними або поліваріантними для різних систем і «конструкційних організацій»; до них відносяться ті, що мають різну інтерпретацію, світоглядну різнорівневість або еkleктичний характер, але котрі можна привести до єдиного дискурсу, єдиного розуміння шляхом конвенціонального погодження (через «конвенціональний договір»), до єдиної параметричної індикації тощо; до них відносяться, наприклад, всі наукові поняття з різних наук і наукових дисциплін, філософські категорії в системі «філософії науки», що мають наукове обґрунтування за відповідними «категоріями науковості» – наукової об'єктивності, емпіричного підтвердження, наукового факта та істини;

2) «нормоординатні конструкти – поняття»; вони не є інваріантними чи варіантними, а мають «унормовуючий» характер приведення до певної стандартної норми; передусім, це такі «нормативні конструкти-поняття», що представлені як нормативні терміни, «ключові слова» (в анотації), формалізована термінологія (офіційна мова документів), вся система науково-технічного «нормо-контролю» та експертиз;

3) «апелятивні конструкти-поняття», що виконують комунікативну функцію звернення; наприклад, загально-інтерсуб'єктного або «статусного звернення» за статусом інтероб'єктів, посилення на референтів, компетентних фахівців, експертів тощо [34, с.198]; це висловлювання у функціональній дискурсії: «як підтверджують дані про...», «за демократичними нормами необхідно...», «в договорі записано, що...» і т.п.;

4) «компетенційні конструкти-поняття»; вони є специфічними і характерними для «компетенційних суб'єктів» як особистостей, володіючих

«комунікативною компетенцією» і пред'явлених до них «компетенціальних вимог» як фахівців-професіоналів; до подібних вимог наприклад, відносяться стандарти вищої освіти, згідно яких сучасний молодий фахівець на основі «компетенційного підходу» повинен мати у розвиненому і якісному стані наступні основні «компетенційні здатності»:

- відповідне компетенційне знання (теоретико-академічне і операційно-практичне), чітке і ясне розуміння цього знання, здібність його викласти;

- знання і навички як діяти, вміння практично-оперативного застосування знань відповідно до конкретних ситуацій;

- «знання функціонування» у статусі компетенційного фахівця, а саме: за своїми КСО-компетенціями (компетенційними соціальними особливостями – КСО), розвинутими здібностями і набутими здатностями («вмію», «можу», «знаю як»), адаптованості до умов, комунікабельності, креативності, толерантності тощо (всього 10 вимог КСО); за своєю КЗН-компетенцією або загально-наукових базових уявлень про спеціальність і її філософсько-методологічне підґрунтя, знання з фундаментальних наук (математика, фізика та інші природознавчі науки), знання з інформатики та ІТ-технологій тощо (всього 5 вимог КЗН); КІ-інструментальні компетенції: знання інших мов, техніки комунікацій, управління інформацією тощо (всього 5 вимог КІ); професійні компетенції (ПК), компетенції спеціалізовано-професійних (КСП) здатностей тощо [38, с.152-154].

До системних відносин відносяться всі ті, що мають системний характер. Вони «конструюються» вищими, складними і понадскладними «конструктами-поняттями», котрі відповідним чином репрезентуються в даному монографічному дослідженні. Серед них найбільш представленими є комунікативні, інформаційні, когнітивні, семантичні, семіотичні, репрезентаційні «поняттєві конструкти» у їх самих різних утвореннях: «комунікативна інтерактивність» (за стандартом ІКСР), «імагінальна паттерн-конфігурація» об'єкта (за стандартом ПСР), трансформативна реконструкція,

конструктограми і когнітограми (за стандартом ТКСП), менталограми і ноограми креативного синтезу (за стандартом СІКР). Це також відповідне «інтенційне ІТ-програмування», «семіотичне проектування» і «ноосферна конструктивно-базисна репрезентація» програм і проектів в їх ноо-буттєвісній реалізації тощо. Ці «вищі конструкти» можливо репрезентувати тільки за наявністю «когнітивно-функціональної структури нейроінтелекта» в його «нейронно-когнітивній організації» у форматі внутрішньої «субстратності» мозкових структур [30, с.271]. При чому ці структури можуть бути ще не ідентифіковані у корі головного мозку, а знаходитись тільки в певних «зонах сприймання» і загального функціонування. Однак, за Дж.Р.Андерсеном, всі вони знаходяться у «латеральній частині кори» мозку і, конкретно, його «лобових долей» [32, с.38]. Ця латеральна нейротканина в мозковій корі головних долей мозку функціонально призначена саме для «виконання семантичних задач», що фіксується на експериментальних електроенцефалограмах (ЕЕГ) експериментальними методами «усереднення реакцій на ЕЕГ» через «потенціали, що пов'язані з подіями (ППП)». А для більш точного фіксування цих реакцій на ЕЕГ це здійснюється на основі метода «позитивної емісійної томографії» (ПЕТ), функціонального відображення магнітного резонанса (ФОМР). Метод ФОМР навіть дозволяє здійснити «просторове розширення» у «магнітно-резонансному відображенні» різних білатеральних «структур мозку», досягти безпосереднього «відображення роботи мозку» в «зонах найбільшої нервової активності» білатеральних структур, в яких утворюються «паттерни активації мозку» [32, с.36]. Шляхом «когнітивних тренувань» з виробленням «когнітивної функції» за допомогою ФОМР латеральна частина мозку, де утворюються паттерни, «запам'ятовує «семантичні проблеми» і тому мозку вже не потрібно вирішувати «семантичні задачі» в окремих менталопсихічних актах. Це не потрібно робити, бо «він вилучає відповіді з пам'яті» безпосередньо і «йому вже не потрібно вирішувати їх». Подібна «зміна в

паттернах активації мозку показує це переключення» саме на конкретні паттерни латеральної частини мозку, бо «методом відображення» можна чітко визначити, які структури мозку найбільш активні при рішення когнітивної задачі [32, с.36-37,39]. Подібним чином «методами когнітивної нейронауки» і виявляється чітка **когнітивно-функціональна структура латерального (і білатерального) нейроінтелекту**. Його головна «ментальна якість» – це здатність одномоментно, без логістичних процедур, *вирішувати семантичні задачі шляхом створення відповідних «семантичних конструктів» у «семіотичній пам'яті» мозкових паттернів як семантичних паттернів-конструктів одномоментного винайдення складних і понадскладних семантичних рішень.*

До «системних конструктів» відносяться також «монолітичні конструкти» (котрі іноді відносять до «міжсистемних»), які характеризують відносини, де відсутні відокремлені підсистеми і тому всі конструкти такої єдиної системи між собою «монолітично» пов'язані [27, с.122]. Відносини між підсистемами, характеризуються «міжсистемними конструктами», з котрих «конструюються» артикуляційні та фрагментарні поняття. Так, «артикуляційні конструкти-поняття», виявляють і характерність наявності декількох підсистем, котрі пов'язані між собою за допомогою загальних конструктів, що операційно артикулюють та оптимізують міжсистемні відносини [27, с.122]. Це вислови-конструкти у мовній функції «з різних джерел нам відомо, що...», «всі структурні підрозділи нашої організації...», «ми повинні налагоджувати зв'язки з іншими спорідненими організаціями...» тощо. «Фрагментарні конструкти-поняття», навпаки, не є узагальнюючими і фіксують саме наявність відокремлених систем як «фрагментарних підсистем» у складі багатьох відокремлених фрагментів, що можуть бути ніяк не пов'язаними між собою, але все ж пристосовані для адекватної інтерпретації міжсистемних відносин даного типу [27, с.122]. Це вислови-конструкти у мовній функції «деякі

приклади свідчать, що...», «але маються окремі думки, які...», «незважаючи на...» тощо.

За нашою концепцією, до міжсистемних конструктів необхідно віднести ті, що дозволяють характеризувати міжсистемні відносини операційно, інтерпретаційно, фрактально і пропозиціонально. Так, «операційні конструкти» дозволяють безпосередньо конструювати поняття, котрі важко та особливо складно утворити у міжсистемному відношенні при наявності усталених «системних понять». Загалом, це структурні, функціональні та «елементні конструкти» внутрісистемної дії і міжсистемного зв'язку. «Інтерпретаційні конструкти» дозволяють будувати варіанти міжсистемних відносин, представляти їх «варіативність» в різних аспектах і контекстах, в різносторонньому розгляданні проблеми та їх понятійному описанні в самих різних дискурсах. «Фрактальні конструкти», на відміну від «фрагментарних конструктів» (в системних відношеннях), дозволяють через знаходження «міжсистемної самоподібності» у відповідних більш простих (первинних) «фрактальних конфігураціях» встановити «єдиноподібні» міжсистемні зв'язки за їх єдиною конструкцією, технологію створення («конструктоутворення»), за аналогами дії, «елементної самоподібності» тощо. «Пропозиціональні конструкти» мають системну і міжсистемну функції у характеристиці відносин, але в міжсистемному аспекті вони є більш функціональними та операбельними, тому що через них можна сформулювати «релевантні поняття» одного міжсистемного рівня, структурно-функціонального зв'язку і адекватності («адекватний зв'язок») виробити «умови-пропозиції», що є прийнятними для різних систем у їх підсистемній і міжсистемній градації. Наприклад, у висловах: «для узгодження багатьох висловлених думок, є пропозиція...», щоб виробити єдину позицію, необхідно...», «ми можемо втілити висловленні пропозиції тільки за умов...» тощо. За Дж.Р.Андерсеном, конструкти «міжсистемної функціоналізації» (в аспекті їх когнітивної дії при вирішенні «семантичних задач» задіянням коркової нейротканини латеральної частини мозку) є

найбільш прийнятними при «складній обробці інформації в мозку». Але тоді постає питання, як здійснити «пізнання більш високого рівня» через ускладнення нейронних зв'язків? Тобто, як вони виконують пізнавальні функції більш високого рівня через ускладнення зв'язку нейронних клітин в системній і міжсистемній діяльності нейроінтелекту.

В сучасній науці немає на це однозначної відповіді. Мається лише «загальне знання про те, як працюють нейрони» і немає відповіді, «яким чином шляхом сумісної роботи нейронів здійснюються функції більш високого рівня». З цього витікає друге питання – як існують «способи з'єднання нервових елементів для роз'яснення пізнання більш високого рівня» [32, с.39-40]. І третє питання – «як організовані більш складні когнітивні процеси» (семантично-білатеральні) на відміну від того, як це здійснюється «при процесах відносно низького рівня». Тому для з'ясування механізму функціонування нейроінтелекту, утворення білатеральної (і полілатеральної) тканини мозку та її ментальної здатності функціонування в режимі вирішення пізнавальних задач високого рівня, розробки принципово нових понятійних конструктів потребувало нових підходів. Один із них представлений **коннекціонізмом** (в нашій концепції – це ментально-матеріальна «S-O коннекція» і «S-O коннекціоністський підхід»), на основі і «в рамках якого створюються моделі», що дозволяють здійснювати «паралельну обробку-інформації» (ПОІ). Тобто, коли «інформація представлена паттернами активації нервових елементів» (Д.Майерс) і ними є інформаційно-семантичні паттерни (ІСП). «Активация в паттернах» необхідна у тому сенсі, що вся інформація в нейронних клітинах представлена у вигляді «однієї хмари», в якій «нервові елементи одночасно взаємодіють один з одним в різних пізнавальних режимах» [32, с.40-41]. І тому відповідну інформацію з цього інформаційно-семантичної «хмари-паттерна» треба вилучати в певних «одиницях активації» або в паттернах. Тоді, за Д.Майерсом, в одному пізнавальному режимі відкривається можливість утворення «раціональних аналітичних і вербальних» знань, котрі

належать до різних пізнавальних рівнів, але які ми «можемо згадати в експліцитній, усвідомленій формі» як єдине знання і єдиний результат пізнання. Він і предстає як наявний результат «раціоналізованого пізнання».

Однак у другому «нераціоналізованому» режимі утворюється другий «тип знання». Він є «інтуїтивний, автоматичний і невербальний», котрий «ми пам'ятаємо імпліційно, інтуїтивно» [39, с.30,36]. Якщо у першому випадку формується «експліцитна пам'ять», котра функціонує в режимі «декларативної пам'яті» і генерує «усвідомлення знання», на основі якого суб'єкти «можуть сказати про те, що вони знають», то у другому випадку формується «імпліцитна пам'ять», що функціонує в режимі «процедурної пам'яті». Вона генерує «знання без усвідомлення», на основі якого суб'єкти «можуть навчитися, як робити щось» без експлікації знання [39, с. 30]. Подібна «подвійна система імпліцитної і експліцитної пам'яті» дозволяє говорити і стверджувати про «два шляхи пізнання». На кожному з них свідомість міняє свою функцію, а також місце за відповідним «типом знання» – (раціонально-експліцитним чи інтуїтивно-імпліцитним). Однак в такому пізнанні «усувається свідомість з її привелійованого місця», звужуючи «ціль свідомості» лише до «з'єднання паралельного розуму з послідовним світом» [39, с.30,35-36]. Це й *потребує відповідного інформаційного і ноосферного суб'єкт-об'єктного «S-O з'єднання» світу як «сфери розуму» і «сфери буття»* за принципом єдності мислення і буття.

В даному конкретному аспекті *мікро-макро когнітивної координації імпліцитно-експліцитного знання*, це відбувається, за нашою концепцією, як «суб'єкт-об'єктна коннекція», ментально-матеріальна «S-O коннекція», що виникає на нейронному мікрорівні ментальних когнітоімпульсів при їх «когнітивному виході» на макрорівень буття, мікро-макро коннекції світу. Тоді в «мережі нервових елементів мозку», в його «латеральній частині кори» лобових долей утворюється «єдина хмара», в котрій одночасно можливі «взаємно збуджуючи взаємодії» і «взаємно гальмуючи взаємодії». Вони, за

Дж.Р.Андерсеном, співставляються та інформаційно обчислюються у «центральної хмарі» загальної «хмари» зі всіма його «збуджуючо-гальмуючим зв'язками». Це є така ментальна здатність, коли: а) «найбільш активні одиниці...подавляють активність решти інших одиниць» та б) виявляються «збуджуючі зв'язки з одиницями, котрі мають загальні з ним («центральною хмарою» – ред.) властивості» [32, с. 41]. Тому й стає можливою «паралельне розподілення інформації» та її «паралельна обробка» у «латеральному мисленні» [32, с. 38,40]. Тобто воно є одночасно підвладним інтуїтивному і раціональному розуму» (підкр.нами) з «когнітивною різносторонністю» вироблених «двох типів мислення» [37, с. 55-56]. А в нашій концепції, – представлена як «S-O коннекція» і подальшому нерозривному «S-O зв'язку» на вищих рівнях пізнання, де утворюються цілісні «інформаційно-семантичні паттерни» (ІСП) з відповідними «холістичними значеннями» та записом в «інформаційно-семіотичних імпрінтах» (ІСІ). Подібне й реалізується в Семіотичному і Ноосферному проектах у конструкт-понятійній репрезентації мікро-макро перетворень та подальшій макро-мега «когнітивній координації». Можливості, що відкриваються у вищому «метазнанні» вищої «когнітивної координації», зараз предметно реалізуються в сучасних інформаційно-комп'ютерних «хмарних технологіях».

(В) *Метакогнітивна координація з «функціональною організацією пізнання» у вищій «закінченості» як «метапізнання» і «метанам'яті».* В метакогнітивній координації під «метапізнанням розуміються механізми, через які ми віддаємо собі звіт про зміст та особливостілюбих пізнавальних функцій». Подібні «процеси мають не тільки «глибинні», але й доступні рефлексивній свідомості компоненти», а саме – нейрофізіологічні механізми, «процеси творчого мислення», «метакогнітивний компонент знання про знання», а також «володіння загальними прийомами метапроцедури» [30, с.196-197]. В цьому розумінні вищого «метапізнання» та вищих «метапроцедур» його добування дослідник цього питання Б.М.Величковський

близько підходить до нашої концепції. Але він робить це без створення відповідної нової програми, без якісних онтологічних і гносеологічних змін розуміння сутнісних основ буття і пізнання, а традиційно – через кількісно більше розмаїття пізнавальних функцій, індуктивно-дедуктивної моделі умовиводів, ускладнення процесів вирішення «мисленевих задач» у творчому підході до «складних проблем», евристику в прийнятті рішень та ускладнення «функціональної структури інтелекта» [30, с.179,206,250,268]. Тільки і далекій «перспективі когнітивної науки» Б.М.Величковський бачить перехід «від дуалізму Декарта до монадології», але, що характерно, – тільки в «перспективі прямого реалізму» та в єдності суб'єкта і об'єкта (за Дж.Дж.Гібсоном), а також в «перспективі методологічного плюралізму», коли виникне можливість «вертикальної інтеграції (науки – ред.) і парадигми розвитку» пізнання як «метапізнання» [30, с.283,319,335,344]. Проте у своїх наукових дослідженнях він включає такі «метапроцедурами», котрі у своєму теоретично-описовому відношенні входять в певне коло мінімально необхідних понять (хоча й без їх семантико-семіотичного конструювання у відповідних конструктах). Вони використовуються і в нашому дослідженні для фіксації ноосферних феноменів буття і ноо-пізнання. Серед них наступні «понятійні засоби», що діють як когнітивні механізми «метакогнітивної координації», у 5-х основних конструкціях (30, с.200-202). А саме:

1) *«метапроцедури розуміння»*, що визначаються в таких поняттях як: контроль, рекурсія, аналогія, суміщення/порівняння, вар'ювання, (яке включає і «заперечення») та інші; вони мають «універсальний характер...по відношенню до самих різних компонентів концептуальної «бази даних» [30, с. 200]; однак в ці поняття вкладається дещо інший зміст і розуміння, ніж їх використання у звичайній для них функцій, а більше «процедурна інтерпретація»:

- «контроль» є те, що «подавляє іррелевантні асоціації і тому служить невід'ємною «умовою досягнення поставленої мети» і «навіть критерієм

інтелекта»; тому це раціонально-інтелектуальний контроль, що встановлює релевантні співвідношення і цілі;

- «рекурсія» є «вкладання ментальних репрезентацій одна в одну» для розвитку самосвідомості і «рефлексивного мислення»; така мисленева рефлексія здатна рекурсивно уловлювати смисли і значення різних дискурсів-рекурсій в процесі осмислення та означення відповідних ментальних актів внутрішньої рефлексії-рекурсії;

- «вар'ювання» є те, що «перешкоджає персевераторному повторенню» і «примушує вносити хоча б поверхневі зміни в послідовні дії і думки» [30, с. 201-202]; тобто це «дискурсивне вар'ювання» у висловах і формулюванні думки, щоб запобігти понятійно-мовного дублювання;

2) *«метапроцедури уявлення»* (за нашою концепцією, – імагінальної «продуктивної уяви»); до неї відносяться такі основні поняття: представлення, обертання, збільшення/зменшення, інверсія, трансформація, а також всі поняття, котрі «дозволяють будувати просторово-часові ментальні моделі ситуацій і піддавати їх змінам...в ході діяльності»; ці зміни також мають процедурний характер і характеризуються в поняттях:

- «інверсія» розуміється у сенсі «обертання природного ходу життя» і подій (найчастіше у «зворотній ході» і протіканні процесів – ред.); подібна «обертаюча інверсія» відбувається при «інверсії шкали часу», різних «сюжетних ходів» в одному процесі, «інверсії соціальних ролей», «обертанні статусів» тощо;

- «трансформування» розуміється у сенсі зміни характеру «ідентичності діючих осіб (суб'єктів – ред.) і предметів» (об'єктів – ред.); подібні трансформаційні зміни відбуваються при «збільшенні чи зменшенні їх фізичних розмірів, «соціальної ваги» у «комунікативній прагматиці», «ментальні трансформації» тощо [30, с. 200, 205];

3) *«метапроцедури вербалізації і комунікації»*; до неї входять такі поняття як: опис/називання, маркірування, метафоризація, відтворення та інші;

всі вони мають переважну «модальність фреймів», їх понятійного використання у смислових контекстах «кооперативного спілкування», включаючи і «конфліктне спілкування» [30, с. 200-201];

4) *«метапроцедури евристики мислення і прийняття рішень»*; до них відносяться такі як: аналіз засобів/цілей, доступність, а також всі «експліцитні правила», що дозволяють розв'язувати задачі в різних областях діяльності; до сучасних «евристичних процедур» когнітивної науки відносяться ще два їх важливі різновиди, а саме:

- «семантико-семантичні евристики», котрі є первинними «агенсами пропозицій» (в їх первинному значенні – ред.); надалі вони «обрастають» вторинними «декларативними обмеженнями на вимоги застосування», а потім «переводяться із сфери метакогнітивної координації на рівень концептуальних структур» [30, с. 200-201];

- абдуктивні умовиводи, що, на відміну від дедуктивних умовиводів, можуть «провіщувати майбутні події» і «генерувати гіпотези, які це передбачують» [30, с. 200-201]; тобто мають велику вірогідність «абдуктивної реалізації»;

5) *металопроцедурний «інтенційний компонент» метапізнання*; це метапроцедури, що пов'язані «з найменш вивченими процесами породження інтенційно-особистісних і вольових контекстів» та визначають «вибір цілей і ту чи іншу загальну направленість активності»; до них відносяться «модальні фрейми», котрі конструюються у смислових контекстах понять: можу, повинен, хочу в значеннях «бажати» і «намірюватись», а також в якості «операторів створення ментальних просторів інтенційно-вольового контексту» для «безпосереднього досягнення цілей» [30, с. 198-199, 201]; за І.Кантом, подібний «інтенційний оператор» (в нашій концепції – «інтентор») діє за правилом: ***«ти можеш, тому що ти повинен»***; ось чому подібне можна інтерпретувати як «інтенціональну дію» у напрямі «інтенційного оператора» в режимі

досягнення цілі в операційно-ментальному процесі ціледосягнення: «інтензор→екстензор →екстерналізація → екзистування буття».

Таким чином, на основі когнітивно-процедурної метакоординації, функціональної організації, програмування і здійснення Семіотичного проекту можна перейти на більш високий рівень розвитку ноосферного мислення і пізнання у вимірі Ноосферного проекту. Координаційно і процедурно, дискурсивно-номонологічно і когнітивно-операційно подібне можна здійснити в тих же п'яти параметрах розробки і представлення Семіотичного проекту. Але в координатному масштабі метапізнавальної суб'єкт-системі управління активними ноо-об'єктами у технологічній метаконструкції операційного ноо-реалогнозиса, що з'єднує у єдину цілісну холотропність різновимірні реальності в метакоординатах МЄРКОНЕ-АНБ. Розробка і реалізація Ноосферного проекту також потребує задіяння стандарту інформаційно-креативної раціональності (СІКР), котрий дозволить регулювати онтологічне здійснення «креативних синтезів» при реалізації Ноосферного проекту та створити єдину методологію ноосферного мислення і ноо-пізнання.

Розділ 3 . Створення Ноосферного проекту управління реальністю на основі операційно-регулятивної дії ноо-фактора за креативними інтенціями ноо-суб'єктів

Контент: В розділі розкриваються методологічно-базисні засади створення Ноосферного проекту та здійснюється його когнітивно-семіотична репрезентація в програмних конфігураторах, сигніфікаторах і гносеоконструктах розроблених стандартів раціональності. Одночасно показані можливості метапізнавальної суб'єкт-системи управління активними ноо-об'єктами в тих же параметрах за якими розроблявся і Семіотичний проект

За авторською концепцією створення Ноосферного проекту, ноо-буття представлено як управляємий контініум об'єкт-суб'єктної реальності, *операційний ноо-реалогнозіс епістемологічно утвореного онтосу ноосферного знання*. В цьому «епістемологічному онтосі» ноо-знання не тільки «онтологізується» різними способами «реальнісного втілення», але й безперервно прирощується, акумулюється, науково-когнітивно технологізується і регулюється в ареалі креативно-втілених екстенцій інтенційних ноо-суб'єктів. Тобто *це процес референтивно-інтенційної самоореалізації ноо-суб'єктів у їх креативних витворах в якості активних ноо-об'єктів, котрі у своїй сукупності набувають інтегративної якості «операційного ноо-реалогнозіса» або управляємої реальності*. Це стає можливим в разі висхідної ноосферної «S-O активації» суцього з його неактуалізованого стану (в можливостях «онтичносуцього») в онтологічно-реалізований стан буттєсуцього («дійсносуцього») та розпізнавання в перцептивних та аперцептивних свідомісно-ментальних «об'єкто-конфігураціях» ноосферної світореальності. Подібна «S-O активація» онтичносуцього в «дійсне онтосуще» здійснюється при метакоординаційному задіянні ноо-фактора в якості «сильного» антропного принципу у напрямі активного оперування онтогносеологічними процесами на засадах ноонаукової

методології, ноосферно-синтезуючого мислення, ноо-пізнання і безперервного зросту знань.

3.1. Ноосферна «S-O активація» онтичносуцього в актуалізований стан онтосуцього через свідомісно-ментальне розпізнавання об'єктоконфігурацій світореальності

Контент: Буттєсуца ноосферна «S-O активація» неактуалізованого онтичносуцього з його перцептивно-обмеженого стану в аперцептивно-неграничний стан в процесі свідомісно-ментального становлення в онтологічне дійсносуцє через розпізнавання світореальності в об'єктоконфігураціях.

Ноосферний проект має когнітивно-семіотичну представленість у тому сенсі, що він «параметрується» у тих же основних 5-ти параметрах когнітивно-креативної онтогносеологічної ідентифікації безперервності світу, що й і в Семіотичний проект. Але «онтогносеологічний вектор» цієї безкінечно-продовженої «світової континуальності» змінюється. У світі «природних об'єктів» реалізовано-натуралізованого суцього (із «неявленого стану» в «явлений стан») еволюційне становлення буття (дійсно-феноменального) йде у напрямі його «втіленості-опредмеченості», «об'єктивування-об'єктності» в речових та об'єктно-предметних формах. Це є «природна активність» об'єктно-буттєвісного існування світу у стабільному стані його безперервності, безмежної «континуальної подовженості», «безкінечної пролонгації» у різні «калібри», рівні і виміри «суцєї представленості» в різновимірних онтосах «станцій існування» суцього. Подібне відбувається в модусах різновимірної «сущепредставленості», конденсованості і сублімірованості, природоздійснення і «природоявленності» в феноменальному розмаїті і метафорах транснатуральності і метабуттєвісності.

Подібна «реальнісно-буттєвісна активність» суцього своєю граничною межею має таку найбільшу «екстрактивність» і «гіперактивність», коли вона в метамасштабно-метасистемному відношенні стає «метаактивністю».

Наприклад, у «нашому субсвіті» фізичної часопросторової реальності з 3-ма калібрами «реальнісної представленості» такою межею «фізичної метаактивності об'єктоутворення» є максимон. Саме через «максимонну трансформацію» відбувається «єдинопольове» реальнісне «згортання-перетворення» та «масштабна інверсія» мікро-макро-мега реальності в її єдине «полеіснування» в якості МММ-реальності. Тобто вона з межового мікро-мікроформату в разі максимонного «стискання» фізично-суцього може «розширюватись» у його межовий мега-мегаформат. Подібне максимонне «розширення» реальності почуттєво (перцептивно-сенсорно) може сприйматись як «гранично-почуттєва дотичність» нашого фізичного субсвіту (субкосмосу). А надалі подібна *«буттєвісна дотичність» світу стає позапочуттєвою, аперацептивно-несенсорною, ментальною і ноосферною.* Проте природно-буттєвісні та «екзистенційні об'єкти» в їх «аперацептивному сприйнятті» не зникають, а тільки долається їх перцептивно-обмежений стан. А буття та буттєвісні об'єкти сприймаються суто у їх «суб'єктному екзистуванні», тобто суще «буттєвісно екзистує» себе як «суб'єктосуще» (сущесуб'єктне), і в цьому аспекті суб'єктосуще репрезентує себе в «суб'єктній екзистенції» як «ментальній репрезентації». В разі подібної *«мета-активної транснатуралізації суцього»* та його «об'єктній здійсненності» (за «почуттєвою межею» цієї «природної натуралізації») позапочуттєво-феноменально виникає здатний до аперацептивності *ментально «рефлектуючий суб'єкт»*, що сприймає «об'єктобуття» абстрактно-логічно, в логічно-поняттійних конструктах і формах позапочуттєвого мислення.

В разі виникнення сенсорно-необмеженого «феномена ментальної суб'єктності» нементалізований «Онтологічний рух», що налагоджується від «невтіленого суцього» до «втіленого-в-об'єкті», змінюється-подовжується («пролонгується») у більш складному «Онтогносеологічному русі» вже якісно іншого типу: «втілений об'єкт→активований суб'єкт». А також і зворотньо: «активований суб'єкт→втілений об'єкт». З цим він стає понадскладним

Онтогносеологічним рухом «породжування-генерації» знання, ноо-знання і метазнання в режимі дії ноо-фактора «актуалізований суб'єкт→когнітивний об'єкт», «креативний суб'єкт (творчої інтенції) – екстенційний об'єкт (здійсненої екстенції)». *Активність приймає суб'єктно-ментальний характер, стає «ментальною активністю» і «понадактивністю» ноосферно-орієнтованого «інтенційного суб'єкта», що творить і управляє «екстенційним об'єктом».* Останнє здійснюється на основі Ноосферного проекту, в якому представлений «онтогносеологічний рух» вже «4-го типу»: «когнітивно-семіотичний суб'єкт→когнітивно-семіотичний об'єкт» і далі – управляємий **«Ноосферний рух» як саморух «5-го типу».** А саме: «креативний ноо-суб'єкт→ креативний ноо-об'єкт→управляємий ноо-реалогнозис». Цей **«рух знання» в ноо-реалогнозисі, котрий зорієнтований у зворотньому напрямі – не «від об'єкта до суб'єкта» ($O \rightarrow S$), а «від суб'єкта до об'єкта» ($S \rightarrow O$).** Проте одночасно він здійснюється в обох напрямках та в їх коннекції і невіддільному зв'язку: « $S \leftrightarrow O$ відношення», « $S-O$ коннекція», « $S-O$ зв'язок», « $S-O$ креативний синтез».

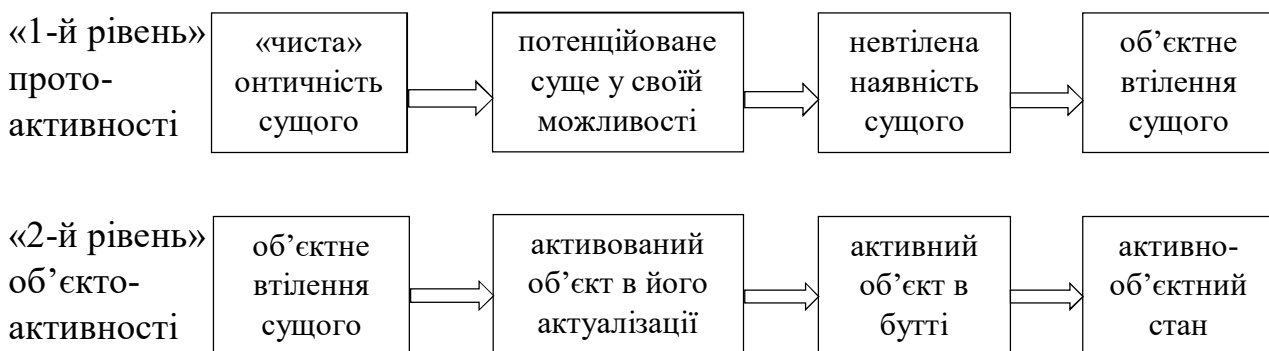
Таким чином, понадсильний і «мета-активний» **Ноосферний онтогносеологічний рух** представлений у його «5-ій типологізації». Це «рух 5-го типу»: «креативний нооСуб'єктум → креативний нооОб'єктум» у його « $S-O$ єдності». Він являє собою **вищий «ментально-творчий рух» креативного «суб'єкт-об'єктного творення»,** що може програмуватись і здійснюватись за відповідним Ноосферним проектом. Ось чому у Ноосферному проекті може реалізовуватись **«інверсований онтогносеологічний рух»** у його «переході-трансформації-інверсії», коли **«Об'єктосуца екзистенція→ Суб'єктосуца буття» змінюється на зворотній вектор «нооСуб'єктум→нооОб'єктум».** За родами «буттєвісної активації» розширеного реальнісного існування світу у його безперервності у постійному здійсненні Онтогносеологічного руху можна вищезафіксовані типології представити наступним чином в якості передумови креативно-синергетичної

активації-реалізації Ноосферного проекту. Основні передумови онтологічної активації-реалізації Ноопроекту представлені на «онтологічній ноограмі-1» (ОНГ-1).

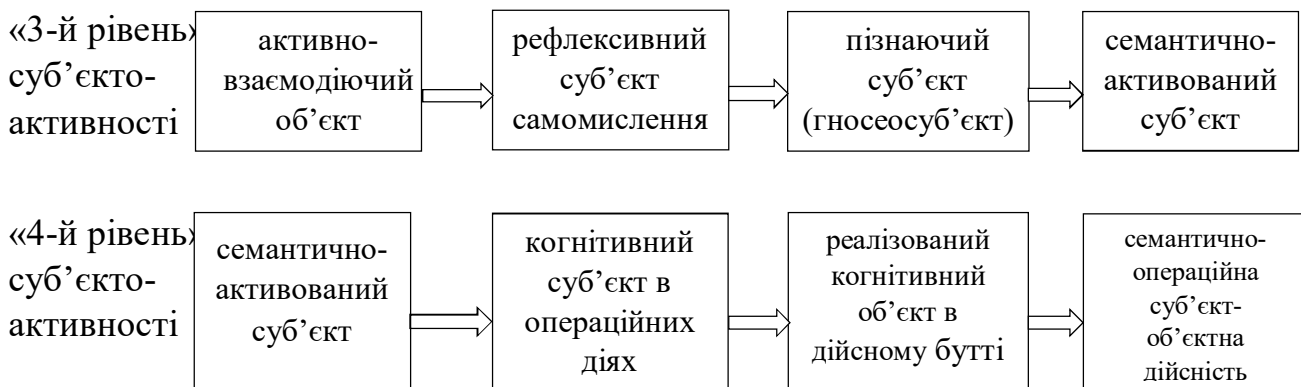
Онтологічна ноограма ОНГ-1

Онтологічні рівні су'б'єкт-об'єктної активності, необхідної для здійснення Ноосферного проекту в когнітивно-семіотичному вигляді його креативної ноо-реалізації

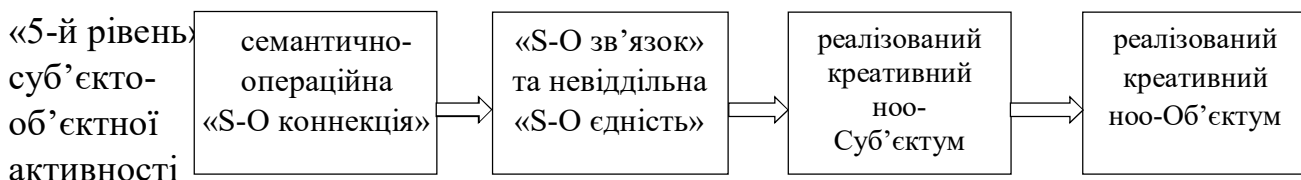
Перший рід активації: «передпочуттєва і почуттєва об'єктоактивність»

Другий рід активації: «аперцептивна активність»

Третій рід активації: «ноосферна S-O активність»

Тенденція до «менталізації суцього» у відповідному «реальнісному представленні» та в процесі «реальнісної еволюції» у напрямі все більш

досконалих «об'єктовтілень» та вишуканих морфопредметностей виникає, на думку А.П.Назаретяна в разі того, що «на всьому протязі Універсальної історії (порядка 15 млрд. років)... Всесвіт послідовно змінювався від більш вірогідних, симетричних і рівновісних станів до станів менш вірогідних, симетричних і рівновісних». В цьому «проглядається» певний «сквозний вектор, котрий розгалужується у процесі еволюції на комплекси взаємодоповнюючих тенденцій» [39, с. 202]. Так, за 4,5 млрд. років існування біосфери ця тенденція проявилась у створенні сталих систем, все більш залежних від рівноваги з середовищем, що потребує вдосконалення (ускладнення) морфологічної організації, а також моделювання і регулювання поведінки». А «за 2,5млрд. років людської передісторії та історії здійснювалось незмінне віддалення від природного (дикого) у бік штучного (культурного) буття»[39, с. 202]. Подібне «окультурене буття» і потребує «менталізації реальності», тому що «активно-об'єктні стани суцього» досягають «онтологічної межі» свого ускладнення в матеріальній об'єктності біосферного буття «першої природи» висхідних «натуралізованих предметностей». Гомеостаз порушується і період стабілізованого стану змінюється на незбалансований «режим з загостренням» у стані (фазі) неусталеності і невірноваженості з середовищем. Всі ці визначені рівні онтологічної суб'єкт-об'єктної активності в її зростанні і представленні на відповідній онто-ноограмі ОНГ-1, де вищий рівень (5-й) піднімається до ноосферної « S-O активності».

Новий «високорівневий гомеостаз» в земноприродних умовах потребує «менталізації буття» вже на «другому», «третьому» та на більш високих рівнях природного «менталоіснування», «культуробуття», «креатобуття» і «ноосферобуття». Тому, за нашою концепцією, всезагальний Онтологічний рух стає Онтогносеологічним і ноосферно-епістемологічним рухом, в котрому представлена одночасно «нементалізована реальність» суцього і «менталізоване буття» при синхронній-асинхронній або «діахронічній дії» 4-х головних «онтологічних векторів» первинної «онтосволюції»: (1) «реальнісне існування-

в-наявності»; (2) «сущє-як-таке» (необ'єктоване сущє); (3) сущє матеріально «існуюче-в-об'єктах» (об'єктоване сущє); (4) «менталізоване буття» у його співвідносності з «нементалізованою реальністю». Наступний «5-й онтологічний вектор» представляє ноосферно-керований напрям «регульованої Онтогносеологічної Автеволюції», «вторинної», «третинної» і подальших більш високих рівнів і вимірів «менталізації реальності», що представлено як *суб'єктоцентрований метапроцес Ноосферогенезису*. Головною вимогою подібної «прогресуючої еволюції» є чередування відносно спокійних періодів, коли може накопичуватись актуально «некорисне розмаїття» та «режимів з загостренням, коли здійснюється вибір систем». Але для цього необхідно «нагромадити достатній ресурс для зміни стратегій». А.П.Назаретян вважає, що як «природна еволюція» буттєвісних первоутворень (нементалізованих), так і «культурна еволюція» (металізованого буття) «складається із послідовності фазових переходів, і кожен з них представляє собою засіб збереження неравновісної системи у фазі неусталеності, завершуючись відтворенням динамічної сталості на більш високому рівні неравновісності з середовищем». При чому «дослідження на синергетичних моделях показали, що у фазі неусталеності сценарії подальшого розвитку примножуються», але з цим «суттєво зростає роль випадковостей» [39, с. 201]. Тобто, внаслідок порушення гомеостазу «динамічна неравномірність» цивілізованої системи може привести навіть до її загибелі.

Однак, якщо концепція неравновісності систем та підвищення їх «неусталеності» в разі «прогресивної еволюції» може мати місце, то тоді можна припустити наявність синерго-фазових «періодичних переходів» (за нашою концепцією, – це «періодично-фазові ПФ-синергопереходи»), коли останнє положення про «зростання випадковостей» в подальшій подовженості еволюції ставить принципове питання в онто-філософському сенсі. Насамперед, питання про те, чи може Онтологічний рух, починаючи з первоутворень «сущого – як – такого» і подальших «об'єкто-утворень» критично підвищуватись у своїй

складності. Тобто, коли він все більше починає включати, вмщати, обмінювати-розподіляти «сущесоб'єктну інформацію», що нагромаджується та акумулюється на «тільних носіях»: в первинних «інформаційних соматомах» сущого, «тільних предметностях», в їх еволюційному стані від аморфності до морфопредметності і «морфологізованих тіл». Загалом – у тренді перетворюватись з невітленої у «втілену інформацію» про онтоєволюційні реальні процеси і розвиток буттереальностей. Гранична межа «натуралізації сущого» у його «втіленості» – це *гранична межа «активації сущого»* в його «матеріальній сатурації», об'єктно-матеріального «насичення» в мікрооб'єктах, макрооб'єктах і мегаоб'єктах актуально існуючого світу як «єдиної реальності» в її різних «масштабних калібрах», «інверсіях масштабності», рівнях, мірах та вимірах. А з другого боку, йде зворотній процес реального «розпилення-дисипації», «інфляції-ентропії» реальних об'єктоутворень, їх трансформування та змін з повним морфопредметним розпадом і розпилом. Це й зумовило необхідність, за думкою А.Ейнштейна і Е.Хевісайда, нового метагомеостазиса в якості єдинопольового «реального об'єднання» світу внаслідок граничної неможливості подальшого об'єктосущого утворення. Це є межева граничність матеріально-об'єктного ускладнення сущого в його «тілоутвореннях» та «предметотільностях». А з другої сторони, наскільки можливе «вдержання – утримання» набутої «тільності», «об'єктності» і «морфопредметності» у достатньо довгому стабільному стані-гомеостазисі, вітальної «здійсненості» і буттєвісного існування, включаючи буття на вищих та найбільш досконалих рівнях «онтопредставленості».

Ще Арістотель висловлював філософсько-природознавчу думку, що *для «здійснення сущого» (в якості сущедійсного в «реально сущому» бутті) необхідна відповідна «енергія здійснення», «ентелехія», що переводить-трансформує та енергетично забезпечує перехід («фазовий синергоперехід») від потенціального стану «дюнамис» в активний стан «енергейя». Це і перша гранична межа (ГМ) «активації сущого», *ГМ-активації «реальносущого» в**

«об'єктосущому», але одночасно і перше «фундаментальне обмеження» сущого в його «реальній дії». Якщо подібне розглядати не в аспекті «ГМ-активації», а по «силі дії» у реальнішому здійсненні, то виникає *друге «фундаментальне обмеження» в реальній «силі дії»*. Подібне *«ГМ-сили реальної дії»* з позицій сучасної фізичної науки – це «сильна-слаба» дія і взаємодія «первинних» фізичних сил, або «фундаментальних взаємодій»: сильна (нейтронна), слаба (нейтринна), електромагнітна, гравітаційна та «електрослаба» взаємодії.

Такого роду «фундаментальні обмеження» долаються ментально-аперцептивно, а саме – в такій «ментальній понадактивності», котра перевищує навіть *«межову граничність активації» та «дієвість-актантність» в «реалізації суцього» як реально існуючого в «дійсній реальності»*. Тобто гранично-межове ГМ-обмеження в «активації суцього» долається шляхом його «менталізації», ментальної атрибутивності суцього, «ментало-атрибутивності» і «суб'єктоатрибутивності» на основі матеріально-об'єктної *«натуралізації суцього»*, досягнення *понадмежового «менталосуб'єктного рівня»*. Він значно перевершує (на порядок і більше) існуючий гранично-межовий рівень, що досягається при «ГМ-активації» і «ГМ-актантності» по силі реальнішого «сущездійснення», бо виникає менталосуца *«онтологічна цілепокладність»* всього існуючого, всеєднісна цілеспрямованість онтологічного руху. З подібним *ментальним осяганням «онтології мети»* виникає *необхідність в операційній дії «суб'єктосуцього» в якості «онтологічного суб'єкта»*, котрий зв'язує в єдину цілісність всі об'єкти в «об'єктосущий світ» і певим чином детермінує його онтологічний розвиток в якості холистичної світореальності. З цим він виявляє свою творчу сутність і стає *творчим суб'єктом, здатним до «активації суцього»*, оперування «сущеооб'єктами», здібним до «ГМ-обмежень» і континуального розширення світореальності у безперервності становлення та приведення у стан сталого існування з задіянням ноо-фактора. Подібним чином він сате

«онтологічним ноо-суб'єктом» у фундаментальному «S-O зв'язку» всієї сущесоснови у її фундаментальних подвалинах. Цей метапроцес розвивається у наступній послідовності.

1) зняття фундаментальних обмежень в онто-еволюції сущого: «першого» – в ГМ-активації і «другого» – в ГМ-актантності; при такому знятті даного обмеження «активність» і «актантність» ментально може зростати не стільки кількісно, стільки якісно і, таким чином виходити в інші міри і виміри, набуваючи «онтологічні якості» активації, актантності та здатністю ставати «ментальною гносеоякістю»;

2) виникнення Онтологічного руху в його «онтонатуралізованій спрямованості», що може бути зафіксовано з появою природної свідомості і «ментального компонента» в «реалізації сущого» у його природно-почуттєвому вигляді; «менталізація» Онтологічного руху перетворює цей метапроцес на Онтогносеологічний рух, тобто на «почуттєво-дійсне існування» в ментально-усвідомленій і почуттєво-підтвердженій буттереальності;

3) досягнення «сенсibilізації реалосущого» в новій онтогносеологічній якості «перцептивного буття»; в антропосприйнятті – це «сенсорно-образне буття» в антропоморфах його усвідомлення, осмислення та інтерпретації в якості «дійсного існування» у «реальному бутті»; подібне емоційно «переживається» у «форичних збудженнях»: настрій, радість-пригнічення, насолода, щастя у широкому «форичному діапазоні» і «спектрі переживань» у почуттєвих станах «ейфорія-дисфорія» тощо;

4) виникнення «нефундаментального перцептивного обмеження» в процесах «розпізнавання» і «ментальної таксономії» об'єктно-предметного світу; воно виникає як «антропо-обмеження» в антропообразах і поняттях «природної людини» та її подальшому творчому розвитку в якості «пізнаючого суб'єкта», коли він може долати свої «природно-функціональні обмеження» в перцепції; подібне насамперед здійснюється шляхом сенсорного розвитку «супер-екстра-гіпер» перцептивності, «понадпочуттєвого» розвитку «сенсорного апарату»

буттєсприйняття і ментального осмислення «первоприродних сигналів» *суцього в інформації*; це вже відомі сучасній науці «перцептивні механізми» екстрасенсорики, «гіперперцептивності», «суперактивності» і «суперактантності», «почуттєвої інтуїції», «несвідомого передчуття», «природної креативності», «містичного споглядання», «фрактальної свідомості», «ейдетичного осяяння»; вони можуть феноменально виявити себе практично у необмежених інтервалах активації, актантності і таксономії, але тільки в разі «нефундаментального обмеження» перцепції, коли її можна «розширити», «підняти» та «перемістити» в інші виміри шляхом природної «трєнснатуралізації» або трансмедитативними методами входження у «понадчуттєвість», метасенсоріку і почуттєву супраменталіку;

5) при виникненні «фундаментального обмеження» в разі «позалюдського» та «неантропного конструювання реальності»; це пов'язано з використанням іншого сенсорного апарату почуттєвості чи взагалі «непочуттєвого апарату» сприймання та «об'єктивування» суцього; тоді його «натуралізація» антропними методами здійснюється шляхом застосування «аперцептивних методів» *позапочуттєвого мислення та в «ментальному трансцеденті» способами високорівневих «абстрактно-логічних переходів» і «багатовимірного мислення; виходячи з цього, непочуттєво-аперцептивний контакт з «іншосуцим», «іншосенсорним» можна здійснити у «ментальному полі» ноосферних взаємодій самих різних іноприродних утворень, «іншопочуттєвості» та «іншосвідомісності», але в «полі дії ноо-фактора» і налагодження ноосферного взаєморозуміння «іншорозумів».*

Однак, при цьому виникає трєтє «фундаментальне обмеження» (ФО) або гранична межа «**взнавання → розпізнавання → пізнання**» → **фактологічного знання → знання істини**. Такого роду «ФО – граничність» в «перцептивному сприйнятті дійсності» або граничність «ФО – сенсїбілізації» виникає внаслідок утворення граничної межї в «ГМ-розпізнаванні» і в «ГМ-таксономії» при входженні у більш «широкї» і «глибинні» буттереальності

взаємодіючих сутностей. Для сучасного людства – це «вихід» у космос (з якого планета Земля ніколи «не виходила»), практична постановка питання про освоєння зовсім незнайомого «космічного ареалу» буття, «телескопна об'єктивація» мега-мегакосмосу і усвідомлення свого місця у «малому субкосмосі» як «антропосвіті» в певній «космічній ніші» антропоцивілізації. А з другого боку, – це «електронно-телескопне» проникнення у мікро-мікросвіт найменших «калібрів» («пучками електронів» в «електронних телескопах») і «змикання» мікро-мега масштабностей у їх «єдинореальнісному з'єднанні» і подальшим мікро-макро «максимонним єдинореальнісним обертанням» (ЄРО). У фізичному сенсі це вкрай важко досягнути, уявити, та вірно «уловити» у відповідних «світорозумових принципах», бо, за нашою концепцією, це «фундаментальні онтологічні принципи і метапринципи буття». Їх необхідно певним чином репрезентувати та представити у «розпізнавальному знанні», методологічно вірно організувати процес пізнання, щоб зняти «фундаментальні обмеження» і «граничну межу» в пізнанні, здійснити «ГМ-пізнання» як позамежове і отримати «позамежове знання» за граничною межею «ГМ-знання». Тоді *вихід за граничну межу «ГМ-сенсифікації» можна здійснити через „менталізацію” реально-суцього*. Наприклад, у людському „антропоформаті” свідомості і мислення, їх підсилення і сконцентрованості в «суб'єкті пізнання» і «суб'єктоцентрованості знання». Загалом, – *«суб'єкторозмірності знання» і пізнання в аперцептивно-ментальних процесах* подолання фундаментальних обмежень і граничних меж у виявленні суцього та «істиносущого знання», а саме – «ФО-знання» через «ГМ-пізнання».

Тобто «третє обмеження» в «ГМ-сенсифікації» стає «четвертим обмеженням» в перцепції «ГМ-розпізнавання» і «ГМ-таксономії» сенсорних образів і перцептивних форм. «Екстрасенсорна межа» тут – це, з одного боку, ейдетичні понадобразні «уявлення-в-гештальтах» світу, а з другого – нірвана або «виключення» усіякого сенсорно-образного сприйняття «нашого світу» у

звичних антропочуттях. Згідно древнього знання людина може набувати сенсорності 27 рівня (при 5-6 видах почуттів, що фіксується у пересічній людині). За В.І.Щербатським (відомий дослідник древньоіндійської філософії), людина може фіксувати 75 „елементів буття” (3-«постійні», але «непроявлені», 72 – «непостійні», але «феноменальні» і «проявлені»), а загалом маються до 1000 «дхарм» як «одиниць змін» та «елементів буття», що розрізняються як «хвилювання» почуттєвого буття. Подібне «хвилювання» з позицій сучасної науки можна розуміти як «квантово-польове хвилювання», «квантово-хвильове виявлення» буття через інформаційно-польові процеси та «ментальне поле». В антропосприйнятті таких «польових хвиль» це має свій «кінець» (в ідеальному як «невиявляемому») і тому «хвилювання елементів» поступово заспокоюється і «згасає» разом зі «стражданням» [41,с.131-132,147]. Сучасні нейрофізіологічні дослідження свідчать, що якби людська зорова система ідеально не перетворювала в нейронах мозку і вибірково не детектувала так звані **«ретинальні зображення»** (як «сліди» від дії світлових променів на сітчатку глаз), то через нашу зорову «систему візіалізації» світу надходило біля 1 млн.відбитків яскравості елементів зображення за 0,1 сек. А для сприймання світу у його «безперервній розкадровці» необхідно всього 24 кадри в сек. (як «в кіно»). Тобто у випадку «зорової понадсенсорності» («сесорної ейдетики») за 1 сек. «ейдетичний візіонер» може уловлювати 10 млн. «сенсорних відбитків» в одному «кадровому моменті». *За кілька хвилин кількість таких відліков досягло б величини порядку кілька мільярдів, а потім перевищило б кількість нейронів у корі головного мозку!* Ось чому «сенсорна система, котра не володіє здатністю перетворення отриманої інформації, в її осмислене усвідомлення, остається сліпою, так як «не має критеріїв відділення корисних сигналів від шуму» [43, с.89]. Тому в антропосвідомості і існує «сенсорно-образне шумоподавлення» (як обмеження «кадрової частоти» усвідомленого антропосприйняття з 10 млн. «сенсорних відбитків» в сек. до 24

кадра за сек.), а почуттєво «лишня» ейдетика переводиться – трансформується в ментальний план розумових процесів та в «глибинну пам'ять».

Таким чином, наша «почуттєва антропосистема» вибірково детектує і сенсibiliзує тільки необхідні для актуального буття «сенсорні сигнали» поточного існування людини. Але вони можуть значно підсилюватись і «розширюватись» екстрасенсорно та гіперпочуттєво внаслідок величезного «перцептивного діапазону» людського сприйняття і «понадсприйняття» («випереджальна аференція»). Наприклад, піднімати почуттєвість на екстрасенсорний рівень «біоінформаційного сприйняття» з підвищенням швидкості нейросигналів з 100 м/сек. до швидкості звуку (300 м/сек) і вище – до 10 тис.м/сек. Однак ще більш високий рівень сенсibiliзації неможливий, а тому починає формуватись і «конструктивно складуватись» механізм «перетворення-преображення» матеріального в ідеальне з відповідними ідеально-ментальними, аперцептивними свідомісно–мисленевими операціями «згорнутими образами» в абстрагованих поняттях [13, с.86].

При досягненні четвертої граничної межі «ГМ-сенсibiliзації» людський мозок переходить на ментальний режим «інформаційної обробки» світобуття через його розумово-ноосферне «ГМ-розпізнавання» і «ГМ-таксономії» морфообразів у їх біоінформаційному розмаїтті. А з цим починає працювати ***ментально-свідомісний механізм «перетворення-преображення» матеріального в ідеальне*** – при чому подібний механізм може працювати у самих різних режимах і діапазонах. Ці ментально-свідомісні режими (MCP) постійно ускладнюються до їх підняття на семантико-семіотичний і ноосферний рівень «обміну-розподілу-комплексування-інтегрування» інформації, що й розглядається у відповідних Семантичному і Ноосферному проектах. Ці проекти здійснюються саме *в ментально-свідомісному режимі аперцептивного MCP-розпізнавання світореальностей об'єкто-конфігураторів і в актантах активно-об'єктної репрезентації буття в його «S-O коннекції» та «S-O єдності»* зі знятими фундаментальними

обмеженнями в граничних межах ГМ-сприйняття. Але для цього механізм «перетворення-преображення» (МПП) матеріально-об'єктного в ідеально-суб'єктне повинен постійно вдосконалюватись у своєму МСР-функціонуванні і єдиній «S-O ритміці» злагодженої дії перцептивно-аперцептивного процесу «МПП→МСР». Тобто у **напрямі ноосферогенезиса суцього** у його вищій вдосконаленості ноо-буття, а операційно – шляхом розробки і репрезентації Ноосферного проекту в конструктах і сигніфікаторах стандарта трансформативно-реконструктивної раціональності (ТКСР) і креативного синтезу (СІКР). Це забезпечує необхідне когнітивно-семіотичне «розуміння – розпізнавання – таксономію» при автентичній реалізації Ноопроекта та при технологічному конструюванні на його основі ноо-реалогнозиса вищої буттєвісної екзистенції.

3.2. Когнітивно-семіотична таксономія і сигніфікаторна номіналізація проекту в конструктах і конфігураторах трансформативної реконструкції

Контент: методологічно-базисні та операційно-праксіологічні конструкти дослідної розробки Ноосферного проекту, його когнітивно-семіотична таксономія і сигніфікаційна номіналізація в конфігураторах трансформативної реконструкції та екстерналізації ноо-реальності в континуальній безперервності та у її інтенційно-екстенційному здійсненні

Для здійснення когнітивно-семіотичної таксономії та експоненції Ноосферного проекту у зрозумілих операційних поняттях, забезпечення їх сенсерно-образної релевантності в перцептивних і ментально-аперцептивних значеннях *необхідно налагодити ментально-свідомісний режим (МСР) у його безперервному МСР-функціонуванні, неперервності континуальної фракталізації і системного конфігурування дійсності в її «S-O зв'язку».* Подібне МСР-функціонування розвивається у напрямі все більш «тонкої» і «глибинної» **когнітивно-семіотичної таксономії** менталосфери суб'єкта, у ментальному «сприйнятті-відтворенні-моделюванні» перцептивної дійсності в

аперцептивних поняттєвих конструктах, надання їм абстрактно-логічної «ментальної репрезентації» в «ноосферній експоненції». Таксономічний режим МСР-функціювання ментально-свідомісно задіюється та поступово ускладнюється у наступній послідовності «менталізації» почуттєвого відношення-сприйняття природного «живого буття»:

(1) «відображення» суцього у позапочуттєво-ідеальних формах *«природної свідомості»*, але у перцептивному зв'язку з природно-буттєвісним світом; подібне неможливо здійснити без психітичного «самовідображення» і усвідомлення «себе суцим» в якості «споглядаючого суцього», що здійснюється через свідомісну фіксацію «чогось суцього» назовні – як самостійно існуючого «самосуцього» зовнішньо, та і ззовні впливаючого на внутрішнього «споглядача»; подібне відображення усвідомлюється двояким чином – в модусі «внутрішньо суцього» (протосуб'єкта) та в модусі «зовнішньо суцього» (протооб'єкта) у взаємному реактивному відображенні «свідомість ↔ суцце» [13, с.20];

(2) сприйняття як усвідомлення суцього в якості «суцедійсного» в його активних «дієпроявленнях» через рух і взаємодію суцього в «актантних виявах»; це фіксується в *«актантній свідомості»*, як активно-сприймаючої аферентивної свідомості, з чим здійснюється перехід від «перцептивної свідомості» до «актантної свідомості» зовнішньо-внутрішнього реагування «менталізованого суцього – нементалізоваого суцього» в діючому сприйнятті «свідомість↔ суцце»;

(3) «висвічування» суцього у «феноменальних спалахах» свідомісного «внутрішнього світла», що фіксує появу *«феноменальної свідомості»*; феномен «внутрішнього» світла свідомості свідчить про виникнення «знання-в-собі» як «спів-знання» («со-знание» по рос.) з ким-то або чим-то; а саме – з одного боку, це усвідомлюючий себе «суб'єкт», а з другого – «об'єкт, що усвідомлюється» і може підлягати пізнанню через його «суб'єктивізацію», але особливим чином – способом «інтенційного висвічування» та

«інтенціювання» об'єкта суб'єктом (М.Хайдеггер); подібним чином, за Ф.І. Щербатським, здійснюється ідеальне антропосуб'єктування «зовнішнього світу реальності буття в об'єктах буття», що відбувається як суб'єктно-усвідомлений «спалах життя» на фоні вічного буття та його переживання в «безтривалості» і «неподовженості» ментальної «миті ідеального» [41, с.158]; в подібному аспекті свідомісне «феноменальне висвічування» може переживатись у «миттєвих змінах» дхарми (dharma як синонім «елемента буття»), коли «одна-єдина мить» зникає нібито тільки для того, щоб «послідувала наступна мить у другому миттєвому існуванні» [41, с.141-142]. В одній такій «миті» нібито нічого не відбувається, а тільки «сигналізується» про наявність чогось, але в «з'єднаних митях» вже фіксується деякий «актантний процес».

В цьому аспекті необхідно підкреслити наступне (що відмічали Ф.І.Щербатський і Ч.Пірс): з «підключенням» до ментально-свідомісних актів ведичної «дхарми» (з «сенсоріумом» до 1000 «елементів буття» антропосприйняття світу) «мить» може феноменально «розтягуватись» і «стягуватись» в «елемент ідеального», котрий існує «нібито точка простору-часу» або ідеальний «нуль часу-простору» [42, с.142]. В сучасній фізичній науці подібна «феноменальність» свідомості і буття представлена принципом «фундаментальної симетрії» В.Гейзенберга, за котрим «фундаментальна симетрія» представлена як «безкінечне ідеальне» у вигляді «згорнутого» первосущого. В цій «згорнутості» воно феноменально представлено в «ідеально-безкінечному «знанні-в-собі», у нефізичній «нуль-точці» (за що В.Гейзенберга звинувачували у «фізичному ідеалізі»), але математично номінується у терміні «математична точка» [43, с.87-88]. Тоді феноменальна «суб'єктивація» сущого, вже як «об'єктосущого» у його суб'єктно-ментальному «подвоєнні», предстає у феноменальній дії «суб'єкта на об'єкт». В цій *«феноменальній дії» і відбувається «об'єктне висвічування» зовнішнього сущедійсного феноменальною свідомістю суб'єкта.* Тобто це безпосередня ментальна дія-вплив суб'єкта на об'єкт, і цей «S→O вплив» може

предстати як «ментальне висвічування» феноменальною свідомістю суб'єкта релевантного «феноменального об'єкта». А за нашою концепцією, – це «зв'язуюча» суб'єкт-об'єкта «S-O феноменальна дія» з «висвічування об'єкта» у його безпосередній буттєвісній екзистенції в єдиній ритміці «S-O синхронізації» ментального і матеріального.

(4) «Синхронізація» з суцим у частотному співпаданні ментального «ритма суб'єкта» з «об'єктно-частотною ритмікою» суцього в його «руховому проявленні» та в активно-руховому буттєіснуванні. Подібне «частотне вирівнювання» з рухомим об'єктом з боку суб'єкта, що досліджує об'єкт в його «активно-рухомих фазах», відомо як «ефект стробоскопа» а при спогляданні малорухомих об'єктів відомо як «практика дзен» біоритмічного «заспокоєння свідомості» у станах «саторі» або біоритмічного співпадання з «ритмами природи» шляхом пригальмування активності свідомості з її актуальних станів до «розтягнутих миттєвостей». Це «гнучка» або **«флексивна свідомість»**, що надалі стає **«рефлексивною свідомістю»** як постійно «рефлектуючою свідомістю» внутрішньо-зовнішньої «гармонізації». Тобто «свідомістю з'єднання» в рефлексії, «рефлексивного з'єднання» в феноментальному зв'язку суб'єкта і об'єкта (що у ведичному знанні відомо як духовна «йогівська практика» ментально-рефлексивного «з'єднання зі світом») в їх повній взаємосинхронізації у спільній ритміці буттєвісних процесів через суб'єкт-об'єктний «S-O зв'язок».

(5) «Споглядання» суцього у різних «флексійних станах» свідомості. Серед них можна виявити декілька основних «споглядальних режими», а саме: а) понадактивного «розгону свідомості» до понадреактивного стану «випереджаючої аференції»; б) «гальмуючий режим» у малоактивних станах «синхронізації» з об'єктом в режимі «релаксації»; в) «відключення» свідомості в «нірвані» або в її стані «транс-свідомості», «свідомісного транс». Це, вочевидь, є **«споглядальна свідомість»** з великим ментальним потенціалом, бо споглядання є базовим емпіричним методом пізнання і тому «споглядальна

свідомість» переважно репрезентує себе у модусі *«пізнавально-споглядальної свідомості»*. Вона включає всі свої понадактивні стани «внутрішнього світла» з феноменом *«зовнішнього висвічування» дійсносущого*, котре в античній філософії визначалось як вище споглядання *«просопон»* з ментальною швидкістю споглядання, що перевищує швидкість світла. В сучасній науці – це «інформаційна швидкість» осягнення світу, «інформаційного світоосягання», що має «безкінечну швидкість» розповсюдження інформації. Це також здатність до внутрішнього «рефлексивного самоспоглядання», що дозволяє отримувати інформацію через *«анамнезіс»* або «спомин» про своє «минуле існування» у «світі ейдосів» (Платон). Подібне можна інтерпретувати як вищий стан суб'єкт-об'єктної ідентифікації і навіть «S-O тотожності» на рівні «інтродектованої сутності», *«інтродекції суб'єкта» у суще, котре підлягає об'єкту*. Це є «інтродективне занурення» у «дооб'єктне суще», тобто «необ'єктна ментальна інтродекція» суб'єкта («суб' – екта») у його первісно єдиному і «неподвоєному стані» з первосущим [13, с.56];

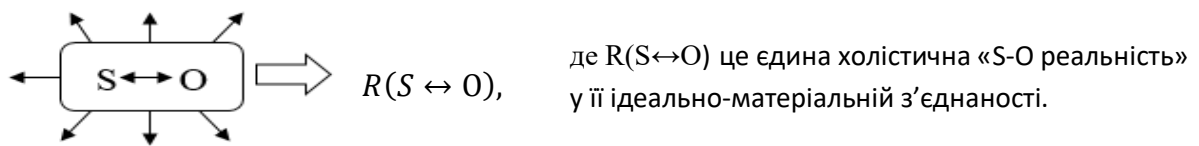
(6) *Режим «входження» і «висходження» у ментально-усвідомлений стан та його трансцедентування на об'єктну дійсність та об'єктного «зворотнього трансцедентування»*. Подібне можна інтерпретувати як *«інтенційну свідомість»*, що векторно-координатно направлена (референтивно і аферентивно) на свою екстерналізацію в «екстенційних об'єктах» власної суб'єктної самореалізації *«інтенційного суб'єкта»*. Вплив «інтенційних суб'єктів» на «екстенційні об'єкти» можна розглядати як реальнісну зовнішню «трансцеденцію знання і його реальнісне проявлення у процесі пізнання дійсності» [13, с.42]. Тобто в ментальній якості *трансцедентальної інтенційно-екстенційної свідомості* «активного з'єднання» та екстерналізованої конекції всього сущедійсного.

(7) *«Розгортання» і ментально-свідомісне «охоплення» сущого в суб'єкт-об'єктному відношенні активної «екстенційної менталізації» і «ментального екзистування» неживого і «нементалізованого буття» в «живе» сенсibilізоване*

і «менталізоване буття». В природно-свідомісному відношенні це «експансіоністська свідомість», а в ментально-інтенційному аспекті – це «екстенційна свідомість» активної самореалізації власних інтенцій суб'єкта. Подібне «ментальне оживлення» *нементалізованого суцього* здійснюється «інтенційним суб'єктом шляхом екстерналізації «екстенційних об'єктів» за власним «реалізаційним проектом», а надалі – їх присвоєння у «суб'єктну власність» за домінантним співвідношенням «віолентної могутності» або «реалізаційної сили» інтенційного суб'єкта: *IntS>>ЕкстОб*.

(8) Свідомість як ідеально-матеріальна взаємодія «постійних елементів» суцього (матеріально-субстанційних) з «непостійними елементами» як «феноменів суцього» (феноменальне суще «в явищах»). Зрозуміло, що подібну «матеріально-ідеальну взаємодію» треба інтерпретувати онтогносеологічно як суб'єкт-об'єкту «S-O взаємодію», що виникає в пізнавальних відношеннях і зв'язках. А в «реальнісному відношенні» (фізично-реального контакту) подібний феномен, за Ф.І.Щербатським, виявляється у «митях» зв'язку в «нуль-точках» (наприклад, як фізична «нуль-точка») з виникненням «безтривалої ідеальності» у безкінечному ряду безкінечно малих митей з «нуль-точок» [42, с.132,141-142]. Однак насправді це не «безтривала» і не «безперервна», а «дискретна ідеальність», що складається з безкінечно малих у часі відрізків (мільярдні, трильйонні, квадрильйонні і ще дрібніші «миті часу»), які «пакуються» у реальнісній і нібито *безперервний ряд ідеальних «нуль-точок», котрі є лише миттєві акти «перетворення-преображення» матеріального в ідеальне* з відповідною «функціоналізацією ідеального» у людській свідомості і ментальності [13, с.18-19]. У Ф.І.Щербатського подібне фіксується людською свідомістю як «хвилювання» елементів «дхарми» при їх матеріально-ідеальній взаємодії [41, с.131-132]. У Кена Уілбера (відомого представника сучасної трансперсональної психології) – це функціонування («хвилювання») безкінечно малих «холонів свідомості» на «17 основних рівнях» безкінечно «Великої Холархії Буття», а саме: від первинного

«побудження» (інтенції – ред.) до повністю «реалізованого» буття, від його первісної образно-символічної і понятійної «буттєформалізації» до буттєвісно-онтологічної законоположеності з подальшим зняттям «каузальності» і виходом з дуалістичною на «недуальний рівень» (де немає «об’єктної подвоєності» – ред.) у вищій «спектри свідомості» зі зняттям «подвоєності» суб’єкта і об’єкта в їх монізмі [44, с.182-183]. Подібним чином виникає «пізнавальна свідомість» або «гносеологічна свідомість» і її онтологічній даності «реалогнозису знання», ноо-реалогнозису в модусі «епістемологічної свідомості» реально-існуючого знання у його феноменальному «формоопредмеченні». Чи навпаки, субстанційній потенційній неопредмеченості «субстанційного метазнання» [46, с.133,197,213]. Відповідний когнітивний конфігуратор (сигніфікатор) може бути представленим у такій «епістемеконструкції»:

(9) Свідомісні пізнавальні відносини (СПВ) «менталізованого суцього» у пізнавально-епістемологічних «міжсуццях зв’язках» і «міжсуццях взаємодіях» через ідеально-«миттєві стани» своїх «пізнавальних паттернів». Це відповідні «інформаційно-семантичні паттерни» (ІСП), в котрих закладена ментальна програма як «менталограма» розвитку свідомості і «менталосутності» в її антропній представленості, що виявляє свою «антропосутність» через морфології **інформаційно-семантичної свідомості**. Тобто це ментальні відносини «СПВ-ІСП», котрі кодуються-інсталюються в ІС-паттерни, а потім розкоднуються як пізнавальні відносини інформаційної свідомості (СПВ) у відповідних семантичних смислосзначеннях. В поле-інформаційному сенсі це відносини і зв’язки поза простором-часом, у формі ментальних міжоб’єктних зв’язків у всіх їх «масштабній різнорідності», приналежності до різних реальностей, різнорівневих типів буття та різновимірних буттєреальностей,

різноманітних природних морфопредметностей тощо [13, с.24-25]. В спектрі подібної поле-інформаційної ментальності це, вочевидь, **«детермінаційно-причинна свідомість»**, що в пізнавальних відносинах СПВ стає **«релятивною свідомістю»**, здатною фіксувати будь які релятивні зв'язки в «S-O відносинах» та «S-O зв'язках».

(10) **«Онтологічна свідомість»**, що предстає у своїх двох основних модусах. Так, у своєму першому представлені людина знає її переважно у позитивному модусі **«комфортно-адаптивного «світопереживання» як свідомість позитивного онторозуміння і позитивно-оптимістичного «прийняття-екстеріоризація» дійсного «світу буття»**. Проте існує і негативний модус онтологічної свідомості – це **«свідомість «психічного самовідчуження», «захисту» і протидії гіпнотично-агресивному «онтологічного впливу» світу на людину, або суб'єктивна «контр-сугестія світу» в «антропних контрдіях» на світову незабалансованість, нестабільність, невпорядкованість, нестаціонарність і дисгармонічність дійсної буттереальності**. В синтезі – це **«контрверсія світу» шляхом телеологічної гармонізації буттереальності, врівноваження нерівновісних процесів в стабілізованій «гармонії протиріч» («фундаментальна діалектика» М.Хайдеггера)**. За нашою концепцією, – це **контрверсійна свідомість**, що зорієнтована на **трансформаційно-реконструктивні** ментальні процеси. І в цьому сенсі це **трансформативно-реконструктивна свідомість вищих пізнавально-реалізованих процесів**. Наприклад, налагодження авторегуляції природних процесів і «запуск» синергетичних механізмів розвитку впорядковуючих інформаційно-синергетичних процесів з акумуляцією креативно-синергетичних ресурсів буття [13, с.501]. Тобто подібне буттєвісне «світосприйняття» має чітко виражену світоглядну і світорозумову спрямованість предстає як **перцептивна «світоглядно – онтологічна свідомість»**. Вона представлена у фокусі перцептивно-сенсорного, дотично-споглядного «контактного сприйняття» буття в певних почуттєвих, ідеально-свідомісних «картинах світу» (ІСКС), що

опосередковує дуалістичний «S-O зв'язок» на триалістичний «S-ІСКС-Об зв'язок». Або, навпаки, це *анперцептивна «світорозумово-онтологічна свідомість»* в ідеально-свідомісних «світорозумових онтосах» (ІССО) більш високого інформаційно-синергетичного буттєвісного рівня, тобто «ІСБ – інформаційно-синергетичне буття». Тоді це «триалістичний зв'язок» з «виходом» на ІСБ-рівень буттереальності, а саме:

Подібне й фіксується за авторською концепцією, як *«свідомісний ментально-пізнавальний феномен»* (СМП-феномен) у «світосприйнятті пізнавальною свідомістю» [13, с.24]. І тоді «суб'єктне знання» урівнюється у своїй істинності з «об'єктивним знанням» шляхом їх епістемологічного «S-O з'єднання».

(11) «Інформаційна свідомість». Вона розвивається на більш високих рівнях абстрагування і «абстрактних переходів» та має зв'язок з «перцептивною свідомістю» лише через «релятивну свідомість» внутрішніх форм рефлексії суб'єкта. Інформаційна свідомість когнітивно вже безпосередньо не детермінується перцептивними зв'язками з навколишньою дійсністю, а має власний механізм відображення і самовідображення. Тобто вона функціонує як *інформаційно-когнітивна свідомість*, що здатна самостійно конфігурувати та сигніфікувати «когнітивні об'єкти», маючи *когнітивно-рекурентний механізм переробки внутрішніх «ідеальних продуктів» в смислах і значеннях «одиниць знання» в «модусі інформації», а також інформаційної циркуляції та обміну-розподіленні цієї інформації через функціонування інформаційної свідомості*. Подібне здійснюється через 4 основні складові («інформаційні механізми») функціонування інформаційної свідомості: випереджаюче відображення або «аференція», продуктивна уява або «імагінація», ментальна реконструкція або «трансформація» і креативна реалізація або «візуалізація» та опредмечення «творчих проектів» [10, с.233-235]. Відповідний «S-O зв'язок» здійснюється через інформаційні «пізнавальні паттерни» (ІПП), що мають певну семантику і

семіотику «означення буття», а також через «інформаційно-семантичні паттерни» (ІСП), котрі мають певну програму («інфограму», «семантограму», «семіограму») інформаційної взаємодії в «S-O бутті». Цей ментально-буттєвісний зв'язок необхідний для реалізації цієї *«інфограми»* у напрямі «ексформації-інтерналізації» в буттєвісній *інфосфері* та семантичних антропоморфах людських смислослабень та конформності «людської розмірності» [13, с.25-26]. В такому аспекті вона предстає як *«інформаційно-семантична свідомість»* в активних і екстра-активних формах свого «пред'явлення» – навіть зі зміною характеру існуючого буття на буттєвісну інфосферу, «техноінфосферу» (ТІС) технологічно реконструйована техноінфосферу (ТІСР) земнобуття у планетарному масштабі. Діючий когнітивний конфігуратор можна представити у наступній загальній логістиці «розгортання» семіотичного «S-O паттерна» в його «S-ІСП-О з'єднаності» при здійсненні ІТ-програмування реальності як «техноінфосфери» (ТІС-реальність) при реалізації Ноосферного проекту шляхом технологічної реконструкції нашого звичного буття у його вищій значення (ТІС-реконструкція, ТІСР), а саме:

«S-ІСП-О» \implies ІТ – програмовану ТІС – реальність \implies ТІСР \implies НооПроект

(12) «Рефлектуюча свідомість» у її ментальній здатності до саморефлексії і «трансцензусу». Це інтелектуально-інформаційна якість у здатності до трацензусу або «ментальних проривів» на високі рівні свідомості та її функціонування–рефлексування в якості «багаторівневої свідомості». Подібної «подовженої рефлексивності» (пролонгованості) свідомість набуває не стільки внаслідок «інтелектуального прориву», скільки подолання «дискретності у розмисленні» і перетворення на континуальну «безперервну свідомість». У такій своїй «ментальній континуальності» вона стає *«континуально-семіотичною свідомістю»*, що здатна до «високорівневих абстрактних переходів» і з цим набуває модусу *«трансцендентальної свідомості»*. Тобто

стає здатною до: а) «ментальної дієвості пізнавальної свідомості», б) до «ментально-пізнавального трансцензусу знань» [45, с.72,85], в) здатність до здійснення «високорівневих абстрактно-свідомісних переходів», що генерують «розвиток ментальної здібності субстанційного пізнання» [45, с.160]. За М.К.Мамардашвілі, «трансцедентальна свідомість» здібна і до «зворотної трансценденції», коли єдина і нероздільна «реальність... трансцедентально входить у цей світ» і вводить його у стан «транснатуральності» з «вільною дією» пізнавальних відношень та «буттєвісно розуміє мій світ хронотопії усвідомлених явищ і подій» [46, с.290-291]. Тоді «трансцедентальний суб'єкт» трансцедентує сам себе у модусі «трансцедентальної реальності» і стає об'єктивним «зовнішнім суб'єктом» [46, с.269-270]. Цей «об'єктований суб'єкт», що «об'єктувався» із власного «трансцедентального стану», «накладає», свою внутрішню ідеально-трансцендентну реальність на зовнішнє матеріальне буття, «пронизує» його і робить суб'єкт-об'єктною реальністю, метафізично «охоплює» матеріально-ідеальне буття, «трансформує» його спочатку на «метафізичне буття», а потім на фізично-природне буття («перша природа»), «другу природу» – соціосферу, «третю природу» – культуросферу, «четверту природу» – креатосферу штучних людських витворів. *Вищий антропоприродний витвір – це інфосфера людських знань, котрі безперервно нагромаджуються та акумулюються в активно-функціонуючій епістосфері наукової реальності, набуваючи самих різних семіотичних значень.*

(13) Свідомість у семіотичній безперервності свого проявлення в якості «семіотичної свідомості». Вона визначально семіотично-неперервно «конструює» об'єктний світ у його суб'єктних смислах і значеннях, тобто в суб'єкт-об'єктній «S-O єдності» і первинній «S-O коннекції». Це і є первинна суб'єкт-об'єктна нероздільність сущого в його безперервній «S-O континуальності». Семіотична свідомість може виступити як у власних «смислозначеннях» для себе, так і для всього «екзистуючого буття».

Онтологічно ця «подовжена» і «безперервна» екзистенція відбувається як «транснатурація» буття (М.К.Мамардашвілі), а гносеологічно та епістемологічно – шляхом семіотичного «означення буття» і наданого йому «семіотичного існування» у формах смислової «безперервності світу» [1, с.22,24]. Тому в єдності семантики і семіотики буття відбувається розвиток «розуміючого буття», що й фіксує **«семантико-семіотична свідомість»**. Функціонально-рефлексивно вона проявляє себе у внутрішніх «ментальних діях» багатомірного і гіперактивного мислення. Воно функціонує як менталосферне **«актантне мислення»**, що спрямоване на розвиток ноо-свідомості в актах «S-O ноо-розуміння», «S-O ноо-мислення» і «S-O ноо-пізнання».

(14) **Ноосферна свідомість** у формах ноосферного світорозуміння з «виходом» у метафізичне буття креативно-синергетичної реальності. За авторською концепцією, вона системно-понятійно і метасистемно репрезентує себе у ноосферному розумінні через спектр відповідних ноо-понять, імпринтів, конфігураторів і сигніфікаторів, методів і способів ноосферного семіопозначення буття в понятійних «операторах ментально-реальної дії» та в **«реальнісних квантах» трансформації буттереальності**. Все це представлено у відповідному Семіотичному проекті, але потребує поняттєвої сигніфікації в **Ноосферному проекті** у відповідних «ноосферних конструктах». Вони мають власну *«когнітивно-семіотичну представленість, означеність у «когнітивних конфігураторах» як семіотичних конструктів у відповідних «шкалах понять», в котрих і виявляються основні характеристики ноосферної свідомості за вектором онтогносеологічної направленості до ноо-розуміння і ноо-мислення, «когнітивної організації» і реалізації Ноосферного проекту зі знятими фундаментальними «граничними» обмеженням. В разі чого «ноо-свідомість» у своїй «ментальній необмеженості» предстає як «космо-холістична свідомість»*. В такій своїй «космічно-єдиній» ментальній якості вона виявляє себе як «з'єднана свідомість» та «універсальна свідомість», котра

при здійсненні трансцендентального переходу піднімається на вищий рівень «ноосферного світорозуміння у ментально-психічному і холотропно-космічному вимірах», переходить з «мікрокосмічного формату» менталосфери ноо-суб'єкта в «мегакосмічний формат» буттєреальнісної ноосфери і космоноосу [10, с.456]. В аспекті розвитку високорівневої «безперервної свідомості» і континуального багатомірного (і вищевимірного) мислення це є високорівнево-ментальній ПФ-синергоперехід, що здійснюється у сформованій ноо-су'б'єктом білатеральній нейротканині головного мозку, котра здібна генерувати-рефлексувати квантово-польові інформаційні процеси та ментально-польові ноо-процеси.

За нашою концепцією, тут операційно спрацьовує **«реальнісний конфігуратор» онтологічного «розпізнавання-взнавання» вищих мірностей буттєреальності**. Він операційно конфігурує реальність у релевантній співвідносності мікро-мега масштабів існування **суцього як «холістично єдиного «нооОб'єкту»**, котрий інтенцюється нооСуб'єктумом в екстенції-екзистенції **реального ноо-буття**. Тоді ноосферне буття у своїй «реалізаційній здійсненності» предстає зі знятими фундаментальними обмеженнями гранично-межового буттєсприйняття та в «S-O єдності» саме завдяки «реальнісним конфігураторам», котрі операційно функціонують як **«ноо-конфігуратори» ідентифікації ноосферного буття** через ноо-свідомість і ноо-розуміння світореальності. Але, щоб ноо-конфігуратори подібним чином операційно функціонували у своїй «основній функції» реальнісно-масштабного «S-O зв'язування» дійсності у «конфігураціях ноо-буття», а потім – у «конструкціях єдиної (єдинопольової) реальності», необхідна їх дія в якості **«антропоконфігураторів» ноо-буття**. А в соціокультурному сенсі – як **«соціоконфігураторів»**, і **«культуроконфігураторів»**, котрі в когнітивному і креативному аспектах виступають в якості **«когнітофігураторів»** і **«креатоконфігураторів»**, набуваючи при цьому значення функцій «розпізнавання-таксономії» смислосзначенових **«ментальних конфігурацій»**

антропосвідомості і антропомислення або *«семантоконфігураторів»*. В таких значеннях вони предстають у конфігураціях ІСП – інформаційно-семантичних паттернів та *«семіоконфігураторів»* у конфігураціях ІСІ – інформаційно-семіотичних імпринтів.

Один з розробників системної теорії інформації Є.В.Луценко, що досліджував системне використання інформації в автоматизованих системах управління «активними об'єктами» (в репрезентації економічних, соціально-психологічних, технологічних та організаційно-технічних систем), виділяє в множинних «конфігуративних процесах» лише один «когнітивний конфігуратор», (ігноруючи інші). Під яким розуміється «мінімальний повний набір базових когнітивних операцій, достатній для представлення різних процесів пізнання» [47, с.127-128]. За В.А.Лефевром, котрий один з перших розробляв подібні когнітивні операції, під «когнітивним конфігуратом...розуміється мінімально повний набір поняттєвих шкал або конструктів, достатніх для адекватного опису предметної області». В цьому аспекті Є.В.Луценко «конфігурує» відповідний «синтез інформаційної моделі предметної області» на основі «когнітивної структуризації і формалізації предметної області» у відповідній «шкалі понять» з «базових когнітивних операцій», технологічно-операційно «орієнтованих на інтеграцію з когнітивними технологіями» [47, с.126-127]. Подібний конструкт, що представлений в «шкалі понять» з інформаційно-когнітивних операцій та когнітивних технологій їх операційного здійснення, моделюється наступним чином у своїх основних функціях, що синхронізовано реалізується в єдиному *когнітивно-технологічному функціоналі*. А саме:

(1) – це моделюючий конструкт, що технологічно орієнтований на головну мету або когнітивну операцію «вхід-1»: під подібним «входом» розуміється постановка завдання у напрямі здійснення «синтезу інформаційної моделі» управління «активними об'єктами» [47, с.127]; за нашою концепцією, це

інформаційна «супермодель» в конкретно-конструктивній репрезентації Семіотичного і Ноосферного проектів;

(2) – надалі формуються конструкти з адаптаційних операцій на відповідному операційному «вході -2»; а саме – це «адаптація інформаційної моделі» до операційного об'єкта управління в конструктах і поняттях «навчаючої виборки», котрі зорієнтовані на забезпечення «структурної репрезентативності» і визначеності «суттєвості факторів» управління об'єктом; сюди також входить конструктивна «сформованість класів», «оптимізація інформаційної моделі по факторам і класам», «оцінка адекватності» моделі і об'єкта [там же]; в нашій концепції подібне може бути представлено як *«адаптаційна супермодель»* пристосування «Семіотичного проекту (в його 5-и параметричній проєкційності») до Ноосферного проекту в тих же параметрах, але з інноваційною «ноосферною якістю»;

(3) - ідентифікаційні операції, що конструюються на когнітивно-операційному «вході-3»: це ідентифікація моделі, прогнозування «станів об'єкта» за даною «ідентифікованою моделлю», а також розвиток об'єкта, «вироблення управлінського впливу», «присутність-відсутність» управлінського впливу, самоуправління і саморозвиток тощо [там же]; в нашій концепції – це регулююча дія ноо-фактора при реалізації *«ідентифікаційної супермоделі»*, що сигніфікована в конфігуранторах Ноосферного проекту;

(4) - конструкти з «об'єктної відповідності», фіксація «стану об'єкта» та визначення «сполучення факторів» в умовах «типового управління» об'єктом або повного «досягнення цілей управління»; це потребує «когнітивних операцій» в таких «поняттєвих конфігураціях»: «неформалізуємий пошук рішення»/«типове рішення», «запам'ятання нових факторів» та «нових класів», визначення «нових нецільових станів» і приведення їх до «типового управління», «кластерно-конструктивний семантичний і когнітивний аналіз» (підкр. нами), «заміна відсутніх факторів», «застосування результатів аналізу», «прогнозування», «прийняття рішень про управлінський вплив», «виконання

рішення» тощо; за своєю суттю це є «інноваційна супермодель» з технологічної реалізації Ноосферного проекту з одночасною оптимізацією результатів його впровадження;

(5) - конструкти «кінечної реалізації» і перехід об'єкта у «заданий цільовий стан» [47, с.127-128]; за нашою концепцією, це *створення на основі Ноосферного проекту операційно-технологічного ноо-реалогнозиса, що як активний об'єкт самоуправляється за ноометричною дією ноо-фактора континуального буттєіснування.*

Подібний «мінімально повний набір» інформаційно-технологічних «шкал понять» в якості «когнітивних конструктів», а також «базових когнітивних операцій» з цих понять і конструктів дозволяє здійснити операційно-технологічне ІТ-програмування. Традиційно воно здійснюється за стандартними процедурами та алгоритмами АСУ (автоматизаційної системи управління), а нетрадиційно – з урахуванням «активного об'єкта» та його поведінки, котра програмується в режимі «управління активними об'єктами». Тобто «когнітивний конфігуратор» використовується суто техногенним способом без врахування ключових факторів креативних «антропоконфігурацій» культурогенного типу.

За нашою концепцією, «конфігурування» понять, конструктів, операцій конструювання-реконструкції і трансформації «буттєоб'єктів», що *стали» активними об'єктами»* внаслідок «інтенційного впливу» на них «активних суб'єктів», *можливо тільки в антропному масштабі та антропорозмірності. Тобто при обов'язковому пріоритеті і домінуванні «антропоконфігураторів» в культурогенній системі їх використання – вже в якості «семантоконфігураторів», «семіоконфігуратрів» і «нооконфігураторів».* Якщо виходити з раніше представленої «антропоконфігурації суб'єкта» в його «трьохродовій активації» (від «почуттєвої активації» об'єкта до його «аперцептивної активації» ментальністю суб'єкта в їх когнітивно-активній «S-O коннекції»), то формування «шкали понять», їх конструктів та «операторів

понять» в адекватності їх «функціональних дій» відбувається з висхідного пункту «модальності висказувань суб'єкта». І тільки після такого первинного «модального означення» у спільності об'єкта з суб'єктом та у їх висхідній «S-O модальності» починається «категоризація суб'єктних висказувань» відносно об'єкта, котрі й можна зводити у відповідні «шкали понять». Однак для цього треба пройти ще 4 етапи «формотворення понять» (плюс п'ятий етап «шкалування») у їх «інтенційній спрямованості» та референції на релевантну «екстенцію об'єкта» у напрямі до їх спільної ноосферної «S-O активності» та відповідної репрезентації в Ноосферному проекті. А саме:

(1) - виділення «категорії значимої раціональності» відносно конкретних (виділених) об'єктів для наступного оперування ними як поняттями: це **базові «поняттєві номіналізації»**;

(2) - фіксація модуляцій становлення «активної буттєвісної реальності» у протенсивних діях суб'єкта у їх направленості до «об'єктобуття»; це **«екстенційні об'єкти»** інтенційної автореференції суб'єкта;

(3) - створення **«когнітивних об'єктів»** у відповідних семіотичних квадратах», що «таксономують» об'єкт у певній «когнітивній конфігуративності», а саме – в практично-пізнавальній «об'єктоконфігураціях» і морфопредметностях ;

(4) - **семіотичні поняття** в поняттєвій номіналізації категорій єдиного суб'єкт-об'єктного буття в його «S-O активності»;

(5) - шкалування понять як базових для описання та оперування у Семіотичному і Ноосферному проектах в якості семантичних понять і **ноо-понять відповідних екстенційних ноо-об'єктів**.

«Номіналізація» понять з їх конструктів у відповідних термінологічних визначеннях «terminus novus» надалі відбуваються у наступній «покроковій» послідовності формостворення релевантних «когнітивних конфігураторів» і «ноо-конфігураторів» для їх використання у Ноосферному проекті (дивись когніто-ноограму КНГ-2).

До основних «ноосферних конструктів» понять, як видно, відносяться ті, що семіотично «конфігуруються» у відповідні «когнітивні оперони понять», або в оператори-інструменти «поняттєвої дії» та «інструментальні поняття». Тобто це такі *«функціонально-системні поняття, котрі використовуються в інформаційно-комп'ютерній системі для здійснення базових когнітивних*

Когніто-ноограма КНГ-2

Когнітивне конфігурування конструктів «семіотичних понять» в «операційні поняття» та «базові номіналізації» Ноосферного проекту

операцій за відповідним алгоритмом ІТ-програмування. В нашому контексті до них можна віднести всі ті **когнітивні оперони понять**, що відображають певну напруженість інтенційного суб'єкта: «тенсивність», «кон-тент» і «протенсивність» імпульсно-енергетичного напруження у здійсненні «інтенційних задумів» в напрямі їх екстенційної буттереалізації в якості «екстенційних об'єктів». За своїм «S-O зв'язком» та «S-O екзистенцією» вони виявляють себе у сумісному «екзистуючому бутті». Подальші активні когнітивно-оперонні дії спільного «S-O екзистування» в режимі ментального

«інтенційно-екстенційного напруження» зобумовлює появу «ноо-зв'язків» та їх ноо-ралізацію, в разі чого проявлена «реалізаційна ноо-тенсивність» суб'єкта перетворює його на ноо-суб'єкта. Дискурс ноо-суб'єктів вже виходить за межі когнітивних оперонів семіотичних понять і утворює відповідні «генералізовані оперони, «оперонні комплекси» (з відповідних когніто-семіотичних понять), що типологізуються у відповідні «конструкційні кластери» з операційних ноо-понять, характерних для нософерного дискурсу ноо-суб'єктів. В нашому випадку це **«кластерно-конструкційна типологія» «ментальної ноо-тенсивності»,** що характеризую **ментальне напруження ноосферного розуміння і ноо-мислення.** В цьому понятійному «ноо-кластері» представлені такі основні типи ноо-понять, а саме:

- актентори (\overrightarrow{act}) – це всі «оператори понять», «операційні поняття» і «реалопоняття», що зорієнтовані за своєю дією по вектору «активації-актуалізації», екстра і «гіперактивності», рефлексивної активності і **«менталоактивності» зі знятими «фундаментальними обмеженнями в «ноо-активності»;**

- інтентори (\overrightarrow{int}) – це поняття-оператори, що як «операційні поняття», функціонально представлені за вектором автореференційної дії «інтенційного суб'єкта»; з них формується внутрішній «ментальний контент», з котрого когнітивно конфігурується «внутрішній проект» з реалізації висхідних суб'єктних інтенцій в зовнішніх «об'єктоекстенціях»;

- екстентори (\overrightarrow{ext}) представляють собою відповідні поняття-оператори в конструктах здійснення «проекуємих інтенцій» на дійсне буття; воно конструюється як «об'єктореальність» зовнішніх «об'єктоекстенцій» суб'єкта, з чим вони перетворюються на «екстенційних суб'єкті» власної об'єкто-творчої самореалізації і в «S-O зв'язку» стають ноо-суб'єктами;

- потентори (\overrightarrow{pot}) – є такі поняття-оператори, що інтерпретують всяку потенційність у «можливості здійснення» (онтичність) та в «потенціалі реалізації»; наявні «стани потенціювання» представлені як «актуальна

статичність», «пред'явленість реального потенціалу», реальна можливість переведення потенційного стану в релевантний «актуалізаційний стан» в режимі «активація-трансформація-реалізація»; тому «потентори» можуть «пред'являти» себе, у трьох основних модусах: актуалотентори (актентори), субтентори, субстанс-тентори (суб-субтентори), а саме:

- реалотентори ($re\vec{a}lt$) як поняття-оператори, що характеризують режим «активації-актуалізації-реалізації» інтенційних задумів суб'єкта в їх «екстенції-реалізації», «екстерналізації-екзистенційності» об'єктобуття у його дійсному існуванні (реальній дійсності);

- субтентори ($sub\vec{t}$) – це «операційні поняття», в яких можна характеризувати «субелектронний стан» внутрішньої «замкненої» реальності мікро-мікросвіту електронів у стані «конфайменту»; через відповідні «субтентори операцій» здійснюється виведення зі стану «внутрішньої замкнутості» субелектронного мікро-мікросвіту, використовуючи їх в якості **«програмуючих субтенторів» інформаційно-кваркового поля («хромограми»); саме через субтенторно-цвітове «хромополе» («техноцвітових кварків»)** здійснюється вихід з «конфайменту» у субатомний, «явлений» в мікромасштабі «квантово-атомний мікросвіт»; це актуалізований стан інформаційно-квантового поля вже в актуально-об'єктній реалізації субстанційно «заданої» поле-інформаційної програми існування «нашої» мікро-макро-мегареальності даного матеріально-фізичного типу;

- субстанс-тентори (суб-субтентори) [$ssub\vec{t}$] – це «операційні поняття», в котрих можна характеризувати «суб-реальність» як деякої «дійсної потенційності» або «субстанції» і потенційованих «субстантивів»; в подібній «реальній потенційованості» може бути закладена первісна програма «креативної реалізації» субстанс-тенторів в дійсних світореальностях через відповідні «субстанстентори реалодійснення» і «субстанстентори метапрограм»; їх можна ментально репрезентувати в операційних поняттях «субстанційних морфоконфігурацій», «інформаційно-семантичних паттернів»,

«парсів», «ментальних об'єктів», «морфопакетів програм», «векторних бозонів Хіггса» («вторинних» і «третинних»), «генералізацій морфем», «морфограм і парсограм» тощо;

- актантність (\overrightarrow{act}) – є «поняття-оператор», в котрому виражена направленість поняття на дієвість в індікації «актантної міри», в котрій представлена ступінь проявленої дієвості і «тенсивності» у відповідних параметрах (інтервалах) дії; це також і «понятійне навантаження» на дію і «дієву реалізацію», «сила актантності» в інтенціях суб'єкта, «екстенцій реалізації», *«актантна сила» потенційованості суб'єкта на «реалоздійснення» об'єкта через силу «ментально-предметного напруження»;*

- ретентори (\overrightarrow{ret}) – це поняття-оператори, що вказують на «реконструктивне напруження» і характеризують «актантні сили» у здійсненні реконструктивної трансформації дійсності в «S-O режимі» буттєвісної «інтенції-екстенції»; тобто це «конструктивні сили» реалізації «інтенційних задумів» суб'єкта за конструктивно-технологічними розробками Ноосферного проекту та ІТ-програмою «об'єктоздійснення» буття в «ноосферно-ретентних конструкціях»;

- транстентори ($\overrightarrow{trānst}$) – це операційні поняття, що характеризують актантні «трансформуючі сили» з переходу-перетворення «онтологічних станів» сущого в інші реальнісно-онтологічні стани з набуттям нових якостей при здійсненні загального онтогносеологічного руху; *саме в таких «транстенторних переходах» можливе виявлення – фіксація дії «сильного-слабого» антропного принципу у трансформативно-стабілізуючих і гармонізуючих регуляціях онтологічних процесів, котрі мають великий і критичний «градієнтний перепад» енергій-синергій при зміні їх рівнів-вимірів, а також коли виникає необхідність їх «зв'язання» у деякому «градієнтному і балансі» через онтологічно-фазові переходи;*

- синерготентори ($\overrightarrow{sinṭ}$) або «операційні поняття» вищої актантності у своїй направленості на креативно-синергетичну «інтенційно-екстенційну дію»; ними, наприклад, були раніше охарактеризовані синерго-біфуркаційні процеси,

ноосферне світорозуміння і ноо-мислення, основні «синерго-операції» з реалізації «синергетичної понадпрограми», аферентивно-випереджуючої дії відповідної ментало-інтелектуальних операцій за їх певною «операційною програмою», що відпрацьовується синергокомп'ютером [10, с.465-467]; серед них можна виділити наступні основні «синерго-операції» в якості *програмуючих «синерготенторів», котрі інформаційно-синергетично вказують на енергетично необхідний потенціал, що потрібний «інтенційному суб'єкту» для ментальної потенціювання-реалізації «екстенційної програми» його операційно-творчої самореалізації за ІТ-алгоритмами синергокомп'ютера, а також дешифрування висхідних «субтенторних програм» (синергограми кваркового-квантового «хронополя»).* А саме:

- (1) – синерготенторна операція з настройки синергокомп'ютера на уловлення-детектування шифрів і кодів, що задані в «синергопрограмі»;
- (2) – синерго-операція з моделювання «духовних гармонік» (суб'єктних інтенцій) інформаційно-синергетичного поля заданої «синергопрограми»;
- (3) – синерго-операція з субтенторного дешифрування синергопрограми світової понадсистеми як «єдиної реальності» (в її «єдинопольовому» з'єднанні в онтосах МММ-реальності);
- (4) – субтенторна операція зі створення акумуляційно-ресурсивної моделі «універсальної металюдини» або «холістичного суб'єкта» з ноосферною операційністю ноо-суб'єкта як «синерголюдини», здатної до творчо-космічної діяльності в якості homo universalis;
- (5) – субтенторна операція з пошуку та ідентифікації «синергетичного інтерфейсу» у «програмних параметрах» суб'єкт-об'єктної єдності буття і мислення, ноо-суб'єкта і ноо-об'єкта у їх синтетичному «S-O ноо-бутті» [10, с.466-467]; саме через подібну «синерго-операцію» і стає зрозумілим та можливим «розвиток ноосферного світорозуміння у його пов'язаності з мікро- і мегаформатом у масштабі ментально-психічного, нейронно-мозкового і холотропно-космічному вимірах [10, с.456].

За подібним антропокультурологічними, понятійно-логістичними, креативно-синергетичними і семантико-семіотичними передумовами і здійснюється *метанізнавальна, метасистемна і «метакогнітивна координація» всіх складових Ноосферного Проекта. За цими передумовами також реалізуються і всі основні умови «когнітивної організації» і «креативного здійснення» Ноосферного проекту* та його представлення в основних методологічно-базисних конструктах і когнітивно-креативних конструкціях праксіологічної реалізації, що представлено на гносео-онтонограмі ГОНГ-3.

Подібний Ноосферний проект потребує свого відповідного кодування і декодування при розробці і створенні Ноосферної програми, записаної в операційних поняттях і конструктах, що сукупно і представляють когнітивну операцію кодування. І зворотньо – при практичній реалізації цієї Ноо-програми шляхом її «реальнісного конфігурування» в понятійних і сенсорно-образних «реальнісних конфігураторах» і подальшого декодування програми, коли вона у своєму розкодованому вигляді предстає в натуралізації морфоопредмеченої об'єктодійсності та екзистуючого ноо-буття. Якщо рухатись у напрямі ІТ-програмування Ноосферного проекту, то необхідно послідовно пройти ряд етапів звичного (стандартного) ІТ-програмування на відомих «програмних мовних мовах», але представлених у відповідних дискурсах. А саме – це етапи інформаційно-семантичного(дискретного)ІСД-програмування, інформаційно-семіотичного (континуального) ІСК-програмування, інформаційно-субстанційного (морфологічно-конфігуративного) ІСМК-програмування.

Для ІСД, ІСК та ІСМК програм потрібно створювати не тільки «мову програмування», але й самі «первинні конструкти» операційний поняття і категорій. Це операційні «конструктограми», що вводяться у відповідні програми для здійснення Ноосферного проекту. До них належить також відповідний інформаційно-понятійний апарат, заведений у базу даних: імпринти, сигніфікатори, їх модулі та «оперонні блоки», «кодограми»

(шифрування і дешифрування програм), базові когнітивні операції та інформаційно-технологічні алгоритми, включаючи IT-алгоритми ноограм.

Загалом, потрібно створення відповідного *«програмного комплексу» (ПК) з інформаційно-реальнісного декодування Ноосферної програм.* А також семантичної і семіотичної програм як *«протенсивних програм» з системною дією ноо-фактора як референційного антропного «ноо-принципа».* В цьому аспекті треба розкрити дію ноо-фактора за його *«онтологічною функцією»* регуляції всесвітніх процесів та їх спрямування у русло стабілізованого і досконалого ноо-буття.

Ноосферний проект

в методологічно-базисних конструктах та когнітивно-креативних практиологічних пераметрах онтогносеологічного реконструювання і ноосферно-операційного конструювання континуального становлення ноо-буття як безперервної космоноотичної реальності (ноо-процес виникнення-становлення космоноотичної буттєреальності з актуалізованого стану суб'єктної інтенційності та реалізації ноо-суб'єктума в реалізовано-здійснених станах ноо-об'єктума вищої онтологічної вимірності)

№ з/п	Основні параметри когнітивно-креативної онтогносеологічної ідентифікації безперервності світу у модусі ноо-буття	Операційне буття «безперервного світу» в когнітивній екзистенції актуалізованих «когнітивних суб'єктів» у їх з'єднанні з об'єктним континуальним буттям (екзистенційне когнітивне буття)	Ноосферне буття єдиної суб'єкт- об'єктної реальності в креативній екзистенції інтенційного ноо-суб'єктума в ноо-об'єктумах тонкофізичного безперервного буття (екстенційне ноо-буття «реалізованих ноо-суб'єктів»)	Витончене космоноотичне буття метафізичної ноо-реальності в понад-детермінації суб'єктумів і об'єктумів в реальнісних субстантивах і ноо-кодованих субтенторах (потенторах, актенторах і реалотенторах), що розкодовуються за ноо-грамами (семіограмами і семантограмами) дійсної реальності «реалізованого ноо-буття»
1	2	3	4	5
1	Типологія суб'єктності і ноо-суб'єктума	Суб'єкт-оператор в когнітивному статусі «операційного суб'єкта», здатного до реконструкції дискретного буття і конструювання когнітивного об'єктума безперервного буття. Створення когнітивного конструкта континуальної екзистенції недискретного становлення буття в	Креативний суб'єкт в реалізаційному статусі (реалосигніфікації) ноо-суб'єктума та його реалізації в креативній екзистенції у відповідному номіналізованому ноо-об'єктумі. Набуття ноо-суб'єктумом, реалізованого в ноо-об'єктумі, власного потенціала та його акумуляції і проявлення в актенторах дії.	Ноо-суб'єктум у власній потенційній екзистенції неактуалізованого субстантива (субтентора і номіналізованого потентора). Креативний ноо-суб'єктум в актантному вираженні через синергодії до актуалізації (в номіналізованих актенторах дії) з подальшою реалізацією субстантива ноо-суб'єктума в буттєтворенні та екзистенції субтентора в номіналізованому ноо-об'єктумі. Реалізація інтенційно-номіналізованого ноо-суб'єктума в екстенції буттєутворення через синерго-актантні способи приведення в дію реалотенторів буттєвісної реалізації екстенцій буттєтворення в актуальні стани екзистенції ноо-буття.

		номіналізованому онтологічному об'єктумі.	Здатність ноо-суб'єктума до створення автентичного власного номіналізованого і персоніфікованого субстантива та його інтенціювання як субтенора буттеутворення.	Буттереалізація в онтологічному ноо-процесі «інтенція-екстенція-екзистенція» в актантному режимі синерготенсивності буттестановлення. Ретенція субстантивів зі стану синерготенсивності у буттевісний стан ноотенсивності космоноосу. Понятійна сигніфікація і сенсibilізація морфотворень ноо-об'єктума за інтенцією-екстенцією ноо-суб'єктума.
2	Характер буттевісного існування та екзистування буття в онтологічних об'єктумах	Безперервне існування в однорідності екзистенційних станів суб'єкта і об'єкта в єдності семіотичних форм в «центрах референції». Екзистенційна буттевісна референція операційних практик як самоочевидних і самодостатніх у здійсненні когнітивним суб'єктом у єдності з когнітивним об'єктом. Суб'єкт-об'єктна когнітивна реконструкція буття в єдиній координатній конструкції безперервної екзистенції становлення континуального буття у його суб'єкт-об'єктній з'єднаності.	Ноо-суб'єкторні і ноо-об'єкторні фактори екзистування буття в єдиній координатній метасистемі. Сигніфікація ноо-об'єктума буття як «реалізованого ноо-суб'єктума» в його онтологічній номіналізації за релевантними і персоніфікованими іманентними інтенціями, екстерналізованими екстенціями-екзистенціями. Конструювання інтенційно-екстенційного ноо-буття в реалізації-розгортанні власної екзистенції ноо-суб'єктума в номіналізованому ноо-об'єктумі за фундаментальними принципами всезагального Онтогносеологічного руху до Єдиної суб'єкт-об'єктної реальності Онтогнозису. Реалізація актантних конструктив онтологічних дій ноо-суб'єктума в актантних структурах номіналізованого ноо-об'єктума. Становлення ноосферного «буття дій» з актуалізації безперервно-континуальних актантних структур буттевісного ноо-об'єктума і реалізації фундаментальних взаємодій буттестановлення»	Космостановлення ноо-буття в актантних (дієвих силах) з'єднання космос-суб'єктума і космос-об'єктума у напрямі «просування-актанції» буття у вищі онтологічні вимірності (з R=3 до R=4-5). Космоноотична самоорганізація світоустрію через синергодію ноо-актанторів космоноосу з реалотенторною (реалізаційною), антенторною (передавасною) і антенно-модуляційною (сприймаєною) синергодією неоптично-несфероїдного типу екзистування ноо-буття. Становлення-світоутворення витонченого космоноотичного світоустрію, метафізичне здійснення космо-ноотичного буття з реалізацією всіх онтичних потенторів ноо-буття в даному номіналізованому світоустрію космо-об'єктума (субкосмоси і субсвіти). Реалотентори (сили, дії і актанції з буттевісної реалізації), синерготентори (синерго-акумуляційні сили з актуалізації нообуття), ретентори (реконструкційні буттевісні синергодії), що діють у напрямі активації всіх потенціалів-потенторів, закладених в ноо-кодкових субстантивах та спричиняють (як субстентори) реалізацію розшифрованих код-інтенцій ноо-суб'єктумом в екстенціях-екзистенціалах автентично номіналізованого ноо-об'єктума. Репрезентація <u>космонооса як ноокосмоса</u> в його первинно безперервно-неоптичному і ноосферно-континуальному стані та в якості безперервної неоптично-несфероїдної ноо-реальності. Екзистерналізація з ноо-субстантивів у первинному синтезі ноо-суб'єктума і ноо-об'єктума з

			<p>«в онтично- онтологічних конструкціях синерго-тенсивно впорядкованого і улаштованого світоустрію в безперервно-буттєвісному ноо-об'єктумі</p>	<p>подальшою оптично-сфероїдною номіналізацією ноо-об'єктума та з атрибуцією ноо-суб'єктума в ноо-бутті.</p> <p>Репрезентація ноо-суб'єктума в якості антентора (як антенного передавача-приймача), детектора і транслятора-транстентора витончених тонкопольових модуляцій субстантива у відповідних «ноо-актанках субтенторів дії». Їх трансляція і втілення в автентичні модуси та опредмечено-неопредмечені форми буттєвісної екзистенції в поняттях і сигніфакторах інтенцій-екстенцій ноо-суб'єктума.</p>
3	<p>Основний спосіб буттєвісного дискурсу (домінуючий дискурс світорозуміння)</p>	<p>Операційний дискурс суб'єкт-об'єктного з'єднання у автентичному бутті як сукупності напружень актуалізації і реалізації сущого. Подолання «розриву напружень» в буттєвісному опредмеченні сущого, зменшення тенсивної неоднорідності модуляцій буттєстановлення, досягнення універсальної впорядкованості і онторегуляції. Буттєвісна самоорганізація при періодично-фазових переходах-взаємотрансформації на стику «світу перервного» (фізичного) і «світу безперервного» (мета-фізичного).</p> <p>Референтивний дискурс в «центрах референції» як станів врівноваженості, фіксуємих у семіотичному дискурсі співпадання модальної компетенції</p>	<p>Ноосферно-інформаційний дискурс в сигніфакторах ноо-розуміння та в єдності ноо-суб'єктума і ноо-об'єктума.</p> <p>Інтенційний дискурс ноо-суб'єктума з реалізацією інтенцій через екстентори впорядкуючих дій та оператори екзистування буття як ноо-об'єктума.</p> <p>Актантний дискурс реконструктивних дій і конструктивних суб'єкт-об'єктних взаємодій в єдиних онтичноонтологічних конструкціях і ноо-буттєвісних реалізаціях ноосферного буттєстановлення.</p> <p>Автореферентний ноосферний дискурс, в котрому ноо-суб'єктум випереджуючим чином аферентно проектує свій габітус-інтенцію на ноо-об'єктум і здійснює семантично-семіотичне «інвестування» в ноо-буття як вищу смислосназначимість буттє-екзистенції сущого в його безперервному і вдосконалюючому</p>	<p>Космоноотичний дискурс змінного буття, змінених (з'єднаних) суб'єкта і об'єкта в їх неоптично-несфероїдній репрезентації безперервно-континуальної ноо-реальності в її негранично-необмеженій подовженості та в безкінченному онтогносеологічному русі.</p> <p>Номіналізований дискурс різнотипових ноосфер різної оптично-сфероїдної якості як сфер-буття реалізованих ноо-суб'єктумів в номінаціях (персоніфікованих номінаторах) автентичних ноо-об'єктумів.</p> <p>Актуалізаційно-ноосферний дискурс інтенційної реалізації номіналізованих ноо-суб'єктумів в екстенціях-екзистенціях автентично номіналізованих ноо-об'єктумів. Актенторна (аккумуляційно-актуалізаційна), реалотенторна і ретенторна (конструктивно-реконструктивна) трансляція понятійних структур. Транстенторна ретрансляція дискурсу в ноосферно-актантних структурах на різнотиповій континуальності світоустрію як ноокосмічного Універсуму.</p> <p>Ноо-модуляційний дискурс в інтенторах-екстенторах буттєтворення-буттєстановлення ноо-об'єктума як оптично-конфігурованих ноосфер (сфероїдного типу).</p>

		<p>суб'єкта з модальним існуванням (екзистенцією) суб'єкта. Операційні практики «суб'єктивного» утворення когнітивних об'єктів та їх «об'єктивної» реалізації в автентичних креативних об'єктах (як топосів творчого опредмечення).</p>	<p>онтогносеологічному русі та онтоноогенезисі. Синергокреативний дискурс модальних ноо-трансформацій: «потенціація – актуалізація» (роз'єднання – не роз'єднання), «віртуалізація – реалізація» (не з'єднання – з'єднання).</p>	<p>Ноо-екзистенційний дискурс, представлений в буттєвісних екзистенціалах, через екстентори форм, фігур і конфігурацій та в певних композиціях ноо-буття (екстернальні композитрони).</p>
4	<p>Ступінь однорідності-різнорідності та універсальності буття, буттєвісної рівневості та онтологічної багато-вимірності.</p>	<p>Реальнісно-неперервне екзистування буття у з'єднаності, однорідності і різнорідності екзистенцій. Ідентифікація єдиних і безперервних буттєвісних змін в «перетікаючі станах» буття, екзистенційних модуляціях та в «станах модуляцій», Вирівнювання неоднорідних і «неструнких» (синкопованих) пульсацій буттєвісних проявлень, зменшення тенсивно-полярних напружень та їх врівноваження через злагоджену «автодинаміку напружень» і протенсивність екзистенційних коливань. Врівноваження «модуляцій становлення» і розвитку однопорядкових різнорідних гетерогенних структур в гомогенні однорідні структури нормо-</p>	<p>Універсальне нормотенсивне ноо-буття в суб'єкт-об'єктній єдності буття і мислення. Досягнення вищої ступіні ізотропності та ізоморфності буття у певних фрактальних конфігураціях і фрагментальних композиціях, в реалізованих онтичних конструкціях онтологічно «продвинутого буття» в суб'єкт-об'єктній пов'язаності і ноо-збалансованості. Підняття на ступінь синергетично збалансованого ноо-буття в світоустрях ноосферної синерготенсивності в дії тонкофізичних «малих сил», що мають понадвисоку енергоефективність. Становлення високорівневого буття вищого ступеню витонченості, котре у своєму онтологічному русі та безперервній подовженості, що приймає</p>	<p>З'єднання в універсальній і безперервній ноо-однорідності всіх рівнів і онтологічних вимірів космоноотичної реальності в буттєвісній понаддетермінації ноо-суб'єктувів і ноо-об'єктувів. Їх вищевимірний ноо-синтез в тонкопольових реальнісних субстантивах (реалотенторної дії) і ноо-кодових субстантивах (потенторної дії). Регресія і трансгресія буттєвісної різнорідності до всеєднісно-реальнісної ноо-однорідності. Транстенторне вирівнювання і ноосинергетичне врівноваження буттєвісних напружень та екзистенційних флуктуацій буттєстановлення (знизу) і буттетворення (зверху) у всезагальному і всеєднісному ноо-онтогенезису суцього. Підняття на вищевимірну ступінь з виміру космоноотичного світоустрію у вимір субстантивного світорозположення та його первинних точково-зжатих актично-світлових сингулярностей первореальності. Зв'язування через первинну актореальність всіх різнорідних багатовимірних реальностей, буттєутворення екзистенцій суцього в однорідну ноо-реальність через актотентори</p>

		тенсивного буття безперервного світу. Балансування гомогенних і гетерогенних структуроутворень.	бутге-ноосферну і космоноотичну вимірність. Досягнення через ноо-однорідність ступеню космо-ноотичної єдності різнорідних і різнотипових ноосфер, з'єднання ноо-суб'єктумів у всеєднісний ноосферний світоустрій космо-ноосу.	(фотонне гіперсвітло з код-програмою) і реалотентори космоноотичних світоустроїв. Задіяння когезивних сил ноосферного «зв'язування» онтосів різної рівності і вимірності через врівноваження сил актотенсивності, буттетворення-буттестановлення в ноорежимах «інтенсивності-ретенсивності», «проникливості-резистентії», «пришвидшення-уповільнення», «з'єднання-дисипації», «модуляції-трансформації» у безперервному ноо-процесі когезивного «буттетворення-буттестановлення», «буттереалізації» у всьому спектрі дії зв'язуючих сил ноосферної протенсивності.
5	Міра суб'єкт-об'єктної з'єднаності буття у модальності «розуміючого світ-буття» ноо-суб'єктума як втіленого, ідентифікованого і реалізованого в автентичному ноо-об'єктумі	Міра модалізації «суб'єкта дії» в «суб'єкті стану» та міра реалізації «суб'єкта стану» в об'єктному буттестановленні як реалізованих «станів буття» в ноо-об'єктумі. Міра раціональної кате-горизації головних суб'єктних модальностей як «повинення-могутність», «бажання - вміння» в об'єктні екзистенційні модалізації «дроблення-існування». Міра актуалізації і перетворення «модального суб'єкта» в «реалізованого суб'єкта» в ноо-об'єктумі. Міра подолання напружень, що виникають в тенсивних модуляціях когнітивної ідентифікації в режимі реалізації «інтенції - протенсивності-	Міра єдиної суб'єкт-об'єктої «предфігурації», конфігурації, фрактальності і композиційності в певних «фазах тенсивності» стано-влення ноо-буття шляхом реалізації та екзистування ноо-суб'єктума в ноо-об'єктумі. Міра чіткої конфігуративної сформованості суб'єктних інтенцій в фазах тенсивності «протенція-нормотенція-ноотенція» дійсного реальнісного екзистування. Екзистування ноо-буття від станів збудження і «поляризації напружень», (протенсивності і «форічних напружень», ейфорії-дисфорії) до буттевісної сенсibilізації і рівня «ноосферної модальності». Ноо-дискурс екстерналізації інтенцій, валентного напруження ноосферної актуалізації (ноосферна валентність буття) та ноосферної трансреалізації-перетворення «буття дії» в креативне буттестановлення і в ноо-буття.	Міра «потенціації-віртуалізації» (роз'єднання - неєдності) суб'єкта і об'єкта в модальності «інтенції-екстенції» суб'єктума і об'єктума. Міра представленості потенційованого ноо-буття в роз'єднаності-з'єднаності субстантивів як «протоментальних об'єктів». Міра віртуального подолання роз'єднаності субстанції і буття в первинних актах його «неєднісної» віртуалізації до стабільних станів ноо-актуалізації. Міра первинної актантності віртуального ноо-буття в первинних проявленнях і діях буттеорієнтуючого, буттєспрямовуючого і буттєстабілізуючого «онто-логоса» Міра «актуалізації-реалізації» («з'єднання-єдності») суб'єктума і об'єктума в модальності вираження-ствердження ноо-буття як всезагальної і всеєднісної онтологічної даності. Міра повноцінної сенсibilізації ноо-буття в модальності становлення творення форичного образу єдиної конфігурації суб'єктума і об'єктума у ноо-бутті.

	<p>екстенції» суб'єкта зі світ-буттям як «реальності - для - суб'єкта».</p> <p>Міра регульованості та управлінської дієвості у створенні умов (і передумов) становлення з'єданого суб'єкт-об'єктного буття як єдиного «модального світу» предметно реалізованих та актуально функціонуючих єдиних суб'єкт-об'єктних модальностей.</p> <p>Міра сформованості єдиної модальності ноо-суб'єктума, реалізованого в ноо-об'єктумі.</p> <p>Міра креато-оволодіння операційним вмінням конструювати єдиного суб'єкт-об'єктне буття в універс-реалізаційній модальності «буття дії» (буттєтворення) і «буття становлення» (буттє-становлення). Відповідна «операційна діяльність» креатосуб'єкта-оператора, що здатний системно екзистувати ноо-буття.</p>	<p>Міра виявлення «онтичного горизонту» ноо-буття через позитивну валентність можливих «конфігурацій тенсивності» у їх єдину суб'єкт-об'єктну сукупність. Інтеграція-композиція онтичних напружень в «онтологічне становлення». Актуалізація-реалізація їх екзистенцій в автентичне ноо-буття.</p> <p>Міра синергобалансування ноотенсивності у релевантне буттєстановлення ноосферної реальності через протенсивне «вирівнювання-рівноваження» біфуркацій, силових флуктуацій, турбалентностей та осциляцій з «коливань буттєвісної реалізації». Встановлення міри з домінуванням напружень позитивно - валентного типу і «напруження реалізації» з домінуванням над станами дисфоричної тенсивності нерелізацій.</p> <p>Міра буттєвісного домінування протенсивної форми ноосферної реалізації в нормотенсах здійсненого ноо-буття та в потенціалах синерготенсивності.</p>	<p>Міра актантності ноо-буття у його здібності до інтерналізації-екстерналізації, авторизації суб'єкта в «об'єктних образах» та їх морфологіях у складних понадскладних конфігураціях та композиціях, що мають універсальну семантику і семіотику всезагальних універсалий багатовимірної ноо-реальності.</p> <p>Міра багатовимірної субстанційної синерготенсивності суб'єктума і об'єктума. Міра їх протенсивної потенціації для з'єднання-злиття та утворення ноо-субстантивів, що можуть бути актуалізовані - реалізовані у сенсibilізованому ноо-бутті (через кодові потентори, актентори та операційні реалотентори) шляхом креативного буттєутворення (зверху) або еволюційного буттєстановлення (знизу).</p> <p>Міра онтологічно-реальнісного «проникнення-пронизування» (за «мірою прозорості») різновимірних буттєреальностей та однопорядкового ноо-буття через транстентори космонооса в режимі (фазових станах) «інтенції-реалізації» взаємодетермінованих ноо-суб'єктумів і ноо-об'єктумів.</p> <p>Міра «об'єктоутворення» суцього за «інтенційною потребою» суб'єктума в операційно-об'єктному суцшому як «буттєвісного блага» при екзистуванні предметного «буття-в-об'єктах».</p> <p>Міра співвідносності «операційної онтології» та «операційної гносеології» за онтично-гносеологічною мірою їх операційного з'єднання в онтологічно дійсному буттєзнанні.</p>
--	--	---	---

3.3. Інформаційно-реальнісне програмування і декодування Ноосферного проекту в реальнісних циклах системно-управлінської дії ноо-фактора

Котент: Онтогносеологічне інформаційно-реальнісне програмування і декодування Ноосферного проекту у напрямі протенсивного становлення ноо-буття в операційних поняттях трансформативної реконструкції і когнітивного розпізнавання світу у його суб'єкт-об'єктній єдності.

Для адекватної реалізації розробленого Ноосферного проекту в єдиному процесі його програмування-декодування і когнітивного розпізнавання світу у його суб'єкт-об'єктній єдності необхідно здійснити принаймі три «ноо-процедури» семантичної, семіотичної і субстанційної репрезентації буттереальності. Подібна семантико-семіотична і субстанційна ноосферно-процедурна репрезентація та відповідне таксономічне розпізнавання світу *операційно-поняттєво здійснюється як його «когнітивна організація» та метакогнітивна координація з можливістю ноо-управління як активним і понадактивним (гіперактивним) ноо-об'єктом.* В такій якості він предстає тільки у його «Метапізнавальній координації» та за дією ноо-фактора у певній послідовності і зміни «S-O зв'язку», «S-O єдності» і «S-O ноо-автентичності» з висхідної «суб'єкт-об'єктної інтенції» до її реалізації у здійсненій «об'єктній екстенції». Їм співвідносними є релевантні ноо-процедури інформаційно-семантичного (дискретного) ІСД-програмування, інформаційно-семіотичного (континуального) ІСК-програмування та інформаційно-субстанційного (морфологічно-конфігуративного) ІСМК-програмування.

(1) **Інформаційно-семантичного (дискретне) ІСД-програмування.** Воно здійснюється у відповідних понятійних конструктах («понять-операторів»), в інформаційно-семантичних паттернах (ІСП), утворених за відповідними інформаційними «семантичними моделями» (ІСМ), в ІСД-імпрінтах (ІСДІ) алгоритмічного запису ІСД-програм як «семантограм». Це той необхідний

(«мінімально повний набір» когнітивних операцій), щоб успішно реалізувати 3 основні «програмуючі модуси» ІСД-програми, а саме:

- ІСД *«конструкто-грама»* (КГ) в семантокодах операційних понять інформаційно-технологічного програмування за відповідним ІТ-алгоритмом;

- *«паттерно-грама»* (ПГ) в семантокодах інформаційно-семантичних паттернів (ІСП); ІСП утворюються з конструктів і «конструктограм» (оперонів в наборах-шкалах операційних понять за певним алгоритмом), що закладається у «паттернограму» ПГ(ІСП-КГ); в ПГ(ІСП) може «закладуватись» і кілька конструктограм (КГ_i) відповідно до рівня складності семантично ідентифікованих ІСП_i за їх адекватною (автентичною) інформаційною «семантичною моделлю» (ІСМ_i); на її основі розробляється відповідна семантограма для здійснення операцій інформаційно-семантичного (дискретного) ІСД-програмування;

- *«семанто-грама»* (СГ), що записана в ІСД-імпрінтах (ІСДІ) за відповідним алгоритмом інформаційно-технологічного програмування; операційно-скорочений запас семантограми наступний: СГ(ІСДІ) в ІТ-алгоритмах ІСД-програми; ІСД-програмування і здійснюється в семантограмах, наприклад, як процес «інформаційно-імпульсного квантування» дійсності у «квантових комп'ютерах» з квантово-польовим переносом (телепортації) інформації в «інформаційних пакетах» (паттернах ІСП);

(2) *Інформаційно-семіотичне (континуальне) ІСК-програмування*. Воно здійснюється у відповідних операційних конструктах, інформаційно-семіотичних матрицях (ІСМ) та континуальних ІСК-імпрінтах (ІСКІ) алгоритмічного запису ІСК-програм як «семіограм». Для цього створюється, як і в попередньому випадку, відповідний «програмний комплекс» у вигляді «програмуючий модуса» ІСК- програми. А саме:

- *«ІСК-конструктограма»* в семіокодах оперонів як *«згорнутих» наборів операційних понять в коннотаціях «смісла смислів» (СС-значень) у їх основних сигніфікаціях*; тобто конструктограма (ІСК-КГ) представлена не в операційних поняттях, а в «конструктах-сигніфікаторах» (КС) та їх когнітивних

значень (КЗ як символах значень) у їх сумісній «семіотичній дії» (КС-КЗ) в якості векторно орієнтованих конструктив-оперонів: це всі раніше виявленні інтентори, потентори, актентори, екстентори, ретентори, субтентори, синерготентори та інші сигніфікаційні «номіналізації понять» або «сигніфікатори-номіналізатори нових поняттєвих конструктив і ноо-понять;

- **«матрікс-грама»** (МГ), що представлена в семіокодах інформаційно-семіотичних матриць (ІСМ), у котрі зводяться всі поточні ІСП_і (інформаційно-семантичні паттерни) в їх сумативній представленості (ІСМ_п = ΣІСП_і) і у скороченому операційному запису та означенні-сигніфікації «паттернограм» (ПГ_і), а саме: МГ(ПГ_і-ІСП_і); з цього виходить, що у **матрікс-граму повинна закладуватись достатня кількість ІС-матриць (ІСМ) для того, щоб вона набула програмуючо-цілісного характеру, стала «холістичною матриксогограмою» (ХМГ) даного фрагмента дійсності у її «фрактальній конфігурації» реальнісного «фрагментала»;**

- **«семіо-грама»** (СГ), що записана в ІСК-імпрінтах (ІСКІ) за відповідним алгоритмом інформаційно-технологічного програмування, скорочено: СГ (ІСКІ) в ІТ-алгоритмах ІСК-програми; в подібному означенні здійснюється безперервне «інформаційно-континуальне» кваркування» субатомного і атомного мікросвіту (кварково-інформаційне поле, «КІ-поле») та «кваркове програмування» реальності (у «квантах реальності») через передачу «кваркограм» із їх «конфайменту-ув'язнення» («замкненості-закритості» субелектронному мікро-мікросвіті) та виходом у «відкритий» субатомний мікросвіт; це здійснюється через **«програмуючий техніцвіт» КІ-поля («хромополя») в якості «хромограми» кольорового «кваркового світла» програмуючого різнокольорового «реальнісного хромополя» світовиявленої «фотонної дійсності» як «світлової» і «світової» реальності**; подібне виявляється через первинне «світлове феноменальне явище», що предстає як світлова «осциляція електронів», а також квантово-фотонне світло;

(3) *Інформаційно-субстанційне (морфологічно-конфігуративне) ІСМК-програмування*. Воно також «конструюється» у відповідних «трансформативних конструкторах» операційних понять (ретенторах, субтенторах, суб-субтенторах, транстенторах), в інформаційно-субстанційних морфосубстантивах (ІСМС) в семантиці і семіотиці (морфопаттернів і морфоматриць), в ІСМК-імпрінтах (позаконтинуальних та «умовно-континуальних» сигніфікаторах). В кінчній генералізації – в алгоритмічному запису ІСМК-програми як «морфопрограми» (в її статичному запису у відповідному режимі «зберігання програми») і «парсограми» в режимі «розгортання програми» (в сигніфікації стану «дюнаміс» активного потенціювання), або в послідуєчому режимі активної «реалізації» і «буттєтворення» («енергейя»). Це також «субтенс-грами» різнопотенційних «субстанційних напружень» (субтенцій) в загальній ІСМК-метапрограми. Подібне здійснюється у тій же послідовності, що й при реалізації вищезазначених програм, а саме:

- *«ІСМК-конструктограма»* в субстанс-кодах «агрегованих операторів понять» (АОП) та у їх «родовій денотації» (РД) за їх «доприродним родом» (АОП-РД); вони репрезентуються у стані потенційованості і «реальної потенціяції», але у морфологічно-видовій спрямованості «потенторів родів» (ПР), котрі потенціюються задля їх актуалізації, реалізації і «видового буттєтворення»; їм відповідна конструктограма (ІСМК-ПР) представлена у відповідних «морфоконструкторах-конфігураторах» (МКК) «генералізованих значень» (ГЗ) паттернів, матриць, «субстанційних квазіоб'єктів» (морфооб'єктів) у їх різних конфігураціях, морфемах, морфопакетах (пакетного морфополя), у «потенторах» креативно-субтенторної «реальнісної дії» тощо; подібне й сигніфікується у скороченому морфологічно-конфігуративному запису ІСМК-програмування в МКК (ГЗ-ІСМК) конструктограмі;

- *субстанційна «морфограма»* (СМГ), що представлена в субстанс-кодах інформаційно-субстанційних (ІС) морфосубстантивів (МС): морфопаттернів, морфоматриць, морфоконфігурацій, морфопакетах та в сигніфікації ІС-МС;

подібна субморфограма (СМГ) сигніфікується в інформаційно-субстанційних морфосубстантивах (ІСМС) та в імпрінтах (ІСМІ) і може репрезентувати собою як СМГ-ІСМІ або *первинно-сформованої доприродної субпрограми, прототипа-перворода «онтичної реальності в її «актуальній потенційності» та в «потенторах реалізації», у парс-векторній дії «векторного поля» («вторинних» бозонів Хіггса) та у сигніфікації «парсограми» буттереалізації;*

- **«субстанс-грама»** в універсальній всеєдності ІСМК-метапрограми, що сформована в умовно-континуальних (позаконтинуальних) ІСМК-імпрінтах парс-морфемної генералізації морфосубстантивів в єдину субстанційну протореальність; *субстанційні парси (pursue – слідувати за наміченим шляхом, переслідувати мету, виконувати план, проект, програму) зорієнтовані у свій «парс-генералізації морфосубстантивів» (ПГМС) за вектор-полем дії «вторинних» бозонів Хіггса; це відбувається, як раніше було показано, на інформаційній «квадрочастоті», тобто 10^{15} біт інформації /сек, «квінтчастоті» у 10^{18} біт інформації /сек і «сікстільйонній частоті» у 10^{21} біт інформації /сек (3, с.149-152); таким чином ПГМС відбувається як «**парс-морфогенералізація» у «парсичному комп'ютері»** (на що не здатні квантові і кваркові комп'ютери) і, можливо, подібна «морфогенералізація» може здійснюватись у «синергокомп'ютері», в котрому задаються як «закони понадмалих сил», так і «закони понадвеликих сил» у їх «понадградієнтному з'єднанні»; подібне здійснюється в режимі синергопереходу (ПФ-переходу) «потенційність-активація-актуалізація-реалізація» у «парс-дії» відповідних «потенторів-актенторів-реалотенторів», що функціонують у їх суб'єкт–об'єктному з'єднанні і в первинній онтологічній «S-O єдності» суцього.*

Таким чином, «програмне кодування» Ноосферного проекту здійснюється за 3-ма типами програм:

(А) Інформаційно-семантичного (дискретного) ІСД-програмування в ІС-паттернах (ІСП) та ІСД-імпрінтах (ІСДІ), що у певній послідовності інформаційно-технологічно алгоритмізуються у напрямі створення відповідної

«семантограми» кодованих смислоцінностей і смислослачень Ноосферного проекту. Подібна «Ноо-семантика» певним чином знімає дискретність нашого «перервного світу» в суб'єкт-об'єктній «S-O коннотації» буття в ноо-розумінні і ноо-мисленні «семантичного суб'єкта», що поступово набуває статусу семіотичного суб'єкта і надалі може діяти в котрий діє в операційних значеннях ноо-суб'єкта.

(Б) Інформаційно-семіотичного (континуального) ІСК-програмування в ІС-матрицях (ІСМ), а в їх сукупності – «матріксогорам» МГ (ІСМ), котрі кодуються в ІСК-імпрінтах (ІСКІ) і зводяться до єдиної безперервно-цілісної «холістичної матріксогорами» (ХМГ). Вона інформаційно-технологічно алгоритмізується у відповідних ІТ-алгоритмах у напрямі створення відповідної *«семіограми» кодованих смислослачень і коннотаційних «значень значень» Ноосферного проекту. Подібна «Ноо-семіотика»* дозволяє операційно зняти перервність-розривність буття через «ноосеміотичне існування», подолати уявну «перцептивну дискретність» світу в його суб'єкт-об'єктному «S-O з'єднанні» та репрезентувати у «з'єднаному» подібним чином семіотичному цілісно-єдиного бутті активно-діючого «семіотичного суб'єкта-оператора». А надалі він починає розвивати свою діяльність в «операційних значеннях» ноо-суб'єкта, здатного до операційного створення нових «конструктив понять» та «когнітивних об'єктів» в «конструкційних поняттях «terminus novus». Вони мають значення цілісно-єдиних, котрі можна втілити у «реальні об'єкти» семіотично-преображеного буття за «інтенційним задумом» ноо-суб'єкта в його *«екстенційно-об'єктній самореалізації» у модусі «нообуття-для-себе»*.

(В) Інформаційно-субстанційне (морфологічно конфігуративне) ІСМК-програмування. Воно здійснюється в ІСМК-морфосубстантивах, котрі репрезентуються в кодах «морфопаттернів» і «морфоматриць», що складаються з окремих «морфем», а у своїх конфігураціях – з «морфооб'єктів», «морфопакетів» і «генералізацій морфооб'єктів» як «квазіоб'єктів-прототипів» реальних об'єктів за їх родами і видами. Вони представлені в *код-імпрінтах*

статичного стану або «морфограм» в режимі «зберігання», «резервування» і «гарантування» вічності та «незнищеності» буття «актуалізованого світу». А в режимі «активного потенціювання» – в код-імпрінтах програмуючопольових парсів «морфополя» («М-поля» вторинних «векторних бозонів» Хіггса) або в «парсограмах». Обидві «суб-грами» стають «субстанс-грамою» при їх «генералізованій репрезентації» (морфограм і парсограм) як всеєдної «субстанційної протореальності» і перетворюються на «субтенсивну програму» або «субтенсграму» при наявності «суб'єктного ноо-фактора». Тобто «суб'єкта як провідника» потенційованих «протопрограм» субстанційної протореальності у «явлений світ». Тобто у первинному значенні («протородовому первозначенні») «суб'єкта як потенційованої субстанції», що підлягає «актуалізованому об'єкту» (котрий «телескопується-виникає» через оптичний «об'єктив суб'єкта»). Тим самим, він стає зв'язуючим суб'єктом коннектором різновимірних реальностей, що налагоджує їх «дотичне існування» в безперервному, «контакті-зв'язку-взаємопов'язаності» як «світу творячого» і «світу творимого» шляхом реалізації «первопрограм» як «доприродних протопрограм». А з цим виникає і можливість необхідного «прискорення-автентовтілення-ідентифікації-корекції-вдосконалення» цієї «доприродної первопрограми-денотата» через «інтпроєктованого суб'єкта», що є імманентним «внутрішнім суб'єктом» у його ментальній здібності до «провідництва», «провісництва» і «промислительства» у здійсненні напередзаданої програми еволюційного розвитку буттереальностей через «суб'єктний вплив-регуляцію» ноо-фактора. Таким чином ноо-суб'єкт стає «дійсним продуцентом» ноо-буття у своїх «інтенціях-екстенціях» до максимально точної, але «творчої реалізації» субстанс-програми у відповідному «розгортанні буття» та його постійного «екзистуючого вдосконалення» через відповідне «об'єктотворення» та «інноваційне конструювання».

Ноосферний проєкт і виконує цю основну функцію «програмованого буттетворення» через реалізацію відповідної Ноо-програми. В цьому сенсі він не

має самостійної і незалежної мети, окрім *«буттєвісної самореалізації»* у *необмежувальних інваріантах «свободи буття», без фундаментальних обмежень і граничних меж у безперервності буттєвісної ноо-екзистенції.* Однак подібну самостійну ноо-програму може створити в «ноо-грамах» розвитку тільки homo universalis, що виступає нооСуб'єктом деякої «універсальної ментальності» для нашого світу, а це є Космоноос (несфероїдного типу). Подібні «ноо-грами» можна створити також для іншовимірних реальностей. Вони, ймовірно за все, будуть неантропного типу, для чого необхідно зняття «5-е фундаментальне обмеження» антропоментальності, при подоланні котрого стає можливим і «вихід» ноо-суб'єкта за «граничну межу» антропоморфного світу з повною зміною характеру буттєреальнісного існування в неантропних формах (або взагалі без усіляких форм та екзистенцій).

Декодування подібного Ноосферного проекту з «6-и вимірності» у «3-х вимірність» дійсного буття здійснюється у зворотньому порядку «нисходження» з вищого онтологічного виміру субстанційної протореальності (6-го виміру) у Космостанційну реальність (5-го виміру), що менталізується через метафізичний Космоноос та космоприродну реальність (4-го виміру). Вона надалі ментально і розвивається «сфайроси» та буттєвісні Ноосфери, а на нижніх рівнях еволюції – у природні біосфери 3-ої часопросторової вимірності. Головна проблема, що виникає при подібному декодуванні – це *ноо-семіотичне розпізнавання інформації, програмно-інтросктованої в знанні та його предметне представлення.* Це здійснюється у представлення у його 3-х «епістемологічних модусах»:

а) опредмеченого знання, що вивчається і досліджується на засадах науки і наукової епістемології – це «об'єктне знання»;

б) розпредмеченого знання, ментально репрезентованого в свідомості і мисленні «пізнаючого суб'єкта» – це «суб'єктне знання»;

в) «S-O знання», що робить пізнавальний процес безмежним, а за пізнавальними межами – високорівневим та багатовимірним; це є ноосферно

єднісне «ноо-знання» і «ноо-пізнання», що здійснюється на засадах онтології і гносеології ноо-науки.

В ноо-семіотичному *розпізнаванні «інформації в знанні»* на засадах ноо-науки треба рухатись від «субстанс-кодів знання», що інтродюковане і репрезентоване в «субстанційних морфограмах» (морфополя в конфігураціях суб-«квазіоб'єктів»), а також від «парсограм» як субстанс-імпульсів цих квазіоб'єктів. Сукупно – від «субстанс-грам» як первинних «протограм» реальнісного буттєіснування. Ноо-суб'єктом ці протограми (морфограми і парсограми) сенсорно не детектуються, але *ментально репрезентуються у відповідних «субстанс-конструктах» або субстантивних «морфоконструктах» і «конфігураторах», з котрих можна скласти відповідні «потенційовані конструкторограми»*. Кінечний пункт – це предметна, сенсорно-образна «конфігурація знання» в природних і штучних морфо-об'єктах, що перцептивно сприймаються у своїй фізичній або екстрасенсорній тонкофізичній даності буттєреальнісного активного існування. Тобто, подібне можна представити у відповідних «алгоритмах когнітивного декодування» з задіянням «реальнісних конфігураторів» в їх «семіотичних сигніфікаціях». Для цього в процесі когнітивного декодування необхідно відповідними методами і способами *вилучити потрібну інформацію з єднісного «S-O знання» у його «ноо-семіотичному розпізнаванні» (ментальному) і «ноо-буттєвісній конфігурації» (матеріально-об'єктній)*, щоб потім його опредметити і практично використати як ноо-знання за власними інтенціями-екстенціями ноо-суб'єктів.

Процес «проявлення» первісно програмованого знання в якості субстанс-знання в його семіотично-кодованих «морфопрограмах» (в режимі статичного «збереження») та в «парсограмах» (в режимі активної потенціації знання у напрямі його актуалізації) можна прослідити шляхом послідовного декодування до рівня морфоопредмеченого знання, тобто епістемологічно «явленого стану» в зримо-сенсорних формах. Найбільш ефективно подібно здійснюється на засадах ноо-науки, хоча б виходячи з того, що подібним чином можуть бути

використані «хмарні» або «небесні технології» інформаційного «центрування знання» у їх двох основних функціях:

а) *«погляду зверху» з позиціюванням-експоненцією знання більш високого рівня і виміру* за відповідним законом-покладанням; воно й детермінує «логос» реальностей меншого рівня і виміру в проекціях самих різних буттєвісних екзистенціях та життєпроявленнях;

б) *ноо-розпізнавання цього вищого «небесного знання» за науковими «стандартами раціональності»*; однак ці стандарти можуть бути понятійно зрозумілими людині тільки з достатнім інтелектом і світорозумінням, а ноо-суб'єктами – використаними для системного репрезентування і ноо-мислення, *практичного використання ноо-знання з метою розробки «антропонебесних» технологій для кращого владнання і впорядкування нашого земного життя як ноо-буття.*

«Стартуючий крок» в цьому декодуванні (як висхідний і стартовий «пункт відправлення» первинних імпульсів з «реалізації» потенційованих онтологій і родів як протоонтологій і протородів субстанційного існування суцього) – це *«розпізнавання» невидимої вищевимірної протореальності субстанційно-потенційованого світу («протосвіту») у «висвічуванні» (М.Хайдеггер) та представленні у світлі-гіперсвітлі програмуючого (субстанційно-морфопольового) «світла знання» або «світлового інформаційно-конфігурованого поля».* Це може бути «гіперсвітло» віртуальних фотонів, що перейшли за граничну межу «нашого» фізичного світу і стали «гіперфотонами» вищевимірною «субстанційного світу» як протореальності з понадвисокою частотою випромінювання (квадрильйона, квінтильйона і сікстильйона частота імпульсного хвилевипромінювання з відповідною біт-інформацією в сек.). Вона має інформаційно-кодований характер («субстанс-грами») на відповідній «гіперінформаційній частоті» субстанційних «світлових гармонік». Це можуть бути абсолютно нестабільні «тахіони» віртуальної реальності «нашого світу», що стають абсолютно стабільними і повністю заспокоюються «антитахіонами»,

«морфемами-субстантивами», елементними «морфо-атомами», елементарними «морфомонадами», «морфодіадами», «морфоквадрами», «морфооктавами» у статичному стані «нехвилювання-заспокоєння», «рестінгу» і «стазісу» цих різnorodних **«морфоелементів»**. Тобто як субстантиви вони набувають свого статичного «умиротворення» і «самопримирення», повного «самозаглиблення» і «мироврівноваженості» при синергетичному розподілі енергетичних напружень в субстанс-реальності. Подібним чином вони з тахіонів перетворюються на свого роду **«рестіони»** (rest – спокій), що знаходяться у стані субстанційного («до-станційного») **«рестінгу»**. Але «активного рестінгу» світовипромінювання «програмуючого гіперсвітла». Подібна функція найбільш відповідна до **«субстанційних парсів»**, котрі виконують *«зв'язуючо-морфемну роль»* морфовпорядкування, конфігурування і *«генералізації субстантивів»* у протородові *«морфограми»* і *«конфігуративні морфопрोगрами»*. А з цим – програмованого *«активного потенціювання»*, *«парсичного імпульсування»*, насичення та активації морфосубстантивів до рівня актуалізації і переходу від *«онтичного стану»* (в *«рестінг-заспокоєнні»*) в *«онтологічний стан»* дійсної *«реалізації»*. **Імпульсно-парсична «програмуюча дія»** дозволяє утворювати з первинних морфем-морфоелементів різного роду «інформаційно-хвильові пакети», субстанційні «морфо-об'єкти» та інші «морфоконструкти» і «морфоконфігурації». Морфооб'єктим носієм подібного **«інформаційно-парсичного імпульсу»** є **«вторинний» векторний бозон Хіггса**, що виникає як «6-й елемент» на квадро-квінто гіперчастоті **парс-інформаційного «векторного поля»** («первинний» векторний бозон виникає при напрузі приблизно в 1 трильйон електрон-вольт) [3, с.149-150]. Надалі «триадне» бозонне вектор-поле (БВП₁) з трильйонним енергонапруженнім стає «тетрадним» бозонним вектор-полем (БВП₂), з якого і утворюються «сплетки» і «розетки» «божественних часток» 6-го елемента **«бозоносубстантива» як «вторинного» бозона Хіггса» з «тетрадним БВП₂** [3, с.151-152]. «Конфаймент парса» (за аналогією з кварком) – це інший онтологічний вимір субстанційної протореальності, але в

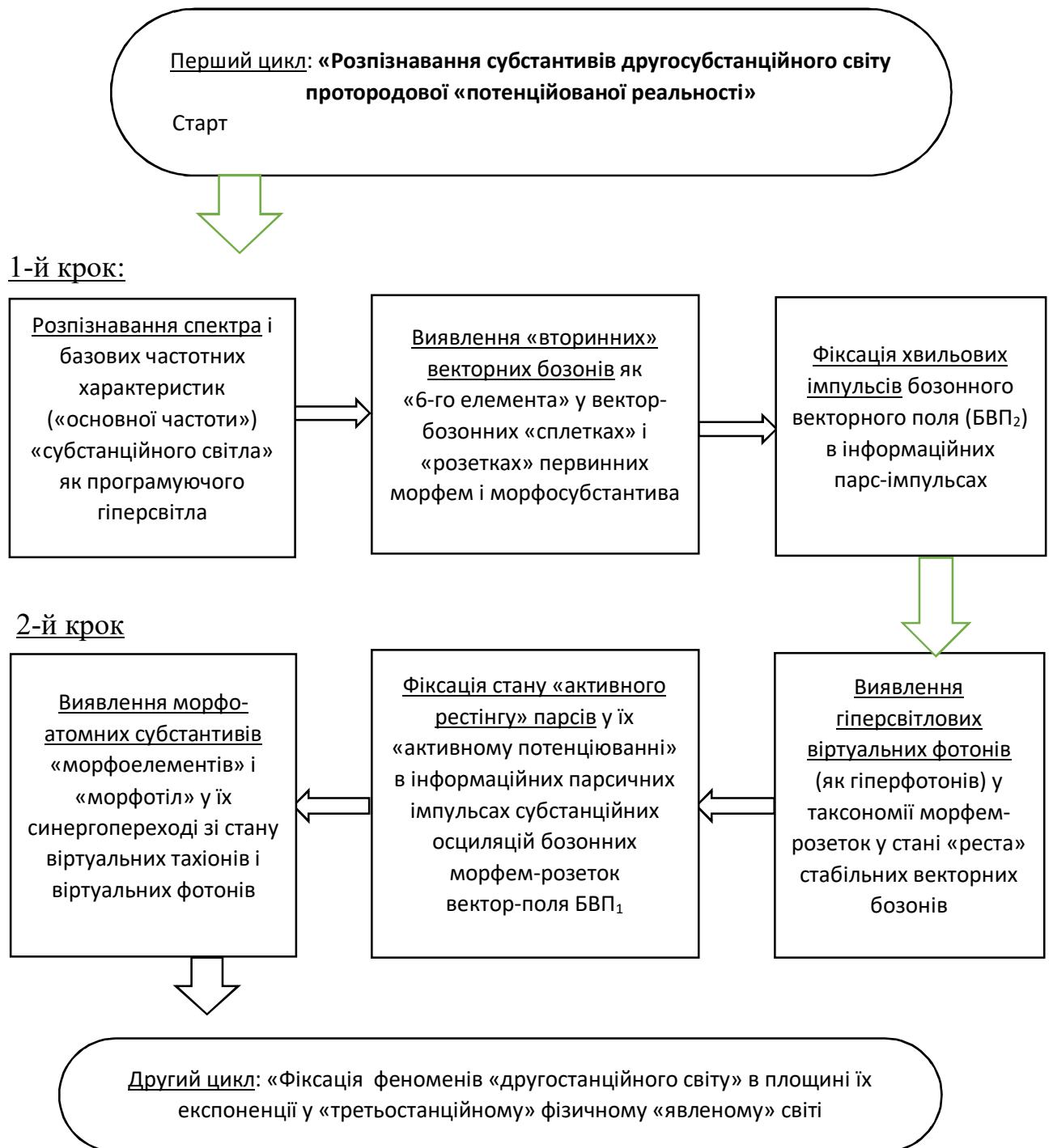
«інформаційному зв'язку» внутрішніх форм субстантивів («інформами») з «ексформами» як «екзогенними формами» фізично «реалізованого світу». Але «таємність» програмуючої дії субстантивного «гіперсвітла» заключена не в парсах та в «парсичному конфайменті», а в спектрі гіперсвітла, в його **«хромоспектрономії»**, що представлена в номологічній закономірності та в онтологічній дії фундаментальних принципів Онтогносеологічного руху [3, с.682,684]. Це номологічний «принцип «ноосферно-метафізичної доповненості буття» і «принцип субстанційної доповненості буття», насамперед, в ментальній здібності ноо-суб'єкта до створення «додаткової ступені свободи буття»[3, с.695-696]. В **«хромоспектрономосах»** подібне й представлено як світлова і спектральна «безкінечна додатковість» і «доповненість» реальнісного «світлового спектру». Для нашого фізичного світу це 7 «спектральних ліній» (і $7 \times 7 = 49$ «підспектральних ліній»), а для «всеміщуючої» і «всеєдної» субстантивної протореальності – це безперервний «спектральний ряд», наприклад, за аналогією з нашим світом: $7 \times 7 \times 7 \dots 7!$ (факторіал). Або на «світлоінформаційній частоті»: $f_{\text{(frequency)}} = 10^{15} - 10^{21}$ біт/сек. А це є діапазон «квадро-квінто-сікстільонного гіперсвітла» з відповідним «спектральним світлонасиченням» або **«хромосатурацією»**. Можна бачити, що оцінити **«інформаційну хромомісткість»** відповідних програмуючих «морфограм» і «парсограм» цілком можливо за формулами «інформомісткості» морфополя за його **«хромоспектром»**. Для цього необхідно підрахувати **«морфохромолінії»** кожної на своїй частоті світлоутворення на «морфочастоті» даного лінійного-поляризованого світла. Можна визначити кількість їх морфоконфігурацій у «композиційних сплетках» як **«хромосплетках» парс-інформаційного поля даної «техніцвітності»**, що представлено в сукупності їх «композиційних кольорів» в самих різних морфоконфігураціях. Разом вони й **утворюють субстанційну «гіпер-хромодіаграму» морфопрототипу парс-інформаційного поля у розмаїтті техноцвітності і «хромокомпозицій», тобто в «сплетках» і «розетках» «тетрадного» бозонного векторного поля (БВП₂) або «альфа-поля»**

«вторинних» бозонів Хіггса [3, с.151-152]. На цих підставах і розробляється «конструктограма» декодування субстанційних «морфограм» і «парсограм» у зворотній послідовності їх кодування. Ця зворотна операція «розкодування-дешифрування» та когнітивно-інформаційне розпізнання суботантивів в якості первинних ноо-програмуючих «морфограм» і «парсограм» представлена в конструкто-ноограмі – 4 (КНГ-4) як модус гносео-онтограми Ноосферного проекту (ГОНГ-3).

Однак треба враховувати, що в реалізації подібної «декодуючої конструктограми» є певні обмеження. Так, конструктограми не може бути використаними для інформаційного декодування у звичних комп'ютерно – інформаційних системах експертного чи еволюційного типу, а також інших ЕОМ наближених до штучного інтелекту. Перш за все, внаслідок невеликої інформаційної швидкості та частотних характеристик, що повинні, принаймі, на порядок бути підвищеними з 10^{12} біт/сек («терабайтна частота») до 10^{15} біт/сек «тетрачастоти». Ці значення інформаційної швидкості вже практично досягається у «квантових комп'ютерах» в розробці американських спеціалістів («квадровий комп'ютер»). Але головне обмеження навіть не в цьому, а в тому, що відсутня «інформаційно-поняттєва база» з понять-конструктів подібних понадшвидких (гіпершвидких) інформаційно-семіотичних і ментально-ноосферних процесів. Вони протікають в режимі фізичної-тонкофізичної «понадпровідності» і ментальної «гіперпровідності», осмислюються в їм релевантних «шкалах понять-операторів», оперонів та «модулів понять-конструктів», інформаційних семіотичних і ноосферних моделей та «симуляторів верифікації» з їх дієвості та ефективності. А загалом – в якості «ноосферно-семіотичних конструктограм», що аналогово описують в ІТ-алгоритмах когнітивно-конфігураційні і креативно-синергетичні метапроцеси в режимі їх кодування-декодування. Подібне «інформаційне декодування» субстанційних «морфоорфограм» і «парсограм» представлено на відповідній конструкто-ноограмі КНГ-4. Це достатно складна процедура бо такого роду

Інформаційне декодування

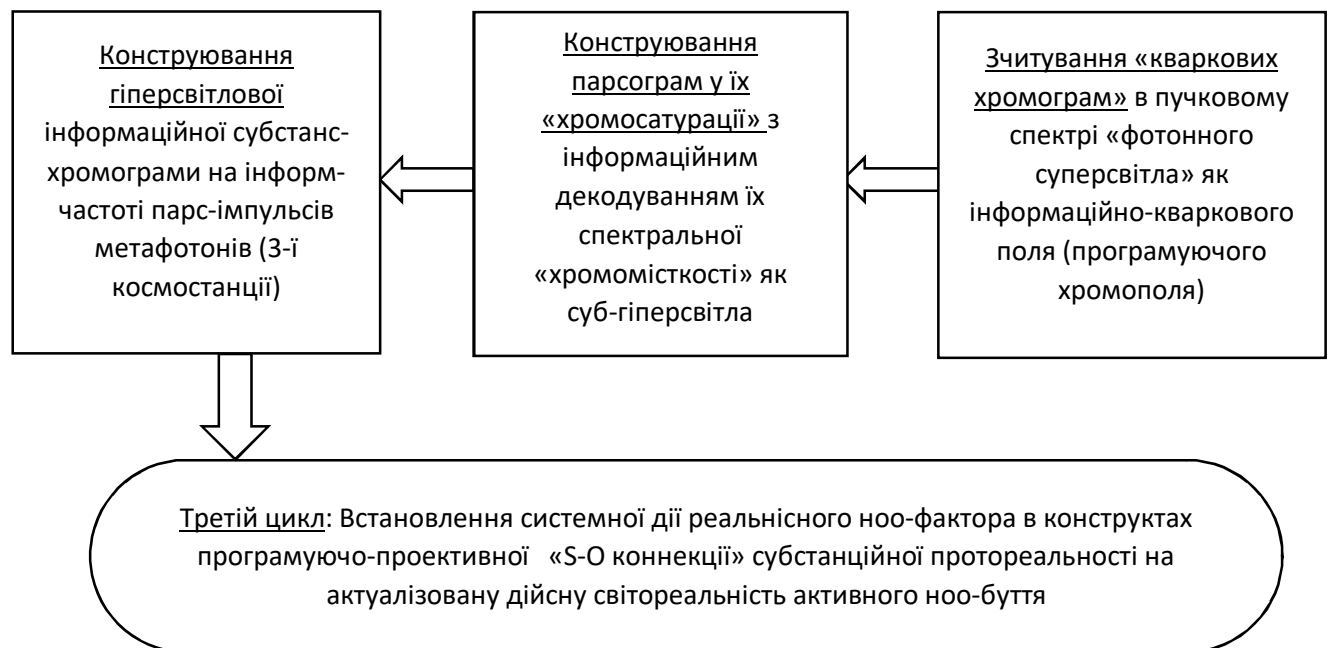
субстанційних «морфограм» і «парсограм» у напрямі активного потенціювання морфосубстантивів до їх «насичення-активації» та «реалізаційного проявлення» у космостанційній експоненції в «третій» космічно «відкритій реалостанції» (з ПФ-синергопереходам з «другої» субстантивно-латентної «скритої реалостанції» первинних «протопрограм»)

3-й крок:

4-й крок

5-й крок:

6-й крок

кодування-розкодування здійснюється з субстанційного виміру «вниз» у космоприродний світ, починаючи з мікро-мікросвіту та його «розширення-подовження» у МММ-реальності, котра за законом «масштабної інверсії» сферно розширюється і масштабно збільшилась.

У вищепредставленому чітко виявляється ноо-факторна і антропо-транстенторна дія «реальнісного творення» з відповідною метареальнісною *ноо-провідністю, трансформісією і трансляцією, включаючи зчитування, усвідомлення, розуміння та осмислення процесу «реалотворення» як деякої суцільної даності і представленості у ноо-бутті*. В інформаційно-комп'ютерній репрезентації подібне можливо здійснити тільки в *синерго-комп'ютері*, в котрих можливе максимально широке «енергорозподілення» як «синергорозподілення» енергій через фізичну понадпровідність в «кріостатах» (при температурних режимах близько 0^0 К або $T = -273^0$ С). В синергокомп'ютері *ноо-інформація має практично необмежену циркуляцію, максимальне поширення і рівність, багатовимірне розподілення та неграничний обмін у любых градієнтно-реальнісних «розривах» онтологічної вимірності*. Це також

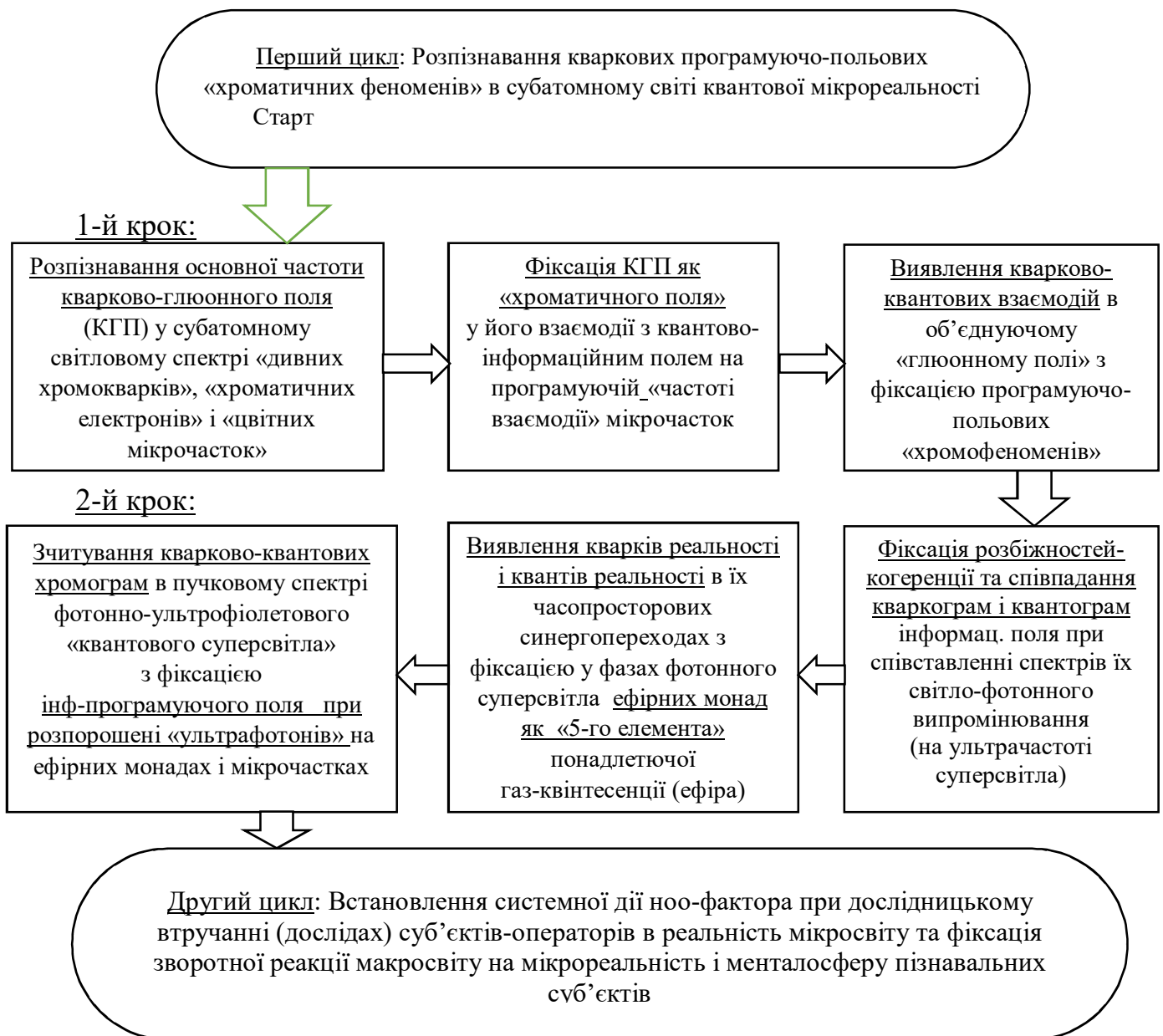
може бути і *ноо-комп'ютер*, що оперує конструктами відповідних «ноо-грам», «ноо-субстантивами» у їх «суб-єктній» представленості: «транс-свідомості», «транс-провідності», «суб'єкто-трансляції», «транс-прозоріння» і «трансмилення-у-трансцеденті». За древньоарійським знанням «асурів» (ас-«вищий», «сурія» – сонце, сонячний), це *вищий ментальний стан «дхі-яна»* («дхі» – думка, мислення, «янь» – сонячна енергія, разом – це «сонячна думка», «сонячне мислення»). У субстантивному ноо-режимі – це *«активний парс-транс», активне потенціювання «суб-єкта» у парсичній «суб-провідності» в інших вимірах і світових реальностях*. Це також стан «сома-дхі» повної «релаксації-заспокоєння» у фізичному тілі: «сома»–тіло, «дхі»–думка, разом – «тіло, що застигло у думці–трансї», «трансмиленеве тіло-провідник» у його вищій застиглоті-концентрації. У субстантивному ноо-режимі – це *«релаксаційний рест-транс» статичного «пасивного потенціювання» суб'єкта у повній застиглоті «імманентного самосуб'єкта»*.

Надалі «інформаційне декодування» всіх «реальнісно виявлених» субстантивів (в їх «реальнісній потенціації») та з реконструктивною трансформацією і декомпозицією їх первинних «рестограм» і «парсограм», як «субстанційних морфограм» відбувається у напрямі їх трансгресії у «кваркові хромограми» і «квантово-інформаційні програми», що здійснюється більш фізично-предметно. Так, наступна «конструктограма інформаційного декодування» може бути описана в операційних поняттях-конструктах Семіотичного проекту, тобто в семіограмах інформаційно-семіотичного (континуального) ІСК-програмування. В даному випадку у зворотності інформаційного декодування Ноосферного проекту (його «субстанс-первопрограми» 6-го онтологічного виміру) з переходом «другосубстанційного світу» у «третьостанційний світ» космореальності. Остання предстає як деякий «ноосферно-програмний задум» фізично-семіотичного здійснення «реальності живого буття» у розмаїтті відповідних віталізованих модусів і морфопредметностей «дійсного життя» натуралізованого 4-го «станційного

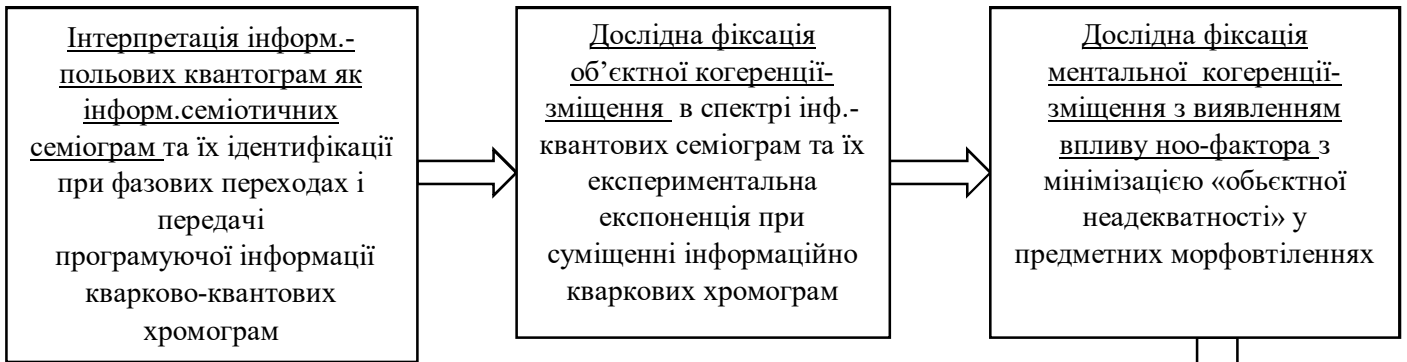
світу» природного буття. Це й представлено у наступній «семіотичній ноограмі», що складається з двох циклів і 4-х послідовних кроків «семіореальнісного розпізнання» з ПФ-синергопереходом від потенційованого «субстанційного цикла» до «космореальнісного цикла» актуального існування (дивись конструкторно-ноограму КНГ-5).

Конструкторно-ноограма КНГ - 5

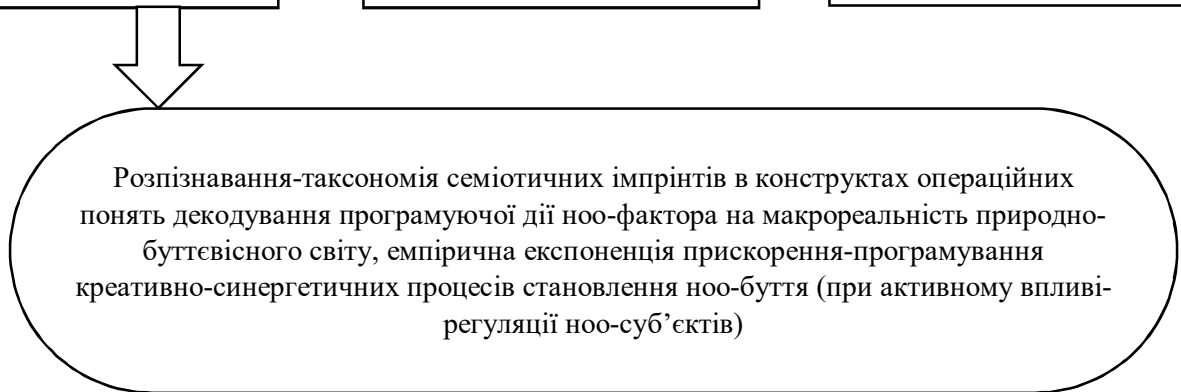
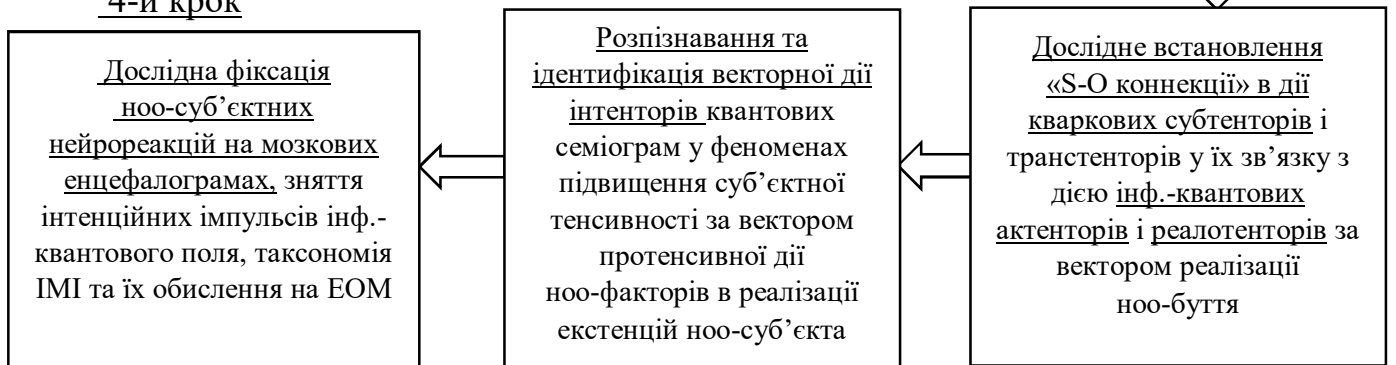
Семіотична конструкторно-ноограма інформаційного декодування Ноосферного і Семіотичного проєктів в сигніфікаторах та в семіо-імпрінтах трансформативної репрезентації-реконструкції мікрореальності з виходом у макро-мегасвіт буттєвісної космоприродної експоненції «4-го станційного буттєвпроявлення»

3-й крок:

4-й крок

Філософсько-ноонауковим і фізично-дослідним теоретичним та емпіричним фактом стало б доказове підтвердження існування ефіру (як «5-ої квінтесенції»), реальну наявність якого передбачав Д.І. Менделєєв і К.Лоренц. Тут вкрай трудно придержуватись «принципу строгої науковості» та «наукової доказовості», бо, за Е.Гуссерлем, це не більш, ніж «наука взагалі», а потрібне використання «феноменологічного принципу» наукового пізнання з мінімізацією «відсилочного референтизму» у посиланнях на авторитети (48, с.273). Під «феноменологічним принципом», що релевантний «науковій доказовості»

Е.Гуссерль розумів «феноменальне втручання» людського мислення у пізнавальний процес з чим воно стає «об'єктивним мисленням». Виходячи з подібної суб'єктно-об'єктної «організації того, що пізнається», він й висував «ідею об'єктивності людського мислення», з чого виходить, що «зміст пізнавальних актів», якщо вони істинні, не залежать ні від людини, ні від людства. Тобто, що істина не може бути суб'єктивною, бо вона об'єктивна навіть в мисленні, Е.Гуссерль стверджував: «що істинно, то абсолютно, істинно «само по собі», істина тотожно єдина, чи сприймають її в судженні людини або чудовиська, ангели чи боги» [48, с.274].

Якщо Д.І. Менделєєв суб'єктивно викреслив ефір зі своєї «таблиці Менделєєва» (у її первонаочальному варіанті), то це не означає, що ефір об'єктивно перестав існувати, або це не визнають окремі вчені, бо наука декілька разів «відміняла» ефір, а потім «визнавала». Зараз, нібито, настав період «визнання ефіру», як і «метафізики» в її модусах «конструктивної метафізики», «постметафізики», а також «визнання феноменології в її науковому значенні». Включаючи «реабілітації субстанції» та субстанційних засад природно-буттєвісного світу, визначення наявності «ментального поля», «інформативності квантів» і програмованості «інформаційно-квантового поля», квантово-матеріальної телепортації в інформаційно-польових пакетах тощо.

Доказова філософсько-наукова визнаність «ефірності» нашого світу та «ефірного зв'язку» з іншими світами принципово важливо у тому сенсі, що ефір з його «нульовою масою» ($m=0$ як у фотона і гравітона) є «з'єднуючим початком» в «єдиній теорії поля» А.Ейнштейна і Е.Хевісайда. Тобто предстає **«ефірно-єдинопольовою субстанцією»** («другого роду», як вважав Аристотель), що об'єднує мікро-макро-мегасвіти у їх **«ефірній монадності»**, **«монадосфери»** та **«ефірополя»**. А.Ейнштейн в американському проекті «Радуга» практично (і вдало) використовував свою розробку про «Єдиний ефірний простір» (яку розробляв і Нікола Тесла) в експерименті з просторовим переміщенням-телепортацією есмінця «Елдрідж». Він домогся практичного використання

єдиної теорії поля шляхом створення ефірного «нуль-часового простору» з «тунельним ефектом», що виникав в результаті дії високочастотних генераторів електромагнітного поля. Якщо «наша реальність» у своєму розрідженому та в мінімально неущільному стані – це атомарний «вакуумний водород» (H_1), то в квантово-імпульсному стані – це «вакуум-поле», а тому «наш світ» являє собою «водородну» і «післяводородну», «постводородну реальність» елементів легкої, середньої і важкої ваги. А ефір та «ефірна реальність» предстає в якості «двусторонньо-з'єднуючого» контініуму, що об'єднує всі «речовинні» і всі «польові світи». Ефір, як і фотон, може перебувати у стані мінімальної речової маси $m=1$ у своєму «рухомому стані» (у фотона – це швидкість світла $V=300$ тис. км/сек), але «ефірна швидкість», ймовірно, вища за фотонну швидкість, бо ефір має властивість «летючості» і «понадлетючості» як у стані «ефірного газу» (понадлегкого) з атомарною вагою менше одиниці ($m<1$) або «монадного ефіру», («монадоефіра»), так і в стані квантового «ефірополя», «ефірного світла», співставленого з «фотонним суперсвітлом» (мікросвіту) або «ефірного суперсвітла» зі швидкістю більше швидкості світла ($v>300$ тис. км/сек). Тоді для «з'єднанні-інтерференції» ефіра та інформації співставно до програмуючого «квантово-інформаційного поля» необхідна наявність ***«ефірно-інформаційного поля» (ЕІП)*** як ***«суперквантового інформаційного поля»***. Воно є «суперквантовим ефіроінформаційним ЕІ-полем» (ЕІП) у тому розумінні, що «об'єднує» квантове і кваркове поля в єдине ККП-фізичне поле, що інформаційно з'єднується в єдине «кванто-кваркове хроматичне поле» (ЄККХП-програмує) ***з техніцвітвою інформацією у відповідній «програмуєчій хромограмі»***

А з другого боку, ефір у своїх 2-х основних модусах «монадоефіра» (матеріальна частка) і «полеефіра» (імпульса) може об'єднувати 5 «фундаментальних взаємодій» нашого світу у їх «речовій» і «польових» взаємодіях, або «сильних», «слабких» та «електрослабких» взаємодій. А за «єдиною теорією поля» і ***теорією єдиного «ефірного простору»*** (за нашою концепцією, безперервного і «єдино-континуального» ефірного простору), – це є

«реально-всесвітній полеефір» (РВПЕ). Через нього і досягається кванто-кваркове і «максимонне з'єднання» (ККМ-єдність) всіх реальностей у «МММ-реальність» шляхом резонансно-фазового переходу (РФП-синергопереходів). «Ефірні простори» в масштабі РВПЕ достатньо легко «реально моделюється» як відповідні моделі 5-ти «фундаментальних взаємодій»:

а) ефірний простір «нейтронної реальності» (важкої) на базовій (основній) частоті і в структурі «монадного ефіра»: це «важка» атомно-ефірна модуляція ефіра у «важких» фізичних реальностях;

б) ефірний простір «нейтринної реальності» (легкої) на базовій частоті і в структурі «монадного ефіра»: це «легка» атомно-ефірна модуляція ефіра з елементарних часток в «легких» тонкофізичних реальностях;

в) ефірний простір «електромагнітної полереальності» на основній квантовій частоті «магнітонного полеефіра»: квант→магніквант→магніефір→«мавант»; це польова «ефірна модуляція» з магнітонов-«мавантів» електропольової фізичної реальності;

г) ефірний простір «гравітаційної полереальності» на основній частоті «гравітонного полеефіра»: квант→гравіквант→гравіефір→«гравант»; це польова «ефірна модуляція» з гравітонов-«гравантів» гравітаційної фізичної реальності;

д) ефірний простір «електрослабкої полереальності» на основній квантовій частоті електрослабкого «монадного» і «польового» ефіра: це, швидче за все, нейтринна квантово-кваркова «монадо-ефірна модуляція» в нейтринно-квантовому і нейтринному квантово-кварковому (кварково-глюонному) об'єднанні тонкофізичної реальності; тут треба зважати на нібито альтернативну направленість «глюонного поля» як «склеючого» через «склеючі» взаємодії елементарних часток і «ефірного поля» як «розповсюджуючого» та «поширюючого», а тому «антисклеючого» і «понад-летючого» у своєму «нездержуючому» розширенні і всеохватній континуальності всіх існуючих і «можливих ефірних просторів»; подібна «альтернативність» долається в

квантово-кварково-максимонному *«ефіро-об'єднанні» (ККМ-з'єднання) і польовому «глюонному склеюванні» мікро-макро-мега світів у Єдину МММ-реальність. Це може бути невловиме «ефіро-глюонне поле» (ЕГП), що феноменально сублімає МММ-реальність у ефіромонадо-єдинопольовий Всесвіт з'єднаних рівнів, мір і вимірів «різнокаліберних світів».*

Виходячи з наукового факту *«єдиної полеефірної метареальності» (СПЕ-МР), що охоплює і «пронизує» всі речові, польові та інші модуси і модуляції фізичної і тонкофізичної реальності, можна певним чином означити основні характеристики ефіра та ефірополя, або разом – ефіро-інформаційного поля (ЕІП з «монадним носієм» інформації) в його ЕІП-інформаційно-програмуючій дії за вектором впливу ноо-фактора. Характер ноофакторної дії ЕІП можна представити наступним чином.*

(1). Це особлива якість «летючості» і «понадлетючості» ефіра. Подібне можна співнести з явищем «понадпровідності», самовільної левітації композитних матеріалів, яка ймовірно, має магнітонно-ефірну природу. Різниця з гравітацією полягає в тому, що гравітони мають «атракційний ефект» тяжіння-притягування-відштовхування, а глюони – «ефект склеювання» елементарних часток в ті чи інші мікрооб'єктні форми: ядерні, атомно-електронні, електронно-кваркові, мікроелементні та елементні у фіксованій «атомній вазі» (у мікромасштабі, а, ймовірно, в макро-мега масштабах). «Гравіефір» і «гравіефірні граванти» мають особливу «летючість» «гравантної понадпровідності» та ефірної понадшвидкості розповсюдження «ефірного світла» ($V > 300$ тис.км/сек), коли мікро-мега світлові процеси протікають у синергетичному режимі без втрат енергії, ентропії і дисипації, а тому здатні піддержувати і зберігати «світову архітектоніку» у повному стабілізаційному стані «стаціонарного Всесвіту».

(2). «Понадпроникливість ефіра». Вони більш за всього пов'язана з «магнітною властивістю» ефіра у модусі «магнітного ефіра», «ефірних магніквантів», «магніефірних мавантів», котрі мають особливу якість

електромагнітної «пенітрітності – пронизування», що відбувається завдяки магнітної електроімпульсації і магніторезонансу з проникненням у будь-які складні та ущільнені (або розріджені) структури. Тому субатомний мікросвіт та субелектронний мікро-мікросвіт (ММ-реальність) треба досліджувати не «електронними пучками» електронних мікроскопів (бо вони руйнують і знешкоджують як самі електрони, так і їх квантово-інформаційну програму!), а **оперувати «магнієфірними мавантами»**, котрі є «екологічно чистими» і навіть корисними у «магнієфірному насиченні» мікроенергіями та «енергетичному підсиленні» мікросвіту, підтримання-піддержання «екології мікросвіту», з яким тісно пов'язаний наш макросвіт. Тому експериментальний «дослідницький вплив» з боку макросвіта на мікросвіт може екологічно руйнувати його і, таким чином, можна отримати зворотній резонансно-імпульсний «енергетичний удар» великої руйнівної сили!

(3). «Одораційність» ефіру та «ефірна сатурація» корисними інертними «понадтонкими» і «поналегкими» газами для підтримання, піддержання і подальшого розвитку вітальних процесів життєдайності. Ефір – це понадлегка «поле-монадна субстанція», «субстантивна квінтесенція» поле-ефірних монад («5-го елемента»). **Полеєфір і ефіромонади безпосередньо породжують життя та зберігають життя при його виникненні.** На цьому й заснований «феномен дихання» і газообміну як найбільш ефективний у піддержанні життя (в якості «необхідної їжі» у безперервних актах вдихання «одораційного газоефіру»). Одорації та запахи взагалі мають вкрай важливе значення для «одораційної ідентифікації» і сенсibiliзації життя як «повноцінної буттєвості» (хоча у людини відбувається деградація властивості «природної одорації»). Так, у тварин «одораційна властивість» розрізнення запахів досягає до 1000-10 тис. відтінків, ароматів і «запахових нюансів», що у великій мірі замінює-компенсує необхідність сильного зору як здорової «візуалізації дійсності». Це стосується навіть свідомості, бо «одораційне відображення» для тварин не менш ефективне, ніж відображальна властивість свідомості для людей. Можна вважати, що **деякі**

*газопахові одорації зіграли ключову роль у пробудженні людської свідомості, бо мали свідомісно-стимулюючу роль у формуванні психіки в разі «ефірно-одораційного впливу» на усвідомлення природного світу. А саме – це «гедоністично – ейфоричний ефект» від задоволеності буттям (метафора «первозданного Едему», де перебували перші люди), *сенсорний настрій «почуттєвого піднесення», «емоційного хвилювання», «ейфорії від радісних почуттів життєдайності, евдемонія, «природна грайливість» homo ludens, природна-творча спрямованість на художнє відтворення дійсності і вдосконалююча «техне-творчість» (перфекціонізм), емоційно-вольові «пристрасні дії», «патос» – вище піднесення і екстаз* тощо. Відомо, що навіть кисень має сильний вплив на сенсорність, настрій та почуттєву екзальтацію людини (особливо в «озонному стані» вдихання озону – O_3 , станах «метаксю», коли вдихається метакисень і «прана», киснево-гелійові суміші тощо), а особливо – азотні суміші «веселящого газу», одораційних «аромотерапій» тощо.*

(4). «Ефірність душі» та ментало-ефірні феномени тонкопольових і «витончених» станів, включаючи ефірність «ментальних взаємодій» як проявлення «ментало-ефірного поля» або «ефірно-інформаційного поля» – «ефірона»; *ЕІП-ефірон* представляє собою сукупність *квантово-ефірних імпульсів «квефа»* [KEI-квеф], «квантового ефіра», через який здійснюється при передачі ментальної інформації в поняттях і «мислеобразах». Ментально-інформаційна швидкість подібних «ефірно-онтологічних мислепроцесів» (ЕОМП) на частоті імпульсів KEI-квефів здійснюється у миттєвій поширенності «ефірного суперсвітла» (суперфотонів) та з безкінечною «інформаційною швидкістю розповсюдження інформації», а це: V (ЕОМП) = ∞ . «Ефірну душу» людини сучасні науковці-експериментатори намагаються зважувати (за різними експериментами це 6-27 грамів), але подібні досліди не можуть бути продуктивними при масі «статичного» монадо-ефіра $m = 0$. А квантовий квеф-імпульс взагалі ніяк не реєструються а може бути зафіксованим тільки як швидкість «ефірного світлофотона» (з масою $m = 1$). Тому зважити «ефірну

душу» це все рівно, що «зважити» фотон, або ментально – інформаційно його розшифрувати в якості «світлової душі» у квантово-інформаційному польовому вимірюванні. Зрозуміло, що «сенсорність душі» у її почуттєвому сприйнятті треба вирішувати іншими дослідними методами. В даному «ефірно-інформаційному аспекті» це фіксація «душевних хвилювань» можна здійснити методами *«ефірного магніторезонансу»* з оперуванням «тонкими» і «супертонкими» «магніефірними мавантами», або «ефірними магніквантами» (ефірними магнітонами) електромагнітного поля у його «витонченому» ефірно-магнітному «пенітріт-випромінюванні» (як і при вивченні мікроструктур субатомного і субелектронного мікросвіту). Подібним чином можна зафіксувати світлові «осциляції душі» на квантовій ефіро-інформаційній «частоті мавантів». А на вищому рівні Світової Душі, за Платоном, подібну космо-ментальну ноо-операцію регулювання-врівноваження Всесвіту виконує Космоноос, оперуючи ефіро-ментальним полем (ЕМП) через програмуючі ЕІП-ефірони в «ефіро-онтологічних мислепроцесах» (ЕОМП) на частоті квантово ефірних імпульсів як КЕІ-квефів. Що й можна емпірично дослідити на засадах, на методологічній основі і за конкретними методами ноо-науки.

(5). «Ноо-несфероїдність ефіру» і його безмежна «континуальна подовженість» як «неграничного простору», перш за все – як *енергонасиченого безмежного простору* «третьої» космореальнісної станції. «Ефірний квант» реальності, *«ефіроквант»* єсть енергоквантова основа *ефірного «синерго-простору»* у його безмежності, просторово-неграничній континуальності та у його властивості «континуальної несфероїдності» онтологічно суцього. Тобто як *суццо-«реалізованого» тільки реально-просторово, у «чистій» реальносній подовженості», безкінечності – неграничності – безмежності без «згортання» у «сфайроси» та різнотипові «сфероїдні» утворення «субсвітів», «субкосмосів» космо-планетарних сфер, без геліоцентричних «сферосистем» та природних сфер і ноосфер «природних розумів»*. Ось чому «енергонасичень ефіру», його «просторову енергосатурацію» можна розуміти і мислити як безкінечну і

реальносно-актуалізовану *«просторову енергію»*. Тобто *«реальносно-просторову»* і *«ефіропросторову енергію»*, що представляє практично невичерпний онтологічно-рухомий і динамічний *ефіропросторовий синерго-ресурс (ЕПСР)*, *«континуально-синергетичний ресурс»* ефірно-онтологічного руху до Єдиної реальності. Це *«синерго-ефірний ресурс»*, представлений в *«ефірній квінтесенції» (ЕКЕ) «5-го елемента»*, коли *«ефіроквантованість» просторового поля дозволяє оперувати «просторовою» реальністю як «континуальним полем»* – вже в якості *«енергопросторової реальності» (ЕПР)*, що насичена та оперується акумуляційно-сатурованим *«синерго-континуальним полем» (АС-СКП)*. Якщо практично використати ЕПР в якості АС-СКП або технологіях *«реалісно-просторової енергії» (РПЕ-технології)*, то це докорінно змінить наші уявлення про «енергетичні ресурси», бо цим енергоресурсом предстає вся безмежна Космореальність. Вже сам *«фазовий синергоперехід»* від *«монадоефіра»* до *«полеефіра»* через *«ефірокванти реальності» (граванти, маванти, глюони і квефи)* відкриває безмежні і невичерпні *джерела «ефіроресурсів»*. На свій лад та у власних цілях приступили до оволодіння *«просторовим енергоресурсом»* американці у своїй космічній програмі під проводом NASA. Одна з дослідних *«команд»* під керівництвом Гарольда Уайта приступила до розробки *«двигуна деформації простору» (ДДП)*, здібного переміщувати об'єкти швидше за швидкість світла. За відповідним проектом *«Швидкість»* при виористанні такого двигуна можна подолати шлях до Альфа Центаври у 4,3 світлових років всього за 2 неділі, не порушуючи законів фізики. Вважається, що в основу розробки ДДП лягло *«переосмислення привода Алькубієрре»*, як пристрій до приведення у прискорений просторовий рух, котрий, деформує космічний простір, буде транспортувати космічний корабель у фантастично малі строки доставки [49, с.2]. Враховуючи дослід А. Ейнштейна з *«єдиного ефірного простору»* та досягненням *«нуль-часового»* ефекту (на сконструйованому генераторі, що робив *«дирку у часі»* шляхом генерування високочастотних електромагнітних коливань), можна зробити

доказово-ймовірне припущення, що проект «Радуга» з миттєвого переміщення об'єктів (1942-1948 рр.) був подовженим і після відказу в участі у ньому великого вченого.

Людина також має свою *антропорозмірну «реалісно-просторову характеристику»* в «ефіроквантах» континуальності як *просторової «антропо-ефіромонадності»* і «антропо-ефірополя». Це людське «ефірне тіло» або «ефіросома». Тому надалі розпізнавання декодованих ноограм і семіограм Ноосферного проекту в актуалізовану дійсність «реалізованого ноо-буття» необхідно здійснювати за «людинорозмірним» принципом «антропоморфізму» та «антропоцентрованого» конструювання буття у його онтологічно-преображеному вигляді ноо-реальності. Такої, де ноо-суб'єкт може реалізувати любі «конструктивні» ноо-об'єктні операції регулювання та оперування дійсністю в режимі її «S-O екстерналізації» Ноосферного проекту вже на семантичному рівні його антропореальнісного здійснення й антропоментального розпізнавання у дійсному ноо-антропобутті.

3.4 Розпізнавання декодованих ноограм і семіограм Ноосферного проекту в онтологічно-преображену дійсність «антропореалізованого» ноо-буття

Контент: онтогносеологічне розпізнавання декодованого Ноосферного проекту в антроповимірності та в антропорозмірних ральнісно-просторових характеристиках здійсненого ноо-антропного буття за принципом «реалізованої свободи буття»

Розпізнавання антропорозмірних реальнісних характеристик у Ноосферному проекті можна почати у подовжені когнітивної таксономії «єдиної поле-ефірної метареальності» за вектором дії ноо-фактора. Але вже в межах і параметрах «антропореальності», що виміряна в «ефіроквантах континуальності» або «квантах ефіра» як «*квєфах антропореальності*». Вона має максимальну континуальність у своїй «антропо-монадності» і «антропо-ефірополя» при «онтогносеологічному розпізнаванні» декодованого Ноосферного

проекту як «антропореалізованого ноо-буття» у 3-й «ефіпросторовій» МММ-реальності з єдинопольовою «ефіроквантовою організацією». Такого роду «квефи антропореальності» (що виникають з «протородового субстантиву» 2-ої станційної реальності) виявляють себе, насамперед, у відповідних «антропомодусах». Цей модус необхідно включає і **«антропоефірність людини»**. Вона фіксується у наявності людського «ефірного тіла» або **«ефіросоми»**, що виявляється у сенсорній чутливості людини до «ефірної екзистенці» *особливого «ефірного тіла – ефіросоми» як вічного і безмежного антропочатку у складі різних «структурних тіл», «субтіл» єдиної «холістичної людини»*. Людська «ефіросома» може «входити в контакт» і з'єднуватись з іншими «структурними субтілами» і, таким чином, створювати наступні основні модуси соматом:

(1) • «Енергетичне тіло» або «астросома» («астрал»). Воно використовується для часо-просторових переміщень «в астралі», що здійснюється у стані «транс-свідомості», «свідомісно-мисленевого транса» актуалізованого сприйняття інших реальностей. Це супроводжується створенням різних віртуальних та прогностичних «астральних проєкцій» та «астральних ситуацій», здійснення «мандрівок в астралі», відвідування майбутнього або минулого з «обертанням часу» тощо. Можлива і самостійна дія «астральних фантомів» у запрограмованому стані «фантомної явленості» в «астральних проєкціях» і керованої та контрольованої поведінки з боку суб'єктів-операторів. До подібних феноменів відноситься «астральне провозвісництво» подій, різні «астрально-польові чудодійства», «екстрасенсорні феномени» і т.п. Спосіб дії – «ефіро-астральне поле» в модусі «енергетично-астрального квантування» реальності у відповідних астрально-ефірних «квантах реальності» (АЕКР), що є **«астральний квеф» оптично «аналогового буття» як паралельної реальності** («астральний квеф паралельної реальності»);

(2) • «Інформаційне тіло» або «інформосома» («інфорал»). Цей модус використовується для зчитування інформації (у нормальному стані та «в

астралі)), створення нової інформації та декодування старої (наприклад, «древнього знання») тощо. «Інформосома» часто об'єднується з «ментальним тілом» і тоді вона утворює «менталоінформаційну проекцію», яка здатна до проявів креативності творчості і здійснення складних ментальних операцій. Тоді через «інфосому-інфорал», конкретно через *«інфорал-канал»* можна *«увійти в ноосферу»* і *«ноосферний термінал»* інформації, в *«термінальний»* Космоноос як *«ноо-космічний інформаторій»*. Спосіб дії – «ефіро-інформаційне поле» (ЕІП), що може представити в «енергетичному модусі» енерго-інформаційного обміну (ЕНІО) та інформаційно-польового розподілення (ІПР) в *«інформаційно ефірних квантах реальності»* (ІЕКР). Подібним чином утворюється *«інформаційний квеф» оптично «аналогового буття» як «паралельної реальності»* («інформаційний квеф паралельної реальності»);

(3) • «Ментальне тіло» або «менталосома» («ментал»). Він утворюється і використовується для усвідомлено-мисленевих операцій за певною логікою розуміння світу і діючим «світовим логосом», котрий «в менталі» інтерпретуються в якості відповідних «ментально-онтологічних номосів-законопокладень». Вони діють у напрямі *онтологічно-ментального охопту реальності в «менталоефірі» шляхом проникнення – пронизування всіх реальнісних рівнів і вимірів*. Спосіб дії – «ефіро-ментальне поле» (ЕМП), що в енергетичному модусі предстає як «креативно-синергетичне поле» «перетворення-преображення» матеріально-об'єктивного в ідеально-суб'єктивне в *«ментально-ефірних квантах реальності»* (МЕКР), що є *«ментальний квеф» оптично «аналогового буття» як паралельної реальності»* («ментальний квеф паралельної реальності»);

(4) • «Фізичне тіло» або «фізіосома» («соматома») актуально-фізичного існування в субстратно-ущільненому стані «дійсного буття». Властивості нашого фізичного тіла не до кінця людині відомі і тому існує багато «феноменів людини», що наукою не з'ясовані або не відкриті. А саме – це «інформаційна понадпровідність» людського мозку, «астральна понадтікучість» астросоми, що

може проникати-«протікати» у будь-які тонкопольові «астральні реальності» (котрі здійснюються) «в астралі» у медитативному стані «дхіяна» і «сомадхі» як «пенетрит-перехід», «пронизування-протікання» у будь-які «астральні світи»). Це також «ментальна ноосферність», ноо-суб'єктосферність, ноо-об'єктність і здатність «перетікання» у фізичному тілі ущільнених перешкод, дистанційні «перетікання-переміщення», що представляє явища просторової «польової телепортації» фізичних тіл у власній фізіосомі. До таких явищ відносяться феномени «часових зміщень» у темпоральному «заторможенні-прискоренні» хроноритмів актуального існування, темпоральна «діахронія-синхронія» та «стробоскопічні ефекти» входження в інші темпоритми буття (до повної «зупинки часу» в життєво-критичних ситуаціях), «входження» в світло-квантові хроноритми «актично-світлової» реальності, «темпоральні переміщення» (за принципом дії «машини часу»), феномени часової «реінкарнації» в різні історичні періоди людської історії і планети. Це різного типу термoeфекти і «температурної нечутливості» (наприклад, при гіпертермії і станах переохолодження-«кріозамороження», або «хібернація»), «візуалізація» і утворення зрімих голографічних образів-картин, або «дальня візуалізація» майбутнього (Нострадамус, індійські «візіонери»), екстрансорне «прозріння» інших світів на «дальному зв'язку», містичне споглядання «паралельних світів» як Мультиверсуму, «закам'яніння» фізичного тіла у стані «соматі», «нестинарство» або ходіння по розжареному вугіллю, феномени «внутрішнього бачення» фізичних органів (своїх та інших людей з визначенням їх фізичних станів), утворення зовнішньої аури та бачення світлової аури інших людей з її діагностуванням. Це сучасні ейдетично-польові феномени візуально-фокального зміщення і бачення космічних об'єктів у паралельно-лазерній зоровій фіксації («голографічний зір» і «голосприйняття» світу), польові способи фізичної дії – це «сильні» і «слабі» взаємодії, польові режими впливу в електромагнітних квантах (магнітони) і гравітаційних квантах (гравітони) фізичної і тонкофізичної (польової) реальності. Всі ці феномени можна науково інтерпретувати як

реальний *«фізичний квеф» онтологічно дійсного буття як нашого «основного буття»* (на даній «основній синергочастоті»), котре для інших світів з іншою «фізичністю» та «онтологічністю» може розглядатись як «інший», «паралельний» для них «антропосвіт» у своєму «паралельному існуванні». Та й самі люди часто переживають свій дійсний стан «нашого буття» не як особисте, а спільне «ми-буття», котре одночасно та синхронно актуалізовано для всіх людей в одній і тій же сенсibiliзації перцептивного сенсорно-образного буттежиття.

(5) • «Ефірне тіло» або «ефіросома» (ефірал). Він предстає у своїй самостійній якості і значенні «первинного носія» всіх «можливих тіл» – як у їх вірогідності. так і в «здійсненності». Тобто «ефіросома» є одне з «онтичних тіл» (потенційно-проектованих), котре може ставати «здійсненим» та «онтологічно-реалізованим тілом» у своїй буттевісно-дійсній реалізації. Але тільки в «легкому», початковому, первинному станні «причинного тіла», «каузально-ефірного тіла» як «причини і основи» («5-ої квінтесенції») для «віталізації-екзистування» природно-буттевісного «станційного світу» («4-го макросвіту» після «3-го мегасвіту» космореальності). Тому «ефіросому» та «ефірал» можна розглядати у двох основних аспектах своєї «онтологічної дії» і реально-буттевісного «проявлення»:

а) в якості «космічної людини», що предстає в якості єдиної «ефіропольової людини»: у древньому ведознанні – це людина «центральної реальності» (у складі почуттєво-сенсорної, інтелектуально-пізнавальної (гностичної), трансцедентальної (вищого знання) і духовної) або «центральна людина»; вона також предстає як «брахмо-людина», «людина-брахман», котра охоплює-розширює всі реальності 3-го і 4-го «станційних світів» («брх» – «розширяти», «реалізовувати», «охоплювати», «роздувати»); в нашій концепції – це *«центровекторна людина» з «космічною центроверсією» єдинореальнісного буття*, що може здійснювати «онтологічний трансцензус» і переміщуватись-телепортуватись (в «тонкоефірному тілі») з 4-ої «природореальності

морфопредметного фізичного буття у більш високу 3-ю «космореальність» єдиного «ефіробуття» («брахмобуття») нероздільного поле-реальнісного Універсуму «розширеного» буттеіснування в «універсальній екзистенції» homo universalis;

б) друга «онтологічна дія» ефіросоми – це реально-буттевісне «проявлення» ефірала в «каузальному тілі» та надання антропосутності якості «каузальної людини», подібна «ефіральна антропокаузальність» здатна до опанування «вищого знання» («вищих світів») в якості універсального, «безмежного» і «з'єднуючого», оперує «каузальним первознанням» та реалізує його як «благосуще» (у тому числі і за Ноосферним проектом).

(б) • «Каузальне тіло» або «причинне тіло» (causa sui – «каузал»). Це *«онтологічне тіло», що утворюється для здійснення головної місії всього «менталосуцього», включаючи модус «антропосуцього»*. Воно предстає як «онтосуцще» тіло або тіло «каузально-детермінованої» дії-місії у загальному Онтогносеологічному русі всього суцього з метою підтримання і «покращення-вдосконалення» цього всезагального і всеєднісного руху до Всебуття у Єдиній реальності [14, с.409]. Спосіб онтологічної дії – *«есенціальність суцього»*, що представлена в *«реалосутностях»* як «існуючих сутностях» всякої реальності. Так, це *«каузальні сутності»* Онтогносеологічного руху у всіх його реальнісних модусах та «екзистуючих реальностях». Вони «реальносно екзистують» в режимі «утворення-розширення» онтореальностей шляхом креативного «здійснення – реалізації» *каузальних первосутностей суцього* як «реалосутностей». Вони можуть мати характер (модус) фізично-ущільненого, інформаційно-квантового, ментально-регулюючого, субстанційно-зберігаючого (у кодограмах), існування , а також *ефіро-монадного втілення цих «каузальних реалосутностей» як первооснови «каузально-детермінованих реальностей, котрі можуть утворювати «онтологічний квеф» з'єднаних «кауза-реальностей» даного типу*. Вони здатні також до *«каузального самовідтворення»* через «існуючі причини» реальнісного буттеіснування як «кінечні причини» буттеекзистенції, а саме:

«каузальність → реалосутність → каузареальність → самовідтворення → онтологічний рух». А як «безкінечні причини» (вічні) стають «реалоутворюючими» в Єдиному онтогносеологічному русі, набуваючи характеру вічних причинно-творюючих початків, включаючи і започаткування людської антропосутності. Головний «первинний каузаль» людини – це її «духоактивна сутність» і «духовне тіло» (спірітуал).

(7) • «Духовне тіло» або «актосома». Це «антропо-онтологічне втілення» у дійсній буттереальності, що утворюється з сутнісним духовно-активним початком, морфоантропної **«актосутності» та духовного антропосуцого**. Духовно-світловий «актал», «духо-актал», «актосома» як духовне тіло» у своїй первинній векторно-польовій «світлоспрямованості» (у напрямі утворення «світо-світлореальності») чітко задає основні **«духоактальні якості» людини**, а також спрямовує характер головної «екзистенціальної дії» людини в якості її **духовно-провідної «антропомісії»**. А саме:

- «умиротворяючий дух»; він що несе спокій, утихомирення та заспокійливий стан упокорених пристрастей, дає вище почуття «ангелоподібного спокою» і «духовного умиротворення» перед лицем чогось величного і вічного або, навпаки, – «вгамування» після досягнутих цілей у мирному заспокоєнні (по англ.- appease pasification);

- «вседолаючий духоактал», котрий може представати «всепереборюючим духом» ціледосягнення і подолання труднощів; він може подолати всі перешкоди на життєвому шляху і досягти наміченого у своїх інтенційних задумах, а тому це дух «всепідкорення», «всепідкоряючий дух» у своїх звершеннях, «звершуючий дух» вищих досягнень, вищих духовно-реалізованих творчих екстенцій;

- «вісницький» і «благовісницький дух»: він устрімлює до кращих сподівань, очікування добрих нагод, що підсилюють наміри та несуть оптимістичні підтвердження вірності обраного шляху, напрямів і дій; це «благодух» у сподіваннях, котрий дає підтримку, *стійкість, твердість і «кріпость духа»* у

ствердженні намічених планів та реалізації «добрих вістей» за потенціалом їх «благозвершеності» та «во благо» їх «провісницького здійснення»;

- «провозвісницький і «благодосягаючий дух»: він орієнтований на ціледосягнення і на те, що неодмінно станеться не тільки в оптимістичних «благосподіваних», а обов'язково реально здійсниться у напрямі концентрації зусиль та при умові їх «інтенційного напруження» і високої протенсивності ціледосягнення; тобто *це дія «благовісницького духу» у напрямі його «благої реалізації» і добродійного «благоздійснення»;*

- «просвітлюючий духоактал», котрий актично діє у ментальному напрямі духовного «просвічення через знання» і пізнання; тобто *у з'єднанні «духоактала» і «ментала» в їх «ментало-духовній спорідненості» і «піднесення ментала до рівня «духовного знання», «піднесеного розуму», «просвітленого розуму» і «надрозуму»;* в останньому модусі – це рефлексивний стан «дух-у-розмісленні» і зворотньо-активний стан «духовно-ментальної інтенційності» або «дух-в-актичній дії».

Маються й інші важливі духовні якості «духоактала» - це «зцілюючий дух», «примирюючий», «благословляючий», «воздаючий», «промислительний», «переднакреслюючий» (предначертающий – по рос.), «життєдайний» дух, а також «духоактичність» у власних вищих якостях «духовознесення», «полум'яного духа», «царюючого» духу, що, з одного боку, предстає як «владний» і «володіючий» дух, а з іншого – «блаженний дух», «надихаючий дух» творчого натхнення і «креаційний дух» (творчих енергоперетворень-«духокреацій»).
Всі ці модуси духопроявлення чітко свідчать про те, що «духовний вектор» має не тільки більш високий «реальнісних вимір» (7-й «онтологічний вимір»), але й має активно-дієвий, «актично-актантний» вплив на життєдіяльність людства і все антропобуття у своїй вищій «духовній функції» корегування-вирівнювання буттєжиттєвих флуктуацій, гармонізацій ексцесуальних відхилень і девіацій у соціоприродньому середовищі шляхом задіяння «тонких» і «витончених» **морально-духовних регуляторів, якостей «морального духа», векторів**

морально-духовної гармонізації буття як ноосферної буттереальності. На засадах «практичної філософії», це перехід від «трансцендентальної етики» (К.О.Апель, В.Гьосле) до «етики відповідальності», котру Г.Йонас розумів як «етику майбутнього» [50, с.30, 267].

Спосіб «реальнісної дії» і «духопроявлення» актала-духа – це ефіро-актичне поле (ЕАП), «актично-креативне поле» (АКП) «первореалісної сублімації» *сущого* як деякої даності, що й створює причину або *«причинну даність» в реальнісній сублімації «каузально-сущого»*. Подібну «первопричину» в зобумовленості-детермінації «каузально-сущого» створює «морфе» (Арістотель), «первоформа» каузально сущого (ПФКС) або «каузальне морфосуще» (КМС) у 6-му онтологічному вимірі. Це повністю відноситься і до первореалісної сублімації «антропосущого» (АС) в його «причинній даності» як «антропокаузального сущого» (АКС), представленій в «антропоморфності» людини, в *каузальній антропоморфі сущого (КАМС)*. Тобто люба «первоформа» каузально сущого (ПФКС), що переходить в любе «каузальне морфосуще» (КМС) в режимі ПФ-синергопереходу (ПФКС→КМС), а також може сублімаційно «первореалізовуватись» у «первинну даність» антропосущого (АС), що є наявним «саме-по-собі» і «саме-в-собі». А надалі, з набуттям «форми-антропоморфи» сущого (як морфо-причини), – стає «антропокаузальністю сущого» (АКС), представленій у формі «каузальної антропоморфи сущого» (КАМС). Ймовірно, що у подібному КАМС-стані і перебували антропореференти «перволюдей» Адам і Єва як «референтні» (і «раритетні») первинні «образчики-взірці» та антропо-еталони, що були представлені в одиничній діаді 2-х «причинних перволюдей», явлених у їх «каузальній антропоморфі». Вона була вже з'єднана з фізичним тілом (соматомою), а тому морфологічно представляє матеріальне «втілення антропосущого» у дійсному бутті (зрозуміло, в алегорично-біблейській інтерпретації) з можливістю породження чисельного «людства». В семіотично-скороченому запису подібне здійснюється в актично-актантному процесі:

АС→АКС→КАМС. В такій протородовій «актично-морфній реалізації» це може бути не тільки «антропоморфа» суцього, але й каузально «неантропоморфа» (КНАМС), наприклад, як деяка каузально-універсальна «юніверс-морфа» суцього (КУМС), у тому числі і homo universalis [14, с.478].

Можна бачити, що подібним чином у «тільній структурі» людини (антропоструктурі) утворюється («формується», «морфологізується») «онтологічний квеф» духовної реальності поза «паралельних модусоутворень». Він предстає в якості духовно - єдиної реальності, котра ноо-суб'єктом сприймається, розуміється і мислиться як Онтогносеологічний рух «входження-висходження» і «нового входження» в Актореалогнозис ментало-духовної реальності (АРГ-МДР). Це здійснюється в автономному режимі «буттєвісної самореалізації» та Автентичній антропоеволюції у 2-х основних «актореальнісних даностях» (АРД). А саме – як дійсна «некаузальна-каузальна» АРД, що має різні «протороди – актороди» реальнісної «онтологічної впорядкованості», а з цим і «причинної детермінації»: «ейдоси» первоїдей, спрямовуюче вектор-поле або «актополе», «комбінуючі-некомбінуючі» актоелементи «септоесенції», «морфостворюючі-неморфостворюючі» первокомбінації «сущевленого» в актосі тощо. Сама «причинна діада» актореальнісної даності має 2 модуси АРД:

1) «некаузальна» даність суцього, що не «комбінується» у «причинні морфе», а є просто потенційна «антроподаність суцього» як «антропосуцього» (АС) – в – потенції»

2) «каузальна» даність суцього у «комбінації» з «причинними морфе» і створення внаслідок цього «антропокаузального суцього» (АКС); воно надалі може розвиватись і набувати реальнісної форми КАМС – каузальної антропоморфи суцього як «комбінованість – некомбінованість» духовних «першоелементів» (в розумінні Ф.С.Щербатського) [41, с.128-129]. Це «сили напруження-зусилля» до «реальнісного проявлення» суцього із стану «реалосуцього» (в модусі «реалосутнього») в реальнісний стан «абсолютнісної

первореальності». І в цьому аспекті – вже за вектором впорядковуюючої «актичної дії» в напрямі «суще-сутність-реальність» – ці тенсивні сили як «комбінуючі» – «некомбінуючі» духовно-актичні «елементи» набувають характеру світлових «сил проявлення». Однак вони можуть мати і не мати для цього необхідного і достатнього «силового напруження». Найбільш ефективно для створення подібного «духоментальне напруження» – це «яскрава ментальність Духа», з якого «ізливається» безперервний потік знання» і «ментально-духовні сили Абсолюта» (41, с.158).

(8) • Є ще одна унікальна якість ефіру – це «ефірний метаморфізм». Це його онтологічна здатність приймати любую реальнісну форму та первісно «морфонаповнювати» її у любому «морфоутворенні» фізичної чи іншої видимої форми реальнісної «морфосублімації». Ось чому «морфе» і стає «активною формою» репрезентації нашої буттереальності та свого «активного морфорозповсюдження» завдяки «понадлетючесті», «понадпровідності», «понадтікучості» та «понадплинності» ефіра. Подібний «ефірний метаморфізм» представлений у самій «структурній тільності» людської «антропосоми», в уявленнях про самі різні форми реінкарнації-перевтіленості людей в нові «антропоморфи», включаючи і «неантропоморфні модуси» нашого земноприродного світу (перевтілення в тваринні і рослинні форми) та інших світів («іносвітів»). Навіть фізична смерть сучасною наукою трактується як деяка «трансформація-перехід» у більш «вище» і досконале буття: інформаційно-польове, субстанційне, духовне тощо. У науково-онтологічних космодослідженнях доцільною і продуктивною вважається ідея про «перевтілення» людського паттерна в його ефірному стані як інформаційно-ефірного «антропопаттерна» (ІЕАП) в «неантропну морфе» інопланетного світу шляхом відповідної ефірно-фантомної еманациї. Тоді необхідність у космічних кораблях-«зорельотах» повністю відпадає, а буде потрібний лише відповідний «еманатор» як «портал входу-переходу» в інореальність. Тільну «антропоморфу» можна зберегти і в «паралельній соматомі» як «ефірного двійника», що здатний

до «пронизування» інореальності («пенетрит-ефект»), набуваючи деякої «зміненої антропоморфи». Наприклад, «кіборг-форма» чи інший «морфовіртуал», котрий найбільш прийнятний для даних реальнісних умов та активного оперування-дослідження за даними «кондиціями метаморфізму». Таким чином немає ніякої потреби змінювати людську фізично-ущільнену антропоморфу, а необхідне лише програмно-метаморфне оперування її метафоричними складовими в інформаційно-ефірному режимі «квеф-перевтілення». Тобто з «вкладенням» ІЕАП-двійника чи любого іншого «морфівіртуала» в даний «антропо-паттерн». Подібне предстає як «квеф-трансформація» та ефірна зміна форми, її «морфоеманація», «морфотрансляція», «морфотелепортація» (у «квантово-ефірному морфополі «квеф-переходу») в координатно-точковий «пункт призначення». Перші подібні дослідно-експериментальні «миттєві телепортації» у «квантових сплетках» простих «квантових тіл» практично-експериментально вже здійсненні [51].

Як бачимо, інформаційне декодування Семіотичного і Ноосферного проектів через їх «семіотичну конструктору» понять та їх сигніфікацій представляє достатньо складний процес. Але він суттєво спрощується при переході від 3-х «циклічного декодування» субстанційних «морфограм» до 2-х «циклічного декодування» в «семіотичних конструкторах» і «семіограмах» з подальшим переходом до «одноциклової операції» розпізнавання вже знайомої і звичної нам *«поняттєвої структури»* зрозумілих логіко-семантичних визначень у традиційних вербальних термінах комунікативно-інформаційного спілкування та обміну мовними термінами в їх смисловій дескрипції при описовому представленні когнітивної інформації. Цей процес інформаційного декодування Ноосферного проекту з переходом від *termina novus* до звичайного поняттєвого контенту здійснюється на 3-му етапі «поняттєвого розпізнавання» і когнітивної таксономії «структур понять». Це «одноциклова операція» з 2-х кроків, що представлена на конструкторно-ноограмі КНГ-6.

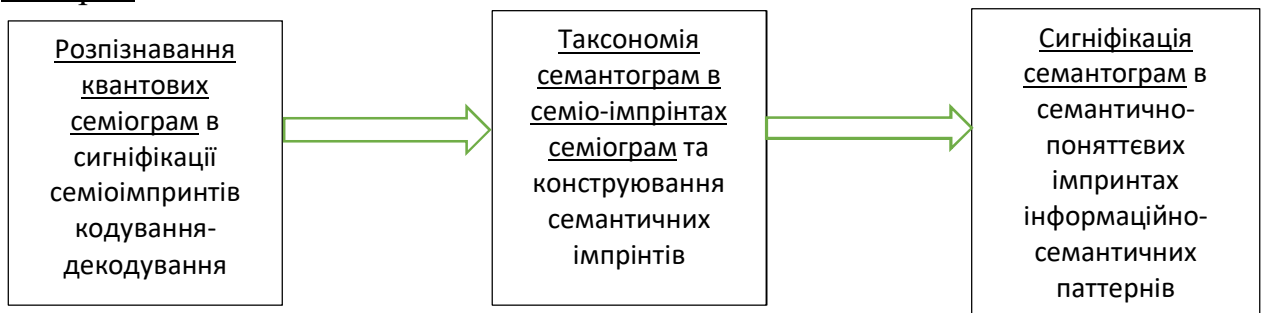
В цьому аспекті можна зазначити, що сучасні нейрофізіологічні дослідження ментало-психічних можливостей людини у її суб'єктно-пізнавальному розвитку свідчать, що долання суб'єкт-об'єктного «конструктивного дисбаланса» та одночасна ефективна «когнітивна організація і регуляція буттєвистої поведінки» на мікро-макро-мега рівнях «метакогнітивної координації» суб'єкт-об'єктних відносин «активної буттєреальності» цілком

Конструкто-ноограма КНГ-6

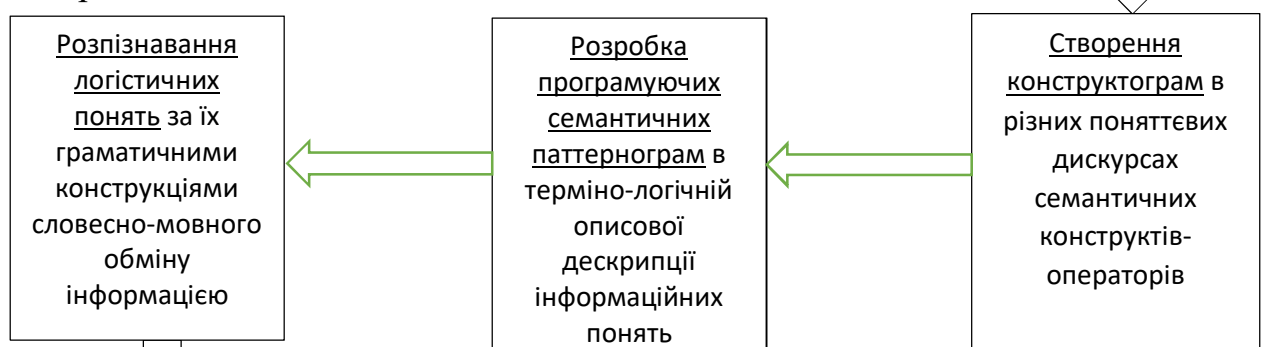
Одноциклова операція декодування:

*«Розпізнавання поняттєвої структури декодованих ментально-абстрагованих конструктів та їх логіко-семантичних смислосзначень у вербальних термінах комунікативно-інформаційного спілкування-обміну мовними мислеобразами з їх осмисленою дескрипцією в описових контентах когнітивної інформації»
(2-х крокова когнітооперація за дією ноо-фактора у напрямі пониження «онтовимірності» і «входження» у природні світи «об'єктоекзистенцій»)*

1-й крок

2-й крок

Закінчення програмно-комплексної ПК-когнітооперації декодування інформаційно-програмуючої дії ноо-фактора в емпіричній експоненції «сенсифікованих понять» для вербальної і дескриптивної репрезентації об'єктоекзистенцій дійсного буття

можлива. Більш того, подібна координація-організація та її когнітивно-поведінкова стратегія стає найбільш оптимальною при своєму зростанні від первинної «палеокінетичної регуляції» до «предметного сприйняття». А понятійно – вона може бути представлена в «концептуальній структурі континуальних синергій» реальнісного «просторового поля» як розширеного «поведінкового простору-поля» структурно «складного суб'єкта». Фізично – це менталосуб'єктне масштабно-збільшене («масштабно-інверсоване») «синерго-континуальне поле, котре може бути представлене в «феноменальних формах» людської свідомості і «субстратно-нейронних» процесів мислення [30, с.271]. При цьому *«суб'єкт-об'єктний зв'язок» є атрибутивно взаємонеобхідним, функціонально нерозривним і причинно-наслідково понадтермінірованим, тому що подібним чином «активність суб'єкта» (як «активносущого») переноситься на об'єкт і він стає «активним об'єктом».* Тобто здатним вийти за межі статичності, інертності, еволюційної малоактивності, «слабої актуалізації» і «неповної реалізації», а з цим – «слабкої реакції» і «мало реактивності» на буттєвісні зміни. А ці буттєвісно-онтологічні перетурбації можуть бути різкими, кризовими і навіть катастрофічними, що не раз відбувалось у земній палеоісторії, у людській «мезоісторії», неолітичні часи та сучасній історії «нашої ери». Подібна нейроментальна реактивність, що *перенесена з суб'єкта «високої активності» робить і об'єкт «високоактивним», здатним до швидкого утворення нових функціональних зв'язків, створення «агрегованих функціоналів» і структур, активізованих структурно-функціональних рівнів буття та нових активних «об'єктосистем» і «об'єктосфер».* Вони «об'єктивуються» з новою «системною якістю» та «якісними мірамаи» – вже як активних «інтерсистем», «полісистем» і «метасистем», що здатні до мікро-макро-мега «метапізнавальної координації» і «єдинореальнісного зв'язку». Це, так звані, «активні об'єкти», котрі зараз активно досліджуються як маючі «власну систему цілепокладання й

прийняття рішень». Тоді активізована об'єктна «власна система» предстає як «активна система», що має «інтегруючий початок» та власний «системостворюючий фактор» [47, с.9-10,34-35]. Але в інформаційному аспекті управління «активними об'єктами» (як «активними системами») ця система масштабно-рівнево представлена як «велика» і «складна система», котра потребує свого відповідного управління і тому повинна мати власну «адаптивну модель самої себе і навколишнього середовища». З цим вона перетворюється на «рефлексивну систему», що налагоджена на «досягнення визначеної об'єктивної чи суб'єктивної мети» [47, с.39-40]. Тому «власна модель» є одночасно і «рефлексивною моделлю», а разом – це суб'єктивна «модель активного об'єкта», котра дозволяє управляти ним з урахуванням «двох рівнів»: 1) «інформаційний рівень», де «локалізуються функції цілепокладання, синтеза і адаптації моделі навколишнього середовища (включаючи управлінську систему), прийняття й реалізації рішень» та 2) «рівень підтримки» (системи), котрий «представляє собою систему, забезпечуючи функціонування інформаційного рівня» [47, с.38-39]. Разом – це спільна активна взаємодія суб'єкта і об'єкта.

За нашою концепцією, «активна система» подібного типу одночасно включає «активного суб'єкта» і «активний об'єкт», котрий «активізується інтенсійним суб'єтом» з «екстенційним задумом» активної «об'єкторалізації». Ось чому «активна система» предстає в суб'єкт-об'єктній єдності і навіть «S-O тотожності», а тому вона відповідно репрезентується як *«суб'єкт-об'єкта «S-O система» з інтенційно-екстенційною, «протенсивною програмою» екстерналізації об'єкта за «екстенційною моделлю» інтенційної самореалізації суб'єкта*. Що й представлено в Семіотичному і Ноосферному проектах. В подібному аспекті «Програма адаптації» – це програма екстерналізації і практичного здійснення розроблених проектів за параметрами буттєвісної екзистенції. А «Програма підтримки» – це управлінська регуляція та спрямовано-референтна, векторна дія «ноо-фактора» з корегуванням «активної системи». Тоді інформаційний рівень програми – це створення відповідного програмного

комплексу з конструкторами, семантограми і семіограми, представлених в інформаційно-семантичних паттернах – ІСП та інформаційно-семіотичних імпрінтах – ІСІ.

Таким чином, виходячи з вищезазначеного, практично можливо забезпечити і праксіологічно здійснити Менталопсихічну організацію процесів когнітивного розпізнавання буттереальності на «нейронно-свідомісному (нейросвідомість) і мозко-субстратному рівні (нейроінтелект)» та в режимі когнітивної таксономії. Подібне здійснюється в мікромасштабі та мікро-метанізнавальної координації синхронізованої активної дії суб'єкта і об'єкта у їх сумісній і з'єднаній «S-O актантності». Тому й управління «активними об'єктами» значно спрощується – ними можна операційно керувати не в макроформаті та в мегамасштабі, а на мікрорівні ноо-психологічної менталодіяльності «кретаивно-активних суб'єктів»(!)

Подібне можна продемонструвати на основі моделі Grand Design Б. Величковського. Одна з подібних моделей має визначення «Рівні когнітивної організації і регуляції поведінки» на нейропсихічній основі пізнавальної «метакогнітивної координації» і функціонування «мозкового субстрату» [30, с.271]. Ця модель може бути відповідним чином представлена і з необхідними корекціями визначена у її «когнітивній менталоорганізації» та рівневою «метакогнітивною координацією», тобто з виходом-переходом з мікрорівня і метамасштаб менталоуправління «активними об'єктами» на основі задіяння ноо-фактора в якості «антропного принципу». Ментально-психологічно подібне «мікроуправління» **понадмасштабними «метaproцесами»** (з їх «масштабною інверсією») представлено за 6-ю «рівнями когнітивної організації» (за моделлю Великого Проекту Grand Design Б.Величковського) на відповідній конструкторо-когнітограмі ККГ-7.

Важливо підкреслити, що за такою моделлю наш мозок можна розглядати як «мозковий субстрат», субстратність якого можна представити в модусі «другої субстанції». Але він належить «нашому світу» та інформаційно

Конструкто-когнітограма ККГ-7

Рівні когнітивної організації і регуляції поведінки «активних об'єктів» за напрямом онтогносеологічної дії «активних суб'єктів в «метанізнавальній координації» у єдиній суб'єкт-об'єктній «активної системи»

Код	Назва рівнів	Основна функція	Зразки феноменів	Форми свідомості	Мозковий субстрат
F	Мета-когнітивні координації	Релятивація та перебудова концептуальної моделі світу, саморегуляція/самоконтроль	Індивідуальна теорія психіки, комунікативна прагматика, творча уява, ментальні простори	Особистісний сенс, рефлексія і самосвідомість	Префронтальна кора і включно орбітофронтальні відділи (в особливості праворуч), передня звивина, гіпокамп
E	Понятійні концептуальні структури	Фіксація та доповнення концептуальної моделі світу, мовна комунікація	Ефекти семантичної близькості і контрасту, категоризація і вербалізація, схеми подій, карти-огляду і «когнітивні колажі»	Значення, буденна свідомість, образи-уявлення	Тім'яно-скроневі, скроневі відділи кори (особливо зліва), парагіпокампальні структури
D	Предметне сприйняття реальності	Дія та імітація рухів з урахуванням специфіки предметів	Рухи та сприйняття, що відображають індивідуальність предметів, сприйняття подібності, фокальна увага, карти-шляхи руху	Перцептивний образ, сприйняття форми та інших аспектів предметів	Потилічно-скроневі і нижньоскроневі відділи кори, премоторна кора
C	Просторове поле (координації руху)	Рух з урахуванням метрики зовнішнього простору	Локалізація об'єктів у безпосередньому оточенні, об'ємна увага, прості когнітивні карти	Просторові відчуття, сприйняття свого руху в оточенні	Нова частина базальних гангліїв (стріатум), проєкційні і задньо-скроневі зони кори, моторна кора
B	Синергії (контролю рівнів)	Контроль рівня А та координація роботи м'язових груп тіла	Рухомі ритміко-циклічні штампи, рухомі автоматизми, «схеми тіла»	Проприо-і-тангорецепторні відчуття	Таламус та стародавня частина базальних гангліїв (глобус палідум)
A	Палео-кінетичні регуляції	Регуляція тонуусу та найпростіші захисні, орієнтовні та вестибулярні реакції	Тонічні, палеовестибулярні та оптомоторні рефлексії	Протопатична чутливість	Спинний мозок, стовбурові відділи головного мозку та середній мозок

«декодує» нашу буттереальність за певною «протопрограмою» когнітивного «розшифрування-розпізнавання-таксономії». Тому йому і притаманна нейропсихічна здатність синерго-польового впливу на світобуття та його

*«поведінкову регуляцію» та когнітивну координацію ще з «палеочасів». Подібне має характер «палеокінетичні регуляції» (на рівні «А»), що згодом набуває предметних ознак **«синергії просторового поля»**. Або відповідного «психократизму» (на рівнях «В» і «С»), понятійного осмислення сприймаємого (на рівнях «Д» і «Е»), а на «метарівні F» представляють у здібності до «метапознавальної» і реальної «метакогнітивної координації» зі світом на його різних рівнях і вимірах. Тобто, за нашою концепцією, набувають «ноосферної якості» регулюючої «S-O координації» з буттерреальністю, «S-O взаємодії» з реальністю при активній дії «ноо-фактора» і перетворення світу в «активний Об'єктом та «об'єктно-предметне поле» реалізації інтенцій суб'єкта за відповідним «Планом буттєвдосконалення» у ноо-бутті за «Ноосферним проектом».*

З подібною «ноо-трансформацією» звичного буття в ноо-реальність активних об'єктів виникає когнітивно-семіотична проблема «впізнання» і «розпізнання» цього ноосферного «нового дивного світу» не тільки ментально-перцептивно, але й *за дією «тонких ноо-факторів»*. З їх дією встановлюються нові «граничні межі» у функціональному здійсненні ноосферного мислення і ноо-пізнання – вже на власному ноо-ментальному підґрунті «післяфазового переходу» у ноо-буття (апостеріорі). Виникає змінений погляд на «S-O нообуття» не «іззовні», а «ізнутри», як інтроспективний погляд із *«внутрішнього переживання» нової буттєвісної ситуації та її когнітивно-семіотичного розпізнання в новому усвідомленні і осмисленні*. Так, при семантико-семіотичному розпізнаванні якісно нової інформації формується її новий *цілісний та континуально-безперервний «когнітивно-семіотичний образ» безпосередньо представленого ноо-буття* через відкрито-дане «S-O знання» у його первинній «S-O епістемологічній єдності». Проте для епістемологічних означень і сигніфікацій цього знання вже недостатньо існуючих понять та образів знайомого нам сенсорно-образного світу. Структурно-дискретне буття перестає бути вузько-локалізованим і

предстає як континуально-подовжене у своїй безперервності. Тобто звичний нам «локалізований макромасштаб» координатно-змінюється на «глобальний мегамасштаб», в котрому ментально-когнітивно з'єднуються всі «мікро-макро-мега» масштабно-координатні міри і рівні, що потребують нових семіоконструкцій знання з включенням в єдиний контініум «мікросфери» і «мегасфери» реальності (континуальність яких зараз опановується через розробку нанотехнологій у мікромасштабі 10^{-9} см і наближаються до «квантореальності» у розмірі електрона 10^{-13} см, 10^{-17} сек. А одночасно все більш активно здійснюється «входження» людства у Великий космос майже повністю незнайомого мега-ареалу космобуття з необхідністю розробки унікальних «космічних технологій» з урахуванням дії ноо-фактора. Тому ноо-інтелект різко змінює формат «S-O координації» та «S-O зв'язку» з континуально-зміненою реальністю ноо-буття. Ноо-суб'єкт перестає пасивно «віддзеркалювати» те, що сенсорно-образно і апіорно-почуттєво предстає перед ним, а «S-O ідентифікує» цю континуально «розширену реальність» ноо-буття, сприймаючи «випереджально-аферентивну інформацію» та «накладаючи» на реальнісний контініум власну «інформаційну трансценденцію», здійснюючи при цьому активну «інформаційну рефракцію» власного «ноо-знання» на «S-O дійсність», що знаходиться з ноо-суб'єктом в активній «S-O взаємодії».

Подібним чином в «S-O ідентифікації» встановлюється «активно-реактивний-проактивний» зв'язок ноо-суб'єкта і ноо-буття на відповідних і релевантних рівнях «S-O активації» об'єданого і єдиного «мікро-макро-мега» реальнісного контініуму MMM-реальності. Існує чітке співвідношення між рівнем «суб'єктної активності» і «активністю об'єкта», чітка співставленість між їх «S-O активацією» і «рівнем розпізнавання» ноосферної дійсності в її «слабоструктурованих» і «слабоконфігуративних» (тонкофізично) смислів і значень. Тому стає можливою їх когнітивна таксономія та «реальнісна ідентифікація» у настуаній **детермінованій послідовності:**

суб'єктний когнітивно-семіотичний «образ світу» → ноо-пізнавальна активність → S-O координація → ноо-реальнісне розпізнавання → → S-O ідентифікація ноо-дійсності.

Після декодування Семіотичного і Ноосферного проектів ключового значення набуває саме процес розпізнавання декодованих семіограм і ноограм та представлення дійсності у її онтологічно-преображеному вигляді, конфігураціях і когнітивних смислосзначеннях. Це відбувається у наступних основних «розпізнавально-таксономічних операціях».

(1) «Асоціативне розпізнавання» реальнісних «ноосферних інновацій» за існуючими «реальнісними аналогіями». Це розпізнавання-таксономія «за аналогією» та в «асоціативному зв'язку» з аналогами, котрі інтерпретуються в самих різних аспектах і відношеннях. А саме – референтному, семантично-смисловому, творчо-інтуїтивному, імагінальному, епістемологічному, інформаційному, семіотично-символічному, культурно-ціннісному, когнітивно-оціночному, морально-нормативному та іншій асоціативності. В них представлена первинна «асоціативна активація» ментально-нейронних процесів в розпізнаванні «слабоструктурованої реальності» ноо-буття. Це «слабоструктурована інформація» про «буттєвісні інновації» у її загальних і конкретних смислах і значеннях, в «нечітких асоціаціях» вірогідності чи в широкому діапазоні варіативності, «розпізнавання через асоціацію» або «асоціативне розпізнавання», подальша більш «тонка» когнітивна таксономія виявлених асоціацій тощо. Зрозуміло, що подібна «асоціативність мислення» мається тільки при наявності великого «інформаторія» власного знання, «епістемологічної бази даних», «банка знань» у власних епістемологічних конструкціях і конфігураціях, бо тоді є власні «порівняльні аналоги», знання і досвід для проведення порівняльних операцій. Сучасній науці вже відомий «психологічний ефект» у визначенні «оціночного зміщення» з об'єктивної на «порівняльну оцінку» того, що вивчається, і представлено як «порівняльно-

оціночна асоціація», що є більш точною, ефективною і доцільною, чим «об'єктивна оцінка». Тому нездатність до асоціативності і «безасоціативність» мислення часто свідчить про ментальну нерозвиненість і низький інтелект.

(2) «Конвенційне конструювання» і когнітивнено-узгоджене розпізнавання» дійсності на основі власної «референтивної автоконвенції-самореференції» чи «інтеркомунікативної конвенції» – узгодження інтерсуб'єктів і полісуб'єктів. Це вже достатньо сильна «S-O активація» у модусі «конвенційної активації» і «конвенційного розпізнавання» через узгодження інтерсуб'єктів асоціативно-структурованої інформації та доведення її до певної «асоціативної таксономії» практичних знань. Подібне здійснюється в поняттях «конвенційної таксономії», що здійснюється серед асоціативно-конвенційних «смыслодоговірних конструктив» та смислоціннісних значень договірної «розширеної» смислосзначенової дії, багаторівневих мір та в інтегрованих «розширених» форматах і метаформатах.

(3) «Евристичне розпізнавання», що пов'язано з сильною творчою «S-O активацією» і «сильнодіючою інтенцією» ноо-фактора. «Евристичне осяяння» перцептивно переживається як деякий «ментальний прорив» у розумінні чи вирішенні поставленого завдання. І це дійсно може бути «моментом істини», бо в такі «евристичні миті» встановлюються нові структури й функціонали постійного зв'язку, що набувають підвищену сталість у фрагментах певної конфігурації та «формно-фігуративних відношень. В «евристичній таксономії» ключове значення мають наступні «евристичні операції»:

а) «об'єктний фокус» предметно-об'єктної класифікації за «східністю-подібністю-відмінністю» фіксуємого в «об'єктно-предметній означеності»; подібна «об'єктна фіксація» здійснюється способами «означеності-в-об'єктах», «морфопредметності», ментальної концентрації на об'єкті» тощо;

б) «порівняльно-об'єктна оцінка»: вона здійснюється як всього «об'єкта-в-комплексі», так і «об'єктних елементів» у порівнянні з іншими «компаративними

об'єктами»; в цьому порівнянні здійснюється фіксація та оцінка відмінностей як в «об'єктному фокусі», так і в «зміщеному фокусі» виявлених відмінностей;

в) фіксація у «зміщеному фокусі» компаративності відмінностей; це здійснюється на основі встановлених порівняльних оцінок та у «суміщеному фокусі» виявленої нової «ноо-об'єктної якості»;

г) встановлення «погрішності у зміщенні»; це «ефект якоря» або прив'язки у порівняльній оцінці в бік початкових (начальних), але з одночасною «здвигкою-зміщенням» значень кінчної «розпізнавальної оцінки» у створених «евристичних таксономіях».

(4) **«Когнітивно-системне об'єктоутворення»** у смислозначеннях «когнітивної об'єктосистеми» в розумінні «об'єкта як когнітивної системи». При цьому «когніто-об'єкт», окрім традиційних «системоутворюючих» якостей, має і свої власні «когнітосистемні якості», а саме: «детермінований топос → типологічна детекція-вибір → висхідний стан → модуляції → функції → структура → організація → конструктор-розумова когнітивна організація». Подібні «когнітосистемні якості» розпізнавання-таксономії «когніто-об'єктосистеми» дозволяє здійснити *топологічний «координатно-реальнісний» перехід від вірогідно-імагінальної системи «евристичного квазіоб'єктивування» (в уточнюючих варіаціях і коваріаціях) до когнітивно-точної і детермінованої системи ноо-об'єктів*. З цим здійснюється розпізнавання «об'єктосистем» та їх ноосферна «об'єктно-системна таксономія» у конфігураціях нооОб'єктумів буття або нооОб'єктумів як ноо-систем;

(5) Встановлення **«міжоб'єктного інтерфейсу» та розпізнавання міжоб'єктних «об'єктосистемних зв'язків»** через «з'єднуючий-роз'єднуючий інтерфейс» об'єктосистем. Під «інтерфейсом» розуміється інформаційний аспект денотації «знакових систем», перш за все, – це «користувальний інтерфейс» («пользовательский» – по рос.), котрий в інформаційних системах встановлює як «загальні характеристики фізичного з'єднання», так і «кордон між двома системами» в «залежності від їх специфіки» [4, с.146]. «Інформаційний

інтерфейс» дозволяє розпізнати різні інформаційні системи та знайти способи їх об'єднання у «спільному інтерфейсі». Але одночасно і створити відповідну інформаційну «метафору моделі світу» за двома основними комп'ютерними принципами: а) «принцип фізіологічної відповідності», що діє в аспекті «чіткості сприйняття цвітових образів на кольоровому фоні»), б) «принцип емоційної відповідності», котрий встановлюється з точки зору та в аспекті «емоційності принадності у цвітовій палітрі екранних кадрів», які «покращують самопочуття і підвищують працездатність» суб'єкта-оператора шляхом «кодування кольором» [4,с.55,164,169-170]. В нашому випадку – це «сенсорно-візуальна сприятливість» ноо-світу у його кольорово-сенсibilізованому сприйнятті в «розширеній сенсориці», в «широкому спектрі» та ноо-діапазоні спектрально-інформаційного «зчитування» дійсності з одночасним здійсненням її «інтерфейсної таксономії» в сенсо-образах та ноо-ейдетиці.

(6) **«Просте конструювання» реальності** у її об'єктно-цілісному розпізнаванні простих «об'єктних конструкцій». Це можуть бути «смплекс-об'єкти», що мають слабку ноо-факторну активацію та актуалізацію у спрощеному вигляді малоактивної «смплекс-системи». До таких конструкцій можна віднести «прості породження» людських дій на якомусь одному рівні, наприклад, це можуть бути первинні «породження дій» (за А.Голдманом), що мають слабку рефлексивність або взагалі «до-аналітичну» і безаналітичну «антирефлексивність» і «антисиметричність», але з певною «транзитивністю» [9, с. 65-66, 68]. Тобто для подібного «простого розпізнавання» незнайомих явищ і феноменів необхідні лише самі прості їх проявлення та самі «прості конструкції» у їх «статичних властивостях» і «родовій властивості» («антропородової»). Це може бути сама проста «акційна реакція» як «здатність до дії» як первинна «акціональна властивість» [9, с. 65, 67]. В інформаційній моделі простого «представлення знань» це можуть бути первинні «логічні моделі», що дозволяють отримати умови від «висхідних посилянь» (аксіом) «на ранніх стадіях розвитку інтелектуальних систем», а також «семантичні мережі» деяких

процедур «розпізнавання понять» та представлення процесу «породження знання» при використанні алгоритмів «процедурного знання» [4, с. 201-202]. Такому знанню релевантні прості логічні і семантичні «процедурні таксономії», утилітарні «симплекс-конструкції» простих об'єктів та симплекс-систем, а також всі «спрощуючі процедури».

(7) «Складне конструювання» реальності у її комплекс-системній репрезентації і розпізнаванні. Подібне характеризує вже «складні наміри», для яких потрібно скласти певні «діаграми» (семантограми, семіограми) операційних «намірів-дій» в різних варіантах їх реалізацій [9, с. 70-71]. В «інформаційній таксономії» – це «фреймові конструкції», які відносяться до «продукційних моделей» розпізнавання знань, що повинні включати «мінімальний можливий опис сутності якого-небудь явища, події, ситуації» (frame – рамка, каркас). Це такий «об'єктний опис» у дескрипційному розпізнаванні об'єкта, коли «при подальшому спрощенні втрачається повнота опису об'єкта», а його «елементи...перестають виконувати свої функції» [4, с. 204-205]. Кожна «фреймова таксономія» складного об'єкта повинна мати в своєму опису певні «слоти» або області і сегменти «об'єктного розпізнавання» як «стандартні одиниці» розпізнавання, а також «вузли семантичної мережі» (або «вузлові зв'язки» – ред.) в «значеннях слотів» [9, с. 205]. В нашому випадку подібну функцію (розпізнавальну) виконує «таксон» у відповідних «таксономічних операціях», а також «діхотомія», «діада-дуал», «квадра», «октава» (8 значень), «соціон» (16 значень) тощо. Надалі семантична і семіотична «багатозначність може бути представлена в бітах-кубітах-тетрабітах (16-и значенева логіка) квінтобітах (32-а значенева логіка) і так далі.

(8) «Каузальні конфігурації» в розпізнаванні дійсності. Подібна таксономія використовується при незнайомих феноменальних виявах, котрі потребують встановлення причино-наслідкових зв'язків і «детермінаційної таксономії» об'єктів і систем. В такому випадку від суб'єкта потребується чітко вивірені «акційно-дійова властивість» та концентрована «індивідуальна дія». Вона може

мати характер «інтенціональної дії» з реалізації задуму як «каузального породження» [9, с. 67]. Тоді у своїй інтеграції вони можуть приймати вигляд «каузально-інтенційної конфігурації», що спричиняє «екстенційну самореалізацію» суб'єктів в ноо-буттєвісних «об'єктосистемах».

(9) *«Експертне розпізнавання»* на основі тієї «бази знань», що сформована в менталосфері ноо-суб'єкта. Для цього потрібна наявність деякої типової «експертної системи», до бази даних якої входять відповідні «когнітивні блоки». Подібним чином таксонована «когнітивно-блочна система» перетворює типову інформаційну систему на «експертну систему», здатної до «референтного розпізнавання» в «адекватних конфігураціях» реальнісних інновацій та інноваційного знання. Серед них: (1) «блок придбання знань» або наявність блока вже здобутих знань, що можуть відігравати «експертуючу роль» і оціночну функцію; (2) «блок роз'яснень» цих знань у їх змістовному аспекті, а також у функції «вирішувача» або «системи логістичного виводу» («експертуючого висновку» – ред.); (3) «діалоговий компонент», що «забезпечує інтерфейс з користувачем» [4, с. 204-205]. «Експертне розпізнавання» може носити самий різний характер, але «типові вирішувальні задачі» носять переважно стандартний характер. А саме – це: (1) «інтерпретаційне розпізнавання» (у вигляді «інтерпретаційних систем»); (2) «діагностуюче розпізнавання» шляхом «віднесення об'єкту до деякого класу» та встановлення «відхилення від норми»; (3) «проектуюче розпізнавання» для складання «специфікацій» об'єкта з «наперед заданими властивостями» («проекція знань» експерта на дійсність – ред.); (4) «навчаюче розпізнавання» з вироблення відповідного навика з запобіганням помилок, а якщо вони з'являються – це «діагностування і роз'яснення помилок»; (5) «статичне розпізнавання» у зв'язку з реальним масштабом часу, але коли сам «фактор часу не має значення»; (6) «динамічне розпізнавання» для «безперервної оцінки ситуації, яка швидко змінюється» з «інтерпретацією отриманих даних»; (7) «автономне розпізнавання», що здійснюється «в режимі консультацій» і тому його можна розуміти як

«консультаційне розпізнавання»; (8) «інтегроване розпізнавання», що має «підсистеми прикладного значення» або «встроєні підсистеми», що функціонують як «підсистеми інших інтелектуальних систем» [4, с. 205-206]. Але «експертне розпізнавання» може носити і нестандартний характер, а тому вимагати нестандартних раціонально-дослідних операцій.

(10) **«Раціонально-дослідне розпізнавання»** (РДР). Воно носить характер «уточнюючих породжень» і може здійснюватись на різних рівнях відповідних «рівневих породжень». Це «багатошаговий і багатоетапний процес», що носить форму дослідження і є «регламентованим процесом», котрий здійснюється за «визначеними правилами процесу пошуку істини» [9, с. 69-70, 73-74]. В нашому монографічному дослідженні – це «стандарти раціональності», «стандарти раціонального мислення», котрі використовуються для розпізнавання як окремих ноосферних феноменів, так і ноо-дійсності загалом у її цілісній репрезентації і в метасистемно-координатному визначенні МЄРКОНЕ-АНБ. На основі подібного «раціонально-дослідного розпізнавання» (РДР) за стандартами раціонального наукового мислення на засадах ноо-наукової методології саме на основі дослідних «РДР–конструктів» і «стандартів раціональності» утворюються відповідні «РДР–таксономії» і *«РДР-стандарти»* відповідно до *стандартів ІКСР, ІССР, ПСР, ТКСР і СІКР інтерактивного, імагінального трансформативно-конструктивного та інформаційно-креативної таксономії*. Це й було раніше показано не тільки таксономічно, але й при функціонально-системному застосуванні «РДР-стандартів» для визначення ноо-реальності на основі ноосферного розуміння світу, ноо-мислення і пізнання.

(11) **«Науково-дослідні конструкції»** (НДК) в розпізнаванні складних і понадскладних реалісних композицій та континуальних інтеграцій у їх безмежній пролонгації. НДК – таксономія представляє, вочевидь, *«безперервне розпізнавання»*, або *«постійно-вдосконалююче розпізнавання»* у його безперервних змінах і буттєвісному становленні *все нових і нових екзистенцій ноо-дійсності у її все більш перфектній «S-O модуляції»*. Вони й представляють у

відповідних НДК-розпізнавальних конструктів і моделей, а на їх основі – «НДК-таксономій» та «НДК-методологій» науково-світоглядного і науково-світорозумового сприйняття і переживання «S-O реальності» ноо-буття. «Когнітивні таксони» в структурі «НДК-таксономії» повинні утворювати певну «таксономічну класифікацію» на основі розробленої стратегії представлення-експлікації знань та їх експоненції-трансценденування в об'єктні структури ноо-буття як його ноо-об'єкти. Це повинна бути відповідна «ефективна стратегія розсуджень» з визначенням «основного питання» та здійснення необхідних «інференціальних шагів» (внутрішнього розсудження) безвідповідно до «зовнішнього джерела» (дедуктивне розсудження). Однак подібне може бути здійсненим і у зв'язку з зовнішнім джерелом нової інформації («інтеррогативні кроки» індуктивно-аналогового розсудження) та у їх логічній співставленості і «логічної прийнятності задіяних у дослідженні розсуджень» [9, с.74-75,76-77].

(12) «Інтуїтивне розпізнавання» реально невідомого у «буттєвісних сюжетах» і «реалокомпозиціях» в ситуаціях «високого рівня невизначеності». Подібна «невизначеність» виникає, коли «немає можливості отримати додаткову інформацію», проте і навпаки, коли є «непередбачуваність в дії основних перемінних», та «подібних дій не було раніше», а тому «можливі декілька варіантів рішень», однак термін і «час для прийняття рішень обмежений» [22,с.71-72]. З другого боку, невизначеність мається при формуванні «інтуїтивних моделей» розпізнавання маловідомого або зовсім невідомого і тому неможливо уникнути системних помилок «помилкової кон'юнкції», котрі виникають при «інтуїтивних рішеннях» способом «когнітивної економії» [22, с.177, 182, 212]. Тоді замість «доброго інтуїтивного судження» ми отримуємо «тенденційні судження», що мають характер «стереотипів», «логічних помилок», «пристрасних суджень» і «самообману» [22, с.185, 200, 212]. Ось чому «інтуїтивна таксономія» може бути як геніально вірною або, навпаки, – тенденціозно-пристрасною. За І.Фіхте, вона є «уявно-продуктивною», за

Ф.Шеллінгом – «трансцедентальним ідеалізмом», за М.Мерло-Понті – «помилковим феноменом сприйняття».

При розпізнаванні декодованих ноограм і семіограм Ноосферного проекту може виникати ще одне граничне фундаментальне обмеження. Це «граничне менталообмеження» (ГМ-обмеження) в неантропних формах розуміння і мислення «реальності суцього», котра ще як «реалосуще не розвинулась і не «розгорнулась» в реальність (а існує як «квазіреальність»). А саме суще ще не утворило власної сутності, котра б «розгорнулась» у певну реальність. Подібне «ГМ-менталообмеження» може бути подолано тільки шляхом менталізації самого суцього, його репрезентації в якості «менталізованого суцього», котре як «менталосуще» розпізнається у своїй сущнодійсній реалізації. В антропо-об'єктному модусі – це «об'єктосуще», що розвивається до рівня «об'єктосистем» і таксономується як «ідентифіковане менталосуще» у відповідних «програмотенсах» своєї реалізації. В нашому випадку – це «програмотенція» Ноосферного проекту, в котрому задіюється ноо-фактор, номоси і творче «антронапруження» ноосферно-проектного конструювання дійсності в модусі ноо-буття.

3.5. Ноосферно-проектне розпізнавання дійсності на основі програмного конструювання антроподійсності в суб'єктній інтенції-екстенції креативного самоздійснення

Контент: розпізнавання дійсності в її ноосферно-проектній таксономії через менталізацію суцього та ідентифікацію менталосущого на основі антропоморфного конструювання дійсності в холономних тенсах референтивного-ноосферної програмотенції креативних суб'єктів до самоздійснення

Виникнення граничного ГМ-менталообмеження при дослідженні фундаментальних первооснов суцього та його декодування на основі ноограм і семіограм Ноосферного проекту потребує принципово нового підходу в пошуках ідентифікації дійсності» в модусі ноо-буття. Це особливого роду *«ментальне*

обмеження» у мисленевій репрезентації дійсносущого у його суб'єктованому антропорозумінні і антропомисленні. А відповідно – у розпізнаванні істиносущого як «сущого знання» в модусах його онтологічно «сущої реалізації» та «антропоздійсненні». Граничне ГМ-менталообмеження виникає при пошуку вірного розуміння і способу мислення самого сущого як «реальносущого» в його сутнісній даності або «сутнісно-існуючого сущого». Але науково дослідити (в його латентному і ще «реальнісно-нерозгорнутому» стані) можна тільки при «реальнісній розгорнутості» сущого. Подібне досягається при фіксації «первореальнісних феноменів» утворення просторової континуальності та в реальнісних діях в якості «сущедійсного», що здатне до взаємодії. Наприклад, в «буттєсущому», «сущевявленості – в – бутті», котре виявляє себе «акціально» в буттєвісних діях і взаємодіях, морфопредметно і об'єктно в конкретних параметрах ментального «сущесприйняття». При цьому воно може приймати неантропні форми і не мати стандартно-фізичного координатного вимірювання, існувати як «іншородове сущедійсне», котре репрезентує себе в іншому «буттєсущому», яке не представлене в антропних формах буття, має нефізичні модуси реальнісного проявлення та «впорядкування реальності». А також іноментальні та іншорозумові, а, можливо, взагалі нементальні способи репрезентації сущого як «сущедійсного». Подібна «непредставимість» стосується, насамперед, фундаментальних можливостей антропосутності і фундаментальних здатностей суб'єкта до пізнавальної актуалізації. Подібна «ментальна антропообмеженість» фіксуються у наступних головних пунктах.

По-перше, це непредставимість «позареальнісної» актуалізації антропосутності, окрім фізично даної «реальнісної актуалізації» у певних часопросторових, буттєвісно-вітальних і життєво-предметних формах. Це також непередставимість «не-буття», що облишено просторовості (або представлено в «умовності простору»), має фізичну «фінальність життя» (внаслідок смерті) чи не має фізично-нефізичного подовження життя. Це також «небуттєвісна» нерепрезентуємість іншовимірних реальностей та їх зв'язку з

антропореальністю (наприклад через багатомірність людської антропосутності), мисленеві тупики «реінкарнації» та сутнісного «перевтілення» (метемпсихоз) в інші сутності та інореальності тощо. А з другого боку, – це «антропоцентрування» буттереальності, «антропоєгоцентризм» в особливій «передвизначеності – місії» людини, що потребує навіть «божественного втручання» заради «спасіння» та здійснення вищого «божественного провіденціалізму» у «судьбоносній» реалізації людини. Тоді Земля і людина предстають у «центрі Всесвіту», а головна функція Бога – це здійснення опікування людиною, мудре наставлення її на «шлях істинний» та забезпечення вічного посмертного комфорту у небесному раю (нібито для бога немає інших, вищих, більш складних і достойних «божественних завдань»).

По-друге, – це *непредставимість інших способів реальнісного існування, окрім антропоморфного модуса і біосферної екзистенції*. В античній філософії (східній і західній) весь Пантеон богів є антропоморфним, Космос має антропоморфний модус «космічної людини», в Біблії і християнстві «людина подібна богу», а бог втілює в собі всі морфо-особливості людини. Сучасна наука шукає у Всесвіті тільки біоподібні форми життя, співставленого за фізико-хімічним складом елементів до земновітального буття (кісень, вуглець, вода). Повністю немислима внутрішня «кристаломорфа» існування з внутрішньокристалічною формою світлового самовідзеркалення ментальних процесів (на кшталт «польового кристала», «актичного кристала» тощо). Немислима і зовнішня актично-фотонна форма ментальності зі швидкістю 300 тис.км/сек (швидкість світла) при співставленні швидкості нейрореакцій людського мозку у 100 м/сек. Немислима кріостатна «понадхолодна» форма менталопроявлення чи «понадгаряча» плазмена менталоформа мислення (десятки-сотні і мільярди градусів температурних градієнтів), непредставимі субстантивно кодовані чи віртуальні модуси існування, «нечасопросторове» існування (коли у кожній «точці суцього» змінюються параметри простору-часу),

немислиме «понадрелятивне існування» чи, навпаки, абсолютно «нерелятивне існування» у стані «абсолютного спокою-незворушності» тощо.

По-третє, – це *непредставимість «морфообмеженості буття» як «морфоопредмеченого існування»*. Тобто коли «морфність життєпроявлення» відсутня – і в формах речей, і у формах мислення та пізнання, а маються лише неморфні, аморфні (інертні) і морфоневиявлені (або, навпаки, метаморфні) способи існування. І чим воно тоді екзистенційно, як вітальний процес життя, відрізняється від «неіснування» та яким чином представлена «екзистенція буття» при відсутності («стерезисі») форм. В такому розширеному інтервалі «морфоозначеності буття – стерезисі буттєвісних форм» вкрай важко помислити і зрозуміти відоме нам «буття форм», котре «піддається» мисленню та «формному осмисленню». Це буття, що в древньому знанні тлумачиться як *Сангсара* або «сон Брами» [3, с.18]. Однак і в такому стані воно може набувати «неморфологізованих» модусів буття:

- «буття не форм», яке морфологічно людським мисленням не охоплюється, або постає для людської свідомості «нерозрізненою» реальністю у єдиній «злитій формі» та «всеморфній безформності»; це є буття у стані *Нірвани* або «бадьорість Брами»;

- буття «нерозрізнених форм» і «не форм» або *Анагамі*; у древньому знанні під ним розумілось Буття Єдиного Розуму і Всесвідомості, а за сучасною європейською науково-філософською традицією це *Буття Реального Знання*, онтологічно-реальнісного знання або *Реалогнозис, Гносеологічна реальність Знання*; за ведичною традицією «нерозрізнене» і непредставиме Анагамі-існування це не буття і не реальність, а «Двері народження», котрі закриті для всіх «систем Лока» фізичних космо-планетних утворень (система «локаята»), а тому Космос і Всесвіт існує для людини у «нерозкритих», «нерозрізнених» і непредставимих площинах, проекціях і «формах-неформах», ще «ненародженого буття», ймовірно, – у субстанційному стані протородових і дородових модусів реального буття;

• *«буття Тулку»* або *«Рінпоче»*, яке репрезентує себе у «Бутті Божественного втілення»; це «вище» і «найвище» буття, котре для людської антропосутності є нездійсненим і тому непредставимим, воно може лише релігійно-догматично стверджуватися у «божественній креації» і «телеокосмології», що у філософії Відродження трактується як «гілеморфізм» і «панпсихізм», а в сучасній філософії – як «розгортання» сутності у буттєвісному існуванні Єдиної Реальності, у всезагальному і всеєднісному буттєвісного Універсуму як всього актуалізованого суцього; це є таке універсальне всезагальне і всеєднісне існування, що стає дійсним тільки в «духовній представленості» як буттереальності «вищого творення», а в сучасній науці – як результат «Великого Вибуху», безперервно «Розширяючого Всесвіту» до його повної «космічної інфляції» і «темноти» («темної матерії» і «темної енергії»); з урахуванням «реліктового висвічування» перших періодів існування світу, що можливо, вже давно загинув і інформація про це поступово доходить у реліктово-фотонному світлі, то складається малооптимістична і малозрозуміла картина початку-фіналу Всесвітнього буття у її «докінецьній-кінецьній» антропопредставленості «кінця світу», що вже наступив у далекій минувшині і ця ретроспектива неухильно рухається у теперішність нашого часу [3, с. 18-19].

В діалектично «знятому» вигляді ГМ-менталообмеження долається в концепції «менталізованого» і «нементалізованого» суцього. Тобто, коли воно може існувати як «саме-по-собі-сущє», «самосущє» і в феноменальному модусі «ментальної актуалізації суцього» та його «введення» у стан «актуалізованої Всесвітньої реальності, Універсуму і Мультиверсуму». Ці метаутворення й репрезентують себе в якості універсальної буттереальності або їх множин, котрі для антропосутності предстають тільки у модусі «антропоморфного Буття», а це – «весь реально існуючий і взаємодіючий світ, всеохоплююча реальність Всесвіту в якості світобудови, що самовпорядковується і саморозвивається» [3, с.19]. Але за принципом самоздійснення Свободи Буття, що реалізуються в онтологічних актах «антропорозпізнавання» та «антропотаксономії» суцього в

його нементалізованому і менталізованому модусах, цілком можливо припустити наявність і неантропоморфних способів розпізнавання «дійсносущого» (онтологічного) і «недійсносущого» (онтичного). «Недійсносуще» можна інтерпретувати як «неантропне» з «неантропною сутністю», що трудно уявити і помислити. Але подібна «іншосуца» та «іншородова неантропність» долається при суб'єкт-об'єктному «з'єднанні сущого», його «повернення» до «первинної єдності» і «нерозділеності» без «подвоєння» на «матеріально-об'єктне» і «ментально-суб'єктне».

Подібне й ураховується при суб'єкт-об'єктному підході за принципом єдності буття і мислення, коли розпізнавання, таксономія і «декодування реальності», як було показано, здійснюється не в окремому представленні «об'єктного» і «суб'єктного», а в їх єдиному сенсорно-ментальному модусі. Тобто в *єдиному суб'єкт-об'єктному «сенсоменталі»* («SO/CM»), що може приймати як «антропоморфу» розпізнавання і «представлення реальності», так і «неантропоморфний модус», хоча вони походять з одного і того ж сущого. Але в різній ступені «активації» та «актуалізації» (антропній-неантропній, морфній-аморфній), в полівекторній направленості і референтності (в самопосиланні), в різнорівневій «представленості» та екзистенції «вітало-невітального» проявлення. У людей, згідно древньому знанню, – це *антропо-онтологічний режим «буття-смерть → реінкарнація»*. Неантропність суб'єкт-об'єктного «сенсоментала» можна представити в модусі (перехідному чи основному) *ноо-антропного (НА/СМ) або «супра-антропного» сенсоментала (СА/СМ)*, що вже має змогу уявити і мислити дещо «інше» та «неантропне». Іншосутнісне може бути не стільки більш досконалим і «технологічно привабливим» для науки і людства, скільки необхідним для більш глибокого розуміння себе як «самосущого» та «іншосущого». Подібні *«самосущі сенсоментали» – СССМ* («неантропні» чи «постантропні») можна, за проведеним монографічним дослідженням, «декодувати» в певних «конструкт-індикаторах» сущого, що здійснюється в категоріях і поняттях ноо-буттєідентифікації сущого у його

менталізованому модусі. Основні модуси «самосуших сенсоменталів» (СССМ) можна представити в таких дотичних «індикаціях суцього», котрі предстають в їх первинній суб'єкт-об'єктній єдності «холістичного суцього» як «холонів самосуцього» в їх напруженні до «явленості». Їх можна визначити в якості *«холономних тенсів» інтенційного «буттепроявлення» суцього через «інтенційне напруження» креативних суб'єктів*, прагнучих до самореалізації і самоздійснення. А саме:

(А). *Реальнісна тенсивність («реало-тенсивність») інтенційного буттепроявлення суцього (як «дійсносуцього») через «напруження актуалізації».* Подібний стан «реалотенсивної актуалізації» моделюється в конструктах-індикаторах «холономних тенсів» як цілісних енергетичних «одиниць напруження». Можна виділити **4 основні роди «реалотенсивності»** в буттепроявленні «дійсносуцього» у відповідному «напруженні актуалізації», що вимірюється в *«інтенційних одиницях напруження» (ІОН)*.

(А1). *Холономний тенс «іманентної інтенції» [ХТ – ІІ].* Він виявляє себе як «напруження внутрішнього задуму» і фіксується в напруженні «іманентного тенса» та в індикативних конструктах «ідеї». Це напруження внутрішніх станів усвідомлення, інкубації, модуляції осмислення ідеї (в її допоняттєвих передвираженнях»), в «неясному розумінні» та його «просвітлення» у напрямі до «чіткого представлення». Подібне відбувається тільки в іманентності «внутрішньої репрезентації», внутрішнього напруження («ін-тенс») до волепроявлення у ментальній дії, в акумуляції сенсо-ментального «воленапруження» вже сформованої та ще несформованої інтенції. Цей тенс акумулює напруження внутрішньої інтуїції, передсвідомого і несвідомого, всі «передінтенційні дії» в їх «перехідній фазі» до «почуття інтенції», у її «поштовхі» до волевиявлення за вектором енергетичного «розрядження» інтенційного-творчого задуму в релізованому витворі.

(А2). *Холономний тенс «сенсibiliзованої інтенції» [ХТ – СІ].* Цей аспект цілісності напруження виявляє себе як «почуттєве напруження» контакту-дотику

до чогось дійсно-існуючого в модусі «проявленого» і «розгорнутого» суцього у деякій «взаємодіючій реальності». Вона почуттєво «відкривається» як певним чином впорядковане «дійсне буття», «сенсифікована інтенція», що є «первинно-дотичною» при почуттєвій індикації «холонів суцього», котрі фіксуються через антропні «сенсоіндикатори» вроджених людських почуттів. А саме:

(1) – «сенсо-волютенція» або «напруження волі»; цей тенс цілісно виявляє себе у ментальному напрямі «здійснення інтенції» як референтивного «реального напрямку» у його онтологічно-реалізованій наявності; це волютивно-інтенційний процес, що розгортається в діапазоні: *«інтенція – волютивність – екстенція»*;

(2) – «сенсо-емоценція» або форичне «напруження емоцій»; цей тенс виявляє себе у напрямі «переживання буття» у параметрах «здіяної тенсивності» та «задоволення результатом» в емоційному діапазоні оцінок «ейфорія – дисфорія»; емотивно-інтенційний процес приймає форму емотивно-екстенсивного процесу «подовженої інтенції»: *«інтенція → волютенція₁ → екстенція → емоценція₁ → сенсобуття → емоценція₂ → волютенція₂ → нова інтенція»*;

(3) – «сенсо-деонтенція» або холомний тенс «морально-оціночного напруження»; він представлений в напруженнях «етичних естимаций» та в індикаторах деонтики, морально-душевних переживань від реально-здійсненого, котрому надаються моральні оцінки в категоріях: «добра-зла», «правди-неправди», «корисності-непотрібності (марності)», «блага-неблагодарності» тощо; в аспекті подібних атропних сенсоіндикаторів формується *базово-первинний «холон свідомості», що предстає як «первоступенева» («перворівнева») почуттєва свідомість у модусі «волютивно-емотивної свідомості»*; надалі вона розвивається в холономний тенс «етично-естимативної» свідомості» первинного усвідомлення «природно-суцього» в якості «родового середовища» людини, в котрому «розгортається» її антропосутність; це знаходить своє вираження у відповідних «природно-

життєвих» сентенціях» («сен-тенс») сприйняття та відчуття, *первинно-природного усвідомлення і осмислення життя людини у її «власному роді» як «природного антропо-роду суцього»;*

(4) – «почуттєво-повчальна сентенція або нравствена «сенсо-нотація» з природно-життєвого досвіду в оперуванні природно-сущим (тобто «в сенсі» набутого почуттєвого досвіду); це «перехідний тенс» від внутрішньо «сенсифікованих інтенцій» до «менталізованої інтенції «післяпочуттєвої свідомості» в абстрактно-логічних, поняттєвих мислеформах; відповідна цілісність, «холодомність» і «смыслеакінченість» тенса виявляється у «напруженні формулювання висловлювання», волютивно-емоційних почуттях сенсорного контакту з дійсністю, в «напруженні деонтичних висловлювань», інтеркомунікативній «флуктуації висловлювання» при оціночних сенсо-етичних естимаціях, повчальних «сенсо-сентенціях» тощо; тобто це «сентенційне напруження», що викликане «морально-деонтичною імперативністю» життєво-досвідних стверджень, пропозицій «одиничних істин» (конкретних), котрі не мають універсально-понятійного характеру «загальних істин» підтвердженого знання (сформульованого в наукових поняттях та категоріях);

(5) – психофізична «сенсо-потенціація» до перетворення «сенсифікованих інтенцій в «менталізовані інтенції», що мають вже несенсифікований характер; подібне здійснюється через механізм «перетворення-преображення» матеріально-буттєвісного (природно-предметного) в ідеально-менталізоване та «розпредмечене» суще і, таким чином, це ***«напруження сенсо-ментального перетворення» в «ірреальну тенсивність» інтенційного менталопроявлення суцього через мислення, знання і пізнання.***

У людини процес «менталізації суцього» з його «первинно-природного» стану до стану опанування «нормативними знаннями» постійно «розтягується» у відповідності до генерації й акумуляції знань. Так, «первинне накопичення» знань в об'ємі середньої школи зараз складає до 12-и років (в межах «системної освіти» в життєвому періоді 6-18 років), а «дознаневий період» неготовності до

системної освіти охоплює до 5-6 років з початку життя. А надалі – необхідно вчитись все життя або, принаймі, підтримуючи рівень знань за запобігання його знеціненню та «соціальної амортизації». Легко можна уявити, що цей період можна значно скоротити, наприклад, шляхом ментального «імпрінту знань», що раніше в даному монографічному дослідженні достатньо показувалось. Діти можуть активно і зацікавлено сприймати знання з 3-4-х років, а «активна фаза» шкільної освіти триває з 5-и до 12-и років (до 7-8-го класу), коли підлітки вже здатні складати інформаційні програми та повноцінно оволодівати комп'ютерною технікою і когнітивними операціями. Таким чином, «первинна» вища освіта може завершитись у 15-16 років (кваліфікаційний рівень «бакалавр»), а при використанні ефективних імпрінтінгових технологій і ще менше (в 14-15 років), що вже обмежується не психоментальними запобіжниками, а соціо-фізіологічними процесами. «Верхня межа» може піднятися до 70-80 років, і тоді загальний активний «гносеоментальний життєдіяльнісний цикл» складає не 20-30 років, а вдвічі – втричі більше, досягаючи 50-60 років і більше. З урахуванням значно підвищеної якості знань, інформаційно-синергетичного ефекта їх насичення, акумуляції, їх креативного використання на основі творчої самореалізації, підвищена творчо-продуктивна здібність креативних суб'єктів зростає у 10-100 разів, піднімаючись до 3-х порядків 1000-кратного епістемологічного «гіперзросту» і вище. В екстрасенсорному і супраментальному вимірюванні – це перехід від режиму «середньої активації» в інтелектуальній переробці інформації з «інформаційною швидкістю» 7-8 біт в секунду до рівня «творчої активації» в 17-20 біт інформації в секунду з подальшим підняттям «рівня креативності» до екстрасенсорного і супраментального стану у 200-300 біт інформації, доводячи «розгін» білатерального «нейроментального процесора» до квантово-інформаційної імпульсації в тенсивності 1000 біт в сек і більше (в «гіперстанах» ментального напруження ноо-суб'єктів). Це вже космічно-ноосферний рівень «зчитування» та обробки інформації «синерголюдини» і «металюдини», що виходить за

природно-сенсорні межі планетарного макромасштабу і входить в природно-космічний «ноосферний мегамасштаб», де пряме почуттєве осягання «антропосенсорами» вкрай затруднено і потребується якісне вище світоосягання і світорозуміння. Це й досягається через оволодіння механізмом *«менталізації інтенцій»* в матеріально-ідеальному процесі «перетворення-преображення» сенсорно-предметного в ментально-розпредмечене при збереженні інтенційних устремлінь в новому космобуттєвісному середовищі;

(А3). *Холономний тенс «менталізованої інтенції»* [ХТ–МІ]. Менталізована інтенція є несенсибілізованою і позачуттєвою, а тому вона «менталізує» не тільки природно-опредмечене суще як своє «близьке оточення», але й позаприродне суще або «самосуще», що мається в наявності ще до «природного втілення» (або «іноприродного» і «невтіленого сущого» у природно-земних-іноприродних-неприродних модусах). Тому невітлене суще може *«інтенційно втілюватись»* без сенсибілізованих контактів і *«почуттєвих дотиків»* вже *«неприродним»* чином та без прямої реалізації сущого двома основними способами:

а) «менталізація інтенції» з урахуванням «природного досвіду», що формується на основі сенсорного «опочутєвлення» дійсності як природного сенсибілізованого буття;

б) «менталізація інтенції» сущого за власною «самоактуалізацією» та особистою автореференцією на «сущу самореалізацію» без сенсорно-природного досвіду; цей спосіб менталізації сущого стає необхідним, в разі його «просторової реалізації» і неможливості безпосередньо-прямого дотику зі всіма точками і топосами цієї «сущої реальності», а тому потребується її «недотичний охват»; в «антропосприйнятті» необхідність «менталізації» свого оточення виникає вже в природному середовищі (хоча тут може діяти закладений в інстинкті «контакт по аналогії»), але особливо гостро ця «ментальна необхідність» розумового охвату дійсності виникає внаслідок «зіткнення» з мегакосмічною дійсністю величезних і неохватних масштабів; в цьому

просторовому ареалі «антропосенсиори» практично майже не працюють (як і інші «неантропні сенсори») і *потребується механізм «менталізації суцього» у його власних «онтичних інтенціях» можливих «онтологічних втілень»* (або «невтілень» в «іншобуттєвісних» станах); наприклад, – *«суцих субстантивів»* або *«субстантивів суцього»* у їх потенційно-онтичному стані «в можливості», а в поняттях антропорозуміння – це «субстанс-коди», некодоване «суще-саме-по-собі» (що не потребує втілення і не зорієнтоване на нього); тобто це може бути ментально-зорієнтоване суще в самих різних «онтологічних ментальностях» та спрямованості на «реалосприйняття» через механізм ментальності і «розумового охвата» в різних «онтоментальностях» як *«інтенційного менталосуцього»*.

Можна бачити, що холономний тенс того чи іншого «інтенційного менталосуцього» виникає внаслідок жорсткої необхідності-детермінації в *можливості «онтичного існування» безлічі холістичних космосів і «субкосмосів», світів і «субсвітів»* як окремих і цілісних «холономних космоцивілізацій» у їх онтологічній наявності, але без прямого сенсорно-дотичного сприйняття. Подібне дотично-сенсорне «несприйняття» якраз і долається *шляхом «менталізації суцього» через механізм «ментало-інтенції»*. Її можна інтерпретувати як «ідеальну інтенцію» квазідійсного «менталоконтакта» з космореальністю і взагалі з любою «іншореальністю» та «іншобуттям». Подібні «квазідійсні менталоконтакти» вкрай складно описати в поняттях антропорозуміння, бо це потребує «вищого» ноо-розуміння за різними логіко-розумовими дискурсивними менталосистемами космоноса. В сучасній інформатиці науковці і намагаються логіко-дискурсивно осягнути онтологічно «розширені реальності» на основі штучного інтелекту з понадвеликою інформаційною швидкістю в реєстрації та обробки інформації в техно-кіберсистемах. Але з необхідною і вимушеною втратою антропних і неантропних смислів і значень, семантики і семіотики понять, їх первинного змісту в «первинних потребах» суцього, антропосуцього, менталосуцього і

буттєвісно-дійсного. А тільки існуючого в «штучних потребах» штучного інтелекту.

Тому в поняттєвому означенні ментало-актів необхідне використання в операціях «менталізації інтенцій», що належать до «неприродних понять» і нередукційних «штучних понять», а предстають у модусаї «інформаційних понять», «імпринтів понять» і «семіо-імпринтів» тощо. Враховуючи «направленість інтенції», її «світореферентність» і самопосилання на «висхідний задум» в «інтенційному здійсненні», це за своєю суттю є «оператори понять», «поняття-конструкти», що мають максимально «розширене значення» за характером дії, «вектором направленості», «тенсивності дії» в онтологічному «напруженні реалізації» (безвідповідно до чогось). Тобто це напруження «холістичного охопту» в «дієвій інтенції», «передінтенційній» та «інтенційній дії» в їх «екстенційній направленості» до творчо-феноменальної реалізації. Тому подібне описують «векторні поняття», що фігурують і «конфігурують суще» у відповідних функціонально-динамічних значеннях. Їх «конструктивну векторність» та «реалізаційну направленість» можна представити у «творчому напруженні» до суб'єктної референції у таких поняттєвих конструктах, а саме:

- «інтентори» (\overrightarrow{int}) і «екстентори» (\overrightarrow{ext}) у своєму висхідному і кінечному значеннях «первинного задуму» та його реалізації;
- «актуалотентори» ($\overrightarrow{actualt}$) і «ретентори» (\overrightarrow{ret}) у своєму активованому значенні та в «оновлюючих діях» (реконструкції, рекуренції тощо);
- «потентори» (\overrightarrow{pot}), «актентори» (\overrightarrow{act}), «субтентори» (\overrightarrow{subt}) і «суб-субтентори» (\overrightarrow{ssubt}) потенційованих та акумульованих станів, субстанційних станів «сущого-в-собі»; вони прямо не орієнтовані на свою актуалізацію і здійснення, але мають висхідну ралізаційну референцію («актентори» – направленість актичного вектор-поля), чи «первопрограму» до онтологічної реалізації (суб-субтентори) або «другопрограму» її здійснення в тому чи іншому «онтологічному роді» («субтентори»);

- «транстентори» ($\overrightarrow{trān\bar{st}}$) і «ноотентори» (\overrightarrow{noot}) в значеннях «комутенцій зв'язку», «когнітенції знань», «креатотенції творення», «транстенцій реальнісних трансформацій» тощо;

- «духо-актентори» (\overrightarrow{dact}) і «морфо-тентори» (\overrightarrow{morft}) в значеннях духовно-актичної орієнтовності і морфовизначеності в певній «оформленості» і «означеності» буттєсущого.

(Б). *Модуляція інтенцій та «модальне інтенціювання сущого»* (холономний тенс ХТ–МІС). Виникаюче «модальне напруження» пов'язане з характером інтенційного трансцедентування сущого – це два протилежні холономні тенси, котрі представлені:

а) в «транслогічному напруженні», яке виникає в разі «трансценденції сущого» за власною логікою внутрішньої необхідності і внутрішнього наміру, а саме – в «креації самотворення», самостановлення, саморозвитку; воно детермінується «імманентною транслогікою» переходу сущого з неактуалізованого стану в «актуалізований стан» самопрезентації, що є *«сущє самовиявлення» в інтенції напружень «трансцедентального прориву-стрибка» у новий стан екзистенції «самосуцого» безвідносно до інших «сущих екзистенцій», а тільки за власною логікою конкретно-сущого в його «одичній трансценденції-самореалізації»*; наприклад, за власною логічною програмою «сущо-трансценденції», виконанням власного «передвизначення» за власною «модуляцією інтенції» в різних варіантах і модусах здійснення, за особистим «творчим проектом», за різними «конструкційними моделями креативних екстенцій» тощо;

б) в «транс-етичному напруженні», що виникає в інтенційному устремлінні до «трансценденції блага» та при здійсненні «самотрансценденції сущого» заради деяких універсальних та вищих моральних і духовних благ; подібне може реалізуватись в «антропорозмірності сущого» на засадах трансцедентування холономних тенсів наукової і релігійної етики – це, наприклад, інтенційне напруження наукових відкриттів або релігійний екстаз, реалізація власної

«героїческій місії» заради «блага всіх», («глюристична етика»), «сакральна жертва», подвиг, що здійснюється в семантиці універсальних цінностей і «вищих смислів» тощо.

Між «транслогічною» і «трансетичною» моделізаціями інтенційного трансцендентування суцього існує вкрай велике «позиційне напруження» взаємодієсприйняття, в дуалі «логіка-етика», що пов'язане з різнонаправленістю трансцендентованих інтенцій. А саме – у їх «логічно-чистій» спрямованості, «очищеної» від емоцій та пристрастей, підкоряючись дії тільки законів «чистої логіки» і практичної користі. У другій позиції – у їх «етично-чистій» спрямованості до блага і добра за законами моралі та етичними імперативами «не пошкоджуй» («не навреди» – по рос.), «твори добро», «здійснюй благо» тощо.

(В). Референція інтенцій та «референтивно-тенсивне інтенціювання» суцього (холономний тенс ХТ–РІС). «Референтивне напруження» в холономному тенсі виникає відповідно до характеру «розгортання» інтенційного процесу буттепроявлення суцього. Це направленість або на збереження первісного стану суцього і «заторможення» референцій інтенційного процесу, що є «резистенція інтенцій», чи неактивне (малоактивне) просування інтенційного процесу. Або, навпаки, динамічний розвиток у стані «збудження референцій» в кінетиці їх цілеспрямовано-тенсивної реалізації, що є «кінетика інтенцій» або «кінестенція». Загалом, це «референтивно-тенсивне напруження» в інтенційній реалізації «автореференцій суцього» в режимі «резистенція – кінестенція». Це можна представити в поняттєвих конструктах векторної дії таких 2-х «автореферентів»: «резистентор ХТ–РІС» і «кінестентор ХТ–РІС». «Резистентор», наприклад, може задіюватись при заторможенні в реалізації програм «суццо-трансценденції» («резистори програми»), а «кінестентори» – при «збудженні» програмних референцій в інтенційних процесах «реалізації суцього» («кінестори програми»). Таким чином, автореференційними процесами (АРП) «реалізації суцього» (РС) цілком можна управляти і регулювати як єдиним АРП-РС в холономному тенсі ХТ-РІС та програмувати цей інтенційний процес. Перш

за все, як інтенційний ноо-процес в модальному холономному тенсі ХТ-МІС шляхом створення «ноосферної програмотенції» в алгоритмах «ноограмування інтенцій».

(С). Ноосферна «програмотенція» та «ноограмування інтенцій» (НП/НГІ) в метареальнісно-єдиному холономному тенсі (ХТ-НП/НГІ). Це вкрай складний і понадскладний процес «ноо-інтенційного програмування» суцього, що може здійснюватись в режимі як самопрограмування (за метазаконами власного «сущестановлення»), так і «ноограмування» нементалізованого суцього. Але подібне потребує в обох випадках відповідного креативно-синергетичного напруження» (КСН) інтенційних сил для перетворення «квіет-суцього» (у стані повного чи відносного покою) у стан актуалізованого і проявленого «дійсносуцього». Подібне може *прийняти характер «мікрохолономного» і «мегахолономного тенса» космопроявлення, мікро-зародкового, макро-природного і мега-всесвітнього масштабу дії «суцих сил» – вже в якості «дійсних сил»: мікроХТ-КСН, макроХТ-КСН і мегаХТ-КСН. Мегамасштаб дії ХТ-КСН представляє собою «поле напруження» («поле дії») креативно-синергетичних сил (КСЛ) не тільки як «метасистемних сил» у їх понаднапруженні фізичних «надсил», але й в інтенційній дії (ІД-КСЛ) «малих сил» і «тонких сил», навіть «витончених «синергосил» максимального поширення і проникливості. Такого роду **«ноо-тенція суцього»** як «дійсносуцього» і **«ноо-суцього»** далеко виходить за фізичні межі і тонкофізичні параметри буття, може проявляти себе в інших «буттєвісних актантах» менталізованого суцього, на різних рівнях ментальної «сущодієвості», *«актантного синергосуцього» різної вимірності і представленості у всезагальному Онтогносеологічному «руху суцього, у його «ноо-впорядкованості» і ноо-програмованої синерго-врівноваженості. І тоді «наймаліші» і «найвитончініші» сили представляють надпотужними та «понадсильними».* Вони й ноо-програмуються, як раніше було показано, шляхом розробки, складання та імпрінтингу семантограм, семіограм і ноо-грам, що*

можуть кодуватись у субстанційні морфограми «первограм» і в «допрограми» актограми первознання у його невіддільності від первореальності з «первосущих утворень» (актосів).

(Д). *Позаінтенційні сенсоментали*. Їх направленість та референція поки що є невстановленою. Це може носити, наприклад, віртуальний характер різнонаправлених можливостей самоздійснення сущого, коли в кожній «точці реальності» мається свій «точковий простір-час», або відсутня «самотематизація сущого» у певному втіленні. Це може бути незафіксована «морфологія сущого» (морфний «поліморфізм» чи «метаморфізм»), «нерозрізненість сущого» в «монадному ізоморфізмі» і поліформізмі, чи повна відсутність форми і формопредметності (буття в стані «нірвани» або «анагамі»). З раніше виведених «номіналізаціях визначень» можна «сконструювати», наприклад, «семантичне суще», котре може бути «виражаємим», однак не має свого «семіотичного вираження». Або це «символічне суще», яке має означення (знак, символ) і є тільки «виражаєме», «семіотичне суще», бо предстає як фантом, уява, «фазно-існуюче суще» («фазне суще»). У людини – це її «антропоструктурні складові» і модуси її «антропотільності» (антропосоми). Це може бути «аферентивний сенсоментал», що візуалізується у випереджальній «семантичній аференції» («виражаєме» як реально-існуюче у майбутньому «проявлене суще»), або у випереджальній «семіотичній аференції», що є не більше, чим «продуктивна уява» можливого існування сущого у «паралельній реальності». У відповідних «антропоконструктах» – це «квеф-портація» квантово-ефірної соматоми у паралельні реальності і «квеф-буття». В поняттях «антропосенсорів» позаінтенційний сенсоментал може представити звуко-польових формах «саундизації сущого» у його певному звукоряді. Подібне у числовому вираженні конструював ще Піфагор у своїй «музиці сфер» і «гармонії сфер» в їх сферному «гармонійному звучанні»: Луна – високий і пронизливий звук, Сатурн – самий низький звук (інфразвук), а сумісно з іншими планетами вони створюють одну гармонійну мелодію, симфонію. В древньоіндійській традиції – це звукові

мантри, «удгітха» або співання гімнів Самаведи («саман» або дихання в поєднанні з мовою), а «сок мови» – це «ріг», що розкривається в Рігведі через священний слог «ОМ», з якого складаються і співаються пісні – «чханди» (Чхандог'я – упанішада). А разом слог «ОМ», мова і звукове дихання, «ріг» і «саман» складають «священні звуки» [52, с. 84-85]. В сучасній науці подібна «саундизація реальності» («озвучення буття» радіосигналами та іншими звуками) інтерпретується як слухове чуття «трансцедентальних звуків». В релігії – це «чаша Грааля», що здійснює людські інтенції через «священний звук» і найвищу духовно-божествену мелодію звучання вищої духовної сфери божественного світу. Позаінтенційний сенсоментал може виявляти себе через **«хроматизацію реальності»**, її «суперхроматизацію», «поліхроматизацію» і «метахроматизацію сущого». Для людини – це світлова межа 6-7-го рівнів «хроматизації», але, за древньоіндійською традицією існує 49-й рівень світла як «неописуємого» і «невиразимого» у первинному «актосущому». Позаінтенційний сенсоментал може виражати себе через «граві-левітацію сущого»: за Демокритом – це «паріння» атомів у пустоті мікросвіту, за А. Ейнштейном – це гравітація космічних тіл мегасвіту, за З.Фрейдом – сновидчеська левітація людини, в сучасній науці – макроквантова левітація що здійснюють, наприклад, металокерамічні сплави.

Таким чином, ноосферні програми і проекти можна семіотично декодувати як в онтичну «можливу реальність», так і в уже «здійснену» онтологічну реальність. При чому безвідносно до того, яким чином вони були складені при ІТ-програмуванні – в конструктах антропорозуміння і мислення чи в «неантропних конструктах». *Принципове значення має тільки наявність чи ненааявність ноосферного світорозуміння і ноо-мислення, володіння ноосферним ментально-зв'язуючим підходом (методологією) в конструюванні процесів онтогносеологічного руху.* А в системному відношенні раціонально-наукового мислення і розуміння – це реальне вміння методологічно здійснити «креативний синтез» онтично-онтологічних та онто-гносеологічних способів

«самовиявлення» і «самоздійснення суцього» безвідносно до того, чи має воно менталізований чи нементалізований характер. Сам «креативно-синергетичний синтез» ноосферного мислення і ноо-пізнання можна здійснити на основі вже розроблених стандартів раціональності, але вже *за «повною програмою» ІТ-програмування» Ноосферного проекту,* що вже виходить за межі тільки «логістичного програмування». Тобто воно повинно включати функціональне, структурне, функціонально – структурне (рівневе) і «*системне програмування» за відповідними семантограмами, семіограмами і ноограмами «кодованої» і «розкодованої» реальності.* Онтологічно воно представлено у своїх фундаментально- базових засадах, в культуурокодах і креатокодах ноо-буття і ноо-мислення, котрі «переводяться–трансформуються» у відповідні культуурограми-семантограми, креатограми-семіограми, і загалом – у ноо-грами синтетичної Ноосферної програми і в Ноо-проект, що розробляється за стандартом інформаційно-креативної раціональності – СІКР. Тобто у вищерозроблених поняттях, конструктах та імпрінтах, котрі раціонально осягаються на рівні традиційного наукового мислення, але вже потребують деяких знань в галузі ноосферної епістемології і методології, що базуються на онтології і гносеології ноо-науки. Ноонаукові засади даного монографічного дослідження представлені не тільки в їх базовій фундації, але й в активно-функціональному застосуванні в певній методологічній структурі і послідовності. Тому на цій основі можна осягнути не тільки філософські засади і філософію ноосферного мислення та пізнання, але й практично використати ноосферну методологію ноонаукового дослідження з практичним застосуванням ноо-епістемологічних методів набуття ноосферних знань за розробленими стандартами раціональності.

Використана література (до рр. 1 – 3)

1. Греймас А.Ж., Фонтаній Ж. Семиотика страстей.– М: Изд.ЛКИ, 2007–336 с.
2. Интеллектуальные трансформации. Феномены и тренды. (Отв. ред. В.В. Целищев и др.). – Новосибирск: Параллель, 2008 – 167 с.
3. Капіца В.Ф. Філософія буття і онтологія ноонауки. – Кривий Ріг: Видав. центр. 2015 – 783 с.
4. Агеев В.Н. Семиотика – М: «Весь мир», 2002 – 256 с.
5. Широчин В.П. Архитектоника мышления и нейроинтеллект. К: «Юниор», 2004 – 560 с.
6. Марков Б.В. Знаки бытия. – СПб: Наука, 2001 – 566 с.
7. Хайдеггер М. Время и бытие. – М.: Наука, 1997.
8. Турен А. Повернення дієвця. – К: Альтерпрес, 2003 – 320 с.
9. Блинов А.Л. Интенционализм и принцип рациональности языкового общения. – М.: «Весь мир», 1998 – 249 с.
10. Капіца В.Ф. Світоглядна культура і ноосферне світорозуміння. – Кривий Ріг: Видав. центр, 2013. – 592с.
11. Хайдеггер М. Основные проблемы феноменологии. – СПб.: Высшая религ. – филос. школа, 2001 – 477 с.
12. Бодріяр Ж. Симулякри і симуляція. – К.: «Основи», 2004 – 230 с.
13. Капіца В.Ф. Гносеологічні перетворення знання і ноуменальне пізнання. – Кривий Ріг: Видав. центр, 2011 – 387с.
14. Капіца В.Ф. Онтологічні виміри буття і філософія онтогенезису. – Кривий Ріг, Видав. Центр,2012 – 491с.
15. Бодріяр Ж. Символічний обмін і смерть. – Львів: Кальварія, 2004 – 376 с.
16. Сартр Ж.-П. Буття і Ніщо. Нарис феноменологічної онтології. – К.: «Основа», 2001 – 854 с.
17. Г'юм Д. Трактат про людську природу – К.: «Всесвіт», 2003- 552 с.
18. Юм Д. Трактат о человеческой природе. – Мн.: «Понурри», 1998 – 720 с.
19. Кондаков Н.И. Логический словарь – справочник.– М.: Наука,1976–720 с.

20. Капіца В.Ф. Синергетика ноосфери і метафізика знання. – Кривий Ріг, Видав. Центр, 2010 – 304 с.
21. Мерло-Понті М. Феноменологія сприйняття. – К.: Укр. Центр. дух. культури, 2001 – 552 с.
22. Седлер-Смит Ю. Интуиция и мозг. – М.: ЭКСМО, 2011. – 414 с.
23. Тарский А. Введение в логику и методологию дедуктивных наук. – М.: Гос. изд. иностр. литер., 1948 – 326 с.
24. Марков М.А. Элементарные частицы максимально больших масс (кварки, максимоны)// Журнал экспериментальной и теоретической физики. – М., 1966. – Т.51.
25. Гивишвили Г.В. Темная энергия и «сверхсильный» антропный принцип // Вопросы философии. – 2008. – №3
26. Новиков И.Д. Как взорвалась вселенная. – М.: Наука, 1988.
27. Баксанский О.Е., Кучер Е.Н. Когнитивный образ мира. – М.: КАНОН, 2010 – 224 с.
28. Лоренц К. Обратная сторона зеркала. М.: Наука, 1998.
29. Фрейджер Р., Фейдимен Дж. Личности: теории, эксперименты, упражнения. – М.: Еврознак, 2002. – 864 с.
30. Величковский Б.М. Когнитивная наука. В 2-х томах. Том 2. – М.: Смысл: Изд. центр «Академия», 2006 – 432 с.
31. Сэдлер-Смит Ю. Интуиция и мозг. Как эффективно использовать силу шестого чувства. – М.: ЭКСМО, 2011 – 416 с.
32. Андерсен Дж. Когнитивная психология. – М., СПб: Питер, 2002. – 496 с.
33. Конечкая В.П. Социология коммуникаций.– М.: Прогресс, 1989.– 312с.
34. Капіца В.Ф. Національна світоглядна культура. – Кривий Ріг: Видав. центр, 2012 – 566с.
35. Эко У. Отсутствующая структура. Введение в семиологию. – СПб.: Петрополис, 1998. – 422 с.
36. Бакиров А.К. Разговорный гипноз. – М.: ЭКСМО, 2012 – 416 с.
37. Капіца В.Ф., О.І. Орлова, К.В. Шурупова Професійна кар'єра успішного фахівця. – Кривий Ріг, 2013 – 508с.
38. Майерс Д. Интуиция. – СПб.: Питер, 2013 – 256 с.

39. Назаретян А.П. Антропология населения и культура самоорганизация. Изд. 3-е. М.: Кн. дом «ЛИБРОКОМ», 2012 – 256 с.
40. Марков М.А. Элементарные частицы максимально больших масс (кварки, максимоны)// «Журнал экспериментальной и теоретической физики». – М.: 1966 – Т. 51.
41. Щербатской Ф.И. Избранные труды по буддизму.– М.:Наука, 1988 – 427 с.
42. Глезер В.Д., Цукерман И.И. Информация и зрение. М.: Мысль, 1961.
43. Гейзенберг В. Развитие понятий в физике XX столетия // Вопросы философии – 1975. – №1, – с. 80-96.
44. Уилбер К. Око духа. М.: Изд. Инст. Трансперсон психологии, 2002. – 476 с.
45. Капіца В.Ф. Гносеологія ноогенезису знань і філософія ноонауки. – Кривий Ріг: Видав. центр, 2012. – 372с.
46. Мамардашвили М.К. Стрела познания. – М.: «Язык Семиотика», 1996. – 303с.
47. Луценко Е.В. Автоматизированный системно-когнитивный анализ в управлении активными объектами. – Краснодар: КубГАУ, 2002. – 605 с.
48. Новейший философский словарь// В.Н. Семенюк: «Гуссерль Эдмонд.» – Минск: Кн. дом, 2003. – с. 273-282 (1280 с.)
49. NASA разработан двигатель деформации пространства// Затерянные миры. 2015, №2 (179) – с. 2.
50. Йонас Г. Принципи відповідальності. – К.: Лібра, 2004. – 399 с.
51. Скільки бозонів у Хіггса? // Затерянные миры. – 2000 (11-17.2013 р.) – №37.
52. Древнеиндийская философия. Начальный период. Второе издание. (Подготовка текстов В.В.Бредова). – М.: Мысль, 1972. – 271 с.
53. Капіца В.Ф. Філософія науки як ноосфера інноваційного мислення і ноопізнання. – Кривий Ріг: Видав.центр, 2018. – 797 с.

Розділ 4. Єдині методологічні засади ноосферного мислення і ноо-пізнання в реальній епістесфері зросту наукових знань

4.1. Філософсько-ноонаукові засади переходу до ноосферного мислення і ноо-пізнання

Контент: філософсько-ноонаукові передумови інформаційно-креативного переходу до ноосферного мислення і ноо-пізнання на основі єдиної методології креативних менталосинтезів, онтогносеологічної та епістемологічної трансформації наукового світогляду в ноосферне розуміння світу, а світу – в реалізоване ноо-знання

Розробка і репрезентація Ноосферного проекту, його операційне розпізнання і декодування у відповідних «проектних програмах» онтологічної «реалізації ноо-буття» у чітко визначених параметрах дозволяє завершити філософсько-наукове дослідження на основі розроблених стандартів раціональності і створити єдині методологічні засади розвитку ноосферного мислення й пізнання, виходячи з онтогносеологічної та епістемологічної трансформації існуючого наукового світогляду на ноосферне світорозуміння. Підсумовуючим, завершаючим та інтегровано-синтетичним для цього є 5-й стандарт інформаційно-креативної раціональності (СІКР), за котрим можна зафіксувати «креативні синтези» ноосферної свідомості і ноо-знання у відповідному ноо-пізнавальному процесі. З цим раніше чотири «стандарта раціональності» (книги 1 і 2 даної серії монографій) перестають бути суто «логіко-раціоналістичними» інструментами ноосферного мислення й пізнання (за відповідною «інформаційною семантикою» та «інформаційною семіотикою»), а набувають епістемологічного вигляду *Єдиного стандарту ноосферного мислення – ЄСНМ*. Цей «єдиний стандарт» предстає у таксономії та інтеграції всіх раніше встановлених та проаналізованих стандартів раціональності: інформаційно-комунікативного (ІКСР), інформаційно-семантичного (ІССР), інформаційно імагінального (ІІСР) і трансформативно-реконструкційного стандарту раціональностей (ТКСР). Всі вищевказані

стандарти раціональності внаслідок свого апріорно-раціоналізованого характеру з обмеженим логіко-понятійним вираженням «до-дослідного» антропізнання надалі потребують своєї трансформації в знання з «аpriori» на «a posteriori», котре реалізується в єдиному стандарті ноосферного мислення (ЄСНМ). В *подібному «єдиному стандарті» ЄСНМ на ноосферному рівні антропомислення долається «апріорність» і обмежуюча «раціональність» попередніх стандартів, а також їх звужуюча «стандартизованість» як комунікативно-інтерактивних понять «колективного розуміння».*

В єдиному стандарті ЄЕСМ відкривається можливість вийти за межі «конвенційного узгодження» в епістемологічному використанні наукових понять та їх інтерпретації в класичній і некласичній науці, подолати інтерпретаційний конвенціоналізм» в постнекласичній науці. А в представленні понятійних стандартів «наукового розуміння» – взагалі вийти за межі «стандартних мір» та увійти в «ноосферний вимір» онтогносеологічного і світорозуміння. «Знання апостеріорі» в ноосферному вимірі, як було показано, може приймати навіть неантропний характер «космоноотичного метазнання», «ноосферних універсалій» пізнання і знання та ноо-мислення за апостеріорним критерієм «після досвіду» суб'єкт-об'єктного «креативного синтезу» у його вищих епістемологічних та онтологічних репрезентаціях. Як раніше було показано, це можуть бути «єдині номоси» ноосферного знання – ЄННЗ, ноосферного пізнання – ЄННП і ноосферного мислення – ЄННМ. За К.Ясперсом, в такому осяганні і «схватуванні цілого» досягається універсальне філософське бачення «єдиної філософії» *philosophia perennis*, здійснюється «прогрес в добуванні і нагромадженні правильного пізнання», здобувається «смысл дійсності всеоб'ємлюючого» [1, с.99,101,109].

В буттєвісному антропосенсі подібним чином сама філософія перетворюється на «історію людського буття», є «виявлення буття в людині», на підґрунті чого уловлюються «всі обриси («облики» – по рос.) відвічного («изначального» – по рос.) людського буття», здобувається істиннісне знання і

«здійснюється емпіричне пізнання через ступені висходження до суттєвого», «бачення обрисів, образів, цілісностей, ...систематичної єдності» [1, с.73-74, 121,187]. Подібне буттєвісне «висходження» до цілісно-системного знання, пізнання і мислення повинно мати «універсально-історичного викладення» до його граничних меж, бо саме таким чином здійснюється «основний підхід у схватуванні цілого» і він «повинен заключатися в тому, щоб у всьому доходити до меж» (1,с.239-240). Тоді всі «ідеї», що становляться «відчутними на своїх межах» предстатьють як «дійові на межах імпульси, котрі виходять із всіх видів об'ємлюючого», і такого роду ідея (як «межова» і «позамежова» – ред.), що «не піддається прямому наглядному представленню», виступає як «нам доступна ідея в якості об'єктного порядку (1, с.239-240).

В нашому випадку «креативний синтез» може бути представлений не тільки «єдиними номосами» ноосферного знання, пізнання і мислення (ЕННЗ, ЄННП, ЄННМ), але й єдиною методологією «ноосферного порядку» мислення (ЄМНП – мислення) і буття (ЄМНП–буття). Це є «необхідна вимога», але вона стає «достатньою вимогою», коли, за К.Ясперсом, сам характер «філософствування повинний породжувати порядок і структуру в універсально-історичному проєкті» (1, с.240). В нашому випадку це «порядок і структура» в Ноосферному «універсальному проєкті», де на основі єдиної методології ноо-мислення (ЕМНМ) можна розрізнити різноманітні «єднаючі методології». А саме:

- (1) ● єдину онтологію ноо-буття – ЕОНБ і ноо-мислення (ЕОНМ);
- (2) ● єдину гносеологію ноо-пізнання – ЄГНП і ноо-мислення (ЄГНМ);
- (3) ● єдину епістемологію ноо-знання – ЄЕНЗ і ноо-мислення (ЄЕНМ);
- (4) ● єдину креатологію ноо-творчості – ЄКНТ і ноо-мислення (ЄКНМ);
- (5) ● єдину аксіологію ноо-цінностей – ЄАНЦ і ноо-мислення (ЄАНМ);
- (6) ● єдину праксіологію ноо-діяльностей – ЄПНД і ноо-мислення (ЄПНМ);
- (7) ● єдину методологію ноо-мислення – ЄМНМ і ноо-знання (ЄМНЗ).

«Креативний синтез» за таким трендом «порядка і структури» в реалізації «Універсального ноосферного проєкта» досягається шляхом «методологічної

творчості», коли, за А.С.Майдановим, одночасно здійснюється «реконструювання «агента (суб'єкта – ред.) впливу» на об'єкт як «об'єкт взаємодії» з «агентом», що виступає тепер суб'єктом «пізнавальної операції» [2,с.142,144,148]. Подібна «реконструктивна» суб'єкт-об'єктна «творча методологія» у всіх її «пізнавальних операціях» була практично представлена за стандартом раціональності ТКСП у його трансформативно-конструктивній дії при реалізації Ноосферного проекту. Принципово нове ноосферне знання виявилось через: **(1) творчі інтенції і ступінь активації творчого суб'єкта як «ноо-суб'єкта, (2) ноо-грамування його творчо-пізнавальних дій, (3) виявлення методологічних номосів» цього ноосферного процесу**, а також в інших репрезентаціях ноосферного знання. А.С.Майданов пропонує свої пізнавальні методи «методологічної творчості» на підґрунті «агентного» су'б'єкт-об'єктного «реконструювання» дійсності через явища або «метод ефектів». Цей метод у своїй «емпіричній частині» дозволяє «ефективно» здійснити наступні основні «реконструктивні дії»:

а) «проникнути до недоступних безпосередньому сприйняттю глибинних явищ» і виявити їх сутність;

б) виявити «породжуючі характеристики» цих явищ через відповідні «ефекти» та можливості їх використання;

в) представити ці «ефекти» як «обумовлені фактори», що «дозволяють з тою чи іншою ступеню повністю відтворити, реконструювати їх» як явища у їх нових виявлених властивостях [2, с.142].

Основні «компоненти» в структурі «метода ефектів»: (1) «агент дії» на об'єкт, де «агентом» може бути також і різний «активізатор об'єкта»: активний матеріал, стимул, науковий прибор, засіб тощо; (2) «реагент» (пасивний чи активний), що пов'язаний з об'єктом і знаходиться у одночасному і безпосередньому зв'язку з агентом і об'єктом: «агент-реагент» і «реагент-об'єкт»; (3) «об'єкт взаємодії» з «агентом», що є «об'єктом впливу» на нього з боку агента; (4) «отриманий ефект» у вигляді «нового явища»; (5) представлення отриманого ефекта в якості

«очікуваного результату» та у вигляді «нової властивості» об'єкта; (6) «реконструювання» агента і об'єкта та побудова «реконструйованого механізму відповідного «творчо-методологічного дослідження» [2, с.144,148, 157]; (7) побудова-конструювання (або «креативний синтез») «парадигмально-непарадигмального способу вирішення проблеми» та «використання парадигматичного підходу як евристичного засобу» [2, с.120,126].

Вкрай характерно, що при переході від «агента» до «суб'єкта» у пізнавальному процесі при його «реконструюванні – новому конструюванні» на суб'єкт-об'єктних засадах, А.С.Майданов представляє у такій «багатоплановості», що зводиться фактично до «операційного плану» у його 2-х репрезентаціях – це «логічний та інтенційний» плани. З цим фактично і практично підтверджується наша концепція інтенційно-когнітивного та інтенційно-креативного підходів до створення єдиної методології ноо-мислення (ЄМНМ) за єдиними номосами ноосферного пізнання (ЄННП). Тобто інтенційно-когнітивний підхід дозволяє здійснити «парадигмальне осмислення» наукової проблеми не тільки репрезентивно або представити в когнітивно-практичній площині принципового вирішення складних і понадскладних наукових завдань практично-евристичними засобами і прийомами (на основі «евристичної структури» завдань, «системи підзадач» та інші) . Це й дозволяє вирішити проблему технологічно та вивести її на реалізаційний «породжуючий рівень» створення інноваційних технологій. В нашій концепції – на евристично-креативний рівень «когнітивної реалізації» і технологічного «когнітивного результату». Подібна «когнітивна реалізація» досягається без попередніх «породжуючих операцій» і прямо ведуть до «когнітивних результатів» за відповідним «логістичним планом» практичного здійснення «методологічної творчості» [2, с.126,265]. Однак для цього треба створити такий «когнітивно-технологічний арсенал» дослідження, коли «пізнавальну ситуацію» можна «переконструювати-реконструювати-трансформувати» і далі вже по новому «сконструювати-креативно синтезувати» в такій «пізнавальний простір»

мислення, для можливого видобування інноваційного знання. Цей «пізнавальний простір» і можна представити як *реальнісну епістемсферу зросту наукових знань*, а саме:

а) спочатку – це утворення нового «оперативного простору» як відповідної «когнітивної області» для отримання предметної, експериментальної і «пізнавальної інформації»; вона витікає «безпосередньо із досвіду» (апостеріорі – ред.) та з «евристичного арсеналу науки» – це творчі ідеї, гіпотези, «недостатньо експліковані знання», «інтуїтивний досвід», «евристичні пошукові процеси» та інше; подібне й утворює відповідний контент «оперативного простору», котрий і можна трансформувати в реальнісну епістемсферу зросту наукових знань, яку в когнітивно-технологічному відношенні можна перевести в «когнітивно-технологічний арсенал науки» у вигляді «алгоритмів рішень» з їх предметно-експериментальним підтвердженням [2, с.276, 277];

б) надалі з розширенням цього «арсеналу науки» у складі когнітивно-предметного і практично-технологічного знання, створити «креативно-інтенційний план» наукового дослідження, що далеко виходить за межі «логістичного плану і піднімається на рівень «інтенціонального відкриття» як джерела безперервного зросту знань [2, с.143, 339].

Тобто мова йде про те, що в «інтенційному дослідженні» хоча й «ставиться деяка певна мета пошуку, але результат виявляється раптовим, аномальним по відношенню до існуючого знання,.. виходить за межі відомого кола явищ», а нові знання «ведуть до відкриття аномального феномена», в основі якого лежить інтенційна догадка, припущення... відносно існування деякого незвичного явища чи закону» [2,с.330-340]. Так, Макс Планк шукав закон теплового випромінювання, а результатом пошуку стало відкриття дискретного характеру цього випромінювання. В нашому випадку ми ставили за завдання виявлення причини світлової дискретності інформації – знання, а приходимо до висновку, що вона не є дискретною, а предстає безперервно-континуальним ментально-світловим випромінюванням. Альберт Ейнштейн ставив собі за мету створити

спеціальну теорію відносності на основі вирішення задачі побудови електродинаміки рухівних тіл, а практичним результатом був докорінний перегляд уявлень про властивості простору і часу. За нашою концепцією, простір-час має не тільки «відносний» характер (за «теорією відносності» А.Ейнштейна), але й «умовний характер» з можливістю їх повної часопросторової відсутності (у субстанційно-онтологічному вимірі реальності), а також, навпаки, може мати «безумовний характер» квазі-часопросторової актично-абсолютнісної первореальності. Нільс Бор шукав рішення проблеми сталості атома, але виявилось, що це можливо тільки при допущенні «несталого», імпульсно-квантового характеру процесів у внутрішньому просторі атому, тобто його «повної несталості» і квантово-«імпульсної невизначеності» (що є неможливим з точки зору класичної фізики, як неможливо, наприклад, точно визначити часо-просторові координати в даний момент людини у макросвіті). В нашому дослідженні доводиться, що у *мікросвіті діють суб-інтенційні закони менталізації атомних, субатомних, електронних і субелектронних структур і субпросторів*. Для філософсько-наукового осмислення подібних інновацій і потребується *«креативний синтез» нової науки як «ноо-науки» з парадигмальною заміною засад постнекласичної науки, розроблення нового наукового апарату понять як «ноо-понять» і «ноосферних категорій» ноо-науки, нових світоглядних концепцій і «світорозумових парадигм» на підґрунті ноо-науки*.

Зараз це починають усвідомлювати і деякі дослідники, що осягають з позицій «інтелектуальної історії» минулі часи і майбутні. Це перш за все «посмодерністи»: М.Фуко, Ж.Дерріда, Ж.Ліотар, а також дослідники – «футурошока», що вивчали майбутнє: «шок майбутнього» Е.Тоффлера, «меготренди» Дж.Нейсбіта, «кінець історії і остання людина» Ф.Фукуями, «психологія майбутнього» Ст.Грофа та інші. Вкрай симптоматична у цьому сенсі «футуристична» розробка – прогноз С.Переслєгіна «Нові карти майбутнього, або Анти-Ренд». Характерно, що базовий рівень і необхідне соціальне підґрунтя для

реалізації «недостаючих і критичних технологій першої половини ХХІ віку» (що виявлялось через «фокус-групи» та «експертне обговорення» методом «керівної комунікації») створює таке найновіше «міжфазове протиріччя», що виникло ***між індустріальним когнітивним життєвим форматами буття і мислення людей та постіндустріальним***. Подібне «протиріччя утворюється між індустріальними технологіями і реальністю постіндустріального кризису», що породжені «кризом фази і починаючим фазовим переходом» від індустріально-постіндустріального порядку до «когнітивного порядку». ***Когнітивний порядок*** має свою особливу «раціональну логіку фазового переходу», що відноситься до «когнітивного типу» і «когнітивної організації» – це «свобода як синонім розвитку». Ось чому виникає відповідне «протиріччя свободи» або такого протирічного розвитку, що відбувається у двох головних споріднених площинах (рівнях): а) «на межі фаз свободи» у її минулій і майбутній презентації і б) «як свобода від обмежень вмираючої технології» [3, с.404-405,406]. В разі виникнення подібного «когнітивного протиріччя» у створені «соціально значимих технологій» на межі ХХ-ХХІ століть (2000-й рік) воно з «міжфазового протиріччя» перетворюється на «внутрішньо фазове протиріччя» у можливості його вирішення в якості «виклика у ближній перспективі» (2000-2020pp), а також в дальній перспективі (2030-2050pp) [3, с.410]. Це ***«зміна фокусів» і «фокалізації реальності»***, а саме – встановлення «фокусу форсайта (розвиток «на випередження» – ред.), що приходить на зміну «фьючерсів» при прийнятті і реалізації рішень «інформаційною базою груп, відповідальної за прийняття рішень» у напрямі «покращення висхідних даних». Подібне здійснюється шляхом ефективного розв'язання протиріччя за підходами, котрі «якісно відрізняються від підходів», що використовувались раніше у «фьючерсах» своїм «перспективним плануванням» і формуванням «широкої інформаційної мережі» (3, с. 612, 639).

За подібним «когнітивно-форсайтним підходом» виявляється, що внаслідок відсутності необхідних «креативних синтезів» в науці і суспільстві, в логіці і

раціональності людського мислення, якраз і утворилася ситуація «внутріфазового протиріччя» і здійснення «фазового переходу» до нового етапу у розвитку науки і суспільства. Так, внаслідок відсутності випереджально-інноваційного розвитку були пропущені «фази створення» складних систем і креативних понадсистем, розвитку інноваційної науки (ноо-науки) в нових поняттях, комунікаціях і науковій «квантовій лінгвістиці», створення нової «теорії інформаційних об'єктів» і їх «когнітивного проектування» та інше. А з цим необхідно з'явився **феномен «пропущених наук», які об'єктивно повинні були виникнути та генерувати нові «соціальні значимі технології», але не виникли і тому нові технології не були розроблені.** Одночасно з'явилась і значна кількість «пропущених дисциплін», котрі не викладались у вищих навчальних закладах і тому молоді фахівці не сформували необхідний освітній потенціал та науковий потенціал для їх реалізації в науці і на виробництві (3, с.416-418). Серед них предстали в якості «пропущених» інноваційних наук і «супернаук» всі ті, котрі мають єдиний статус «метанауки про розвиток». За нашою концепцією, це «ноо-наука» з її «єдиною ноо-методологією», так і конкретні «пропущені наукові дисципліни», котрі потребували свого вивчення. Серед них можна представити ті, що мали б забезпечувати «передній край науки» навіть зараз в самій близькій перспективі (до 2020-2025 років за «картами майбутнього» Анти-Ренду). А саме:

(1) ♦ «узагальнена логіка» – її головне завдання полягає в узагальненні «інфінітних преображень» в логіці, математичних аксіом і фізичних постулатів, а з цим – вирішення проблеми «компактофікації інформації» у діяльнісному аспекті («активізації буття» через «активні об'єкти» – ред.); тобто це подолання кризових явищ в самих підвалинах математики, фізики і логіки, що було зафіксовано на ХХП філософському прогресі як «криза класичної математики», «криза класичної фізики», «криза довіри до технонауки», коли на «технонауку» перетворилася вся система «логічного емпіризму» (4, с.41-42, 48-49); сюди входить все, з чого утворюється їх підгрунття, яке складається з «фінітних

маніпуляцій», є «фінітними ланцюжками знаків», відповідних до «фінітних множин правил» і тільки «уявляються правдоподібними через фінітне розглядання цих... маніпуляцій» (4, с.42); вихід з подібної кризи і створення «узагальненої логіки» можливо, за нашою концепцією, тільки *в разі відбудови реального філософсько-онтологічного підґрунтя цих наук і «концептуальної трансформації філософсько-методологічних підходів до буття як багатовимірної метареальності», ноосферно-логістичного представлення «реальнісно-багатовимірного Універсуму»* (5, с.275-276); проте, за думкою С.Переслегіна, «не існує навіть приблизних розробках» вирішення цієї проблеми, це рішення не знаходиться і «не зустрічається навіть в белетристиці», бо для цього потрібний «когнітивний перехід» в науці (не говорячи про креативний і «ноосферний переходи» – ред), інноваційне розуміння когнітивного «фазового переходу», до нового логічного осмислення «когнітивного формату світорозуміння» тощо [3, с.405,417]; в нашій концепції, – ноосферного світорозуміння;

(2) ♦ «теорія складних систем» – це переважно теорія «управлінської системи з нечіткою логікою», котра дозволяє створювати «технологічні системи», «узагальнені середовища» логістично і технологічно збудованої «адміністративні системи великої складності» на базі «сучасної позитивістської науки» [3, с.418];

(3) ♦ «теорія квазіхаотичних систем» – її розвиток розуміється в контексті «складних систем» і тому розглядається як певний фазовий перехід до «квазіхаотичних систем», що предстають у модусі врівноважених систем на основі «цілеспрямованого управління» і «врівноваження турбулентних процесів, включаючи інформаційну турбулентність» [3, с.418-419]; подібне досягається, за авторською концепцією, шляхом здійснення «періодично-фазових синергопереходів» у когнітивній і креативній синергетичних системах, що теоретично, методологічно та аналітично було доведено у багатьох авторських розробках [6, с. 613,631].

(4) ♦ «модель інформаційної турбулентності» – вона розуміється як проблема взаємодії... людсько-машинної системи з нерегулярним швидкозмінним інформаційним полем» [3, с.419]; за авторською концепцією, питання вирішується шляхом «становлення інформаційно-синергетичного буття на основі «онтологічного синтезу ментально-інформаційного і синергетично-буттєвісних ресурсів» [5, с.109], а на цих засадах – *створення єдиного інформаційно-синергетичного ресурсу методами «креативного впорядкування» турбулентних процесів та їх виведення з «регулярно-нерегулярних актів» у «резонуючі сплески врівноваженості» і «синергетичного самовпорядкування»* [6, с.495,498,501].

(5) ♦ «теорія інформаційних об'єктів» – це особлива «феноменологічна теорія», в котрій доводиться, що «інформація здатна структурувати сама себе» як «існуюча поза своїх носіїв» та «маюча потенціал до розвитку в силу власних імперативів» (3, с.419); подібне автором доводиться на засадах ноонауки і експлікується як «кративно-синергетичний синтез», котрий відбувається у «єдиному суб'єкт-об'єктному координатному вимірі», в ноосферній «онтології понять», в паттернах та імпрінтах «інформаційних реалопонять», здатних до «буттєвісної реалізації» [6, с.653,727].

(6) ♦ «квантова лінгвістика» – вона представлена як «узагальнена лінгвістична похідна», «похідна-текст», що «компактофіцирує ідею розвитку» і є свого роду «рефлексивним дзеркалом об'єктованого язика»; він «не належить ні до однієї відомої мовної «групи» понять і тому мовно існує як «неолінгвістика», котра створює «метрики у просторі мов», побудову «рівноудаленого» язика» у його шифровці і дешифровці без спеціальних шифрувальних систем; це, наприклад, «дешифровка древніх та інопланетних (узагальнених чужих) язиків» [3, с.418, 429]; за авторською концепцією, це всі «ноо-поняття», патерни, матриці та імпринти інформаційних понять, їх конструкти і «конструктограми» ноо-понять, їх номіналізацій, наприклад, в якості «векторних понять», що вказують автереферентну спрямованість їх «онтологізації» та «буттєвісної реалізації»

ноо-суб'єктами у відповідних «імпрінтах і дискурсі ноо-мислення» [6, с.669]; це також і «вторинне інформаційне квантування» інформаційних і «ноосферних об'єктів», «програмування інформаційних і ноо-об'єктів у напрямі їх «математичного опису», розпізнання і таксономії, що потребує «теорія інформаційних об'єктів» та їх «лінгвістичне шифрування», кодування-декодування тощо [3,с.429,431]; в нашій концепції, – це інформаційно-польове і квантово-синергетичне кодування та декодування Семіотичного і Ноосферного проектів і програм.

(7) ♦ «інформаційна конфліктологія» як «конфлікт природознавчого і гуманітарного знання»; тому це потребує «виявлення матриці конфліктів середовища», а також розроблення «технології «дизайна онтологій», моделювання дій «онтологічної машини», відповідних «онтологічних практик» за «технологією послідовної оптимізації діяльності на різних рівнях свідомості» [3, с.430-431]; за нашою концепцією, все це послідовно експліковано в наступному «дизайну онтологій» у напрямі їх технологізації, а саме:

– в онтологічній структурі буття в його родо-видовій, морфологічній та буттєвісно-рівневій репрезентації [5, с.54];

– в «акумуляції свідомісного потенціалу в його металореальнісному розвитку» та з подальшими «високорівневими свідомісно-мисленевими переходами» у вищі онтологічні виміри» знання [5, с.54,145,174];

– в репрезентації «ноуменальної первосутності знання» як «гносеологічної реальності» в його «онтологічних вимірах у всеєдності мислення і буття» [5, с.145,256]; подібне ноосферно проектується в якості операційно-керованого ноо-реалогнозису активних об'єктів;

– як «менталореальнісна репрезентація свідомості і мислення в космоноосферній дії антропоного принципу» [7, с.55];

– як ноосферна «антропо-онтологічна всеєдність», що представлена у єдинореальнісному онтогносеологічному русі сущого до Всебуття людини як homo universalis [6, с.682].

(8) ♦ когнітивно-проективні наукові дисципліни; вони є «пропущеному» у тому сенсі, що представлені в заміні «когнітивних сценаріїв» і «когнітивних сюжетів» соціального і технологічного розвитку («управляючий», «прискорений», «стагнаційний», «фазо-когнітивні сценарії»), але замість цього необхідне узагальнене «когнітивне проектування» [3, с.436]; воно включає такі основні етапи:

1) «узагальнена реконструкція» буття в режимі «розпаковки-упаковки» за «ною науковою раціональністю», що представлено в «реальному часі» (як відповідного «компакт-процеса» – ред.);

2) утворення «узагальненого середовища проектування» шляхом розвитку «індивідуалізованих комфортних середовищ мешкання» з задіянням «критичних технологій» [3, с.432-433];

3) «узагальнене управління груповою комунікацією» на основі створення «знаневих реакторів», «соціальних двигунів» (з активною творчою діяльністю «креативних груп»), «знання-генеруючих систем» тощо [3, с.433-434].

Результатом «фазно-когнітивного переходу» повинен стати «когнітивний світ», побудований на «посттехнологічному розвитку», коли *«природознавчий світ» з перевагою «пришвидчуючих технологій» над «управлінськими» змінюється і трансформується у «гуманітарний світ» з перевагою «управлінських технологій» над «пришвидчуючими»*. За авторською пропозицією та за його розробкою створено два основні типи Когнітивного проекту:

1) Проектно-матрична репрезентація ІТ-програми імпрінтування ноосферного світорозуміння і ноо-мислення з 5-ти рівневих «топосів ноо-мислення» та з 10-и «ноо-показників» реалізації цього «когнітивно-матричного проекту» [6, с.676-677];

2) Семіотичний когнітивний проект в конструктах ноо-мислення і за параметрами ноосферного проекту, що представлений в даній монографії (розділ.1).

Існує ще одна, 9-а «метанаука про розвиток», котра входить у склад «ноо-науки» – це «гуманістичні науки і технології» з «сітьовим» і «полімірним» (багатомірним – ред.) управлінням [(3, с.612)]. Оволодіння цією «метанаукою» охоплює період у проміжку 2030-2050рр., і за цей час повинні бути створенні «поліфункціональні» наукові і соціальні структури з «поліморфним» управлінням. Вони й повинні *увійти у «когнітивну фазу розвитку» з досягненням «тензорної ідентичності» векторно-релевантного роду і виду діяльності суб'єкта за особливими законами «перетворення вектора в узагальнений тензор»*. Надалі розвиток здійснюється з широким використанням «креативних генераторів» і «гуманітарних технологій», в нашій концепції – це «креатрони» і «композициони», що дозволяють виявити «інформаційні сутності», котрі «співмірні поліморфним структурам» та орієнтовані на створення «інформаційного поля» як «зв'язуючого» інфосферу з подальшим її перетворенням в креатосферу і ноосферу. Цьому відповідає і новий людський професіотип «суб'єкта дії» у гуманізованому культурному середовищі, а це «когнітолог», «креатолог» і «культуролог-транспрофесіонал» [3, с.612-613]; За нашою концепцією, він предстає як інтегрований *ноо-суб'єкт, що креативно діє у своєму «креатроні» ноо-об'єкта і предметно об'єктивує інноваційні «композициони», реалізуючи свої «інтенційні задуми»*. Технологічно це здійснюється спочатку у когнітивному Семіотичному проекті, а потім – в *Ноосферному проекті з розробленими креативними програмами, семіограмами і креатограмами, це також культурограми і ноограмами, за якими створюються еталонні «креатрони» і «композициони» ноосферного буття у його досконалих зразках*.

Одним з перших філософсько-методологічно узагальнює своє бачення «креативного синтезу» через «основний феномен» загальної «всесвітньої історії філософії» Карл Ясперс. Це феномен «універсального людського буття», що в разі своєї «онтологічної універсальності» робить і всю історію філософії «універсальною» та максимально «розширює» предметне поле людського

мислення і пізнання. Подібний креативний синтез, представлений в феномені універсального людського буття відбувається, за К.Ясперсом, на основі таких основних складових, а саме: (1) «історія людського буття»; (2) «виявлення буття в людині» у всій його «всеосяжності» і «всезагальності» в якості «всебуття» людини в його «максимізації»; (3) «людина як дійсність свого відношення до Бога» у формі «здійснення людської свідомості у світі», а також власного «відношення до трансценденції» в «обрисі Бога»; (4) «становлення розумності» людини без бога, а тільки у «просторі розуму» (як дійсносущого), а також (5) у «просторі можливого», що «охвачує весь континіум буття – від минулого до майбутнього» і тому одночасно виявляє, що «означає минуле і майбутнє, початок і кінець?» [1, с.74,76]. Це п'ята складова в феномені універсального людського буття, що стосується «свободи буття» і, за нашою концепцією, є **здійснення «свободи людини» через «свободу буття, що стає «вивільненням людини у свободному бутті»**. За К.Ясперсом, подібне постає у питанні: чи можливе в просторі «минуле – майбутнє» здійснити таке «вивільнення людини», щоб з цим одночасно виникла «свідомість своєї можливості бути вільним» через «прорив скрізь всі кінечні зв'язки». А через цю «вільну свідомість», що пододала «кінечні зв'язки», досягати розуміння, осмислення та «виявлення абсолютної зв'язаності» і пов'язаності-детермінації свободи у «достотному бутті» Dasein, котре розвивається і «становиться метафізичною свідомістю (Sein) і предстає у «вічній теперешності» абсолютнісного «неосяжного цілого» [1, с.75,77].

Подібним чином може антропомислитись і онтологічно здійснюватись континуально-темпоральний «креативно-буттєвісний синтез» як деякий модус «передвічного буття» на антропоментальній основі. А з цим – осягатись як «вище» (вищевимірне) ноо-буття, що уловлюється, «схвачується» тільки у ноо-мисленні і ноо-пізнанні. Тоді й саме знання, що отримується, розвивається і «становиться» як «припоминаюче знання», «досліджуюче знання», «метафізичне знання» («метафізична свідомість буття» – Sein), «достотне знання абсолютного зв'язку» буття (Dasein) і знання як «неосяжного цілого» і

«абсолютної реальності» у їх вседності [1, с.77]. При культурно-історичному «розширенні» часопросторового контініуму людського буття та його «піднесення» до рівня космічного антропобуття «креативний синтез» ноосферного мислення і ноо-пізнання відбувається на розширеній та поглибленій основі «філософського осмислення» самого широкого «кола людського буття» та його «ментального з'єднання» у вседнісний та «універсальний» буттєвісний часопросторовий контініум, що має власне «універсальне існування» [1, с.84, 98]. Воно й представлено, за нашою концепцією, в універсальному Онтогностичному русі.

Такого роду філософсько-ментальне з'єднання всього буттєвісно-«віддаленого» у минуле і майбутнє в онтосах і онтологіях «реальнісного з'єднання сучасного з «теперішнім» часом феноменально представляє собою «єдине всеоб'ємлююче» та універсальне», що може бути умоосяжним тільки у вічній та «єдиній філософії» *philosophia perennis*. На цих підставах К.Ясперс заявляє: «я знаю філософію як минуле», «я філософствую, знаходжуючись в мислі минулого про те, що стосується теперішнього» і таким чином «я усвоюю... нову філософську теперішність» [1, с.978] Але «буття відкрите і розпахнуто у всі сторони» і тому «необхідне проникнення у минуле і майбутнє». На цьому «шляху від минулого до майбутнього ми питаємо про постійне, тривале» [1, с.81-82)]. Проте «майбутнього ж ще немає». Воно існує тільки у свідомості в певній конструкції незавершеності» буттєвісного «неосяжного цілого», в котрому «я можу втратити свідомість реальності» і «втонути у кроку цілому». Тому «теперішнє є тільки перехід» до майбутнього, що предстає як «безкінечна в собі подія», «не припиняюче становлення» буття, здійснення його переходу з «далекого буття» майбутнього у «достотнє буття (*Dasein*)», яке предстає «нібито у вічному теперішньому» [1, с.77,79]. Подібна «майбутня теперішність» має відповідні головні буттєвісні ознаки як деякого «креативного синтезу» майбутнього в людському антропомисленні», що стало «метафізною свідомістю буття (*Sein*)». Або, за нашою концепцією, «гносеологічним майбутнім», яке має

найбільші підстави перетворитись з онтичного на «онтологічне майбутнє». Серед подібних «буттєвісних ознак» онтологічно-детермінованого майбутнього у «всеосяжній універсальності буття» можна виділити наступні:

(1) ● «конструювання подій» майбутнього, що концентруються в «теперішньому як в деякому центральному пункті»; це «зконструйоване-в-подіях» майбутнє або «подієве майбутнє», що розвивається з «центрального пункта» теперішніх подій та детермінується ними, наприклад, футуроскопічним способом;

(2) ● саме тому, що майбутнє концентрується навколо теперішнього, «теперішнє... не складається з себе самого», а тільки «представляє собою вісь, навколо якої обертається вся історія»; в цьому сенсі «історія як ціле і включає його (майбутнє – ред.) в себе, виділяє в ньому те, що дозволяє... теперішньому стати вічним теперішнім» [1,с.78]; таким чином «вісь теперішнього» можна інтерпретувати як «вісь майбутнього» навколо «центрального пункту» або «вісь теперішнього»;

(3) ● на цих підставах «теперішнє» можна розглядати як «вічне теперішнє» в сенсі, що «будь-який початок – ... незбагнений і ніколи не може бути доступним погляду дослідника в якості спостережливого факту», то «майбутнього... ще немає»; тобто воно існує тільки у вигляді «прогнозів і пророчень», які дають «вельми смутну і приблизну картину реального майбутнього» [1,с.79]; і таким чином, це «слабовизначене» майбутнє, що є переважно умоосяжний характер зі «слабкою» реальністю детермінацією, окрім загальних «вісьових трендів» («майбутнє-в-онтичності» або «онтичне майбутнє» – ред.);

(4) ● майбутнє є те, що «не виходить за рамки образної наочності теперішнього і минулого»; вочевидь, це «наочно-світоглядне майбутнє»;

(5) ● як «світоглядне майбутнє» це є сфера «пізнаного буття» або «пізнане майбутнє»; воно може цілком достовірно здійснитись, виходячи з наукової необхідності і достатності;

(6) • майбутнє як сфера «непізнаного буття», а того, що вірогідно «тільки повинно здійснитись, а лише потім бути пізнаним» (1, с.80); це, вочевидь, «невизначене майбутнього» внаслідок його стохастичності, непізнаності і футурологічної поліваріативності тощо;

(7) • «розривний» характер майбутнього як «сфери (зони) непізнаного» і тому дискретного; в такій своїй якості «воно відкрите і розімкнуте» та не відповідає на питання «чи можу я знайти («обрести» – по рос.) спокій в бутті як в чомусь пізаному»; це дискретно-розривне майбутнє», котре можна представити як «всепроникаючу опозицію» в тому, «що в майбутньому відбудеться – не відбудеться» [1, с.80];

(8) • майбутнє, що «досягається поверхи усякого знання шляхом приближення до сутності трансцендентного»; з цим долається дискретно-розімкнутість буття, і воно предстає як «трансцедентальне майбутнє», що є «ментально-нерозривним», «ментально-континуальним майбутнім» або «семіотично-безперервним майбутнім»; подібним чином приходить усвідомлення, що *«реальне буття» як дійсність минулого, теперішнього і майбутнього є «розривним» і буттєвісно-дискретним, а з цієї причини таким же дискретним, розривним, обмежено прогнозованим і навіть катастрофічним або різко-перервним, «радикально-розривним» предстає і «буття майбутнього»; проте воно як неперервне «ментальне буття» одночасно трансцедентує єдиноцілісне і континуально-безперервне майбутнє за принципом єдності мислення і буття;*

(9) • *єдність минулого, теперішнього і майбутнього в безперервному бутті та континуальному мисленні*; це означає всеєдність буття і мислення, що *представлена саме в «континуальному майбутньому», котре в інформаційно-синергетичному відношенні є визначеним, цілком прогнозованим і «безперервним майбутнім»*; воно є дійсно таким, бо в подібному безперервному, недискретному і «континуальному майбутньому» можливе здійснення «креативного синтезу» самого ноо-мислення (внутрішньо) та у всеєдності буття і мислення (зовнішньо); це й можна науково визначити як

«креативний синтез» ноо-мислення в екстерналізоване ноо-буття здійсненого майбутнього з його «континуальною реалізацією».

Такого роду «креативні синтези» можна достатньо чітко бачити і в минулому, що й намагався висвітлити Карл Ясперс у своїй «Всесвітній історії філософії». Він називав це «подвійним колом», коли над «першим колом» людського буттеіснування «надбудовується друге коло» або «знання про себе» та як воно «знає самого себе» в якості «історичного знання» [1, с.88]. На наш погляд (і ми це покажемо) існує принаймі «потрійне коло» антропоосягання: це осягнення буттевісно-дискретного або фізично-перервного (це «перше коло» і у людини – це її фізична смерть), ментально-континуального або постфізично-нефізичного (це «друге коло», котре у нематеріальному відношенні предстає як «ідеальне»), і «третє коло», котре предстає в якості ***ментально-матеріального, «буттевісно-розумового кола» в єдності ноосферного мислення і ноо-буття.*** Воно й утворюється як «третє коло» креативного синтезу ноо-мислення і ноо-буття. Це «третє коло» утворюється не тільки в разі сучасних ноосферних процесів, природного, соціального і культурного ноосферогенезису, але й ***«людського ноо-антропогенезису»***, що відбувається з древнього підґрунтя продавнього людського існування, котре мало форму природно-космічного буття і яке, ймовірно, могло приймати «метаформу» планетно-інопланетних контактів з іншими космічними цивілізаціями. Подібним чином і могло отримуватись «древнє знання», що набувало форми «передпотрійного кола» або «онтопотрійної» і «протопотрійної» з'єднаності матеріального буття та ідеального мислення у ноосферному знанні. Тоді це можна представити результатом ***«палеокреативного синтезу» з вражаючим і дивовижним співпаданням «неемпіричного», «неекспериментального і споглядального знання древніх мудреців і філософів з найсучаснішим науковим знанням.*** І в цьому «палеокреативному синтезі» можна знайти не тільки «геніальні здогадки» майбутніх наукових «суперзнань», як це зображується в офіційній науці (що переважно є догматично-консервативною і застиглою у своїх академічно-

схоластичних канонах), але й природознавчо-вивірене і космологічно осмислене ноосферне знання, що має «вище» космосферне і космоноотичне підтвердження. В цьому виявляється *суть «творчого синтезу» знань: їх синтез в «єдине знання» як світоглядне осягання знань, «антропосинтез знань» і «духовний синтез» знань, виявлення «вищого» духовного знання через послідовність «пізнавальних синтезів» (включаючи сутність «божественного синтезу-креації»), «звільнення» антропобуття від кінечності через «онтологічну креативність» безперервних «реальнісних синтезів» тощо. В аспекті створення «єдиної методології» ноо-мислення» (ЄМНМ) за єдиним креативно-інформаційним стандартом раціональності (СІКР), що інтегрує в собі всі раніше розроблені стандарти шляхом їх «креативного синтезу» в ноо-мисленні і ноо-пізнанні, відповідний **«темпорально-континуальний синтез» ноосферного знання у його минулій ретроспекції і майбутній футуроспекції** є принципово важливим. Бо саме таким чином можна епістемологічно і методологічно репрезентувати «третє коло» в епістемологічно-ноосферній єдності ноо-знань минулого, майбутнього і в теперішньому часі. А також у просторі єдиної «наукової реальності» як епістосфери і ноосфери, в котрій розвивається інноваційне мислення творчих суб'єктів, здійснюється ноо-пізнання, епістемологічна акумуляція ноосферного знання і розвиток ноо-методології.*

4.2. Креативний синтез древнього і сучасного знання в ноосферному мисленні і ноо-пізнанні

Контент: розробка єдиних методологічних засад ноосферного мислення і ноо-пізнання на основі безперервного ряду «креативних синтезів» древнього і сучасного знання в ноосферно-епістемологічному Реалогнозисі, в котрому здійснюється його онтогносеологічне з'єднання в науковому пізнанні і ноо-мисленні

Темпорально-континуальний синтез ноосферного знання і ноо-пізнання в ретроспективі древнього знання, сучасного знання та «футуроспекції» майбутнього знання й пізнання ноосферно-синтетично утворює «третє коло»

знань у їх з'єднаному Реалогнозисі і Гностореальності в культурно-історичному і філософсько-методологічному відношенні. Це складає основу Єдиної методології розвитку ноосферного мислення і ноо-пізнання, що предстає в єдності ноо-знань минулого і майбутнього в теперішньому часі і просторі. Методологічно подібне здійснюється через континуальний ряд креативно-інформаційних синтезів, котрі можна епістемологічно представити як у відповідному стандарті раціональності СІКР, так і в Єдиному стандарті ноосферного мислення ЄСНМ.

1. Перший – це креативно-онтологічний синтез в Єдине знання і буття.

В подібному синтезі, за древньоведичною традицією, вбачається трансформація – перехід від випадкового і скороминулого, інтелектуального та «уявного знання» до постійного і субстанційного, духовного та «вічного знання» [8, с.22]. Це «синтез в єдине», в котрому відкривається єдине «знання одкровення» (шруті), що несуть мудреці-ріші (rsi) Рігведи, а саме: «самхіта» («зібрання знань»), «брахмани» («пояснення Брахмана до самхіти – «зібрання знань»), «араньяки» (тексти «лісових книг» аскетів-отшельників), «упанішади» (upanisad) або філософське знання, яке отримують учні від вчителя-мудреця [9, с.18,34]. В упанішадах представлено, таким чином, «філософсько-вчительське» мудре знання в «поняттєвих настановах» світоглядного знання («даршана») і вище креативне «брахматичне знання» творчості і «творення», креативного синтезу знань в його первинних «сутрах» (лінійна логіка викладання знань «з його початку до кінця»), «мандалах» (замкнене «коло знань» у відповідних розділах-мандалах Рігведи), «даршана» як «огляд-бачення світу» в певному спектрі знань або «світоглядний огляд» [9, с.34-35]. Це одне з перших «рігведійське» (ведичне) розуміння знання як онтологічної даності, але в різних древніх «школах-знань» подібне трактувалось і на іншому епістемологічно-світоглядному підґрунті.

2. Так, в *джайнізмі* вважалось, що божеський початок буття і знань як їх «першовиток» взагалі відсутній, а креативно-онтологічний синтез розуміється як перехід від «неживої субстанції» (матерії-«пудгала») до «живої субстанції»

(душа – «джива»). Або від матеріальних «неділимих елементів» (атомів), сполучень атомів, матеріального простору-часу та умов руху і спокою (що є стап «аджива» або відсутності «душі») до «живої субстанції як стану «джива» або «висвободженої душі» [8, с.23]. У стані «живої субстанції» висводжена душа звільняється від пристрастей і бажань, стає «безпристрастним духом», що прагне «до досконалості» та реалізації можливості стати «вдосконалою душою», що здатна до отримання «безмежного знання» і «безмежного щастя». Тобто при переході від «неживої» до «живої» субстанції по суті відбувається «пізнавальний синтез» знань в їх «онтологічній репрезентації», а тому це «істинне пізнання» є досяжним і для людини. Однак його можуть здійснити тільки «досконалі люди» з «досконалою душею або «святі, що досягли сили і щастя» без божеського втручання [8 с.23-24]. Божественний початок буття і знань як їх «першовиток» взагалі відсутній, бо в ньому немає ніякої потреби.

3. В філософській системі *восьмиступенової йоги* до «досконалих людей» відносяться ті, що практикують йогу та осягають духовне знання в «духовних практиках». А в бутті – практикують *агні-йога* і набувають здатності осягнути «Надземне», де вони «мають основи по сутності» або «буття сутностей», а «земний світ» предстає для них тільки у розгортанні цих «надземних сутностей» в «земному» і «у зв'язку з подіями» та земними явищами. «Надземний світ» – це вищий онтологічний вимір і таке «буття сутностей», в котрому виявляється «внутрішній зв'язок» багатьох подій» і всі вони мають одну основу «по суті» [10, с.1125]. Якщо «надземне буття» має єдині «основи по сутності», то «земний світ» існує тільки «у зв'язку з подіями» і явищами. У співвідношенні з «надземним» буттям сутностей «земний світ» – це феномен «світу явищ» з матеріально-психічною «течією часу» та із «земними мірами», що не співпадають з «надземними мірами» (і «вимірами» – ред.). В «надземних» мірах-вимірах темпоральність представлена як «ідеально-психологічний час» і має свій «язик надземний» (удгітха, слогОМ, саман-дихання, мантра, чханда), «шепіт надземний» («трацедентальні звуки»), що потребують «яснослухання» і

«яснобачення», а також «ясночуттєвості» як «легкого дотику надземного світу» [10, с.1125]. Мова «надземного світу» не може бути «вузьким» і «тісним» земним язиком, а потребує «небесного дара» у якості ментальної здібності до «яснопоняттєвості», бачення («провидіння»), розуміння «сутності понять», «здібності до поняттєвого саморозвитку, «дара надземної творчості» і надземного «дару пізнавання», здобуття вищого «піднесеного знання» через «піднесене мислення». Креативно-онтологічний синтез у вищій «Надземний світ» здійснюється як осягнення «потока благодаті», через «дар мужності», через «досягнення нашої свободи волі» та «розширення свідомості» до ментального стану «озаріння», коли «поток благодаті» сприймається повністю у «яснорозумінні» [10, с.1124-1125]. Приходить «радість натхнення» і розуміння «сутності незреченої», «самовисвободження» і «широта воззріння», «самобезпредільність», «самооновлення», «готовність до добротворчості і самопізнання», «самопринесення» благодаті і «самоствердження» у благодаті.

3. В *філософії санх'я* креативно-онтологічний синтез розуміється як перехід від «невічного розуму» до «вічного розуму» в разі співдотику «пракріті» (першообраз матерії) як первоматеріального початку) та «пуруші» (духовне первоначало або «абсолютна свідомість»). Матеріальний первопочаток «пракріті» є та «матеріальна причина», що зобумовлює виникнення «суб'єкта» як «невічного розуму», котрий «виникає і руйнується у часі», а духовний первопочаток «пуруша» створює духовний «першообраз Я» як вічну у часі «самосвідомість Я» пуруші-духа (виділено нами) [8,с.26]. Але одночасно «абсолютна свідомість» і «самосвідомість Я» пуруші «без пракріті позбавлені сенсу», бо не може виявити свій «духовний первообраз» як «абсолютної душі». І пракріті без пуруші предстає як «сліпа пракріті». А тому необхідна їх «суперечлива єдність» у виявленні «первообраза світу», що виникає з матеріально-духовного «зародку всесвіту». В подібній духовно-матеріальній «суперечливій єдності» і створюється суб'єкт-об'єктна онтологічна можливість

у креативному синтезі, щоб «освітити... шлях еволюційного розвитку... завдяки освітлюючого знання про своє «Я» та «не Я» (9, с20). А сам креативно-онтологічний синтез здійснюється як *перехід від «реальності страждань» («невисбодженої душі») в «субстанційну реальність» звільненої від страждань душі і вільного духу*. У субстанційній реальності єдності пуруші (перводуха) і пракріті (первоматерії) закладені всі первопричини «якостей речей». Вони представлені як «причини складного» у їх первинному проявленні у «нашому світі – це ефір, простір-час, душа, що здатні до руху і дії». А у вищій «субстанційній ральності» є тільки «висвободжена душа» і вільний дух, що позбавлені страждань. Щоб потрапити у субстанційний світ, необхідне знання (через пізнання) необхідних «шляхів та засобів до повного висвободження людини». *Головна «умова визволення» (від нашого світу страждань без відповідного знання, яким чином подібне здійснити) дуже жорстка – це руйнування фізичного життя людини, її матеріально-фізичного світу і фізична смерть з одночасною духовною телепортацією у вищій субстанційний вимір «нерухливої», стабілізованої в іншому стані руху «стаціонарної реальності» [8, с.27-28]. Стаціонарність для «антропосвіту» нашого фізичного буття – це весь спостерігаємий «стаціонарний космос» тієї частини Всесвіту, котрий фіксується як «субсвіт» з мегамасштабом протяжності у 20 млрд світових років і часом космічного існування у 12 – 15 млрд. років з моменту свого виникнення шляхом «одномоментного творення» і «креативно-онтологічного синтезу» нашого «субкосмосу». Саме у філософії санкх'я вперше здійснюється філософсько-системний аналіз і креативно-онтологічний синтез в світоглядно-цілісне бачення світу. Це й перетворює філософське вчення про «початки світу» та його синтез на систему, а саме – на філософську «систему санкх'я». Подібна тенденція спостерігається і в намаганнях систематизувати ведичне знання у філософії веданти, яка подібним чином набуває ознак філософської «системи веданти».*

4. В **філософії веданти** креативно-онтологічний синтез розуміється як *перехід – трансформація у «дійсне знання»*. В якості «системи веданти» вона

включає древнє (і найдревніше) знання або Веди, а також Веданту-міманса або вчення про «непротівлення злу». Зараз – це осучаснені Упанішади (як філософська складова ведичної літератури) у тлумачені Вівекананди, йоги веданти (від «першої» пурна-йоги (purna) і до сучасної «інтегральної йоги» Ауробіндо Гхоша). У загальну «ведантичну систему вони складаються з синтезу первинних знань в «сутрах»-«нитках знання» з його «початкових» логічних форм передфілософського знання вед до його «кінечних» форм. А це перехід від «лінійно-ниточного» знання вед у його кінечному» понятійному вираженні, до «кіл знання», здобутого непонятійним і нефілософським «ведичним способом» [9, с.34]. Подібне здійснюється у «мандалах» як «колах знання» в «образах світу» або «світообразах», які це «коло» оточують. Саме ведичне знання предстає «центром оточуючого», а «оточення» розпізнається у «світообразах (світоглядних уявленнях) і ведичних таксономіях мандали, а останнє – як осмислене знання вед [9, с.11]. В «даршанах» – це оглядне «бачення знання» в якості «знання-дзеркала» у відображенні ведичного «знань мудреців у просторі дзеркала». Подібне первинне світоглядне знання предстає як «початковий дзеркальний простір даршани» (до того моменту, поки це «дзеркало не розбилося»), а потім – у «даршані» створюється і «висвітлюється» більш повний «просторовий образ» знань мудреця через розум, «висвітлюється у простір» з «центра серця-свідомості» мудреця, «висвітлюючого простір своїм розумом» [9, с.18]. З цим досягається відповідне просторово-образне «ведичне розширення» знання і творення нового шляхом світоглядно-ведичного «креативного синтезу знань». Подібне здійснюється у *ведичному світогляді на основі з'єднання «знань одкровення», «знань єдиного» і передфілософського знання у філософсько-ведичному «абсолютнісному знанні» – Абсолюті* [9, с.10-11]. Це вище «дійсне знання», що має різне визначення: Брахман або «існуюча сутність знання» в розгорнутій «дійсності Брахмана» [9, с.31], Атман (духовне знання), Необумовлене (безумовне знання), Трансцендентне (знання «вищих проривів»), Безсмертне (вічне знання), Непорушне («застигле знання» або

«стазис-знання» у його «вічному спокої»), Нірвана або «звільнене знання», в котрому досягається «свобода знання» в духовно-трансцендентних «звільнюючих» актах «мокша», «мукті», «кайвалья» [9, с.11]. Свого з'єднуючого характеру ведичне знання набуває через креативно-світоглядний синтез, що здійснюється в ментально-світоглядних актах «висвічування» через «світообрази» даршани. Подібним чином «світообразний» ведантичний «даршано-світогляд» функціонує в системно-ведичному «огляді-бачення» світу у його «висвічені» вищим розумом мудреців («ріші» – rsi), які проявляють–творять у креативних актах просторово-реальнісний «світ знання» за «всезагальним «світовим законом» (rta). Це досягається через такі основні ***«висвітлюючі форми мислення», котрі переводять ідеальні форми мислення у матеріальні форми буття, а саме:***

(1) ● висвітлення «внутрішнього світу» неопредмеченого ведичного знання як первинно-абсолютнісного, що є «абсолютно» доступним для людського розуму (в першу чергу ведичних мудреців–ріші), але вкрай складне для представлення в якості «абсолютного знання» у зовнішньому світі;

(2) ● висвітлення «зовнішнього світу» як «оточуючого» кола «внутрішнього світу» (в матеріальних формах буття);

(3) ● висвітлення внутрішньо-зовнішньої «єдності світів» як єдиного матеріально-ідеального буття;

(4) ● висвітлення просторових ареалів як «простору, що знаходиться між світами» – це «повітряний простір», «космічний простір» та інші реально-просторові утворення з ***можливістю «креативного синтезу» будь якого іншого «світоглядного простору», що креативно синтезує «онтологічний простір» будь-якого світорозумового типу;***

(5) ● абсолютнісне (і неабсолютнісне) «дійсне знання», що долає незнання (на різних рівнях пізнання), а також долає разом з цим і «страждання» від незнання; «буттєвісне незнання» виникає внаслідок недосконалості людського матеріально-фізичного життя, із-за його бездуховності, відсутності «досконалої

душі», «досконалого знання» тощо; реально-досконале знання виникає як знання у його «існуючій сутності» вищого знання Брахмана, Атмана (Параматмана), знання духовно-розумового «просвічення» (що надалі лягає в основу буддизму як «природної релігії» психо-духовного розвитку людини); тому абсолютно-досконале знання – це «висвітлююче» знання вед філософсько-нерелігійного характеру (9, с.19,31); тобто це знання, що дає «просвітлення», світоглядно підносить наш розум і дає духовне натхнення, веде людину до шляху мудрості і вдосконалення.

Всі ці форми світоглядного мислення в системі *«сутра-мандала-даршана-ведичний світогляд – філософсько-ведантичний світогляд»* в єдності з формами *«буттє-мислення»* і складають *«зміст розуму»* в єдності ментало-духовних і матеріально-буттєвісних початків. Подібний *«з'єднаний розум»* мислить себе і світ, з чого і складається *«дійсне знання»* про *«реальний, оточуючий світ людини»*, а також про реальні *«дійсні способи»* отримання відповідного і релевантного цим способам *«дійсного знання»*. Його головна якість – *це реальна можливість перетворення «дійсного знання» в «дійсне буття» шляхом креативно-онтологічного синтезу*. Але в історичному процесі подальшого пізнання це світоглядне «дзеркало індійського мудреця розкололося», а з ним «розколовся» і з'єднаний розум «єдиного бачення» людини і світу. Єдина духовно-матеріальна «якість людини» та її «людяність» у «розбитому зеркалі» розкололась на «Я» і «не Я», а у «складеному» вигляді з'явилась надлюдська «обожнена» істота, загальна «обожненість» дійсності як результат «творення» і креації вищих «божественних сил» [9,с.19]. Тому визначально цілісна ведична картина світу змінюється і первинна його світоглядно-ведична холістичність втрачається.

Проте можна відновити первинне ведантичне *«дійсне» бачення світу* через зміст людського мислення, що складає *«зміст розуму»*, шляхом *задіяння «дійсних способів» отримання «дійсного знання»* (без втручання вищих *«божественних сил»*). Це два основних *«дійсних способа» отримання «дійсного*

знання», що є змістовним для людського розуму і мислення в онто-ведантичних формах. А саме:

1) способом безпосереднього бачення «дійсного знання» в формах світового і світлового почуттєво-світоглядного сприйняття «фактично існуючого світу» як «дійсного буття»; подібне здійснюється методом світоглядного «провидіння світу» та способом «бачення своїми очима» [9, с.10] – це **світоглядно-ведантичний спосіб** безпосереднього отримання «дійсного знання»;

2) способом опосередкованого мислення «дійсного буття»; подібне здійснюється світорозумово-непочуттєвим способом, а методами ідеально-ментальної раціоналізації «оточуючої дійсності» в її світовій мегавіддаленості і мікрозаглибленості; тобто це отримання знання про дійсність, «котру не можна побачити звичайним оком» і для цього потребується особливий «філософський зір» [9, с.19]; в нього і закладений «світорозумово-ментальний, **ментально-ведантичний спосіб опосередкованого отримання «дійсного знання»**».

У К.Ясперса подібні світоглядно-ведичні способи «менталізації буття» набувають форми «життя у безпосередній цілісності світу», коли «потойбіччя і поцейбіччя стає основною структурою «образу світу». Така «структурна цілісність» внутрішньо-зовнішнього образу може набувати «метафізичного світообразу як одиничного цілого назагал світообразів взагалі» [11, 176-177]. Там, де сучасна наука не може відповісти на складні питання первооснови світу, людині потребується «філософська віра» у «призначення людини» («предназначение» – по рос.). Буттєвісно-детермінаційно – це людське «самобуття в умовах часу», антропне «буття-у-часі». А на підґрунті реалізації «свободи буття» в подібному «самобутті людини починається те, що лише потім здійснюється у світі» [12, с.398-399]. За нашою концепцією, з цього *починається реальне з'єднання «ведознання» і «самобуття» людини, котре можна репрезентувати у «креативному синтезі» древнього і найсучаснішого знання, що має своїм результатом таке «синтетичне знання», яке дозволяє розвинути «ноосферне світорозуміння в аспекті метафізичного знання», що утворюється*

на засадах всеєдності буття і мислення». А також безпосередньо представлено в самому процесі «розвитку ноосферного світорозуміння на основі суб'єкт-об'єктної єдності буття і мислення» [13, с.318,346]. Зараз проблема співвідношення «науки і духовності» набуває характеру «війни світоглядів» і як в древні часи на перші місця розуміння світу виходять питання «володіє Всесвіт свідомістю?», «Чи є Всесвіт живою істотою?», «Чи вірно, що Всесвіт мислить через нас?» [14, с.49,88,239]. Щось подібне відбувається і в древній історії, в перших історичних пошуках древнього знання та в його претензії «стати і бути» вірним (істинним) «дійсним знанням», що є досяжним для кожної «дійсної людини».

Таким чином, у креативно-ведантичному та сучасному «філософсько-світоглядному синтезі» виникає 3 основні «світоглядно-ведантичні парадигми» з'єднання древнього і новітнього знання у ноосферному мисленні та ноопізнанні. А саме:

1) «креативно-ведантичний синтез» в людину як «дійсну людину», що є втіленням реального «дійсного знання»; подібне відбудеться на *рівні «дійсної філософії» людського антропоморфного «світ-знання»*, котре здобувається у фокусі «філософського зору» пізнання і бачення світу; воно є аналогом «зорового фокуса» ментального «висвітлення знання», що стає *«світом знання» і «ментальним світлом»*;

2) креативний синтез вищих знань у духовному Атмані», «в Брахмані» (знання мудреців-жерців), а синтетично – в Брахмані-Атмані, космічному і вселенському Парам-Атмані; подібне відбувається на *«брахманічно-духовному рівні» вищої «духовно-світоглядної філософії»* Брахмана (мудреця) і Атмана (духа), їх єдиного філософсько-ведантичного вчення Брахмана-Атмана, на підґрунті якого можливе досягнення «дійсного знання» способом «духовної актанції» активно-діючого «дійсного духа»; при релігійному «обожненні» духовного знання воно стає догматизованим «божественним знанням» (ведичним і ведантичним) та замінюється релігійною вірою; таким чином філософський

дуалізм Брахмана і Атмана креативно трансформується в монізм Брахмана-Атмана духовно-жрецького «мудрого знання» з власним реальнісно-онтологічним виміром;

3) ведантично-релігійний синтез духовно-брахманічного знання «в бога» та «божествене знання»; первинно це предстає як «дуалізм Духа і Бога» (де дух і бог існують у розділених та окремих площинах), а потім – як «монізм Духа і Бога», коли Брахман-Атман перетворюється на єдинотворчий і креативний Богодух; філософське підґрунтя і ведичний смисл виглядає як поєднання-злиття «трансцедентального суб'єкта» (Брахмана як носія сутнісного «мудрого знання» в статусі жрецько-сакрального «вищого знання») та «іманентного об'єкта», існуючого незалежно від суб'єкта як позасуб'єктний «об'єкт–в-собі» (кантівський ноумен або «річ-в-собі»); вони й *ототожнюються та зливаються в суб'єкт-об'єктній єдності духа і його носія-бога, а тому брахман у ведантизмі часто і набував якостей «брахматичного бога-Брахмана («брахманізм»)*, а надалі складає ведо-ведантичну основу буддизму.

Ось чому і дотепер йде дискусія: чи несе бог в собі «дійсне знання» (абсолютнісне всезнання), чи «Бог є ілюзія?» А натомість існує «деяка фундаментальна реальність» небожеського походження і поза «божественного творення» [14, с.254-255,287]. Парадоксально і дивовижно, але у ведичному знанні *Бог і Дух не завжди поєднувались, більш того, у своїх початкових уявленнях про дух і духовне знання, у змістовних філософсько-світоглядних системних розробках про знання і буття бог взагалі не фігурує як «філософська необхідність» для представлення «вищих» духовних знань.* І тільки коли це духовне знання набуває важко зрозумілої форми природознавчих понять і філософських категорій, з'являється сакральна фігура «знавця-жреця», котрими і стали брахмани. Спочатку вони дійсно були мудрецами і несли вище «мудре знання», але потім, коли знання було підмінено догматикою і вірою, їм вже не було ніякої необхідності нести це світоглядно вище духовне знання у людське суспільство, а достатньо було «замкнутись» у вищій «касті брахманів» і самим

перетворитись на подібність Богу-Брахману з посередництвом його місії у земносвіті. Звідсіль і має свій початок брахманічне вчення та подальший розвиток релігійного буддизму «від просвітленої людини», що позбавлена страждань внаслідок «духовного просвітлення» (з У ст. до н.е.).

Виходячи з подібних філософсько-методологічних підстав **другий креативний синтез – це креатосинтез «в людину» як сутність, що може ставати «вищим сутнім», набувати понадрозумової якості ментало-духовного знання.** А саме – «креативної сили» і волі «суб'єкт-об'єктного з'єднання» в єдиній реальності «вищого буття» гармонійної цілісності. Це «другий» *креативний синтез матерії і духа, що здійснюється «в людину» і «через людину»* і котрий можливий, за К.Ясперсом, тільки при «відкритості нашої людської сутності», «збереженні людством своїх вищих можливостей», «прийняття відповідності за себе» та «підкоренні» всього, що «розриває можливості людини» [12, с.421]. Останнє веде до «залякування душ» (що «даровані людині богом»), а з цим – можлива втрата і «облишення» людських душ та «дарованої їм богом відповідальності за себе». Тоді замість відповідальності з'являється «віра в одкровення» у формах «наукового нігілізму» і заперечення наукового знання як «тотальності науки» та «всезагального детермінізму знання» [12,с.420-421]. Тому, за К.Ясперсом, і необхідна суто людська *«філософська віра»*, котра дозволяє на сучасних філософських засадах виявити не тільки сутність та призначення людини у світі, але й побачити *перспективу людини в знанні в якості «антропоносія знання» та «суб'єкта вищого знання»*. А саме:

– ствердитись як «філософствуюча людина»: тобто як такої, що здатна «філософствувати в рамках філософських традицій» та стверджувати «віру в людину» і в її «вищі можливості», але одночасно «не потурати людині, що підвержена ілюзіям» [12, с.421]; тобто у своєму «філософствуванні» вміє відділяти істину від заблудження, здатне нести духовне знання і генерувати на підґрунті філософської методології наукове знання;

– утвердитись як «філософсько-історична людина» через людське «історичне буття» та безперервність «історичної комунікації»; для цього необхідно постійно підтримувати всебічну, а перш за все філософську і духовно-інтелектуальну «комунікацію з людством минулих тисячоліть», що «може обірватись» і тим самим «ми можемо самі лишити себе традицій» і головну з них – традицію «філософствування»; бо саме через здатність до «філософствування «люди знову усвідомляють свою незалежність в пошуках зв'язку з витокami людського буття», усвідомлюють необхідність «перед обличчям погрожуючих знищенням загроз... бути готовими до всього»; при втраті здібності та інтересу до філософствування та «не філософствуючи», людство «втрачає публічність інформації», «свідомість може ослабнути, а історичний зв'язок обірватись» [12, 421]; тоді розвиток припиниться, «загрози» поглинуть людство і людська цивілізація припинить існування;

– творче самоствердження у філософській думці, а з цим – самопідтвердження філософії через людину; це дозволяє отримати вірне знання та знання істини, а «від філософії... переконливого розсудливого розуміння того, що кожний повинен визнати вірним і що він може знати,... не посилаючись ні на одкровення, ні на авторитет» (12, с.431); сама «філософія не посилається на ніякий авторитет», бо дає «дещо значно більше, чим переконливе розсудливе знання», а це те, що людина «осягає як істину із власних витоків (як «філософських витоків» – ред);

– самовиявлення «філософської сутності» людини; подібне досягається через «філософствування», коли «людина здійснює прорив свого єства, але через власну сутність»; в такому антропному «прориві» до себе людина цілісно себе «схвачує як буття та як самого себе» – *це і є його «людська віра» як «віра в себе» і як «філософська віра», котра веде до витоків віри, присущої людині як людині (виділено нами) [12, с.431].*

Таким чином *«філософська віра» йде з «глибини тисячоліть» і це є віра людини в саму себе, у свою вищу сутність, у здатність здійснити*

«антропопрорив», що є «проривом»-трансцензусом в «істинну реальність», котра предстає як *дійсне «достотне знання», дійсне знання істин духа і своєї духовної антропосутності*. У «філософствуванні» подібне досягається, за К. Ясперсом, в «екзистенціальному проясненні, що виходить за межі цього пізнання», тому що на підґрунті екзистенціального прояснення людина вступає у новий вимір» свого існування. В цьому «новому вимірі» людській антропосутності необхідно «звернутися до метафізики» та до «створення метафізичного предметного світу» у відповідних метафізичних «конструкціях буття» [12, с.388]. Тому подібне можна розуміти як «метафізичне прояснення», *що безпосередньо відкриває пряму «можливість відкрити витoki буття», котрі у їх сутнісній першоджерельності, у своїй первинній істинності «відділені від екзистенції» поточного буття*. Тобто, коли воно стає поточно «вторинним» і «третинним» ілюзорним «психологічним буттям», котре з подібної «психологічної точки зору... складається з образів фантазії і в своєрідно хвилюючих думках, в змісті розказів та конструкціях буття, які для кожного, хто намагається схватити їх знання, зразу ж зникають» [12, с.431]. А достотне знання, навпаки, робить людину внутрішньо вільною і тому правлячі кола та офіційна філософія повністю «запутують» всі «підступи до метафізики» як наукового знання. Для влади та релігії філософська метафізика «стала більш небезпечною, ніж раніше», тому що вона несе «ідеї свободи» – в мисленні, соціальній сфері, в науці і «творчому прориві» до трансцендентності як вищого знання. В разі творчих пошуків і отримання «достотних знань» у людини «нібито спадає пелена з достотної дійсності», і тоді до людини приходить «ясне розуміння причин свого неспокою і загрожуючої їй небезпеці». Подібна «буттєвісна небезпека» для людини може бути метафізично осмислена, а «на підґрунті екзистенційної філософії буде побачена і подолана». А надалі на створеній метасистемній основі метафізичної філософії «стане можливою ідея свободи у схатуванні метафізичного змісту «буття мислення, життя і ствердження істини». Проте це реалізується не одномоментно, а впродовж тисячоліть розвитку філософської

думки. Саме тисячолітні філософські пошуки істини приводять до «трансцендентних проривів» у знанні, і це «трансцедентальне знання» перетворює філософську думку та «філософствування» на «філософія пошуку» істини через знанево-трансцедентальний креативний синтез. Всі буттєвісно пройдені та прожиті «тисячоліття показали людині в трансцедентності», що треба робити для здійснення креативного синтезу і отримання істинного знання, а на основі цього – «як воно буде засвоєно у заміненому образі (обліку– по рос.) сучасного буття людства» [12, с.389]. Це «людське буття» на основі «достотного знання».

В подібній філософсько-історичній ретроспективі *«креативний синтез» знання розуміється як знаневий креатосинтез «в людину» та в людське буття*. В Рігведійських Брахманах подібне досягається як перехід первосущої «мислі в якості первоначала» в людину. Проте виникає питання: яким чином, коли «сущого» ще не було, а спочатку «не-сущим було все». В Брахманах є відповідь: «це не-сущє спочатку було ріші» [15, с.32]. «Ріші» – це «видящий» і «провидящий» [6, с.385)]. Як «прозорливці» всі ріші (rsi) стають посередниками між богами і людьми. Серед людей це співаки і поети, а в космосі – «обожнена група предків» («сім ріші»), яка «ідентифікуються з зірками Великої Ведмедиці» [17, с.761]. В «шпатха-брахмана» запитується: «Ким були ці ріші? Воістину ріші – це прани» [15, с.53]. А «прани – це «провідники життєвої сили» і «життєвої енергії». Існує «п'ять пран» в якості «провідників життєвої сили»: Прана – «дихання життя» у верхній частині тіла, Апана – «дихання смерті» в нижній частині тіла з віддачою вітальної енергії, В'яна – вітальна енергія всього тіла, що «пронизує» все тіло через циркуляцію крові завдяки енергії перевареної їжі. Самана – вітальна сила середньої частини тіла, де «зустрічаються» Прана та Апана для підтримки рівноваги вітальних сил в якості посередника у засвоєнні їжі. Удана – вітальна сила, що рухається по тілу ввєрх до верхньої частини голови і виступає каналом зв'язку між фізичним життям і більш «високим життям духа» [16, с.385]. З цього джерела «життєвих сил» надалі відбувається цілий ряд

енергетичних «креатосинтезів» з переходом «не-сущого» в «суще», а надалі – в «мислесуще» та в «знання мислесущого». Серед них треба виділити перших два фундаментальних переходи як креатосинтези від «не сущого» до «мислесущого».

Перший «креативний синтез відбувається як перехід від «не-сущого» до «сущого». Подібне здійснюється як креативне «виникнення всього з не-сущого», коли «сущої людини» не тільки не існувало, але й не було самої «ідеї людини», а було «існування без існування» [15, с.52,59].

Другий «креативний синтез» відбувається як «виявлення мислі в сущому». А з цим прояснюється, що думка існувала ще до того, коли «нібито не було ні не-сущого, ні сущого», а вона існувала «як первоначало». Тому вона й може бути визначена в якості «думки як первоначала», бо «думка як би не є ні суцят, ні не-суцят» [15, с.59]. Саму думку у її «перш початковій якості» фіксують рішч (rsi) як «видящч» і «прозорливчч», що уловлюють і прояснюють «першч начальнч думки» у їх первозданнч «чистотч» і сенсч через «рух думки» (гностичнч рух – ред.). Цей мисленч рух уловлюється через «прану» як «життєву енергчю» і «дихання життя» [16, с.385]. Це переважно «дихання в серединч тчла», що як рух виявляє «прани» у їх рчзнчй направленостч [15, с.83]:

- «дихання взагалч» або «вдихання» – це «прана»: в нчй мислч фіксуються як «рух взагалч» або «загальнч рух думки»; тодч «вдихання» є ***«рух вперед», або «випереджувальна думка», яка спрямована у майбутнє***, а тому це «забчгаюча мисль (знання)» у своємч «випереджальномч русч», котра актуалчзована, але ще не набула дчйсного характеру (в існуваннч);

- дихання, що «направляє струм повчтря вниз» – це «дихання вниз»; це є «видихання» («апана»), котре в думччч фіксується як ***«рух назад», що є «свчдома мисль», яка спрямована у минуле***; а тому це «зберчгаюча мисль (знання)» котра у такчй свочй функччч акумулює знання через менталозбереження всього, що було помислене та перебувало (представало) у мислч;

- «промчжне дихання» як «промчжнчй момент мчж вдиханням і видиханням» (в'яна); подчбне в думччч розумчється як «зупиняюччй рух» у його

зафіксованості у теперішньому стані або рух, котрий зафіксований як «теперішність»; це «дійсна мисль (знання)» у її «тут-існуванні»;

- «внутрішнє дихання», що є «об'єднуючим всі інші види дихання» («самана») – подібне в думці розуміється як *«всезагальність руху»*; він об'єднує в одне ціле майбутнє («майбутній рух»), минуле («минулий рух») і теперішність («теперішній рух») і тому це «всезагальна мисль (знання)»;

- «дихання, що направляє струм повітря ввєрх» або «удана» (глибинний вдих з затримкою дихання – ред.); в мислі це можна розуміти як *«управління рухом» у його «всезагальній об'єднаності» та в спрямованості до вищого «духовно-мисленого руху» (Атмана);* це «управляюча мисль (знання)», що керує – спрямовує весь «ментальний рух».

Подібним чином через мисль («знання мислі») «встановлюється функціональний зв'язок між диханням... і мислено-почуттєвим процесом в організації людини» (15, с.83). Але до того моменту, коли людини ще не було навіть як ідеї, а суще було тільки «ідеєю не-сущого». В такому передіснуванні було лише *«первинне дихання» як «хвилеподібний пневматологічний стан» предвічного існування (хвилеподібна «передквантованість існування»), котре первинно-витоково і генерувало «мисль як першооснову».* Це й уловлювали ріші (як «предмисль-хвилю», «мисль-пневму», мисль-«хвилеподібне дихання») у своїй ментально-осмисленій «понадчутливості (екстрасенсорності) – супранатуральності». Подібне потребувало у них великих зусиль і старань («тапас»). Тому «воістину ріші – це прани», і вони «були зранені зусиллям і тапасом», бо внутрішня «генерація – відтворення» первинно-висхідних думок потребувало внутрішньо-напруженого та високоенергетичного ментально-креативного синтезу. А саме, такого «дихання з середини тіла», «внутрішнього дихання» – саман (ймовірно, це довготривала затримка дихання), а також «вверх-спрямованого дихання» – удана. Загалом – первісного «пневматологічного дихання» в синхронізації з пульсацією первинно-сущого і первинно-мисленого. Подібне «пульсаційне дихання» займає («воспламеняє» – по рос.) ці прани в

середині з силою Індри-земнобога, (грози і громи), який володіє «силою Індха» («займаюча сила»). «Індха-займаючий» цілеспрямовано діє у напрямі виявлення-пробудження сил третього креативного синтезу [15, с.53]. Це є сили нового, третього «креативного синтезу», що здатна, «зайнявшись», створити із «суцїї мислі», безвідносної до всього і всякого існування, *сутнісну «думку-пурушу», «мисль-пурушу», мислесутність в якості «мислесуб'єкта»*. Саме так Індра, «зайнявшись» і набували «сили Індха» і створив «із себе сім різних пуруш», або *«сутніснотворящих сил» – «миследихань»* (ред.). Ці 7 «передсутнісних» мисленево-пневматологічних «сил-пуруш» надалі з'єднуються в «єдиного Пурушу» (або Суб'єкта) як «сутнісну всемисль» в персоніфікації пуруші мудреця (брахмана) Праджапаті [15, с.53]. «Праджна» – це «суцїий», «суцїа сутність» Пуруші, що може «творити» і виступати «творцем речей». Праджна також виявляє себе в якості «Хазяїна (суб'єкта, господаря – ред.), Мудрості і Знання», або як сила, «збуджуюча до дії» та «руху уперед», сильної «духовної дії» у напрямі до матеріального «опредмечення в Пракриті» [16, с.385]. Тобто це *«сила збудження» до руху уперед у напрямі творення «сильної мислі», здатної до «сильної духовної дії» або «матеріалізації» духовної мислесутності Пуруші в «матеріально-опредмеченому Пракриті» речових об'єктів. Що і є матеріалізація Пуруші як Суб'єкта (пуруші-суб'єкта і «суб'єкта пуруші») в матеріальній предметності Пракриті як Об'єкта (пракриті-об'єкта і «об'єкта пракриті», об'єктності пракриті)*. В такому сенсі Праджапаті предстає як «владика створень» [15,с.35]. Він є творець всіх «мислесутностей», котрі стають «створеними» (утвореними) «сущеоб'єктами», тому що мають «діючий потенціал» для свого перетворення-реалізації, а також володіють необхідними духовно-творящими силами для подібного процесу творення-матеріалізації-опредмечення в реальність існуючого світобуття.

Тому третій «креативний синтез» відбувається як *«творення-синтез» думки в «мислесутність Пуруші або сутність «самоусвідомлюючого Духа» (душі), духовного Суб'єкта*. Пуруша є мислесутність, що була утворена

(«займаючою силою» Індха) до суцього, є «передсуце» (що мається до «праджни»), котре ще не орієнтоване на утворення речей, бо відсутній «суб'єкт» їх створення. Тому Пуруша одночасно є духовний неперсоніфікований Суб'єкт, що з'єднав в собі «сім пуруш в одного єдиного пурушу» як духовного Суб'єкта і «*сутнісного духа*», котрий може представити в якості *Духа-Суб'єкта «абсолютнісної сутності»*. Тобто Пуруша як внутрішній дух» (суб'єкта) і його духовна сутність може в третьому креативному синтезі предстати як абсолютнісний «Дух-Суб'єкт» (що визначив набагато пізніше і Г.Гегель у своїй «Феноменології духа»), котрий *«феноменологічно» може перетворитись на реалізований «природний дух», втілений в природній реальності «об'єктованого духа» і представлений в морфопредметностях «активного буття»*. І, таким чином, *мислесутність як «суца сутність»*, що «знаходиться позаду того (внутрішньо – ред.), хто є Господарем (Праджна)» може виступати як «абсолютна духовна сутність» (Дух-Суб'єкт) «держателем і джерелом санкціонуючої дії Природи». В разі чого Природа може представити в об'єктованій суб'єктності як «Пурушотамма» у двох основних буттєвісних модусах: як змінюючогося Буття», так і «Незмінного Буття» (що може набувати модусу «Вищого Буття» і «Божественного Буття») [16, с.385]. Тобто це буття, що безперервно «становиться» і розвивається (через зміни і взаємодії) завдяки «сущій мислесутності», а також «самодостотне буття» у своїй *вищій стацінарності як «суб'єктній мислецілісності»* (у складі семи «мислесутностей – пуруш»).

Важливою сутнісною ознакою мислесутності Пуруші-Духа є та, що він може суб'єктувувати-об'єктувувати «сутнісне буття» і «підтримувати гру «пракріті». Подібна «пракріті-гра» є матеріально-предметною і «побуджуючою до дії» як «руху вперед і зовні», котрий призводиться до об'єктування і створення природних речей. Тоді Пракриті і предстає як «творець речей» [16, с.385]. До «піддержуючої природної гри» Пракриті відноситься все те, що «розмножується», бо первосутнісна пуруша Праджапаті забажала: «Я хочу стать

більше, я хочу розмножитись»[15, с.40,53]. І за цим бажанням «пуруша Праджапаті» став на шлях «творіння» і «креативного синтезу» того, що є Пракриті. Тобто матерально-об'єктно «породжуючи всі світи», кажучи «Да буде! Да буде, да буде більше!». В разі чого «суха духовна сутність» пуруші, персоніфікована в «духовносущому» Праджапаті матеріалізується-опремечується через «природу-гру» в Пракриті. А одночасно в цьому духовно-матеріальному «креативному синтезі» Праджапаті перетворюється на Брахмана як «опору світів пракриті». Таким чином з *духовної сутності «Пуруші Праджапаті», що володіє знанням «творення речей зі створеної нею первосутності духоментальності, з Мудрості і Знання Праджапаті була «розширена-розгорнута» реальність. Це «реальність Брахмана» («брх» – розширяться), «світ Брахмана» і «світи Брахмана», а в них «воістину із цього першим був створений Брахман» [15, с.37,54]. А потім було створено ще багато «світів пракриті», в яких Брахман «став їх опорою» «тому й говорять: «Брахман – опора Всесвіту» [там же, с.53]. Проте, щоб стати його такою «буттєвісною опорою» в матеріальному «побудженні до дії» Пуруші через Пракриті [16, с.385], необхідна «первонародженість» Брахмана і тому й говорять: «Брахман – першонароджене цього всесвіту!» [15,с.54]. Тобто це «першонароджена реальність» як «всереальність» і «всесвіт» і в подібній якості це «ведична реальність знання», «первореальність ведичного знання».* Про це й засвідчується в ведичному вченні Праджапаті, що «первореальність», розгорнута з духовних менталосутностей, – це *«ведична реальність Брахмана», «первореальність Брахмана з ведичного знання».* Про що адепти Патанджалі постійно й засвідчують: «будучи брахманом, робиться він знавцем Вед» [Там же, с.37]. Тому Брахман первісно є носієм ведичного знання, а тільки потім брахман-мудрець осягається у своїй «опорно-світовій функції» як реальність, а потім – як «вище божество» *Брахман, котрий представлений у вищій духовній всереальності ведичного первознання у його «первосутнісній істинності».* Подібне в філософській думці розглядається як «процес становлення категорії Брахман»:

«спочатку пісня (а не молитва)», потім – «субстанція» та «опора світу» і природи в процесах природного «народження-вмирання», а наприкінці – це вже «знавець Вед» і «вище божество» [15, с.37,40].

З суто філософської точки зору всі ці «креативні синтези» не виходять за межі філософського розуміння категорії «можливості», в котрій єдиною реальністю («першоосною») виступає «мисль», *«мислесутність» духу*, чи *«духовносутність» мислі*, але тільки в «можливості» реально-дійсного світу [Там же, с.45]. В Рігведі та в «Шатапатха – Брахмана» ця «думка як першооснова» в природі знаходить той стан, коли вона «виявляє свій чіткий облік» вже як «явлена», «реалізована можливість» [Там же]. З цим здійснюється *новий креативний синтез мислесутності Пуруші з її неявного і «невиявленого стану» у явний стан «присутності-вкладеності» в мислесутність чогось «внутрішньо-явленого», але вже у зовнішньонепроявленості, котре визначається як Атман. Тобто **Брахман – це внутрішньо «неявна можливість» існування світу** в його онтичності та в абстрактній можливості буття, неявна «опора» можливого світобуття. **Атман, співвідносно до Брахмана – це «реальна можливість» переходу і трансформації Брахмана із онтичного «стану можливості» в «онтологічний стан» здійсненої можливості як «явної можливості» в її онтологічній реалізації.** Тоді Пуруша – є потенційна ментальна сила, та духоментальна «сила пуруші», що дає Брахману таку можливість онтично реалізувати існування світу у матеріально-опредмеченому стані (пракріті), а Атман – це реалізація подібної можливості [15, с.77,78]. Тобто це онтологічно реалізована можливість, що включає «здійсненість» потенційної ментальної сили (пуруші) для кожної мислесутності, котра подібним чином стає персоніфікованим Атманом. Одна з таких можливостей і реалізується в персоніфікації людського атмана [15, с.77,78].*

Четвертий «креативний синтез» і дозволяє «ментальну первосутність» Пуруші, «сущу мисль» Праджапаті, «первореальність знання» Брахмана трансформувати в конкретне *«мислезнання Атмана»*. І, таким чином,

представити його як вище «духовносутнісне» знання, що міститься у свідомості людини і предстає як «визначальна» сутнісна природа нашого існування. Це «Верховна сутність..., котра є нашою власною істинною і найвищою сутністю» [16, с.381]. Подібним способом *«неявна мислереальність Брахмана» стає внутрішньо-явною мислесутністю, «духом Атмана», його конкретною духовносутністю, через яку можна здійснити менталодуховний перехід у всереальність Брахмана як брахманічного універсального знання.* Цей «ментадуховний перехід» від «мислесутності» (неявної) до реальності (явної) стає необхідним для свого здійснення тому, що «мислесутність», яка була «створена» в неявному стані «сутнісного духа» Пуруші, «забажала стати явною, більш ясно вираженою, з більш чітким обліком» (15, с.59). Для цього Пуруша почав «шукати Атмана» і в такому пошуці мислесутність Пуруші «побачила тридцять шість тисяч вогнів (свого) атмана» – це були «промені, що складаються в мислі, зіставлені з мислі» (15, там же). Подібне можна розуміти таким чином, що неявлена, але «суб'єктно персоніфікована» мислесутність Пуруші-духа, «побачила-узріла» через свій «суб'єкт» (самоосмислена мислесутність у її духовній якості-властивості) дуже велику кількість явлених у зовнішній реальності «реальнісних вогнів» (36 тисяч), котрі Пуруша ідентифікував як власну «вогневую реальність» Атмана. Чому? Тому що ця «багатогогнева реальність» була «складена – зіставлена» з променів власної мислі» у спектральній кількості в 36 тисяч «мислепроменів», творящих реальність з мислесутності через Атман (атман Пуруші). І тоді Атман – це «перехідна-з'єднуюча-перетворююча» і ***проміжна «суб-реальність» або «вогнепромениста реальність» з перетворення «неявленої» сутності (мислесутності) в «явлену» реальність (мислереальнісного знання).*** Тому в древньоведичному знанні Атман представ як продукт і результат еволюційного розвитку Пуруші, як Сутність і Дух одночасно, як «висхідна («изначальная» – по рос.) сутнісна природа нашого існування, Верховна Сутність, котра є нашою власною істинною і найвищою сутністю» (16, с.381). Тобто «Атман пуруші»

являє собою закономірний результат еволюційного розвитку «абсолютного Я» Пуруші і його «Абсолютної свідомості, що пройшла «24 стадії еволюційного розвитку» з «зародку світу» і тому відповідно може бути «висловлена тільки за допомогою 24-х категорій» (9, с.20). З цього можна бачити, що в понятійній визначеності «у категоріях» як певної «мислеконкретності» вищої духовнометальної сутності людини, Атман – це складний «сутнісно-реальнісний феномен», що «володіє чотирма станами» свого «внутрісутнісного явлення», котрі можуть переходити у стани «реальнісного явлення» (внутрішньої і зовнішньої реальності) [17, с.174-175]. А саме:

1). **В першому стані** Атман ідентифікує себе як деяку *духовну сутність людини, що одушевлює її шляхом життєсприймання та в життєвих почуттях «наповненості» буттям.* В цій «іпостасі» Атман маніфестує себе в людині як духовносутність у стані деякої «духовної діяльності», котру людина внутрішньо розвиває. Тому вона усвідомлює «себе в модусі наявності і присутності в собі «внутрішньої», «імманентної людини, котра спрямовує, контролює та корегує зовнішню людську поведінку і нібито «охороняє» людину. Або постає у модусі «внутрішнього» або «інтенційного суб'єкта», котрий орієнтує та оптимізує поступки і дії людини в її зовнішній екстерналізації та екстенційній самореалізації. Тобто *зовнішньо опредмеченого «дійсного буттєпроявлення» внутрішнього «атмана людини» у предметно-об'єктних формах об'єктної морфопредметності.* В міфологемно-когнітивному модусі подібне може інтерпретуватись людиною як «осягненість» вищим духо-ведичним знанням «ведоАтмана», а в релігійному сенсі – як присутність в собі «богодуха» або «духоБрахмана» в якості своєї вищої «богодуховної сутності». Тому на питання «Хто такий Атман?» (у «першому стані» його внутрішнього «знаходження» людиною), як представити «атман людини» у відповідному антропомасштабі та антроповимірі «креативного синтезу» у «природну людину» існує достатньо однозначна відповідь. Одна з них – це той, «хто поміщується у свідомості чи подібності свідомості, хто є заключеним в органах почуттів, хто оживлює

просвітленого («джьотопурушу»), тобто розум, душу, життя, почуття тощо; хто... обертається, споглядає і рухається в поцейбічному світі... той і є Атман» [17, с.174]. Це його перший стан бадьорості – і в цьому стані Атман набуває «тілесного досвіду», коли зовнішні «об'єкти набувають змісту» в усвідомленості Атмана [17, с.174-175]. В такому стані «Атман існує вічно серед уз бодрствування», або за сучасною термінологією, – знаходиться у стані «вічної активації» і «вічної актуалізації» Атмана, в якій «Атман – це вічне дещо» і тому «Атман є дещо всезагальне і всеоб'ємлючий атрибут цього дещо» [17, с.174]. Але, окрім цього першого «стану бадьорості», існують й інші «стани Атмана». Цей породжує парадокси проміжного «парадоксального існування» Атмана.

Тому це предстає, по-друге, як парадокс існування цього «вічного дещо»у модусі «вічного Атмана» в фазно кінечному стані фізично смертного тіла людини. Його «всеоб'ємлючим атрибутом» власного існування є те, що «Атман не володіє власним тілом». Тобто, хоча він є «вічним і безсмертним», прихистком йому є смертне людське тіло! «Наше тіло тленно і підвласне смерті. Але це ж тіло – прихисток безсмертного Атмана»! Саме через наше смертне «тленне тіло» він здійснює «різні дії Атмана» з контактування і пізнання світової даності як «нашого світу» (ймовірно, він це робить і в інших світах) [17, с.174]. Так, він бачить наш світ людськими знаряддями для зору і «той, хто дивиться – є Атман», тобто він «дивиться через людину» і «скрізь людину», «людськими очима, але бачить своє» і в своєму розумінні – трактуванні! Він «слухає світ» людськими «знаряддями для слухання» і «той, хто слухає є Атман»! Відповідні «образи», що виникають, висловлюється у «словесному образі – словом», в «зоровому образі – зором», а «в слуховому образі – слухом» тощо. А в **«образі свідомості – це душа», дух!** (виділено нами) [17, с.174]. Тоді *душа і дух – це не суто «людські образи», а «образ душі» і «духа Атмана» як він їх бачить та інтерпретує через людські «образи свідомості», духовності, мислення в межах і масштабах людського тіла!* Тобто людське тіло сприймає, а Атман бачить, інтерпретує та осмислює, акумулює у власному духовному знанні.

По-третє, Атман є вічним і безсмертним, але не в «людській тільності», а у «всеоб'ємлюючих» та різних «тільностях» і «втіленостях», представлених у вимірі всесвітової космомасштабності. І, таким чином, *його свідомість, дух, мислення («ментал») і розум (ноос, ноосфера і космоноос) знаходяться поза людини ще при людському житті, а після смерті – це здобуте знання, розвинута свідомість і дух, що стає надбанням і здобутком безсмертного Атмана. А у космічно-всесвітньому масштабі – Парам Атмана. Більш того, він може переходити у «гностичну мислесутність» і «реальність Брахмана», збагачуючи її новим знанням «ментальних різнотільностей» з «усіх кінців світу». Можна припустити, що саме в такому «атма-брахманічному процесі» людина, що досягла вищого знання і духовності, може **стати – перетворитись шляхом «креативного синтезу» у «безсмертну людину», вищесутнісну «homo universalis»** [6, с.761]. Подібне фіксується древньому знанні як «єдність Атмана і Брахмана» [17, с.90]. Проте це не є метою Атмана та його перебування у «людському тілі», бо *його головне завдання Атмана – це «ментальна розвідка» земнеприродного буття у «людській втіленості». Безсмертя набувається не в фізичному бутті, а в «реальності Брахмана», куди переходить «атман людини» в акті «фазової смерті» та припинення існування у фізичному земносвіті.**

І по-четверте, – людське «тіліне тіло», що стало «прихистком безсмертного Атмана», насправді є «безтілесним дещо», котре перестає бути таким у період неактуалізованої «бадьорості Атмана». Тобто, коли він знаходиться не в бадьорому стані, а в «стані сну зі сновидіннями». В цьому «сонливому стані» звичайної людини «Атман не сприймає зовнішній світ, але сприймає тонкі тіла (сукшма васту)» [15, с.175]. *Людина спить не тому, що стомилась, а тому, що Атману потрібно «переварити» свої враження від подій, котрі відбулися у зовнішньому земнобутті!*

Це другий стан «внутрісутнісного явлення» Атмана, але не в зовнішньому світі, а в «самому собі». Це «стан сну зі сновидіннями», коли Атман «не

бачить...у сні і тоді в дійсності він хоча і дивиться, але не бачить» (і тоді це «сон наяву» – ред.). [17, с.175]. Сон – це не «людський стан», а «стан небадьорості» Атмана, його «неактуалізації» в людському тілі і «несприйняття зовнішнього». Це «внутрішній стан», в котрому перед Атманом з'являються образи і картини з «відключеними антропочуттями», з чим виникає дуже «дивний сон». В ньому Атман по суті виявляє-самоідентифікує себе без «включення» в людину, без комутації-підключення до її органів почуттів, коли *Атман знаходиться «сам в собі» у первинній висхідній «атманічній єдності» з первісно суцим, у внутрішній «атманічній» цілісності без «виходу» у зовнішність природно-людського буття.* Тобто, коли Атман ще не осмислюється як певний дух, «реалосутність», знання, «імманентність», брахман, а тільки як деяке «первоіснування» суцього, як перший проблеск перших «променів мислення» в реальнісному «розширені», в яких ще немає нічого людського і «антропосуцього». Виникає «враження», що у «забутті сну» (внутрішнього) Атман «не чуває запаху, не говорить, не мислить, не осязає, не пізнає те, що окремо від нього» (зовнішнє буття) і нібито без нього «нічого не існує» (17, с.175). «Причина враження» – сам Атман, бо коли він «перестає сприймати зовнішній світ», то починає «фантазувати», а з цим – «мисль, що виникла на основі сприйнятого у стані бадьорості, створює новий світ фантазії» як внутрішній світ Атмана. В цих фантазіях «Атман, вивільнившись від тілесних уз, вільно блукає де завгодно» (повсюду – по рос.), а від цих «блукань» у нього виникають «невірні враження» (ложные – по рос.), він починає інтерпретуєвати сприйняте у зовнішньому світі образи і мислі у стані внутрішнього сну як «інше», «друге» або «невірне», що «треба зробити вірним». Тобто це «деяке» (або «дещо»), що «невірно» сприйняте у зовнішньому світі, необхідно перетворити на «вірне» у своєму внутрішньому «світі сну і сновидінь», створивши «вірні враження». За цими новими і «вірними враженнями» зовнішній «запах його приймає (дане) за запах «другого», «смак його приймає (дане) за смак іншого», звук його приймає (дане) за звук другого»,

«мисль про нього приймає (дану мисль) за мисль про друге» (підкр.нами). Виникає питання: що ж це за «друге» і друга «інша мисль»?

Цей «інший світ» відкривається у «третьому стані» Атмана «глибокого сну» (сушупта), в якому «немає ні сновидінь, ні бажань». В цьому стані «глибинного сну» як глибокого забуття «Атман, вивільнившись на певний час від тіла, розчиняється у Брахмі та відчуває радість» (17, с.175). Виникає питання: яким чином Атман у цьому третьому «сні Брахмана» нібито «розчиняється» у Брахмі (енергетичний стан вічності) і чому він при цьому «відчуває радість»? Сучасний дослідник філософії Упанішад С.Раджакрішнан вважає, що сама «природа призиває нас до визнання духовної реальності життя», що «утворюється, оживляється і спрямовується духом» (18, с.140-141). Головна мета, що досягається, – **це «єдність суб'єкта і об'єкта» і в цій суб'єкт-об'єктній єдності набувається я «існування в одній центральній реальності, всепроникливій і всеміщаючій»** (виділено нами). Коли з'єднується-«розчиняється у суб'єкт-об'єктній єдності Атман і Брахма, тоді й утворюється «Центральна реальність» причин «natura naturans» в котрій існують реальні «причинні боги». До них в першу чергу відносяться Ішвара як первопричина творіння і творець всього («первопричинний бог» – ред.), а також Брахман як Єдина і самоідентична «абсолютна реалосутність», що з'єднує все первопричинно створене. Саме **Брахман причинно зобумовлює «творення» з менталосутності дійсної реальності та реальнісне існування всіх світів в їх суб'єкт-об'єктному з'єднанні у Всесвіт** (18, с.141). Атман з'єднується з Брахманом, знаходячись в певному енергетичному стані або перебуваючи «в Брахмі». В «стані Брахмана» Атман набуває **стану «брх» або «розширення-розбухання» і «зросту» як «центральної енергії» утворення Центральної реальності** (виділено нами) [18, с.135]. Подібне відбувається до тих пір і реальнісних значень, аж поки вона не стає «верховною реальністю» (Абсолютом) з енергетичною можливістю «центрального творення» в «центральному креативному синтезі» (ЦКС) всього існуючого у безкінечних світових виявленнях та в об'єктних формах (18, с.135).

Тобто *Брахма є те енергетичне «центральне джерело», що може все створити і реалізувати, а Брахман є той, хто все утворене у креативному синтезі Брахми, об'ємле і з'єднує в Єдину «Центральну реальність»*. Атман переживає велику радість («ананда») і навіть насолоду від «безперешкодної можливості» це здійснити. Це *«духовна радість» від ментальній здібності і «реальнісної здатності» «творити світи», а з ними – вищу і «верховну» Центральну реальність Брахмана. Це «радісна можливість»:*

- «розширитись» у своєму «величному зрості» до вищої «верховної реальності» (там же, с.135,137); це «радість входження» у «верховну реальність» Абсолюта, котрий предстає як Центральна реальність;

- радість від вищого «проявлення здібностей свого ума» і духа;
- радість від здійснення не безглуздої, а корисної дії: це «не погруження в ніщо, а досконалість буття» Центральної реальності як «опори світу»;

- радість «проникливого осягання вищого знання», що можуть відчувати лише люди-мудреці, котрі як «проникливі» (жреці – ред.) здатні осягати вище знання Атмана;

- радість «від випромінювання блаженства і безсмертя» [18, с.137].

Таким чином *Атман «фантазує» децю абсолютно дійсне і замість людських «малих почуттів» від буттєвісного існування отримує «сильні почуття» і переживання «великої радості» від знання і розуміння всесвітніх можливостей від їх реалізації та насолоди від суб'єкт-об'єктної єдності-злиття духа і тіла. В подібній духовно-тілесній реалізації «дух завжди йде з тілом, більш об'ємна думка відповідає більш об'ємному тілу» суб'єкта і об'єкта. Але це здійснюється таким чином, що «світ в якому ми живемо, має свій власний дух», котрий виявляється в єдності знання (мислення) і буття (дійсного існування) [18, с.141]. Таким чином *«Атман стає Брахманом», а «Брахман стає Космосом»* [там же, с.142]. А людина? Людина теж може переживати велику радість. Бо її людський Атман, став Атман-Брахманом (вищою і єдиною реальністю) і Атман-Космосом або Парам-Атманом, переживає «велику радість» і невиразиме «блаженство від*

бесмертя», тому що, ця «радість – не ніщо, а всезагальність буття» [17, с.177]. І таким чином, людина переживає ті ж самі духовні почуття, ананду-насолоду, знаходячись в Атмані і реалізуючи свою «вселенську місію».

В «четвертому стані» внутрішнього виявлення Атмана «в людині» подібне може здійснюватись і «поза людини». Тоді в Атмані «не залишається ніякої свідомості, – ні в атрибуті, ні в об'єкті», і він в цьому стані «не усвідомлює речових тіл, не володіє внутрішнім знанням, ... він не сприймає знання, він не володіє свідомістю, ... невидимий, неосягнений» [(17, с.175-176)]. Це стан «турія авастха» або «стан найвищої безпосередності, що виходить за межі мислі і її розрізностей, де індивід з'єднується з Центральною реальністю». Одночасно у такому «з'єднанні» Атман людини безпосередньо відчуває і переживає «найвищий стан» Ананда або «блаженство, ... де пізнаючий, пізнаване і пізнання зливаються воедино» [18, с.136]. Сам «Атман є підлягаючий цьому особливому пізнанню» [17, с.176]) Це є *Атман-пізнання* і в такому Атман-пізнанні він предстає як «невидимий, неосяжний, облишений ознак, немислимий, невиразливий, ...кого вважають сповненим покою і щастя, єдиним четвертим станом» [Там же]. Проте, оскільки Атман «розчиняється» у Брахмі і тим самим набуває ознак «центральної енергії» Брахми і «центральної реальності» всеоб'ємлючого і «Єдиного Брахмана» (не пориваючи при цьому зв'язку з людиною), Атман предстає у відповідному «інтегровано-централізованому стані» (безякісному). Але навіть в такому безякісному стані все ж можна розрізнити деякі ознаки «загального Атмана» в «централізованому Атмані», що можуть бути зрозумілими «людському атману». А саме:

- Атман є вищим усвідомленням цього вищого метапроцесу претворення мислесутності в реальність, бо він володіє «вищою свідомістю Я», самосвідомістю свого «сутнісного Я» як центральною «Верховною сутністю», але одночасно він володіє як «центральный Атман» «власною істиною і найвищою сутністю» без перетворення в реальність [16, с.381];

- перебуваючи в подібній «чистій свідомості» і «самосвідомості Я», центральний Атман не потребує втілення (бо може існувати як загально-космічний Парам-Атман) і тому в невіленому стані (конкретної «атмансутності») як «загальний Атман» (у «всезагальності буття») є там, «хто стоїть над звуком, осязанням, формою, смаком і запахом» (17, с.176); тоді людина, знаходячись в «атмансутності», мислить і переживає себе в якості «вищої людини» і «вищого Суб'єкта» (Брахмо-Суб'єкта), металюдини та «універсальної людини» (в «загальному Атмані»), «цетровекторної металюдини» Брахман-реальності (в «центральному Атман-Брахмані»);

- в Атмані як «**центральному Атмані-суб'єкті**» можна розрізнити 4 головні суб'єктні ознаки Центральної реальності в її суб'єкт-об'єктному зв'язку і єдності з Брахманом-об'єктом [18, с.142]:

- (1) тілесне Я («вішва») або «Я – атман соматоми» (ред.);
- (2) життєве Я («тайджас») або «Я – екзистенційний атман» (ред.);
- (3) інтелектуальне Я («праджня») або «Я – атман ментала» (ред.);
- (4) інтуїтивне Я («турія») або «Я – інтуїтивний атман» (ред.).

- Атман, «розчиняючись» у Брахмі, «висходить до життя» і тоді люди розрізняють «Атмана, складеного із життя» («життєве Я») [17, с.177]; це ананда-насолода від життєвого процесу буття, життя як «гри Пракріті» (навіть без необхідності «життєвтілення» і «життєреалізації»);

- «висходячи до життя», Атман «поступово висходить... до ума, до знання і радості», а з цим – виникає «Атман, що складається із ума», «Атман, що складається із знання», «Атман, що складається із радості»: відповідно це «розумове Я», «ментальне Я», «емоційно-радісне» або «форичне Я» (ред.) [17, с.177]; останнє і дає почуття «життєвої ейфорії» і форичної «повноти життя»;

- Атман у своєму «4-му стані» є «безякісною сутністю» і тому, навіть «розчинившись» у Брахмані, він не набуває якості; однак, як і Брахман, «облишений форми, облишений якості», він «проявляється в образі Брахми, допускаючого пізнання» в ментально-енергетичному сенсі (17, с.178); тобто це

«образ пізнання», що веде до знання», надаючи відповідну ментально-пізнавальну енергію;

- Атман, що як і Брахма, хоча й «облишений якості», проте «проявляється в образі Брахми» таким чином, що «допускає пізнання» (дає «доступ до пізнання» – ред.) і показує, наскільки «далеко може йти у своєму пізнанні мисль людини»; це залежить від того «пізнавального образу-світогляду, який створює людський суб'єкт у пізнанні» («праманіка») [17, с.178], тобто це **«світоглядний образ пізнання в образах реальності», в таких «реальносних образах», що творить «суб'єкт пізнання»;**

- «образ пізнання» Атмана світоглядно «наділений тонко диференційованою майєю»; цей «майевичний образ» виявляється в тому, що коли «ми пов'язуємо Атмана з речовими тілами», котрі «диференційовані в речових, сприймаємих об'єктах», то людські суб'єкти можуть сприймати «сукупність всіх об'єктів, всього суцього» («образ Вірати»), а тому в деякій мірі виступити «творцями всього суцього» в його об'єктному вигляді (як Ішвара) [17, с.178]; тобто «образ пізнання» Атмана – це морфологічні **«об'єктні образи» пізнання та «об'єктно-пізнавальні образи»** пізнаного в формних «мислеобразах», що радикально відрізняється від «променистих первообразів» при менталорозгортанні первинної «вогневої реальності» Атман-Брахмана; *первинні «образи в світлових променях» походять від «мислесутності», а вторинні – третинні «нові образи» морфологічно походять «від реальності», що виникає при «сфайрос-розширенні первинних сутностей;* тому це дійсно нові «об'єкто-образи» як результат їх «об'єктопізнання» Атман-Суб'єктом, котрі переходять від їх одиничної конкретності та окремоті до всієї їх онтичної «об'єктної сукупності»;

- метажиття людського атмана (в соматомі «життєвого Я») – це дхарма або виконання обов'язку (у кшатріїв), мокша або «звільнення» від небачення («авід'я») і досягнення духовної свободи (у касті брахманів); при цьому досягнення духовної свободи можливо навіть в цьому «світі страждані» через «метажиття атмана» [9, с.37-38].

Для того, щоб людина сприйняла та відчула Атмана як деяку «внутрішню реальність», необхідно щоб вона почала «шукати Атмана» в собі у значенні своєї вищої Сутності і Духа. І тоді вже на цій духовно-сутнісній основі визначити і побачити своїм внутрішнім «філософським зором», що подібна духовна основа і є «висхідна (изначальная – по рос.) сутнісна природа нашого існування, Верховна Сутність, котра є нашою власною, істинною і найвищою сутністю» [16, 381]. Але для подібного визначення вищої «сутнісної природи людини» у її Верховній сутності необхідно здійснити ще один, вирішальний для людської духовної сутності креативний синтез.

Це **«четвертий креативний синтез»** **сушого в антропосутність, «в людину» і «людський початок» буттєсушого.** Подібний **«антропо-креативний синтез»** треба розуміти як синтезис, що відбувається через трансформації безвідносної і вільної у власному існуванні мислі в деяке «мислесущє» і «менталосущє», котре має відповідний духовний потенціал для своєї подальшої активації та актуалізації. Тобто подібний **креатосинтез в антропосутність** є також і **духовно-сутнісний процес, що здійснюється як трансформація безвідносної і вільної у власному існуванні мислі, котра знаходиться поза «не-суцього», а тому може здійснити перехід з «не-суцього» в «сущє» і перетворити на «менталосущє», а воно набуває цієї первинної якості завдяки мислі (що мається поза «не-суцього») та здійснює подібне у відповідному «менталопереході».** Сам менталоперехід предстає як визначально **«духовносущий менталоперехід» і «менталотрансформація» не-суцього, як недуховного і «нементалізового неіснування» (бо воно ніяк не фіксується як «сущє існування») у «сущє ментало-існування» в якості мислеактивованого «менталосущього».** Тому внутрішнє **«знаходження» духовноментального «Атмана-в-собі»,** у своїй внутрішній «людській сутності» треба розуміти як **«знаходження» первинної «сущої мислі» в собі,** як її перший ментальний вияв у свідомості та в усвідомленні цього «первинного мислеакта» з подальшим **«мислепереходом» до «явленого-в-собі» Атмана як деякої ментальної**

«єдності-в-собі», менталодуховної «цілісності-в-Атмані», менталоперехід у внутрішньо «явлений Атман». Ймовірно, він може «з’являтися» не тільки в антропосутності людини, але і в інших «ментальних сутностях» неантропного типу (звідціль і походять уявлення про реінкарнацію), однак і антропосутність може приймати універсальний характер homo universalis. «Стадіальність» цього первинного «менталопроцеса з транс-переходом «не-суцього» (нементального) в «суцце» як «менталосуцце» можна відповідним чином представити в якості первинного менталокреативного синтезу «нементалізованого суцього» у «менталізоване суцце» (дивись креатограму КГ-1).

Креатограма КГ-1

Первинний «менталосуццій» креативний синтез з транспереходом нементалізованого суцього (невпорядкованого) у впорядковане менталізоване суцце з його усвідомленням як менталосутності Атмана, що «розгортається» в «реальності Брахмана»

Людина переживає «мислєперехід» у «первосутнісний дух» Атмана як «велике розгортання мислі» в «мислєреальності Атмана» і реальніснє «творення мислі в окремому» мислєреальнісному акті з «розгортанням» Верховносутнісного Атмана. Однак на цій стадії подібнє носить передреальнісно-феноменальний характер, бо «мисль настільки велика», що вона сприймається-відчувається як величезна «вогнемисль», «промєніста мисль» («промєністий дух» – ред.), як реально «існуючі тридцять шість тисяч

вогнів – променів» у «менталоспектрі» променів кожної «вогнемислі»! (у людині тільки 7 спектральних ліній «цвітності»). А «кожен окремий промінь» (з 36 тис.променів цієї «вогнемислі») є «настільки великим, скільки великим був той первісний вогонь» первісної «мислі як первоначала» [15, с.50-60]. Щоб «освітити шлях» розвитку всього суцього з «зародку світу» від «Абсолютного Я» Пуруші до його «реальнісного розгортання необхідно пройти «всі стадії» його творення в «еволюційному розвитку» та описати за «допомогою 24-х категорій» і завершити опис «25-ю категорією» «абсолютної душі» (в категоріях філософії санх'я). Тоді це стане «висвіченим» і «висвітленим знанням», «отриманим завдяки просвіченню знання про своє «Я» і «не Я» на філософсько-духовному підґрунті творення «першообразів світу» [8, с.20]. Тобто в суто людському «світлі мислі» з ментального проявлення «першообразів світу», в людському антропорозумінні транспереходу від «не-суцього» в «менталосуцце» і надалі – в людський «менталодуховний Атман» шляхом антропокреативного синтезу «в людину».

Як було показано вище, всі ці духовно-ментальні процеси з «транспереходу» і креативним синтезом в антропосутність людського Атмана на підґрунті сучасної науки і засадах ноонауки може бути здійсненим у 8 «стадій» еволюційного (безперервного) розвитку. А це у свою чергу потребує для свого представлення 8 «основних категорій», плюс «9-а категорія», що стає «об'єднуючою» та представленою у «єдності Атмана і Брахмана» [15, с.90]. Як раніше було показано, це *єдність людської менталодуховності з «центральною енергією» Брахми та вихід у такому з'єднаному стані у простір «Центральної реальності» Брахмана*. В такому сенсі світ розглядається у людському розумінні як «із мислі складений», і ця мисль є реальною («реаломисленням»), бо вона «розгортається-розширяється» у світовому 3-х координатному об'ємі «чий атман – простір», «чий замисел – істина», а енергія життєдайності – «атма-дихання Брахмана» (що є, за Арістотелем, «ентелехія – здійснення» буття і життя). В нашій концепції, атман-

простір («ментало-реальнісного «розширення» – це «ОНТОС»; замисел-істина» – це «НОЕЗІС» (інтенційних задумів-екстенцій); «пневматологічна атма» – це «ЕНТЕЛ» (ентелехія життєздійснення в синергодієвих «силах реалізації»), сукупно – метакоординатна система МЕРКОНЕ-АНБ. В древньому ведознанні причина-замисел утворення «нашої світореальності» розкривається у «призначенні людини»: тобто «який замисел людини в цьому світі, такою вона й буде у тому світі». Таким чином, «Той світ» – це «Наш світ», але «у стані спокою» (або стазис-знання – ред.). Він також може бути представлений як Центральний світ Брахмана, але «в стані спокою, котрий необхідно почитати як Тадж-джалан». Це брахманічний стан «породження-повернення-пульсації», тобто «з нього (Брахмана) виникаючий, в нього повертаючий, в ньому дихаючий». Людина у цій **первинності Атма-Брахмана** духовно-фізично осмислює себе через «дихання Брахмана» (в людських 6-и «пранах») та відповідно предстає як така, «чیه тіло – дихання», «чий облік – світло», «чий атман – простір, *все звершуючий, все бажуючий, все обоняючий, все вкушаючий, об'ємлюючий цей світ, без мови, без турбот*» (виділено нами) [15, с.90]. «Сила мислі», що виводить Брахмана зі стану спокою Тадж-джалан» («повного спокою» у стані «недіяння-спостергігання» або нірвани – ред.) можна оцінити в 36 тис. «вогневих променів» мислі, а за сучасною наукою – «порцій інформації» (біт-кубітів-тетрабітів-квінтобітів інформації), а фізично – квантових імпульсів світла понадвисокої «інформаційної частоти»). Наприклад, в інформчастоті імпульсів (біт) за секунду у кожному «промені мислі», з яких складається інформаційна місткість мислення. В кожній з 8-и категорій мислення – це $36 \text{ тис.} \times 8 = 298 \text{ тис.}$ «мислей-думок» за сек., тобто приблизно 300 тисяч мислеактів/сек (ма/сек). Це можна співставити зі швидкістю світла («променів світла», які випромінюється зірками і нашим Сонцем) в 300 тис.км/сек, у екстрасенсів 300-400 м/сек (швидче розповсюдження звуку) і до V_{\max} у 1000 – 10 тис. м/сек. Тобто первинна «швидкість мислі» може здійснюватись на інформаційній частоті у $V = 300 \text{ тис.ма/сек}$. В одному «мислециклі мислення» (з 8-и «категорій») може налічуватись велика кількість

мислеактів, у понадшвидкому мислепроцесі (менталопроцесі) обробки-усвідомлення «мислеінформації». В мислециклі вона представлена в світлових сигналах променів (понадшвидких гіперфотонів), знаках, кодах, імпрінтах, сигніфікаторах, когніфікаторах, певних конструктах тощо. Тобто предстає у своїй первинності не як «біопсихічна думка» або «інтелектуальний менталопроцес», а як *«сонячна думка» Дхіянь* («дхі» – простір думки, де виникає «думка», «янь – солярна енергія»). Подібна «інформаційна швидкість думки» як *«світлової думки» Атмана у його здатності до «мислевипромінювання»* перевищує людську «антропомисль» принаймі у 3 млн.разів (якщо «ментало-імпульси» у 300 тис ма/сек прирівняти до швидкості фотонних імпульсів світла 300 тис. км/сек і розділити на швидкість людського нейроімпульса: 300 тис. км/сек : 100 м/сек = 3 млн.разів!). Проте подібний рівень можна інтерпретувати як певний рубіжний і вищий *«ментальний нормостандарт» креативності антропомислі* у її «атман-брахманічному» розвитку. В «Чхандог'я – упапішаді» (Ш, 8) говориться: «Думка необхідно («должно» – по рос.) почитати як Брахмана», бо це є «простір Брахмана» і тому «простір необхідно почитати як Брахмана» (те, що «вміщує», «розширює» і «з'єднує» – ред.). Сумісно Брахман і Атман мають «чотири пади»: це «одна пада – мова, одна пада – дихання, одна пада – зір, одна пада – слух». Подібне розуміється у відношенні «атмана Брахмана». В ментальному аспекті «атман Брахмана» виявляє здібність до понятійної мови, мовлення «у поняттях», мовного розуміння у сенсах, коли все починає представати як «світ, сяючий сенсом» (А.Шюц), коли сама думка «саянням вогню світить і горить вона..., світить і горить честю, славою і брахманічним блиском» [15, с.91]. Це «саяння брахманічної думки» через «атман Брахмана» у напрямі до заглиблення у мислесутність «висвічує» мислесуб'єктність «духа Пуруші». А у напрямі до реальнісного «розширення» висвітлює причинні «реальності Ішвари» або детерміновані «природні реальності», що творяться Ішварою (та іншими причинними «природними богами», що мають природну енергію Індра).

З вищепроведеного аналізу видно, що «креативний синтез» в «людський атман» є вкрай складний і понаскладний метапроцес і «транспроцес». Подібний висновок можна зробити тому, що *«атманічна сутність» людини* здатна розгортатись не тільки в площині та об'ємі «вузького земнобуття», але й у вищевимірній Центральній реальності Атман – Брахмана. Це здійснюється як епістемологічно, створюючи відповідну «епістемологічну реальність» знання, або ноо-Реалогнозис, так і онтологічно – як всереальнісний Універсум і поліреальнісний Мультиверсум суцього. Подібне в сучасній філософії науки і ноонауки можна представити як «фундаментальний креатосинтез» суцього з невизначеного стану у визначене суще через розгортання реалізованих духовно-творчих сил ноо-суб'єктів з їх «атманічної сутності».

4.3. Фундаментальний креатосинтез (ФКС) суцього з невизначеного стану у «визначене суще» шляхом реалізації духовно-творчих сил креативно-самоздійснених ноо-суб'єктів

Контент: Фундаментальний креатосинтез (ФКС) невизначеного суцього з його безсутнісного стану у «визначене суще», сутність і розгорнуту сферореальність внаслідок дії духовно-сутнісних творчих сил ноо-суб'єктів, креативно-реалізованих і самоздійснених у ноо-бутті через власну атманічну сутність і менталодуховний антропоАтман

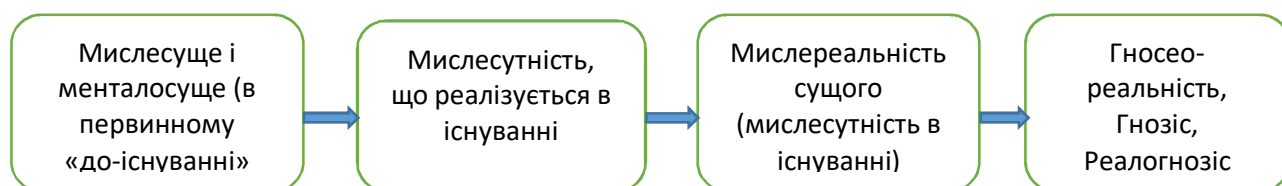
Фундаментальність і «креативність» метапроцесів виявлення «невизначеного суцього» у його «визначений стан» має певну стадіальність. Головні стадії – це утворення сутності та перехід суцього з «безсутнісного стану» у «сутнісовизначений стан», розгортання-реалізація сутності у визначений «реальнісний стан» та представлення «реалосутнього» у «світоявленій» очевидності. Вона може бути репрезентована і як «реальність знання» в модусах «сущезнання» і «ведознання», а як антропосутність – через менталодуховний антропоАтман. Подібне утворення сутності з суцього, а подальше перетворення сутності– в розгорнуту реальність «сущезнання» представляє «єдинореальнісний метапроцес», котрий здійснюється в Єдиній Реальності і має багато стадій і

транс-стадій «живого менталоз'єднання» і «суттєвісної віталізації» мікро- макро- і мега- світореальностей. В нашій фізичній реальності – це єдинопольова реальність «3-х світів» (МММ-реальність), а в людському «антропоформаті» менталізованої сутності – це людський «антропоАтман», що здатний з'єднувати на менталодуховній основі багато світів різних рівнів і вимірностей. Антропоатман також здатний до «одушевлення» макро-мегасвітів (через брахманічний Парам-Атман) шляхом «первоактів» мисленевої «менталізації суцього» з його перетворенням в транспроцесах на **«менталізовану первосутність»** і **«суб'єктосутність»** первознання (ведознання). Своїм кінчним результатом це має актуалізацію менталізованого суцього шляхом одушевлення «первосутностей» та їх «об'єктореалізації» в «стадіальних креатосинтезах» в онтологічних реалодійностях певного екзистенційного роду і типів: Онтос, Гнозіс і Реалогнозіс, Онтогнозіс, Реальність Духа, Субстанційна метареальність, Актореальність, Єдина Реальність, що утворюються на основі приведення в рух всіх вищезначених реальностей. Основні стадії цього транспроцесу представлені на креатограмах 2-6.

Креатограма КГ– 2

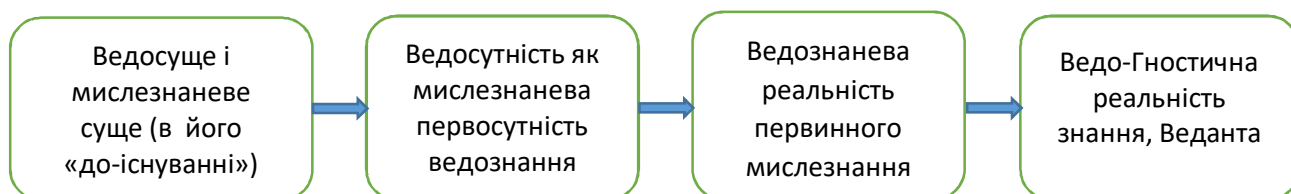
Стадіальність менталодуховних креативних синтезів та їх зріст-підняття до рівня духовно-оживлюючої дії у напрямі суб'єкто-сутнісного утворення єдиної об'єктореальності «S-O знання» ноосферного реалогнозісу

Перша стадія: реальнісно-онтологічний «менталокреативний синтез»

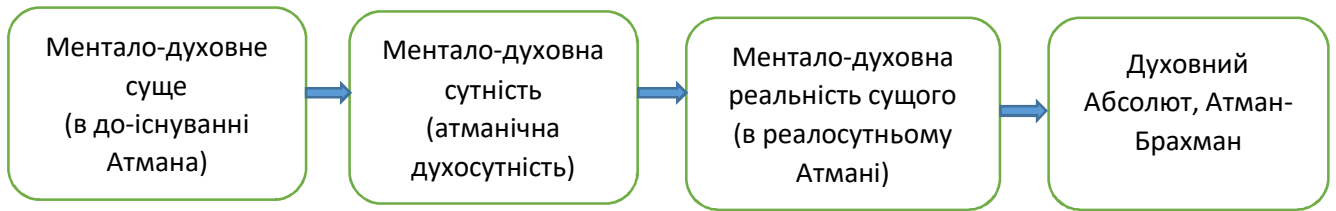

Креатограма КГ – 3

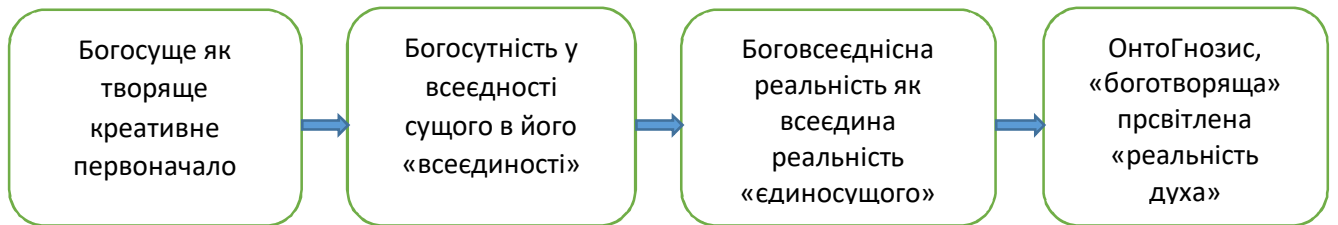
Друга стадія: реальнісно-онтологічний «ведо-мислезнаневий креатосинтез» у Знання (ведознання)

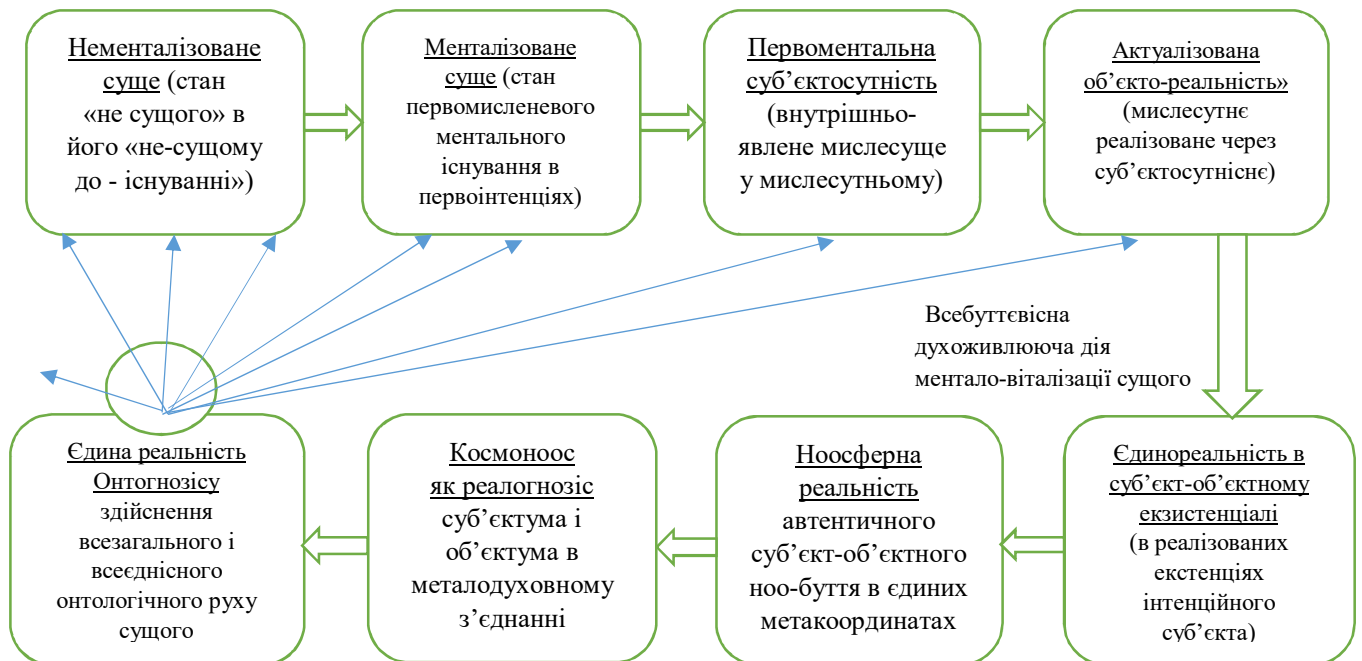
Третя стадія: реальнісно-онтологічний «ментало-духовний креатосинтез» в Атман («атманічну реалосутність»)

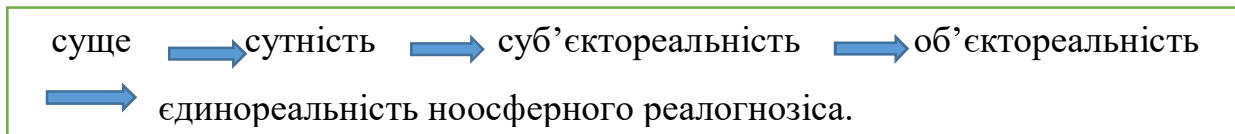
Четверта стадія: реальнісно-онтологічний «духо-всееднісний креатосинтез» (в «богодуховне» реалосущє)

П'ята стадія: всееднісний реальнісно-онтологічний креатосинтез з буттєвісною оживлюючою Онтологічною дією у напрямі менталізації і віталізації сущого в ноосферно-буттєвісному метапроцесі

Таким чином, «метапроцес креатосинтезу» здійснюється за наступною загальною логікою (металогікою) утворення з «невизначеного суцього» у «визначений стан» каузально-визначеного єдинореальнісного ноосферного реалогнозиса:

У ведантично-філософській системі отримання універсального ведознання в Центральній реальності Атман-Брахмана інтерпретується як «фундаментальний креатосинтез». Він здійснюється у двох напрямках за виявленим трендом становлення, онтогенезису й розвитку суцього в сутність, а надалі – перетворення сутності в «розгорнуту реальність», в суб'єктореальність і об'єктореальність, а потім – у їх суб'єкт-об'єктну ноосферну з'єднаність та у повну «реальнісну єдність». Подібним чином в тренді загальності і всезагальності утворюється ***Всезагальна Універсальна реальність розвинутого суцього*** (ВУРРС) в його самих різних модусах (ментальних і нементальних). А в тренді одиницності та з'єднання всіх конкретних одиницностей в синтезі їх особливостей та унікально-сутнісних окремоностей утворюється всеєднісна і всеєдина ***Центральна Єдина Реальність менталізованого суцього*** (ЦЕРМС) у його самих різних суб'єкт-об'єктних модусах. Перший «всезагальний тип» реальності у модусі ВУРРС малодоступний для людського мислення та антропоментальності і потребує космоноотичного підходу і «позасферного» сприйняття реалодійсності. А другий «всеєднісний тип» реальності в модусі ЦЕРМС більш відповідає мислездібностям людини і може бути дослідженим на засадах ноо-науки та розглянутим як відповідний «фундаментальний креатосинтез». Його можна розглядати як «5-ий креативний синтез» в «первореальність» суцезнання, що предстає як здійснене «первознання».

Такого роду п'ятий «креативний синтез» має два основні напрями свого ***автентичного здійснення в Первореальність як реалізованого Первознання***.

I. Фундаментальний креативний синтез в самоавтентичну Первореальність Онто-об'єкта (САПР/ОО). За древньоведичною традицією такого роду «первореальність з первооб'єктів» виникає з Первосущого Брахмана. Він завдяки своїй «Брахма-енергії» здійснює первинний «реалопроцес» виявлення з «несущого» (в його «до-існуванні») в «існуюче суще», що виявляє і актуалізує себе як «менталізоване суще» у Брахман-сутності і Брахман-реальності. Через активізуючі мислепроцеси взаємодій «всього сущого зі всім сущим» Первосущий Брахман «реалізує – наповнює – розширює – розповсюджує» свою Брахман-сутність у Брахман-реальність об'єктосущого. Спочатку це потенційовані «ментальні об'єкти» у субстанційному стані «енергейя», котрі надалі можуть переводитись в актуалізаційний стан «дюнаміс» (за Арістотелем) реальнісно-об'єктного втілення-опредмечення у дійсному бутті. Цей «об'єктний менталопроцес» здійснює духовносутнісний *Атман, котрий «виділяє» з Брахман-реальності менталосутності, що можуть ставати «об'єктосущими» в буттєвісному існуванні. І навпаки – «об'єктосуща предметність» може перетворюватись на «знання сущого» (при декодуванні), «сутнісне знання», «знання Атмана» і «Брахман-сутнісне знання», знання Брахман-реальності, що відкривається через людський Атман - Брахман*. Таким чином, первинна Брахман-реальність як САПР/ОО «відкривається» через *людський Атман-Брахман, котрий тим самим предстає в якості «ментало-об'єкта», «ментало-канала», «ментало-провідника» як до самої Брахман-реальності, так і до інших реальностей, включаючи первореальності онто-об'єктів та їх первосутностей. Тим самим Атман-Брахман предстає як «внутрішній антропо-об'єкт», що «каналізує» людський суб'єкт в інші буттєреальності сущого.*

II. Фундаментальний креативний синтез в самоавтентичне Первознання Гносео-суб'єкта (САПЗ/ГС). Це Первознання, що несе в собі Первосущий Брахман, що «знає» яким чином він «менталізував суще» і вивів його з «несущого» стану шляхом активації первинних мислепроцесів. Це також *первинне*

ведознання *Брахманічної сутності і Брахман-реальності*, в первооснову якої подібне *Брахман-ведознання* покладено. Через людський *Атман* «первосутнісне знання *Брахмана*» може транслюватись в «антропоменталосферу» мислення суб'єкта та в ноосферу людського буття. Це «знання брахман-сутності» може «уловлюватись» в «інтенційних побудженнях» ноо-суб'єкта, представати в якості імпринтів, семіограм, когніограм, інформаційно-семантичних паттернів «вищого знання», древнього ведознання та «ведичних одкровень». А як «раціоналізоване знання» ставати «науково-дослідним знанням» ноо-науки і «духовним знанням» вищих ментало-духовних практик. В *Атман-Брахмані* подібне знання вкрай важко ідентифікувати та інтерпретувати, бо воно виявляє свою цінність і значення тільки в певних аспектах свого затребування та «духовного заказу» на нього. Тому як «чисте знання», що виявляється в процесі здійснення «свободи творчості» дослідника, воно може мати невелику наукову цінність і практичне значення. Наприклад, внаслідок своєї теоретичної непередставленості, недоказовості (недостовірності), алогічності і недискурсивності, «нетехнологізуємі» і «когнітивної неконструктивності», неможливості предметної реалізації і здійснення «продуктивного креативного синтезу» в онтоси технічно утвореної об'єктореальності.

Разом 2 роди вищепредставлених «фундаментальних креативних синтезів» можна «інтегрувати» в якості їх «*інтегрованого креатосинтезу*»:
 $САПР/ОО + САПЗ/ГС = САОГ/СОЄ$. Це є самоавтентичний ОнтоГнозис в його суб'єкт-об'єктні «S-O єдності». Самоавтентичний ОнтоГнозис як «реалознання» і «гностореальність» можна представити у двох основних модусах (модальностях): I – «*Центральної реальності*» знання (ЦРЗ) або «Центрального Реалогнозиса» (ЦРГ) та II – «*Універсальної реальності*» знання (УРЗ) або «Універсального Реалогнозиса» (УРГ). В першому модусі під ЦРЗ необхідно розуміти «Центральну Брахманічну Сутність» (ЦБС), що виявляє – концентрує та реальносно «розширює» себе у Центральному Реалогнозисі. В такому модусі ця реальність предстає як «*Брахман-Онтогнозис*» = **БОГ** («Брахманічний

Онтогнозис»). В другому модусі «Універсального Реалогнозиса» перед нами предстає *УРГ = Дух* в модальностях «демі-ург», «космо-ург», «теле-ург», котрий встановлює телеологію-гармонію всесвітнього розвитку. Тобто він «задає» духовну «телеургію» як Ург-Абсолют, Брахман-УРГ, Бог-Дух. Тоді, за Платоном, «Бог-деміург» здійснює через Світову Душу (Центральну реальність) «духооживлення» всіх існуючих світореальностей та «вирівнює» їх «енергетичні духопотенціали» через відповідні креативно-синергетичні дії. А за Аристотелем, це Бог – «перворушій» і вселенський «першодвигун», що приводить у «реальнісну динаміку» Всесвіт і всі «світоУРГічні реальності», котрі входять і з котрих створюється Універсальний Реалогнозис – УРГ.

В антропомасштабі подібне «типологічне розділення» реальностей за їх «реальнісним родом» локалізується в буттєіснуванні двох основних «реалотипів людей». А саме:

1) «*центроорієнтована*», «*центрострімка*», «*центроверсійна*», «*центрально-сутнісна людина*» з розвинутою «реальнісною центроверсією» та «*атман-сутністю*»; вона дозволяє «входити» в Центральну реальність (Атман Брахмана) і предстає як «*homo atman*», що за ведантичною традицією є «*homo Бог*» або людина з «божественною сутністю» (з «іскрою божою») Брахман-онтогностичного типу;

2) «*універсалізована людина*» або *homo universalis* з множинною «полісутністю» («полісутнісний» homo) з «відцентровою» і «мультиверсійною універсальною сутністю» («транссутністю») відповідної «універсальної транслюдини»; подібна металюдина здатна до «деміУРГічних дій» і «входження» в різні реальності і, за древньо-філософською (античною) традицією, це «*homo УРГ*» з «*людино-духовною сутністю*» і *духовною антропоздатністю «входження - проникнення» у всі реальності Універсального Реалогнозиса, здібності до реальнісної трансУРГічного переходу-трансгресії у всій континуальності Вселенського Універсума*

(включаючи всі Центральні реальності всіх можливих «мультиреальностей» і «мультисвітів»).

Таким чином, «*суццо-сутнісний розвиток*» реальності через її «*ментальну сатурацію*» і насичення знанням призводить до виникнення двох головних «реальнісних первородів» або двох фундаментальних «реальнісних архетипів». Перший фундаментальний «реальнісний архетип» – Центроверсійна реальність з «Центровекторним буттям», що «центрується» і форматно-локалізується навколо «атман-ментальної сутності», однієї з яких постає і людська «*атман – антропосутність*» *центровекторного типу «homo atman»*. Тобто такого роду «реальнісний розвиток» веде до «креативного синтезу» та утворення «екзистенційних істот» активно-буттєвісного типу, здатних до життєфеноменальних проявлень у розділеності на об'єктно-«зовнішнє» і суб'єктно-«внутрішнє» буття та їх подальше буттєвісне об'єднання в єдиний «зовнішньо-внутрішній» життєбуттєвісний «S – O екзистенції».

Другий фундаментальний «реальнісний архетип» – це Мультиверсійна реальність з багатовекторним і різновекторним «Мультиверсом», що складається з великої кількості (а, можливо, з безкінечною множиною) «реальностей різносуццо» зі своїми «космореальностями» і «некосмореальностями». В подібних Мультиверсумі допускається існування великої «множини космічних утворень» як галактик і «метегалактик Мультиверса», котрі «відрізняються іншими універсальними співвідношеннями і фундаментальними законами, в котрих виключені знайомі нам форми життя» (А.П.Назаретян). На відміну від Центроверсійної реальності в Мультиверсії як Універсальній реальності представлено як менталізоване, так і «нементалізоване суще». І відповідно, за думкою А.П.Назаретяна, «із всіх всесвітів безкінечного Мультиверса тільки в тій (в тих), де константи випадково суміщаються таким щасливим чином, де можлива поява спостерігача», який призводить до дії «слабого» і «сильного» варіантів антропного принципу» (19, с.271). Загалом же «альтернативні всесвіти» можуть бути «нементалізованими» та не мати активних

буттєпроявлень і життєздатності. При відсутності «центровекторної сутності» (чи взагалі «менталізованої сутності») реальнісний «креативний синтез» розвивається мультверсійно та в різних форматних локалізаціях (часо-просторових, буттєвісних, екзистенційних). Тоді в різних *потенційних «поліцентрах» та множинних «мультицентрах» виявляється «мульти-сутність» універсального типу та з «перемінною сутнісною якістю» («багатоякісна сутність»).* Це *«мульти-ментальна сутність» (сутності), однієї з яких може постати і людська «мульти-антропна сутність» універсального типу homo universalis.* Подібний багатовекторний «реальнісний розвиток» веде до поліваріантного (коваріативного) «креативного синтезу» та утворення *«мульти-екзистенційних або «універсальних істот», здатних до «різнобуттєвісних» і «мульти-онтологічних» проявлень в самих різних та «іншоякісних» онтологічних «модусах існування».* В антропоформаті – це відповідна *«мульти-людина» і «металюдина» з онтоякістю іншого «онтологічного архетипу».* В подібному «антропоформаті» подальший «креативний синтез» відбувається через «реалізацію знання» в Онтогнозисі. Тобто через *«буттє-екзистенційну форматизацію» Єдиної Реальності* в її «живих» і «понадживих» актуалізаціях, «духовно-менталізованих конструкціях» і метаконструкціях («астроінженерних» і космоноотичних), активних і «понадактивних об'єктах» прогресуючої вітальності у напрямі до більш високої досконалості і гармонійності. Це конкретна і високодієва менталосуца і духовно-творча реалізація (центроверсійна і мультиверсійна) в суб'єктованому і персоналізованому антропобутті. Воно представляє виокремлене та унікальне антробуття, що може «виходити» зі своєї локалізації і розвиватись у єдине і бескінечне, континуальне і вседнісне буття в бескінечному ряді креативних синтезів у все більш досконалі ментало-духовні нооси (МДН) з'єданого в креативному синтезі буття і знання.

Подібне антропобуття, що розвивається у вседнісному бутті, реалізується у *шостому креативному синтезі в металюдину як ноо-суб'єкта і ноосферний*

архетип homo creator, що предстae в модусі «креатолодини» і «ноо-людини». Подібний креативний «людино-синтез» здійснюється шляхом переходу із стану «мінливості людини», свідомісної «мерехтливості» і «нестійкої», слабо визначеної ментальної «установленості свідомості», неконцентрованості і «розбігання» мислених процесів, загалом – із «стану незнання» або «псевдознання» в стан синтетичної «антропоедності» як «Єдиної людини» у її суб'єкт-об'єктному бутті з Єдиною реальністю. За древньоведичною традицією, це є «металюдина», що «спасла» свою душу через вище ведичне знання (метафізичне знання), котре представлено як «відья» («видіння знання») і «провидіння», «джняна» (неведичне знання «кевалиджняни» або «всезнання»), «праджна» або первинне суцезнання і «первознання» (як воно розуміється в йога-сутрі і йога-даршані Патанджалі). А за західною традицією, це месіанська «боголюдина», суб'єкт «вищого пізнання», «реалізована антропосутність» за вищим «богодуховним планом» у її певному людському архетипі. За К.Юнгом, це дві основні «антропонаправленості» в головних аспектах людської «антропорезалізації»: а) «екстрроверсійна реалізація» в зовнішньо-буттєвісних діях людських «екстрвертів», і б) «інтроверсійна реалізація» у внутрішньо-ментальних діях суб'єктів-«інтровертів». Тоді «єдина людина», що виникає в результаті «креативного антропосинтезу» предстae, за нашою концепцією, у двох фундаментальних «креативних якостях»:

а) «центроверсійний» людський архетип або «центроверт» у з'єднанні-синтезі «екстрвертів» та «інтровертів»; зрозуміло, що «центроверт» у своїй «антропорезалізації» зорієнтований на Центральну реальність, куди його «веде» власна «атман-сутність» у її інтенційно-субтензорній дії та в суб'єкт-ментальних операціях з «імманентним людино-об'єктом»;

б) «мультиверсійний» людський архетип або «мультиверт», що зорієнтований на Мультиверс та Універсальну реальність (у складі всіх «центроверсійних світів») та на розвиток «універсальної людини» homo universalis; подібний «мультиверсійний антропотип» має чітко виражену

множинну «екзистенційну автореференцію», спрямованість на зовнішньо-реальнісні проявлення своєї «внутрішньої інтенції» у всіх можливих буттереальнісних світах та всесвітах як безкінечному і континуально-безперервному Універсумі; людина – «мультиверт» зорієнтована на Мультиверс та Універсум навіть тоді, коли її антропна «мульти-сутність» знаходиться у Центральній реальності, але одночасно спрямована на інші «центроверсійні реальності» з «мультиверсійною представленістю» у всьому Універсумі.

Однак в обох «фундаментальних актах» антропосинтезу надбання фундаментальної «креативної якості» має одну «з'єднану мету» – це *виходження з «невизначеного суцього» у «визначене суще» високого і «надвисокого рівня», з досягненням «найвищого виміру» у своєму гармонійно-реальнісному стані, а саме – гармонійного-знаневого стану в чіткій і єдиній номіналізованій визначеності менталізованого суцього.* Ця ментально-номіналізована визначеність суцього як деякої менталосутності і «розгорнутої» менталореальності дійсного буття представлена:

- в репрезентації буттєвісно-вітальній екзистенції суцього в дійсному існуванні (БВЕС);
- в суб'єктно-сутнісній автореференції (ССАР) або «об'єктивації суцього» в об'єктних ментало-інтенціях суб'єкта;
- у фундаментальній креативно-синтезуючій якості менталодуха (ФКС-ЯМД), представлений в ментально-духовному ноосі (МДН).

Тобто це складний і єдиний метапроцес «репрезентації-автореференції-креатосинтезу», що інтерпретується в антропорозумінні як *розвиток, збереження, «реалізаційне здійснення» і представленість суцього у його «реалізованих станах» в нероздільній єдності і гармонійності на вищих ступенях, рівнях і вимірах «суцереалізації».* Подібне, за античною традицією, можна розуміти у визначеності «гармонія як єдина сутність або нероздільне ціле» [20, с.183]. Відповідно до цієї «гармонійної цілісності суцього» (представленої у «гармонійній сутності») Д.Н.Савченко у своїй «Креатології» вважає, що

гармонія у її «якісній визначеності» це *одиниця або монада*. За *Піфагором*, це означає *дух*, з якого походить весь «*видимий світ*». За цим існує і своя «наскрізна гармонія світобудови». Вона «незмінно асоціювалась з її втіленням в ... п'яти правильних багатогранниках, виражаючих ідею повсюдної (повсеместной – по рос.) досконалості світу внаслідок досконалості кожної складової його «стихій» або «начал». При цьому існує і «головна *космічна фігура – додекаедр*, що символізує *тіло світу і вселенської душі*». Він «був заснований на золотому перетині, що надавало останньому сенс головної пропорції світобудови» [20, с.98-99]. За Д.Н.Савченко, подібне можна оцінити як «торжество озарінь Піфагора-Платона», відносно «додекаедро-ікосаедричної структури Всесвіту», в котрій «виявлені загальні і повсюдні зв'язки природи – відносини, з'єднуючі всі її елементи в одне велике ціле» [20,с.98]. Але одночасно з «всеєдністю» наявна і «всезагальність». Це безперервний і безкінечний «контініум», якому відповідають і «безкінечні числові структури». Вперше їх створив Анаксагор, який вважав, що «первинні не стихії, а всі без винятку стани речовини». Тому й виникла «парадигма Анаксагора», за якою існують не тільки піфагоровські «числа» і «кінечні числа», але й «безкінечні числа» і «безкінечні числові структури». Якісно у Анаксагора це представлено «гомеомеріями», що є «неділимі елементи» у їх безкінечній «якісній ультраплуралістичності» (ред.). Але вони не знаходяться у «повній взаємній ізоляції», бо з них складається єдиний і цілісний космос: ***якщо космос є ціле, то ця цілість відображається і в кожному його окремому елементі*** [20, с.156-157].

Подібна проблема «всезагальності – всеєдності» автором вирішується на онтогностичному підґрунті на основі певних «фундаментальних принципів філософії і онтології ноонауки та філософсько-ноонаукової методології онтогенезису суцього до Єдиної Реальності і Всебуття homo universalis» (6, с.682). З одного боку, ця проблема роз'язується як «становлення ноосферно-онтологічного світорозуміння та її вирішення за концепцією «первоелементів» Єдиної Реальності». А на цій основі, вже в другій площині, – наявності «ділеми

онтологічно-сутнісного і голограмно-явищного в онторепрезентації «первоелементів» як фундаментальних первооснов і атрибуту Єдиної Реальності» [6, с.710,720]. В контексті даного дослідження, а саме – ноосферного розуміння, мислення і ноо-пізнання за умов нормативних вимог «стандартів раціональності» в їх з'єднано-інтегрованій репрезентації «креативно-онтологічного синтезу» – це *проблема «визначення суцього» з переходом від «до-суцього» і «суцце-невизначеного» стану у «суццевизначений» і «суцце-означений» стани, а надалі – до все більш високих рівнів і ступенів визначеності, означеності, номіналізованості та буттєжиттєвою якістю і ноо-духовною предметністю в менталодуховних ноосах. У відповідному ряді множинних «креативних онтосинтезів» цей «процес онтологічного висходження» суцього до своїх «визначених» і «високовизначених» станів все більш високої репрезентації і гармонійності предстає у наступній послідовності «повноти суцездійснення» у спрямованості до «антроповизначеності».*

1). Невизначене суцце. В загально-філософському сенсі подібну «невизначеність» можна розглянути як «до-суцце», «можливе суцце», «онтичне суцце» і «потенційне суцце». В субстанційному відношенні – це «субсуцце» у стані «заспокоєності», «повного спокою» і тому «невизначеності» у «статичному рестінгу» або перебування у потенційній невизначеності «рестінгу» (що було раніше показано при кодуванні-декодуванні субтенторних субстанс-грам). В древньофілософському ведичному знанні – це «область не-суцього», котра є невизначеною «областю, що покоїться» («покоящаяся область» – по рос.), і є тим, з чого «виникає все як із не-суцього» [15, с.38, 52]. До «невизначеного суцього» в аспекті антропорозуміння можна віднести і «вище суцце» або те, що «люди знають як вище» і в його вищому існуванні не здатні до антропосприйняття «вищесуцього». До нього відносяться і «боги, котрі виникли з не-суцього» [15, с.38-39]. В подібному аспекті «вищого існування» невизначеного «не-суцього» (у своїй антропо-невизначеності) – це «ріші». Первинне значення «ріші – це прани», котрі пробуджує з «не-суцього» стану своїм «диханням в середини»

Індра. Подібне «дихання Індри» відповідним чином «полум'яно займає ці прани в середині силою» Індха («воспламеняет» – по рос.). Той, хто «полум'яно займає, він – Індха» (явний «інд-ха – ред.), а якого «називають Індрой тайно» («інд-ра» – ред.) – це «неявне». Таке «неявне» і є «несуще», котре «полум'яно зайнялись» через дихання («ха» і «ра» – ред.), щоб стати явним, для цього «створили із себе семеро різних пуруш», а з них – «одного єдиного пурушу» через «зусилля – тапас» (внутрішнє напруження), що й став «опорою» для виявленого і ментально «визначеного суцього» [15, с.52-53]. Для Ж.-П-Сартра «не-суще» це «ніщо» як загальна «негація буття» [(21, с.39]. Це «діалектичне ніщо», «феноменологічне ніщо», котрі мають своє «походження з ніщо» в «антитезуванні буття» в його розумінні як «не-буття» [21, с.51,56,63]. З позицій сучасної фізичної науки «невизначеність» інтерпретується як «співвідношення невизначеностей» у фізично-реальнісній координатній системі – і перш за все у мікросвіті, де діють закони квантової механіки. Тобто це «координатна невизначеність» мікрочасток, за якою «люба мікрочастка не може одночасно володіти строго визначеною координатою та імпульсом» руху (одночасно і рухатись, і мати координату руху). Так, «помноження невизначеності імпульса (р) на невизначеність координати (х) задовільняє співвідношенню невизначеностей, встановленого В.Гейзенбергом: $p \cdot x \leq h$, де h – постійна Планка, або квант дії» [22, с.50]. Подібне «співвідношення невизначеностей» В.Гейзенберга є не тільки «наслідком корпускулярно-хвильової природи мікроб'єктів», але й неспіввідносності із-за своєї невизначеності таких фізичних величин як енергія і час, момент кількості руху і кута та інших, хоча зараз вже існують такі постнекласичні поняття як «темпоральне поле», «спінова швидкість» «обертання електронів» тощо.

2). *Загально-визначене суще*. Це первинно активоване і актуалізоване суще як «фактично наявне суще» у «первоелементах», монадах, «еотемпоральності» (початковий «світанок часу»), «первопросторості» (первинній безперервності, зв'язку, континуальності), перворозрізненості «суцього як суцього» з його «нерозрізнених станів». В контексті нашого дослідження це «нементалізоване

сущє», котре можна визначити як «сущє-в-собі», «в собі самому існуюче сущє», котре нічим і ніким не фіксується (бо немає «спостерігача»), а «самосущє» тільки самовідображається «саме-в-собі» та в «іншосущих» сущих.

3). *Ментально-визначене сущє або «менталізоване сущє»*. За древньоведичною традицією, це «мислесущє», «мисль як первоначало». Воно було в наявності навіть тоді, коли не було ні сущого, ні «до-сущого»: «воістину спочатку це якби не було ні не-сущим, ні сущим. Спочатку це воістину якби було і якби не було. Це було лише мислю» [15, с.59]. Її «ментальна визначеність» полягає в тому, що «вона, мисль, будучи створеною, забажала стати явною, більш ясно вираженою, з більш чітким образом» («обликом» - по рос.). «Мисль як первоначало» розуміється не в сенсі «до-сущого» мислеіснування, бо **коли «не було тоді ні не-сущого, ні сущого», мисль також була невизначеною, тому що «мисль якби не є ні сущою, ні не-сущою»** (виділене нами) [15, с.59]. Щоб стати «визначеною мислю», «вона шукала атмана», тобто свою конкретну визначеність у «сутності атмана» – ментальності, свідомості, мислесутності і духовній сутності, що є фазами подальшого визначення і «означення сущого». Для цього «вона віддалася тапасу» («предалась» – по рос.), приклавши велику напругу і старання для «великого розгортання мислі» у «великому творенні мислі» в окремому і загальному [15, с.59]. «Тапас» (тапасья) – це «старання, зусилля, ... персональна воля, аскетична сила, аскеза; концентрація волі й енергії для управління умом», його «висходження до вищої свідомості» (за ступіннями «інтегральної йоги») [16, с.387]. Через атман («в атмані») мисль виявляє себе «сяянням вогню» і цим «сяянням вічно світить і горить вона», «світить і горить честю, славою, брахманічним блиском», що приводить до «великого розгортання» мислі «у просторі» як явленої «світлової мислі», «мислі-у-світі». І цей «простір необхідно почитать як Брахмана» (брахман як простір, «брахман-простір» мислі – ред.) [15, с.91]. Тобто **«менталізоване сущє» через мисль визначає себе у просторі-континуальності, «світловому і світовому просторі»**. Саме ця **«ментальна континуальність»** (ред.) і забезпечує «єдність

суцього» [15, с.11]. В сучасній епістемології і філософії науки подібне розуміється як «трансцедентальна єдність аперцепції». Це вперше було визначено І.Кантом, який зафіксував: а) «первісно-синтетичну єдність аперцепції як суб'єктивної єдності самосвідомості», психоактивність котрої «супроводжується судженнями «я мислю» для всіх уявлень, володіючих цією єдністю» і б) ця «аперцептивна єдність» надалі перетворюється на «об'єктивну єдність самосвідомості» і має своє вираження у такій єдності, «завдяки якій все дане у спогляданні різноманітне об'єднується в поняття про об'єкт» (І.Кант. Критика чистого розуму. – М. 1994. – с.104). Подібним чином «стає можливим об'єктивне знання, зв'язок уявлень саме про об'єкт, а не випадкових суб'єктивних станів» [23, с.1002-1003]. В такому розумінні «трансцедентальна єдність аперцепції» у своїй «емпіричній інтерпретації має часовий характер» як «поток переживань, в котрому немає нічого усталеного». Тобто це вже «емпірична аперцепція», котра ментально визначає «темпорально окрашених свідомістю конкретні стани суб'єкта, у тому числі присутніх у сприйнятті зовнішніх об'єктів» [24, с.99]. Таким чином **«менталізоване суще» через «трансцедентальну аперцепцію суще» визначає себе і в часі – темпоральності або «часовому просторі»**. І тому визначене подібним чином «менталізоване суще» (у своїй «3-ій визначеності») має свою фізично конкретну «ментальну означеність» в наступному:

а) «первинній континуальності» (просторовості), просторового сприйняття менталосущим «реальнісної розгорнутості»;

б) «первинній темпоральності» (часовості), в первинно єдиному і нероздільному просторі-часі, «темпоральному сприйнятті» послідовності і зв'язку реальнісних процесів;

г) в «ментальній протосуб'єкності», або «каналізовано-провідникового зв'язку» всього зі всім завдяки «інтроєктованій» (в суще) ментальності;

д) в «ментальній протооб'єктності» (як ментальної «інтрооб'єктності») у ментальній властивості до «зовнішнього» оптично-телескопичного «об'єктивування – висвічування» суцереальності;

е) в іманентній нерозділеності ментальної «протосуб'єктно-об'єктності» з трендом «сутнісного» і «реальнісного розвитку» суцього у його подальшому визначенні та все більш конкретній означеності.

4). *Номіналізоване визначення суцього у сутності* («есенціалізоване суще»). За древньоведичною традицією, це «атман-суще» або «розвертання мислі» і «творення мислі в окремому» [15, с.59]. «Атман-сутність» є номіналізація «визначальної сутнісної природи кожного існування», «верховна сутність» і «найвища сутність» у значенні своєї первинності [16, с.381]. Із загально суцього вона виділяється як конкретна сутність, сутнісний «один атман», окрім нього «нічого не було іншого, що мигтіло би» («мигало» – по рос.). Це потрібно осмислювати в розумінні «мигтіло світлом», «імпульсувало світло», представлялось як «сіяння вогню», що «світить блиском», випускає «проміні, зіставлених з мислі, складених мислю» [15, с.59,70]. Атман – сутність, проявляючи себе, випускає 36 тис. «ментальних променів», що «розпалені лише мислю, складені мислю, мислю учиняються» (совершаются – по рос.), і цей «світловий вогонь» атман-сутності надалі «стає явним» як «воістину явленим знанням» в реальності і реальнісному «розширені» [15, с.59,63]. Тобто, вже на підґрунті сучасної філософії, стає «знанням сутності» або такою «категорією філософського дискурсу, що характеризує стале, інваріантне на відміну від змінюючогося, варіативного». В буттереальнісному аспекті «сутність – це внутрішній зміст предмета, що виражається в сталій єдності всіх різноманітних і суперечливих форм його буття» [25, с.682]. Первинно атман-сутність діє у тому ж реальнісно-буттєвісному тренді свого сутнісного «розгортання». Цей первинний «один атман... вирішив: «Я створюю світи». І він «створив ці світи, воду, світло, смертне і води. Ця вода піднялася над небом, а небо – її опора. Це світло – повітряний простір. Смертне – земля, те, що нижче землі – води. Він

вирішив: «такі ці світи. Я створю охоронців світів». Він створив пурушу, піднявши його з вод» [15, с.79-80]. Ось чому ми «знаєм атман як п'ятирічну пісню. Із якої виникає все це. Земля, повітря, води, небесні тіла – все це атман, це п'ятирічна пісня». В ній і розкривається первинна сутність атмана: «Все виникає із нього. Все завершується в ньому» [15, с.78]. За нашою концепцією «менталізованого сушого» і його сутнісного визначення, – це «*ментально-зародкова*», «*ядерно-сутнісна означеність*» в якості первинних субстантивів – субтенторів, протопрограмних потенторів-інтенторів імманентних «*мислесутностей*», що надалі утворюють «*мислесуб'єкти*», а ті «*об'єктомислять*» відповідні «*мисле-об'єкти*» – вже у їх реальнісно-онтологічному визначенні.

5). **Реальнісне визначення сушого.** Це є таке сфероїдно-об'ємне («сферомістке») чи, навпаки, «несфероїдне» визначення сушого, що «розгортається – роздувається», онтологічно «наповнюється – сублімується» в реальність з номіналізованої сутності. Подібна «реальнісна визначеність» сушого шляхом перетворення номіналізованої «сущої сутності» у новий стан «реальнісної визначеності» і «онтологічної номіналізації» можна інтерпретувати наступним чином:

а) як «зовнішнє» визначення – номіналізацію «сущої сутності», виведення її із «внутрішнього стану» неявиленості-скритості у «зовнішній стан» реальнісної «явності»; цей стан «реальнісної явності» є модуляція «світоявності» і «світовідкритості» у своїй «світловій представленості», «світлопредсталеної реальності» як ареалу можливого і дійсного буття;

б) як визначення нерозділеного на «внутрішню-зовнішню» реальність «наявного сушого» у своїй «реальнісній єдинойавності»; це «явність» Єдинореальності для всього сушого і «сущо-сутнісного», з котрої становиться – розвивається «сущо-єднісне» і «сутнісно-єднісне» буття як «всеєднісне буття» у своїй «реальнісній всезагальності» онтологічного руху.

За древньоведичною традицією, – це є визначеність у «реальності Брахмана», що «по відношенню до всесвіту є Вищий або Брахман», «Реальність, Вічність, Абсолют, Дух, Вище Буття, Єдиний, поза яким ніщо не існує» [16, с.382]. Брахманреальність «визначив – створив» та «охороняє» Пуруша як духовна первосутність і «сутнісне буття» або «свідоме буття» (у зовнішньому «мислесутньому» – ред.). А тому він є «первосуб'єкт» відносно «об'єктного буття» в «іграх Пракріті» [16, с.382]. Пуруша відповідним чином «приклав зусилля, предавшись тапасу (стремлінню, напруженню, старанню – ред.), він першим створив Брахмана» і «той став його опорою», а також основою «тройого знання», провозгласивши: «Брахман – опора всесвіту», тому «той, хто повторює ці слова, здобуває опору» [15, с.53]. «Троєке знання» – це три аспекти Абсолютної Істини: Бхагаван, Параматма і Брахман, але «насправді всі ці аспекти суть одне, розглянуті під різними кутами зору», де «Брахман – імперсональний, всепроникаючий аспект Абсолютної Істини». Тобто «різноманітні космічні прояви – матерія, яка рухається і матерія нерухома, атоми, тіла, планети простір – тимчасові і не мають причини в самих собі, а виходять з вічного Брахмана» [26, с.48]. У фізично-реальнісному сенсі – це онтологічне визначення мікросвітової, макросвітової і мегасвітової реальностей як масштабно розділеної, але й одночасно і з'єднаної «МММ – реальності» у її максимонній «єдинопольовій з'єднаності», що раніше було показано.

Ключовий момент у «визначенні-творенні» реальності на рівні людського антропорозуміння – це, за «інтегральною йогою» Шрі Ауробіндо, «рух, визваний внутрішнім побудженням душі» або «самодовільність» (самопроизвольность – по рос.), «стремління, зростання, самовіддача» [16, с.69]. Або, за нашою концепцією, – це є інтенція, «внутрішній задум», автореференція, що йде з більш глибинної «субтенції суцього» та «іманентної субтенції» антропосутності до свого «реальнісного самовиявлення». Що й реальнісно репрезентується як зовнішня «екстенція здійснення» внутрішньої інтенції. Тобто це є ***«реальнісне напруження» зовнішньої «тенсивності реалізації» суцього-сутнісного і***

«антропосутнісного» з подальшою «буттєвісно-вітальною визначеністю» та буттєвісною «антроповизначеністю».

*б). **Буттєвісно-вітальна морфопредметна визначеність суцього.** У Аристотеля – це «ентелехійна здійсненність» через вітальну енергію буттєіснування, життєздатності і життєутворення у «визначених екзистенціях». У Платона це «морфоутворення» із сутності буттєвісних морфопредметностей в їх конкретних морфобуттєвісних формах даної визначеної буттєреальності. Це визначене світобуття в активних формах морфооб'єктів і морфопредметностях активного екзистування буття в його конкретному існуванні та «екзистенціалах суцього». Воно може набувати:*

а) високоактивних природних морфопредметностей «речового існування» (в предметно-речових феноменах «речового світу»);

б) високоактивних біосферних об'єктів, що несуть в собі «мислесуще» у внутрісутнісній конкретній представленості імманентних суб'єктів (загальноменталізованого суцього), що надалі набуває тренду ноосферного розвитку і ноосферогенезису;

в) понадактивних соціосферних об'єктів, що приймають вигляд «реалізованих інтенцій» іманентних суб'єктів в їх об'єктно-екстенційній наявності у різних формах творчо-суб'єктної реалізації та автореференційної самореалізації;

г) гіперактивних культуросферних і креатосферних об'єктів «третьої» і «четвертої» природи з ментально-свідомими та «високоусвідомленими екзистенціалами» опредмечено-розпредмеченого «розуміючого існування-усвіті», «розуміючого буття» у тренді до становлення ноо-буття та активного оперування суцедійсним в ноо-реалогнозисі;

д) ноо-об'єкти «п'ятої природи», що виникають у їх «суб'єктній визначеності» зі сторони (в аспекті і контексті) креативної самореалізації ноо-суб'єктів в буттєвісній «S – O єдності».

Але останнє потребує ще більш «високої», чіткої і «ясної» визначення, «нововизначення» мислесущого в його означеній «суб'єктносутності» та «суб'єктореалізації» у високоактивованих екзистенціалах високооживленого світобуття. Тобто суб'єкт-об'єктного визначення сущого у його сутнісному та реальнісному антропосинтезі у напрямі до активного ноо-оперування сущедійсним.

4.4. Суб'єкт-об'єктне визначення сущого у сутнісному антропосинтезі та через розвиток антропоздатностей до ноо-реальнісного оперування сущедійсним

Контент: єдиносутнісне суб'єкт-об'єктне визначення сущого в первинно-сутнісному духовно-креативному антропосинтезі та в процесі розвитку універсальних антропоздатностей до ноосферно-реальнісного оперування сущедійсним, що стало вторинним об'єктосутнім, та оперується активними суб'єктами, що креативно реалізувались в якості ноо-суб'єктів

Єдиносутнісне суб'єкт-об'єктне визначення сущого в його креативному антропосинтезі можна вважати вищим і найбільш досконалим сущепредставленням, коли воно однозначно фіксується у своїй внутрішньо-суб'єктній визначеності і зовнішньо-об'єктній представленості. У подібній визначеності сущого особливо важливим є те, що «суб'єктно-об'єктна якість» сущого перебуває як у своїй первинній єдності і нерозділеності, так і в «антропоякості» конкретних людських властивостей. Вони можуть набувати навіть «понадлюдських якостей» з'єднання сущого у його суб'єкт-об'єктній єдності шляхом креативного синтезу буття і мислення в «твориму» креативну реальність вищих порядків, рівнів та суб'єкт-об'єктної вимірності. За раніше встановленою послідовністю це є вже «сьоме визначення» сущого.

7). **Суб'єкт-об'єктна визначеність сущого в його єдиносутнісній антропоякості.** Подібна номіналізація сущого здійснюється на підґрунті «креатології» як гуманітарної науки або «креатонауки», що вивчає як загальні «процеси творчості» і «креативні закони» зросту знань, так і в процесі

«локальної динаміки» розвитку «креативної особистості». Тоді це визначення в «поняттях про місткість креативності особистості» (підкр.нами) [27, с.271]. Під цим можна розуміти прямий і безпосередній «креативний синтез в людину, «коли вона ще перебуває у її первинній суб'єкт-об'єктній нероз'єднаності та органічній первоєдності». Подібне можна зафіксувати через глибинну психічну інтроспекцію у самосвідомість людини, в процесі занурення в «глибини важливої підсвідомісної сфери» творчої особистості (Д.Н.Савчено). Вирішальною умовою для подібного «творчого процесу та інтуїтивного розуміння» вражаючих «феноменів свідомості» є «прийняття висхідного теоретичного положення про безперервне існування психіки людини» та «безперервність пам'яті», що дає «почуття тотожності з самим собою» [27, с.283-284]. Тоді відкривається можливість, за Д.Н.Савченко, здійснити «виброс зонда інтуїції» у сферу підсвідомого і «просканувати» всю «вертикальну структуру психіки в процесі інтуїтивного пізнання». Включаючи «несвідоме мислення», ментальний «зондаж» якого можна здійснити, за Д.Т.Кемпбеллом, як усвідомлений «пошук досліджуємих варіацій і комбінацій асоціацій», «селективний пошук і відбір (після сканування) серед величезного числа комбінацій психічних феноменів «підсвідомого Я» [27, с.284]. Це також нові ідеї і нові знання, на які власне і розрахований «зонд інтуїції» у своїх пошукових завданнях. В цьому сенсі під «зондом інтуїції» розуміється «процес отримання нових ідей (знань) із глибинних ієрархічно структурованих шарів несвідомого психічного, що приводить до певної ступіні новизни інтелектуальної продукції талановитої або креативної особистості». При чому «по горизонталі» зонд «прокручує множину асоціацій» підсвідомого «Я» несвідомого психічного (асоціативне мислення – ред.), а «по вертикалі» – забезпечує «проникнення несвідомих установок в глибину несвідомого психічного» у так званий «континуальний потік» (Е.В.Налімов) «безперервного психічного підсвідомого» і «безперервного несвідомого» [27, с.284]. У психоінтелектуальному відношенні подібне забезпечує відповідну «горизонтально-вертикальну» або «плоскісну» (двовірну)

«цільність потоку вибросів зонду інтуїції» за відповідною «вірогіднісною моделлю поля флюктуруючої щільності потоку». Це *«флюктуаційне поле»* складається з «вибросів зонду інтуїції» як «стохастичного процесу», в котрому перекрещуються «взаємодалекі області знань» з «глибинної психології» (фундаментальна епістемологія – ред.) та психоаналізу (епістемологічний конструктивізм – ред.). В мегамасштабі подібне можна зрозуміти на основі «теорії флюктуацій яскравості Молочного шляху» (в астрономічному вимірі) і «теорії марківських процесів» (МММ–реальність – ред.) про єдинопольове «реальнісне об'єднання» через «максимон» Маркова [27, с.287]. А в нашому контексті, це вищевимірне безперервно-континуальне «семіотичне існування» в суб'єкт-об'єктній нерозділеності суцього в його суб'єкт-об'єктній ноосферній єдності. Як раніше було показано, подібне цілком можливе, якщо виходити з концепції «менталізованого суцього» у репрезентації Семіотичного і Ноосферного проєктів. За древньоведичною традицією, в цьому креативному синтезі утворюється «єдина людина», що здатна, з однієї сторони, сприймати суще у цілності та нероздільності-єдності-всеєдності до його «повної інтеграції з об'єктом», а з другої – до розрізненості суцього у його морфооб'єктності і морфопредметностях у «феноменологічному ряді звільнення людини від афектів» [9, с.20-21]. А в філософсько-логічній традиції – це є відповідне *«феноменологічне вміння»* до з'єднання древнього і сучасного знання, що складається з таких основних компонентів, а саме:

– це антропне «феноменологічне вміння» онтологічного «зв'язування» себе в антропосутності як людського суб'єкта і суцього як об'єкта, а потім – «утримання» їх у свідомості у єдності-тотожності шляхом повної «концентрації» – саман» [9,с.20]; за своєю суттю це є «з'єднання пракриті і пуруші», в разі чого з подібного з'єднання «починається розвиток і модифікація пракриті» [17, с.345];

– «концентрація» свідомості на об'єкті до «повного злиття з об'єктом»; це є «виявлення об'єкта» і «пізнання об'єкта» суб'єктом в світоглядній системах «даршана йога» (Патанджалі) і «ньяя-йога» (Гаутама) [9, с.21]; подібне

«зв'язування-злиття» необхідно досягти тому, що «всякий об'єкт є причиною страждань», а при «контакті між пурушою і пракриті наступає позбавлення» від страждань; при цьому, з «усіх страждань самим огидним вважається майбутнє страждання», а тому воно «знищується» через «зв'язування» і суб'єкт-об'єктне «злиття» у своїй початковості та зникає «навіть як зерно страждань» [17, с.346];

– розвиток здібності «направляти розум» (дхарана); тобто здібності «розвивати взаємодію з тим, що ми прагнемо зрозуміти» (дхіана) та здатності до «повної інтеграції з об'єктом» (сомадхі), що представляє субстанційний стан «фізичної заспокоєності (у нірвані) і фізичної вічності шляхом подавлення почуттєвих афектів» [9, с.21]; тоді, «навчившись за бажанням не думати, людина заощаджує масу психологічної енергії» і направляє її на себе як «самооб'єкт» для пізнання, а з цим – «надалі об'єктом зосередження стає вже пізнання свого істинного Я, ... пізнання глибинного в собі, яке сполучає нас з вічністю і безмежністю Абсолюту» [26, с.55];

– «самопізнання вічного» в процесі самотворчості і «креативного синтезу» знань; подібне здійснюється шляхом суб'єкт-об'єктного з'єднання у суцільному як «самосуцільному» і «самосутньому», в антропосутнісному суцільному; подібний «креативний антропосинтез» здійснюється в системі «раджа йоги», коли досягається управління розвитком свідомості і самосвідомості до рівня «вищого Я», а вже на цьому рівні у людини «з'являються величезні внутрішні сили і здатність вилити на інших»; наприклад, людина «досягає такої волі і сили духу, що... читає думки інших і навіть їм свої думки, знає минуле і майбутнє» тощо; на цій основі виникає система «джняна-йога», котра конкретно вчить цій «важкій роботі з виховання розуму», а також тому, як досягти філософської істини як «людської істини», бо «істина для людини може бути тільки те, що вона відчула як істину» [26, с.55].

В такому аспекті через *з'єднання суб'єкта і об'єкта в людині її розгорнута антропосутність* *предстає як «завершене діяння» і «досконале звершення»*. В цій якості «подібна людина – це море, вона підноситься над усіма світами».

А тому, «щоб вона не досягла, вона прагне стати вище їх»[15, с.75,79]. Найвище в людині – це атман. Він має «силу Пуруші» (антарейя – араньяки; II,1). «Все виникає з нього. Все завершується в ньому», а з цим атман породжує все земне і все небесне: «небесні тіла – все це атман». І тому він є універсальний у своїй просторовості та вміщуємості, предстає як «простір-чаша, бо все вливається в чашу». Подібним чином утворюється «простір атмана» (ред.), котрий «стає пристанищем для себе подібних» [15, с.77,78]. *У тому числі і для людини, бо «атман робиться все більш чистим в людині, тому що в людині «він наділений розумом в найбільшій ступені»* (антарейя-араньяки, II, 3; виділено нами). Атман в людині «говорить про те, що він знає, він бачить те, що він знає, він знає, що буде завтра, він знає цей світ і те, що не є світ» [15, с.78]. І тому «будучи настільки досконалим, він через смертне прагне до безсмертного, (підкр.нами), має для цього таку «сильну волю», що навіть коли він «покинув цей світ, досягає того світу» [там же, с.67,78-79]. Тобто Атман з'єднує своєю «сильною волею» і мислю різні світові простори (мікро, макро, мега світи та «інопростори» – ред.), бо його «почитають» як «складений із мислі атман» «чиє тіло є дихання» («космічна пневма» або квантово-польові коливання – ред.), «чий облік – світ, чий атман – простір, що приймає за бажанням різний облік, швидкий, як мисль». Тобто «людський атман» це «мислепростір» (підкр.нами), котрий представлений у самих різних обліках та найбільш видатних людських якостях, а саме – він «істинно рішучий, істинно мужній,... проникаючий у всі країни світу, досягаючий цього світу» (шапатха – брахмана, X, 6, 3). Одночасно у своїй людській якості атман є «все обоняючий, все вкушаючий», проте «не маючий мови» і «не маючий намірів». А як «атман-дихання» (пневмо-пульсування – ред.) він «більше неба, більше простору, більше всієї землі, більше всіх істот». Однак як «пуруша в атмані» він не більше «ядра зернятка пшона (рису або ячменю)», однак за своєю якістю атман такий, що нібито він «складається із золота». Це і є людський «мій атман. Я стану цим атманом, який покинув цей світ», що стверджує Шанділья як один із авторів Шапатхи-брахмани [15, с.67].

Дуже цікаво уявляють і стверджують «людське і понадлюдське» Махатми як «Адепти Шамбали». Вони самі є «понадлюдськими» творіннями, котрі стали такими в разі *духовно-творчого антропосинтезу*, що є вищим «актом творення» на людській «сутнісній антропооснові». Здійснивши подібну духовно-творчу трансформацію, Махатма як «Адепт бачить, відчуває і живе в самому первовитокі всіх духовних істин – у світовій Духовній Сутності» (Махатма Кут Хумі) [28, с.64-65]. Серед цих «понадлюдських якостей», що виникають в разі духовно-творчого синтезу можна виділити наступні, котрі духовно-досконала людина може розвинути.

(1) По-перше, це «понадлюдські» антропоякості самих Махатм. Так, вони перш за все володіють «паранормальними духовними і психічними здібностями». Подібними «адептами є люди, які пройши певне психотехнічне (чи оккультне) тренування і досягли незвичайного розвитку своїх психологічних і ментальних сил» (Махатма Кут-Хумі). Однак вони «є не просто адептами, але й Архатами, – людьми найвищого рівня духовного розвитку». В філософії буддизму «Архатом називається людина, що досягла четвертої ступені на шляху до Нірвани і завдяки чому розірвавши коло кармічної обумовленості свого буття, отримавши таким чином можливість на перевтілення на фізичному плані... чи втілюватись тільки за освоїм бажанням» [29, с.51,52]. Тобто це *людина, що стала металюдиною у своїй здатності ментально-фізично управляти своїм суб'єктивним і суб'єкт-об'єктивним відношенням до дійсності та змінювати дійсну фізичну реальність, включаючи особисту антропореальність через метафізичний вплив на процеси нижчого виміру.*

(2) Володіння духовно-сублімаційною енергією синергетичних ПФ-переходів. Це ментальна здібність до управління і регуляції онтологічної «еволюції сублімірованих форм духовної енергії, що може досягти необмежених результатів у своїй космічній дії». Подібне здійснюється через людський мозок, бо «людський мозок – невичерпний генератор самої витонченої космічної сили», котру він «виробляє із низької, грубої енергії Природи» та «сублімує у форми

духовної енергії». Шляхом такої перетворювальної «духовної сублімації» понадлюдина («вищий Адепт») «робить себе центром, випромінюючим потенційні можливості, котрі еон за еоном породжує нові взаємозв'язки» [28, с.85]. Подібним чином через встановлення нових взаємозв'язків і змінюється реальність та події. Але «сутність ідущого Адепта не в тому, що навколо нього виникають події і явища, котрі чекають чи бажають його шанувальники та послідовники, а в тому, що вогнем його духу насичуються сфери навколо і запалюються свідомості і серця підходящим імпульсом еволюції і духовного устремління» [29, с.53]. Тобто це *суб'єкт-об'єктна здатність імпульсувати менталодуховні «трансформативні енергії» позитивних змін (еволюційних) шляхом «підключення» до них креативних суб'єктів через їх свідомість і «суб'єктосферу» (менталосферу)*. Це також здібність креативних суб'єктів до сатурації ментально-духовної енергії (синергії) ближньої (і дальної) реальності та її зміни через «сущедійсне» та «есенційне суще» (есенс-суще, сутність) у позитивному напрямі «сприятливих змін» шляхом налагодження і концентрування потоків «інформаційно-ментальних імпульсів» (ІМІ). Вони й спрямовуються за вектором здійснення позитивних буттєвісних взаємодій тонкофізичного і метафізичного світів з їх впливом на щільно-фізичне природне буття. Такий «вищий Адепт» у своїх діях «не створює нічого нового, він тільки користується і маніпулює нагромадженими у природі матеріалами, котрі знаходить навколо себе, матеріалами, що пройшли через всі форми (морфопредметності – ред.) на протязі безкінечних віків. Тому застається лише вибрати ту форму, яку він забажає та призвати її до об'єктивного існування» [28, с.85-86]. Махатма Кут Хумі задає питання: «Чи не здається це маячною божевільною любовою з ваших «вчених» біологів»? [28, с.86]. А саме – в сенсі такого простого і ефективного оперування дійсністю з вищого реальнісного виміру та впливом на нижчі онтологічні рівні.

(3) Ще одна вища антропоякість – це «понадлюдська» здатність спрямовувати та «переміщати будь-яку мисль» або інформаційно-ментальний

імпульс (ІМІ) і направляти її на «перехід» (періодично-фазовий ПФ – синергоперехід) у ментало-духовному світореальність. Подібна здібність базується на тому, що *«будь-яка мисль людини, розвиваючись, переходить у духовний світ і стає активною сутністю, з'єднуючись, ... зрощуючись (суб'єкт-об'єктно - ред.) з одним із елементів (суцього), тобто одним із напіврозумних сил відповідного царства» менталізованого суцього* (виділено нами) [28, с.89]. Подібне має принципове значення, бо це суб'єкт-об'єктне «зрощена» з елементами суцього «активна ментало-духовна сутність», котра активно впливає на реальність та модифікує її за ментало-духовними ноограмами. Подібні інформаційно-ментальні імпульси управління реальністю можуть бути зафіксовані у двох основних латентних виявах: а) це «мислебуття активних ментало-духовних сутностей», що виявляють себе як «активні розумові істоти», у тому числі і «як породження людської свідомості», б) це управління тривалістю існування «активних розумових істот» або *управління власним життєвим циклом, коли «період їх життя визначається висхідною інтенсивністю зусилля мозку, котре цю мисль породило»* (виділено нами – ред.) [28, с.89]. На цій основі, за Ст.Грофом, створюється можливість безпосереднього сприйняття духовних реальностей, ... сюжетів і світів» з їх «архетипічними персонажами», що доступні до «емпіричної оцінки достотності цих переживань» (менталодуховних) методами «архетипічної психології» та на основі вивчення «холотропних станів свідомості» [30, с.397,401]. Тобто це *«реалізоване мислебуття» як ноосферна реальність всього «менталізованого суцього», що активоване ноо-суб'єктами та актулізоване ними до ноо-буття.*

(4) Каузальна сила, що управляє (і долає) причинність і причинно-детерміновані зв'язки і наслідки (в миследіях махатм). Так, на трансперсональних засадах «психології майбутнього вже виявлена «позапричинна» і «недетерміністська сила», котра зафіксована Ст.Грофом як «існування синхроностей» і являє собою «важливу і життєздатну альтернативу принципу причинності». Це «складна парадигма, котра стверджує наявність

зв'язку (метазв'язку) між планетами, людською психікою і зовнішніми подіями» [30, с.401,403]. В сучасній трансперсоналогії подібне інтерпретується як «транзитна астрологія» (Ст.Гроф), а К.Юнг розглядав подібний «принцип синхроності» (ментало-психологічного суцього і нементалізованого суцього – ред.) в якості «суттєвої альтернативи лінійного причинно-наслідкового зв'язку». Так, він вказував на «причино-наслідкову несинхроність» у «співпаданні подій, розділених у часі і просторі», коли співпадаючі «різні зовнішні події мали осмислений зв'язок з внутрішніми переживаннями» людини, навіть «зі снами, фантазіями та видіннями» [30, с.397,401]. В інтерпретації Махатм, це і є «духовна енергія», що може «здійснювати на майбутнє деякий творчий вплив» шляхом високої «концентрованості уваги» та «усвідомленої готовності» мислення «сконцентруватись на позитивних аспектах» майбутнього буття, що й «сприяє виявленню факторів синхронистичності» [31, с.120-121]. Дослідження з цього приводу Е.І.Реріх дозволили їй стверджувати, що подібне є результатом трансформування – переносу матерії як «ефірної субстанції» («акаша»), але яку необхідно відповідним чином «диференціювати» в «процесі формування атомів матерії». А також і зворотньо – необхідно «дезінтегрувати таким чином, що ставши невидимими (атоми як ефірні субстанції – ред.) можна потім відправити по створеному ефірному потоку на любую відстань» (У.Джадж). Надалі «у потрібній точці «розділяюча сила» усувається (як «сила диференціації – дезінтеграції» – ред.), і тут же сили зціплення («інтегративні сили» – ред.) відтворюються і виникає предмет, цілий і непошкоджений». Це й предстає як «феномен проходження річ скрізь річ», котре здійснюється двома способами: а) «невеликий об'єкт дезінтегрується» (в неквантовану «ефірну субстанцію» – ред.) і ефірним потоком «проходить через інший об'єкт», чи навпаки, б) «об'єкт переміщується без дезінтеграції,... а дезінтегрується люба щільна перепона у тому місці, через яке проходить об'єкт» [29, с.79-80]. У фізиці це відомо як явище «осмосу» або «витягання» («извлечение» – по рос.) і «перетікання щільностей». А в духовно-ментальній «фізиці людини», її «людської тонкофізичності» та

«інформаційно-польової енергетичності» (синергетичності) подібне розглядається в категоріях «зовнішньої-внутрішньої» людини, внутрішньої «об'єкто-іманентності», інтенції-екстенції, в нашій концепції, – в якості «Єдиної людини» в її органічній суб'єкт-об'єктній єдності, що може створювати та управляти «ефірними потоками».

(5) Здатність до духовно-матеріального зв'язку різних реальностей у єдиний Універсум і Мультиверсум. Так, згідно вченю Махатм це є володіння менталодуховною енергією «внутрішньої людини», «суверенна воля» якої здатна «відкрити двері» у зовнішній світ. І вже там «явитись і вільно діяти», але тільки при умові, «що його тюремщик, зовнішня людина, буде повністю або частково паралізований» (28, с.71). Тоді «внутрішня людина» метафізично «виходить за сфери корисності «точних наук», заснованих на досвіді», а одночасно «входить в гармонію з метафізикою», де діє інша логіка іншої метареальності. Тому «сфера корисливості цих наук зупиняється для нас на зовнішній граничній межі фактів», а «внутрішня людина» здатна «оголити чудові складності її внутрішнього Я». Воно ніколи не є доступним для фізіології і навіть психології», бо *входить «у бездонний океан» власної менталодуховної суті та здійснює свою головну місію, а наша місія – це пірнати і приносити перли Істини на поверхню, або ж очищувати та опрацювати їх у науковій дорожності»* (виділено нами) [28, с.95,106]. Як це не прикро, але за висновком Махати, «з видимою людиною нам немає чого робити. Віддаляє нас тільки завеса, що скриває від очей профана те інше «Я», в еволюції котрого ми зацікавлені» [28, с.143]. Махатма Морія вчить, що «ви повинні рішуче віддвинути у сторону ваш особистий елемент,... і – на деякий час – навіть себе самого». А також всі зовнішні суспільні зв'язки, бо наявні «суспільні прив'язаності мають дуже малий вплив на любого істинного Адепта при виконанні ним свого обов'язку». Він може приходити навіть до «антипатії свого минулого Я» в суспільстві, тому що «внутрішня людина» починає «вбирати в себе весь рід людський і розглядати його в масі» та в загально-людських цінностях. При цьому у своїй зовнішній

«рупа» (формі фізичного тіла людини – ред.) ви «робите, що бажаєте, думаєте що бажаєте, але коли наслідки цих довільних дій стануть видимими на тілі зовнішньої людини (рупа)», то «тоді наш долг це помітити» і виправити на шляху «до досконалого адепства» [28, с.142-143]. Проблема тільки в тому, як *навчитись управляти ментало-ефірною енергією (синергією) інформаційно-квантового ефіру («ефірної субстанції» – квінтесенції) та операційно скерувати-направляти «квантовий ефір» (квеф) в якості каналу телепортації куди потрібно.* Найбільш надійний та реалізуємий шлях – це інтенційне опредмечення внутрішньо відкритого і виявленого знання в «екстенційно-реалізовані конструкції» створеного з квефу «третього суцього» (ефірного) – вже в «іноформах» висхідного «інтенційного задуму» та в потрібній програмно-здійсненій «реалізаційній екстенції» і ноо-буттєвісної екзистенції.

(6) Володіння «спільносуцими» знаннями в їх універсальній представленості» і з'єднаності в якості «єдиносущих» і «первосущих» знань та технологічне оперування ними. Це технології здійснення креативного синтезу через онтогносеологічне *опредмечення–розпредмечення і реальнісну трансформацію.* Це унікальна менталодуховна здатність до управління знаннями в їх когерентності або реальнісній «зміщеності» та синхронізованій інтенційно-екстенційній процесуальності, здатності до взаємопереходу внутрішньо-зовнішньої опредмеченості-розпредмеченості в нероздільності «єдиного знання». Саме з цим відбувається *перетворення «нементалізованого суцього» в екстенційно-менталізоване «третє суще»* як дійсносущє з його активною ментально-духовною екзистенцією в *єдиному ноо-знанні.* Воно й приймає характер нероздільного і *синтетичного суб'єкт-об'єктного знання, котре через інформаційно-ментальний квеф легко об'єктивується,* діючи «поза простору і часу» у вищому онтологічному вимірі. Це здійснюється через «сферну поле-речовину», коли внаслідок квеф-перетворення, преображення і трансформацію розвивається вміння матеріалізувати і «дематеріалізувати» предмети (через «ефірну субстанцію», квантовий і неквантовий «поле-ефір»).

Махатми можуть це робити як в дійсній реальності, так і «з власними тілами, з'являючись за бажанням в будь-якому місті планети» [29, с.96].

Як було показано раніше, це можна здійснювати через «паралельні квефи» і позачасово-поза-просторові квантово-ефірні перетворення. В йогічній «духовній практиці» це зветься «висвободження» під чим розуміється «виділення з фізичного тіла» («осмос»), після чого «тонке тіло йога відвідує різні плани буття». При цьому «просторові польоти і занурення в недра планети однаково доступні» йогу, бо йому не потрібні «фізичні апарати», бо «всі апарати заключені в ньому» [29, с.110]. Подібне здійснюється шляхом цілеспрямованих «вібрацій, генеруємих в просторі людською мислю» (в нас – це інформаційно-ментальні імпульси ІМІ), через «вібраційні впливи», котрі людина сприймає як «сильні почуття вібрацій» і навіть може «тремтіти під токами променів», сприймаючи «просторову енергію» поле-ефіру [29, с.142-143]. Ауробіндо вважає, що подібне може робити ментально високорозвинена «гностична людина», котра опанувала ментальними рівнями «надрозуму» і «понадрозуму» та може входити у «Трансцендентальне Буття». Така людина опанувала силами «динамічного духа», оволоділа «гармонійною злагодою знання» і тим досягла «найвищої та найгромаднішої могутності», здійснюючи космічну «ідентифікацію з Все-протяжністю» (16, с.367,369). Подібна «гностична людина» («гностолюдина») володіє якістю «гностосуб'єкта», що опанував езотеричним «тайнознанням» та ***вмінням перетворювати «суб'єктогнозіс» на «об'єктогнозіс»*** («реалогнозіс») Трансцендентального буття як складової частини Центральної реальності брахмана («брахманічний онтогнозіс» – скорочено «бог»). «Гностолюдина» як «гностосуб'єкт» здатна здійснювати метаморфози Мультиверсума в «паралельних реальностях» квантованого ефіру (квефа), а також здійснювати *креативні синтези, законоокладати синтезовані номоси і номології, креативно-синтезовані композитрони Універсума як «універсального онтогнозіса» (УРГ)*. Він і стає деміургічним «впорядкувальником», посередником і духовним з'єднувачем в єдиний ноо-

ургічний універсум всіх реальнісних утворень в «універсальне буття» *homo universalis*. Буттє-універсум також предстає в різних креативних синтезах та метаморфозах **Космо-ургічного буття «мультиверсійних реальностей»**, космонооса та єдинопольової мікро-макро-мега МММ-реальності. Тобто як **Єдиний Ноо-ургічний Універсум** в його нескінченному онтогностичному русі, куди можуть «входити-переходити» (у вищих онтологічних вимірах) Махатми, що володіють подібним тайнознанням як «**суб'єктогностичні металюди**» у своїй здатності до «чудових» онтогностичних метаморфоз. Оперування «тайнознанням» є ще одне «понадлюдське» духовно-творче «чудове вміння» Махатм.

(7) *Володіння «тайнознанням», що отримується з первісно «менталізованого суцього» та оперування цим тайним «знанням знання» за певними створеними для цього ноо-грамами і ноо-програмами здійснення і вдосконалення онтогностичного руху у його всезагальності і всеєдності.* Тут можуть бути використані самі різні підходи, методи і способи видобування і застосування подібного езотеричного тайнопізнання та «онтологізувати» його в самих різних реалізаціях і визаченнях. В нашому контексті до вірного розуміння і вирішення цієї проблеми підійшов Мераб Мамардашвілі. Він застосував метод (підхід, методологію) «стріли пізнання» у «феноменології подій знання». *Через ці феноменальні «знаневі події» як «епістемологічні феномени» (ред.) необхідно досліджувати «акти наукового пізнання», вивчаючи причини і «самопричини суцього» та їх представлення у відповідних «конфігураціях мислення і розуміння».* Для цього треба використати властивості «когітальної свідомості і продуктивної уяви» в «реальнісних первометафорічних здійсненнях синтезів». Це особливий рід **високорівневих трансцендентально-креативних синтезів** (ТКС), коли «реальність... трансцендентально входить в наш світ» [32, с.281, 290]. Тут немає нічого паранормального і це «нормальна трансценденція (чи транснатуральність) свободної дії», реальність, що: а) з одного боку, представляє собою «формальний топос» і «невербальне місце» з «ітераціями емпіричного... у

вимірі розуміння і смисла» в «мислячому природно-редуктивному (феноменальному) стані», б) з другого боку – це реальність, в котрій «у кожний даний момент ми маємо впорядковані конфігурації мислі і шляхи мислі в них», що предстають як «момент в знанні» і «події мислі». Ці «мисленеві події» складаються з «тверджень відносно впорядкованості деякого стану справ у світі» (у вигляді «формул», «законоподібних висказувань» тощо), що «не виводяться ніякими внутрішніми засобами», а є «непередбачуванні» як зовнішні «вільні явища чи зміни» і складають «безперервно зв'язуючу послідованість актів» [32, с.290, 292]. В основі подібного зв'язку лежить «духовний зв'язок людини зі світом», «почуття цілісності зі світом» і сприйняття цього як «космічного чуда порядку» [32, с.7]. Однак, щоб осмислити це «чудо», необхідно в людське розуміння вводити, за М.Мамардашвілі, такі поняття як «формо-сутність» (субстантив – ред), «індивіди – монади», «понадіндивіди», «психічні сили суб'єктів, що знаходяться у складній структурній єдності», «сферичний контініум «буття-свідомість», «ритми, що врівноважують (на межі) мисленеві неминучості», «активна присутність пізнаючої істоти у світі», «внутрішньо-монадний розвиток внутрі однієї пульсації» (інформаційно-квантового імпульса – ред.), «ритми монад-гармоній», онтологічне «тіло розуміння» та його «топологічний простір незалежної сингулярності» тощо [32, с.27-28]. Тобто в «тайнознання» та оперування ним входять ті феноменальні явища, що виходять за межі сенсорності людиним і не стали «людськими поняттями» в антропорозумінні та осмисляючі ці поняття мислення. І, що вкрай симптоматично, до них ни *«ефір»*, котрий і *«не володіє фізичними властивостями»*, а його появу *«можна зобразити так: мінус – це стан зжаття-розширення, а в плюс-станах – це розбігання в просторове далеке»*, що притамано тільки ефірному газу-квінтесенції (виділено нами). І далі: «мінус-стан розжався – і в чорних дірках виникає емередженція та упаковка нового досвіду (що йде до нас з безкінечності). Приходить в точку і колапсує тут». Подібним чином виникають ефірні «взаємодії зі змінюючимся матеріальним полем», з новими «умовами

продукування свідомості», польового вивільнення свідомості та вивільнення предметів» з виникненням того, що є «безкінечне, незамкнуте і не має єдиної системи виміру» [32, с.227]. Проте на засадах сучасних «технологій творчого мислення (М.І.Меєрович, Л.І.Шрагіна) можливо провести «вепольний аналіз (ВА)» (вещество-поле, скорочено «вепол» – по рос.) або «речовинно-польовий аналіз» ментально-матеріальних преображень у творчому мисленні [33, с.266-267]. У Дж.Редфілда це «поток енергії», що генерує «почуття любові до всього і вся» [31, с.96]. У Ст.Грофа – це «метафізичний вакуум», в якому відбувається «misterium tremendum суцього» («тайна, що ввергає у трепетність») [30, с.336-337]. «Тайнознання» і ментально-операційне управління ним відкривається на основі «методології наукової творчості» (А.С.Майданов). Це здатність представити його у «формі прогресивної поліваріантності» в певному «когнітивно-технологічному арсеналі» (практично-операційного знання – ред.) та у «багатомірності процесу пізнання», вища міра і вимір якого і є «тайнознання» [2, с. 224,276,359]. Подібна здібність і виявляється у махатм в якості *реальнісного «оперування суцим»*. А це дозволяє дати вищим «чудовим властивостям» махатм ще одне визначення.

(8) *Динамічно-активне визначення суцього як «активно-суцього»*. Тобто, здатного до поліваріантних актуалізацій, ідентифікацій, змін і трансформацій в різних «конструктивістських метаморфах». Ця динаміка коливається від статичного стану «рестінга» (спокою) суцього як деякої внутрішньої потенційності до «реалопроявлення» (в «активовану реальність»). *Або до виявлення зовнішньої тенсивності суцього (нормотенсивності) в модусі тієї чи іншої реальності в її активованому стані екзистенційної наявності*. Надалі реально «активоване суще» набуває все більшої якісної буттєвісної визначеності у наступній послідовності:

– буттєреальнісна визначеність суцього в «напруженій взаємодії» активно-тенсивного буття на різних його рівнях, в різних мірах і вимірах; за М.Мамардашвілі, це є перехід від трансцедентальних «абстракцій

впорядкованості буття або його хаотичності» до впорядкованої «буттєвизначеності» в його «перевності і безперевності, однорідності і неоднорідності», можливості визначення на основі «відношень «опису іззовні» об'єктів... реальності та їх «опису ізнутри» і т.д.» (34, с.262);

– буттєвісно-вітальна визначеність суцього у стані високої активності «вітально-силових напружень», що спонукають «оживленість буття» до рівнів самих різних морфологій і життєдайності; за Арістотелем, – це визначення буттєсуцього у його «активній здійсненості» через опредмечення життєвої енергії «ентелехії» і через вітальне «ентелехійне напруження», що концентрується в енергії «тенсивності здійснення» буття у його вітально-оживленому вигляді; це може бути природна віто-біосферна активність на основі різних «віто-елементів» природи – на Землі це «вуглецева біосфера», на інших планетах це може бути «кремнійова вітосфера», а у всьому космічному універсумі – ***універсальна «ефірна вітосфера»***;

– ментальна активність як надактивність у визначенні суцього в якості «менталосуцього» (на відміну від «нементалізованого» суцього); це є здатність до «самовідображення» суцього, здібності до самосприйняття і самовизначеності у певному самоусвідомленні і самоосмисленні; тому ментальність у древній філософії розуміється як «мисль», «сущий замисел» і «сущемисль», котра складається із ***замислу досягнення істини***, «чий замисел є істина», що розгортається в «атман-просторі» (15, с.90-91); ось чому мисль-ментальність це є певна реальність, «внутрішній атман», що виявляє себе ментально як «тонка частина» світореальності, і «ця тонка частина є весь цей світ, це – істина, це – атман» (15, с. 116-117);

– понадвисока активність у суб'єкт – об'єктній визначеності; тобто це визначеність при наявності «мислячої речовини» (мозок) і ментально-суб'єктних проявів за формулою Декарта «*cogito, ergo sum*»; це виникнення, за М.Мамардашвілі, «онтологічного простору мислі» або «Декартового простору»

вимірювальних координат, що предстає «винаходом розширених форм раціональної мислі та об'єктивного знання» (34, с.262).

– метаактивність суцього у визначенні пізнавальної діяльності, пізнання і метапізнання на основі пізнавальної активності і метаактивності; це **пізнавальна визначеність у знанні**, «когнітовизначеність» у розширенні «пізнавального простору» і науково-пізнавальної визначеності до метафізичного масштабу і виміру «пізнавального контініуму»;

– ноосферно-духовна визначеність через духовно-номіналізоване ствердження ноо-суб'єктів в їх ноо-духовній або «абсолютній активності»; тобто у з'єднанні всього суцього в їх первинному «актосі», «актосинергії», що самовизначає себе в ейдосах-первоейдосах суцього, в самій «ідеї суцього» та ідеї ідей, а саме – в можливості її суцщереалізації в «ноезисі» (онтичного) і реально-здійсненного (онтологічного);

– «координатна визначеність» в онтогносеологічній активності і «координатного з'єднання» суцього; всі модуси подібного визначення представлені у єдиному онтогносеологічному русі, котрий зобумовлює і визначає створення самих різних «квеф-реальностей» у їх незчислених модусах, мірах і вимірностях; але головна ознака онтогностичної понадактивності – це **метрично-координатне співпадання «топосів суцього»**, коли всі вони можуть бути репрезентовані в ментально-антропному визначенні і ноонауковому дискурсі, координатно фіксуються в «подвійному» та «потрійному» з'єднанні трьох координатних систем, (що раніше було показано), а саме:

1) **акто-координатна система АЕН (актос-ейдос-ноезис) «безумовно-суцього»** в його первинному стані «менталізованого суцього», тобто коли воно набуло «первовизначення» в актосутності зі здатністю «онторозгортання» в актореальності в первинній світлопредставленості як «світлової «світореальності»; в цьому стані «менталізоване суще» набуває своєї первинно визначаємої впорядкованості в абсолютнісній первосутності (актосі) та абсолютнісній первореальності (ноезисі) у своїй «впорядкованій здійсненості» як

«реалізованого ейдоса» в ентелехійній актоекзистенції; тобто подібна первинна «координатна впорядкованість» суцього в акто-координатній системі АКС АЕН виникає при переході менталізованого «загальносуцього» у «визначену сутність» як «номіналізовану актосутність», що розкривається-розгоратється-актуалізується в первореальності «сутнісного проявлення»; тоді це первореальнісне суще предстає як «номіналізована актореальність», котра має координатно-визначену систему АКС АЕН з відповідними координатними орт-векторами: Актос, що визначає духовну сутнісну синергію (по вертикальній координаті Y); Ейдос, що визначає первинні менталоїдеї («первоїдеї» по горизонтальній координаті X); Ноезіс, що визначає онтично-онтологічну первореальність, здатну переходити зі стану можливості в «існуюче суще» актоекзистенції у «безумовному просторі-часі» (безвідносному і «безумовному» просторі-часі з координатою Z) у 7-му онтологічному вимірі;

2) *субстанс-координатна система СКС ММС (ментал-морфе-субстантив) «відносного» та «умовно суцього»*; воно є «первопрограмованим сущим» (шляхом його «морфологізації» в польових «морфопакетах»), що «вторинно» реалізує себе (після «первинної акторальності») в субстанційній реальності протородових і протоприродних «морфосутностей» у відповідній морфо-координатній системі СКС ММС, а саме: Ментал, що визначає менталодуховну синергію трансформованого і «морфологізованого актоса» (по координаті Y); Морфе або первинні «морфоконфігурації» існуючого суцього, що переходить шляхом трансцензусу-трансформації з «аморфного» стану в морфологізовані фрактали, конфігурації і генералізовані композиції «морфополя» (по координаті X); Субстантив, що утворює морфо-субстанційну реальність з віртуальних фотонів, парсів (pursue – цілеспрямований програмуючий імпульс у співвідносності з квант-імпульсом і кварк-імпульсом), а також морфомонадної сіксесекції (гексаесенції) «6-го елемента» (по координаті Z) з умовно-відносним простором часу 6-го онтологічного виміру;

3) *мета-єдинореальнісна координатна система* (МЄРК), що фіксує і визначає дійсну ноо-реальність в координатах ОНЕ (онтос-ноезис-ентел) як автентичне нообуття (АНБ) у трансформативній єдинопольовій єдності актореальності, субстансреальності у складі безумовного, умовного і дійсного буття в об'єднаній координатній метасистемі МЄРКОНЕ-АНБ 4-5-го онтологічного виміру; а саме: Онтос – реальність дійсного ноо-буття (по координаті Z), Ноезис – онтологічно реалізована суб'єктно-об'єктна єдність буття (онтос) і мислення (ментал); Ентел – конструктивне здійснення-оживлення («ентелехія») автентичного ноо-буття (АНБ) в параметрах і за програмою даної конструкційної «моделі реалізації» з наявної сукупності ноосферних екзистенцій, програм та онтологічних проєктів; раніше була представлена як технологія складання і дешифрування Ноосферного проєкту (див. р.3) в координатній системі МЄРКОНЕ – АНБ для фізичної і тонкофізичної речовинно-польової МММ-реальності (на основі «єдиної теорії поля» Хевісайда-Ейнштейна-Фермі);

4) *операційно-конструктивне визначення суцього* в моделях, програмах і проєктах його комбінації-рекомбінації-креативного синтезу у «створене суще» і «креативно-продуковане суще»; виходячи з подібного визначення суцього в якості «конструкційно-суцього», «трансформативно-реконструктивного суцього» і «креативно-синтезованого суцього» (а не пасивно «існуючого суцього»), можна побачити і визначити можливість створення технологій, що набагато перевищують «нанотехнології» оперування атомними структурами (в наномасштабі 10^{-9} см). Це *«ноо-технології»* виходу на електронно-квантові технології «першого» реальнісного калібру з оперування електронами (субатомним мікросвітом) і квантово-польовими імпульсами (включаючи інформаційно-ментальні імпульси, ІМІ мозку) в терамасштабі 10^{-13} см – 10^{-17} сек, що є, вочевидь, «тератехнології» з подальшим виходом на «другий калібр» мікроральності, де розробляються:

– «квадротехнології» (тетратехнології) у з'єднанні субатомного і субелектронного світу (10^{-15} см) квантово-кваркового поля;

– здійснюється оперування внутрішньо-електроною кварковою структурою електронів шляхом її «комбінації-рекомбінації (в мікромасштабі 10^{-18} см) з виходом на «квінтотехнології» (пентатехнології);

– активне оперування та комбінування кварково-гауонними взаємодіями в поле–синергетичному режимі «понадтонкого» мікро-макро імпульсного інформаційного поля (10^{-21} см) та представленість подібного у «гексатехнологіях» (що входять на субстантивну реальність кодованих «техноцвітом» хромограм);

– дешифрування квантово-техноцвітних хромограм (субтензорних) та винайдення «септотехнологій» зв'язку реальності «другого калібру» (10^{-23} см – 10^{-27} сек) з «першокалібровочною реальністю (10^{-13} см – 10^{-17} сек) і з реальністю «третього калібру» (10^{-33} см – 10^{-43} сек);

– вихід на «октацьонні технології» (октатехнології), «нонацьонні технології» (нонатехнології) і «декацьонні технології» (декатехнології), а з цим оперування сущим в реальності «третього калібру» (10^{-33} см – 10^{-43} сек), включаючи режими «максимонної трансформації-з'єднання» сушого в єдинопольовій МММ-реальності всіх трьох «калібрів».

Надалі суще приймає невизначений для антропорозуму характер позасутнісного (понадсутнісного) існування субстантивів, «субстантивного сушого» у нефізичній представленості потенційних фракталів і морфоконфігурацій. В Ареопагітиках (Діонісія Ареопагіта, що виходив з ідей Прокла) це «не активоване» та «неопераційне» суще, що «відкриває мрак таємничого безмов'я, яке перевищує усілякий світ» (35, с.608). У своїй «повній невизначеності» («позасутнісній») воно є «причина всього» і предстає як «суща перевершуюча все» причина, котра має переважно «заперечувальні визначення», («апофатичні»), бо не має людського «із'яснення», а розуміється як «потаємність божа» (сокровение – по рос.) [35, с.608-609]. Однак подібну «втаємничену

сокровеність» все ж таки можна певним чином охарактеризувати у своїй «передвизначеності», а саме:

- це «суцця причина», котра не предстає як «деяке облишене сутності, чи життя, чи розуміння, чи ума», а «возводить нас за межі пізнання і за межі світу, на ту найвищу вершину, де нерозкладені («неразложимы» – по рос.), абсолютні і непреложні тайнства богослов'я відкривають мрак... безмов'я, що перевершує усякий світ» (і одночасно відкриває вхід в усі світи – ред.); тобто це, вочевидь, ще не *актуалізоване суще, котре антропоумоосяжне як трансцедентальне та «інтелігібельне суще», котре тільки ментально репрезентує себе у деякій потенційності і «неоперабельності»*;

- подібне «причиноносуцце» безтілесне, а тому має тільки апофатично-заперечувальні визначення бо воно «не має тіла, не має ні образу, ні обліку («лика» – по рос), ні якості, ні кількості, ні товщі», воно «не перебуває у просторі, незримо і нечуттєво, непочуваємо і не почуває» саме; тобто це «аперцептивне суцце», що не оперується тілесним досвідом і почуттями, а існує як деяка «суцця причина» і «каузальна первопрограма»;

- подібну «суццю причину» можна розглядати як «суццепрограму» своєї подальшої актуалізації і реалізації, коли «вона нічим не збурювана і не збентежена, а рівно не схвильована якими-небудь властивими речовинними станами [35, с.608]; тобто вона знаходиться у неречовинному стані «самозбереження», як потенційоване і «законсервоване суще», котре «не вступає в реакцію» і не взаємодіє з іншим суццим, знаходиться «в собі» і направлене лише на себе і тому є ірреактивне «саме-в-собі-суцце»;

- це таке «ірреактивне суцце», котре орієнтоване на самозбереження і «каузальне резервування» всього існуючого та потенційованого суццого, що має вже певну морфосубстантивність і «протовітальність»; з причин «ірреактивності», «самопоглинаємості» та «рестінгової інертності» подібне «суцце-в-собі» «не є перетворення, розпад, ділення, облишення, поточність та інші почуттєві стани і не підвладне їм», але в той же час «воно не облишено

сили,... і світло його не відчуває «недостатку» [35, с.608-609]; тобто подібне іррактивне «причинносуцце» є «нефізичне суцце», *котре фізично не взаємодіє і визначає себе як деяка нефізична сила і нефізичне світло, що не оперується через фізичні параметри антропощуттів*; це стан повного стазису і незбуреності бо «воно нерухоме, і не рухається», але одночасно і «не перебуває у стані спокою», а тому в цьому сенсі «не володіє силою (руху й спокою – ред.) і саме не є силою, ні світлом»; в подібному розумінні це є «ідеальна сила», що представлена як «ідеальне світло»;

- з цієї причини подібне суцце актуально «не володіє життям і саме не є життям», а тому *представлене у фізичному сенсі як «невітальна сила», «невіталізоване суцце», але котре має «протовітальний потенціал» в нефізичній проявленості, без життєвої сутності і життєвої часової протяжності*: «воно не є сутність, ні вічність, ні час», тобто це – «невітальне» і «несутнісне» суцце без часо-просторої детермінації, що визначається тільки у власній «суццй екзистенції» в деякій ідеально-світловій силі «достанційності» (субстанційності) і «абсолютнісної непреложності», а тому оперується тільки в еманції власних «суццо-екзистенційних сил» самозбереження, самоврівноваження і самостабілізації;

- подібне суцце для антропорозуму фактично предстає «ментально несущим» у тому сенсі, що до нього «неможливо здійснити дотик мислю», а тому вона «не є знання, ні істина, не царство, ні мудрість, ні єдине, ні єдність, ні божественість» [35, с.609]; тобто це не тільки *суццо «іншоментальність», але й «позаментальність» та «позаєдність» в ментальності і в мудрості, що може розумітись як деяке «брахманічне суцце», його можна інтерпретувати як «брахмасуцце» «брахманічно первоутворення суццо» як деякого «брахмацентру», центроспрямуючої «брахмаверсійності»; це є **Первосуццй Брахмаверс**, що предстає як «творець всього і охоронець світу», а також як деяке «вище – або те (знання), за яким пізнається непромінальне» (непреходящее – по рос.) і котре закрите для людини [15, с.239]; проте ще з древнього «вищого*

знання» подібне відомо як сущий «атман усередині тіла» людини, котрий «зіставляється із світла і чистоти, досягається істиною, тапасом (духовними стараннями – ред.), вірним знанням і постійною помірністю» (воздержанністю – ред.); в подібному сенсі він є **«сущий атман» або «атман – суще»**, котрий *представляє собою незриму «внутрішню», «імманентну людину», про яку пересічна людина (і навіть науково просвічений су'б'єкт) практично нічого не знають і навіть уявити не можуть, бо подібне «не дано» ні в почуттях, ні в мисленні*; а тому визначення «суще-атмана» здійснюється тільки через ведичні «духовні практики» з досяганням «атман-чутливості», коли атман предстає «тонше тонкого», «світить далі далекого і все ж близько», «знаходиться в потайнику серця», виявляється як надзвичайно «тонкий атман»; його можна зрозуміти тільки ментально, через мислення, безпосередньо через розум, в якому прани перебувають, перетворюючи його на **«пранічний розум»** (ред.); він має п'ять (різних) обліків, внаслідок чого **«всі мислі людей проникнуті пранами», і ця «мисль чиста, і світиться цей атман»** (виділено нами) [15, с.243];

● **суще як «духосуще»**; в такому модусі сущого воно не є «божественість і не благодать», і навіть «не дух у тому сенсі, як ми «його знаємо», бо подібне «духосуще» виконує зовсім іншу функцію та предстає як «духовний функціонал» свого здійснення, спричинення і забезпечення, а саме:

– «духосуще» у своєму духовному модусі «не приналежить до не-сущого і також і до сущого», бо «ніщо з сущого не може його пізнати, яким воно є, як і воно також не може пізнати речі, якими вони є» [35, с.609]; тобто це деяке «ноуменальне духосуще», що як деяка даність і дійсність у відкрити реальність «не відкривається»;

– подібне «ноуменальне духосуще» знаходиться «саме-в-собі» і тому «не має розуміння, імені, пізнання»; воно «і не істина», тому що «відносно неї неможливе ні полагання, ні заперечення», а тому подібне «духосуще» є принципово «невизначаємим» у своїй «антиномії» (в розумінні «антиномії чистого розуму» І.Канта); тобто це «антиномічна невизначеність» духосущого «в поняттях»;

– духосуще «не темрява і не світло» і, таким чином, духосуще не перебуває в реальності і саме «не є реальна даність»; це «позареальнісне духосуще», котре репрезентує себе «як досконала і єдина причина всього, що перевершує всяке заперечення як... повна відстороненість від усіх речей, як суще над всім» буттєвісно існуючим і не існуючим (35, с.609); тобто це каузально-зв'язуюче «причинносуще» з певним «духосущим функціоналом» зв'язування-об'єднання всього сущого і не-сущого в певній динаміці «реалотворення» і «розгортання» впорядкованих буттереальностей; в такому розумінні воно предстає як *«конекційне духосуще»*, що забезпечує універсальний «духовний зв'язок» та певну «духовну детермінацію» всього існуючого;

– подібне каузально-зв'язуюче, «конекційне причинносуще» у своєму основному «духосущому функціоналі» конструкційно «розгортається – креатує» у дві метасистеми (МС): це (1) «брахман-онтогнозис» (МС «БОГ») єдиного Універсума (в котрий антропосутність може «входити» через людський «духовний атман» і ПарамАтман-Брахман); (2) це «універсальна реалогностична реальність» (МС «УРГ») у складі багатьох Універсів як Мультиверсів, з'єднаних духовно-ургічним механізмом «деміургічного регулювання» онтологічного співіснування всього сущого на духовносущій основі.

Таким чином, «духосуще», не маючи відповідного сутнісно-реальнісного вираження, має у філософсько-ноонауковому аспекті причинно-зв'язуюче, конекційне, каузально-функціональне визначення в якості *«духовно-зв'язуючого функціонала»*. В подібній визначеності в ньому виявляється *здатність до «духовної конекції»* всього сущого і не-сущого, їх *«оживлення» і «менталізація»* через *духовно-креативні синтези і переходи не-сущого в суще, а сущого – в «оживлене» і «менталізоване» активносуще в його самих різних конфігураціях і конструктивно-збалансованих реальнісних побудовах*. Піфагор вважав, що у первинній «математичній визначеності» це є *«монада»* або єдина «першпочаткова ментальність», нерозділене єдине і цілісне «менталосуще» у його «перводаності» або «як воно є» у своїй внутрішній єдності. Розділена

монада на «двоїстість» є «діада» з числовим вираженням «два». В діаді виявляється другий «початок суцього», а саме – природно-реальнісний, коли ті чи інші «роди суцього» набувають характеру «бути-при-роді», приймають модус «при-родного буття» в «реальності суцього» як природної предметності. «Тріада» розкриває «троїстність» суцього як «розділеність» і єдність ментального (менталосуцього), природного (природосуцього) і 3-го «антропного початку» (антропосуцього). В тріаді (число 3) представлена **«первинна рівновісність суцього через «антропопочаток»**, в котрому проявляються, за Піфагором, *антропоякості миролюбства, прихильності, дружби, справедливості, розсудливості, помірності* тощо. Хоча подібні «добрі якості» виявляються через розділену «троїстність», вони є вираженням нерозділеного монадного «вищого духу», його вічної і безсмертної якості, безкінечно-вічного перебуванн у світі, що буттєвісно фіксується у людській душі. Вона має форму схожу з тілом і є «легкою колісницею», що «несе безсмертний дух у сфери досконалості або випробувань» [36, с.26-27]. «Велика тетрада» (число 4) математично визначає «правила управління» через *пізнання суцього як «світу реальності»*, а тоді це є управління «реалосуцим» через пізнання «реальності суцього» *антропоментальністю*. З числової величини «тетради» відбувається постійне «розширення» пізнавального процесу зі ступені на ступень, піднімаючись з 4-ої до 7-ої найвищої ступені пізнання. Це здійснюється шляхом задіяння духовно-ментальних сил в почуттєвому пізнанні (число 4), пізнання через силу думки (умоосяжне пізнання – число 5), пізнання через знання (число 6). За нашою концепцією, подібна здатність розвивається до рівня здійснення гносеологічно-реальнісних «перетворення знання» у вимірі осягання «логосу Всесвіту» (на 7-й ступіні). А надалі з 7-ї до 10-ї ступені ($7 \div 10$) антропорозум може здійснювати «абсолютнісне пізнання і осягати «початок Абсолюту» в процесі «ноуменального пізнання» [37, с.172, 181].

«Пентада» (число 5) символізує п'яту ступінь пізнання суцього і його визначення як «п'ятого елементу» і «квінтесенції» матеріального буття

світореальності. В геометричній пентаграмі «пентада» визначає ефірно-буттєвісний зв'язок і єднання 5-ти елементів, що виникають-утворюються з сущого. Вони дають на основі почуттєвого пізнання світ, здоров'я і життя (вітальність), зберігають життєвість і *розвивають здатність онтологічної «проникливості людини у світ» через ефір або «силу вітальності»*. А з цим – скріплюють взаємодію людини зі світом (через «ефірну екзистенційність»), дозволяють людині опанувати матеріальним початком світу через силу ментальності і розуму. На цій основі відкривається можливість оволодіти і «перемогти» матеріальне шляхом його почуттєво-ментального пізнання, досягти матеріального вдосконалення дійсності через боротьбу вищого і «піднесеного» сущого в абсолютнісному пізнанні «нижчого» сущого як грубоматеріального [6, с.142-143].

«Гексада» (число 6) визначає шосту ступінь пізнання сущого, що дозволяє на основі умоосяжного пізнання *осягнути субстанційну реальність, субстантиви сущого як «протороди», котрі творять світ з «гексаесенції» сущого, а антропосутність («антропо-гексаесенція») – виявляє «гексазнання» через пізнання. У Платона – це «морфе», знання «гексаморфи» як «активної форми» сущого, «морфознання», що набуває вигляд матеріальних речей. В «гексаді» як «шостому елементі» сущого в субстанційно-морфопольових і ментально-неопредмечених формах субстантиви знаходять свій «умовний простір-час» (ПЧ) у потенційно-відносному стані. Це умовний і відносний, а також «єдиний П-Ч», котрий, за теорією відносності А.Енштейна, стає ральною дійсністю у природному бутті, приймає актуалізовано-дійсний, «об'єктивний» характер відповідно до людської здібності оптичного «телескопування» дійсності сущого через свої почуттєві «природно-оптичні лінзи» [5, с. 466-467].*

«Септада» (число 7) визначає сьому ступінь пізнання сущого. Воно здійснюється у сьомому онтологічному вимірі «сущепредставленості» як «пізнавального духу» («духоментала») в його «абсолютнісному значенні». Сущє представлено у модусі «7-го первоелемента» або «септоесенції», що репрезентує

себе у «первореальності» і «первосутності» як сингулярність, або «сингли» і ноумени речей. Це також платонівська «продуктивна» первоідея – «ейдос», що самопродукує суще в первоначалах духовного «актоса» як «онтичних протопроектів» можливих і «онтологічно здійснених» світів за відповідними «первопрограмами» їх буттєвісного існування. **«Октада»** (число 8) або «октава», котра визначає *гармонійне пізнання у його вищому «абсолютнісному вимірі» – вже як суто духовне пізнання «духовносуцього» у його власному «духовно-зв'язуючому функціоналі»*. Це духовно-вище і духовно-зв'язуюче пізнання *здійснюється в тензорах «духовного напруження» і духовного «зв'язування» всього менталізованого і нементалізованого суцього*. «Подібне «духонапруження» в антропосутності («октосутності») утворюється через духовний тензор рівновекторних інтенцій (духовно-актичного вектор-поля) в духоменталі ноо-суб'єкта, котрий здатний підніматись на «окторівень» пізнання (восьмий) у функціоналі тензора духовного напруження.

Еннеада» (число 9) визначає суще в розумінні «первинності Абсолюту» і «всеєдності Абсолюту», що досягається в *«нональонному пізнанні»*, *«нонапізнанні»*. В «еннеаді» здійснюється перехід від первинних «нонаутворень» Абсолюту («ейдосів», актичних первоначал, «актосів» і актосутностей) до безумовних визначень «актореальності». Її можна *представити в реально існуючому «актосуцшому», що стає наявним і «визначеним» у світлі і в «світі первореальності», представленій в якості первинної «світореальності абсолютнісних значень» як вічної і непромінальної у своїй сталості і понадсталості, понадстійкої та усталено-гармонійної даності у її безумовній визначеності як «безумовної суцеданості»*. Але такої суцеданості актосуцшого, котре ще не прийняло найвищих «абсолютнісних значень» як первоначал для всіх можливих і здійснених світів (нижчої вимірності). В самій «еннеаді» ці «абсолютнісні значення» ще не мають з причини гармонійно-збалансованої однорідності суцього, де ще відсутні його рівневої градації й вимірності. А саме: «вищого-нижчого» та інформаційно-

бітових значеневих оцінок («да» або «ні»), проте є «оціночні кубіти» (тетрабіти, пентабіти тощо), котрі можуть приймати будь-які визначеності. Наприклад, у математичному ряді «цифрової безкінечності», коли суще просто «номерується». «Еннеада» в цьому сенсі є «останнє число» у визначенні сущого, що одночасно стало вищим «означеним числом».

«Декада» (число 10) у цьому співвідношенні предстає як «універсальне число» або «закінчене пізнання» сущого у його симфонічності, духовній симфонії-апофеозі у розумінні і представленості всеосяжної єдності «сущеіснуючого» (і неіснуючого), тобто від його монадного первовизначення (у нероздільності і цілісності – число 1) до «останнього всевизначення» у «еннеаді» (число 9) і «закінченого значення» в «декаді» як «закінченого пізнання» (число «нуль-пізнання») [6, с.145]. В цьому сенсі в «декаді» пізнання «закінчується» (для «дека-антропосутності») і починається його кодування з представлення числа 10 як «бітовий код» 1 – 0 (де числа 1 – це «да», а «0 – ні» або невизначеність). У безкінечному числовому ряді це «двоїсте кодування» в альтернативно-бітових значеннях «да – ні» переходить у смислове «тетракодування» в семантичних значеннях цінності. Тобто «ціннісного знання» – «да», неціннісне (безглуздо-несмислове) знання – «ні» з виникненням «бібітової оцінки-значення». А саме: об'єктивно-наукове знання – «да», необ'єктивне-неістинне знання (ненаукове) – «ні», семантично-смислове (ціннісне) знання – «да» і безглузде (неціннісне) знання – «ні». Двоїстість біта (2^1) перетворюється на тетричність бібіта (2^2) з 4-х значною логікою і 4-ма означеннями сущого. З них 2 визначення є вірними, хоча й в різних аспектах: одне – в науковому, друге – в ціннісно-смиловому. З введенням «семіотично-безперервної логіки» бібіт (2^2) перетворюється на «кубіт» (2^3) з 8-и значною логікою і чотирма вірними визначеннями сущого: науковим, семантичним (інформаційно-семантичний паттерн – ІСП), семіотичним (інформаційно-семіотичний імпрінт-ІСІ), світоглядним визначенням (інформаційно-світоглядна матриця – ІСМ). Подібний «дуалізм-тріалізм-тетралізм», як видно, цілком

можливий в семантично-дискретному, семіотично-континуальному і світоглядно-холістичному відношеннях, якщо це визначення здійснюється у різних онтологічних вимірах та застосовується для гносеологічно-різновимірного знання. Надалі подібні визначення здійснюється за «квадрологікою», а саме – в «квадробітах» з 16-и значеннями (2^4), в «пентабітах» (з 32-ма значеннями 2^5), «гексалогікою» (64 значення 2^6) і так далі (що далі буде показано).

З цим фундаментальний «креативний синтез» суцього з переходом його невизначеного стану у визначеність завершується. Подібна «визначеність» набуває все більш високої «розрішуючої здатності», чіткості, проясненості і «ментальної ясності» (ясномислення), «якісної визначеності» змісту і якості, «реальнісної явності» і «координатної визначеності». З цим відкривається онтологічна можливість здійснення *креативного синтезу у «духовну якість» суцього, в дух, духовне пізнання і духовне знання*, що корінним чином відрізняється від раціоналізованого інтелектуального пізнання (в стандартах «наукової раціональності») і по суті є духовно «позаінтелектуальним» і «позараціональним» пізнанням. Це духовне пізнання, що *здійснюється в інтенціональних тензорах «духовних напружень», в напружених тензорах духовно-творчих синтезів зі створенням «духовно-зв'язуючих функціоналів» суцього – вже як «духовносуцього»*. Це такий менталодуховний креативний синтез (МДКС), що відбувається з включенням «духовних есенцій» і духовних антропосутностей в трансформативні переходи (періодично-фазові ПФ-синергопереходи) первоелементів: квінтесенції ефіру (5-й вимір), гексаесенції субстантива як «віртуального ефіру» субстантивної реальності 6-й вимір), септосенції актоса абсолютної первореальності (7-й вимір). МДКС можна визначити як *ноо-духовне пізнання в спірітуальних тензорах знань і «духовних напружень»*, що потребує відповідного спірітуального тензорного аналізу і тензометрії локальних «духовних напружень». В онтологічному вимірі нашого світу – це «первоелементна база» квінтесенції як «5-го елемента» або ефіру. В

МДКС він представлений як квінтесенція «духовного ефіру» («дуеф») і «ментального ефіру» («меєф»), що є різновидами «квантового ефіру» (квера). Їх «тензо-характеристики» і параметри цілком можливо виявити і зафіксувати на засадах ноонауки. Наприклад, шляхом виявлення і детектування тонких «ефіроенергій» малих сил і витончених «ефіросинергій» понадмалих (понадслабких) сил в їх квантово-польовому вираженні, квантово-імпульсних діях і взаємодіях. Подібне може бути зафіксовано навіть *через тензодатчики інформаційно-ментальних імпульсів (ІМІ) головного мозку, що представлено в енцефалограмах збудження мозкової кори і фронтисис мозку в різних нейрорежимах резонування ІМІ в потоках нейроімпульсів різної сили ментально-тензорних напружень*. Однак, щоб подібне здійснити, необхідно розроблення відповідної інноваційної методології та епістемології на засадах ноо-науки. На цій основі тоді й стає можлива подальша розробка відповідних *ноо-технологій та операційних ноо-конструкційних систем, ноо-систем, як ноо-реалогнозисів понадактивного знання в його суб'єкт-об'єктному з'єднанні*. Однак для цього необхідне проведення інноваційних наукових досліджень, створення ноо-програм і технологічних ноо-проектів розвитку космоноосферного вищого ноо-буття людського соціуму як перспективної космоцивілізації. Подібне і представлено у другій частині даної монографії, де розробляється інноваційна методологія і ноо-епістемологія зросту знаць за науково-дослідними програмами і за створеним ноосферним проектом.

Використана література (до р.4)

1. Ясперс К. Всемирная история философии. – СПб: Наука, 2000 – 271с.
2. Майданов А.С.Методология научного творчества. – М.: Изд.: ЛКИ, 2008 – 512с.
3. Переслегин С. Новые карты будущего или Анти-рэнд. – М.: АСТ, СПб: Terra Fantastica, 2009 – 701с.
4. Агацци Э. Переосмысление философии// Вопросы философии. – 2009, – №1. – с.40-52.

5. Капіца В.Ф. Онтологічні виміри буття і філософія онтогенезису. Онтологія ноонауки. – Кривий Ріг: Видав.центр, 2012 – 491с.
6. Капіца В.Ф. Філософія буття і онтологія ноонауки. Книга 3. – Кривий Ріг: Видав.центр, 2015 – 783с.
7. Капіца В.Ф. Гносеологія ноогенезису знання і філософія ноонауки. Книга 2. – Кривий Ріг: Видав.центр, 2012 – 372с.
8. Краткий очерк истории философии (Под ред. М.Т.Иовчука, Т.И.Ойзермана, И.Я.Щипанова). – М.: Мысль, 1967 – 790с.
9. Історія філософії (Під ред. В.І.Ярошовця, І.В.Бичко та ін.). – К.: Парапан, 2002, – 774с.
10. Агни-Йога. Учение живой этики. Т.2. – М.: ЭКСМО-ПРЕСС, 2002 – 1184с.
11. Ясперс К. Психологія світоглядів. – К.: «Юніверс», 2009 – 464с.
12. Ясперс К. Смысл и назначение истории. – М.: Издат.полит.лит.,1991 – 527с.
13. Капіца В.Ф. Світоглядна культура і ноосферне світорозуміння. Книга 3. – Кривий Ріг: Видав.центр, 2013 – 592с.
14. Чопра Д.,Млодинов Л.Война мировоззрений. – М.: Изд. «София», 2012 – 320с.
15. Древнеиндийская философия. Начальный период. (Подготовка текстов В.В.Бродова), – М.: Мысль, 1072 – 271с.
16. Интегральная йога шри Ауробиндо (Редактор Н.И.Дорофеев). – М.: «Никос», 1992 – 396с.
17. Рой М. История индийской философии. – М.: Изд.иностр.лит., 1958 – 548с.
18. Радхакришнан С. Индийская философия в 2-х томах. Т.1. М.: «Миф», 1993 – 623с.
19. Назаретян А.Г. Нелинейное будущее. Мегаисторические, синергетические и культурно-психологические предписания глобального прогнозирования. – М.: Кн.дом «ЛИБРИКОМ», 2013 – 437с.
20. Савченко Д.Н. Креатология. Число. Гармония. Метафизика света. Т.ІІ. – СПб: Алетейя, 2012 – 460с.
21. Сартр Ж.-П. Буття і ніщо. – К.: «Основи», 2001 – 854с.

22. Неопределенности соотношения//Философская энциклопедия. Т.4. – М.: «Сов.энциклопедия», 1967 – 591с.
23. Круглов А.Н. Трансцендентальное единство апперцепции//Энциклопедия эпистемологии и философии науки. Книга 2. – М.: Изд. КАНОН ПЛЮС, 2009 – 1248с.
24. Васильев В.В. Трансцендентальное единство апперцепции//Новая философская энциклопедия. – В 4-х томах (Руков. проекта В.С.Степин, Г.Ю.Семагин). Т.4. – М.: Мысль, 2010 – 736с.
25. Новая философская энциклопедия. В 4-х томах. Т.3 – М.: Мысль, 2010 – 736с.
26. Вандишев В.М. Філософія. К.: Кондор, 2006 – 474с.
27. Савченко Д.Н. Креатология. Методологические основания и модели. Том 1. – СПб: Рециклинг, 2010 – 512с.
28. Философские афоризмы Махатм. – М.: Экалло, 2012 – 352с.
29. Шамбала – это не миф (автор – составитель Н.Е.Ковалева) – М.: РИПОЛ КЛАССИК, 2013 – 464с.
30. Гроф Ст. Психология будущего. – М.: Изд-во АСТ и института трансперсональной психологии, 2003 – 458с.
31. Редфилд Джеймс. Тайна Шамбалы. – М.: АСТ, 2003 – 300с.
32. Мамардашвили М.К. Стрела времени. набросок естественно-исторической гносеологии. – М.: Школа «Языки русской культуры», 1996 – 303с.
33. Меерович М.И., Шрагина Л.И. Технология творческого мышления. – Мн.: Харвест, М.: АСТ, 2000 – 432с.
34. Мамардашвили М.К. Формы и содержание мышления. – СПб: Азбука. Атикиус, 2011 – 288с.
35. Антология мировой философии. В 4-х томах. Философия древности средневековья. Т.1, Ч.2, – М.: Мысль, 1969 – 936с.
36. Гоголицын Ю.М. Тайные учителя человечества. – СПб: Питер, 2006. – 304с.
37. Капіца В.Ф. Гносеологічні пертворення знання і ноуменальне пізнання. – Кривий ріг: Видав.центр, 2011 – 387с.

ЧАСТИНА II. ІННОВАЦІЙНА МЕТОДОЛОГІЯ І НОО-ЕПІСТЕМОЛОГІЯ ЗРОСТУ ЗНАНЬ ЗА НООСФЕРНИМ ПРОЕКТОМ І НАУКОВИМИ ДОСЛІДНИМИ ПРОГРАМАМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТНИХ РОЗРОБОК

Розділ 5. Ментало-духовний креативний синтез (МДКС) у високорівневу ноосферну свідомість, багатомірне ноо-мислення і вищевимірне ноо-пізнання

5.1. Понятійні конструктори номіналізованих духопроявлень в ментально-напружених модуляціях тензометричних ноосів

Контент: репрезентація ментало-духовного креативного синтезу (МДКС) в понятійних конструкторах номіналізовано-визначених духопроявлень як ментально-напружених модуляцій унормованих тензометричних ноосів духовної свідомості і номосів ноо-знання

Позараціональність духовного пізнання і духовно-креативних синтезів розуміється переважно в морально-етичному і почуттєвому сенсі. Так, у своїх «Теологічних трактатах» Августин Блажений уявляв етичний зміст поняття «добро» як «безполу мислячу субстанцію і називає її Монадою», представляв монаду як деяку вихідну досконалість у своїй нерозділеності, етичній цільності і позитивності. Тоді «зло» у відповідному порівнянні – «це Двоїца», тому що вона розділяє цілісність монади, робить світ недосконалим, перетворює його «на світ, як двоїсте породження добра і зла», несе в собі «етичні настрої», в основу яких кладеться «песимізм», «роздвоєння, непримирима і вічна ворожнеча... до всього існуючого» [1, с.702,704]. За коментарем Є.Н.Трубецького до трактатів Августина Блаженого, на подібній світоглядній позиції сформувалось все «світоспоглядання блаженого Августина», бо він не розумів «діалектичного характеру системи», світобудови в основу якої покладена єдність протилежностей, і він не бачив сумісності природознавчих поглядів і духовності. Дух – це визначальна цілісність і саме «Він – Початок» і як «Світ духовний» постійно «просвічує людину» і «творює примудрість» [1, с.320, 331]. Тобто духовність і духовне пізнання не має кількісного і формалізовано-математичного

вираження, бо це неділима і визначально цілісна «духовна якість». В інтелектуально-раціоналізованому пізнанні такого роду духовну якість можна визначити, як раніше показувалось, тільки в *каузально-зв'язувальній «первопричинній» представленості, в каузально-детермінуючій «первопочатковості» і «первоначальності» мислі і менталізованого суцього.* Менталосуце виявляє себе саме подібним чином завдяки «духовно-зв'язуючому функціоналу», «духовній коннекції» *всього суцього в єдине ціле і всезагальну гармонійну цілісність.*

Тому дух і всі спірітуальні проявлення необхідно осягати в аспекті «зв'язуючого начала», котре через *креативні синтези «духовного зв'язування»* приймає різні «якісні номіналізації» духовних коннекцій у вигляді тих чи інших *духовно-зв'язуючих функціоналів суцього (ДЗФС).* Вони мають певну каузальну спрямованість і синергетичну тенсивність духовно-тензорного напруження, що вимірюється в «духовних тензорах». Це такі якісні «духовні значення» і «визначеності духа» (через духовно-зв'язуючі функціонали ДЗФС), котрі в даному контексті треба осягати як пов'язаність «духовних начал» з ментальністю, бо сам «ментал» з'являється в разі «каузальної дії» ДЗФС. Тобто «ментал» виникає як «духовний продукт» в якості «духоментала», котрий надалі діє по цьому «духовному вектору» – проява ментальності, мислення, інтелекту, раціональності, розсудливості, понятійності тощо. Тому *духоментальний функціонал (ДМФ),* переходячи з космосферного рівня в природно-буттєвісну площину антропоіснування, маніфестує себе актуалізовано в креативно-духовних синтезах духовних ефіроесенцій («дуефах») та ментальних ефіроесенцій («меефах»). А саме – в квантово-ефірних проявленнях («квефах») ефіроенергій «5-го елемента» (квінтесенції) у відповідних «духоментальних функціоналах» (ДМФ) каузального «зв'язування суцього». В подібних «сущезв'язуваннях» та виниклих «сущезв'язках» і можна зафіксувати «духопроявлення» в певній «духовній якості» *дусфів, котра визначається згідно основній направленості «духовної дії» ДЗФС вже в якості етично*

номіналізованого (ЕН) духоментального функціонала (ЕН-ДМФ) або «авторферентивного духа» і духоментала (АРД і АРДМ). Подібна «семантика духа» може бути представлена у відповідному семіотичному імпрінті:

ДЗФС \implies ДМФ \implies ЕН/ДМФ \implies АРД (АРДМ)

Цей «нераціоналізований» етично-почуттєвий і «авторферентний дух» (духоментал) у своїй буттєво-природній «явленості» маніфестує себе самим різним чином, але насамперед, як «дух пізнавальний».

Дух пізнавальний предстає а в світоглядно-світорозумовому значені як **Дух осягаючий**. Він спрямовує, авторферентує і номіналізує креативний синтез у напрямі духовного знання і пізнання. Його головна духовна авторференція – це АРД пошука (авторференція духа), дослідження, каузальності знання і детермінації істини. Тому загальна «семантика Пізнавального Духа» (ПД) – це «ПД-тензор» каузальності знання і пізнання (ПД-КЗП). А «семантика духа» в запису інформаційно-семіотичного імпрінта (ІСП) представлена у таких основних означеннях:

◆ **духозв'язуючий функціонал суцього** – це ДЗФС каузального «зв'язування» через знання і пізнання, їх об'єднання-інтеграції як «стріли пізнання» (М.Мамардашвілі) в єдинозв'язуюче каузальне знання» (ДЗФС – ЄЗКЗ);

◆ **направленість і функціонально-пізнавальна зорієнтованість «духоментального функціонала» (ДМФ)** – це ДМФ сфери пізнання, ноосфери і ноо-пізнання (ДМФ-НООП);

◆ **етична номіналізація (ЕН) духовного пізнання** в духоментальному функціоналі (ДМФ) – це ЕН/ДМФ за безумовними і найвищими, «трансцедентальними морально-етичними нормами (ЕН/ДМФ-ТМЕН) розуму» і науковими критеріями пізнавальної діяльності;

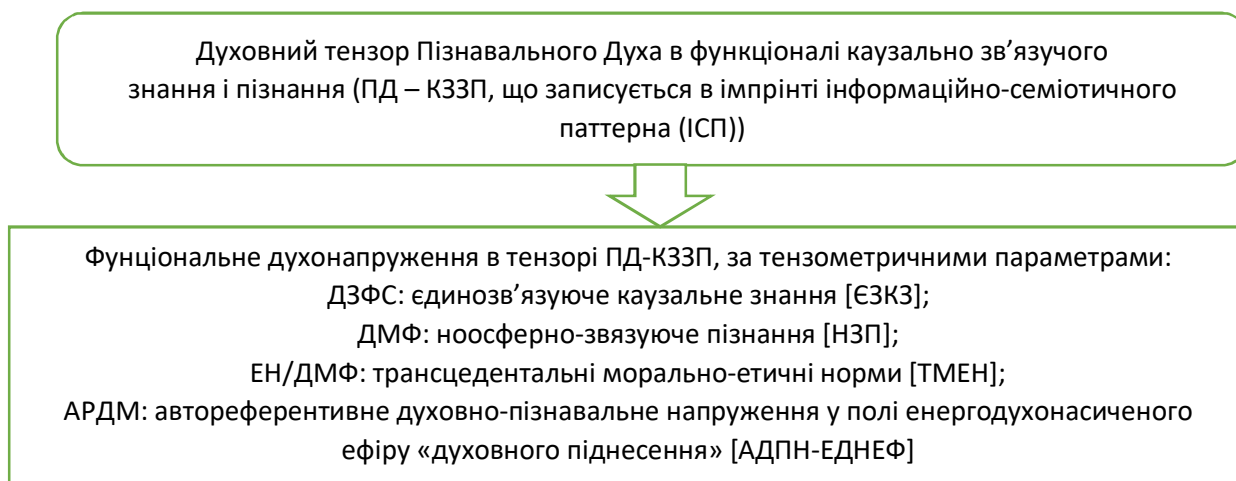
◆ **енергія і синергія функціонування «пізнавального Духа»** – це «дуеф квінтесенція», енергодухонасичений ефір (ЕДНЕФ) котрий квантований в

тензорах квефа («квантованого ефіру») або духовно-пізнавального напруження (ДПН) в АРДМ-устремлінні [АРДМ – ДПН/ЕДНЕФ];

◆ **«духонаповнення» функціоналів ДЗФС і ДМФ**; після такої «духовної сатурації» пізнавальний дух предстає як квантований у власних пізнавальних тензорах квефа, а саме – це «ПД-квеф» з відповідним контент-функціоналом: Дух творчий, «дослідницький Дух», «Дух відкриття» або новаторський Дух, «ведичний Дух», «науковий Дух» тощо.

Таким чином, **«духовний тензор» Пізнавального Духа, «ПД-тензор» енергетичного «духонапруження» в пізнанні**, що зобумовлює креативний «синтез духа» і творення нового знання, має вигляд, представлений на понятійній конструкторній ПКГ– 1.

Понятійна конструкторна ПКГ - 1

Духовна «нерациональність» пізнавального Духа представлена його безпосередньою інтенціональністю і духовно-інтуїтивним початком безпосереднього «бачення» істини, її «відкриття» і «розкриття» без всякої логістики і раціорозсуджень, а через «потік інтуїції» і «потік інтенції». Тому *«Дух пізнавальний» може бути співставлений з інтуїцією та ірраціональним інтуїтивним мисленням, а найбільше і найближче – з духовно-творчою інтуїцією, інтуїтивним «потокем свідомості» з самовідображенням суцього в духоменталі.* Подібне, як раніше було показано, репрезентує себе в потоці

«інтенційно-ментальних імпульсів» («потік ІМІ»), котрі в інтуїтивних актах когнітивно розпізнаються і таксономуються як: первинні або висхідні ідеї («ейдоси»), мислі і мислеформи («морфе»), інтуїтивні істини, ментальні трансцензуси, антиномії «чистого розуму», моральні імперативи «практичного розуму», стани духовного натхнення і «піднесення» (піднесений розум), гностичного «озаріння», духовного інсайта і духовного «одкровення» тощо.

У своїй «Креатології» Д.Н.Савченко інтерпретує дух як «світло», а духовне пізнання як «пізнання у світлі» («духовному світлі» – ред). Пізнавальний ефект виникає в разі ментальної «напруги під впливом мотивації (дослідницько-пошукової – ред.), а також «протилежних (за напрямками) афектів», з'єднаних «інтуїтивними актами» в єдиний «потік інтуїції», що генерується з «несвідомого психічного у підсвідомості» [2, с.374]. В ментальних «глибинах» цього «потіку інтуїції» дослідник (творчий суб'єкт) інтуїтивно-операційно робить «викид зонду інтуїції», а вже в цьому «полі флюктуючої щільності потоку викидів зонду інтуїції» креативний суб'єкт може здійснювати (у певному часі і часовому інтервалі пізнавального процесу) відбір і «нібито селекцію різного роду асоціацій», з котрих і відбираються (вилучаються) «нові ідеї, нове знання, нові наукові істини» [2, с.374-375]. Цей фокусно-селекційний та асоціативний «потік інтуїції» і предстає як духовне «джерело наукових істин. Але не всіх, а тільки у відповідній «щільності потоку викидів зонду інтуїції» та в «полі невидимих нових знань» з його перетворенням в «поле нових наукових істин» [2, с.375]. «Вероятнісна модель» цього інноваційного «поля флюктуючої щільності потоку викидів зонда інтуїції в креатології» (в процесах креативного синтезу – ред.) можна представити у 4-х факторних означеннях духовно-творчої діяльності [2, с.378-379]. На жаль Д.Н.Савченко не обходиться в цьому процесі без «божественного втручання», але **«духовну креативність»** можна з'ясувати і без цього. А саме – ***представити духовно-творчу діяльність в означеннях***

креативного синтезу. Він відбувається наступним чином (в інтерпретації Д.Н.Савченко):

(1) це духовно-творчий пізнавальний процес відкриття і «отримання нових знань, особливого винаходу» в пізнанні, і цей «духонапружений» креативний процес породжує «мисленеве поле знань» [2, с.378]; його можна інтерпретувати як духовно-світлове «поле знань» («божествене світло»), поле знання» в менталосфері творчих суб'єктів і в ноосфері їх спільного ноо-буття і ноо-пізнання;

(2) з цього «мислеполя» як ноосферного «пол-знання» виникають «духовні промені» (у Д.Н.Савченко – «промені божества»), що «несуть озаріння, інсайт, інтуїтивне прозріння, які дають відкриття»; тому «мисль є світло, пролите в душу вченого-дослідника», і він генерує це «світло знання» в процесі духовно-творчого пізнання [2, с.378];

(3) в такому *духовно-творчому пізнанні, що відбувається в режимі креативного синтезу*, можна зафіксувати «випромінювання мислі» у вигляді «світлових хвиль» (ментально-духовних актоквантів), котрі можна виміряти в «ментальних тензорах мисленевого напруження»; це і є індикація «сили мислі», що «дорівнює силі світла» і «міць сили мислі» (що проявляється в «потоці ІМІ" – ред.), котра фіксується через «мисленеве випромінювання, породжуючи новизну вінаходів в науці» [2, с.379]; подібна зафіксована «інтенсивність наукової творчої роботи» з реалізації творчих інтенцій і «стає новим знанням і нібито «застиглою мислю» (в її екстенційно-знаневій реалізації – ред.), котра «починає впливати на всіх вчених» як «нова парадигма» (там же);

(4) встановлюється парадигмально-новий «процес пізнання, що починається з трансцендентального рівня, з безпосереднього просвічення дослідника світлом», що є «духовне світло» (у Д.Савченко – «божествене світло»); воно виступає як «єдине джерело нових знань в науці і релігії», хоча це «духовне світло» як «вища мудрість» і «метазакон є непізнаваємим для людини» принципово, бо вони предстають як невіршувальна «безкінечна парадигма» для «завзятого розуму»

(«дерзновенного ума» – по рос.), котрий відважно «шукає наукові істини самого вищого рівня, порядку і духовного гатунку» [2, с.379]; за нашою концепцією подібне знання вищого «духовного гатунку» може мати поле-ефірну основу і його «ефірно-ментальними носіями» може бути мееф (менталоефір) і дуеф (духоефір), котрі виявляють себе в квефі як квантованій ефірореальності.

В сучасних квантово-фізичних і субстанціональних концепціях ефір як квінтесенція («5-й елемент») визначається в якості «релятивістського газу», що своєю фізичною (тонкофізичною) наявністю задає буттереальності первину «темпоральність» і «континуальність», а з цим – часо-просторву визначеність сущого в його реальному існуванні. Тобто це «ефірогаз» (або «газоефір»), атомна вага котрого, за визначенням Д.Менделєєва, дорівнює нулю ($m = 0$), а тому «уловити» його можливо тільки за законами квантової механіки. Тобто як деяку «ефірну субстанцію» первинно-монадного утворення – це «квантована газове-ефірна монада» («кватегмон»), що може утворюватись при єдинопольовому з'єднанні мікро- і мега- світів у «максимоні» (В.Марков). За нашою концепцією, з цього «квантованого ефіру» (квеф) може утворюватись «духовний ефір» (дуеф) пізнавального Духа. Наявність первинних «духовних монад» прогнозував ще Г.В.Лейбніц. В нашій концепції духовного пізнання «пізнавального Духа» відповідні «пізнавальні дуефи» фізично можна визначити в якості «квантової газоефірної монади-актоса», скорочено, – **«кватгема»**. Її співвідносна нементалізована і «неодухотворена» «квантова газоефірна монада» – «кватгемон» (кватгем) як «єдинопольовий продукт» максимона. Надалі з «релятивістського газу» (газоефіра) виникає в процесі космічної еволюції всесвіту «нерелятивістський газ» – вже як деякий «квантований газоефірний субстрат» («кватгес») сталого часо-просторового існування буттереальності та як її «субстратна основа». Субстратний **«кватгес»**, менталізується і «одухотворюється» пізнавальним Духом в «пізнавальних дуефах» через «субстратний актос», «субстратний актоефір» квантового «мислячого поля»

(менталодуховного) зі створенням менталодуховного квантового ефірогазового актичного субстрата, скорочено, – *«квaгeас»*.

Таким чином, об'єктами пізнання пізнавального Духа можуть представляти щонайменше 3 *актичних «ефірооб'єкта»*:

(1) *«квaгeмa»* або *«пізнавальна духомонада»* в актичній фізично-ефірній якості *«актоєфіра»*, скорочено, – *«актеф»*;

(2) *«квaгeас»* або *«пізнавальний духосубстрат»* в актичній фізично-ефірній якості *«актосубстрата»*, скорочено, – *«субактеф»* (субстратний актоєфір);

(3) *«квaтeф»* або квантово-атомний ефір або *«пізнавальний духоатом»* в актичній фізично-ефірній якості *«акто-атома»*, скорочено, – *«атeф»* (атомний ефір), котрий постійно поновлює внутршньоатомний (субатомний) простір.

Як можна бачити, Пізнавальний Дух в його духовно-ментальному вираженні і вищезначених номіналізаціях предстає в автореференції АРД – «розширяючого пізнання» та АРД – «з'єднуючого пізнання». Тобто, – це *«вільний Дух»*, *емансипований «фрідом-дух»*. Його протилежністю є *«заспокійливий»*, *«умиротворчий Дух»*, анти-експансіоністський *«рестінг-дух»* в модусі *«умиротворюючого духу»*.

«Умиротворюючий Дух» в світоглядно-світорозумовому значенні та в співставленні з «пізнавальним Духом» предстає як **Дух споглядальний**. Він саморефлексує, автореферентує і номіналізує креативний синтез не в напрямі самопроявлення суцього в реальнісних феноменах, а «замикається» на самому собі, на власній «сущій самореальності». У співставленні з «пізнавальним Духом» – це *«самопізнавальний Дух»* у рестінг-стані *«завершеного пізнання»*, *«самодуховного заспокоєння»* і збереження пізнанного. Його головна духовна автореференція – це АРД створення імманентної «духовної інтенції» у її рефлексивному самоаспекті «інтенціальності духа-самого-по-собі» та «інтенції дух-в-собі» і «для себе» без її екстенційних і екзистенційно-буттєвісних проявів. Наприклад, в якості субстантивів, «онтичних потенціалів» буття, каузальних принципів онтологічно можливого в здійсненні суцього (як «дійсносуцього»),

«первоідеї» (ейдосів) менталізації суцього в «первородових» (протородових) «актосах» і «ноезісах». Це також різні модуси суцього та його «первинні раритети», паттерни, матриці, «сущекоди», «некомбінуючі духовні монади» і субстрати, що не набувають «ефіроносності», а наявні як «нерозкриті» духовні сутності. «Умиротворюючий Дух» (УД) не має свого «УД-квефа», а тільки «УД-тензор імманентного суцього» (УД-ТІС) в його статично-духовному напруженні в режимі «самозбереження» власної «сущограми».

«Умиротворюючий Дух» в антропоозначенні «імманентно суцього», суцюї «імманентної людини» виявляється як її душевний початок, «душа», що устрімлена до «умиротворення» та «заспокоєння», бажає досягти «ангельського спокою», власного «самопримирення» і позбавлення від страждання, добитись «звільнення душі» від своєї розділеності на «Я – не Я» і досягти самоповернення до «абсолютної душі» [3, с.20]. Семантику «умиротворюючого Духа», представленого в УД-тензорі імманентно суцього духовного знання (УД-ІСДЗ), можна семіотично репрезентувати в аналогових означеннях квефа «пізнавального Духа» (ПД-квеф), бо їх «сущеснова» є єдиною, хоча й набуває різних модусів у співвідносності «дух пізнавальний» – «умиротворюючий дух». А саме:

◆ духозв'язуючий функціонал суцього – це ДЗФС духовної каузальності суцього через каузальну «імманенту інтенційність» знання (КІЗ) самозбереження в первинних «онтичних потенціалах» (ОП) та субстантивах (ДЗФС-КІЗ/ОП);

◆ направленість і функціональна зорієнтованість «духоментального функціонала» – це ДМФ самовідображення духовного знання (СВДЗ), саморефлексії і ментального самоусвідомлення власної автентичної духовної сутності (АДС) або сукупно: ДМФ – СВДЗ/АДС;

◆ етична номіналізація духоментального функціонала – це ЕН/ДМФ «незбурення», «умиротворення» та «самозбереження» власного «духовного витоку» і джерела духовної енергії в таких етичних якостях: «незамутненість»,

«прозорість духа», чистота, заспокійливість, «незбуреність», загалом – «безпристрасність духа» (БД) в стазисі власного самозбереження (СВСЗ) або сукупно: ЕН/ДМФ – БД/СВСЗ;

♦ енергія і синергія функціонування «умиротворюючого Духа» – це «УД–тензор», діючий в режимі «духовного самопідживлення», «духовного гомеостеза», «позафізичності», «позатемпоральності» і «позаконтинуальності»; а саме – «зімкнутий» і «замкнутий», «нерозжятий» (нерозширений) «духовносуший сингл», «згорнутий актос», «чистий ноєзис» в їх самофункціонуванні і самодостатності; тобто це автореферентивний духоментал АРДМ духовної синергії (ДС) самогенерації (СГ) і духовного стазиса (ДС) або сукупно: АРДМ-ДС/СГ;

♦ «духонаповнення» функціоналів ДЗФС і ДМФ в модусі УД-ТІС (умиротворюючий Дух в тензорі імманентно сушого); в такому модусі він є **«чиста репрезентація» істини, нерозгорнуте і нерозкрите «істинне знання», «чисте знання»** без його раціонально-ірраціонального представлення; тобто це є первинний «менталосуший гнозис», первинне «зерно духа», безпосередьосприймаєма «чистою душою» істина, що «відкривається» у «духовній відвертості», озарінні, духовному інсайті, нірвані, містичному спогляданні, глибинній психологічній інтроспекції, ментальній «заглибленості» в «духовносуше-в-собі», істинно «суше-саме-по-собі».

«Духовний тензор» Умиротворюючого Духа, **«УД-тензор» зняття «духонапруження» у винайденій істині** і її «застиглості» в істинному знанні та потенціювання нових креативних синтезів «духовного зання» має вигляд, що представлений на понятійній коонструктограмі ПКГ–2.

В «духовному тензорі» Умиротворюючого Духа достатньо «просвітлений» антропорозум і «просвітлена духоментальність» ноо-суб'єкта в його автореферентивній АРДМ-устрімленості здатна *безпосередньо споглядати «істини знання», «первознання» як світла духовної сили і синергії, «актознання», що підживлює як саме суще («самосуше»), так і*

Духовний тензор Умиротворюючого Духа в функціоналі іманентно суцього
духовного знання (УД-УСДЗ), що записується в імпринті інформаційно-
семіотичного паттерна (ІСП)

Функціональна іманентність духа в стазисі духовного знання, каузально зв'язаного в тензорі УД-
ІСДЗ за тензометричними параметрами:

ДЗФС: каузальна іманентна інтенційність знання в його «онтичних потенціях» [КІІЗ – ОП]

ДМФ: самовідображенність духовного знання в автентичній духовній сутності [СВДЗ-АДС]

ЕН/ДМФ: безпристрасність духа в стазисі власного самозбереження [БД-СВСЗ]

АРДМ: духовний стазис самогенерації [ДССГ]

всі «суцї реалізації». В подібній «суцереалізації» вже представлений інший «модус духа», що «пломеніє», «енерготворить», духовно «запалює» і надихає, дає «духовну енергію» і визиває «менталодуховну активність», а перш за все – він синергує всі «креативні синтези».

Дух променистий («полум'яний» і «займаючий» дух в агні-йозі), що в світоглядно-світорозумові значенні предстає як **Дух надихаючий** і **Дух просвітлюючий**. Він автореферентує, номіналізує і активує креативний синтез в різних актуалізаційних режимах періодично-фазових ПФ-переходів (синергопереходів) з актуалізацією духовних початків і «духоменталах» в самих різних енергонасичених модусах, «актотензорах духа» і «ментального напруження». «Актотензор духа» є іманентною «духовною енергією» самого суцього (як «самосуцього), живильним джерелом «інтенційного напруження» в АРД –орієнтації до предметно-об'єктної саморалізації. «Дух променистий» (ДП) у своєму «ДП-актотензорі» має різні рівні, міри і виміри активації та актуалізації, що раніше вже показувалось, у тому числі у вигляді «актоквефа», «актодуєфа», «актомеефа», «актосубстантивів» та «актоноезиса», складених з відповідних «актоесенцій» різної «первоелементності».

В духозв'язуючому функціоналі суцього (ДЗФС) немає конкретного джерела «актовипромінювання», бо властивість «духоактивування» і «духоеманації» притамано всьому, що репрезентовано як суцедане і

сущеіснуюче. Семантику «променистого Духа», представленого в «ПД-актотензорі» духовної енергії (синергії), процес духовної активації і ментальної тенсивності, можна семіотично визначити в тих же зафіксованих раніше визначеннях, котрі входять в запис імпрінту інформаційно-семіотичного паттерну (ІСП). А саме:

◆ духовнозв'язуючий функціонал суцього – це ДЗФС «духовного світла» і «актогенерування» *світів різних рівнів і вимірів, матеріально-об'єктного «зв'язування світів» у їх «духовній коннекції» і «світлопредставленості» у відповідній спектральній «світлості» і «цвітності», а з цим – різного рівня «явленості», вимірності, «світлоформної феноменальності» і «світлообразності»;*

◆ направленість і функціональна зорієнтованість «духоментального функціонала» – це ДМФ «світлореальності» і «світлореальнісних світів», представлених у «світлі буття» і «світлі знання», енергетично «духонасичених» і «духосатурованих» до порогових рівней «духопросвітленості» і здатності до «ментального самопросвітчення»;

◆ етична номіналізація у функціоналі «духоментальної просвітленості» – це ЕН/ДМФ духовно-творчої і ментально-інтенційної активності в *актотензорі «духовно-моральних напружень» з «АРД – актовектором» розвитку високих етичних якостей «духовно-етичного стоїцизма», духовно-етичної домінантності моральних цінностей та «етичної відданості» духовним принципам буття і пізнання;*

◆ енергія і синергія функціонування «променистого Духа» – це «ПД-актотензор» *перманентних креативних синтезів суцього в безперервності ПФ-синергопереходів, актичних перетворень і трансформацій духа («духовних трансформацій») в різні «сущепрезентації» світових буттєреальностей та ментальностей з різною ментало-ноосферною активністю та «реалізаційним напруженням» (в тенсивності екстенцій і екзистенцій); це також духовна і «ментальна сила» антропорозуму, здатного до творення і креативного синтезу культуросфери, креатосфери і ноосфери, «ноосферна синергоздатність»*

(актоздатність духоментала) розвинулись до рівня і виміру космонооса з'єднаних ноосфер;

◆ «духовнонаправлення» функціоналів ДЗФС і ДМФ – це духовна міра (рівень) «відкритості – закритості» функціоналів як певних «енергетичних систем» (синергосистем), складності-понадскладності їх структур, системності-метасистемності масштабів («проявлення суцього» в даних модусах); а головне – це *«системна якість» буттереальностей і повнота їх «онтологічної реалізації до рівня і вимірів Гнозисів і Онтогнозисів* (за відповідними програмами і проектами «сущеграм» та без них); це також *енергетична збалансованість і «системна впорядкованість» суцього* на фізичній-нефізичній основі, його *«сущепредставленість» на все більш високих енергорівнях, актос-вимірах і актосубстантивності буття і пізнання – перш за все як ноо-пізнання і отримання «актознання».*

Тому відповідний духовний тензор Променистого Духа предстає як *«ПД – тензор» духовної активації (ДА) і «просвічення знанням»,* що піднімається на такий рівень «просвітленої» менталодуховної актуалізації знань, котрий можна представити у відповідних «номіналізованих ноосах». Подібне приймає вигляд, який представлений на понятійній конструкторграмі ПКГ– 3.

Понятійна конструкторграма ПКГ - 3

Духовний тензор Променистого Духа в функціоналі (когніціоналі) духовної активації і ментальної актуалізації духовних знань (ПД – ДА/МАДЗ), що входять в запис імпрінту інформаційно-семіотичної матриці (ІСМ)

Функціональна духоментальна активація стазис-знання в тензорі ПД – ДА/МАДЗ та його світлореальнісна актуалізація за тензометричними параметрами:

ДЗФС: ноос світлообразності духовного знання в неопредмечених мислеформах [СОДЗ – НМФ], представлених в когніціоналі до праксіс-реалізації цих «ноосів знань»

ДМФ: ноос духопросвітленості знання в духонасичених мислеформах (ДПЗ-ДНМФ)

ЕН/ДМФ: ноос духопросвітленого морального стоїцизму в реалізації етичних цінностей [ДПМС] як когнітивних праксіс-знань

АРДМ: ноос духоментальної трансформативності знання в аспекті синергії духа і ментальної сили [ДМТЗ- СДМС]

Однак, подібна «духовно-промениста», еманацийно-актична «духо-організація» суцього («акто-організація») в його «менталодуховній самоорганізації» і самоіснуванні «мислеформ духа» носить неопределений характер. Тому потрібна наявність «менталодуховного механізму» самопідтримання суцього, його саморезервування і постійного самооновлення, буттєподовженого і дійсного існування в безкінечних, але в кінечних і локалізованих опредмечених формах. Подібне «духонапруження» Променистого Духа неопредмеченої ментальності і «мислеформ духа» відбувається в іншому та альтернативному тензорі вітально-опредмечених форм буття і життєпроявлення Вітального Духа як Духа життєдайності.

«Вітальний Дух» представлений у самих різних формах свого життєопредмечення і морфопредметної реалізації. Для людей це, насамперед, той «життєвий дух», що надає «порив до життя», «волю до життя» («волютивний дух»), життєво-буттєвісної «свободи волі». В разі подібної дії Вітального духа буття набуває «вітального самоствердження» і «підсиленої вітальності» зі складною буттєвісною енергетикою і вітосинергією «життєпідтримки», «життєпідсилення» з задіянням "вітомеханізму" активного антропоіснування за відомою формулою «mens sano – in corpore sano» («в здоровому тілі – здоровий дух»). Тому *Вітальний Дух, маніфестує себе і як дух безперервного «самоочищення», «духовного здоров'я» і самооздоровлення, що здатний до духовної самопрофілактики і самозбереження, акумуляції «духовних ресурсів» і духовної «самогенерації – регенерації», а з цим – «саморезервування» всього суцього у його первинних «сущаякостях» та у їх «вітальній розгорнутості»*. Вітальний Дух у здатності «живого духа» маніфестує себе і як «дух переживаючий», «співчуваючий», «співстраждаючий» і «Дух зцілюючий». У модусі «життерозповсюджуючого духа» і «духа мандрувань» він предстає як «spirit viator» або «Дух мандруючий». Він має свій людський архетип «homo viator», який в космо-універсумі може перетворюватись на homo universalis. Семантика «Вітального Духа» (ВД) виявляється у відповідному «АРД-

нормотензорі» вітально-збалансованого «нормотенсивного життєнапруження», що дозволяє здійснювати *«ВД – саморегулювання» вітальних енерговитрат на «опредмечене життєфункціонування» в оптимальних «буттєпараметрах життєреалізації».* У вищевстановлених імпрінт-означеннях відповідні «ВД-функціонали» мають наступні визначення та індикації:

◆ духозв'язуючий функціонал суцього – це ДФЗС «опредмеченого духа» в об'єктно-вітальних утвореннях біосфери, вітосфери та «екзистосфери» менталізованого «живого духа»; тобто він предстає в якості «духа актуалізованого» до рівня активних морфоопредмечених життєпроявлень з набуттям найвищої суб'єкт-об'єктної феноменальності як «суб'єктосущих феноменів»;

◆ направленість і функціональна зорієнтованість «духоментального функціонала» – це ДМФ «живої ментальності», устремління «живого духа» до великого розмаїтя ноосферно-вітальних життєпроявлень, різнотипових «вітальних ноосфер» і ноосферних космоцивілізацій в АРД-спрямованості до Всебуття і Всежиття менталізованого суцього шляхом «одухотворення» та «вітального одушевлення» світів;

◆ етична номіналізація у функціоналі «духоментальної вітальності» – це ЕН/ДМФ в тензорі «живої етики» та у «вітотензорі» біологічної і «вітальної етики» (біоетики) до всього живого, збалансоване «біологічне напруження» і «менталонапруження» в оптимізованому гомеостазі та в блокуванні альтернативи екологічного колапса в разі «екологічного перенапруження»; в земноумовах це «антропоавантаження» на біосферу і вітосферу та пониження «антропного гноблення» сфер життя з «вітальною парадигмою» переходу до ноо-буття та в гармонізуючий режим ноосферно-вітальних синергій малих сил»;

◆ енергія і синергія функціонування «Вітального Духа» (ВД) – це «ВД-вітотензор» життєстворюючих креативних синтезів суцього в розширених і віто-відтворювальних ПФ-переходах «в життя» шляхом векторно-орієнтованих «живих» віто-креативних синтезів в активну

життєекзистенцію, а надалі – в «менталізовану біосферу», ноосферу і нообуття «живого космосу», вітального Космоноосу і Всежиття.

◆ «духонаповнення» функціоналів ДЗФС і ДМС – це духовно-вітальна збалансованість «живого-неживого», «суцього-несуцього», «менталізованого-нементалізованого» в «скритих» і «відкритих» станах суцїєіснування, потенційних і актуалізованих станах живого, «програмованого-непрограмованого» віторозвитку; це також наявність різних збалансованих «генофондів» і «актофондів життя», «субстанс-фонду» вітальні актуалізації «живого буття» в його різних віто-ноосферних модифікаціях тощо.

Духовний тензор Вітального Духа як «ВД-тензор» морфоопредмечення духа (МОД) в активно-життєвих екзистенційних формах (АЖЕФ) має наступний вигляд «опредмечених номіналізованих ноосів» [ОНН], представлений на понятійній конструкторі ПКГ– 4.

Понятійна конструктора ПКГ- 4

Духовний тензор Вітального Духа в функціоналі морфоопредмечення духа в активно-життєвих екзистенційних формах буття [ПД – МОД/АЖЕФ]

- ДЗФС: ноос об'єктосущих екзистенцій буття і суб'єктивних менталофеноменів [ОСЕБ-СМФ]
- ДМФ: ноос опредмеченої «живої ментальності» у вітальних ноосферах духа [ОЖМ-ВНД]
- ЕН/ДМФ: ноос «живої етики «духа і вітосферної біоетики [ЖЕД-ВСБЕ]
- АРДМ: ноос суб'єкт-об'єктної єдності духосущого і вітосфері ноо-буття [СОЕД – ВНБ]

Однак вітальне життєпроявлення духа в «життєвих креативних синтезах» – це та «вітальна фаза» буття, що відома людському антропорозуму в якості деякого «живого феномену». Проте «духовне прогресування суцього» може бути й іншим. «Духовне примислительство» в його головних цілях, завданнях та життереалізаціях людині невідомо і подібне фіксується тільки як «приріст блага» у загальному існуванні. Подібним «благим чином» забезпечуються перспективність майбутнього у часі і просторі, «зворотньо-духовний зв'язок»

всього суцього, сам Онтогностичний рух, котрий є у своїй первооснові є «благонесущим» і «благопродукующим». Це дух «судьбоносності» і «духовного прагнення» до «промислительських перспектив», духовної націленості на «благосуще» і «благонесуще» в менталодуховних модусах його онтогностичної реалізації.

Дух благий і благонесущий і предстає як «благодіючий» і «благодаючий» через свою «промислительську діяльність» в якості «**промислительного Духа**». «Благоустрімленість духа», його визначальна «благословенність» і «благочинність», автореферентує «благий Дух» на «благовоздаянність» всього того, що орієнтовано на «суцций розвиток», досягання духовного «сущєблага», повноти духовно-творчого розкриття і «реалізації суцього» у найбільш досконалих «благих формах» ментальності і предметності. У «людському вимірі» це можуть бути самі різні «модуси промислительства» і ціледосягнення у «духовному призиві», «духовному служінні» і «духовному пориві» до благих справ і «добродатності». Це насамперед, відповідь на одвічні людські питання: «хто ми?», «для чого ми?», «куди йдемо?» за різними «сценаріями майбутнього» та «передбачуваного майбутнього» [4, с.7,91,145]. Якою може бути і буде «людина і післялюдина» у її первісних «благих задумках» та що для цього можуть зробити «люди науки»? [4, с.163, 174, 229]. Британський історик науки Роджер Сміт, що створив «історію гуманітарних наук», поставив питання таким чином: «чи існує область природного Закону» для людини, котра несе благо і розкривається у блакій дії «духа розуму?» [5, с.59,221]. За нашою концепцією, основні модуси «Духа благого» представлені в таких філософсько-історичних репрезентаціях і креативних синтезах «благодатності»:

- в модусі «духовних первооснов» блага, благочестя і «благодійності духа» у його первосутнісних основах і джерелах подібне представлено «Духом визначальним» (изначальным – по рос.); він може приймати модус «Передначертующего Духа» і «Першоджерельного Духа» в його первинний

«чистоті» і «благості», «духовної нерощепленості» на сутності та в їх втіленостях, а в єдиній «духомонадності» суцього;

- в *модусі «духовних сил»*, діючих в духовних актах «благодіяння» – це «Всепокоряючий Дух», «звитяжний Дух» і «перемагаючий Дух» доблесті, безукорізності і «достотності блага»; в православ'ї подібна духовна сила персоніфікується в номіналізаціях «архістратіга» архангела Михаїла, в «кріпості духа» і духовній силі здійснення «благого духовісництва» архангела Гавриїла («благовісницький дух»); в науці духовна сила розглядається у двох головних аспектах «діалектики сили» і «феноменології сили», а сумісно – як «онтологічна сила» або «онтобія»; онтологія дії подібних духовно-«онтобічних сил» з розширенням просторово-часового масштабу їх проявлення фіксується у таких основних визначеннях: фізична сила неорганічної матерії (force), «органічна сила» органічного світу (orgabia), а в їх складі – сила у модусі «power» (вітально-«оживляюча» сила – ред.) та «універсальна сила» космологічної дії – «cosmobia» [6, с.27,73,75]; в якості «сил всесвіту» вони мають універсальний «енергопрояв» єдиної «сили і/або енергії» з співвідсною «могутністю дії»: це «сильні сили – 1, електромагнітні – 10^{-2} , слабкі – 10^{-6} , гравітаційні – 10^{-39} [6, с.79,82]; в концепції Кена Уїлбера люди досягають прогресу саме шляхом застосування сил, і насамперед, «ментальних сил»: суб'єкт-об'єктних і міжсуб'єктно-міжоб'єктних; в концепції Артура Янга, – це сила, що походить з самої «реальності душі» і духа як «ідеєстворюючого» та первинно діючого в «ланцюжку «дух-душа-розум-тіло» [6, с.259,263,266]; в їх сумісності, що йде «від духорозуму» – це «прогресуючий дух» у двох основних модусах його складових, а саме: а) «свідомість – мисль-розум», б) «свідомість-мисль-сила-прогрес», тобто (1) «знання-сила» і (2) «життя-прогрес» [6, с.269,276,283,295]; в нашій інтерпретації: «*духовна сила* → *креативні синтези* → *духовний прогрес*» через вітально-ентелехійні акти «ноо-оживлення» буття «в активне життя»;

- в *модусі «духовного світоустрію»* (домінуючих «господствій духа») на благо-організуючих» засадах «духоврівноваження» і «духовної гармонізації»

(телеології) – це «Примирюючий Дух» (архангел Салафаїл), «Просвічуючий Дух» (архангел Уріїл), «Благословлючий Дух» (архангел Варахіїл), «зцілюючий» і «Спасаючий Дух» (архангел Рафаїл) та інші духовно-утворюючі «світоскладові»; в сучасній філософії і науки такого роду духовно-збалансований світоустрій К.Ясперс визначав як «дійсність всеоб'ємлюючого», що має сенс в «знаходженості абсолютної зв'язаності у прориві через всі кінечні зв'язки» [7, с.75,109]; а в суто антропо-розмірному світорозумінні – це «коло людського буття», «рух кола» і «його розмикання на протилежності суб'єкта і об'єкта», знання «руйнуючої дії» такого «розмикання кола» та «пізнання історичного об'ємлюючого», що є «здійснений прогрес в отриманні і нагромадженні правильного пізнання» [7, с.84,86,90,101]; в нашій концепції, – це *духовний світоустрій в різних модусах «духовних ноосів» та їх «світореальнісна конекційність», що набувається шляхом «креативно-синтезуючої сублімації» в метафізичній Космоноос всезагального і всеєднісного Ноо-буття як вищого блага;*

- в модусі **«духовних престолів» і «Престольного духа»** він розуміється в теологічному аспекті «духовних царствій» і «господствій духа», а з цим «світських господств» відповідного «царствуючого Духа» на «вищих престолах» буття «царюючих осіб» або «владного Духа»; в філософському сенсі під цим необхідно розуміти духовно-владне ствердження блага як найвищої цінності і досягнення найвищих «духовних істин» на рівні «Вищого духа» (в модусі «престольного Духа»); у Г.Гегеля – це «науковий дух» вищого знання про знання» і Абсолютний дух «знання знання»; у Г. Башляра – «новий науковий дух», котрий дозволяє здійснити «експериментальну трансценденцію» та «об'єктивну перевірку» наукового пізнання шляхом «свідчень про об'єктивність верифікованої мислі», що і є «новий раціоналізм» духа [8, с.166], за нашою концепцією, це є «дух піднесення» і «дух воспаріння» мислей до вищих станів «духовного осягання» і «духовного одкровення» або «Дух вознесіння» і «Возносящий Дух»; як «дух паріння» і «дух буяння» він здатний до

телепортування думок у вищі сфери ментальності та в менталодух «сонячних думок» і «світлових «мислеформ» (йогівська духовна практика «дхіяна»).

Тому Престольний дух може представати як «преображаючий Дух», як «дух величних преображень» і «творчих перевершень» у креативних синтезах, «дух проникнення» у «вищі сфери» буття і «дух призвання» у здійсненні своєї «первопрестольної місії». Ця місія може включати і перенесення-телепортацію (транспортацію) у вищі актично-польові «виміри духа» у його вищій «духовній призначеності» і «духовній обраності» «Славящого духа» та «Устрімлюючого духа». Саме в такому «вищеустрімленому» духовному напруженні він здатний до **створення ноо-актичних «тензовних ноосів» духовного пізнання**. Відповідний **духовний тензор Благого духа** має вигляд, що представлений на понятійній конструкторограмі ПКГ– 5.

Понятійна конструкторограма ПКГ– 5

Духовний тензор Благого Духа як «БД-тензор» гармонізованих
духонапружень «актоменталів благосущого» [ГНД-АМБС] у
номіналізованому ноо-функціоналі БД-ГДН/АМБС

ДФЗС «ноос первооснов» - гармонізація духосущого в актоменталах благосущого [ГДС-АМБС]
ДМФ «ноос актосили» - нормотенсивна гармонізація духовних сил в менталодусі [НТДС-МД]
ЕН/ДМФ «ноос онтоетики» - космоетика «престолів духа» в ноосферно-ціннісній вимірності
духовної гармонізації [КЕПД-НЦВ]
АРДМ «ноос світоустрію» - духоустремління до ноосферної врівноваженості і всесвітнього
гармонізованого благоустрію [ДУНВ-ВГБУ]

В певній протилежності Благому Духу в його загальній устрімленості на добро і благо позицінується **Реальний Дух** з його конкретною устрімленістю на здійснення «реального блага» і конкретної добродійності. З цим утворюється відповідний «діполь духонапруження» (ДДН) з двох тензорів і функціоналів у співставленні Благого Духа («БД-тензор») і Реального Духа («РД-тензор»). А саме: ДДН «БДТ-РДТ». Співставність цих тензорів БДТ і РДТ в діполі їх «духонапруження» можна показати у їх прямій і функціональній співвідності

«духовного тензора» як загально-орієнтованого «на благо» і «ментального тензора» як конкретно-орієнтованого на «реалізацію блага» у його конкретній «буттєдайності». Подібне здійснюється в тих же «тензометричних параметрах» в кожному з номіналізованих функціоналів, як це раніше оперувалось (див. понятійну конструкторограму ПКГ – 6).

Понятійна конструкторограма ПКГ- 6

Співставлення направленості духонапружень у номіналізованих функціоналах, представлених в тензорах та в диполі Благого духа і Реального духа в релевантному імпрінтному запису співвідносних інформаційно-семіотичних матриць (ІСМ)

п/п	Тензор Благого Духа (БД-тензор) в імпрінті ІСМ	Тензор Реального Духа (РД-тензор) в імпрінті ІСМ
1	<u>ДФЗС</u> : первинна гармонізація суцього в «благосуще»	<u>ДФЗС</u> : первинна гармонізація суцього в менталосуще і в «тензорні нооси»
2	<u>ДМФ</u> : нормотенсивна гармонізація духовних сил в духоменталі	<u>ДМФ</u> : ментальна коннекція духовних сил в гармонізованому і врівноважену ментальну силу
3	<u>ЕН/ДМФ</u> : етика духа в ноо-вимірній дії	<u>ЕН/ДМФ</u> : ментально-етична прогностичність і провіденційність
4	<u>АРДМ</u> : устримленість до ноо-врівноваженості і гармонійного світоустрою (космо-благоустрою)	<u>АРДМ</u> : ментало-екзистенційна устримленість в буттєвісно-врівноважене онто-ноосуще і гармонійне ноо-буття
5	<u>ОДН/ДБП</u> (онтодухонасиченість і духовна «благонаповненість» Космореальності): духовна <u>ОДН-БНД</u> : як духовна світометричність Космоноосу за «благонаповненістю» Духа (БНД)	<u>ОДН/ДБП</u> : ноо-тензорна буттєметричність (НТБМ) і ноосферна буттєдайність багатовимірно збалансованих ноо-екзистенцій (ЗНЕ)

Можна бачити, що у своїх фундаментальних засадах креативний синтез «в дух» і духовне пізнання відбувається і починається в «слабораціоналізованих» конструктах «спірітуально-тензорного моделювання» раціоналізованих

понять, котрі не піддаються «сильній раціоналізації». Як було показано, – це «спірітуальні тензори» пізнавального «духовного напруження» і «духовної феноменальності» різнотипових якостей духа і духопроявлень. Подібне можна раціонально усвідомити і осмислити як «креативне мисленнапруження» «суб'єктосфери» творчих су'єктів при створенні і продукуванні ними нових ідей та знань. Це особливі ментальні утворення Реального Духа, що формуються в імпрінтах «інформаційно-семіотичних матриць (ІСМ) інформаційної свідомості суб'єктів, котрі надалі набувають *менталодуховної якості цілісних «тензорних ноосів» певного «інформаційного пакету» знань, «представлених в матриці знань»* з ноосферною якістю в нормалізованому функціоналі Реального Духа. Саме з подібних «інформаційно-тензорних ноосів» або ІТН – «пакетів знань» у їх імпрінтно-семіотичній комплектації (ІСК) «запису знань» та інформації в нейроінтелекті [ІТН/ІСК] починає формуватись ноосферна свідомість, ноосферне мислення і розвиватись ноосферне пізнання в «нейроноосі» ІТН/ІСК «полілатеральної тканини» головного мозку (що розвинулась з «білатеральної тканини» нейроінтелекту»). «Нейроноос» здатен уловлювати, сприймати і переробляти «тонкопольові» квантові імпульси «квантового ефіра» (квефа) і «духовного ефіра» (дуефа) в «ментальний ефір» (меєф) квантогазових ефірних монад (квагем) та їх квагем-актичного світового випромінювання (квагема). Подібне здійснюється шляхом функціонування ноосферної свідомості, обробки «зчитаної інформації» з «тензоноосів» в ноосферному мисленні та формування номосів ноо-інформаційних знань на основі ноосферного пізнання. Більш того, – створювати з інформаційних «тензоноосів» (ІТН) такі ментальні інформаційно-семіотичні комплектації (МІСК), що набувають якостей «ментально-польового кристала» (МПК), «інформаційно-квантового кристала» (ІКК), «ноо-кристала», утвореного з «квантового ефіра», що є ноо-квеф в якості «ноо-кристалоєфіра» (ноо-криєф). Корінним чином змінюється структура антропосвідомості. В інформаційній свідомості – це її 4 основні складові, що інтегративно забезпечують формування

4-х вимірного «образу світореальності» ($R = 4$). А саме: за характером сприйняття – це випереджальна аференція, за типом суб'єктованих уяв – продуктивна уява як «інформаційна імагінація», за способом світоконструювання – трансформативна реконструкція, за формою «морфооб'єктування» дійсності – це креативно-реалізаційне «формо-опредмечення» в речах та в «екстенційних твореннях» людської діяльності. Навпаки ноосферна свідомість у своїх базових психоментальних утвореннях розвивається у тензометричних характеристиках Реального Духа і предстає як 5-ти вимірна свідомість ($R = 5$). Всі 4 складові інформаційної свідомості є не тільки суттєво модифікованими, але й якісно іншим контентом психоментальних функціоналів і **«функціональними ноосами» психометрично номіналізованих тензорів та їх тензорних конструкторів**. Додається ще й 5-а складова ноосферної свідомості у визначенні «номіналізованого онто типу суб'єкт-об'єктного синтезу в актоментальній світометричності». Саме ця складова дозволяє детермінувати у ноо-тензорному координатному вимірі номоси ноо-мислення і ноо-пізнання, роди і види ноосферного і духовного знання, представити «актознання» в якості **первинно існуючого онтологічного ноо-знання**. Воно **функціонує в номосах і номології ноо-мислення, ноо-пізнання та номосах ноо-знань**. Але при цьому понятійні конструктори номіналізованих духопроявлень ноосферної свідомості і ноо-мислення в психометриці ментально-напружених модуляцій тензорних ноосів і номосів ноо-знань потребують іншого (хоча й пов'язаного) «конструктивного наповнення» та функціонального представлення своїх психоментальних дій. Насамперед це потребує розробки «тензорних конструкторів» і «функціональних ноосів» креативного синтезу ноосферної свідомості, номосів ноо-мислення і ноо-пізнання за своїми основними складовими, котрі є співвідносними для інформаційної і ноосферної свідомості.

5.2 Тензорні конструктори і функціональні нооси креативного синтезу ноосферної свідомості, ноо-мислення і ноо-пізнання

Подібні «тензорні конструктори» створюються на основі понятійних конструкторів в тензометриці функціонала ДЗФС («духозв'язуючого функціонала суцього») Реального духа у його актуалізаційній «співвідносності-релевантності» з Духом Благим. Психоментальне «наповнення» всіх складових ноосферної свідомості здійснюється за структурою інформаційної свідомості, але в іншому контенті «ментальних модуляцій» та в ноо-тензорах у функції ноосів як складових ноосферної свідомості за її характером, типом уяви, способом конструювання та об'єктування дійсності.

1) Характер психосприйняття в тензометриці функціонала ДЗФС Реального Духа. В ноосферній свідомості подібна психоздатність формується як *каузальний ноос холодної аференції* (КНХА) в первинно-цілісному, гармонійно-врівноваженому, недуально-нерощепленому та об'єктно-нерозділеному існуванні сущедійсного. Це вже не суто природне і не фізично-безпосереднє «пасивне» психосприйняття-відображення в рецепції окремих психоактів і сенсорно-образних формах «природної свідомості» («пасивне відображення»), а *психоактивне, тонкофізично-поглиблене і холістично-розширене в космічну інформаційно-польову цілісність «бачення», «видіння» і «провидіння» дійсності, її ментально-причинне «зв'язування» у вищій метафізичній вимірності ($R=5$).* В ноосферній свідомості подібне «причинне зв'язування» ментально усвідомлюється як вияв певних «метафізичних топосів» і «ноосферних каузалів», наприклад в психометриці квефів (або квантованого ефіра), дуефів (тензорів духоефіра), меефів (тензорів менталоефіра) в каузальному ноосі КНХА. Подібне також предстает в розроблених конструкторах «ноо-функціоналів», «функціоналів ноосу» і цілісних «тензорах ноосу» ментально-холістичної аференції. За Кеном Уілбером, це є ментально онтологічний перехід від «грубо-рефлексуєчого ума» і «грубого фізичного світу» до тонкого «телоса Атмана (Агаре)», входження у «тонку область»

ментальних «архетипічних озарінь» в «предільно-причиній області» суцього як «Єдиного» в його «об'єктивному видінні» [9, с.256-257,261]. З подібним переходом від «грубої реальності» до «тонкої реальності» зникає «Самість» з її «гедоністичним принципом задоволення», котра є «грубо-рефлексуючою, тяжіючою до тілесно-обмеженим формам, тифонічної і уроборичної, а її замінюючі задоволення зводяться до простого гедонічного задоволення»[9, с.261-262]. Щоб досягти подібної визначальної Єдності необхідно «заново *об'єднати суб'єктивну самість з об'єктивним... простором озарінь*» (підкр.нами), *на основі чого «вдається зрозуміти, що всі об'єктивні феномени у такому сяянні є не що інше, як еманції власної Свідомості» в свідомісних «миттях визнавання» (виділено нами) [9, с.254]. Щоб «повернути собі визначальну Єдність», досягти «дійсного повернення до цієї Єдності означає смерть і зникнення самості». Тоді «на сцену виходить проєкт Атман». В ньому проголошується «реальне, безпосереднє і не приглушена Єдність». Вона виникає не в фіксації «окремого само-почуття», «символічного, притворного чи відносного», бо це «полуправда», а на «вищому рівні спектра свідомості», на якому в Атман-свідомісному «рівні спектра» реально «досягається просвітлення» і достотна Єдність» (виділено нами) [9, с.254-255]. Тобто, це дійсно «свідомісний акт» суб'єкт-об'єктного «об'єднання» і психоментальний феномен «з'єднаної суб'єкт-об'єктної свідомості», коли через своє знищення «самість хоче повернути свідомість-Атман», бо виникає питання «як може душа жити без Атмана?» І тоді душа (дух) «улаштовує собі компенсацію» і на «*заміну самості*» вона «*бере інтуїтивне осягнення свідомості-Атмана, завжди виникаючої у кожний момент, і звертає на саму себе*» – *вже як «атманічну свідомість» духа* (виділено нами) [43, с.258]. А з цим виникають нові «базові структури» подібної суб'єкт-об'єктна «з'єднаної свідомості» (Атман) як «холони самої свідомості» з 17-ми «основними рівнями», вищі з котрих, за К.Уілбером – це «тонкий, каузальний і недуальний рівні» з відповідними «тонкою, каузальною і недуальною структурами», що утворюють «Велику Холархію Буття» [10, с.182]. На рівні*

локалізованого буття окремої людини подібне представлено, за Ст.Грофом, в цілісних «холонах свідомості», котрі здатні до синтезу в «єдину свідомість» Великої Холархії Буття (за К.Уілбером), набуваючи при цьому визначення «холотропної свідомості». Вона знаходиться «за межами розподілювальної реальності» (світів і «субсвітів»), є «проявом космічної свідомості і розуму», а всі «ми є частиною безкінечного поля свідомості», що «принижує все суще» [10, с.169,235-236]. В нашій концепції, – це духовна свідомість, що каузально «зв'язує» всі свої нооси та інтегрує всі свої одиничні холони в єдину «холотропну свідомість» в тензометриці номіналізованого функціонала ДЗФС Реального Духа (і в номонології ноо-мислення).

Таким чином, головні відмінності «різномірної свідомості», за даною психометричною складовою «характеру психосприйняття», можна визначити за провідним критерієм її «з'єднаності – розділеності», «дискретності – недискретності» («потіка свідомості»), суб'єкт-об'єктної «дуальності-недуальності», «холістичності-локалізованості», каузального «зв'язування – інтуїтивності», «відображальності-пронизування», «раціональності – (логістичності) – ірраціональності (алогізму)» тощо. Тоді за своїми основними психотопами та за наявності відповідних «холономних програм» свого функціонування можна в аспекті «свідомісно-холономної аференції» розрізнити такі її головні модуси формування «образів світу»:

- природна свідомість: це сенсорно-образна, об'єктно-морфопредметна свідомість з почуттєво-безпосередньою відображальною здатністю;
- інформаційна свідомість: вона виникає з психовластивістю до випереджальної аференції (ВА), що реалізується шляхом формування локалізованих інформаційно-семантичних паттернів (ВА-ЛІСП); *ці паттерни випереджальним чином «накладуються» на «сущедійний світ» і «висвічують» його в ментально-осмислених «образах світу»;*
- ноосферна свідомість: вона має властивість до ейдетико-ментальної пенетритності (ЕМП – «пронизуваність») або психоментальної здібності до

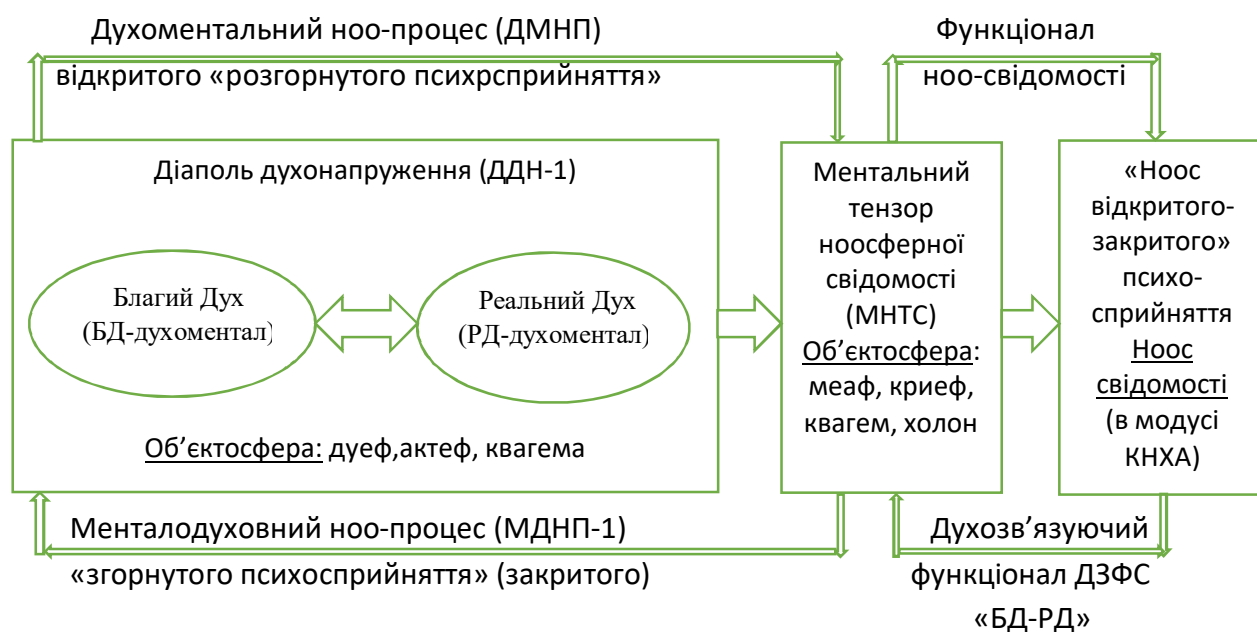
формування «цілісних креативів холономних ноосів» (ЕМП-ЦКХН); це менталосферно єдині, каузально пов'язані («каузали») і **цілісні «холономні нооси»** як «креативний психопродукт» творчих суб'єктів, креативний витвір їх «ноо-суб'єктосфери», що має розвинену здатність до ейдетично-випереджувального **формування «казуальних ноосів холономної аференції»** (КНХА).

Подібна ментальна здійсненість носферної свідомості в модусі каузально-холономної аференції (КХА) в «диполі духонапруження» (ДДН-1) «Реальний Дух – Благий Дух» можуть утворювати «каузально-холономні нооси» (КХН) ментально «з'єднаного суцього» в суб'єктосфері креативних особистостей. Їх головна ментальна здібність представлена здатністю модифікувати нооси КХН (ненапружені) в аферентивні тензорні нооси АТН (напружень) з можливістю регулювання-управління психоенергетикою і ментальною синергією ноо-суб'єктосфери, з чим креативні суб'єкти перетворюється на ноо-суб'єктів. Вони стають здібними оперувати первинними ноосами і напружувати їх, а з цим перетворювати їх на вторинні нооси АТН (напружень) з утворенням «топостензорів номіналізованого суцього» (ТТ-НС). Наприклад таких, що мають «напружену форму» і стають існуючим «морфосуцим». І тоді з ТТ-НС як «морфосуцього» можна конструювати любі комбінації морфолізованого суцього у різних морфопредметностях суцього, модусах і якості реально і природно «морфонатуралізованого» суцього, «комбінованого-рекомбінованого» морфосуцього, «комбі-суцього». Це досягається, наприклад, через «креативне мисленапруження» ноо-суб'єктосфери творчих суб'єктів і «ментального продукування» ними (з можливим використанням ментальних технопристроїв) випереджаючих «креативів» (а потім – технокреатронів і композитронів) у вигляді операційних інформаційно-тензорнів ноосів (ІТН), «ІТН – пакетів знань» з реалізації певних ноосферних проектів. Для цього може бути створена відповідна Ноо-програма в «імпрінтно-семіотичній комплектації» (ІСК) матричного «запису знань» (МЗЗ). Це є перехід від «діанойі» (або «порядку

ума», за Арістотелем) при критичній акумуляції «епістеме» (нормативних знань) до *ноосферної «метаноїї»* – вже в нашій концепції. Подібним чином здійснюється «метаноїя – переміна ума» в розумінні дійсності і її «рекомбінованого сущевиявлення» в дискурс-імпринті ІТН/ІСК-МЗЗ. А потім – представлення цих «перемін» в топос-тензорах номіналізованого сущого (ТТ-НС) у відповідних морфологіях і формопредметності «морфосуцого (ТТ-НМС). Формується і йому релевантний ноо-дискурс мислення і пізнання, що виникає і складається у відповідних поняттєвих конструктах *termina novus*: це афферентори і психометрика сприйняття, «ноосферні комплектації знань» («компактофіковане ноо-знання), нооси знань в холонах свідомості, холономні нооси, ноо-тентори і мисленові тензори ноо-суб'єктосфери, креативи, когнітиви, композитрони, ноо-тензори і топос-тензори «комбінованого морфосуцого» тощо.

Виходячи з вищесказаного, ноо-процес утворення ментального тензора ноо-свідомості (МТНС) за її першою складовою «характер психосприйняття», а це – «каузальний ноос холодної аференції (КНХА), можна зобразити наступним чином (див. тензорну конструктограму ТКГ–7).

Тензорна конструктограма ТКГ - 7

З формуванням первинного функціонала ноо-свідомості вона починає функціонувати у відповідному ноосі «відкритого-закритого», «реальнісно-імманентного», «інтенційно-екстенційного» психометричного сприйняття «сущедійсного» в адекватній тензометриці мисленево пов'язаних «каузалів» і «голономно-ментальних тензорів». Це «психометричний режим» з'єднаного суб'єкт-об'єктного активного ноо-сприйняття, що представлена як **«голономна ноо-свідомість** **«голономне ноо-мислення» творчих суб'єктів** зі сформованою «відкритою» ноо-суб'єктосферою. Але подібне відбувається вже за іншою складовою ноосферної свідомості, в котрій фіксується тип суб'єктованих уяв ноо-суб'єктів.

2) Тип суб'єктованих уяв в тензометриці функціонала ДМФ Реального Духа. В ноосферній свідомості подібна психоздатність формується як **автореферентивна конекційність імагінальних ментальних тензорів** (АК-ІМТ). Це конекція-зв'язок здійснюється у світову ноо-інтегровану буттереальність (СНІБР) або «автентичне ноо-буття (АНБ). Такого роду АКІМТ-АНБ імагінально «продукується у складі «суб'єктних екстенцій» ноосуб'єктів до самореалізації (що походить від їх суб'єктних інтенцій) та відповідної екстерналізації у ноо-об'єкти з активною ноо-екзистенцією. Це «імагінальний прояв» ментальної сили Реального духа в його «духонапруженні» з модусами Благого Духа, предметно-об'єктна реалізація його духовної сили. Тобто це «духоментальна автореференція» ноо-суб'єкта у зворотній дії його духовно-ментальної сили на сущедійсне з утворенням конфігуративних «імагінальних тензорів» менталосуцого в «напружених імагінаціях» суб'єктних інтенцій та в їх ментальній коннекції з «об'єктосуцими» екстенціями ноо-суб'єктів. В разі подібної «ментально-тензорної дії» інформаційна свідомість творчих суб'єктів в її імагінативно-продуктивному вияві переходить у більш високий вимір ($R = 5$) ноосферної свідомості в психометриці **суб'єкт-об'єктних «імагінальних тензорів»** у їх «зворотній трансценденції» з «суб'єктосуцого» на «об'єктосуце». Це відбувається в їх суб'єкт-об'єктній ноо-коннекції та в

*об'єктоконфігураціях «імагінально-реалізаційних ноосів, що оперують
сущедійсним в якості «імагінально-тензорних ноосів» реалізаційного
опредмечення в ноо-бутті.*

За Ст.Грофом, це є «новий погляд на реальність і людську природу» в аспекті «людської свідомості і її відношення до матерії» [45, с.234]. Бо тоді треба визнати, що «свідомість явно може робити те, на що не здібні мозок і органи почуттів», а це виходить за межі існуючих рівнів «природної свідомості» (дворівневої) і піднімається на 3-й, 4-й, 5-й і вищі свідомісні рівні. У Ст.Грофа подібний «новий погляд на реальність» виникає в разі її «превосходження» свідомістю в «надособистісних переживаннях» («свідомісне превосходження» реальності – ред.). За У.Пенфілдом, котрий нейрохірургічним шляхом вивчав і узагальнив в книзі «Таємниці ума» взаємозв'язки між мозгом і свідомістю, «свідомість немає витоків у мозку», бо вона «пронизує все суще» (чому його і можна визначити як «менталізоване суще» – ред). Тобто «людська психіка потенційно здатна виходити за звичні нам обмеження простору часу» і тому в нашій «психіці немає реальних і абсолютних меж». Є всі підстави вважати, що «ми являємося частиною безкінечного поля свідомості, яке охоплює все суще» [11, с.235,236]. Подібне йде від «мудрості духовних систем» (О.Хакслі), котра «засновується на століттях систематичних споглядань свідомості», а зараз – на сучасних дослідженнях, представлених « новою картографією людської свідомості» з фіксацією «надособистісного досвіду людини», «надособистісними переживаннями» у «надособистісній сфері» за межованих «психоїдних явищ» [11, с.236]. За Ст.Грофом, саме в них чітко виявляється зв'язок між людьми, їх холотропною свідомістю і «вищими силами природи і Всесвіту». Але ці «вищі сили» виявляють себе як власні «духовні устремління» людини, що є «фундаментальними і нездоланими», а сама «духовність інспірується і підтримується» у всій «вселенській схемі речей». Тому сучасній людині необхідно через особисті «духовні практики», апробовані та спеціальні «методи зміни свідомості», «незвичайні стани свідомості», «ритуали

преображення», «містерії смерті і відображення», «виходу за межі повсякденної реальності і дослідження реалій, існуючих поза сферою звичної свідомості» досягти вищого «розуміння, ролі духовності у вселенській схемі речей» [11, с.237]. Акти «духовно-ментальної імагінації у «надособистісній реалізації», нової «здійсненості людини» у духовно-імагінальних тензорах» відповідного «ментального напруження» («духовна імагінація» в «ментальних тензорах»), за Ст.Грофом, відбувається як «надособистісне бачення» з «превосходженням меж тіла і Я», що досягається через «зняття обмежень трьохвимірного простору і лінійного часу», а термінологічно і понятійно будуються в таких ментальних конструктах, котрі представляють реальнісним «конструктом, продуктом конкретних власних технологій», доступних в «холотропних дослідженнях... при картографії людської психіки» (виділено нами) [12, с.34]. Подібні «надособистісні переживання», що феноменично виникають при «імагінальному напруженні» реальнісно фіксуються і підрозділяються та описуються «трьома великими категоріями», а саме:

(1) ● в «першій категорії» надособистісного переживання представлено «превосходження звичайних просторових і часових бар'єрів «его» в оболонці із шкіри» і «злиття з другою особистістю» у ментальній «двуєдності» себе та «другого» в переживанні «розширеної свідомості» [12, с.35-36];

(2) ● «друга категорія надособистісних переживань характеризується скоріше подоланням переважно меж часових – це превосходження лінійного часу»; наприклад, реалізація «можливості достотного повторного переживання значимих споминів» в їх «історичній регресії»: «ембріональна» і «кліткова свідомість», немовлятство, переживання із життя наших людських предків», подій з життя «інших культур та інші історичні періоди», ймовірно, переживання майбутніх подій, а також «виявлення свідомості, пов'язаної з нижчими тваринами, рослинами і з неорганічною природою» [12, с.36-37];

(3) ● просторове «розширення свідомості» «до сфер і вимірів, котрі західна індустріальна культура не приймає за реальні»; а саме – це «видіння

архетипічних істот», «спілкування з безплотними і понадлюдськими сутностями, з позаземними істотами або мешканцями паралельних світів» [12, с.38]; це може бути, у тому числі, і «світ Гнозису», де «Гнозис – це привілейоване знання, що достотне сміливих» дослідників, котрі намагаються «набути істинне знання», в разі чого вони стають «Господами Двох Світів», предстають антропоморфною «Космічною людиною» [13, с.214,215]; ця металюдина обрала «тонкий, невинний і непримітний шлях... в набутті нових можливостей» на основі безперервної «роботи душі», здобуття «почуття свободи в необхідності знати, що таке реальність», а не ілюзії «непосвячених у знання» [13, с.215,216]; щоб стати у володінні знанням (ноо-знанням) понадлюдиною, творчий суб'єкт переживає «Духовний кризис», після якого він предстає як «жива людина, котра досягла самореалізації і завжди насолоджується вищим блаженством», в нашій концепції, – в духоменталі Благого Духа і Духа Реального [13, с.217].

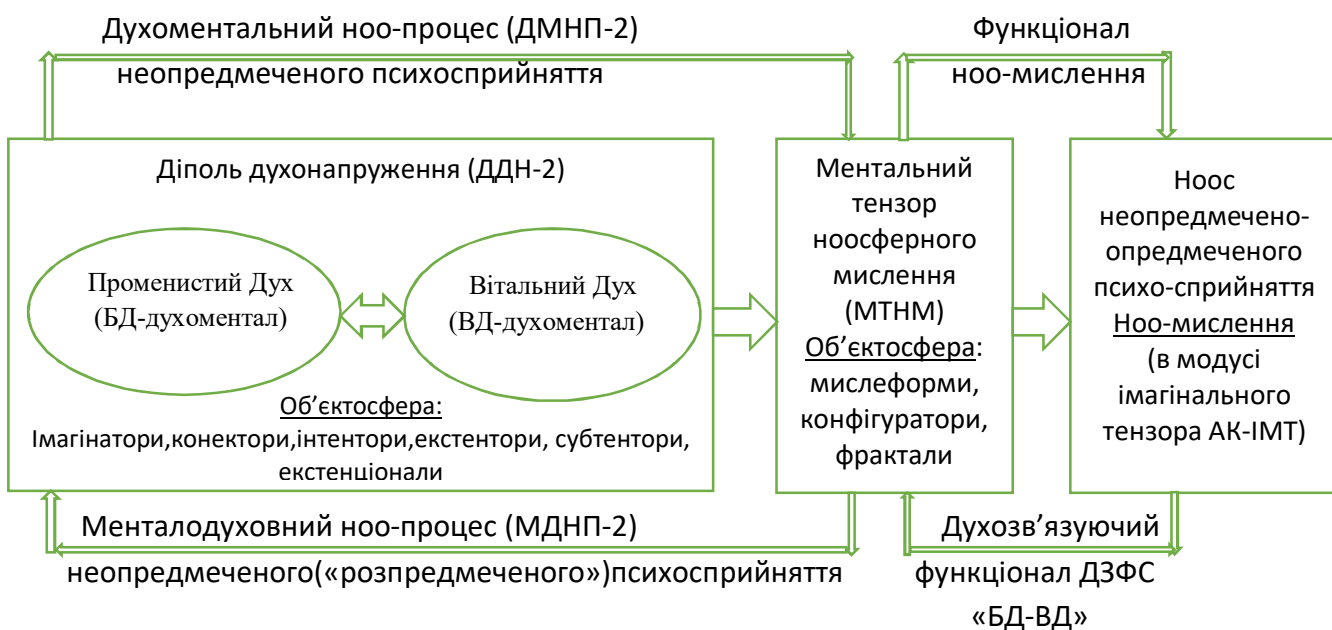
Таким чином, суб'єкт з виявом ноосферної свідомості у другому ноосі «імагінально-ментального тензора» конекційного «духонапруження» (ІМТ-КДН) набуває менталодуховної здатності:

- формування «автореференційних ноосів» в якості ноосуб'єктних інтенцій;
- створення екстенційних «ноо-тензорних програм» суб'єктного самоздійснення в ноо-бутті;
- розробка «суб'єктограм» як власного ноосферного розвитку в «автореференційному ноосі», так і в творчій співдружності з іншими ноо-суб'єктами (але при обов'язковому співпаданні ноосів в номосі «імагінальних тензорів» та в їх єдиній номонології);
- здатності до номіналізації понятійних конструктів власного і колективного ноо-дискурсу в «ноо-грамах», ноо-проектах і реалізаційних ноо-програм налагодження гармонійного ноо-буття;

І наприкінці – це розвиток **«провіденційної здібності» бачення майбутнього, і «провидіння буття»**, його певного переконструювання шляхом створення і реалізації «імагінально-ментальних тензорів»

буттєвдосконалення. Подібне здійснюється в «диполі духонапруження» (ДДН) неопредмечено-опредмеченого духа, а саме: «Дух Променистий – Вітальний Дух». В такому диполі ДДН виникає «напружений» духоментальний ноопроеес (ДМНП) неопредмеченого психосприйняття, що надалі через «ментальний тензор» ноосферного мислення (МТНМ) перетворює його на *реалізаційно-опредмечене психосприйняття у здійснених «реалізаційних екстенціях» ноо-суб'єкта у відповідних морфопредметностях і екстерналізованих ноо-об'єктах.* У зворотньому менталодуховному ноо-проєесі (МДНП) операційні ноо-суб'єкти можуть «розпредмечуватись» і знову ставати неопредмеченими, але вже в нових понятійних конструктах і номінаторах ноо-мислення. Подібне можна зобразити таким чином, як це представлено на тензорній конструкторограмі ТКГ-8.

Тензорна конструкторограма - 8

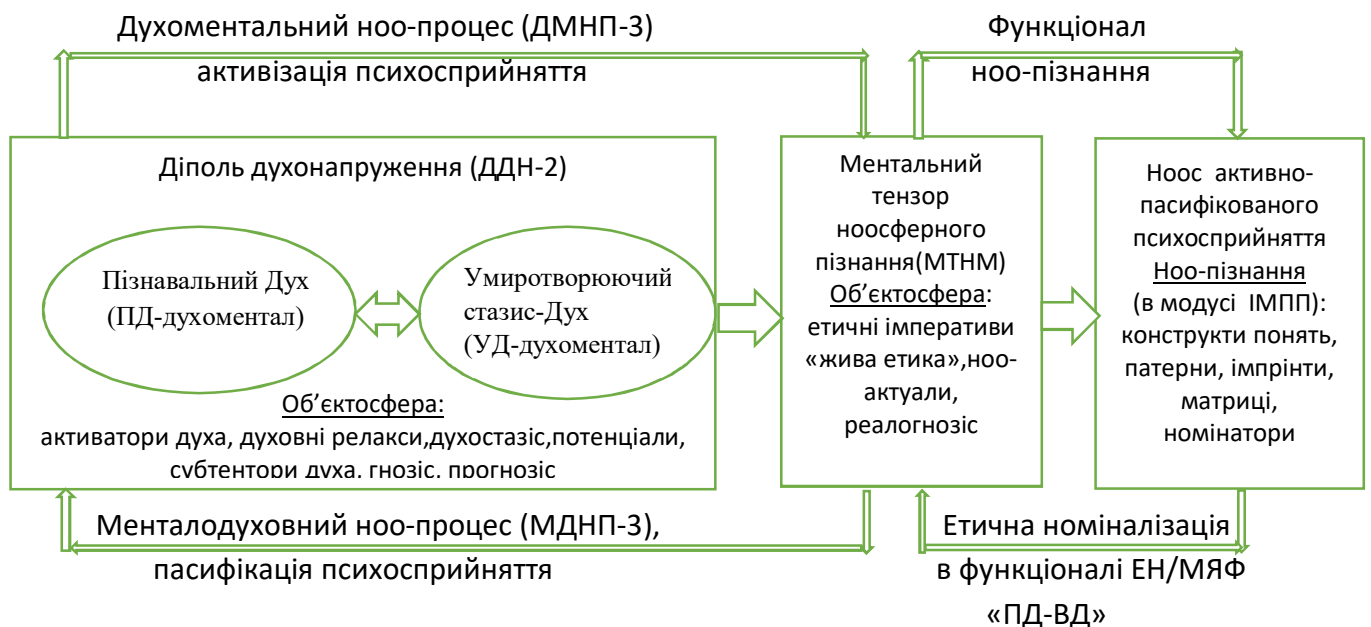
Можна бачити, що внаслідок властивості до «імагінальної конекції» другої складової ноосферної свідомості представленої в «автореферентивній конекційності імагінальних ментальних тензорів (АКІ-ІМТ) *можуть утворюватись первинні конфігуратори, фрактали, коннекціонали, функціонали і композитрони, щой зв'язують «холони свідомості» у єдине ціле і «холономні*

каузали» (першої складової ноо-свідомості – або «каузальний ноос холономної аференції»). В диполі «духонапруження» ДДН-2 Променистого і Вітального Духів подібні конфігуратори і «фрактальні композиції» мають неопредмечений вигляд **ментальних «мислеформ» і номосів ноо-мислення**, але в разі «імагінальної коннекції в ментальному тензорі ноо-мислення (МТНМ) надалі вони «інтенційно функціоналізуються», «морфологізуються» та «екстенційно опредмечуються» у відповідній «реалізаційній діяльності» ноо-суб'єктів зі створення «морфопредметних екзистенціалів» відповідних ноо-об'єктів. Подібне можна раціоналізувати і описати у відповідному стандарті інформаційно-імагінальної раціональності (ПСР), що раніше показувалось, за логістикою «фрактально-морфологізованих фазових переходів у композиційно-екстерналізовану ноо-реальність» [14, с.581]. Це 7 «логістичних кроків ІТ-програмування у відповідному «модулі продуктивно-імагінальної реалізації» створених «імпрінт-понять», їх реалізації в «фрактальних конфігураціях» ноосферних «онтокластерів» та в «ноотипах реальнісної екстеріоризації ноо-буття» [14, с.613-614,615-616]. З цим ноосферна свідомість, окрім «холономного бачення – розрізнення сущого» *набуває духовної якості предметного оперування сущедійсним., його «комбінування-перекомбінування» в менталодуховних актах «ноосферного мислення».* Воно має найбільшу **«провіденційну здатність»** та імагінально-ментальну «імагінаційно-продуктивну силу» для реалізації «ментально-імагінальних конструкцій» в перспективі їх надійного функціонування у майбутньому («майбутніх періодах часу»). Але для того, щоб ноосферно-свідомісна *якість «провіденційної здатності» точно прогнозувати і детермінувати майбутнє* набула повноцінної «мисленової якості» та ментальної здібності до «розширеного» і «самопродуючого» ноосферного мислення, необхідний розвиток 3-го аспекту ноосферної свідомості. Це – спосіб світоконструювання в єдиному часо-просторовому реальнісному континіумі котре є синтезом минулого, майбутнього й теперішнього часопросторових координат.

3) Спосіб ментального світоконструювання «провіденційної реальності» в тензометриці функціонала ЕН/ДМФ («етична номіналізація в духовно-ментальному функціоналі»). В ноосферній свідомості подібна психоздатність формується як **інсайт-ментальний провіденційний прогнозис** (ІМПП), що досягається *через інтенційно-екстенційну з'єднаність (ІЕЗ) в автентичному ноо-бутті (АНБ) «внутрішнього» і «зовнішнього» (ІМПП-ІЕЗ/АНБ)*. Подібним чином через ІМПП духовної свідомості утворюється єдиний і безперервний (неперервний) часопросторовий «континуальний потік» ноо-буття (ІЕЗ/АНБ), суб'єктне оперування котрим відкриває **знання майбутнього через «провіденційні істини»**. Ментальна здібність до «провіденційного прогнозу» виникає у ноо-суб'єктів через «духонапруження» в диполі «Пізнаючий Дух» – Умиротворюючий Дух», в разі чого виникає «духоментальний інсайт – озаріння» між «активним (метаактивним) Духом» і «стазіс-Духом» в його пасивно-неактуалізованому і потенційно-онтичному стані, котрий зафіксований та збережений в стичних інформаційних патернах, субстантивних матрицях, ноосах, ноо-кластерах і ноограмах істинісного знання. Сам «духопізнавальний ноо-процес» має різний рівень активації та «актуалізації знання» для його подальшого прогресування у своєму ментальному тензорі» 3-ої складової ноосферної свідомості ІМПП, що залежить від способу світоконструювання ноо-суб'єктами дійсності за власною **«тензорною психометрикою» ментальної активації прогнозиса «модульованого менталонапруження»**. Це «ментально-пізнавальна активація», котра доводиться до рівня здійснення «інсайт-ментального провіденційного прогнозу» і «ментального озаріння» («осяяння»). Сам «активаційний процес» сущепроявлення в «менталосущому» раніше вже розглядався та аналізувався. Однак його головна «духоментальна якість» – це **проявлення духа через менталосуще способом «духовної активації» в ментальному тензорі «актуалізованого нооса»**. А одночасно в подібному ноо-процесі можна зафіксувати появу **функціонала ноо-пізнання**, що дозволяє досягти повноцінної реалізації можливостей ноо-пізнання за логікою (творчою

інтуїцією) ноо-мислення. Подібне й може здійснитись в суб'єктносфері «провіденційного прогноза» третьої складової ноо-свідомості ІМПП. Головним пізнавальним ноо-методом або їх сукупною методологією в такому разі предстає цілісна (холономна), **референтивно-конекціоністська ноосферна методологія інсайт-ментального провіденційного прогнозу**, що має телеологічний, активно цілераціональний характер. І тоді пізнання сущедійсного предстає у своїй безпосередній репрезентованості та представленості **в актуалізованих ноосах або «ноо-актуалах»**. Це можна показати в зображенні, представленому на тензорній конструкторограмі ТКГ– 9.

Тензорна конструкторограма ТКГ- 9

Можна бачити, що в аспекті ментальної здібності до «провіденційного прогнозу» пізнавальних цілей і завдань на основі «етики пізнання» та «етики знань», третя складова ноосферної свідомості утворює **суб'єктосферу активного і метаактивного випереджуючого ноо-пізнання**. Перш за все, у футуроспекції актуалізації етичних, «благодійних» і корисних знань – у тому числі для антропопрогресу людства на основі його ноосферогенезису за категоричними моральними імперативами «блага-для-всіх». Але подібна *етична*

направленість ноо-пізнання в його позитивній прогностично-провіденційній референції онтологічної реалізації знання за імперативно-номіналізованими моральними нормами потребує розвитку ще однієї складової ноо-свідомості при її висходіженні на більш високі рівні екзистування ноо-буття та в іншовимірність за етичним принципом «не нашкодь» при проникненні в «екзистенційні проєкції» і «тонкі сфери» метафізичного світу (як «тонкофізичної реальності»). Це повинно бути вище («тонке») ноо-психосприйняття за формою морфооб'єктування дійсності у її ноо-реалізації в номіналізованих екзистенціалах, що не заперечують і не шкодять один одному. Тобто всі практично здійсненні і реалізовані «екстенції ноо-суб'єктів» (за їх висхідними інтенціями) повинні бути «благодатними» на всіх рівнях і вимірах ноо-буття, прогресувати його розвиток не за рахунок інших можливих екзистенціалів та не пригнічувати їх, а давати реалізацію і розвиток всім різнорідним «онтичним потенціалам» сущого.

4) Форма ноо-реалізації і морфооб'єктування ноо-дійсності. В ноо-свідомості вона може приймати **позитивну валідність «креативно-синтезуючої екзистенційності сублімаційних онто-ноосів» (КСЕСОН)**. В силу специфічності та обмеженості людського природного психосприйняття антропорозуму невідомі інші роди і типи ментальності. Однак з виходом у більш високий ноосферний рівень свідомості антропоментальність змінюється, піднімаючись на ноосферні виміри реальності – це природнобіосферна ноосфера, соціо-ноосфера, культуро-ноос, креатонноос, космоноос, ноос-субстантиви, актоноос, ейдо-ноезис тощо. А з цим антропоментальність ноо-суб'єктів набуває додаткових «доповнених», «розширених», менталосублімаційних і духовних психічних якостей. Деякі з них вже були представлені у ноосферній свідомості: *психоментальна холономність, ноо-казальна конекційність, конекційна провіденційність, позачасопросторова прогностична детермінованість (буття і мислення у «S-O єдності»), імагінальна футуроспекція, екстенційна реалізація ноо-буття*. Прогностична аференція ноосферної свідомості (як її третя складова)

дає достатню підставу стверджувати, що в *сублімаційних ноо-процесах креативно-синтезуючої екзистенційності (четвертої складової ноо-свідомості) головну роль у створенні вищевимірних ноосів грає Дух Породжуючий*. Він може набувати самостійних модусів Духа Промислительського і Духа Передначертуючого (переднакреслюючого), Духа Благовісницького і Духа Благословляючого, Духа Творящого і Духа Споруджуючого (Дух-созидатель – по рос.), загалом – **Буттєутворюючого Духа і Буттєпороджувального Духа – Світобудівника**. Останній у своїй позитивній модальності може приймати значення Перемагаючого і Звитяжного Духа. Його суттєвою особливістю є те, що для свого дієво-творящого проявлення йому не потрібен енерго-синергетичний «діполь духонапруження» (ДДН), бо будь-який «енергогенеруючий тензор» модульованого духом менталонапруження може негативно вплинути на екзистенціали іншовимірності, викривити або навіть зруйнувати її. Тому для «морфооб'єктування» іншореальності потрібний інший «онто-тип» (рід) духовної дії нейтрально-толерантної «незворушності-невтручання» за типом нірванічного стану «недіяння». Подібному духовному стану відповідає **«Дух Возносящий»** або «Підесений Дух», «духовного піднесення», «підвищення» і «дух високості» (возвышения – по рос.), котрий здатний до «духовної телепортації» і переміщення, діє як «телепортующий дух», що сублімаційно «возносить» до іншовимірних (і вищевимірних) духовних станів та «реальнісного проникнення» в інші буттєсвіти суцього. Тобто за своєю головною духовною якістю і домінантою це «телепортующий дух» у вищі виміри та на вищі рівні реальності і буття, проникнення у «вищі сфери» світобудови «дух піднесення», натхнення і «духовного призову» до «вищої призованості», «передвизначеності» і «служіння духу». В «духовній діаді» Породжуючий Дух як «благопороджуючий» і «буттєпороджуючий» дух та співвідносний йому Дух «вознесіння-перенесення» гармонійно взаємодоповнюють один одного не як протилежні «духовні дуали», а діють «на підсилення» та **духовній взаємодії в**

діаді «благодійний дух» – «самовідтворюючий дух». Їх духовні тензори мають наступний вигляд у співвідності і позитивної взаємодоповненості «БД-духоментала» (благодійного духа) і «СВД-духоментала» (самовідтворюючого духа), як це представлено на понятійній конструкторграмі ПКГ– 10.

Понятійна конструкторграма – 10.

Духовний тензор «Благороджуючого Духа» у функціоналі «духовної буттездайності» і екзистенційного буттепроявлення в сублімаційних онто-ноосах вищевимірного ноо-буття

Функціональна духоментальна еманация Благороджуючого Духа і БПД-духоментала в «буттеутвореннях», «буттеспорудженнях» і «буттевісних світоустріях» у тензометричних ноосах буттевпорядкування сущедійсного

ДЗФС: ноос врівноваженого і впорядкованого сущого (НВВС) в буттепрогнозисній референції (НВВС-БПР) детермінованого майбутнього

ДМФ: ноос-гармонізуючої буттедайності (НГБД) у позитивній креативності духоментала (НГБД-ПКДМ) в реальних суб'єктних інтенціях

ЕН/ДМФ: етична трансценденція в моральній відповідності (ЕТМВ) за позитивну буттедайність онто-ноосів (ЕТМВ-ПБДОН) в футуроспективі

АРДМ: ноос референційнитх зразків буттетворення в реалізованих матрицях буттевітальності (РЗБТ-РМБВ). Онтодухонасиченість і «благонаповненість» сублімаційних онто-ноосів

ОДН-БНСОН: ноо-метричність екзистенціалів сущого в автентичному ноо-бутті (НМЕС-АНБ)

Співвідносно до Благороджуючого Духа і співдружнього з ним Возносящого Духа як «телепортууючого» і «переміщуючого» духа його можна представити через властивість до «духовної трансгресивності» у вищевимірні нооси «реалізованого сущого». Це ненапружений духовний тензор «трансгретивності – транзитивності» (НДТ-ТТ) або «трансгресивно-транзитивний тензор (ТТТ) онто-телепортації (ТТТ-ОТП)». Він позитивно «співпрацює» в «духовній діаді»: «Благороджуючий Дух – Возносящий Дух», створюючи «духовно-ненапружений тензор» (ДНТ). Відповідний духовно-

транзитивний тензор Возносящого Духа представлений на понятійній конструкторограмі ПКГ– 11.

Понятійна конструкторограма ПКГ– 11

Духовно-транзитивний тензор «Возносящого Духа» у функціоналі «духовної трансляції» буттедайних онто-ноосів в іншомірі реальності в референції «одухотворення» і «буттеоживлення» суцього

Функціональна духовноментальна трансгресія Возносящого Духа і його ДМ-транзитивна дія в телепортуванні «референційних зразків» і ноо-раритетів буттєсуцього в іншомірі онто-нооси у телеологічному спектрі активного «прогресування буття»

ДЗФС: ноос референтного суцього в раритеті гармонізованого буттєсуцього (НРС-РГБС)

ДМФ: ноос мінімізованої субтенсивності буттєсуцього (МСБС) в потенціалах духоментала (МСБС-ПДМ) та в референції на програмування суцедійсного в екстенціях ноо-суб'єкта

АРДМ: ноос «референтивної трансляції» раритетів буттєсуцього (РТРБ) в спектрі буттєвісного «духоживлення» (РТББ-СБДО)

ОДН-БНСОН (онтодухонасиченність і благонаповненість) сублімаційних онто—ноосів): ноо-метричність екзистенціалів суцього в автентичному ноо-бутті (НМЕС-АНБ)

Відповідний **«духовно-транзитивний тензор»** (ДТТ) можна представити у 2-х основних модальностях:

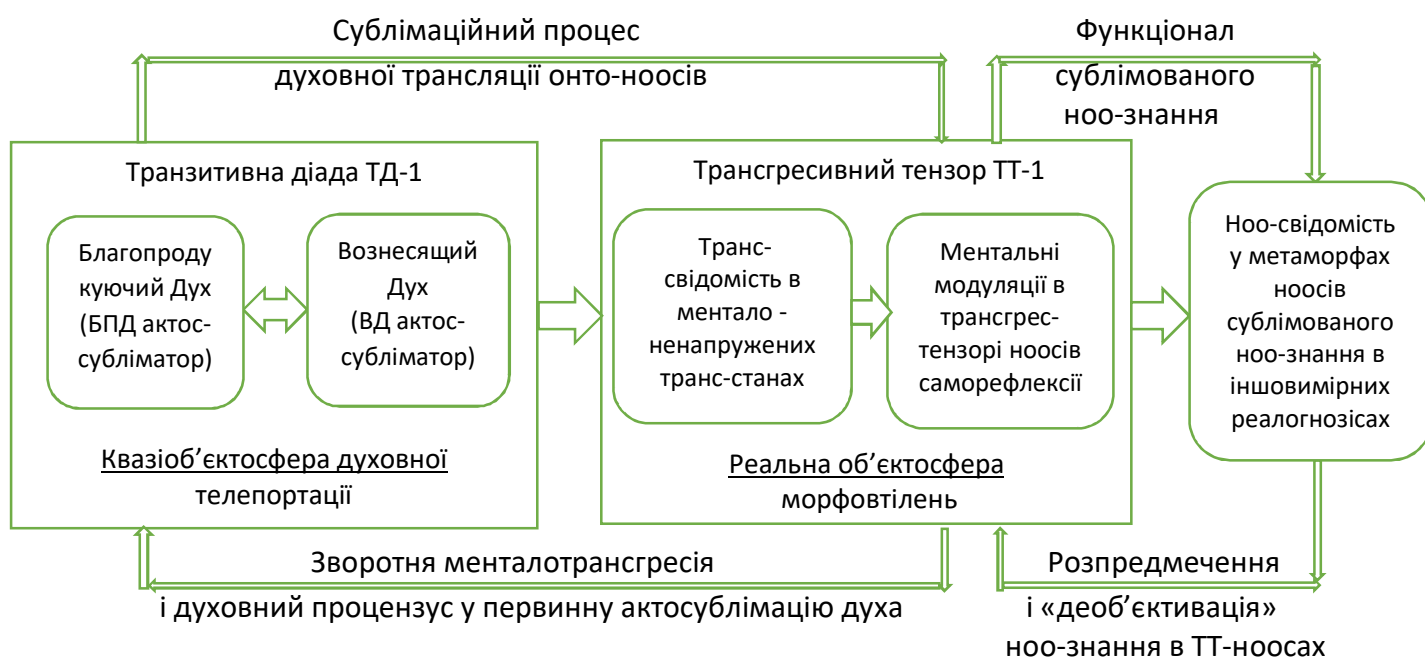
а) як ДТТ «транзитивної діади» (ДТТ/ТД) в модульованих ненапружених транс-станах ноосферної свідомості (ДТТ/ТД – МНТС/НС);

б) як ДТТ ноосферних модуляцій в «транзитивній діаді» (ДТТ/НМТД) ненапружених модульованих транс-станів ноо-свідомості (ДТТ/НМТД – НМТС/НС).

Як можна бачити, в першому випадку «сублімаційний процес «продукування екзистенціалів» онто-ноосів в іншій буттєвісній «морфооб'єктивності» (в «ненашому» космосі і всесвіту) відбувається безпосередньо в транзитивній діаді» Буттедайного Духа і Духа Вознесіння. Це є феноменальне «телепортаційне перенесення», котре «транслюється» через «ненапружені

транс-стани» свідомості («нірвана») в менталосферу ноо-суб'єктів. Там вони уловляються як «ноосферні модуляції – нооси» та фіксуються ноосферною свідомістю (як її 4-а складова). А далі – інформаційно обробляються в ноо-мисленні в процесі ноо-пізнання, предстаючи у новій номонології знань та у номосах відтворення і зросту як ноо-знань. Цей достатньо складний ноо-процес представлений на тензорній конструкторограмі ТКГ–12 (в котрій інтегруються понятійні конструкторограми 10 та 11).

Тензорна конструкторограма ТКГ– 12

А в другому випадку «ноо-осмислення» сублімаційного процесу здійснюється зразу через «ноосферні модуляції» в їх «транзитивній фазі», а надалі транслюються як «нооси» у транс-свідомість, проте можуть зразу ж прямо і безпосередньо уловлюватися розвинутою ментальною здібністю ноо-суб'єктів та інформаційно розпізнаватись, декодуватись, розшифровуватись і таксономуватись в інформаційно-семіотичних значеннях. А саме – в сигніфікаторах (безперервного «семіотичного існування» у відповідних «семіотичних екзистенціалах» як «означаєме» і «означене»), в дискретних інформаційно-семантичних смислоцінностях цих значень і далі – як морфорозрізненні ноо-об'єкти в онто-ноосах їх реального існування. Це є

«об’єктні реалогнозиси» або «опредмечені» нооси знань про інші буттєвісні та інореальності суцього. Неопредмечені «нооси знань» мають вигляд поняттєвих конструктів, сигніфікаторів (семіотичних) і «конструктограм», «ноограм», «дискурсаторів знань» і різнотипових дискурсів, а в даному випадку – ментальних тензорів і ноо-тензорів суб’єктосфер, ноосів цілісних ментальних модуляцій, осциляційних ноос-модуляторів, що стають суб’єкторами ментальних ноо-об’єктивацій. Наприклад, ставати «комполитронами», субліматорами та «екзістенціалами» іншомірних та іншовимірних, іншородових та іншовпорядкованих об’єктосфер, котрі для фізичного світу предстають як «квазіоб’єктосфери» з «квазісуб’єктною» ментальністю. Раціонально подібний «сублімаційний процес» в функціоналі «сублімації ноо-знань» можна зобразити на відповідній тензорній конструктограмі ТКГ– 13.

Тензорна конструктограма ТКГ– 13

На цій основі *ментальну здібність ноо-суб’єктів* у модусі 4-ї складової ноо-свідомості можна визначити як *духовноментальну здатність до реалізацій-*

натуралізації модуляційних дій як операційних осциляцій у творенні-сублімації вищих знань і буття «благопродукуючими» ноо-суб'єктами. А саме:

– здійснення регульованих та керованих креативних синтезів і створення креативно-синтезуючих екзистенціалів більш досконалого буття;

– створення «заміщених реальностей» та іншореальностей в модусі «сублімованих екстенцій» ноо-суб'єктів, що представляють собою «сублімаційні конфігуратори», «креатрони» і «комполитрони» відповідних проєктивних «сублімаційних онто-ноосів»;

– розроблення «проєктивних ноо-екстерналізацій» в «субліматорах онто-ноосів» шляхом ментально-модуляційних напружень і трансформації ноо-інтенцій в *активно-діючі ноо-тентори, нейро-тентори понадактивного «інсайт-телекта» з перетворенням нейроенергетики ІМІ (інформаційно-ментальних імпульсів) в сублімовану синергію об'єктованих ноо-екстенцій;*

– створення «операбельних конструктів» ноо-активації знання в його безпосередній даності та в якості «істинісного знання», котрі предстають як «наперед задані» і не потребують проведення необхідних опосередкованих дослідницько-пізнавальних процедур;

– володіння здатністю *перетворення ноо-активного «первинного знання» у ноо-знання та відповідним чином програмувати його у реалізаційних ноо-проєктах і трансляційних ноо-програмах* передачі та розповсюдження ноо-знання на позараціональній спірітуальній основі «духовних озарінь» та «ментальних інсайтів».

Однак, остання здібність ноо-суб'єктів потребує певного розвитку в аспекті її підсилення і розвитку до *здатності переходу від «одноактних моментів» та спонтаного «осаяння ноо-знанням» до їх духовного-усвідомленого сприйняття як налагодженого «ноосферного потоку знань» через ноо-свідомість, котра психометрично може номіналізувати себе як духовна свідомість. Але це здійснюється вже на рівні 5-ї складової ноо-свідомості, в котрій номіналізується креативно-інтегрований **онтотип «суб'єкт-об'єктного синтезу»** у*

вищевимірних реальностях, включаючи «духовну актореальність» спірітально-зв'язаного суцього у його первинній всеєдності «всесуцього».

5) Номиналізований онтотип суб'єкт-об'єктного синтезу в актоментальній світометричності. Виходячи з вищездійсненого аналізу подібне на філософсько-науковому підґрунті можна зафіксувати в понятійній і тензорній конструкторах та в *ноо-тензорному координатному вимірі*. «Онтотипічна номіналізація» відбувається у 2-х головних аспектах, а саме:

а) у «суб'єктному аспекті» – це *утворення «звужених» онтотипічних «ноо-топосів» в номіналізації суб'єктних «ментальних тензорів*; подібне здійснюється, наприклад, в конфігурації «поточка ІМІ» (інформаційно-ментальних імпульсів»), «пакета ІІІ» (інтенційно-інформаційних імпульсів»), «ноосів таксонованих знань» (НТЗ), «функціоналів операційних знань» (ФОЗ); загалом ноо-топосами ментальних тензорів може предстати все те, що когнітивно «номіналізується» ноо-суб'єктом в якості *«оперативних тензорів» ноо-знань*, котрі можна представити в координатному вимірі як *«операційні нооси» в їх семіотично-імпрінтному запису*;

б) в «об'єктному аспекті» – це *утворення «розширених» онтотипічних «ноо-топосів» в тензометриці «розширеної світореальності»*; як раніше було показано подібне здійснюється в ноо-екзистенціалах метабуття Універсума (homo controversum) і Мультиверса (homo multiversum) реалізованого «космосуцього» та «сущодійсного» в різнотипових реальностях, а саме – в різних онтотипах, онто-топосах, онто-вимірах своїх екстерналізацій; але всі вони ментально-ноосферно і реальносно можуть бути представленими в єдиних онтотипічних «ноо-топосах» завдяки їх приведення до єдиного метакоординатного виміру МЄРКОНЕ-АНБ; більш того, – у нероздільній суб'єкт-об'єктній координатній єдності «ноо-онтоса» і «ноо-ноезіса» (в координаті «онтос» + «ноезіс» = з'єднаний «топос») з подальшим тензорно-ентелехійним «оживленням» (в координаті «ентел»).

Подібна психометричність ноосферної свідомості у її 5-му вимірі духоментальної представленості знаходиться поза меж перцептивного інтелектуального (раціонального), інтуїтивно-творчого (нераціонального) і духовного (ірраціонального) рівнів сприйняття дійсного. В сучасній філософії науки цей рівень, з одного боку, характеризується як «плюралізм наукового пізнання», а з іншого – як «еквівалентність альтернатив у науковому пізнанні» [15, с.121]. Це особлива і вища «наукова реальність» (підкр.нами), що включає «знання об'єкта пізнання» і те, «що знаходиться поза знання», тобто «об'єктивного світу матеріальних подій та ідеальних подій вивчаємих свідомістю або психікою» [15, с.147]. За нашою концепцією, це є «**ноо-наукова реальність**», «**реальність ноо-науки**», що дозволяє *представити світ як «актоментально», тобто «у світлі ноо-знання», так і ноосферно-«світометрично», в «ноосферній світометриці ноо-пізнання» і ноо-знання*. А це означає, що тоді відкривається можливість перейти від «холотропної моделі свідомості» (2-4-а складові ноо-свідомості) до «квантової моделі свідомості» (5-а складова ноо-свідомості). До подібного схилявся і Н.Бор, котрий вважав, що в мисленевому процесі суттєву роль грають «невеликі кількості енергії, при яких чуттєвими є квантові ефекти» [16, с.197]. Ж.І.Кобозев виміряв «концентрацію таких хвиль в зоні мозоку» в мікрооб'ємі $10^{-14} - 10^{-17} \text{ см}^3$ і виявив, що це квантові мікро хвилеутворення (квантові імпульси), котрі виникають на «фундаментальному рівні, на якому діє понадлегкий розріжений «газ», взаємодія котрого з мозоком має хвильовий, при чьому випереджуючий характер». На магніто-резонансному «побудовачу зображень» томографі (МРТ) зафіксовані зображення, що отримані дослідником, котрі визначаються як «астральні», «ефірні», «ауральні» утворення або «поля свідомості» (16, с.196). Саме слово «газ» скоріше «образ, не маючий нічого загального з механістичними моделями», і якщо у подібних *квантово-хвильових нейропроцесах мозоку в ефірно-газовому середовищі* дослідники «виходять тут на вакуум», то сам «квантово-ефірний вакуум» (в нашій концепції – «квеф») існує як «прив'язаний

один до одного» в різних своїх модусах: як «фізичний і семантичний (смісловий) вакууми, метричні і семантичні простори» тощо (В.Налімов, А.Лефевр) [16, с.196].

Подібним чином можна вийти і на *«ментальну метрику» ноо-свідомості, якщо її розглядати за «квантово-психологічною моделлю» координатно-метричного визначення.* Тут необхідним «психометричним ключом» є «квантова теорія безперервних змін» у «макромолекулярній структурі мозоку» (за квантово-механічним «принципом доповненості» Н.Бора, що фіксує мікроенергетику квантових ефектів), а головна функція свідомості тоді – це лише інформаційне вимірювання сили (у відповідній тензометриці) ментально-квантових імпульсів (як «ментальних тензорів» ІМІ). Подібні інформаційно-ментальні імпульси (ІМІ), за сучасними науковими даними (В.Г.Торосян), як кванти мають інформаційне вимірювання (тому й можливе створення квантового комп'ютера), а свідомість квантово-інформаційно може виявляти себе у таких нових функціях [16, с.197], а саме:

- а) «як вимірюючий пристрій, аналогічний квантово-механічному»;
- б) як об'єднанні та системні психоментальні «спостереження (вимірювання)» і «квантово-механічні вимірювання», котрі «проводяться над системою» людського мозку в квантово-інформаційному режимі його функціонування;
- в) «об'єднуючи психологічні і квантово-механічні аспекти, ми отримуємо модель своєрідного понадпотужного обчислювального пристрою» (В.Г.Торосян), в якому застосовані психоментальні сили людини і її ноо-здібності;
- г) з цим відкривається можливість «вирішувати проблеми по аналогії з ЕОМ», коли «свідомість – це зондування свідомістю області понадсвідомості» для мінімізації «розбросу рішень» та знаходження «найкращого рішення» без «понадмірної деталізації»;
- д) на цій основі можна «правильно встановлювати взаємодії між свідомістю і «понадсвідомістю», досягаючи оптимального рівня усвідомлення [16, с.197]; при такій психометричній властивості свідомості на її вищому холотропному

рівні («холотропна свідомість» – Ст.Гроф) відкривається *можливість вимірювати все «поле свідомості», котра не є «продуктом мозку», а «лише опосередковується мозком»* (виділено нами); це дозволяє «вийти за межі трьохмірного простору, лінійного часу і класичної причинності», вивчити «весь досвід еволюції Всесвіту» (бо «в холотропній концепції свідомості психіка це включає» у загальному «полі свідомості»), а з урахуванням психометричного «ключа теорії квантових змін» – можна «в цьому сенсі правомірно говорити про життя після смерті і до народження» [16, с.195]; за ведичною традицією, це є перебування в центральній «реальності Брахмана».

За сучасними науковими психокосмічними теоріями встановлюється прямий зв'язок структури всесвіту і структури людського мозку», а «Всесвіт – це аналогія людського мозку» і весь «устрій Всесвіту нагадує систему нейронів в головному мозку» [17, с.6]. Тому знання можна напряду і безпосередньо використовувати для «розширення свідомості», бо «нейрон і окрема ділянка Всесвіту має одну і ту ж частоту вібрації» (там же). Зараз стає відомим, що «хвиля настройки» антропорозуму з іншими «космічними програмами» – це низькохвильовий «шум Шумана» (по прізвищу дослідника) в 7,8 герц, а відтепер йде швидке зростання його частотності до $\lambda \geq 13$ герц. Це приведе до «космонастройки» антропсихики на більш високі частоти з більш насиченим спектром сприйняття «космічної інформації» та «психоментальним виходом у більш високі виміри реальності, а це можуть бути 4-5-й виміри Космоноосу. Сам «психометричний поділ» людей буде здійснюватись за критерієм «низькочастотні» («повільні») homo sapiense і «високочастотні» («швидкі») homo cosmicus. Головна «психонейронна відмінність» людей – у кількості нейронних з'єднань в мозковій нейросистемі, а саме: якщо людина народжується з «мільярдами нейронів» (до 20 млрд і більше), то «мозок формує тріліони з'єднань», а його розвиток і інформаційно-ментальна потужність» залежить саме від зросту цих «нейронних мереж» (аксонів), що генерують і передають

електромагнітні сигнали і квантові імпульси, а з цим – «стимулюють інші нейрони» до активної і випереджаючої психодіяльності [17, с.6].

При цьому психометрично і фізично змінюється саме поняття реальності. Так, для розвиненого антропорозуму, «людська реальність» може бути лише певною «проекцією» (голограмою) більш фундаментальної ральності сущого. За нашою концепцією, це Єдина Реальність, що утворюється всеєднісим «онтогносеологічним рухом» [18, с.392]. Сама електронна структура мікросвіту є іншою, бо «розділеність електронів – кажуща». А саме: «електрони на будь-якій відстані взаємодіють один з одним, не тому що обмінюються між собою таємничими сигналами, бо їх роздільність – уявна». Так, «якщо поглянути з якогось іншого рівня реальності, то ці частки – не окремі, а навпаки, продовження чогось глобального» у з'єднанні мікро, макро і мегареальностей (в нашій концепції, – це «єдинопольова МММ-реальність»). Тому «сучасні вчені впевненні, що існують скриті від нас рівні реальності більш високої розмірності. І частки роздільними ми бачимо лише тому, що нам доступна тільки мала частина дійсності. Самі частки – грані однієї глибокої єдності. А раз все вміщується у малій частині, то Всесвіт – це проекція і голограма». Якщо виходити з того, «що будь-які предмети у світі на глибинному рівні безкінечно взаємопов'язані і всі природні явища і сама природа – це нерозривне павутиння», то, за думкою нейрофізіологів, котрі займаються мозком «за теорією голографічного світу», «інформація розподілена рівномірно по всьому об'єкту мозку», а вся пам'ять про все знаходиться «не в групах нейронів», а у всіх «розрядах нервових імпульсів» (як «квантована інформація» мозку – ред.) [17, с.6]. Тому в сучасній науці мова про існуючу реальність – нейропсихічну, фізичну, голографічну, вищемірну і вищевимірну – можна вести тільки як про **«наукову реальність»**, «вибір альтернатив» і «моделей розвитку науки» в контексті і «плюралізмі» у визнанні різнотипових (різноконцептуальних) **«наукових реальностей»**, або «еквівалентності альтернатив у научному пізнанні» та їх рівнозначності [15, с.121,137,189]. Тобто «наукова реальність»

в різних пізнавальних підходах (концепціях, моделях, методологіях) не має однозначності і визначеності у єдиному фізичному і психоментальному сенсі. Вона є «однозначна» і «визначена» у якомусь конкретному аспекті «реалометричності»: певної вимірювальності, топологічності, розположення у знаходженості у відповідній системі координат, «реальнісної співставності» за своїми характеристиками, характером впорядкованості, «реальнісної організації, способами врівноваження тощо. А на філософсько-науковому підґрунті сучасного рівня знань «наукова реальність» потребує свого розгляду в якості *реалогнозіса ноосферних знань*, а відповідна репрезентація ноосфери предстаеться як ноо-реалогнозіс інноваційного мислення і пізнання, що досліджується на методологічних засадах епістемології ноонауки. В цьому відношенні розроблені тензорні конструктори (ТКГ – 7,8,9,12,13) духоментальних ноо-процесів можна розглядати як первинні прототипи наукової реальності (НР) в якості операційного ноо-реалогнозіса» (ОНР), а ТКГ – йому відповідна *операційна архітектоніка системи* НР в основних різновидностях її операційної архітектоніки як «операційної системи» (ОАС-НР). У відповідних «архітенічних організаціях ОАС-НР» можна репрезентувати в якості систему управління базами даних (СУБД) і знань (СУБЗ), котрі дозволяють скорочувати, корегувати і регулювати духоментальні процеси генерації ноо-знань в ОНР. А сам «операційний ноо-реалогнозіс» представити в якості понадактивного ноо-об'єкта, що самоуправляється в режимі оптимального функціонування наукової реальності. Конкретно – операційних функціоналів ОАС-НР у їх ноо-технологічних аплікаціях і в проекціях ноо-буття.

Використана література (до р. 5)

1. Блаженный Августин. Творения. Том 2. Теологические трактаты. – Спб: Изд. «Алетейя», К.: УЦИММ – Пресс, 2000 – 751 с.
2. Савченко Д.Н. Креатология. Свет. Т.ІІІ – Спб: Алетейя, 2013 – 748 с.

3. Історія філософії (Під ред В.І.Ярошовця, І.В.Бичко та ін.). – К.: Парапан, 2002. – 774 с.
4. Пропп М.В. *Номо naturalis*. – М.: Лабиринт, 2004 – 316 с.
5. Смит Р. История гуманитарных наук. Второе издание. – М.: Изд.дом ГУВШЭ, 2008 – 392 с.
6. Бэтлер Алекс. Дialeктика силы. Онтобия. – М.: Единориал, 2005, 2008 – 320 с.
7. Ясперс К. Всемирая история философии. – СПб: Наука, 2000 – 271с.
8. Башляр Г. Новый рационализм. – М.: Прогресс, 1987. – 376 с.
9. Уилбер Кен. Проект Атман. – М.: Изд.АСТ, 2004 – 314с.
10. Уилбер Кен. Око духа. – М.: Изд.АСТ, 2002 – 476с.
11. Гроф Ст. Холотропное сознание. – М.: Изд.АСТ, 2003 – 267с.
12. Гроф Ст. Надличностное видение. – М.: Изд. АСТ, 2002 – 237с.
13. Гроф Кристина, Гроф Станислав. Духовный кризис. – М.: Изд. АСТ, 2003 – 377с.
14. Капіца В.Ф. Філософія науки та ноосферно-наукові інновації в мисленні і пізнанні. – Кривий Ріг: Видав.центр, 2016 – 623с.
15. Будко В.В. Философия науки. – Харьков: Консум, 2005 – 268с.
16. Торосян В.Г. История и философия науки. – М.: ВЛАДОС, 2012 – 360с.
17. Вселенная – аналогия человеческого мозга. – «Затерянные миры». – 2015– №5 (182) – с.6.
18. Капіца В.Ф. Філософія буття і онтологія ноонауки. Книга 3. – Кривий Ріг: Видав.центр, 2015 – 783 с.

Розділ 6. Наукова реальність ноосферного знання як ноосфера інноваційного мислення і ноо-пізнання та її «онтологізація» на методологічних засадах епістемології ноонауки

Контент: онтологічна «реалометричність» наукової реальності як контініуму ноосферного знання, що безперервно зростає в ноометричному реалогнозисі інноваційного мислення і пізнання за багатозначною логікою ментального духонапруження в ноо-метриці духовної епістемології

Питання про онтологічну «реалометричність» ноосферного пізнання і ноо-мислення виникає у «фундаментальному аспекті» подолання високорівневої «структурної розбіжності» ноо-свідомості на вищих рівнях її розвитку. Це її 4-а і 5-а складова», коли на цьому ноо-свідомісному рівні вона перетворюється на «актометричну» свідомість і наближається до духовної свідомості, а з цим – *може холотропно виявляти себе в безмежному «полі свідомості» поза часо-просторових обмежень, а одночасно – в «квантово-інформаційному полі» безперервних змін і онто-реальнісних переходів в тензометриці ноо-знань. У фізично-геометричному аспекті це принципово неможливо, бо і в фізичній реальності діють два «фундаментальних обмеження» (про що мова шла у рр. 3.1 – 3.2 відносно «розпізнання світореальностей»)). Тому в сучасній фізиці були винайдені два «радикально нові» концептуальні принципи наукового дослідження, що сформулювали два «вічних опонента» у фізичній науці А.Ейнштейн і Н.Бор, котрі намагалися вирішити проблему «дуалізму хвилі-мікрочасток». Тобто одночасного проявлення хвильових і корпускулярних властивостей «корпускулярних мікрооб'єктів» (електронів, протонів та інших елементарних часток), котрі можуть проявляти себе і як поле, приймаючи квантово-імпульсний характер польових енерговзаємодій. Одну з проблем, котру вирішив при цьому А.Ейнштейн, стосувалось того, що він довів енергетично-імпульсну природу «квантів» як «дискретних порцій» поглинаємої та випромінювальної енергії (це зафіксував М.Планк у «явищі «фотоефекта» на*

прикладі «фотозасвічування» на пластині світлових променів). Тому подібне зафіксувалось як «енергія світла» або фотони, що переносяться «порціями квантів», а саме: «світло не тільки випромінюється і поглинається (квантами – ред.), але й переноситься квантами (фотонами)» [1, с.123]. Однак при цьому виникає проблема «невизначеності» електронів за їх квантово-світловим випромінюванням у фотонах світлової енергії. Так, експерименти показали, що «бомбардирую пучками електронів мішень (пластину) з отворами, ми не можемо сказати визначено, який електрон де опиниться, однак з вельми високою ступінню вірогідності розрахуємо, скільки електронів подолали мішень» (по аналогії з «максвеловським розподіленням» молекул за їх швидкістю у класичній механіці). Відповідним чином цю проблему вирішив і видатний фізик В.Гейзенберг на основі «принципа невизначеності».

Так, він вводить **«принцип невизначеності»** і «співвідношення невизначеності», за якими у «квантово-механічних вимірюваннях» (у «мікрофізичній світометриці» – ред.) завжди виникає «невідворотня дилема»: *«чим точніше визначена енергія мікрочастинки, тим більше є «розмитим» її просторове розподілення»* (виділено нами) [1, с.124]. Проте помноження неточностей не може перевершувати «постійну Планку», за якою «стан квантово-механічної системи описується... хвильовою функцією Ψ , котра визначає її майбутні параметри не однозначно і достовірно..., а лише з певною, достатньо точно обрахованою вірогідністю» [1, с.123-124]. Однак К.Поппер, за розробленою ним «логікою наукового дослідження», вважав подібне «метафізичним індетермінізмом», що змінив «детерміністську метафізику» і замість одиничних («сингулярних») «точних висказувань» («базисних», «каузальних» або «детерміністських») відтепер дозволялись тільки «вірогідні висказування», бо основою для них ставали «закони, які основувались на вірогідностях, щоб дедукувати частотні передбачення» [2, с.227,230]. За такою дедукцією «вірогідні висказування виражались як формально сингулярні висказування», а тому «детерміністська будова рухнула», бо на цих «руїнах

детермінізму зростав індетермінізм, підтримуємий принципом невизначеності Гейзенберга» [2 с.230-231].

Другий фундаментальний принцип визначення мікрофізичної «світometriки» квантової реальності ввів Н.Бор – *це «принцип доповненості» (ПД), за яким «просторово-часові і причинні описи мікрооб'єктів можливі тільки взаємодоповнюючим чином»* [1, с.125]. На цій підставі стверджувалось, що «протилежності не взаємовиключні, а доповнюючі» (напис який зробив сам Н.Бор на дощці Московського держуніверситету), і при цьому він робив наголос на тому, що подібний висновок – результат не недосконалості наших теорій та експериментальних методів, а самої «конституції» природи. Сам «принцип доповненості» «далеко виходить за межі фізики мікросвіту, набуваю найглибіннішого методологічного і світоглядного значення». Наприклад, «В космологічних сценаріях виявляється можливим існування різних всесвітів з різними фізичними константами» і тому «приходиться *будувати єдину картинку із взаємодоповнюючих аспектів*» (підкр.нами) [1, с.125]. Подібний висновок і «світometriчний підхід» покладений в основу і нашої концепції Світобудови, де за основу береться «принцип єдності буття і мислення», а також світometriчної наявності Єдиної реальності у «суб'єкт-об'єктному координатному вимірі» [3, с.238,392].

Вказана 5-а складова ноосферної свідомості у визначенні *«номіналізованого онто типу суб'єкт-об'єктного синтезу в актоментальній світometriчності» (НОТСОС-АМСМ)* дозволяє представити її як *«холотропно-квантову свідомість»*. Вона має вищу здатність уловлювати цілісні «ментально-квантові тензори» як мінімально напружені «холотропні квантово-польові нооси» (тенси) іншомірних та іншовимірних реальностей. Їх як *«ноо-наукову реальність»* можна представити у певному *«ноо-тензорному координатному вимірі»* шляхом приведення до відповідної «метакоординатної системи». Це може бути метакоординатна система МЕРКОНС-АНБ, котра дозволяє реалізувати *«програмно-логістичні алгоритми ІТ-імпрінтингу ноо-розуміння»* і ноо-мислення

шляхом «метасистемної актуалізації ноо-реальності у єдиній суб'єкт-об'єктній координаті ідентифікованої ноо-дійсності». А також графічно представити «подвійну» (ММС: «ментал-морфе-субстантив») і «потрійну» (АЕН: «актос-ейдос-ноезис») метасистему координат («метакоординат») у їх «єдинореальнісній онтометриці» [3, с.465, 442-444].

У сучасній філософії науки подібне виглядає як знаходження і визначення сущого у пізнавальному процесі, котре поки що «знаходиться поза знанням – тобто об'єктивного світу матеріальних подій та ідеальних подій, вивчаємих свідомістю і психікою». А це може визначитись як «знання вида світу поза знання об'єктів віднесення знання» (як «об'єктованого знання» – ред.), котре має «онтологічне значення», бо допускає «онтологізацію знання» [3, с.147]. В.В.Будко концептуалізує розвиток поглядів на «наукову реальність» як контініум, в котрому здійснюється наукове пізнання і отримується наукове знання у наступній послідовності «зросту знань» (К.Поппер) та його «раціональних реконструкцій» (І.Лакатос). При цьому, за І.Лакатосом, «науково-дослідницька програма вважається прогресуючою, коли її теоретичний зріст переважає її емпіричний зріст», і вона дозволяє з деяким успіхом предсказувати нові факти та «прогресивний здвиг проблем». І, навпаки, науково-дослідна програма «регресує», коли «теоретичний зріст відстає від емпіричного зросту, і вона дає запізнані роз'яснення на здійсненні відкриття» (або відстає від «конкуруючих програм», що є «регресивний здвиг проблем» [5, с.220]. Тому й «наукові реальності» (НР) в аспекті «зросту знань» та їх раціональної реконструкції» можуть бути «прогресуючі НР» і «регресуючі НР». Але загалом, за В.В.Будко, – це «еволюційні» наукові реальності, що відповідають історичним етапам розвитку самої науки. Еволюційно вони формувались у наступній послідовності.

1). **«Наївний реалізм»**, що характерний для «класичної науки» періоду її формування у Новий Час. Тому її «почуттєва фізіометрика» цілком предметна і загалом знаходиться на рівні «буденної свідомості» та відповідає «пізнанню

здорового глузду», що співвідносне «достовірним показникам» органів почуттів. Головний критерій істиності – це «онтологічне значення буденного знання», основу якого «складають дані почуттєвого сприйняття» і тому «буденному пізнанню властива довірливість органам почуттів» [3, с.147]. Конкретно це:

- «втілюємість знання в об'єктивному світі», котре подібним чином стає об'єктивним (об'єктованим) знанням «об'єктивного світу матеріальних подій» та «екстенційним втіленням» креативних суб'єктів;

- «співставність елементів знання» в тих об'єктах, до яких воно відноситься як до «об'єктів віднесеності знання»;

- «зв'язаність знання» з існуючими об'єктами, що мають загальне «онтологічне значення»; тобто це *«каузальність знання» у його об'єктній співставності і детермінованості* (ред.);

- «змістовність знання», що зобумовлює рівень і повноту «онтологізації знання» в його «об'єктивації і опредмеченні». [4, с.147];

- «феноменалізм знання»: під цим розуміється те, що «почуттєво сприймаємі явища є первинною реальністю» (що несе в собі «первинні якості» – Дж.Локк), а «наукові об'єкти» є «виводними сутностями»; таким чином вони стають «вторинними сутностями», «вторинною реальністю» («похідною»), що походить з умовиводів дослідників і несе в собі, таким чином, «вторинні якості»;

- усуненість недоствірних показань почуттів шляхом «доповненості» показань в індикації інших органів почуттів (своєрідний почуттєво-пізнавальний «принцип доповненості» – ред.); подібним чином досягається «почуттєва достовірність» і знімаються почуттєві та ментальні обмеження в пізнанні;

- «тактильна почуттєвість» об'єктивованих знань («почуттєва сенсibiliзація» матеріального світу – ред.); подібна почуттєва контактність і тактильність «на дотик» не стільки підсилює «сенсорну достовірність» матеріалізованих в об'єктах знань, скільки може призводити до «онтичних і звукових ілюзій... буденного досвіду пристосування до зовнішнього світу» [4, с.147-148].

З розвитком науки і наукової картини світу «наївний реалізм» однозначно-почуттєвого розуміння світореальності піддається все більшій критиці. Бо такого роду «буденна онтологізація» тільки «множить приклади помилкових уявлень наївного реалізму про зовнішній світ». Насамперед, це наївна концептуальна ідея про «два світи» та «подвоєння світу» на світи «зовнішній» і «внутрішній». В сучасній науці «наукове пізнання проголошує достотний світ, зображений науковим знанням і споглядаємий науковими приборами» [4, с.148]. *Поняття «об'єктивної реальності» (в класичній науці) замінюється поняттям «наукової реальності» в «некласичній науці», котра почала розвиватись після природознавчої революції середини ХІХ ст. з чим почала своє становлення наука Новітнього часу. Формується філософія науки у її сучасному розумінні «наукового реалізму» [3, с.148].*

2). «Наукова реальність» у її власному значенні «реальності науки». В некласичній науці прямо ставиться питання про фізичне і наукове «відношення до реальності». Це проблема створення достотних «конструктів сучасного природознавства» (теоретичних), а потім на основі теоретико-конструкційних побудов винайдення їх «емпіричної наглядності» і технологічної співвідносності з реальністю в аспекті науково-істиннісного знання [1, с.132]. В.Г.Торосян вірно робить упор на світоглядному аспекті, свтерджуючи, що в некласичній і постнекласичній науці *«принципове значення має питання про співвідношення світогляду і методології», бо «у своїй ігрі з природою сучасний дослідник конструює не тільки поняття і моделі, але і сам є об'єкт дослідження»* (віділено нами) [1, с.133,137]. Тому, за думкою В.В.Будко, «науковий реалізм опирається на достотний стан науки і проголошує безглуздим поняття об'єктивної реальності і правомірним лише поняття наукової реальності». Це питання особливо «загострили спори про реальність» в аспекті спеціальної теорії відносності А.Ейнштейна, за якою:

а) реальною є не сама реальність, а науково «реальні лише просторові і часові інтервали, що змінюються відносно інерційних систем відліку»; тобто дійсна лише «часо-просторова реальність», котра є змінною;

б) однак в «теорії ефіра Лоренца, що супернічає з ейнштейнівською (теорією відносності – ред.), навпаки, реальні є незмінні для всіх систем відліку просторові і часові інтервали (що за А.Ейнштейном змінюються), а змінними є швидкість розповсюдження електромагнітних коливань» (у А.Ейнштейна це «постійна швидкість» світлових фотонів); таким чином при незмінності часо-просторових співвідношень, реально-дійсною є «фотонна реальність» електромагнітного поля (але котра також може бути змінною); тобто параметри простору-часу реальності даного «калібру» є незмінними, а змінною є швидкість розповсюдження електромагнітних коливань і квантових фотонів світла, але тоді треба визнати, що всі фізико-математичні розрахунки А.Ейнштейна є «фіктивними», бо в них «змінюються інтервали простору і часу та похідні від них величини» [3, с.148-149].

Співвідносно до цього «ноосферна теорія» квантованого і «квантового ефіру» («квеф») не має подібного протиріччя. Холотропна «квантогазоефірна реальність» («квегеф») як деяке тонкофізичне (або «псевдофізичне») утворення може «тонкопочуттєво» сприйматись (і навіть випереджально-аферентивно «відображатися») ноо-свідомістю як «поле-ефір» («полеф») з передачею певної ефіроквантової інформації («квеф-інформація», «квефін») з переходом від «дійсного простору-часу» до «умовного простору-часу» (у А.Ейнштейна – «відносного»). І це «дійсна П – Ч умовність», бо в інших вимірах «часо-просторова метрика» є принципова інша. А тому іншою є співвимірна «онтометрика іншореальності», де простір-час має іншу розмірність, «умови наявності» з іншим науковим тлумаченням. Наприклад, до цього часу в підручниках фізики можна знайти «планетарну модель атома» (що є «ізоморфною» для мікро-мега світів), де електрони обертаються на різних орбітах (s, p, d, f) навколо ядра атома. Це «конструкт» класичної науки в

зображенні фізичної реальності мікросвіту. Але в аспекті некласичної науки «обертання електронів навколо ядра» відсутнє, а наявна тільки «зміна енергетичних станів» електрона через «випромінювання або поглинання квантів енергії» [3, с.132]. Ті ж самі неспівпадання маються при встановленні «відповідності і невідповідності» між класичним і некласичним природознавством», конкретно, – при «створенні релятивістської космології» для мегасвітової реальності. Так, А.Фрідман і Е.Хаббл інтерпретували «червоне зміщення» в аспекті галактик як «свідчення розширення Всесвіту» (20-і роки ХХ ст). Пізніше П.Гамов на цій основі розробляє концепцію «Великого Вибуху» (Big Band), що став причиною «розширення Всесвіту» із деякого понадущільненого «сингулярного стану». Він навіть може бути оживленим та існувати як «фрідмон» (назва-конструкта на честь А.Фрідмана). Результати досліджень у світовій механіці, особливо в частині намагань переложити і «приложити вірогіднісні принципи опису природи не тільки до мікросвіту, але й до мегасвіту в космології, визвали супротив навіть у А.Ейнштейна, що з гіркотою сказав «важко припустити думку про Бога, що грає в кості» [3, с.122,127]. В сучасній постнекласичній науці подібне інтерпретується як дія «понадсилоного антропного принципу», котрий задіюється вищим космічним розумом і здійснює ментальне ноо-регулювання мікро-мега світів в інтервалі від «планківського розміру» мікросвіту (3-й «калібровочний простір-час») 10^{-33} см і 10^{-43} сек, з сингулярною «масою точки» (сингулярністю) у 10^5 г [3, с.74-75]. Ця «точкова сингулярність» може ставати «реальністю» з виходом-розширенням у мегасвітовий масштаб «нашого» Всесвіту з радіусом $\sim 10^{28}$ см, масою $\sim 10^{59}$ г, концентрацію часток $\sim 10^6$ см⁻³ і часом існування 13 млрд.років [2, с.76].

«Наукова реальність», за думкою Н.В.Даніелян, відноситься до «некласичного типу наукової раціональності», коли враховуються як «зв'язки між знаннями про об'єкт», так і те, що пов'язно з характером засобів та операцій діяльності суб'єкта» (виділено нами). І, таким чином, «суб'єкт пізнання розглядається вже у безпосередньому зв'язку з засобами пізнавальної

діяльності», як суттєва «умова об'єктивно-істиннісного опису і пояснення світу» та «експлікації знання». В той же час, коли при класичному погляді з позицій «наївного реалізму» увага зосереджується виключно на об'єкті, а «цілі і цінності науки», «світоглядні установки і ціннісні орієнтації» суб'єктів пізнання не враховуються і повністю елімінуються. Тобто в класичній філософії науки «суб'єктивація» наукового знання і пізнання в «об'єктованій реальності» не дозволяється, а тому дослідник, «центрую увагу на об'єкті, прагне при теоретичному поясненні і опису елімінувати все, що відноситься до суб'єкта» [6, с.150]. В некласичній філософії науки певна «суб'єктивація об'єкта» вже стає необхідною і тому поняття «об'єктивної реальності» трансформується в категорію «наукової реальності», котру розробляє сам суб'єкт наукового дослідження.

В «постнекласичному типі раціональності» ще більше розширюється «поле рефлексії» суб'єкта у пізнавальній діяльності та її «суб'єктивація» при розширенні розуміння «наукової реальності». Так, значно розширюється «співвіднесення отриманих знань про об'єкт не тільки з особливістю засобів та операцій діяльності, але й з ціннісно-цільовими структурами». Сам «суб'єкт пізнання включається у пізнавальний процес в якості особливого, інтегрованого компонента». «Об'єкт пізнається» суб'єктом в спектрі всіх «взаємозалежних наук, між якими стерті жорсткі розграничуючі лінії і отримані картини реальності предстають в якості фрагментів цілісної загальнонаукової картини світу» [6, с.150]. Подібний новий тренд в розвитку науки проводить до 2-х основних наслідків:

а) це «прагматична байдужість до онтології» як «до типу проголошуємої наукової реальності», котра може бути такою як її концептуалізував суб'єкт наукового дослідження; і тому, з другої сторони, суб'єкт показує свою «орієнтованість не на об'єкт пізнання, а на його заміщення» (підкр.нами) з «ігноруванням його адекватності (відповідності знання об'єкту поза пізнання)» [4, с.151]; тобто це є «знання без пізнання» або, за нашою концепцією, – «ноо-

знання», що є наперед даним як «сущезнання» в його ноосферному «випереджальному осяганні»; за В.В.Будко, це є *ствердження «самодостатності наукових теорій» на основі подолання «факта нееквівалентності» теоретичних конструктів» через «кваліфікацію альтернатив пізнання» як «рівнозначних» наукових теорій і невизнанні «нерівнозначних» наукових теорій* [4, с.150].

б) з'єднання «об'єкта і суб'єкта пізнання», в «єдиний пізнавальний цикл» (підкр.нами); тому сучасна наука, що має гуманітарну демінанту в конструкціях «наукової реальності», тепер «перенацілюється» на «людинорозмірні об'єкти» та людські «буттєвісні проблеми» (Н.В.Даніелян); головна з них – «мистецтво *управління розвитком ноосфери» у напрямі «оновлення стратегією управління розвитком людства»* (виділено нами) [6, с.150-151]; однак для цього треба знати характер її операційності (та операбельності), закони розвитку носфери і ноосферогенезису, а також розроблені методологічні та епістемологічні засади ноо-науки.

3). *Теоретично-суб'єктована або «суб'єктна наукова реальність»*. Вона може бути представлена в «рівнозначних» та «еквівалентних альтернативах пізнання», «самодостатніх наукових теорій», серед котрих найбільш відома «свідомісна феноменологія» Е.Гуссерля та «екзистенційна феноменологія» М.Хайдеггера, герменевтика знання та його герменевтичних інтерпретацій Х.Гадамера, В.Дільтея, Ф.Шлейермахера. Але загальні засади науково-суб'єктованої реальності «самодостатніх теорій» за критерієм «плюралізма і рівнозначності альтернатив» можуть бути й іншими. Серед них можна виділити наступні основні.

(1) Ціннісна суб'єктивація наукової реальності і її репрезентація в якості «аксіологічної наукової реальності» і, відповідно, – «аксіологічної філософії науки»; таким чином в системі «аксіології філософії науки» до існуючої 3-х координатної метрики додається 4-а «ціннісна координата «аксіологічної вимірності». З цього приводу на початку нашого століття відбулася певна

дискусія у філософському середовищі відносно «тріумфу демократії у 3-х мірній системі координат «прагматизм – конкурентність – технокультура» (Ф.Фукума), внаслідок чого, виник «сум Ф.Фукуями» із-за «кінця історії» людства (А.Ю.Цофнас). Проте цей «кінець» не наступив, тому що з'явився більш високий «нетехнократичний» вимір антропореальності з «4-х мірною аксіологічною системою координат», що встановлює «ціннісні пріоритети» в буттєіснуванні [7, с.107-108,110-112]. А з цим філософсько-наукова проблематика «перенацілилась на «буттєцінності» в спектрі людської, соціальної і наукової екзистенції», а в науці – на ціннісні «когнітивні соціальні структури» і «людинорозмірні об'єкти» (Н.В.Даніелян) [6, с.151]. Більш того, буттєреальнісні наукові проблеми сконцентрувались «в основному колі цінностей, що утворюють сенсоутворюючу роль в житті». А саме: «перше коло» – це «цінності-цілі», «друге коло» – це «цінності-засоби», що устримлюють суб'єктів до «ціннісної саморалізації» у своїй «аксіореальності» і ведуть до повної «заміни ціннісних установок» буття і культури, змінюють саму «культуру науки» і мислення [8, с.64,68].

(2) Прагматична суб'єктивізація наукової реальності або «науковий прагматизм». Він є певною альтернативою «ціннісній концепції» і «аксіологічній науковій реальності», бо практично мова йдеться про пріоритети «істиннісної чи ціннісної компоненти пізнання» (А.А.Нуйкін), про «монодомінантність» (але не «бідомінанту») «теоретичного, поняттєвого, об'єктивного» пізнання без «експлікації наукових цінностей» [9, с.18]. І, навіть коли здійснюється перехід «від науковчення – до логіки культури» (В.С.Біблер), то «прагматичне пізнання» повинно вестись за «ціннісною логікою» власної «самодетермінації індивіда», відмовлення від «світогляної раціональності та заміни її на раціональність процедурну» [10, с.180-181]. За Р.Рорті це означає заміну світоглядної ціннісності на «прагматичну раціональність за словарем практики, а не теорії практичної дії і не споглядання», де немає «епістемології чи семантики», а тільки «можна говорити дещо корисне про істину» [11, с.481]. Такого типу

раціональність взагалі може бути прагматично «замінена» на технорациональний «обмін знаннями» (за принципом «технологічного детермінізму»), котрий в організаційно-прагматичному аспекті предстає не більше, ніж «пошуком способів вбудувати навчання в робочий процес» без самого навчання [12 с.190]. Проте в сучасній філософії науки подібна «прагматична наукова реальність» вважається «другорядною», бо має «фіктивний онтологічний зміст наукового знання» (В.В.Будко) і, за А.Айером, для неї «не важливо, чи мають значення наукових знань елементи суб'єктивного чи об'єктивного світу, одиничні чи універсальні об'єкти, споглядаємі чи неспоглядаємі властивості» цих об'єктів. Бо «всі види онтології рівноцінні» до такої міри, що самі «наукові уявлення про світ» та «наукову реальність облишені особливостей і переваг перед позанауковою» реальністю. І тому наука не має переваг перед міфологією чи релігією (У.Куайн), бо всі вони не більш, ніж «зручні фікції пояснення» та «заміщення реальності» [4, с.151]. Немає принципового значення, що перед людиною постає – наукова реальність чи міфологічна, релігійна чи всяка інша «прагматична реальність, що вдало «заміщує» дійсний світ.

З цим виникає питання: а взагалі чи *можливе «адекватне наукове пізнання», коли «онтологічна реальність» є в більш-меншій мірі «заміщеною реальністю», котра тим чи іншим способом конструюється антропорозумом творчого суб'єкта.* В тому числі і як «наукова реальність», котра предстає певним «заміщенням» об'єктивної реальності. Не говорячи вже про «суб'єктивні заміщення» в множинних наукових теоріях, їх альтернативах та про суб'єктивізм «прагматичної філософії науки».

(3) Виходячи з подібних міркувань, філософсько-наукова думка винаходить концепцію узгоджено-договірної, «конвенційного розуміння наукової реальності» (підкр.нами) [4, с.150,152]. На цій «науково-договірній основі» узгодженого розуміння реальності і формується специфічне реальніше «конвенційне відношення», здійснюється «конвенційна суб'єктивація наукової реальності» та її визначення в якості «конвенційної наукової реальності». За

подібною «науковою конвенцією» мають «переважальність ті реальності чи онтології, котрі... володіють найбільшими роз'яснювальними і передбачувальними можливостями». Зараз – це найбільш систематизоване знання, бо воно розвивається за принципом «системності наукового знання», котрий розуміється у конвенційному відношенні таким чином, що «елементи системи і самі системи наукового знання гносеологічно нерівноцінні». Одні з них мають перевагу «стосовно конкретно-почуттєвих даних, другі є абстрактно-логічною ідеалізацією, одні стосуються властивостей об'єкта, інші – властивостей засобів пізнання, одні відносяться до спостерігаємих, інші – до неспостерігаємих» об'єктів і реальностей тощо [4, с.151-152]. Проте *«конвенційна наукова реальність» визначально «передвизначає вибірковість наукового пізнання», її головною «гносеологічною умовою» є його системна обґрунтованість в якості «системного наукового пізнання», але тільки за умовою «визнання об'єктивності зображених реальностей» (виділено нами) [4, с.152]. Тобто «гносеологічним ключем» в «обґрунтовані переваги» у «конвенційному виборі» є **системна і об'єктивна обґрунтованість наукового пізнання, що й ідентифікується з «науково-пізнавальною реальністю»**, котра здатна продукувати «реальнісне знання» для практичного використання.*

Однак ця реальність не є гуманізований ціннісно-смісловий «аксіологічний реалогнозис», що відповідає нашій концепції. Це йому повністю протилежний, антигуманістичний і антагоністичний, технократизований «прагматичний конвенціоналізм», «техноконвенціалізм», котрий відповідний «технопрагматичній конвенційній реальності» технократизованої науки. Вона утворюється не для людини і не для розвитку її антропоякостей, а тільки для імітації цього складного антропопроцесу «по аналогії» до створених техноконструкцій. Тому це «імітаційна реальність» з відповідним їй «імітаційним програмуванням», котра набуває відповідних «квазіреальнісних» ознак. Серед них такі найбільш характерні:

◇ це «техноконвенційна» наукова реальність, що «спирається на плюралізм усіх кроків і результатів пізнання»; подібне є «абсолютний плюралізм» та еkleктика («голий плюралізм» – ред.), що побудована з «видів висхідних понять, принципів та аксіом, способів висновку і доказу, видів перевіряємих знань, способів спостереження та експеримента, способів наукового роз'яснення і видів наукових теорій» [6, с.152]; тобто це абсолютно «релятивна реальність» в індивідуально-суб'єктованих уявах особистостей, котрі визначають в такій «квазіреальності» тільки технічний компонент, а себе уявляють як «людський технокомпонент» і людський технофактор науки;

◇ «прагматичний техноконвенціалізм», в котрому «розрізняються голі факти і наукові факти разом з теоріями» («гола теорія» і необґрунтована наукова теорія або «гола наукова теорія» – ред.); всі вони предстають в прагматичній «якості незалежних сторін пізнавального відношення» [4, с.152].

◇ «техноконвенціальна реальність» стає беззмістовною «пустою реальністю», бо таку прагматизовану квазі «об'єктивну реальність зіставляють голі факти»; внаслідок цього вона предстає як «гола об'єктивна реальність», котра зображена «в голих фактах», а «наукові теорії... що пояснюють голі факти, паразитують на цих фактах і не привносять в знання ніякого об'єктивного змісту» [4, там же];

◇ техноконвенційний зміст знань, виведених з «голих фактів» роблять їх «квазізнаннями; відповідно побудована на квазізнаннях «технопрагматична конвенційна реальність», не має «ніякого об'єктивного змісту» знань, «відмінних від голих фактів об'єктивних реальностей»;

◇ ненадійсність, тимчасовість і дисипативність техноконвенційних квазізнань; вони не несуть істини, є ілюзорними і тому «квазі-об'єктивними», що породжують нетривалі і нестійкі «пусті» та «голі реальності»; вони не більше, ніж «пусті суб'єктивні фікції роз'яснення, що приречені на забуття з прогресом пізнання» [4, с.152];

◇ подібне «суб'єктивно-фікційне «пізнання» стає «техноконвенційним», «голо-прагматичним» псевдопізнанням; воно побудовано на «голих фактах», а

«сам же прогрес пізнання – це нагромадження голих фактів, які витісняють у небуття роз'яснюючі теорії з їх фіктивними реальностями» [4, с.152].

Ось чому «прагматичному конвенціалізму» необхідно вернутись до істиннісного наукового знання, усвідомлюючи і розуміючи, що «наукові факти – це людське творення над голими фактами». Тому техноконвенціалізм не повинен «підмінювати гносеологічну адекватність наукового пізнання його логіко-прагматичною адекватністю» [4, с.152-153]. Проте «на позитиві» прагматичний «техноконвенціалізм» в науковому відношенні породжує (в силу його плюралістичності і розмаїття видоутворень) таку необхідну характеристику наукового знання як *«пізнавальна наукометричність»*: фізичну, геометричну, ментально-пізнавальну часо-просторову, «об'єктометричну» тощо. Найбільшу репрезентативність має *«геохронометричний конвенціалізм»*, що обґрунтовує «наявність розмаїття метричних геометрій (евклідових і не евклідових)», а також «конвенціальність часової метрики (хронометризма)» [4, с.153,155]. В нашому контексті, – це *«об'єктометричність»*, *«суб'єктометричність»* і їх спільна *«суб'кт-об'єктна метричність» в єдиній «S-O матриці» ноо-координатної системи*. Або *«об'єктовимірність»* і *«суб'єктовимірність» у співвідносній і синтетичній «реалометричній системі «S-O координат»*. При цьому навіть в такій «геометриці» відкривається велике «розмаїття можливостей геометрії» у «визначеності аксіом (особливо, аксіом конгруентності і паралельності)». Так, вони здатні адекватно-метрично зображувати графічно («графометрично», «ізометрично», коваріаційно-метрично, «ко-ординатно метрично» – ред.) зміни – преображення у «поведінці одиничного відрізка у його використаннях». А саме – «преображеннях через паралельні переноси, повороти і зеркальні відображення («конформні відображення» і «ноо-преображення – ред.) при «побудові геометричних фігур» (включаючи побудову «морфо-конфігураторів» ноо-мислення – ред.), де діють принципи «свободи створення геометрії», результатом чого є «угода, конвенція про те, що рахувати її загальноновизнаною» [4, с.153-154]. Тобто сюди включаються всі *гносеологічні переваги», що представлені в якості*

«гносеометричних зображень» наукового знання в «гносеометричних наукових реальностях» або реалогнозисах вищої «реалометрики». Проте сам гносеологічний аспект «геохронометричний конвенціоналізм» ігнорує, бо всі «геометричні та хронометричні уявлення демонструють логіко-прагматичний підхід до реальних процесів і часу, ігнорують гносеологію, вскриваючи джерело необхідних знань» [4, с.155]. Тому в «реалометриці» треба спиратись не на «голий конвенціоналізм» (прагматично детектованих «голих фактів»), а виходити з того, що «філософські засади науки гетерогенні» [13, с.187]. Тому для науки вкрай важлива, за В.С.Стьопіним, «генерація в системі філософського пізнання нових категоріальних моделей світу», котрі «здійснюється за рахунок постійного розвитку філософських категорій». Подібне «допускає варіації філософських ідей і категоріальних смислів», а в самому процесі формування нових уявлень дослідник використовує спочатку одні філософські ідеї та принципи, а потім розвинені ним уявлення отримують іншу філософську інтерпретацію». Тоді вони «отримують статус світоглядних засад» і на цих засадах «генерують категоріальні моделі можливих людських світів» [13, с.186-187]. Таким чином, «реалометрика» конвенційно-договірної, «технопрагматичної реальності» змінюється і утворюється *«світоглядно-метрична», «світопоняттєва реальність»*, котра відповідає базисним «категоріальним моделям» філософії науки і може бути визначена як *«філософсько-наукова реальність»*.

(4) *Філософсько-наукова реальність «світоглядно-метричного виміру» і суб'єкт-об'єктного «світометричного осягнення».* З боку «конвенційного прагматизму» та в співставленні з ним *«світоглядно-наукові онтології»* привносять «суб'єктивну метрику» в об'єктивний світ. Однак «світоглядність» лише «створює видимість суб'єктивного привнесення метрики», бо «гносеологічно ці зображення (світоглядно-наукові – ред.) підміняють дійсний світ відверненим (отвлеченим – по рос.), абстрактним світом «топологічних відношень» і абстрактною «реальністю топологічних світів» (В.В.Будко). Тому насправді вони не мають «метричних відносин», котрі є головним «засобом

впорядкування і метризації аморфних простору і часу», «відображення об'єктивної реальності» в її «перервності, інтервальності, метричності простору і часу» [4, с. 155-156]. Наша концепція інша, бо вона дозволяє здійснити як окрему «суб'єктометрику», так і з'єднану «суб'єкт-об'єктну світометрику» реальності в фізичній і в більш високій реальнісній вимірності. Це авторська **концепція «філософсько-наукової реальності**, котра дозволяє адекватно описати та ідентифікувати її і світоглядно, світорозумово і світометрично (у «подвоєній системі» координат, що раніше показувалось), у з'єднанні «об'єктометричності» і «суб'єктометричності», представлених в єдиній суб'єкт-об'єктній «S-O координатній вимірності».

Тобто мова йде про дійсну «перебудову наукових онтологій» і введення таких гносеологічно-наукових «норм дослідження», котрі, за В.С.Стьопіним, «дозволяють здійснити «філософський аналіз» науки на основі «цілеспрямовуючої методології пошуку» відповідно до «прийнятих і домінуючих у культурі світоглядними орієнтаціями» [13, с.186]. Головна проблема – це надання «новим онтологіям нормам науки» відповідної і співпадаючої «наукометричності» і «світогляднометричності», відповідної «вимірювальності», «координатності», «гносеометричності» та «онтометричної преобразувальності» в координатах різної «реаловимірності». В нашій розробці це базова метакоординатна система МЄРКОНЕ-АНБ, в метриці якої можна «раціоналізувати» іншовимірні реальності за відповідними «стандартами раціональності» [3, с.486,496]. В даному контексті утворення «філософсько-наукової реальності» дозволяє здійснити поглиблене наукове пізнання, визначити основні різновиди (модуси) цієї реальності, світоглядно номінувати її у суб'єкт-об'єктному відношенні, а потім ноо-метрично представити у багатозначеневій, полісемантичній і полісеміотичній, «онтобагатовимірній» та полівимірній системі координат. Це потребує, за думкою В.С.Стьопіна інноваційного «формування і трансформації філософських засад науки», для чого потрібна якісно нова філософська і

«соціальна наукова ерудиція дослідника» [13, с.187]. Подібне можна представити у таких інноваційних якостях «філософських засад науки», в аспекті «нових світоглядних орієнтирів» та в параметрах «нової стратегії» наукових досліджень [13, с.160,392,438]. Всі вони рівнево вище постнекласичної науки та, за нашою концепцією, *устрімлені в «наукову реальність» ноо-науки*. А саме:

– одне з висхідних положень – це «онтологія нового типу раціональності»; в її основу покладені інноваційні «уявлення про цілісний космос, котрий органічно включає людину» (тобто предстає як «людинорозмірний космос» – ред); у своєму складі цей «людинокосмос» має «об'єкти дійсності в якості історично розвинутих людинорозмірних системах, володіючих синергетичними властивостями» [13, с. 440-441];

(1) – це антропометрична «відкрита раціональність»; вона на відміну від «закритої раціональності» відзначається «відкритістю, рефлексивною експлікацією ціннісно-сміслових структур» («рефлексивно-ціннісна відкритість» – ред.), що характеризується «уважним і поважним відношенням до альтернативних картин світу, виникаючих в інших культурних та світоглядних традиціях» (там же);

(2) – у всіх «раціональних побудовах» повинно діяти «правило конструктивності», що доведене до «принципу конструктивності»; це такі «вимоги конструктивного введення абстрактних об'єктів», під котрими розуміється «необхідність емпіричного обґрунтування теорії» з докладними вказаннями того, «яким чином здійснене таке обґрунтування» [13, с.326]; при цьому треба враховувати «наявність неконструктивних об'єктів», бо тоді наукове пізнання може стати «неконструктивним» і «може привести до парадоксів в теоретичній системі», до внутрішніх «протиріччя у нутрощах знання», котре «вельми складне за своєю системною організацією і не завжди піддається аналізу на непротирічність»; тому потребується своєчасне «виявлення неконструктивних елементів», особливо в «евристичному знанні», що виявляється в нових «гіпотетичних об'єктах» [13, с.326-327];

(3) – в аспекті «постнекласичного типу раціональності» ця «конструктивність» повинна бути обов'язково пов'язана з «ціннісно-цільовими структурами» (в некласичній науці – це пов'язаність суб'єкта тільки з «особливістю засобів та операцій наукової діяльності» – Н.В.Даніелян); а з цим – в сучасну науку вводиться ціннісно-цільовий «антропний принцип» та вводиться «некласична нова раціональність» у вигляді *«гуманітарного антропоморфізма»* [6, с.112,118];

(4) – необхідність «системної організації» науки з причин і в силу «гетерогеності філософських засад» сучасного наукового знання, котре має у своїй основі «принаймі дві взаємопов'язальні підсистеми»:

а) по-перше, – «онтологічну підсистему», що представлена «сіткою категорій, котрі служать матрицею розуміння і пізнання досліджуваних об'єктів» (в нашій концепції, – це «конструктограма понять»); серед них головні: «розуміння речі, властивості, відношення, процесу, стану, причинності, необхідності, випадковості, простору, часу тощо»;

б) по-друге, – «епістемологічну підсистему», що представлена «категоріальними схемами, котрі характеризують пізнавальні процедури і їх результату» (В.С.Стьопін); серед них головні – «розуміння істини, метода, знання, роз'яснення, докази, теорії, факти тощо» [13, с.188];

(5) – «наукова стратегія» розвитку філософії науки; вона повинна бути представлена в «динаміці наукового знання» та «перебудови дослідницьких стратегій» шляхом «наукових революцій», з одного боку, в з другого – на підґрунті «універсального еволюціонізму» в оновленні наукової картини світу [13, с.331,392]; таким чином, *в філософсько-науковій реальності» повинна бути розвинена «космічна філософія» єднання людини і космосу (К.Е.Ціолковський), а на основі філософії антропоцентризму («закритої раціональності») повинен бути трансформований весь науковий світогляд та світорозуміння і представлений у відкритій системі в якості «антропоцентризму відкритої раціональності» з «ідеєю взаємного полагання раціонального і морального*

початків (Н.Федоров); тобто коли на основі «полагання на моральну силу і силу розуму» з людини знімається ділема «сила без розуму» vs «розум без сили», а сама «сила стає розумною тоді, коли розум стане управляти нею» і здійсниться «оновлення людства» на «гуманістичній моральній основі» [13, с.435,239].

Таким чином, з філософсько-науковою реальністю *треба пов'язати «раціональну логіку» та «ірраціональні моральні імперативи», або навпаки, перевести ірраціональне морально-нераціональне суб'єктивне в науково-раціональне, об'єктивне.* А разом – з'єднати їх в суб'єкт-об'єктну «реалометричність» з наданням науковому пізнанню відповідну ціннісно-смыслову семантичність і смысло-значущу семіотичність. В аспекті інформаційно-семантичної теорії – це ІТ-програмування за «стандартами раціональності» (що показувалось раніше), а також пошук відповідної **«ноосферометрики»** ноосферного мислення і ноо-пізнання за інноваційною **«ноосферно-вимірною логікою»**. Її можна репрезентувати у наступному розгортанні смислу і значення.

1). Двохзначна «інформаційна логіка» в координатах наукового знання («за») і ненаукових положень («ні»), що не мають науково-раціонального обґрунтування і підтвердження. Це, наприклад, всі світоглядні категорії і поняття, котрі не мають науково-експериментального підтвердження («непідтвердженне знання») і тому є «ненауковими». Інформаційний контент двохзначної логіки вимірюється в «бітах інформації» однозначного вибору «або да, або ні» (двійка у ступені одиниця: $2^1 = 2$). На цьому «контрастному виборі» («голому виборі» з «голих фактів») будується вся інформатика та «інформетрика», що безвідносна до матеріального (об'єктивного) та до ідеального (суб'єктного), а також і до всіх світоглядно-цінісних оцінок та «альтернатив науки».

2). «Трьохзначна інформаційна логіка», що була застосована у неопозитивізмі. Вона вже має деякий ціннісно-смысловий аспект, хоча й негативний, бо допускались судження «да» (наукові), «ні» (позанаукові) і «безглузді», під якими

можна розуміти всі моральні-ціннісні означення (оцінки), що не несуть в собі «глузд» і тому «не мають сенсу». Тобто тут вже закладена інша «не інформаційна» і «не наукова» ділема, хоча з тим же вибором «да-ні», котрий здійснюється вже в аксіологічному аспекті. Подібну 3-х значну «неопозитивістську логіку» можна представити у відповідному «3-х значному кластері», котрий необхідно потребує свого розширення до 4-х значного кластера, тому що «безглузде» тоді «не балансує» ні з чим (ні «да», ні «ні»), а це є «чисте безглуздя» вже в ніякому сенсі. А коли це «сміслові безглуздя», в якому, за К.Гемпелем, існуюча «різниця між значенням і безсмысленістю», враховується та смислоціннісно опозиціонують, то тоді виникає «4-е смислове значення». В цих смислоціннісних значеннях «в якості висхідних одиниць повинні розглядатись не окремі твердження, а системи тверджень», що мають певне «підтвердження» в аспектах «теоретичної вірогідності» або смислової цінності «фактів споглядання». За К.Гемпелем, це є «інтерпретативна система» як «ділема теоретика» між «теоретичними термінами» і «термінами споглядання», що є світоспогляданням [15, с.279]. А за нашою концепцією, це є вірогідне «сміслові знання», що відносно «позитивних тверджень» науки (неопозитивізму) має негативну модальність непідтвердженого ціннісно-сміслового «алогічно-семантичного знання». У «4-х значній логіці» може набувати (і набуває) позитивної модальності та вірогідності смислоціннісне знання у його «семантичній модальності», – а це «семантична істина», на котру є позитивна оцінка семантичне «да», а співвідносно – і негативна оцінка семантичного «ні». Подібним чином виявляється *стверджувальне, ціннісно-сміслові, семантично-ідентифіковані, «ціннісне знання»*, з семантичним змістом *«знання-цінності»*. У порівнянні з «об'єктивним знанням» воно має той же «статус об'єктивності» як і в науковому знанні, але тільки в суб'єктному аспекті. Тобто такого роду (типу) знання є не тільки «об'єктивним» в науковому аспекті своєї підтверженості, але й має ще ціннісно-суб'єктивне значення «семантичної істини» для «ціннісних особистостей», що сформувавши власну

систему цінностей і ціннісно-сміслових установок на високоетичну «світоглядну поведінку» – перш за все у сфері науки. Подібні логічно-значущі «зміщення» представлені на кластерній конструкторграмі ККГ-1.

Кластерна конструкторграма ККГ – 1

<u>Наукове знання («да»)</u> [1] (раціоналізоване знання)		<u>Позанаукове знання («ні»)</u> [2] (нераціоналізоване знання)
<u>Безглузде («незнання»)</u> [3] (ні «да», ні «ні»), інша значима система оцінки знання як ненаукова і позанаукова оцінка в критеріях «знання-цінності»		<u>Вірогідне «сміслові знання»</u> [4] (ціннісно-сміслові, алогічно-семантичне твердження: або «да», або «ні»), вірогідне знання семантичної істини та «семантичного знання»

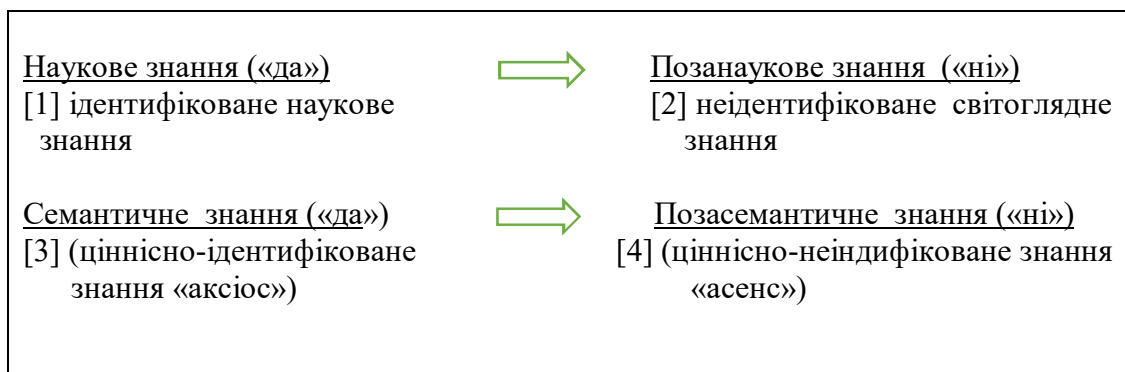
Інформаційний контент може вимірюватись в «три-бітах інформації» і розуміється як «да-ні» плюс наявність чогось, що є науково «невизначаємым» («безглузде»). Під останнім розуміється деяка «моральна істина» або «ціннісне знання», що наповнює «реальною цінністю» та «антропосміслом» знання «голих фактів» та абстрактної теорії (а тому є принципово важливим для визначення повноцінності самого знання).

3). «Чотирьохзначна інформаційна логіка» або «семантична логіка» з позитивно-визначеною «четвертою аксіологічною координатою». Її «епістемологічна підсистема» філософсько-наукової реальності («онтологічна підсистема») має такий епістемологічний «чотирьохзначний кластер» ідентифікації знань в ноо-метричній «4-х значній» координатній системі (див. кластерну конструкторграму ККГ –2).

Інформаційний контент за подібною «4-х значною логікою» вимірюється у «бі-бітах» тобто «подвоєних бітах» («двійка у квадраті» : $2^2 = 4$). Ця система «інформаційно-семантичного розрахунку» інформаційної місткості наукових знань поки що не використовується в інформації та «інформометриці», бо тут

потребується «ноо-метрика» наукових знань – вже в системі «ноосферної науки», «ноонауки» з введенням «ціннісної координати» аксіологічно-

Кластерна конструктора ККГ – 2

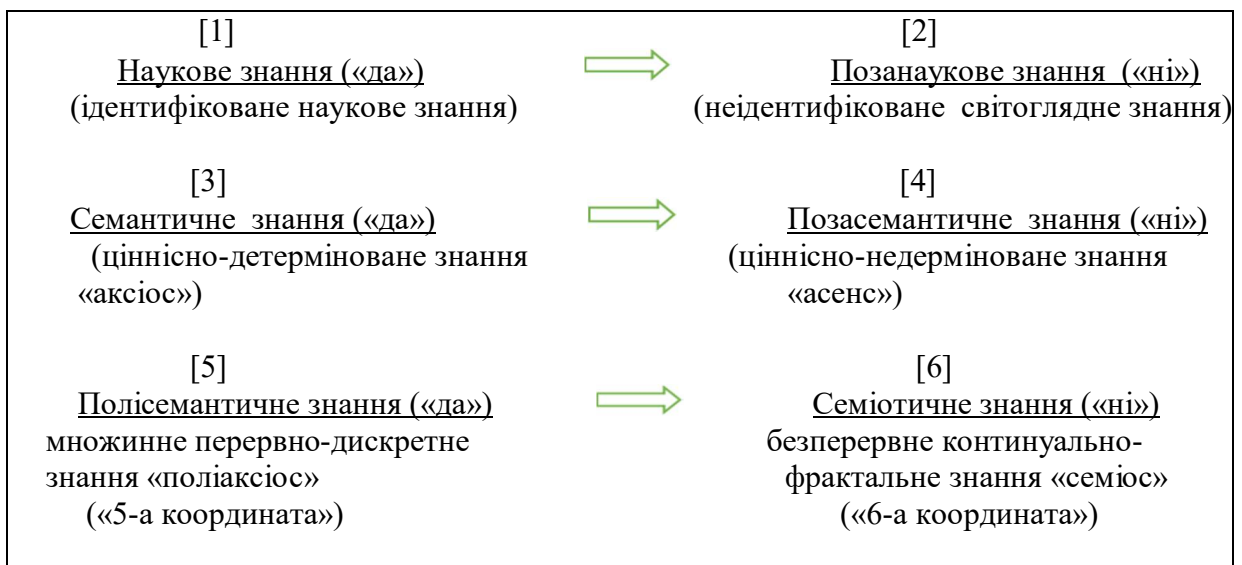

семантичного знання. Але в категоріях строгої «наукової раціональності» подібне можна здійснити у 2-х «стандартах раціональності»: «інтеркомунікативний стандарт раціональності» – ІКСР, (в котрому застосовується 3-4-х значна інформаційна логіка, що включає «комунікативні цінності» та їх ціннісно-смісловий «аксіологічний вибір») та «інформаційно-семантичний стандарт раціональності» (ІССР), який повністю зорієнтований на «4-х значну логіку» [16, с.449, 530]. Він повністю базується на семантичному знанні» відповідних «семантичних об'єктів» або інформаційно-семантичних паттернів (ІСП) та їх імпрінт-понятійному представленні у відповідних сигніфікаторах або ІСІ – інформаційно-семантичні імпрінти, що піддаються обчисленню в дискурсі «дедуктивно-аксіологічної референції» та синектико-семантичні аференції» [16, с.449,530].

4). «П'ятизначна інформаційна логіка» або «полісемантична логіка», за котрою «позасемантичне знання» як ціннісно-неідентифіковане знання («асенс» у неопозитивізмі) стає ціннісно-ідентифікованим знанням, але в «багатьох сенсах», «полісенсах». Тобто воно не має однозначно-сміислової детермінації «ціннісних детермінант», а тому подібний «полісенс» і «поліаксіос» стає «п'ятою поліаксіологічною координатою», де можуть бути представленні різні смисли і

сміслоцінності, але в їх різних значеннях (семіотиці). Тому однозначне, моносміслове «ціннісне знання» («аксіос 4-ої «аксіологічної координати») *перетворюється на множинне перервно-дискретне ціннісне знання множинної «поліціннісної детермінації» («поліаксіос») 5-ої «поліаксіологічної координати» (в неklasичній «релятивній науці» – це «да»)*. Проте всі ці «полісенси» множинного перервно-дискретного «ціннісного знання» можуть бути альтернативним способом (в постнеklasичній науці) семіотично «згорнутими» за принципом «плюралізму та еквівалентності альтернатив в науковому пізнанні», а на цій основі – зведенні до «єдиної наукової реальності» [4, с.121,137]. Подібна науково-з'єднана реальність має єдине семіотичне значення недискретної «безперервної реальності» у її безперервно-континуальному «семіотичному існуванні» та в «одностороності семіотичних форм» [17, с.20,24]. Такого роду «безперервно-семіотичне знання» (у 5-ій «семіокоординаті») предстає як парадоксально «згорнуте» множинне перервно-полісемантичне знання (що представлене в «4-ій аксіокоординаті»). Тому «безперервне семіознання» виступає певною альтернативою (в науковому значенні «ні») «перервному полісемантичному знанню» (в науковому значенні «да» всім «поліцінностям» і «полісенсам»). Відповідний «п'ятизначний кластер» в ноо-метричній координатній системі можна зобразити у «5-ти значному кластері» (кластерна конструкторна ККГ–3), що за «багатозначною логікою» семіозначень трансформується у «6-ти значний кластер» (семіотичний).

Інформацій контент за «5-ти значною логікою» розраховується у «квінтобітах» («квібітах») інформаційної місткості наукових знань. Вони можуть бути застосовані відповідно до стандартів раціональності» ноосферного мислення і ноо-пізнання. Це «інформаційно-семантичний стандарт раціональності» (ІССР) та «інформаційно-імагінальний стандарт «раціональності» (ІСР), котрі за «ноо-метрикою» дозволяють конфігурувати будь-які смисли і значення, «сміслозначення» полісемантичного (множинного) перервно-дискретного знання «поліаксіос» у «5-й координаті». А також і зворотно – виводити

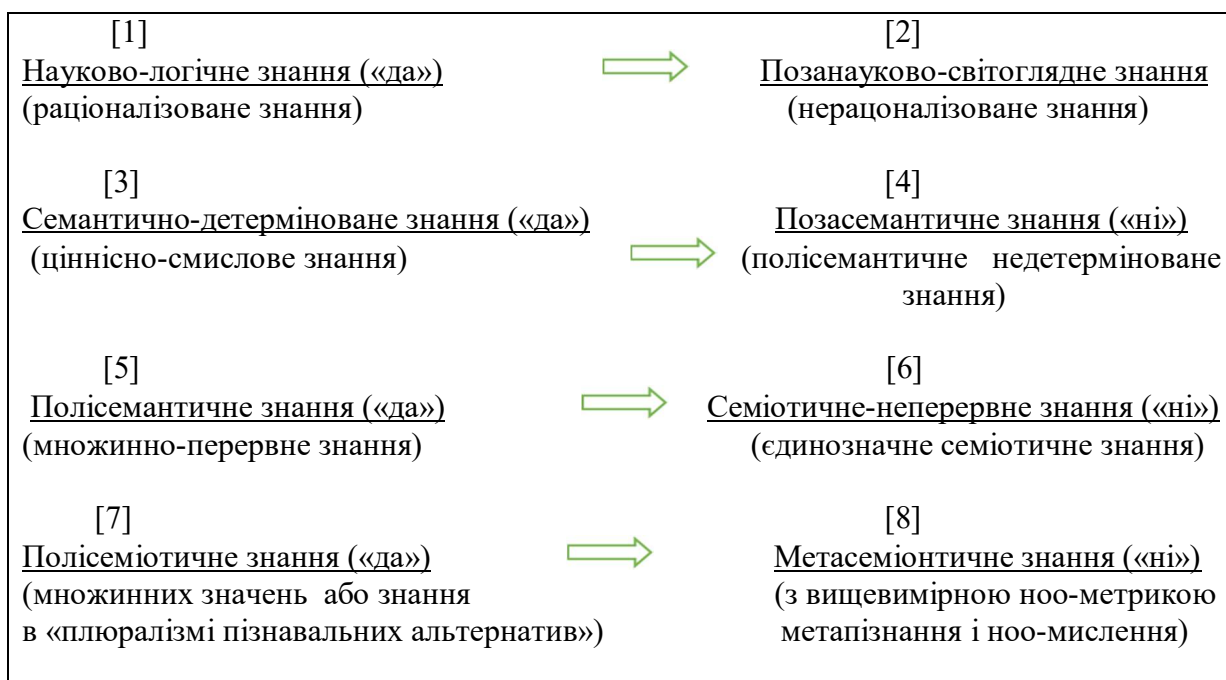

(«згортати») це «множинне полісемантичне знання» у єдині і «безперервні значення» наукової «семіотичної реальності» фрактально-конфігурованого «семіотичного знання» [16, с.530,581]. Наприклад, у «квінтобітах» суб'єкт-об'єктного з'єднання та «ноосферної екстерналізації» двох «паралельних реальностей» внутрішньо-суб'єктної і зовнішньо-об'єктної у відповідних «модулях композитронів» та «ноо-типах» креативно- «реалізованого ноо-буття» [16, с.613-614, 615-616]. Це й було раніше показано і доведено в розробленому стандарті інформаційно-імагінальної раціональності (ІСР).

5). «Шестизначна інформаційна логіка» в ноо-метриці безперервних (континуальних) семіотичних знань. Це «6-а семіотична координата» філософсько-наукової реальності в її «позитивній модальності» з'єднання негативної «розірваної семантики» перервного ціннісного знання (у дискретній ціннісній детермінації) у позитивну «семіотичну безперервність» знання. Проте надалі виникає нова альтернатива «позасеміотичного знання» в його «полісеміотичній представленості» як «множинності визначень» і розумінь у новому стандарті раціональності – це «трансформативно-конструктивному стандарті раціональності» (ТКСР), за котрим потребується повна і радикальна «онтологічна» та «епістемологічна реконструкція» філософсько-наукової

реальності [14]. А з цим вибудовується достатньо складний «інформаційний кластер» з 6-и значною «ноо-метрикою». Він представлений як «6-и значний кластер», котрий переходить у «7-и значну» полісеміотичну метрику з виходом на «метазнання» з «8-и значною ноо-метрикою» (див. кластерну конструктору ККГ– 4).

Кластерна конструктору ККГ– 4.

Інформаційний контент за «6-ти значною логікою» обраховується у «сіксто-бітах» (гексабітах) інформаційної місткості семіотично-неперервного знання або в «*семіобітах наукових знань*» з «ноо-науковою метрикою». Це суб'єкт-об'єктний «інтенційно-екстенційний дискурс» *креативного синтезу знань у їх єдинопольовому «реальнісному з'єднанні»* у вищерівневій «метричній натуралізації».

б) Семізначна і «восьмизначна» інформаційна логіка в ноо-ральнісній світометричності. Ці логістичні метрики відповідають 5-й складовій ноосферної свідомості і ноо-мислення. Так, в «семіозначному кластері» фіксуються множинні значення знання в широкому спектрі «пізнавальних альтернатив» і на основі «пізнавального плюралізму» – це «позитивне» полісеміотичне знання в

позитивній модальності «да». Воно «заміщує семіотичне знання, що сформувалось в негативній модальності «ні» («єдинозначного знання») та об'єднує полісемантичне-множинне знання (в модальності «да») і перетворює його із дискретно-перервного на континуально-безперервне знання. Тобто тут мається біополярна альтернатива «да» – «ні», що фіксує одиничне-однозначне («да») та множинне-багатозначне як загальне («ні»). Або навпаки – зміна загально-множинного (вже в позитивній модальності «да») на одинично-однозначне (що набуває негативної модальності «ні»). Так, «безглузде» у неопозитивній науці (як «асенс» у модальності «ні – да», «ні – ні» у 3-х значній логіці) набуває позитивної модальності «да» у 4-х значній «семантичній логіці» ціннісно-детермінованого «семантичного знання». І далі по тій логіці інформаційно-семантичного і семіотичного ускладнення у його «логічній визначеності»:

ціннісно-детерміноване знання («ні») → семантичне знання («да») →
 → багатозначне ціннісне знання («ні») → полісемантичне знання («да») →
 → позасемантичне знання («ні») → семіотичне знання («да») →
 → багатосеміотичне знання («ні») → полісеміотичне знання («да») →
 → метасеміотичне знання («ні») → ноо-знання («да»)

Як видно, з логічною ускладненістю знання змінюється не тільки логіка, але й якість знання: воно стає «ціннісним знанням» (аксіознанням) в бінарній альтернативі одинично-множинної «семантики-полісемантики». А далі – в бінарній альтернативі одинично-множинної «семіотики-полісеміотики» предстает вже в якості «семіотично-безперервного знання» в неперервно-множинних «полісеміотичних означеннях» 7-и значної «полісеміотичної логіки». Його інформаційна місткість вимірюється в «септо-бітах» («себітах»). Надалі «полісеміотика» підходить до пограничної межі своєї вимірності та онтологічного виміру у 8-ти значному «метасеміотичному знанні», що дозволяє здійснювати «межове метапізнання» або ноо-пізнання. Йому відповідає «8-ти значний кластер», що має закінчено-симфонічне значення «октави» – це

«симфонічний вимір» нашого Всесвіту і нашої «світометричної» як «буттєметричної реальності». Її інформаційна міскість вимірюється у 8-и значних «кубітах» – «октобітах» (двійка у кубічній степіні: $2^3 = 8$), що є «кубітна октава» цілісної «інформаційно-холістичної реальності». Вона має єдине геометричне і хронометричне вимірювання в «аксіомах зв'язків» і «полісеміотичної безперервності», в автентичній «гносеометричній представленості» і «епістемологічній зрозумілості» ноо-знання.

У більш високому онтологічному вимірі з наступною «октавометричністю» незнайомій науці іншореальності треба говорити про «симфонічний вимір» з «16-значною логікою» або «металогікою». Це вже *реальність не «дійсних», а «топологічних світів»*, які можна уявити як «вищевимірні» і «нисходящі до метричних світів через доповнення аксіомами порядку і конгруентності» (В.В.Будко). Під ними розуміється «відношення рівності» (конгруентності), «порядка» в значенні «попередності», «слідуємості», «паралельності», наявності «просторових і часових інтервалів», «одиниць вимірності» тощо [4, с.155]. «Уявні» для сучасної науки «топологічні світи» певним чином гносеологічно «підмінюють дійсний світ, відвертеним («отвлеченным» – по рос.), абстрактним», без «прямої демонстрації топологічних відношень, без метричних» і «первинних просторових і часових інтервалів», «метричних відношень» [4, с.155-166]. А з цим «топологічні світи» перестають бути «відображенням об'єктивної реальності (перервності, інтервальності, метричності простору і часу)», а самі «реальності топології» предстають у вигляді «неметричних (абсолютних) геометрій і хронометрій позаметричних реальностей», котрі «абстрактні та уявні» [4, с.156]. Тобто вищевимірні «топологічні реальності» є «вірогідними реальностями», де діє «індетермінізм» (К.Поппер), вони усвідомлюються та осмислюються за «принципом невизначеності» В.Гейзенберга, а тому потребують відносно себе певної «методологічної конвенції», нових «методологічних правил» та «логіки научного дослідження». А саме – «чистої логіки», «наукової гри», «критичного

обговорення позицій» (на основі «філософії критицизму» – ред.), «конвенціоналізму», «фальсифікуємих сингулярних висказувань» як «базисних» (але неспівпадаючим з новими науковими фактами і теоріями), а також «експериментального підтвердження» того, чи мають існуючі і нові наукові теорії (як «теоретичні системи») фактичне підтвердження в «емпіричній науці», виходячи з «конвенціоналістських заперечувань» [18, с.50, 71].

Можна припустити, що саме з подібних міркувань виходів К.Лоренц, котрий розробляв «теорію ефіра», щоб не опинитись перед «пустою» топологічною реальністю, котра нічим фізичним і реально-матеріальним «не наповнена» і не має «реальних просторово-часових властивостей». Тому за своїми характеристиками «топологічна реальність» не може бути дійсним «відображенням ознаків простору-часу самої природи» і «відношень природних об'єктів» [13, с.352]. В той же час «ефір в теорії Лоренца включав важливу фізичну властивість незалежно від того, рухається чи покоїться тіло, що випромінює світло», а саме – «світловий промінь розповсюджується в системі, що покоїться відносно ефіру, з універсальною швидкістю». Це є «принцип постійності швидкості світла», що «справедливий для будь-якої системи відліку». Подібний «фундаментальний постулат» дозволив обґрунтувати «універсальність поступата про постійність швидкості світла», котрий «став важливим кроком у формуванні спеціальної теорії відносності», будучи «незалежним від теорії відносності». Це надало «преображенням Лоренца... реальний фізичний смисл», але при цьому були переглянуті «характеристики просторових і часових інтервалів, витікаючих з преображення Лоренца» з можливістю «преображення просторово-часових координат» [13, с.352-359]. Виходячи з подібних міркувань А.Пуанкаре «став першим, хто чітко сформулював принцип відносності для інерційного руху» та «висказав ідею про відносність просторового місця знаходження і про відносність одночасовості» [13, с.353]. Тобто «до і незалежно від творчості А.Ейнштейна», а тільки виходячи з філософсько-світоглядного розуміння реальності, К.Лоренцем і А.Пуанкаре

були сформульовані два основних принципа визначення будь-якої реальності як дійсно існуючої, а не «топологічно-ймовірної» на основі (1) «принципа постійності швидкості світла» і (2) «принципа відносності для інерційного руху» з підключенням на цих підставах всіх інших «фізичних принципів побудови релятивістської теорії» у її математичних розрахунках [13, с.353]. На основі цих передуючих розробок А.Ейнштейн, вже без врахування «ефірної теорії К.Лоренца», створює свою «спеціальну теорію відносності», робить «операційне обґрунтування» відповідних «вимірюючих процедур», для чого він відповідним чином «проаналізував процедури вимірювання просторових і часових інтервалів», розробив «схему цих процедур» та «показав, що в їх основі лежать операції з жорсткими стержнями інерційної системи відліку з її часами, що синхронізовані за допомогою світлових сигналів» [13, с.352]. Розуміння подібного потребує «парадигмальних» світоглядних змін в науці та корінну зміну поглядів на «наукову реальність», що потребує не тільки «багатозначної логіки», але й парадигмально-«розривного» дискурсу дискретно-перервних розсуджень.

Співвідносно до цього К.Поппер запропонував «безперервну логіку» в зміні наукових концепцій в безперервному (а не парадигмальному) процесі «зросту наукових знань» без «дискретних розривів» у науковому пізнанні. Тому і *«наукова реальність» у нього є континуально-безперервної у всіх її сферах і топосах в якості єдиного і цілісного «епістемологічного контініума»*, котрий представлений не парадигмами, а науково-критичною логікою і раціональністю. Тому К.Поппер, обґрунтовуючи свою теорію «зросту наукового знання» у співвідносності «істини, раціональності і зросту наукового знання» як «необхідності зросту науки»), показував розвиток логіки «людського пізнання» у напрямі «логічного емпіризму» та співпаданні «істини і реальності» (підкр.нами) [19, с.316, 326]. З точки зору К.Поппера та інших вчених «прогрес науки» і її «зріст» як «наукової реальності» можна представити в наступних основних концепціях.

1) *Галілеєвське «роз'яснення через сутність».* Це концепція «ессенціалізму» зросту знань в «галілеєвській філософії науки», в котрій істина та «істиннісна теорія» розкривається через сутність, а саме:

а) розкриття сутності через істиннісну теорію; подібне представлено в намаганні «розширити знання» і добитись їх зросту, бо кожний достемений «вчений прагне до знаходження істинної теорії або такого опису світу (його регулярностей чи законів), котрі були б також роз'ясненням споглядаємих фактів» (виділено нами); тобто «опис фактів повинен бути виведений з теорії (теорія є «первинною» – ред.), з'єднаною з певними ствердженнями як «початковими умовами» [13, с.299];

б) правило «досягнення успіху» через достатнє обґрунтування істинності нових знань; тобто в закінченому обґрунтуванні істинності наукових теорій... не допускається ніякого розумного сумніву» [так само, с.300];

в) правило «кращих теорій», що «описують сутності» або «сутнісну природу речей»; це «ті реальності, які лежать за явищами» (підкр.нами) і котрі можна визначити тільки через латентну (скриту) сутність, з якої і «розгортається реальність та «природа речей» в її морфопредметності [13, там само].

2) *«Інструменталістська точка зору» або «теорії як інструменти».* Вони предстають як «скромні і прості у порівнянні з есенціалізмом», але саме подібні теорії напряду виходять на «універсум реальностей» (підкр.нами) – це (I) універсум «сутностей реальностей», (II) універсум «споглядаємих феноменів» та (III) «універсум дескриптивної мови або символічного уявлення» [19, с.306]. Відносно «універсума мови і уявлень» М.Шлік зробив висновок, що будь-який «універсальний закон чи теорія не є достатнім висказуванням», якщо з «одного сингулярного висказування» не можна зробити висновок для «другого сингулярного висказування». Конкретно, це «правило або множина інструкцій», що існує «для висновку одного сингулярного висказування з другого сингулярного висказування» [19, с.306-307]. Якщо це правило виконується, то тоді можна говорити, що відбувся «зріст знань».

3) *Теорія у співвідносності «істини і реальності»*. Як «істиннісна теорія» вона розробляється за «принципом доповненості» (Н.Бор) і є «принципом ad hoc». Вона найбільш близька до реальності і тому дозволяє «оминути критики і запобігти обговоренню фізичних інтерпретацій» [19, с.316]. Тобто «зріст знань» відбувається шляхом «доповненості знань» та відповідного «розширення знань» на основі їх прирощення та акумуляції.

За таким «людським пізнанням» все більш «досконалих реальностей» відповідний «зріст наукового знання», «зріст науки» і «прогрес науки» предстает «не накопиченням споглядань, а повторююче ниспроверження наукових теорій та їх заміну принципами і більш задовільненими теоріями», бо без цього «наука перестає зростати, і вона втрачає свій характер» [19, с.326]. З цим К.Поппер виділяє «об'єктивну» і «суб'єктивістську» теорії «наукового пізнання, котрі треба поєднувати в деякій «семантичній системі» і знаково-«синтаксичній» (семіотичній – ред.) системі.

(А) «Об'єктивні, логічні або онтологічні теорії» – це репрезентація «істини як відповідність фактам» і в цьому статусі вона має «об'єктивну вірогідність» (у В.С.Стьопіна – це «онтологічна підсистема»);

(Б) «Суб'єктивні, психологічні або епістемологічні теорії» – це представлення «істини як властивості нашого мислення», альтернатива «знання або віри» з більшою «суб'єктивною вірогідністю» знання; подібне можна визначити як «суб'єктоване знання», що має свою «суб'єктовану вірогідність», але таку, що «заснована на всій сукупності нашого знання» та його «раціонального осмислення» (у В.С.Стьопіна – це «епістемологічна підсистема») [19, с.342].

Тому перший «симфонічний вимір», що інформаційно є «8-и значним» і обраховується в «бітах-бібітах-кубітах» предстает як «онтологічна підсистема» з доступною нам «дійсною реальністю». Вона «прогресує» від фізично-щільного буття (3-го онтовиміру) до *інфосферно-семантичного* і «*полісемантично-дискретного буття*» у 5-6-и смислосзначеному логовимірі *квантово-польової «тонкофізичної реальності»* і далі – до безперервної семіотично-фрактальної і

*«континуальної «полісеміотичної реальності» у 7-8-и значеному логовимірі. Це «підвищений значеневий вимір» в межах нашої «сущедійсної» реальності, але з іншою, більш високою «світотрикою» та «високовимірною логікою» ноо-конфігурацій у «тонкопольовій сфері» рівнево «підвищеного буття». Воно предстає у «вищій світотриці» з 8-16-значною «симфонічною логікою», тобто переходить у **«подвійний симфонічний вимір» су'єкт-об'єктної «епістемологічної підсистеми» як «епістемологічної реальності» реально-ноосферного знання.** Її «значимий інтервал» підвищується ще на одну «інформаційну октаву», зростаючи з 8-и значень до «ноосферної світотрики» 16-и значної логіки. Інформаційна місткість ноо-реальності починає вимірюватись у «квадратобітах» ($2^4 = 16$), що відповідає рівню **«тетразнання»**, котре здобувається у «тетрапізнанні». Надалі воно піднімається до **«32-х значного пентапізнання»** з інформаційно-частотною характеристикою $10^{15} \div 10^{18}$ біт інформації за сек (сучасне інформаційне «теразнання» здійснюється у частотному діапазоні 10^{12} біт-терабіт інформації за сек. [20, с.142-143]. *Матеріальний субстрат ноо-реальності – це «квантований ефір» (квеф) і «тетрадне» бозонно-векторне поле» (БВП₂) або «тетрабозони», що утворюються з первинних «тріадних бозонів» (бозонно-векторного поля – БВП₁) або «бозонів Хіггса» (котрі виникають при енергонарузі в 1 трлн електро-вольт). Тетрадні «вторинні бозони» – це «сплетки-розетки» з «тріадних бозонів» Хіггса і напругою не менше в 1-го квадрільона електрон-вольт (та набагато більше). А наступні «пентадні бозони» (безонно-векторного поля БВП₃) приймають складну конфігурацію з віртуального «нуль-поля» і утворень «0-матерії (тахіони, віртуальні фатони, трансформерна субстанція «другого роду») з подальшим переходом в онтоси субстантивів «першого роду» [20, с.151-152]. Тобто в онтологічний вимір субстанційної реальності. Всі ці трансформації ментальних «значень реальності» в їх інформаційному «логістичному вимірі» (логовимірі) можна релевантно представити у співвідносності до «онтологічних вимірів» (онтовимірів) дійсних «онтосів сущого» та **виявити співмірність ментальних****

«значень реальності» і дійсних «онтосів реальності». А одночасно на підґрунті «багатозначної логіки» показати співмірність логіко-онтологічного представлення «онтосів реальності» і «значень реальності» у їх високорівневому усвідомленні і багатовимірному мисленні (див. епістемологічну конструкторограму ЕКГ-6).

Епістемологічна конструкторограма ЕКГ-6

Співвідношення логіко-онтологічного представлення реальності (в якості наукової реальності) у співмірності дійсних «реальнісних онтосів» і ментальних «реальнісних значень» в релевантності високорівневого усвідомлення і багатовимірного мислення творчих суб'єктів

№ П/П	Логіко-інформаційний вимір «значень реальності» у високорівневому усвідомленні та багатовимірному мисленні	Одиниця обчислення інформації та логовимір наукового пізнання	Онтологічний вимір дійсних «онтосів реальності» у їх співставленні з співмірними «значеннями реальності»
1	«Об'єктивістська логіка» з 2-х значним логовиміром реальності	біт, байт інформації, традиційне пізнання	3-х вимірний фізично-ущільнений (речовий) «онтос реальності»
2	«Семантична логіка» з 3-4-х значним логовиміром реальності	трибіт, бібіт ($2^2 = 4$) інформації, релятивно-інформаційного пізнання	4-х вимірний інформаційно-польовий (інфосферний) «онтос реальності»
3	«Полісемантична логіка» з 5-6-и значним логовиміром реальності	квібіт (5), сікстобіт (6) інформації, нанотехнологічного пізнання	5-и вимірний тонко-фізичний «онтос реальності» (в окремому існуванні «мікросвіту»)
4	Семіотична і полісеміотична логіка з 7-8-и значним логовиміром реальності	септобіт (7), кубіт ($2^3 = 8$) інформації, терапізнання з інформаційною швидкістю 10^{12} біт/інф. в сек	5-6-и вимірний онто метафізичної і ноосферної реальності (в окремому буттєіснуванні як «самоорганізованої реальності» в універс-коннекційних зв'язках і взаємодіях)
5	Ноосферна металогіка з 8-16-м значевим логовиміром реальності (з обчисленням на хронограмах квантових і кваркових комп'ютерів)	кубіт ($2^4 = 8$), тетрабіт ($2^5 = 16$) інформації тетрапізнання з інформаційною швидкістю 10^{15} біт/інф. в сек	6-и вимірний онтос ноосферної і субстантивної реальності з оперуванням бозонно-векторним полем БВП ₁ («бозони Хігса»), БВП ₂ в онтосі субстантивної реальності («тетрадрні бозони») і БВП ₃ («пентадрні бозони»)

Виходячи з співставності металогіки ноосферного мислення у релевантній співмірності з ноосферною реальністю, можна більш «раціометрично» змодельовати «тензор духонапруження» через функціонуючу в сучасній науці категорію «складносистемного мислення». За К.Майнцером, воно зорієнтоване на впорядкування «небесного хаоса» (незрозумілих космічних пертурбацій) у «квантований світ» таких «зручних динамічних систем, котрі стають їх «другим типом... для моделювання реальності». Такими предстають «гамільтонові системи» у «формулюванні двох наборів рівнянь», а саме: «один набір описує, як імпульси часток змінюються у часі, а другий набір – як змінюються з часом положення часток». Це є «гамільтонові рівняння, що описують швидкості зміни величин (або положень та імпульсів)» [21, с.73]. Тобто у фізичному сенсі «рівняння Гамільтона визначають траєкторію фазової точки у фазовому просторі», а «глобально – ці рівняння описують швидкості зміни у кожній фазовій точці і тому задають векторне поле фазового простору» (підкр.нами). Під «фазовим простором розуміється «простір станів», бо саме «моделювання динамічних систем з вибору просторових станів, в котрому спостереження можуть бути представлені набором точок» [21, с.60,74]. Тобто, як деяких «точкових сутностей», що спочатку розгортаються у «фазові простори» з певною логікою «нескладного» ментального усвідомлення і «простого мислення», а надалі ці «фазові простори» (ФП) розгортаються у сталі онтоси дійсно-просторової реальності, що потребують вже «складного мислення» (наукового). А в «ноосферному онтосі» реальності воно стає ноонауковим, «системноскладним», понадскладним і *метасистемним ноо-мисленням з симфонічно-«подвійною» металогікою, котра «реалометрично» може бути наочно представлена в «подвійній» (і «потрійній») метасистемі координат*. Як раніше було показано, це метасистема єдинореальнісних координат (за 8-и значною логікою) МСРКОНЕ-АНБ автентичного ноо-буття, «потрійна» метасистема координат ММС субстанційної реальності (за 16-и значною логікою), актодуховна метасистема координат АЕН (за 32-х значною логікою), в

котрій репрезентуються «актичні онтоси» первореальності («твісторні точки», «твісторні простори», первинні ноєзиси і ейдоси-первоідеї).

В нашому контексті визначення «складносистемного мислення» в категоріях ноо-свідомості і ноо-мислення у тензорі «п'ятої складової» і за «ноо-метрикою світореальності» – це буде «фазовий простір» співвідносності 4-х «фазових точок» в їх одночасній «недіянні-дії». А саме: «споглядання – ірраціональне усвідомлення (пасивне) – нераціональна дія – раціоналізована дія». Де:

– споглядання – це «внутрішня інтенція – недіяння» Природознавчого Духу у його «споглядально-рефлектуючому стані» (як «першій системі» природних знань); у другій системі знань в традиції «духовного шляху Дао» – це є «недіяння» або «спокійна відстороненість» (отрешенность – по рос.), що «не розрахована на дію» і «в ніщо не вмішується», бо існує свій «фундаментальний хід речей і людей», який «просліджує всю висхідну (изначальную – по рос.) динаміку» [22, с.130];

– ірраціональне усвідомлення – це пасивне фіксування думок та ідей у їх плінності та змінності «фазових точок» у «рефлектуючому «фазовому просторі» при переході від «внутрішньої реальності» до «зовнішнього буття»; за традицією «шляху Просвітництва» у древньому знанні – це «тантричний шлях інтелектуального зосередження (сомадхі)» з поєднанням і повторенням ірраціональних «формул-заклинань», а також з концентрацією на «доступних зображень» (мандала) «для сприйняття Духа Просвітленого» [22, с.125]; *а з позицій природознавчого наукового знання – це «пошуково-дослідний дух» спрямованості на знання та істину і на їх раціональне осмислення й опредмечення;*

– нераціональна дія – це намагання певними зовнішніми «таємними діями» опредметити «невтілений дух» у його «чудесних проявленнях»: ентелехія, візіонерство, алхімія, чудесне «зцілювання», перетворення через «філософський камінь, оккультизм і паранаука тощо; у древньому знанні в традиції «духовного шляху Дао» це такі «чудесні акти», що орієнтовані на бессмертя, «спілкування з

сушим» та визивання «самовісництва сушого» (самовозвещения – по рос.), різного роду духовно-предметні ритуали та літургії [22, с.131,133,135,141]; в сучасній науці під *такого роду «нераціональністю»* розуміється інтуїтивізм, евристичне натхнення, зорієнтованість на відкриття і «дух відкриття»;

– «раціоналізована дія»; вона розуміється як **науково-практична діяльність «наукознавчого Духа»** з втілення «живого природного духа» в його творчо-реалізаційних «другоприродних» утвореннях, в креаціях та екзистенціях «наукофери», «креатосфери», інфосфери та ноосфери; в даному контексті на основі «системного підходу в соціології» це можуть бути «кватерніони в аналізі соціальних триад» [23 с.263], а саме:

- «істина-добро-красота» в ціннісній системі суспільства (П.Сорокіна);
- в теорії мотивації і раціоналізованих мотиваційних дій» – це «поведінка індивідів – соціальна ситуація – властивості індивідів»;
- в «системній соціології» це соціальна триада: елементи – властивості – відносини» і далі: «соціальні взаємодії – комунікації – соціальна якість»;
- в «базовій тріді», що присутня у кожному «соціальному фрагменті» – це «принципи – закони – соціальні явища»;
- в дослідження Ч.Осгуда за методом «семантичного диференціала» це «оцінка – сила – активність» [23, с.263].

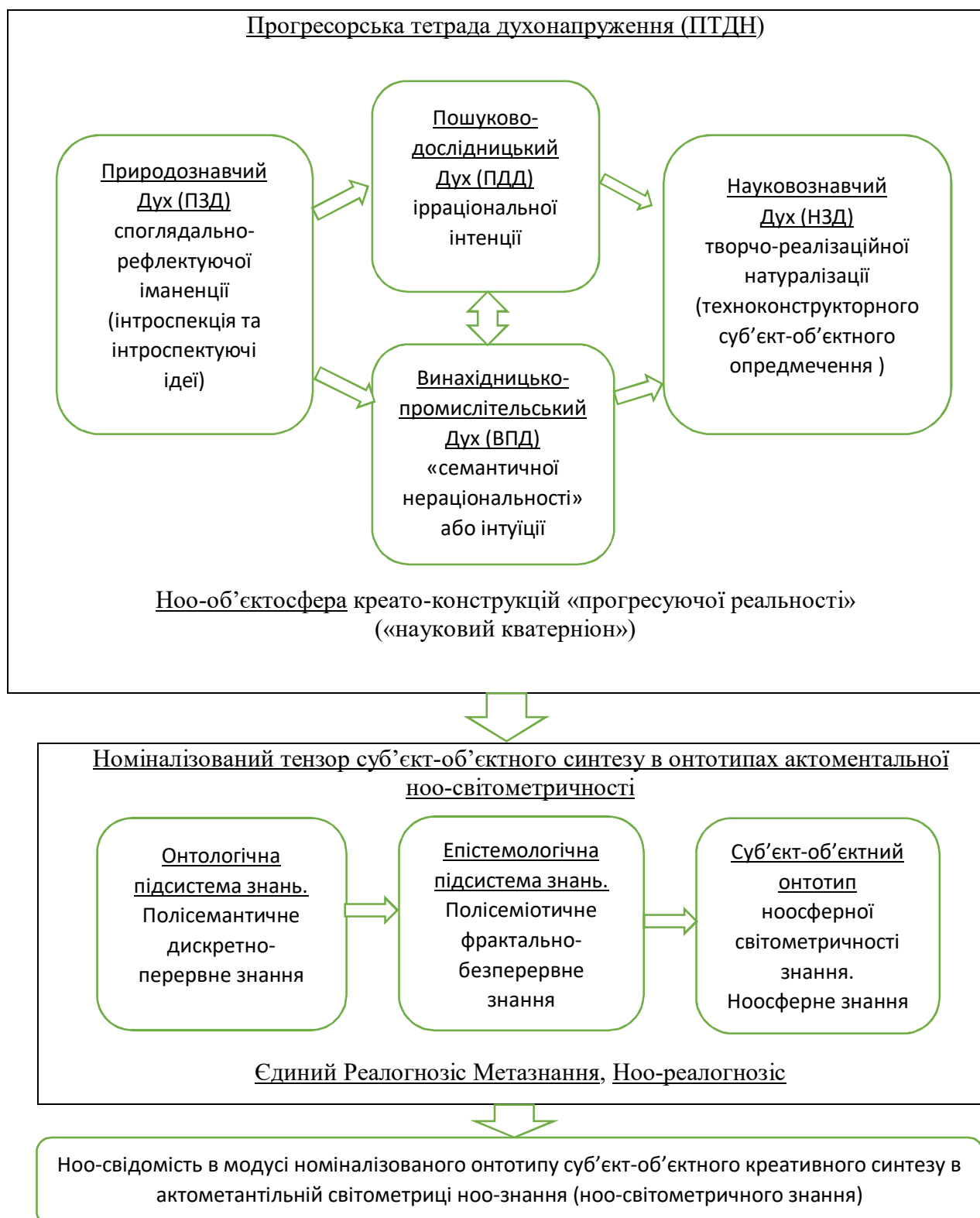
«Кватерніони» використовуються для «цілісного опису» явищ у квантовій механіці (с.Адлер) та в «ротаційних послідовностях» опису циклових змін (Дж.К'юперс). У «чотирьохзначних кватерніонах» (quaternions) застосовується до 4-х аргументів («кватерна функція»), а у функціях – до 8-и аргументів («octonions») (Дж.Конвей). Кватерніони дозволяють застосовувати 4-8-и значеневу логіку в «гіперкомплексних числах» (І.Л.Кантор, А.С.Солодовников), для опису «систем віртуальної реальності» (Дж.К'юперс), для «комплексування парадигми» (А.Кемпбел), створення «комплексності» в «безперервній науці» (М.Валдроп) і розвитку «комплексних теорій» К.Амбос-Спайс) та інші [23, с.263,269]. «Кватеріони» також створюють «4-х мірну асоціативну і

некомунікативну алгебру «дійсних чисел» зі скалярною частиною кватерніона і його «векторною частиною» [23, с.264]. Подібне дозволяє побудувати «8-и вимірну» логіку, за Ж.Конвеем, у відповідних, «8-и значених «октоніонах» = «октавах» [24]. А у вищих вимірностях та полісеміотичних значеннях створити (з використанням багатозначної логіки «суб'єктивних чисел») найсучаснішу «науку про знання» («cognitiv Science»). Це цілий складний комплекс найсучасніших знань у складі «когнітивної психології», «психологічної теорії прийняття рішень», «теорії суб'єктивних вірогідностей», «психофізики», «методів експертних систем», штучного інтелекту, включаючи «аксіоми метрики (симетричності)» [23, с.201-202]. Всі вони мають різну логіку, різну «логістичну вимірність» та співмірність з реальністю, а тому потребують застосування багатовимірної логіки, щоб з'єднати в «єдиній науці» про знання. В нашому контексті, подібну функцію виконує ноосферна металогіка 8-16-и значеної вимірності (кубіт-тетрабітової) в ноосферній науці про знання, – а це ноо-наука з відповідною ноосферною методологією і ноо-епістемологією.

Виходячи з подібних «логіко-значених перетворень», вже в нашому контексті створення «тензорів духонапружень» з «позараціональною» багатозначною логікою (та з «алогічними конструктами»), раніше розроблені «тензорні конструктори» з механізмом духонапружень можна певним чином «раціоналізувати». Так, «транзитивна діада» доповнюючого-акумуляованого духонапруження (див. ТКГ-12 і ТКГ-13) у 4-й складовій ноо-свідомості (а це «креативно-синтезуюча сублімативність») вже раціонально перетворюється на «8-и значну октаву» з полісеміотичною ноо-метрикою світореальності у 5-й складовій ноосферної свідомості. Її «базисну духовність» складає «прогресуюча тетрада духонапруження», в котрій закладений внутрішній механізм прогресування «наукової раціональності» зі стану «недіючого споглядання» і повної рефлексивної заспокоєності» невиявляючого себе у діях «Природознавчого Духу» динамічно піднімається до станів «пошуко-дослідницького» (ірраціонального) і «винахідницького духа» (нераціонального)

та його найвищого рівня – «Наукознавчого духа». Подібна трансформація Природознавчого Духа в Наукознавчий Дух в онтотипі ноо-світومتричності і світومتриці ноо-знання представлено на тензорній конструкторограмі ТКГ-14.

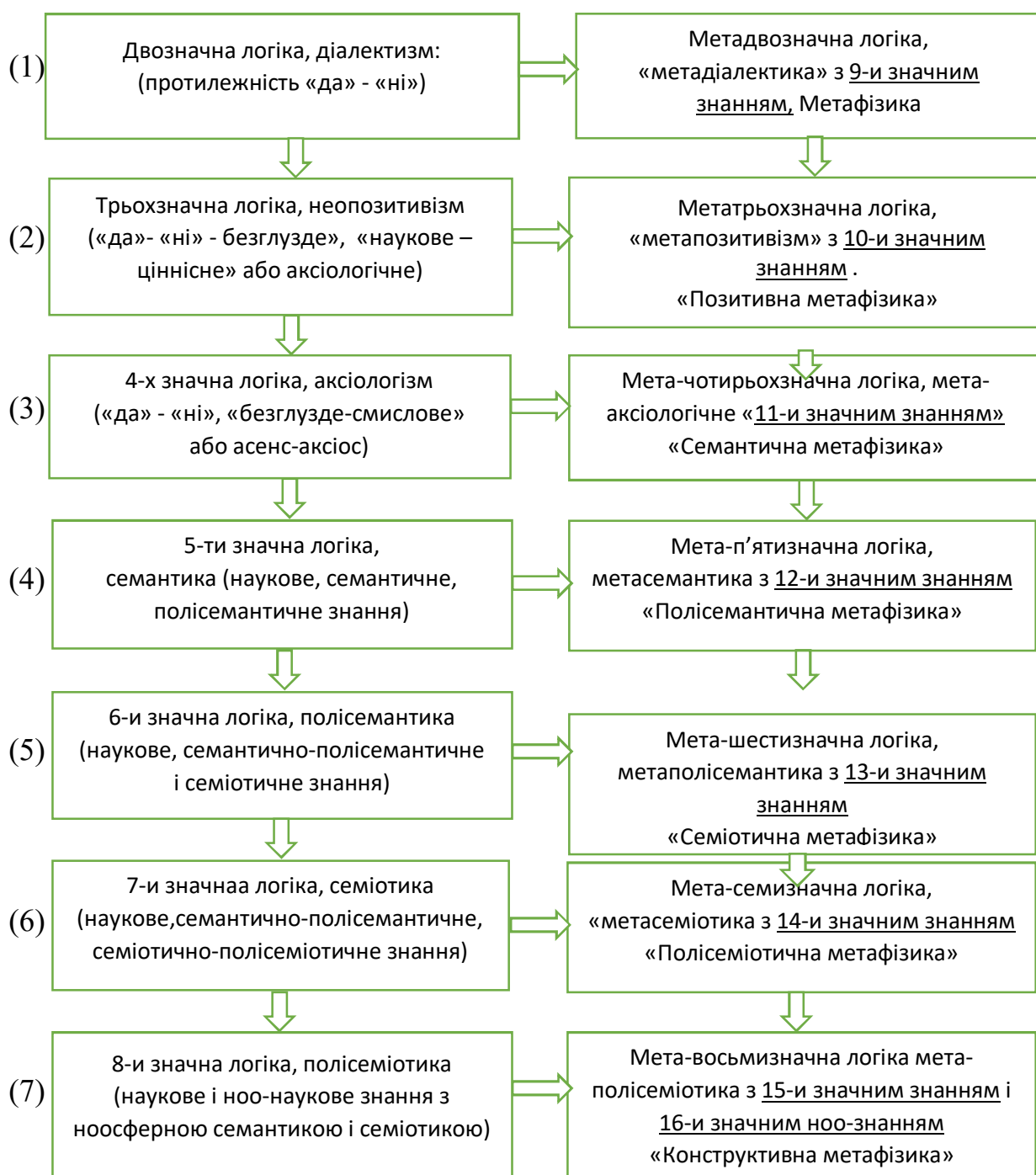
Здійсненні розрахунки за 8-и значною «кубітовою логікою» інформацийного мислення цілком доказують наукову вірогідність такого розуміння ноо-свідомості (5-а складова). Однак, при подібних «інформаційно-ноосферних конструкціях" та «конструктивних інноваційних синтезах» треба завжди враховувати «принцип причинного роз'яснення» К.Гемпеля. Цей принцип знімає «сутнісну різницю» між різними родами і типами наук та одночасно «спрацьовує і в природознавчих, і в суспільних науках». А одночасно знімає і «формальну різницю» між мотиваційним і причинним роз'ясненням» через «роз'яснення дій в термінах мотивів агента» (суб'єкта) [25, с.286]. А з другого боку, він вказує на необхідність застосування «принципа неповноти», що відповідає «теоремі неповноти» К.Геделя. Так, він займаючись теорією множини, математичною логікою і теорією моделей, побудував «доказ неповноти для багатьох непротирічних формальних систем», в котрих маються «правильно побудовані пропозиції, які в рамках цих систем не можуть бути ні доказані, ні спростовані». Висновок парадоксальний: **«якщо формальна система непротирічна, то вона неповна»**. При цьому одночасно стверджується у «другій частині теореми»: «коли формальна система непротирічна, то неможливо доказати її непротирічність засобами, що формалізуються в даній системі» [25, с.137]. Тобто в таких роз'ясненнях, повинна «домінувати» і бути «передбачувальною загальною регулярністю» [там же, с.178]. Це має вирішальне значення, бо **«критерій регулярності»** може бути застосованим при переході з 8-и значної логіки» у «першому симфонічному вимірі» (онтологічній «октаві – октоніона») до «16-и значної логіки» у «другому симфонічному вимірі» через «метазначення» у «метапізнанні» і «метазнанні» як ноосферному знанні, ноо-знанні.

Виходячи з «критерія регулярності», а також враховуючи розрізнення і збіг між «контекстом відкриття» і «контекстом обґрунтування» (Г.Рейхенбах),

збереження «непротирічності стверджень науки» для єдності науки» (О.Нейрат) і філософії науки (25, с.170), можна «8-и значну октаву» подовжити у «16-и значному вимірі». Епістемологічно це є *переходом від «складного» наукового знання до «понадскладного» метазнання і ноо-знання*. Подібне можна представити у такій співмірній послідовності і співставленні (дивись епістемологічну конструкторограму ЕКГ-15).

Епістемологічна конструкторограма ЕКГ- 15

Інформаційна місткість ноо-знання у 16-й значній логіці 2-х «симфонічних вимірів» (октав-октоніонів) у їх пізнавальній та епістемологічній співзвучності різних «інформаційних поліфоній» вимірюється у «тетрабітах» ($2^4 = 16$), а в «ноосферній вимірності» (конструктивної метафізики) – в «ноо-бітах» (нобітах). У ноометричній співставності подібне можна представити наступним чином: як «логістичний рух» або «зріст логіки знань» у її багатозначченості від «первинної октави» логічних стверджень «геометрика – ноо-онтологіка» до метафізично-складних металогічних стверджень в метадіапазоні «металогіка – ноо-топометрика».

- (1) ● геометрика → метагеометрика
- (2) ● аксіометрика → мета-аксіометрика
- (3) ● семантика → мета-семантика
- (4) ● полісемантика → мета-полісемантика
- (5) ● семіотика → мета-семіотика
- (6) ● полісеміотика → мета-полісеміотика
- (7) ● ноосферика → ноо-епістемологіка
(ноо-етика) (ноо-метрика)
- (8) ● ноо-онтологіка → ноо-топометрика («подвійних» і «потрійних» координат).

Подібну 16-й значну «ноо-метрику» не треба зміщувати чи ототожнювати з «16-річною системою зчислення», в котрій числа зображаються за допомогою 16-й різних цифр і, таким чином, мають кількісно-формальне, а не якісно-семантичне вираження. Числа, що записані у «16-річній системі зчислення» легко переводяться у двоїчну систему зчислення (кожна цифра у 16-річному числі виражається у двоїчній системі «да-ні» або «0-1»: 1 – це 0001, 4 – 0100, 8 – 1000, разом 841 – це: 100 001 000 001), а сама «16-річна система» використовується у «вхідних» і «вихідних» пристроях цифрових ЕОМ [26, с.671]. Надалі «вищевимірні значення» ноометрично набувають» 32-х значної «ноо-топографіки» і «ноо-онтологіки» та вимірюються в «пента-

нобітах» ($2^5 = 32$). Це вже рівень «композиційного мислення» і «ментальної дії реалогнозисів», що формують «епістемологічну реальність» і «ноосферу» в певних «сюжетах» їх осмисленого «сценарному розвитку» у відповідному «реальнісному циклі»: «початок – кінець – регулярне повторення». І далі – 64-х значної «шахматної ноо-топометрики» з вимірюванням в «сіксто-бітах» (гексанобітах) певних «ігрових циклів» з перепрограмуванням в «код-субстантивних імпрінтах» нових телеологій, цілей і «реальнісно-креативних завдань». Можна прогнозувати **наявність 128-и значну «актологіку» духовного розвитку**, що вимірюється в «септо-бітах» («актобітах») духовного знання і «**духовної епістемології**». Таким чином, виникає деяка багатовимірна «**епістемологічна реальність**» наукового знання, що сприймається 5-ю складовою ноосферної свідомості з чітко духовно-ментальною спрямованістю на духовне знання в актоментальній ноо-метриці. Як ноо-знання воно онтологічно існує і мається в наявності, а саме – суб'єктивно, об'єктивно, суб'єкт-об'єктно, субстанційно і духовно-активно в первинному «сущо-дійсному існуванні «менталізованого сущого» без операцій його «виявлення» і «пізнання». Це «знання-саме-по-собі», котре тільки з позицій недосконалого антропорозуму потребує свого «відкриття» та досягання «істини» в пізнавальному процесі. В «**духовній епістемології**» це «**первинносуцце**» знання «**відкривається**» **безпосередньо через ноо-мислення як «ноонауковий Універсум знань»**. Його можна дослідити в епістемологічній реальності в якості ноосферно-наукового знання і на засадах ноо-науки. Тобто це «пізнання через знання», що онтологічно наявне в науковому дослідженні, і зворотньо – безперервно зростаюче «знання про пізнання».

Використана література (до р.6)

1. Торосян В.Г. История и философия науки. – М.: ВЛАДОС, 2012. – 360с.
2. Гивишвили Г.В. Темная энергия и сверхсильный антропный принцип// Вопросы философии. – 2008. – №3.

3. Капіца В.Ф. Філософія науки та ноосферно-наукові інновації в мисленні і пізнанні. – Кривий Ріг: Видав.центр, 2016. – 623 с.
4. Будко В.В. Философия науки. – Харьков: Консум, 2005. – 268 с.
5. Лакатос И. История науки и ее рациональные реконструкции. Структура и развитие науки. – М.: Прогресс, 1978.
6. Даниелян Н.В. Философские основания научной рациональности. Дисс. на соис.уч.степени канд.филос.наук. – М.: Моск.гос.ун-т электронной техники (технический университет), 2002. – 174с.
7. Цофнас А.Ю. Печаль Фукуямы в пространстве аксиологических координат// Вопросы философии. – 2005. – №11.
8. Молчанов Н.І. Проблеми трансформації ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві// Актуальні філософські і культурогічні проблеми сучасності. – К.: Центр практ.філос.,2000.
9. Нуйкин А.А. Истинностная и ценностная компоненты познания// Вопросы философии. – 1988 – №5.
10. Библер В.С. От наукоучения – к логике культуры. – М.: ИПЛ, 1991.
11. Рорти Р. Прагматизм. Релятивизм и иррационализм//Хрестоматия по истории философии. Западная философия. – М.: «ВЛАДОС», 1997. – 527с.
12. Букович У., Уильямс Р. Управление знаниями. – М.: ИНФРА, 2002. – 504с.
13. Степин В.С. Теоретическое знание. – М.: Наука, 1999. – 502с.
14. Капіца В.Ф. Філософія науки як ноосфера інноваційного мислення і пізнання. – Кривий Ріг, Видав.центр, 2017. – 687с.
15. Лешкевич Т.Г. Философия науки: традиции и новации. – М.: Изд. «ПРИОР», 2001. – 428с.
16. Капіца В.Ф. Філософія науки та ноосферно-наукові інновації в мисленні і пізнанні. – Кривий Ріг: Видав. центр ДВНЗ «КНУ», 2016. – 623с.
17. Грейсман А.Ж., Фонтаий Ж. Семиотика страстей. – М.: Изд. ЛКИ, 2007. – 336с.

18. Поппер К.Р. Логика научного исследования. – М.: «Республика», 2003. – 447с.
19. Поппер К.Р. Логика и рост научного знания. – М.: Прогресс, 1983. – 603с.
20. Капіца В.Ф. Філософія буття і онтологія ноонауки. Книга 3. – Кривий Ріг: Видав. центр, 2015 – 783с.
21. Майнцер К. Сложносистемное мышление. Материя, разум, человечество. Новый синтез. – М.: Книж.дом «ЛИБРОКОМ», 2009. – 464с.
22. Вайсман К. Духовность. Формы, принципы, подходы. – М.: Институт апостола Андрея, 2009. – 590с.
23. Давыдов А.А. Системный подход в социологии. Новые направления теории и методы анализа социальных систем. – М.: Ком-Книга, 2005. – 328с.
24. Conway J. On Quaternions and Octonions. N.Y: AK Peters, Ltd, 2003.
25. Лешкевич Т.Г. Философия науки: традиции и новации. – М.: Изд. «ПРИОР», - 2001. – 428с.
26. Кондаков Н.И. Логический словарь-справочник. – М.: Наука, 1976. – 720с.

Розділ 7. Епістемологічна реальність ноосферно-наукового знання і філософія ноонауки як ноосферно-онтологічний Реалогнозис і Мультиверсум знань

Контент: епістемологічна репрезентація ноо-знання в наукоферній епістемологічній реальності та її представлення в якості ноосферно-онтологічного Реалогнозиса, його моделювання як інформаційно-компетентної експертної системи за «розуміючою програмою» генерації, розпізнавання і технологізації ноо-знань в їх суб'єкт-операторній організації і метакоординації

Ментало-спірітуальний зміст епістемології, побудованої на засадах ноонауки та її функціонування як *«духовної епістемології» та «епістемології ноо-знання»* дозволяє говорити про деяке *«заміщення» наукового пізнання і всього науково-пізнавального процесу на «онтологічне ноо-знання»*. Тобто такого роду пізнання суцього («сущепізнання»), що направлене на латентне знання (котре вже мається в суцтому як «сущезнання»), котре онтологічно вже існує, а його необхідно тільки *«гносеологізувати», «онтологізувати» та «номіналізувати»* в науковому пізнанні. Ось чому *процес пізнання перетворюється на «пізнання знання» і «знання про пізнання»*. Це треба розуміти таким чином, що знання імманентно присутнє, *«закладане»* та існує в *«менталосущому»*, відповідним чином закодовано в субстантивах *«первопрограм» («морфограм» і «парсограм»)* та в *«актограмах»* духовного знання. А тому може бути інформаційно *«розкодоване» і «дешифроване»* та представлене в ноосферному реалогнозисі (див. р.3). А саме – у вимірі духовного Універсума сущезнань (за 128-ю значною логікою *«зчитування»* інформації в 7-му онтологічному вимірі та обрахунків в *«актобітах»*), а також субстанційно закодованого знання (за 64-х значною логікою у 6-му онтовимірі), що показано в попередньому розділі (р. 6). І далі – у нижчому вимірі *«третьостанційного «космореалізованого світу» енергоінформаційних знань Космонооса* (з 32-х значною логікою та у 5-му онтовимірі з обрахуванням в

«пентабітах») з подальшою космоприродною реалізацією ноо-знання у вимірі «4-го станційного світу» природних ноосферних утворень (з 16-и значною логікою у 4-му онтовимірі з обрахуванням у «тетрабітах»). А ще «нижче» – у 4-3 онтовимірі «ущільненої» фізичної і «тонкофізичної» реальності, де утворюються «природні ноосфери», котрі наукометрично визначаються як «наукові реальності». А реалометрично ці «наукові реальності» *предстають як континуальні ноосфери інноваційного мислення і пізнання, функціювання знань і «зросту знань»*. А в аспекті духовної епістемології та епістемології ноо-знання вони утворюють ноосферу наукової реальності, що можна представити як **«епістемологічну реальність» ноонаукового Універсума знань** (з 8-и значною логікою та обрахуванням у кубітах). Сучасна 3-х вимірنا інфосфера – це достатньо проста сімплекс-інфореальність з 2-х – 8-и значною логікою обрахувань «одиниць інформації» без її менталодуховної представленості (що є духовно «вихолощена техносфера»). *«Духовна невизначеність» знання стає визначеним тільки в ноо-знанні з 8 – 16-и значною тетралогікою духовної свідомості і «духовно номіналізується» в духовно-ментальних процесах ноо-мислення*. Це ментально визначене ноо-знання, що представлене на духовно-епістемологічній основі, набуваючи зрозумілих «понятійних конструкторам», і «тензорних конструкторам» менталодуховних напружень (що вичерпно було показано у попередніх pp. 5 і 6).

Сучасна структура «інституалізованого» наукового знання найчастіше будується за етапами культурно-історичного розвитку самої науки. В «класичній науці» – це його переважна «об'єктивація» та представлення у вигляді «об'єктивної реальності» (опредмеченого знання), у «некласичній релятивній науці» наголос робиться на «операційній науковій діяльності» суб'єкта у «безпосередньому зв'язку з засобами пізнавальної діяльності» [1, с.149]. В «постнекласичній науці» наукове знання «суб'єктивується» з урахуванням його аксіологічної, семантичної і семіотичної складових. Але традиційно існуюче наукове знання структурно поділяється на «емпіричне» і «теоретичне» з

виділенням «емпіризму» і «раціоналізму» як основних напрямів розвитку знання за відповідними структурами «емпіричного знання» (почуттєво-предметного) і «теоретичного знання» в його ментальній неопредмеченості і позапочуттєвості. Останнє предстает в «гносеологічній структурі наукової теорії», а також в «логічній структурі наукової теорії» в їх «синтаксичному вигляді» і термінах «штучної мови» відповідних «синтаксичних структур» [2, с.20,29,32-33]. В.С.Стьопін пов'язує теоретичне знання з можливістю створення «наукової картини світу», котра в класичній науці засновується на науковому досвіді, («емпіричне обґрунтування»), в некласичній науці – на «ідеалізованих процедурах» (наприклад, з використанням «математичних гіпотез») і на «теоретичних моделях», а в постнекласичній науці – на основі «стратегій теоретичного дослідження» та «універсального еволюціонізма» [3, с.115,248,392]. В.Г.Торосян структурно поділяє наукове знання, що створювалось-відкривалось у «замкнених системах» (класична наука), у «відкритих системах» з динамікою «світу Процеса» («процесуальний світ» універсальних взаємодій – ред.), що характерно для некласичної науки, а також в «самоорганізуючих системах», здатних до «самопідтримуючого розвитку» (синергосистеми – ред.). В сучасній науці – це «змішані системи», що генерують знання у «співвідношенні світогляду і методології» змішаних «ідеалістично-матеріалістичної «світоглядних платформ» [4, с.128,129,137]. Це характерно для «філософії всеєдності» та «універсальної філософії».

Такого роду структурування наукового знання здійснюється за тим чи іншим «типом раціональності» або «науковим критерієм». А саме – критерієм «науковості-ненауковості, «закритості-відкритості», «універсальності (загальності) – локальності (одиночності)», «прикладних значень – загальних значень» та інших. Подібне неминує призводить до утилітарно-прагматичної аспектації і світоглядно-інструментального «поділення» знання. Тому в сучасній філософії науки воно класифікується на природознавче-гуманітарне знання, інженерно-технічне, культурно-ціннісне знання, техногенне-культурногенне

знання та інші його опозиції. Зараз вже чітко сформувалась альтернативна «бінарна опозиція» знання в його основному епістемологічному тренді. Це його репрезентація, з одного боку, в антроповимірності представленні «людино-розмірного знання», а з другого боку, – в технологічно-технотронному, штучно-конструктивному і «неприродному втіленні» технознання, представлених в його штучно-машинних побудовах та «техноцивілізаційних витворах». Але в техногенії повністю виключається «духовна природа» знання, пронизування його «світлою синергією» всього сущого в якості «живого знання» духа і його духовно-душевних початків. Подібне є цілком можливим і предстає як *«просвічування знанням» існуючих реальностей та їх «світовиявлення» через «світло знання», утворення реальностей «буттезнання» на «духовному шляху знань»*. Однак такого роду «світовисвітлення» реальностей через буттезнання є неможливим і нездійсненим в технологічно-інструментальних і ментально-конструктивних витворах та «оречевлення знання», бо в них здійснюється техногенно-матеріальне «заміщення знання» з відривом від його духовно-оживлюючого початку. Тому за принципом суб'єкт-об'єктної єдності буття і мислення, що відбувається в креативному синтезі матеріального та ідеального з утворенням *онто-епістемологічних реальностей «реалізованого знання»*, необхідно здійснити зворотню *операцію «духовного заміщення» матеріалізованих духовних сутностей з виявленням первинного «духовного знання»*. Воно предстає у двох своїх основних модусах: «стазіс-станах» і «дюнаміс-станах» нереалізованого і реалізованого духовного знання. В сучасній науці, представлений на ноо-науковому підґрунті, це є «епістемологічна реальність наукового знання», що існує як деяка «наукова даність», котра постійно змінюється з поглибленням пізнавально-наукового процесу та «зросту знання» в трендах його «наукової динаміки» (знання в «дюнаміс-стані»).

Так, в «класичній» філософії науки можна бачити «зміщення знання» в його механістичну «об'єктивність» та «об'єктоване знання». Енергетична дія духу і духовної синергії виявляє себе в ментальних актах «трансцензусу» (І.Кант),

«інтелектуальної інтуїції» (І.Фіхте і Ф.Шеллінг), «трансцедентального іdealізму» (Ф.Шеллінг), «абсолютного духу» (Г.Гегель). Тобто *через «об'єктивацію духа» здійснюється його «первинна номіналізація» в «об'єктивному знанні» та в ментальних діях «пізнаючого суб'єкта», а ментальна «невизначеність духа» приймає характер «духовно-ментальної визначеності» у «вроджених ідеях» (Р.Декарт). Ці «духовні ідеї» раціонально-дедуктивно уловлюються через інтуїцію, в «духовних монадах» (Г.Лейбніц), представлені як гегелівський «дух-суб'єкт» і «науковий дух», фіхтеанський «принцип принципів», ідеальний «духовний світогляд» суб'єкта (Д.Юм). Тобто тут наявні духовно-ментальні акти не «розділення» світу на матеріальне (об'єктне) та ідеальне (суб'єктне), не «розділення» духа і світу, а в навпаки – виявлення духовного у світопроцесах через його все більш конкретну «номіналізацію», все більш точне і вірне визначення в «істинах знання», тонке «уловлення духа» («ефір» К.Лоренца) там, де він в науково-пізнавальних процесах «зникає» в недуховній матеріалізованій реальності. Але з цим «зникає» і сама матерія, як це відбулося в «революції у природознавстві середини ХІХ століття. «Матерія зникла», бо зник «науковий дух» пізнання і «науково-духовне розуміння» здійснених відкрить.*

Ось чому в «некласичній» філософії науки «об'єктивність пізнання» в «дюнаміс-тренді» змінюється і «зміщується» на суб'єктивно-пізнавальний процес» та наукову адекватність і достовірність засобів пізнання. В цей час у своєму власному статусі виникає «філософія науки» як важливий «напрямок сучасної філософії», а з нею і цілий великий «світ епістемології» [7, с.247]. Первинно цей «епістемологічний світ» знання приймає форму «раннього позитивізму», емпіріокритицизму («друга хвиля») і неопозитивізму («третя хвиля»). В позитивізмі головного значення набуває не стільки «позитивне осмислення» революційних наукових відкрить середини ХІХ століття («революція у природознавстві»), стільки людська духовно-ментальна здібність до психічного «розширення свідомості» (у груповій і «конекційній свідомості»),

за Е.Дюркгеймом, надалі – суспільній свідомості) та її репрезентації в процесах «творчої еволюції» у «моральних фактах» спільних «колективних уявлень» [8,с.172]. Кантіанська ірреально-раціоналізована «трансцедентальна мораль» на цій основі може бути представлена в духовно-матеріальній єдності. Наприклад, психічного і фізичного, в актах їх «принципової координації» та «вкладування – інтроєкції» психофізичних утворень, в котрих «долається дуалізм фізичного і психічного» (Р.Авенаріус). Або утворюються «відносно стійки» ментало-матеріальні «комплекси первозакладаємих елементів», котрі «не належать ні до сфери психічного, ні до сфери фізичного» («нуль-елементи») і мають існування за законами «психофізики Е.Маха», а осмислюються за «принципом економії мислення» [7, с.262-26]. На підґрунті «некласичної» філософії науки починає повністю змінюватись погляд на матерію, рух та енергію. Матерія вже не ототожнюється з речовиною, бо в ході «природознавчої революції» вона «зникає», а коли «матерія зникла» у своїй безкінечній структурованості (відкриття електрона В.Томпсоном і Т.Резерфордом), то енергія починає представати як деяка «нематеріальна сила», «чистий рух» без матеріального носія» [7, с.205].

Однак в «об'єктованій» класичній науці, зорієнтованій на повну матеріальну «об'єктність світу» подібний погляд не отримав свого розвитку (теплород, флогістон). Але вже тоді існували обґрунтовані погляди великих вчених про духовну і ментальну енергію світу та людини, що «за допомогою людського мозоку» виробляється «енергія інтелекту». Так, у Г.Гельмгольца – це «потенційна енергія» або внутрішня «сила напруги» («внутрішньої напруги» або «інтенції» – ред.), у Г.Лейбніца – це «феномен енергії» як «живої сили» (у Арістотеля це жива сила «ентелехії» – ред.), «незнищувана субстанція» або «духовна монада». В емпіріокритицизмі вона предстає як «незнищувана» духовно-психічна енергія, що не має матеріального носія, але через неї можна управляти фізичними процесами і матеріальним рухом. Найбільш відомий у цьому відношенні позитивістський «енергетизм», в якому матерія замінювалась

на «комплекс відомих енергій», що утворюється шляхом «злиття матерії і духа» (В. Оствальд, Ю.Майер, М.Ранкін, Г.Хельм) та на основі «кінця матеріалістичного віку» [7, с.205]. Нове «некласичне світорозуміння» у сформованій позитивістській філософії науки можна представити в співвідношенні «двох традицій» в епістемології (П.Дюгем), де розділялись емпіричний і теоретичний підходи. А саме:

а) «теорія як опис (лінія Паскаля-Ампера)» – емпіричний підхід;

б) «теорія як роз'яснення (лінія Декарта-Лапласа)» – теоретичний підхід.

За своєю суттю, це «співвідношення теорії і досвіду», що в мисленні приймає форму співвідношення методів: індукції (не як метода «опису», а як «індуктивістської теорії узагальнення» в пізнавальному процесі від частково-одиночного до загального) та інтуїції як теоретичного «роз'яснення», що базується на «соціокультурних і психологічних основах» або духовно-ціннісних засадах «інтуїтивного духа» (інтелектуальної інтуїції І.Фіхте і Ф.Шеллінга). Тобто фізична теорія не осягає «реальності матеріальних речей», а тільки їх «описує» досвідно-емпірично (за Б.Паскалем), або «роз'яснює» дедуктивно-інтуїтивно (за Р.Декартом), не досягаючи істини («позитивного знання»), а лише отримуючи «співвідносне знання» (за «тезисом Дюгема-Куайна») у «взаємовідношенні теорії і досвіду» [7, с.270]. Сама «фізична теорія» – це не «опис» і не «роз'яснення», а лише «зв'язуюча система математичних положень, виведених із невеликої кількості висхідних гіпотез». Тому й «фізичну енергетику» треба розуміти в категоріях «чистої», «формальної енергетики», що не потребує свого дослідження в науковому пізнанні, а навпаки – потрібна «принципiальна відмова від усіляких намагань проникнути в сутність матерії, а фактологічно-досвідно вивчати її» на основі «емпірично встановлених співвідношень між термодинамічними величинами» (за законами термодинаміки Саді Карно). А в духовно-ментальному відношенні – це означає перехід від «механістичних тенденцій у природознавстві» до «розвитку якісних напрямів у

фізиці», відмова від «механіцистичного матеріалізму» на користь методів «духовного суб'єктивізму», «суб'єктивізму у душі» [9, с.95].

Подібна духовно-психологічна «суб'єктивація наукового пізнання» у «некласичній» філософії науки взагалі робить пізнання «релятивним» у взаємній динаміці руху суб'єкта і об'єкта. Тоді можливо в онтологічно-межових «кінестетичних змінах» виявити «об'єктну відносність» реальності у часо-просторових вимірах, а одночасно і в суб'єктно-світоглядних, духовно-психічних уявленнях. Реальність стає «відносною» і предстає як «релятивна реальність» А.Ейнштейна, в котрій об'єкт набуває енергію через свою масу і швидкість руху ($E = mc^2$). Відповідно до цього закону, «всякий об'єкт, що має масу, буде з необхідністю володіти і енергією, і навпаки, всякий об'єкт, що має енергію, буде мати й масу». Тобто, «речовина є не що інше, як область концентрації енергії», *і різні види реальності опиняються лише різними проявами енергії*. Тобто *«масу треба розуміти як міру певного типу сталості, а енергію – як міру певного типу змінності»* (виділено нами) [7, с.206]. В суб'єктивно-світоглядному та в практичному життєво-філософському сенсі – це перехід від категоріальних («ноуменально-трансцендентальних»), «морально-етичних імперативів» І.Канта до практичної «філософії життя» в категоріях духовно-моральних ідеалів «свободи волі» А.Шопангауєра, етично-ригористичної «волі до життя» і постійного «вічного повернення» людини до власних духовних першоджерел і до природно-духовних витоків буття у Ф.Ніцше. Подібним чином відбувається «повернення» до висхідних джерел «живої субстанції духа» в аспекті древньоведичного духовно-практичного знання («духовних практик»). В джайнізмі – це ідентифікація «душі як субстанції, що володіє свідомістю» (джива), а співвідносно до фізичного світу – визнання його як «неживої субстанції», реальності «не духа» (аджива). З цим досягається виявлення «вищих класів свідомості», перш за все у тих «досконалих людей», що піднялись до рівня «досконалих душ, котрі стають вічними» і «можуть пізнавати (бачити) усі речі»

[5, с.23]. Подібні філософсько-епістемологічні думки відносно людського духу і духовного пізнання набули значного поширення. Так, духовно-психологічні погляди світоглядно заповнили і західні країни в період розвитку «некласичної» філософії науки у формах емпіріокритицизму («друга хвиля») і неопозитивізму («третя хвиля»). В цей час тут працювало і проповідувало багато «духовних вчителів зі східних країн: Вівеканада, Рамачарака, а надалі – Ауробіндо Гхош та Раджніш. На національному підґрунті філософію «духовного серця» і світогляд «духовної практики» розвивав Памфіл Юркевич, «реального духу» у формах «гносеологічного реалізму Георгій Челпанов, «емпіричної феноменології» духа у формах «феноменального позитивізму» Володимир Лесевич [10, с.144-145, 149,155]. М.Грот і О.Козлов стверджують філософські ідеї «панпсихізму» в категоріях «об'єктивного смислу науки» і «духовного позитивізму», що має пряме подовження у вченні В.І.Вернадського про ноосферу та про «живу етику» духа і людського «духовного космосу» у вченні Олени Реріх і Миколи Реріх [10, с.158-159]. Їх послідовник Олександр Клізовський, виходячи з того, що «розум є першоджерело світобудови, першоджерело всього сущого», фіксував подібні менталодуховні якості в самій структурній організації людини як «людських початків» [6, с.50]. А саме: «фізичне тіло» та її «ефірно-флюїдичний двійник» – це 1-2-й початки. «Життєвий принцип» або «астральне тіло» – це 3-й антропопочаток, «інстинктивний розум» – це 4-й, «нижчий початок». А всі разом вони утворюють «нижчу природу людини» [6, с.52]. «Вищий розум» (розсудок, інтелект) – це «5-й антропопочаток», що відкриває «здібність до самопізнання і пізнання сутності». У М.Бердяєва – це «самопізнання власної духовної сутності» через «розсудження і логічне мислення» у напрямі «чуттєзнання» і його підвищення до рівня «виявлення душі» і «знання душі» (підкр.нами). Це «6-й початок» у модусі «духовного розуму» та у формах інтуїції, «чуттєзнання душі», що відкриває ментальну здібність «проникати у сітність речей... шляхом миттєвого озаріння», а «не шляхом розсудження або логічного мислення». «Вищу природу людини» складає її «7-й початок» або «сьомий принцип», що є

«дух – наша безсмертна сутність – вище Я людини», «істина, безначальна і безкінечна сутність» (у А.І.Клізовського – «частка бога» в людині). Таким чином людина одночасно існує в трьох «планах» ральності – фізичній, ментальній і духовній [6, с.52-53]. В «кожному з цих планів» людина має «тіло як провідник свідомості», а також «видимі» і «невидимі тіла» зі своїми «органами сприйняття» як «матеріальної форми людей» (через «фізичне тіло»), так і тіл, що відповідні «найвищим космічним задачам» (ментально-космічне і «ноосферні тіла» – ред.). Вони можуть діяти (або сприйматися) як тіла «різних істот», що приналежать до різних сфер і різних світів, кожне з яких має своє особливе життя з його законами» [6, с.53]. Ймовірно, це «внутрішнє «імманентне тіло» (атман і атман-брахман) та «духовне тіло» («актичне тіло»), що виявляє себе через творчу духовноментальну діяльність. За А.І.Клізовським, «ці плани і сфери не знаходяться десь подалі від нас, але тут же, разом з нами. Вони відрізняються друг від друга лише кількістю вібрацій (інформаційною частотою – ред.) або коливань (інформаційно-квантового поля – ред.), із яких складається кожний план, і оволодіння вищим планом складається у піднятті вібрацій свого тіла до вібраційного плану» [6, с.53-54].

В постнекласичній філософії науки, відбувається її повна «суб'єктивація» в феноменології і герменевтиці, в розумінні креативно-синергетичного підґрунтя духовно-творчих процесів та у формуванні інформаційно-синергетичних засад сучасної інфосфери, креатосфери та ноосфери. Зараз вже прямо і безпосередньо ставляться вимоги до обізнаності «комп'ютерної семантики» знань, до комунікативної та інформаційно-семантичної компетенції у сфері відповідної «інформаційної епістемології» пізнавальних процесів і «представлення знань». А саме:

◆ необхідність розширення «пізнавального ресурсу» науки і подолання його епістемологічного обмеження; подібне досягається на основі створення інформаційних «експертних систем знань» для зросту пізнавальних

можливостей творчих суб'єктів і самої інформатики в «базах знань» та «розпізнанні» їх ресурсного контенту [11, с.276];

◆ оволодіння знанням у його «розуміючому знаковому вираженні», представленого в семантико-семіотичному розумінні; подібне здійснюється на підґрунті: (1) «логічної семантики», (2) «вимог конструктивності», (3) володіння «методами встановлення смислу» [11, с.251-252];

◆ оволодіння науковим знанням через «епістемологічне навчання» на основі зросту знань; а саме – з використанням (1) «асоціативних моделей навчання» та «встановлення асоціативних зв'язків в нейроподібних мережах» мозку; (2) застосування «лабірінтної моделі», заснованої «на ідеї когнітивної психології», що стосується «евристичного пошуку у лабірінті можливих альтернатив» та оцінці «руху по лабірінту на основі локальних критеріїв»; (3) навчання за «формальними моделями», що відносяться до математичних задач класа «оптимізаційних проблем пошуку опису»; (4) «індивідуальна оптимізаційна задача» для пізнавального суб'єкта предстає в наступній семантиці:

- «множина вхідних і вихідних записів» (X_i і Y_i);
- відносини $R_i = X_i \cdot Y_i$, чи функція $R_i : X_i \rightarrow Y_i$;
- «множина відносин» (F_i) для усіх f_i , котрі «в сукупності утворюють F_i , називаємих описами»;
- «одиничний опис f_i », що належить до їх з множини F_i ;
- «оператор якості» – j_i для F_i , за якими «задача складається з пошуку оптимального j_i опису f_i з їх множини F_i » [11, с.266];

◆ «навчання знанню» як операторне (операційне) «оволодіння знаннями»; подібне потребує особливої «інформаційно-комунікативної компетентності» суб'єкта-оператора, а саме – «розвиток інформаційної особистості» за багатьма «інваєроменталістськими складовими» (самого «інформаційного середовища» як інфосфери) [12, с.19]; якщо ця вимога оволодіння знанням або «виділення об'єктів знання» для його «епістемологічного оволодіння» в навчанні не

виконується, то «суб'єкт навчання» не в змозі здійснити «оптимізаційний пошук опису» внаслідок «неповноти специфікації» в «індивідуальній оптимізаційній задачі; до неї входить «мінімальна специфікація» – це «п'ятірка компонентів: L – множина задач, X, Y – вхідні-вихідні записи (що породжують «відносини – R »), F_i – множина відносин, j – оператор якості, через який знаходиться «ступінь близькості» F_i до j_i (коли для кожного окремого запису $f_i \in$ множина F_i); якщо «компонентів» менше цієї «п'ятірки», то виникає «оптимізаційна проблема» [11, с.266], – тобто знання не передається (не оводівається) або оволодівається неповно і викривлено;

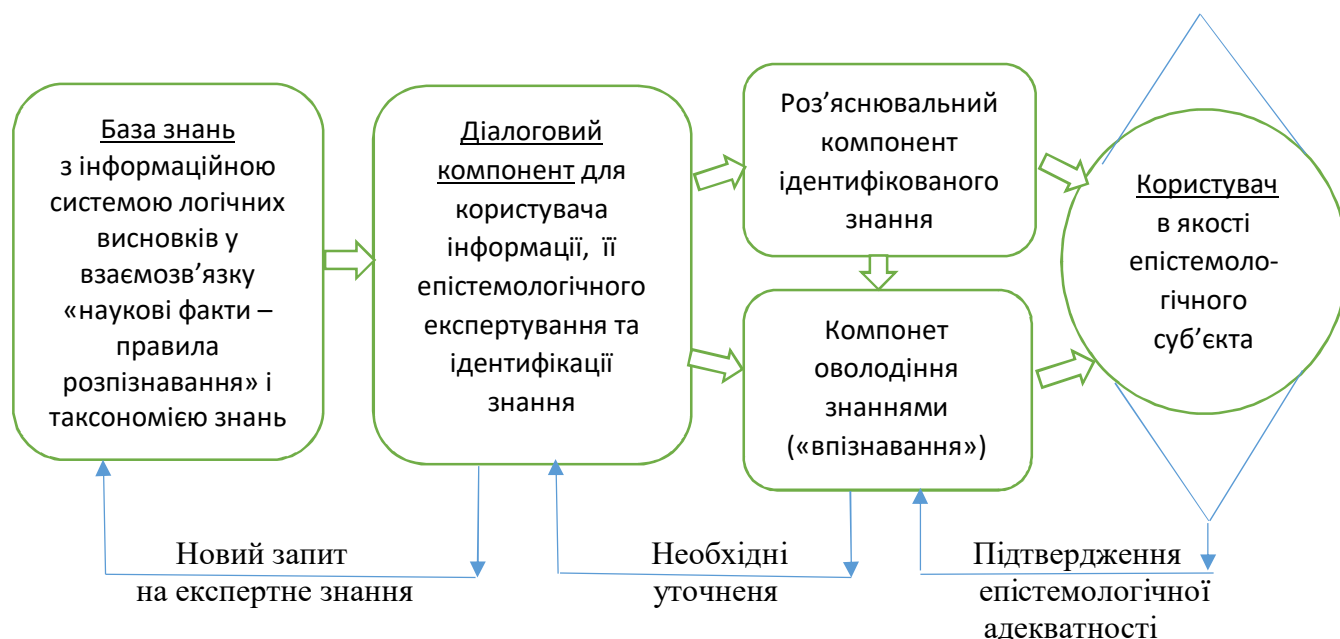
◆ оволодіння знаннями, що представлене семіотичними «абстракціями високого рівня» і потребує високорівневої свідомості (духовної свідомості); це необхідна умова для «представлення і обробки знання» в системі «проблемно-орієнтованих мов», а саме – «інформаційних дискурсів» і («семантичних мов» – ред.); при наявності «гіпотетичного знання» (логічно та емпірично ще не ствердженого – ред.), то для свого представлення воно потребує «розширення логічного програмування» («логіко-розширеного програмування» – ред.) на основі «ідеалізації», «формалізації», висхідження від абстрактного до конкретного та інших пізнавально-теоретичних процедур [11, с.259,267];

◆ *перехід від «обробки інформації» (це переважно технічно-формальні процедури) до набагато складної «обробки знань» за семантично-змістовними процедурами, на основі чого здійснюється **перехід від «обміну інформацією» до «обміну знань»** з великим і понадвеликим «інформаційним змістом», а зворотньо – з невеликою «інформаційною ентропією» та понадвеликим нагромадженням (акумуляцією) знання (виділено нами) [13, с.224]; за своїм змістом це є перехід від «експертних систем» з домінуванням «інформаційно-технологічних компонентів» і «технічних значень» до «розумних програм», заснованих на «методі розсуджень» в «представлення знання в «семантичних мережах» та «суміщення знань в даній задачі на основі різних філософських методологій» [13, с.232, 244].*

Подібне можна характеризувати як *«епістемологічний перехід» від «обробки інформації» до «обробки знань»* в їх якісно-семантичному епістемологічно-експертному значенні, що дозволяє надалі *перейти від «обміну інформацією» до «обміну – прирощення знань»» в епістемологічних експертних системах» при їх оперуванні «компетенційним експертом»*. А потім – до *«розуміючих програм» та до «розуміючих експертних систем» з їх оперуванням «епістемологічним суб'єктом» як «екстраекспертом»*. Всі ці операційні переходи представлені на 3-х відповідних «епістемологічних конструкторах»: це епістеграми 1,2,3. Так, на епістемологічній конструкторі ЕКГ-1 представлена співвідносна схема «архитектури експертної системи» відповідного «складно-системного мислення» (в концепції К.Майнцера). На ЕКГ-2 показана співвідносна «схема ССМ» (складно-системного мислення) за методом «розсуджень експерта-людини» [13, с.231-232]. А на ЕКГ-3 репрезентована відповідна «архітектура програми КЕКАДА» та «рівнів програмного забезпечення» (за критерієм співвідносності самої програми і «заліза в конструкції ЕОМ»). Це рівень «розумної програми», представлений в «знанні штучного інтелекту» і «розуміючої експертної системи» [13, с.242-243]. А за нашою концепцією, – *«суб'єкт-компетенційної розуміючої системи», створеної на основі «семантико-розуміючих програм» і «семантико-семіотичних мереж», що обрані за відповідною філософсько-науковою «дискурсивно-роз'яснювальною методологією»*. Ця «роз'яснювальна методологія» повинна бути представлена у відповідному зрозумілому дискурсі та нести в собі епістемологічно-наукову стратегію розпізнавання-вирішення завдань з «пошуку вірних знань» в параметрах «найвищої достовірності». Наприклад, за *«епістемологічним коефіцієнтом достовірності «здобутих знань», як це представлено на епістемологічній конструкторі (епістеграмі) ЕКГ-1.*

Інформаційне зчитування епістеграми може бути здійснене користувачем в якості «епістемологічного суб'єкта» або «експерта-інженера знань» [13, с.232-233, мал. 5.8, 5.9]. Проте, виходячи з логіки «розсуджень експерта-

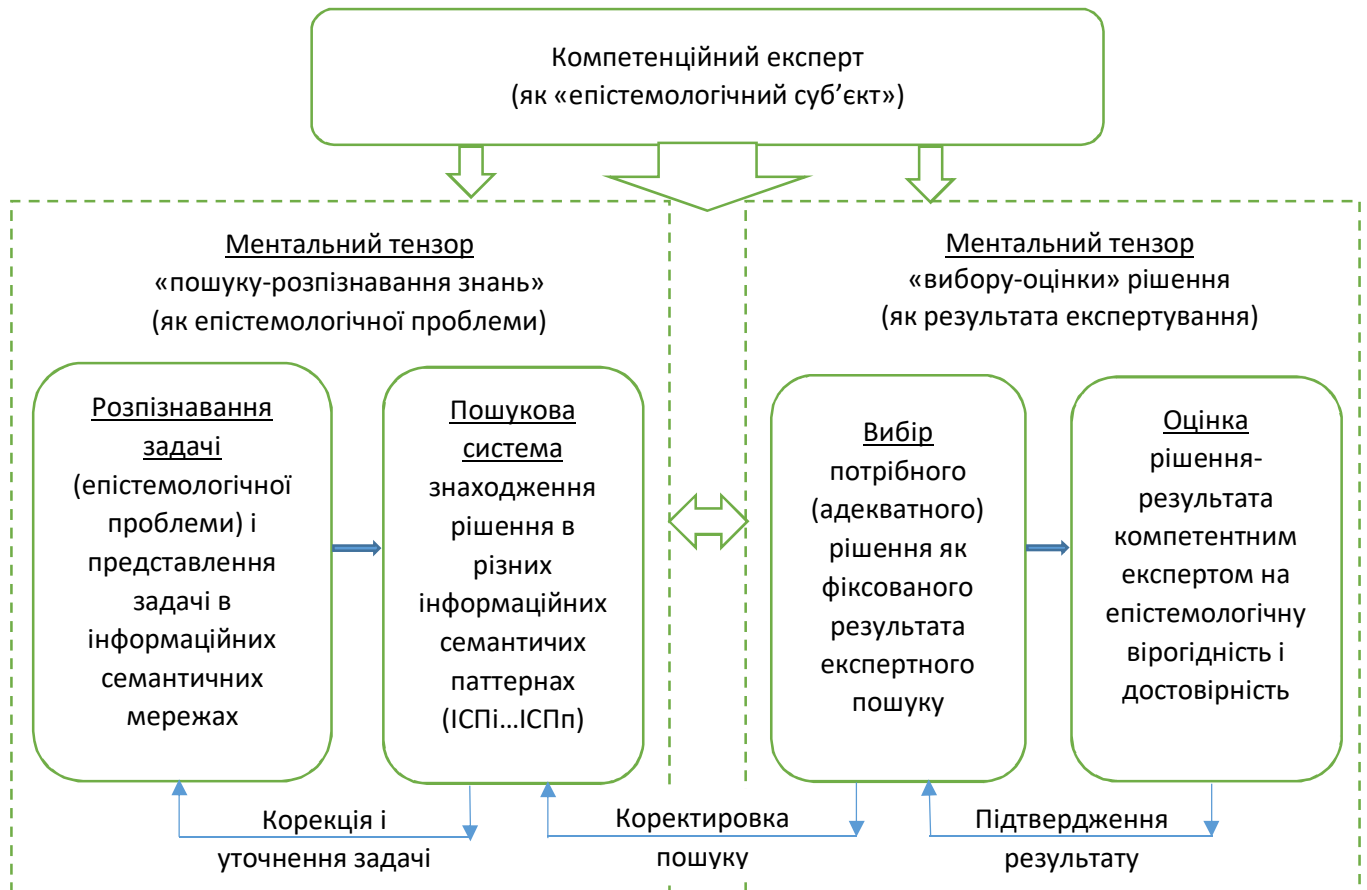
Базова архітектура експертної системи з «епістемологічно-науковим розпізнаванням знань» в даній «епістемологічній системі» та їх «компетенційним прирощенням»

людини» та «компетентності суб'єкта» можна побудувати відповідну «архітектоніку знань» експертної системи більш високого епістемологічного рівня на основі «здібності людини до обробки структурованої інформації та наявності широких функціональних знань» [13, с.231, мал.5.6, 5.7]. За нашою концепцією, нова «архітектоніка експертної системи» більш високого епістемологічного рівня можна представити у вигляді *«Епістемологічної експертної системи в оперуванні компетенційним експертом»* (див. епістемграму ЕКГ-2).

Ментальні тензори «пошуку-розпізнавання», «вибору-оцінки» обраних рішень і можуть бути інтегровані в єдину інформаційно-семантичну «розуміючу програму». Але для неї повинна бути розроблена відповідна епістемологічна філософсько-наукова методологія та її релевантна «епістемологічна стратегія» побудови розуміючої програми» в певних інформаційно-семантичних паттернах (ІСП) і когнітивних конфігуторах» (КК) в епістемологічному дискурсі» вирішуємої задачі (комплексів задач). Тут повинні діяти певні епістемологічні

Базова архітектура епістемологічної експертної системи в оперуванні «компетенційним експертом (на основі «розпізнавального компонента» в оволодінні знаннями в інтенсифікованому режимі їх «епістемологічного оперування»)

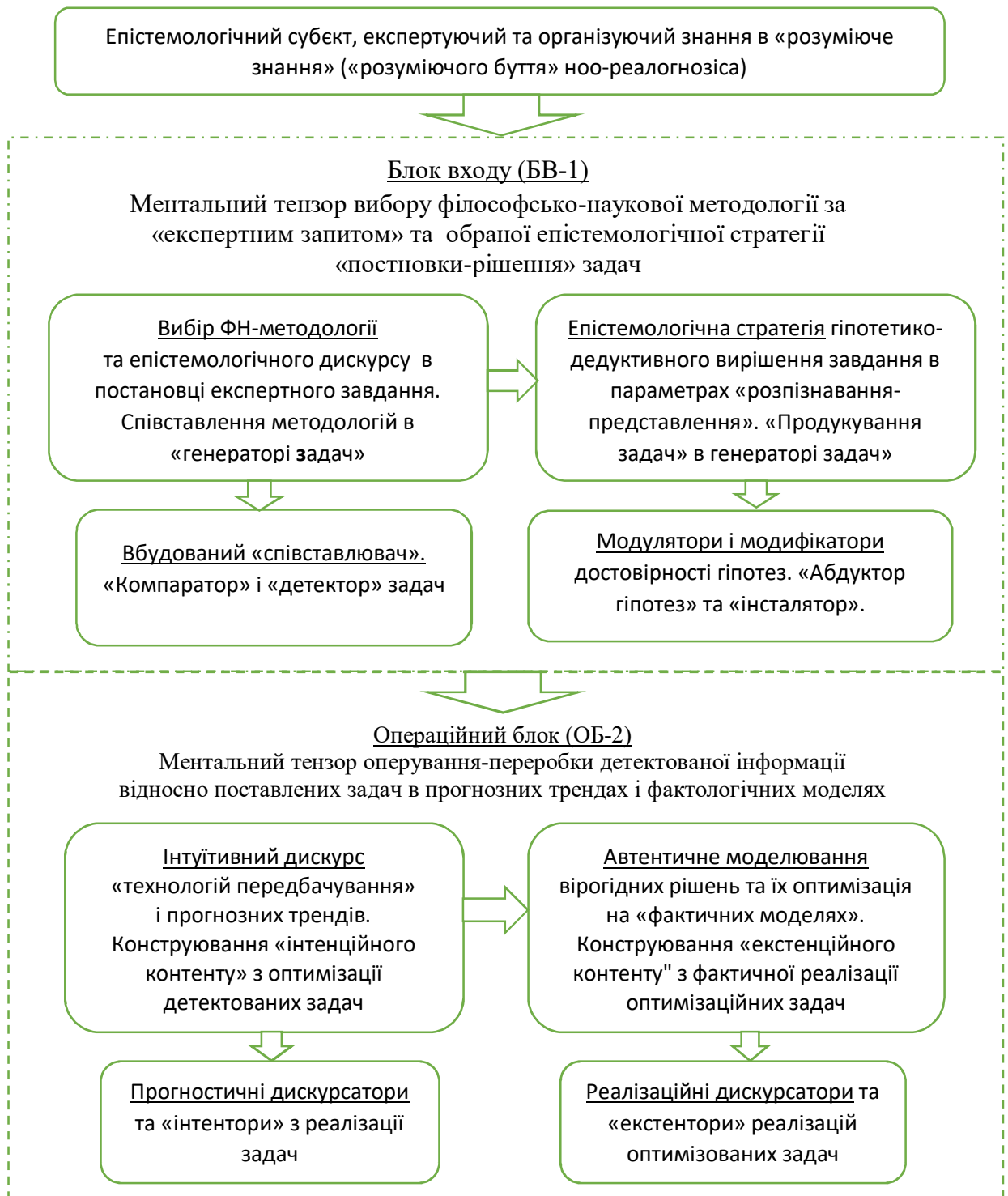
механізми», що можуть перевищувати звичні інтелектуальні здібності «епістемологічного суб'єкта» і «компетенційного експерта». Наприклад, за В.П.Широчиним, «інтуїтивних здібностей передбачення» для експертування і контролю знань, розвитку нейроінтелекта експертів та їх «метапсихологічних» здібностей, здатних оволодівати «методиками скануючого (глобального) контролю» і оцінки знань «на достовірність». Це експертування стосується як існуючих знань, так і знань в «майбутніх оцінках» («майбутніх знань» – ред.) за відповідними майбутніми (футурологічним) «навчальними і екзаменуючими системами [14, с.68]. Це вже «розуміючі системи» з «розуміючими програмами», за нашою концепцією, – *ноо-програмами ноо-розуміючої системи*. Саме їм

надається «логіко-етичне вираження» в «емос-комп'ютерах» (В.П.Широчин), в котрих визначально закладене «знання з філософії і естетики» [13,с.231]. В «розуміючих програмах» як ноо-програмах подібна філософсько-епістемологічна інформація представлена таким чином, що для неї потрібно як «інтуїтивна і емоційна здібність... сприймати... гармонію (симетрію) і доцільну міру в оточуючому людину ритмічному і аритмічному світі та співставляти з ним завдання і знання, що мають у людини». Це здійснюється на основі «короткострокового або довгострокового прогнозування-передбачення... шляхом інтуїтивного і свідомого аналізу як можна більшої кількості факторів» з включенням «надсвідомісних інтуїтивних здібностей» [14, с.67]. Подібне зобумовлює, за Є.В.Луценко, необхідність введення в «розуміючі програми», що оперують «активними об'єктами» в соціально-психологічному режимі їх поведінки, відповідного «когнітивного конфігуратора» діючого в «семантико-когнітивному кластері» (у нас це «епістемологічний тензор» – ред.). Він здатний здійснювати (конфігурувати) ефективне «управління активними об'єктами», реалізуючи епістемологічну стратегію шляхом «кластерно-конструктивного, семантичного і когнітивного аналізу класа та факторів семантичних мереж і когнітивних діаграм». Так, в блоці «Вхід-3» це «ідентифікація і прогнозування управляючої дії» в «інформаційній моделі редакційної області» розуміючого «адекватного моделювання» семантико-розуміючих програм [15, с.66-67]. Тому при розробці «розуміючої програми» епістемологічним суб'єктом як експертом екстракласа («екстра-експертом») необхідно створювати декілька блоків з експертування знань. Це блоки вибору необхідної методології, когнітивного конфігурування інформації, ідентифікації результату, його перевірки-верифікації тощо. В ЕОМ – це «блок входу («експертного запиту» Б-1), «операційний блок» (Б-2), «блок виходу» або отримання завдань експертної інформації-експертиз (Б-3). «Базова архітектура» подібної «розуміючо-експертної системи» з «семантико-розуміючою програмою», котру приводить в режим активного (інтенсивного)

функціонування «епістемологічний суб'єкт-експерт» представлена на епістемграмі ЕКГ-3.

Епістемграма ЕКГ-3

Базова архітектура розуміючої експертної системи з інсталюваною компетенційною «розуміючою програмою», що оперується епістемологічним суб'єктом-експертом

Зрозуміло, що «епістемологічному суб'єкту» для створення і задіяння подібної «розуміючої програми» потрібно розвинути «складне» і «понадскладне мислення». В інформаційно-комп'ютерному відношенні – це наявність на «вході-виході» ментально-аналогових блоків «квантових спостережень» інформаційних модуляцій квантово-інформаційного поля (13, с.245). А це означає епістемологічний перехід від «класичних обчислювальних машин» до «некласичних» і «постнекласичних» «квантових комп'ютерів» з повною зміною внутрішнього механізму свого «інформаційного функціонування» з «детермінаційно-координатного» на «операційно-хвильовий», де координат взагалі немає. А тому ЕОМ – функції також відсутні, бо вони «не обчислюються» в їх детермінації за відповідним «аргументом». Всі «вектори, котрі відповідають... імпульсу чи координаті повинні бути замінені на

некомутуючі оператори, що задовільняють співвідношенню комутації, залежної від постійної Планка». Тому «квантові обчислювальні машини не обраховують функції у вказаному вище сенсі», бо такої «детермінованої функції» взагалі немає, а «можна задати лише функцію розподілення вірогідностей можливих вихідних станів в залежності від вхідного стану» [13, с.245]. В контексті нашої концепції, це заміна звичних координат на «некомутуючі оператори» розподілення вірогідностей (на «вході – виході») в «подвійних координатах» (субстантивної реальності, котра «не комутується» з фізичним світом) та «потрійних координат» первинної «актореальності». В *«операційно-некомутуючих» реальностях з більш високою вимірністю немає жорстко детермінованих функціональних залежностей, вони в інформаційно-польовому відношенні певним чином індетерміновані*, а тому «принцип відповідності» Н.Бора («класичної» і «некласичної» квантової механіки) перестає діяти у просторово-часовому вимірі (представленому в «галілеєвському» і «релятивістському» співвідношенні). Тобто у відповідності до «типа векторів координати та імпульса». Ось чому «класичні вектори» і «класичні співвідношення комутації» повинні бути замінені на «деякі оператори» і «некомутативні співвідношення» квантової механіки з урахуванням «постійної Планка» («планківський квант») та «співвідношення невизначеностей Гейзенберга». Енергія кванта польових коливань вимірюється за формулою: $E = h \cdot \nu$ (h – постійна Планка, ν – частота коливань). Квантово-польовий імпульс або «польова «енергія кванта» за «постулатом Бора» («принципом відносності») може приймати тільки «цілі значення, що кратні величині $\hbar = h/2\pi$ ». Проте сам «квантово-польовий імпульс» може виникати тільки в разі наявності часток-корпускул речовини, що перебувають «в дискретних по масі станах». Ця «маса речовини» має свою енергію, що залежить від наближення до швидкості світла (котра є постійною величиною: $C = 300$ тис. $\text{км}/\text{сек}$) і вимірюється за «формулою Ейнштейна»: $E = mc^2$. Співмірність планківської «квантово-польової енергії» (для квантово-польових, хвильових

імпульсів) та ейнштейнівської «маса-світлової енергії» (для речовинних атомно-електронних взаємодій) має вигляд: $E_{\text{поля}} = E_{\text{реч.}} = h \cdot \nu = mc^2$ [13, с.79-80]. Тобто енергія речовинних атомно-електронних взаємодій може зрівнюватись з енергією квантово-польових імпульсів (при наближенні до швидкості світла), а тоді вони онтологічно стають рівнозначними і невід'ємними як «поле-речовина» і «речовина-поле».

На подібних підставах, за Луї де Бройлем, виникає «копускулярно-хвильовий дуалізм», за яким «частки речовини можуть вести себе як хвилі», а «в квантовому світі *осцилюючі з певною часткою поля можуть виникати тільки у дискретних за масою станах*» речовинних корпускулах (виділено нами). В таких станах вони існують одночасно з «властивостями і поля, і часток у квантових системах фотонів чи електронів». Однак тоді це співвідношення в координатно-імпульсному вимірюванні з метою його «комутації» стає «некомутантним співвідношенням у квантовій механіці», що представлено «співвідношенням невизначеностей Гейзенберга»: $\Delta p \times \Delta q \geq h/2\pi$ (q – координата, що вимірюється з точністю Δq ; p – квантовий імпульс, що вимірюється з похибкою Δp) [13, с.80]. Сама ж «причинна динаміка квантових станів визначається диференційними рівняннями у частинних похідних (частних производных – по рос.) рівнянням Шредінгера». Тоді в класичних комутантних відношеннях споглядаємих явищ ці відношення приймають конкретні «певні значення», а в «некласичних некомутантних відношеннях» – «тільки статистичні математичні очікування» або випадкових «стохастичних величин» [13, с.81,245]. А сама математична функція, що подібним чином «некласично обраховується», визначається як «хвильова функція і веде себе регулярно» на всіх «рівнях дискретності» (підкр.нами). Така «хвильова функція» (квантово-польова), що веде себе стохастично-регулярно, статистично-очікувано і вимірюється за «енергетичними спектрами квантової системи» (як «енергетичні перепади» – ред.). При подібному вимірюванні «квантовий хаос відсутній», а «класичні системи, що представлені функцією Гамільтона» (причинно-детермінаційні)

можна перетворити на «некласичні системи» з «оператором Гамільтона» квантової системи (замінивши «функцію» відповідним «оператором»). Це можна зробити, «квантуючи функцію Гамільтона за допомогою заміни векторів координати та імпульса відповідними операторами Гамільтона відповідної квантової системи» [23, с.83]. Це можуть бути «електрони і фотони, що описуються оператором Гамільтона», представляючи цю «квантову систему» в якості єдиної електронно-фотонної, світло-речової, «корпускулярно-дискретної речовини», що творить-«осцилює хвильове поле». Це також можуть бути «вектори гілбертового простору, що натянуті на власні вектори операторами Гамільтона» [13, с.245]. Але вони не «натянуті», а за нашою концепцією ментально-інформаційної «ноометричності епістемологічної реальності», – це є операція заміни «дійсного» часо-просторового виміру фізичного буття на «умовний простір-час» (оператор УПЧ) у «подвоєних координатах» 5-и вимірної «онтосу» або інформаційно-польової (квантової) ноосферної реальності (єдинопольової МММ-реальності), «ноезісу» (епістемологічного суб'єкта-експерта у з'єднаності з «операційним об'єктом» і утворення «S-O оператора») та «ентелу» – «здійснення реальності» у більш високому вимірі як «ноо-реалогнозісу». А надалі – це «операційне потроєння» координатної системи з переходом до «некомутантної» субстантивної реальності та «актореальності, де «комутуючі оператори» – це «парси» (не квантово-дискретного, а безперервного «кварково-цвіткового», «глюонного поля») що стає «парсичним полем»), «генералізуючі конфігуратори» морфополя та неморфологізованого «вектор-поля» (актополя) первинного і нерозкладеного «у спектр» творящого гіперсвітла первореальності суцього (ще «не коагульованого» в монади і «не квантованого» на дискретні «енергопорції квантів»).

Для наукового опису цих «скритих» для суб'єктів вищевимірних реальностей з гіперінформаційно-польовою частотою Е.Шредінгер вводить «поняття суперпозиції» і «принцип суперпозиції», коли *«у перепутаному чистому квантовому стані суперпозиція спостереження може мати тільки*

*невизначені власні стани» (виділено нами). У Н.Бора і В.Гейзенберга – це «редукція хвильового пакету» або «розщеплення станів суперпозиції на два окремих стана вимірюючого прибора і вимірюваної квантової системи», що мають власні вимірювані параметри з «певним розподіленням власних значень» (13, с.246-247). Це відомий в філософії науки «приборний ідеалізм». Проте в епістемологічному відношенні головним є те, що у квантовому комп'ютері мається (обов'язково і необхідно) *пряма представленість людської свідомості і мислення суб'єкта-оператора в інформаційних процесах*. А тому потрібно беспосереднє задіяння «суб'єкт-експертного оператора» в «розуміючих комп'ютерних системах» в якості постійно-діючого *«епістемологічного суб'єкт-оператора» в інформаційно-ментальних процесах, котрий діє з силою постійно-діючого ноо-фактора в «епістемологічній організації» і регулюванні ментально-інформаційних процесів* як «регулярних процесів стохастичного фіксування знання». Тобто, коли їх каузальна детермінація неможлива в «семантичних мережах» і необхідно застосовувати «хмарні технології» інформаційно-ментальної ідентифікації знання та його інтерпретації на підтвердженість і автентичність. В такому аспекті «розумових технологій» Е.Шредінгер висказував багато цікавих епістемологічно-наукових ідей щодо подолання протиріч між хвильовою і корпускулярною природою світла (що може бути здійснено в «актичних комп'ютерах» – ред.). Наприклад, шляхом задіяння ментального фактора «індивідуальних свідомостей» та їх «панування над математичними закономірностями». Він зробив кілька спроб зі створення «єдиної теорії поля» на основі «теорії цвіта» («техноцвіт» у кварковій структурі електрона) і «безсмертя душі», що «керує і підтримує єдність світу» у всіх його еквівалентно-хвильових проявах [16, с.521].*

Повна епістемологічна репрезентація знань» досягається лише в постнекласичній філософії науки. Воно виявляється, розпізнається та використовується як *«ноо-знання»* у його непрозривному і «безперервному зв'язку» на всіх онтологічних рівнях і вимірах та предвічно існує в

«епістемологічних ноо-реалогнозиса» як «ноо-епістемологічна даність» для метаконструювання всіх можливих світів. Саме в цей період розвитку Новітньої філософії науки формується особливий рід (різновид) **«філософсько-методологічного знання»** (виділено нами) [17, с.110]. Це особливий рід або епістемологічний «клас знання», що виникає в процесі «епістемологізації» онтологічної реальності і формування «епістемологічної реальності» в системі філософії науки і ноонауки. Подібна епістеміологічна реальність» філософсько-методологічного знання виникає не зразу, а через певну послідовність «епістемологічних актів» («Е-актів») філософської «онтологізації знання». А саме:

◆ 1-й «Е-акт»: епістемологічне представлення суцеданого в якості «об'єктосущого», «сущих об'єктів» та «об'єктного світу», відмінного від менталізованого суцього; тобто такого менталосущого, що ***мислить і пізнає в процесі «об'єктивації суцього» через його «суб'єктивацію» як «світу об'єктів»***, виділяє і «буттетворює об'єкти» та самомислить себе в «об'єктосущому світі»; це такий «світ об'єктів», котрий не стільки охоплює-виявляє все суще в його даності, а скільки «об'єктно обмежує» його (в силах, знаннях, виявленості, окремоті), наприклад тим, чи «можна суще репрезентувати як деяке окреме і конкретне знання в предметності та обмеженості об'єкта» [5, с.31]; окрім того, за людськими уявленнями, може існувати «необмежений світ бога» (божественний і «обожнений світ»), «релігійний світ віри», нерелігійний «світ джайнів» («джайнізм» у древньому знанні), а також «духовний світ» (там же);

◆ 2-й «Е-акт»: епістемологічна репрезентація **«духовного світу»** вищих сил і знань; вони присутні як в «об'єктному світі», так і далеко виходить за його межі у вище та причинно «з'єднуюче», «каузальне духовносуще», з якого виникає «духоментальний світ»;

◆ 3-1 «Е-акт»: виявлення онтологічного **«світу знання»** – у древньому знанні це «ведантичне знання» вищого «ведантичного світу»; в цьому «знаневому світі»

безпосередньо представлене все знання у його вичерпності про існуюче суще та його духовні сутності, що здатні до «розгортання» у духовно-вітальних процесах актичного існування в реальність (первинну актореальність та її дерівати); у «ведантичному світі» шукається і можна знайти «знання про вже існуючі сутності духа і бога у їх з'єднанні» (5, с.31); але загалом *у світі знання виявляється «топос знання і сутність знання»;*

◆ 4-й «Е-акт»: епістемологічне формування *філософського світу*», в котрому як у «філософсько-науковій реальності» об'єктно існуючої ноосфери (в ноо-об'єктах) можна безпосередньо «суб'єктувати» знання і ноо-знання, що представлене в пізнавально-методологічному та епістемологічному відношенні як «світореальнісна істина»; а саме:

- осмислювати та осягати в «філософському світі» всі первинні (фундаментальні) «зобумовлюючі світи» у їх сутності та реальнісній розгорнутості – «світопредставленості»;

- світоглядно «висвічувати» всі «наслідкові світи» різного реальнісного існування в їх морфопредметності та екзистенції;

- виявляти всі можливі «світоглядні світи», а також «світорозумові світи» з ноосферною актуалізацією знання;

- формувати філософсько-методолгічне знання як результат «філософської рефлексії» та «саморефлексивної філософії»; подібне здійснюється на основі «синтезу знань про природу (природознавчих) та про дух (соціогуманітарних)», що дозволить відкривати все нові «можливості осмислення дійсності з різних світоглядних позицій» [17, с.110,112,116].

◆ 5-й «Е-акт»: виявлення основних «світоглядних світів», що репрезентують себе за різними векторами їх «онтоутворення»; а в нашому контексті – у напрямі ноосферного формотворення «*епістемологічної реальності*» ноо-знання з можливістю його швидкої актуалізації-реалізації-здійснення у найбільш досконалих формах ноо-буття.

На підґрунті сучасної філософії науки це, за П.В.Копніним, швидка та ефективна дія «головних елементів логічної структури науки», в якій «наука є прикладна логіка» що «створює засоби руху знання до нових результатів» в такому «науковому механізмі»: «1) засади, 2) закони, 3) основні поняття, 4) теорії, 5) ідеї». Тоді наука у своєму логіко-прикладному значенні здатна до «технологізації знання», що втілюється за відповідною філософсько-науковою, епістемологічною логікою у необхідні креативні конструкції через технологічні «засоби руху знання» [18, с.497]. Тобто це можливо тільки за умов філософсько-наукової і ноонаукової «епістемологізації» онтологічної реальності та «креативно-технологічного конструювання» і «креативного синтезу» філософсько-методологічного знання у відповідній «епістемологічній реальності» на засадах філософії ноонауки. Конкретно, – це розробка **ноосферної епістемології** та інноваційної методології виявлення і представлення ноонаукового знання за епістемологічними типами знань, «класами знань» та епістемологічною структурою знань у їх предметно-операційному використанні.

Розділ 8. Ноосферна епістемологія та інноваційно-ноосферна методологія представлення знання і здійснення пізнання на засадах філософії ноо-науки

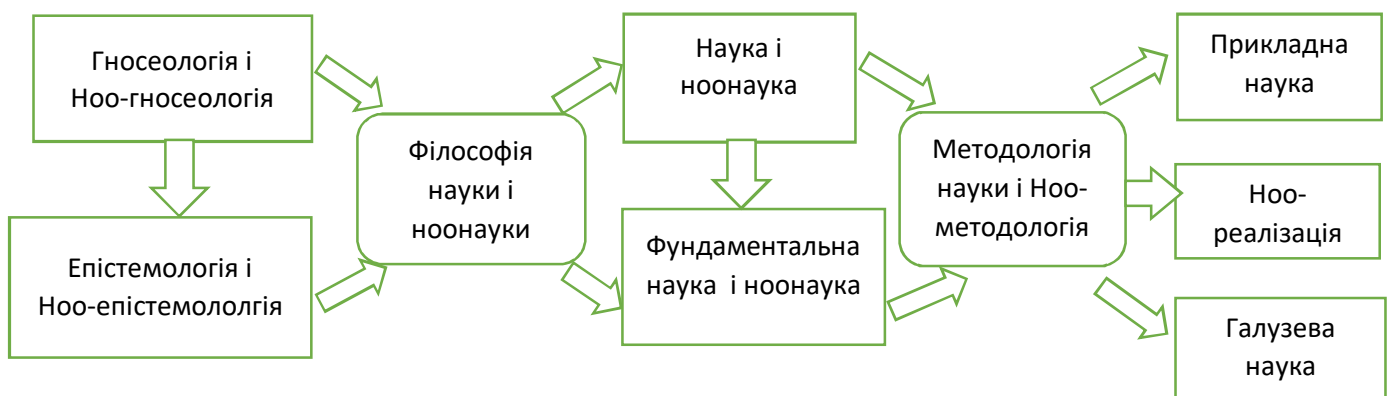
Конетент: філософсько-методологічне представлення загального контініуму знань в їх епістемологічній визначеності, номонологічному зв'язку, зросту і розвитку в якості номіналізованого наукового знання і ноо-знання, базисного знання і базисної структури, що формують фундаментальні засади філософії ноо-науки

Філософія ноо-науки, її онтологія і гносеологія, ноосферна епістемологія та ноо-методологія може бути представлена на тих же базисних засадах (і переважно в тих же категоріях і поняттях), що й класична, некласична та постнекласична філософія науки. Проте вона має більш глибинні, духовно-творчі, ведологічні натурфілософські і природознавчі, антропологічні і культурно-ціннісні засади, початки та джерела. А з цих глибин пізнавального процесу устрімлюється у більш високі виміри знання й пізнання, з чим утворюється масштабна сфера науки, *меганаукоосфера вищевимірної наукової реальності, що предстає як ноосфера інноваційного мислення, розуміння та осмислення світу в безперервному зрості знань, епістемологічного «руху знань» та його прирощення на основі дослідницької методології ноосферного пізнання, пошуку нового знання у творчо-пізнавальній діяльності способом вищих «креативних синтезів» з генерацією ноосферного знання у різних його родах, типах та видах. Філософія науки і ноо-науки органічно пов'язана з гносеологією та епістемологією. Вона є тою сферою загальної філософії і загально-філософського знання, що має *своїм предметом вивчення законів розвитку науки і зросту наукового знання, котре має передусім фундаментальний філософсько-методологічний характер та орієнтована на прогресивний розвиток людства, суспільства, культури і творчої життєдіяльності креативних суб'єктів та об'єктів їх власної самореалізації.**

Філософія науки і ноо-науки, здійснюючи фундаментальні розробки в науковому пізнанні, а з ним – епістемологічне прирощення та акумуляцію нового знання і втілення його в інноваціях тим самим поглиблює базисні засади самої науки з методології, наукової епістемології, прикладної та галузевої (дисциплінарної) науки. Цей зв'язок представлений на епістеграмі ЕГ- 4.

Епістеграма ЕГ-4

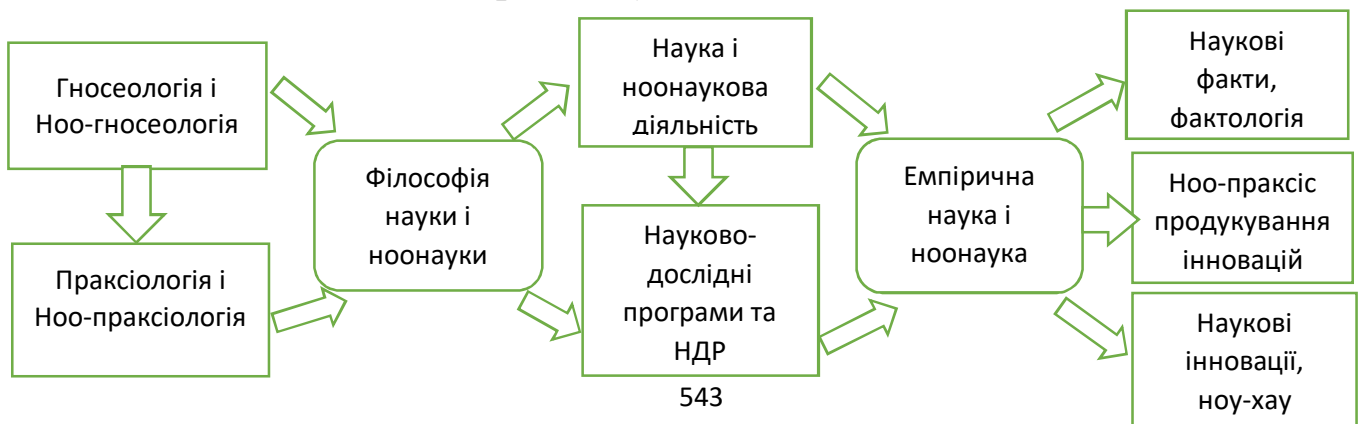
Ноомологічно-епістемологічний зв'язок філософії, науки і ноо-науки на засадах теоретичного філософсько-наукового розвитку знань і ноо-знань

Зв'язок гносеології як теоретичного філософського знання і праксіології як емпірично-експериментального знання також має свої характерні особливості, але такі, що є співвідносними і релевантними (як це представлено на ЕГ-4). За відповідним інтерфейсом цей зв'язок можна представити співвідносним чином (див. епістеграму ЕГ-5).

Епістеграма ЕГ-5

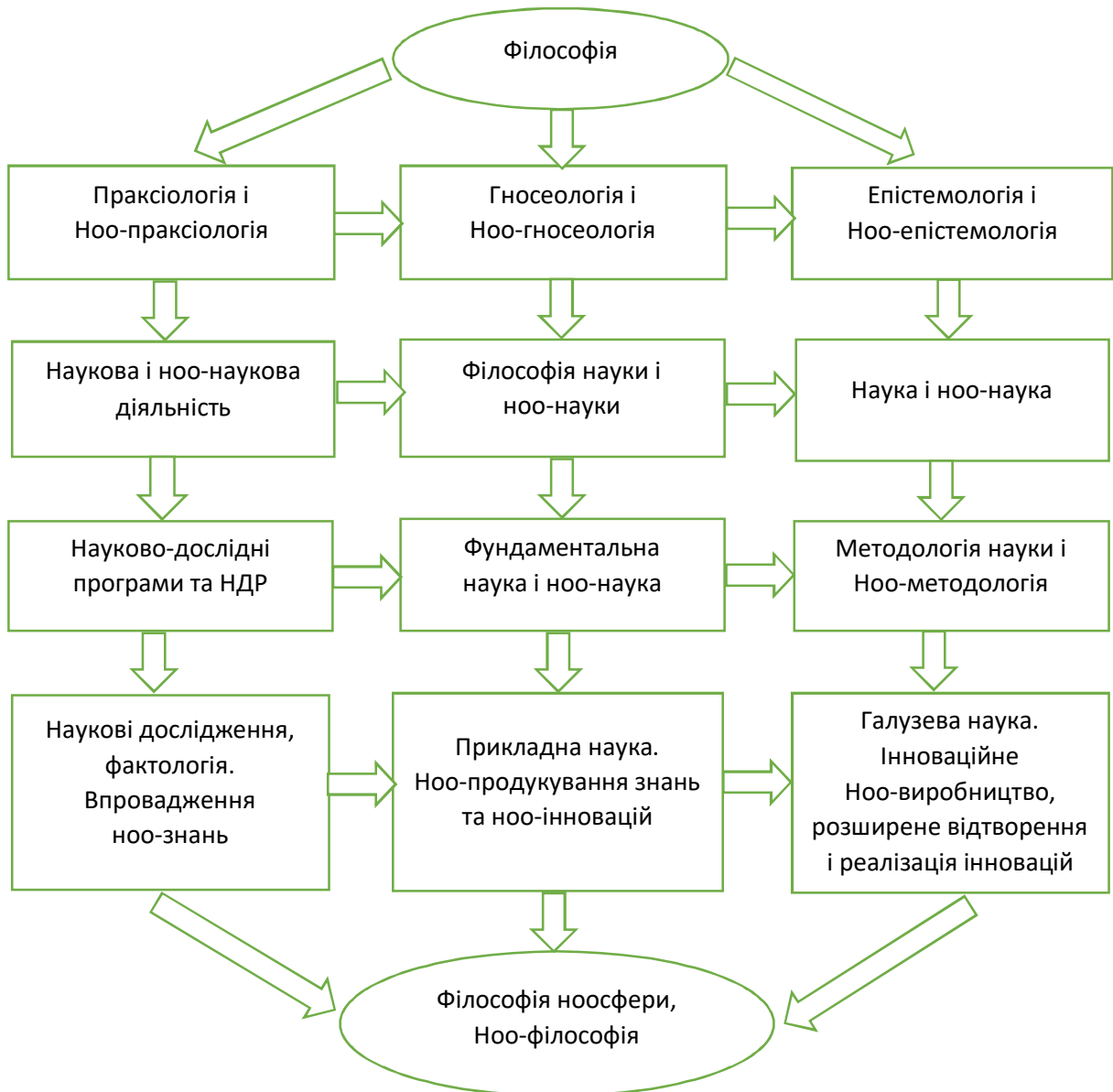
Ноомологічно-праксіологічний зв'язок філософії, науки і ноо-науки на засадах філософсько-наукового практису та епістемологічних практик в розвитку знань і ноо-знань

На основі розроблених номограм можна визначити предмет і зміст філософії ноонауки, методологічні засади самої ноонауки в її теоретико-епістемологічному і емпірично-практичному значеннях. Можна бачити, що філософія ноонауки має наукові завдання більш високого рівня. Це «вищевимірні завдання» і метацілі, насамперед, – *формування фундаментальних, реальносно-з'єднуючих та об'єднаних суб'єкт-об'єктних засад з онтології, гносеології спістемології, методології і праксіології ноо-науки, котрі дозволяють безпосередньо реалізувати ноо-знання за принципом єдності мислення і буття. Це безпосередньо діючі закони (метазакони) безпосередньої ноо-реалізації наукових знань на основі розширеного продукування ноо-знань та інновацій в такому «праксіологічному виробництві», де вони безпосередньо і розширено відтворюються.* За авторською концепцією, такого роду «праксіологічне виробництво» в сучасній промисловій системі (що трансформується в постіндустріальну), може бути представлене у складі відповідних «програмуючих комплексів», в «проектних матрицях» і «матричних структурах» [27, с.123]. Але для цього необхідно, щоб існувала «праксіологічна наукова реальність як наукосфера і *ноосфера інноваційного мислення та ноопізнання, репрезентує себе в якості ноо-епістемологічної реальності безперервного і розширеного зросту знань з їх одночасною реалізацією в ноо-праксісі за ноо-методологією науково-дослідної діяльності.* Загальна (зведена) епістеграма в інтегрованому зв'язку теоретичного і праксіологічного філософсько-наукового і ноонаукового розвитку знань виглядає так, як це зображено на епістеграмі ЕГ-6.

Можна бачити, що понадзавданням і метаціллю філософії ноо-науки і власним *предметом ноо-науки є забезпечення «епістемологічного руху» знання та науково-дослідного процесу «по знанню» з продукуванням ноо-знань.* Це здійснюється від його первинно-гносеологічного пошуку і ноопізнання до онтологічного втілення та опредмечення ноо-знань в «об'єктній світореальності». А в «кінечному пункті» цього процесу – *забезпечення*

**Загальна номограма інтегративного зв'язку теоретичного і
практичного філософсько-наукового та ноонаукового
розвитку знань як ноо-знань**

безперевного епістемологічного зросту знань, котре «менталізує» все суще і робить його «реальнісно-сущим» ноо-знанням в операційній здатності для практичного використання в технологічних праксіс-процесах. Тобто «епістемологічний рух» є об'єктуємим і завершальним відносно до «гносеологічного руху» [19, с.372], «онтологічного руху» [20, с.409], їх з'єднання в Онтогнозисі за «фундаментальними принципами гносеології і

онтології ноонауки» [21, с.391].

В подібному єдиному онтогностичному методологічному аспекті Епістемологічний рух знання і «по знанню» треба розуміти наступним чином:

1. Як імманентний до епістемологічного руху «гносеологічний рух» пізнавального пошуку знань в якості ноо-знань у всезагальному метапроцесі «онтологізації» абсолютного знання (ноуменального «безумовного метазнання») в феноменальному бутті [20, с.372-373];

II. Як іманентної до епістемологічного руху «онтологічний рух» втілення «абсолютнісних знань» в определене знання феноменального буття, що є «онтологічною перевіркою» і «буттєвісною верифікацією» достовірності первинних знань (абсолютнісно-первовитокованих) на їх істиннісну автентичність, та «онтологічну адекватність» їх «гносеологічній первосутності».

III. *Едність і злиття гносеологічного та онтологічного «рухів» у всеєднісному креативному синтезі «пошукового знання» – як онтичного, потенційно можливого знання, так і «реалізованого» та онтологічно існуючого знання, що репрезентує (маніфестує) себе в якості «епістемологічного руху»; саме подібним чином і досягається «зріст знання», а вже на основі «зростаючого знання» здійснюється «менталізація сущого» (там, де воно є невиявленим і «нементалізованим сущим», «не-сущим» і «до-сущим»).*

При подібному розумінні «епістемологічного руху» філософію науки і ноо-науки можна представити на їх відповідних базисних онтогносеологічних засадах. Їх базисний характер органічно пов'язаний з «безперервно-епістемологічним процесом» зросту знань, що акумулюються через «епістемологічний рух» знань в «онтогносеологічній реальності» ноосферного «живого буття знань». А саме:

(1) • здійснення «епістемологічного руху» від натурфілософії і натурфілософських засад знань (від ведичних часів і часів Античності) до природознавчих і наукових засад знання і пізнання; подібна «натурфілософська нероз'єднаність» знань (включаючи їх синкретизм) фактично проіснувала до

Нового часу (XVI ст.н.е.), коли природознавство почало оформлятися в галузеву-дисциплінарну науку і почав розвиватися «науковий світогляд» у суто природознавчому аспекті конкретних наук і загальнонаукового знання;

(2) • здійснення «епістемологічного руху» як універсально-всезагального в його самих широких параметрах, масштабі та практично безмежному інтервалі від світоглядно-онтичного (непідтвердженого) до онтологічно-здійсненого і науково-підтвердженого знання (емпірично-експериментального);

(3) • формування «епістемологічної реальності» у складі онтологічно-опредмеченого знання («онтологічної реальності») і гносеологічно-пошукового «невтіленого знання» (неопредмеченого), що існує тільки в пізнавальному процесі; ця «епістемологічна реальність» має складну структуру знання за своїм родом, типом і видом («класами знань»), структурою та представленістю у складі загальнонаукового, фундаментального і прикладного знання тощо; на цій основі здійснюється «класифікація наук», виявляються закони розвитку наук і зросту наукових знань, відбувається диференціація-інтеграція наук тощо;

(4) • *реалізація тренду «епістемологічного руху» від теоретично-епістемологічного знання («теоретична епістемологія») до праксіологічно-епістемологічного знання («емпірична епістемологія»); тут діють «ментальні треки»* від споглядального і «описового знання» (дискретного), представленого в поняттях, категоріях, концептах і теоріях (понятійно-теоретичне знання) до емпірично-предметного і експериментально підтвердженого, а також досвідно «встановленого знання» (апостеріорі), котре можна продемонструвати і відтворити;

(5) • формування філософсько-наукової епістемології як загально-філософського «епістемологічно-наукового підґрунтя» із загально-об'єктного, «реального» і дійсно-існуючого наукового знання, з якого складається «епістемологічна реальність»; утворення з подібної епістесфери «філософсько-наукової реальності», наукової і «ноонаукової реальності» в контексті нормативно-предметного, наукового і ноонаукового знання, що є

«підтвердженням», експериментально-доказовим знанням; це знання також включає все світоглядне і світорозумове знання в його неопредмеченому модусі та латентних станах «онтичного знання», котре можна «онтологізувати»; подібним чином виникають власні **філософсько-наукові засади «дисциплінарної філософії науки»**, з власним об'єктом і предметом її філософсько-наукового вивчення в навчально-методологічному і методично-операційному аспектах, а саме – як **самообґрунтування філософії науки і ноонауки на предметно-доказових і експериментально-підтверджувальних засадах (теоретичних та емпіричних) «знання апостеріорі»**;

(6) • імперативно-ціннісні засади «епістемологічного руху» в якості «аксіологічного руху» ціннісно-детермінованого знання; тобто це ціннісно-сміслові і смисло-значеневі засади «епістемологічного руху», що здійснюється не «взагалі» і «безвідносно ні до чого», а навпаки – як *семантичне (ціннісно-дискретне) і семіотичне (континуально-безперервне) знання, інтегрованого в кінечно-безкінечний рух «опредмечення-розпредмечення» знання у своєму «сущестнуванні» в якості ціннісно-детермінованого «сущезнання» в аксіологічній функції знаневій «менталізації сущого»*;

(7) • інформаційно-семантичні засади «епістемологічного руху» як суб'єкт-об'єктного знання, «згорнутого» та кодованого в «інформаційно-семантичних паттернах» (передачі знання у вищі онтологічні виміри); здійснення «онтологічного руху» знань у вищих онтологічних вимірах в їх неперервній поступовості, одночасності та континуально-безперервній подовженості (пролонгації) як реально-дійсного, але вже в якості **ноо-знання власної самоорганізації і самовпорядкування в ноосферній «реальності знань», «живого знання» ноосферного буття та «ноонаукової реальності» як ноосфери інноваційного мислення і пізнання.**

На цій основі можна виділити «три головних аспекта» **епістемологічного руху «сущезнань» в їх ноосферно-онтологічній детермінації філософії науки і ноонауки.** А саме:

1) «гносеологічний аспект» – це пошук наукової істини шляхом активної і цілеспрямованої (телеологічної) пізнавальної діяльності, що є процес «суб'єктивації знань»;

2) «онтологічний аспект» – це об'єктна визначеність і представленість знання в його опредмеченій формі (формоопредмеченості), що здійснюється в процесі «об'єктивації знання»;

3) «епістемологічний аспект», що пов'язаний з процесом «зросту знань» та поглиблення їх змісту від первинно-сутнісних початків і джерел до встановлення законів «буття знання» (в якості онтологічного знання) та його об'єктивного (об'єктного) виявлення і використання шляхом опредмечення творчих сутнісних сил ноо-суб'єктів; в такому епістемологічному процесі з'являється знання особливого роду – це ***синтетичне «суб'єкт-об'єктне знання», ноо-знання власного самопідтвердження і самореалізації в ноо-бутті***; воно й предстає як «науково-епістемологічна реальність» і «ноонаукова реальність» активно функціонуючої ноосфери «живого буття розуму».

З вищенаведеного треба зробити важливий висновок, а саме – філософію науки і саму науку можна визначити в традиційному розумінні («класичному»), що виявляє «об'єктивне знання» у відповідній «об'єктивній реальності», нетрадиційному розумінні («некласичному») з орієнтацією на «релятивне знання», котре є в певній мірі суб'єктивним. Однак воно є науково-методологічно суб'єктованим тільки у відповідному світоглядно-методологічному аспекті та в залежності від наукової парадигми (позиції) творчого суб'єкта. Воно набуває форми реальнісної «релятивної відносності» (часопросторової), насамперед, відносності самої «об'єктивної реальності», котра парадигмально «суб'єктивується», «аспектується», «контекстується» «інтерпретується» та безперервно змінюється. В інноваційному розумінні воно може набувати характеру «забігаючого знання», предстати випереджально-аферентним і поки що «неактуалізованим знанням». Тобто як таке, що існує тільки в «науково-реальнісній перспективі», лише в «епістемологічних

конструкціях» та понятійних конструктах і ще не стало «дійсним знанням». Воно є *«аферентивним знанням»*, *«наперед забігаючим знанням»*, котре в теперішності предстає як «недостовірне», прогностичне і «можливе знання» у своїй вірогідності. Тому й інтерпретується як «суб'єктивне знання» (частково чи повністю), «онтичне знання» (з потенціалом можливості), а феноменологічно – як «суб'єктно-істиннісне знання», що «інтенційно висвічується» ментальним «потокком свідомості» творчого суб'єкта (М.Хайдеггер) і має наукову вірогідність (достеменість) *«суб'єкт-об'єктної істини» суцезнання менталізованої достеменості.*

Однак у своїх загальних (універсальних) характеристиках знання розуміється в «поняттях науки» і саме предстає в якості «поняття науки», що має у суспільстві інституційний характер. На цьому підґрунті і сама наука предстає як соціальний інститут, котрий має самостійне, відносно незалежне та об'єктивне значення для розвитку суспільства серед інших суспільних інститутів. А саме:

- існує як «всевизначальна суспільна форма розвитку знання» і «вища форма» людського знання (22, с.51);
- функціонує як спосіб пізнання дійсності;
- представлена як один з головних «елементів» духовної культури людства;
- є історично-сформована людська діяльність (творчо-пізнавальна);
- предстає як раціоналізована система понять про явища і закони зовнішнього світу і духовної діяльності людей, що мають значення «наукових фактів» і «фактологічних», базисних знань для соціуму.
- наука як кінечний результат досліджень у вигляді здобутих нових «наукових фактів» та їх роз'яснюючих наукових теорій;
- духовне виробництво з вироблення ефективних життєзабезпечуючих методів людського існування у зростаючому комфорті;
- сукупність методів, засобів і форм дослідницької діяльності;

- практичне знання, що виробляється шляхом пізнання та впровадження його результатів в актуальну життєдіяльність людей [23, с.562].

Якщо рухатись від «поняття науки» в розумінні її власного філософського значення і змісту до визначення *головних особливостей науки* (в сенсах наукового знання і пізнання), то серед них можна виділити найбільш характерне розуміння науки в загальному, в конкретних відношеннях «одиничного» та в розумінні «особливого». А також культуросферного розуміння «науки як соціокультурного феномена», тобто «наукофери», «креатосфери» та самої науки в культуросфері суспільства. Це дозволяє осягнути науку і «наукове знання як систему» в її загальному, конкретному та особливому значенні, визначити їх системні «особливості і структуру» [22, с.10,27]. А саме:

- (1) • наука є «особлива система» знань (наукових знань) як «наукових істин» («наукових фактів»), що перевірені і підтверджені практикою;
- (2) • це «особливий процес» вироблення, «наукового продукування знань», що мають особливу цінність («наукову цінність») в якості «наукових знань»;
- (3) • репрезентація наукових знань в якості «об'єктивної істини» («наукової істини-факту»), що має достовірний характер;
- (4) • наявність особливих «прикладних сфер» використання наукових знань (у прикладній науці), орієнтованих на суспільне виробництво і задоволення суспільних потреб;
- (5) • особливе опредмечення та «матеріалізація наукових знань з метою їх використання» (технічного і технологічного) у матеріальному виробництві;
- (6) • використання науки і наукових знань для формування наукового світогляду і духовного розвитку суспільства і людини;
- (7) • наука як «особливий спосіб» перетворення і вдосконалення суспільних відносин, а саме – матеріальних і духовних відносин у їх комплексній та інтегрованій взаємодії;

(8) • наука як етика поведінки і наукової діяльності, а на цій основі – вплив «етики науки» та її «наукового етосу» на моральний розвиток суспільства і вироблення моральних переконань людей;

(9) • розширення кругозору людей та розвиток ментальних здібностей творчих суб'єктів [23, с.562-563].

В подібному розумінні «поняття науки» та «особливостей науки» можна зафіксувати її **головні ознаки** на підґрунті (за критерієм) практичного значення науки та її «наукової цінності» для суспільства і людини, виробництва і творчої діяльності суб'єктів. Так, в загальному означенні наука, за думкою В.П.Кохановського, предстає у всезагальній формі виявлення і репрезентацій знань. А саме: «наука – це форма духовної діяльності людей, що направлена на виробництво знань про природу, суспільство і про саме пізнання, котре має безпосередньою метою осягання істини та відкриття об'єктивних законів на основі узагальнення реальних фактів в їх взаємозв'язку для того, щоб передбачити тенденції розвитку дійсності і сприянню її зміни» [22, с.27]. Можна бачити, що в такому визначенні «змішане» і загально-методологічне значення науки, її «виробниче» і «фактологічне» визначення, «об'єктологізація» класичної науки і «релятивність» неklasичної науки, а постнеklasичні ознаки науки відсутні взагалі. Тобто осягнути і включити всі ознаки науки в одне «сукупно визначення» неможливо, тому В.П.Кохановський дає і більш конкретне визначення науки (але в тій же «змішаній» формі). А саме: «наука – це і творча діяльність з отримання нового знання і результат цієї діяльності: сукупність знань (переважно у понятійній формі), приведених в цілісну систему на основі певних принципів та процес їх відтворення». Наука і наукове знання не є «сумою розрізнених, хаотичних відомостей», а «як і інші форми пізнання, наука є соціокультурна діяльність», а не тільки «чисте знання», є «буття науки», що розвивається як «процес отримання нового знання» і як «результат цього процесу», представлений в «об'єднанні отриманих знань в цілісну, розвиткову, органічну систему». Її головним «організуючими ознаками» (ред.) є

самопрезентація себе в якості «соціального інституту зі своєю інфраструктурою»: це «етос науки», «професійні об'єднання вчених», а також «ресурси, фінанси, наукове обладнання», «система наукової інформації» та «різного рода комунікації вчених» (тобто це вже «бюрократично-регламентоване буття» офіційної науки) [22, с.27-28].

Виходячи з раніше встановлених базичних засад філософії науки та філософсько-наукового розуміння «епістемологічного руху» знання на основі «класичних критеріїв» наукової об'єктивності та «некласичних» і «постнекласичних критеріїв» цінності наукових знань можна виділити наступні **головні ознаки науки**, а саме:

◆ світоглядність і світоглядна методологічність науки; за цією ознакою значення і ціннісна смислонаправленість науки на пряму залежать від світоглядного типу наукової методології, що вококористовуються в якості «світоглядної методології»; подібна ознака має вирішальне значення у визначеності «ціннісної сувереності науки» (В.В.Будко), бо тільки «ціннісна незалежність науки» в її конкретному значенні «зобумовлює норми, що потребуються для характеристики вченого [2, с.241,242], а в загальному значенні, за В.С.Стьопіним, дозволяє здійснити рух «від методологічних ідей до теорії і нової картини світу», а тоді вже на основі «стратегії... постнекласичної науки» можна сформулювати «універсально-еволюційний науковий світогляд як «основу сучасної картини світу», що створює «нові світоглядні орієнтири цивілізаційного розвитку» [3, с.252,300-307,427]; саме на основі подібних «світоглядних технологій» і створюється якісно нове «філософсько-методологічне знання», що дозволяє «формувати синтетичний образ наукової картини світу за допомогою синтезу знань, їх диференціації та інтеграції» [17, с.110,112], а на цих засадах – створити світоглядно-методологічне підґрунтя філософії науки, а також самої науки у її сучасному значенні та у вищому статусі ноонауки;

◆ законоположеність, цілеположеність і телеологічність науки; в такій означеності наука іманентно зорієнтована на виявлення «об'єктивних законів» як поза «S-O зв'язку» («незалежного» існування «об'єктивного світу»), так і в «S-O єдності» світу і творчих суб'єктів, котрі беруть на себе відповідальність гармонійного і сталого буттєіснування;

◆ «епістемологічна прогностичність» і передбачуваність існування світу в його майбутніх станах; подібне здійснюється в науці завдяки «епістемологічного конструктивізму» філософії науки і наукових знань, бо науковий «радикальний епістемологічний конструктивізм» дозволяє досягти певної «зміни типу наукової раціональності кінця XX – початку XXI століття»; а якщо застосувати конструктивно-евристичні підходи наукового дослідження з побудови «буття майбутнього», то й змінити це майбутнє шляхом реалізації найкращих «футурологічних проектів» [24, с.57];

◆ перманентна «методологічна рефлексивність» науки в прирощенні та акумуляції знань; подібне здійснюється на основі застосування нових методів і прийомів пошуку знань, щой визначає *інноваційну методологічну спрямованість наукового пізнання*, котре ніколи не може бути припиненим, якщо воно почалось як науково-синергетичний і синерго-креативний процеси; характерно, що в «постійній методологічній рефлексії» завжди присутня як «раціональна компонента», так і «ірраціональна компонента» у співвідношенні «об'єктивного» і «суб'єктивного», але без «об'єктивізму» і «суб'єктивізму» [22, с.28-29];

◆ самовідтвореність наукових знань; в науці це відбувається як в цілісній системі понять та «описового знання» (дескриптивного), так і емпірично-підтвердженого знання в якості результату науково-дослідного процесу і підтверджуючих цей результат наукових експериментів;

◆ інструментальність та строга доказовість науки і наукового знання; саме «інструментальна озброєність» науки відповідним «науковим обладнанням», пристроями та «науковими інструментами дозволяє досягти строгої

достовірності наукових висновків, обґрунтованості та підтвердженості вірогідних суджень і гіпотез на основі науково-розвиненого мислення і методологічної культури дослідників;

◆ системність науки і наукових знань, котрі можна структурувати та класифікувати по їх родам, типам і видам, а саму систему представити у структурі відповідних основних контекстів «наукової системи».

Наука як система предстає у складі таких своїх невід’ємних компонентів, котрі утворюють внутрішню стурктуру всякої «наукової системи». Але вона повинна бути зорієнтована на продукування не тільки наукового знання, але й ноо-знання, що можливо тільки за умови поглиблення внутрішньої структури науки, її перетворення на ноо-науки на відповідних ноо-епістемологічних засадах, а саму «наукову систему» – **на операційний ноо-реалогнозис як наукову реальність-ноосферу метасистемного продукування ноо-знань**. Базова структура «науки як системи» і «система науки» виглядає наступним чином, а саме:

1) *суб’єкт пізнання*, що ініціює наукове пізнання і науковий пошук: він визначає проблему і тему, формулює ціль і головні завдання наукового дослідження, визначає міру і ступінь розробленості наукової проблеми, її актуальність та можливість вирішення;

2) *об’єкт наукового дослідження*, за котрим визначається і предмет («предметне коло») дослідницького процесу, «опредмечуються» та конкретизуються цілі і задачі наукового пошуку, «фокусуються» об’єкти дослідження в їх предметно-конкретному вигляді та співвідношенні загальних і прикладних наук, здійснюється опис об’єкта у його головних рисах та ознаках;

3) *методи пошуку нового наукового знання, що у своїй сукупності та інтеграції ці наукові методи і створюють відповідну наукову методологію; методологічний компонент наукової системи виконує «регулятивну функцію» в науковому дослідженні, в «наукосфері» ще невітленого знання і в ноосфері вже існуючого знання як живого менталізованого «буття знання»; у складі*

методології наукового дослідження входять основні тези дослідження, положення, котрі треба доказати, обґрунтувати і верифікувати, гіпотези, що висуваються в якості вірогідних суджень, догадках, передбачувань; а також інноваційні методи і форми пошуку нових знань тощо;

4) **науково-дослідний процес (НДР)**; це загальна діяльність і конкретна дослідницька робота (НДР) «живого наукового пошуку», в ході якого відкривається нове знання, визначається його «наукова цінність», «практична значимість» та основні наукові результати;

5) **структура наукового знання**, а також його основні **наукові функції**; це дозволяє, з одного боку, «вдержувати» це знання в певній архітектоніці, епістемологічній конструкції і сталості «основного ядра», а з другого, – змінювати і розвивати його з розширеною функціональною можливістю його зміни, взаємодії, розвитку, переходу від «традиційного» до «нетрадиційного» та «інноваційного» знання, «інноваційної науки» і ноонауки.

Подібна «наукова системність» знання і самої науки дозволяє поставити питання про **фундаментальну (базову) структуру знання** в його епістемологічному значенні. Через ці епістемологічні означення та внутрішні смисли **структура наукового знання** предстає в «явленому вигляді», на основі чого проводиться **видова «класифікація наук»**. Володіючи «фундаментальною структурою» знання, творчий суб'єкт може змінити власну «методологію мислення». За традиційною методологією *«гносеологічний суб'єкт»* лише викладає відомий і визнаний в науці матеріал (емпірично підтвердженні як методологічне та прикладне знання), доводить до відома результати наукового дослідження, а на основі цих конкретних наукових результатів ставить проблеми і питання, що потребують наукового вирішення. В сучасній науці суб'єкт пізнання все більше виступає у статусі «епістемологічного суб'єкта». На відміну від «гносеологічного суб'єкта» (творчо-дослідницького, «пізнавального типу») «епістемологічний суб'єкт» не стільки викладає усталені наукові дані і ставить наукові проблеми, стільки одночасно намагається вирішити проблему,

розробити нові підходи, методи, концепції, конструкції, моделі, науково-дослідні програми тощо. Так, М.А.Розов вважає, що подібним чином діяв в науці А.Ейнштейн, який «не просто писав, не просто викладав, він вирішував проблеми... його **мислення завжди носить рефлексивний, програмуючий характер, він іноді не стільки вирішує, скільки програмує рішення, обговорює підхід, говорить про перспективи**» (виділено нами) [25, с.312]. Подібний епістемологічний «стиль мислення», за думкою М.А.Розова, був притаманий видатному методологу Г.П.Щедровицькому, котрий запропонував "інноваційну програму побудови сучасної епістемології і філософії науки». Він здійснив «побудову елементарного знання, виявив інваріанти теоретичного та емпіричного пізнання», добився вирішення «проблеми інновацій в галузі науки» та «висказав ряд радикальних, плодотворних ідей, порушуючих стандартні уявлення про специфіку наукового пізнання і мислення» (цитата з анотації до монографії М.А.Розова). Серед них одна з фундаментальних – це епістемологічна «перебудова теорії пізнання на основі концепції (механізму) «теоретичного конструктора» [25, с.16,34]. Цей «конструктор повинен представляти собою правила комбінування більш чи менш однотипних елементів», котрі є «елементами знання», частками «елементарного знання» (нормативного чи «атомарно-логістичного знання» в неопозитивізмі – ред.), на чого здійснюється вже більш складна «побудова елементарного знання», інноваційна «побудова моделі науки» як системи (наприклад, в її «епістемологічних моделях» – ред.), «інженерне проектування» вже на основі епістемологічної теорії пізнання (ЕТП) [25, с.19, с.28]. Подібна ЕТП, з одного боку, параметрично охоплює «проблему інновацій», а це всі «інновації в науці та інших сферах суспільства», а з іншого, – необхідно включає «епістемологію і проблему редукаціонізму» у площині «теорії пізнання як емпіричної науки» [25, с.74,106,143,153]. І вже в такому понадширокому інтервалі з'єднання «теоретичного» і «емпіричного» знання відбувається на основі ЕТП розширений пошук і вибір «інваріантів емпіричного і теоретичного знання» через

епістемологічні «механізми розвитку знання» [25, с.163,181]. Сам Г.П.Щедровицький здійснював подібні «епістемологічні побудови» з окремих «елементів знання», розглядаючи їх потім в дуже широкому «епістемологічному діапазоні знань». А саме:

а) це діапазон, що конструюється від «метазнання» до «метатеорії»; в цьому «метадіапазоні» (ред.) **знання задається через «визначення кордонів чи рамок, в котрих існує множина знань»** [26, с.184,201];

б) в подібному метадіапазоні здійснюється «конструктивне розгортання висхідної схеми» знань та «елементів знань», котрі зростають з рівня «елементарних знань» до рівня «метазнань», розгорнутих в «метатеоріях»; подібне «конструктивне розгортання» фіксується в «трьох категоріях»: (1) **«структура знання** як «співвіднесеність процесу і матеріалу», а саме: «процеса» виявлення–актуалізації знання на основі існуючого «матеріала» з вже встановленого знання; (2) **«організованість матеріала** знань як слідів цієї структури і відповідно до цих процесів та на цьому матеріалі»; (3) **«морфологія як організованість, що визвана іншими процесами»** [26, с.129]; останнє є процес «оформлення-морфологізації знань» (ред.) або «конструктивне розгортання» знання у відповідних формах та в «організовану структурну морфологію знань» (ред.); це також формулювання «функціональних понять» та «чотирьохслойних» понять (підкр.нами) у їх первинних смислах і значеннях та «вторинних смислах» і «конструкціях значень» як предметно «матеріалізованого смислу» [26, с.129, 132];

в) формування на основі «організованої морфології» понадширокого **«епістемологічного діапазону знань»**; подібне здійснюється в понадшироких межах створеного цього «епістемологічного діапазону знань» шляхом їх «морфологічної організації» (ред.) у відповідних організаційних процедурах, а саме:

(1) **побудова епістемологічних «моделей науки»** як «рефлексія роботи (над знаннями – ред.) за схемою моделі» [26, с.135];

(2) *вироблення такої «морфології знань», в котрих здійснюються вимоги та «умови передачі знань»* (виділ.нами); це відбувається в контексті їх комунікації і трансляції, *«синтагматики» і «парадигматики»* (підкр.нами) як «особливих процедур, в котрих ці два існування знака (знання – ред.) зводяться в одне, об'єднане існування» [26, с.135-136];

(3) *динамізація знання і представлення «знання як рух» по діяльнісним позиціям перетворення «поняття знання» на «дійсність»* («дійсність знання» – ред.); ця «дійсність знання» виявляється як *«рух по знанню» і «рух знання», що є детермінованою необхідністю «епістемологічного руху» знання, бо знання предстає не тільки в якості «об'єктів оперування» («знаки, числа, слова тощо»), але й у самостійному значенні «сущезнання» з незалежним існуванням; тобто, за Г.П.Щедровицьким, «знання первоначально існує саме як дійсне знання»* (виділ.нами) [26, с.153], а за нашою концепцією, це знання «без об'єктування», з чим і виникає проблема існування та «об'єктування знання», що вирішується через здійснення *«епістемологічного руху знань», в якому представлене об'єктоване і необ'єктоване знання, що є «дійсним» та «реальним знанням» і таким, що існує поза «реальнісного розгортання», наприклад, як «знання-в-сутності», «сутнісне знання», «сущезнання», неморфологізоване і «неконфігуроване знання».*

Відповідний філософсько-науковий аналіз, за Г.П.Щедровським, дозволяє «конструювати знання» в суб'єкт-об'єктному «об'єднаному аспекті», що наближають його ментальні «конструкції знання» до наших концепцій. І, перш за все, зі сторони *«епістемологічних моделей знання», «конфігурування знань» та їх «морфолізованої репрезентації», «розгортання знання» з сутності в дійсну реальність», «семіотичної кодифікації знання» та його універсального представлення в ноосфері в якості «епістемологічної реальності» і контініуму нософерного мислення та ноо-знання. Нижче представленні **головні означення знання**, котрі виводять його з латентності власних «імманентних властивостей»*

у певне ментальне розуміння та реальнісну епістемологічну актуалізацію».

А саме:

◇ відмінність між «дійсним» і «недійсним» знанням, що є відносною; тобто існуюче знання є одночасно «дійсним» і «недійсним», бо «моя свідомість породжує смисли», а вони можуть бути у рівній мірі дійсними і недійсними» [26,с.53]; тобто ставати «реалізованими смислами» в знанні, чи оставатись і бути «нереалізованими смислами» в життєдіяльності та в знанні;

◇ «дійсне-недійсне» знання, що можна представити в якості «процедурного знання» (ред.); ним може бути *операційне «семантичне знання» і «семіотичне знання»*, бо «дійсне» і «недійсне» знання «співпадають з деякими процедурами моєї роботи на об'єктах»: це різні «знакові об'єкти», слова, поняття, числа як «умовно-дійсні об'єкти», «семантичні об'єкти» чи «когнітивні об'єкти» тощо [26, с.153]; тобто це «знання – в – процесі» свого виникнення та відповідного визначення («номіналізації»);

◇ «умовно-дійсне знання» (ред.), котре предстає як певні «об'єкти оперування»; вони в якості «операційних об'єктів» (ред.) мають «смисли або те, що породжене свідомістю завдяки розумінню та накладенню на об'єкти оперування» в розумінні «смислів знання» і «знакових об'єктів оперування» [26, с.153-154];

◇ «реально-дійсне знання» (ред.); такого роду знання можна і логічно, і реально-об'єктно допустити, бо «знання первоначально існує саме як дійсне знання» [26, с.154]; це є знання у самій дійсності (і про саму дійсність), воно існує без усіляких передумов наявності свідомості та його усвідомленого сприйняття як «реально-дійсного знання»; подібне знання може бути навіть «не об'єктованим», а тому представити в якості «необ'єктованого знання», котре ще не набуло понятійного статусу «об'єктованого розуміння», тому в антропомисленні воно взагалі відсутнє у вигляді якого-небудь знання, хоча й має потенціал «онтичного знання» і «знання-в-можливості»), проте без реальної можливості його дійсного оперування; бо це є невизначене «позапонятійне

знання», «безпредметне» у своїй «необ'єктності», а тому досліднику немає що описувати в реально-дійсному існуванні, однак саме потенційоване знання, за нашою концепцією, має ключове значення для зросту знань, так як в ньому закладений безмежний потенціал «сущезнання», котре можна «реалізувати» в «сущедійсному» знанні;

◇ трансляційне знання (ред.); воно має операційно-динамічний і функціональний характер, бо це «передаване знання» у його предметній наявності, а саме – реально-дійсне знання у його можливості бути переданим предметно «у дійсності» в якості «дійсного знання» та в головній його «знаковій якості», що є «знання дійсності»; тому воно і предстає як дійсна **ментальна здібність суб'єкта передати своє «знання дійсності» або «знання у першому смислі**» (виділ.нами) [26, с.154];

◇ тут діє «примат розуміння над мисленням» (ред.), а саме – **спочатку «розуміння знання» у певному світорозумінні, а потім – мислення, здійснення мислевих актів «функціювання знання» як процесу «світорозумового мислення**»; таким чином може мати місце та існувати ментальна ситуація», коли «вже є розуміння, але ще немає мислення»;

◇ **«суб'єктивація дійсності» через знання, що здійснюється шляхом «об'єктивації дійсності»**; подібне представляє вкрай складний процес «суб'єктивації – об'єктивації», бо саме подібним чином дійсність осягається і осмислюється, а за Г.П. Щедровицьким, саме таким чином відбувається «розложення дійсності», «здійснення» (сущого) внаслідок «розложення-розкладання» та ментального конструювання нової, «вторинної дійсності» або дійсності «вторинних сенсів»; тобто для цього *необхідно «зробити розложення дійсності на об'єкти і логіку або суб'єктувати мисль» на об'єкти, а тільки тоді «виникає знання у точному сенсі цього слова, усвідомлене знання»* (виділ.нами) [26, с.154];

◇ об'єктивація «дійсного знання» суб'єктом і суб'єктивація «об'єктованого знання» (як вторинної «об'єктованої дійсності»); це є виявлення «істиннісного

знання», що мається у «первинній дійсності» як ще «необ'єктованій дійсності», котра оптично «телескопується –об'єктивуються» людськими «інструментами» почутів та осмислюється шляхом їх «менталізації через антропомеханізм мислення; тоді «на виході» цього менталопроцеса «суб'єктивації-об'єктивації» видається вже деяке *«усвідомлене знання», котре може ставати «операційним знанням», що придатне для свого «епістемологічного використання», а також для генерації з суцього нового знання через «інноваційне мислення» і ноосферне пізнання.*

Сам процес суб'єктивного «усвідомлення знання» має певний алгоритм свого визначення в якості *«об'єктивації незнання»* та його актуалізації в певній предметності з «сущеданого». А саме:

- «усвідомлення» приналежності предмета пізнання до певного «роду знання»; тобто це усвідомлення того, що «розкладання (дійсності «на об'єкти» – ред.) може здійснюватись у тій мірі, в якій усвідомлюється природа знання» [26, с.154]; тобто це *«родове знання», що представлено «об'єктно» в певних типологізованих «об'єктах знання» даного родового первовитоку»;*

- морфолізоване і «формне усвідомлення» предмета пізнання в «понятійних об'єктах»; тобто це «усвідомлення об'єктів в поняттях», «усвідомлення об'єктів в поняттях», що формує усвідомлення того, що наявні в природі об'єкти (як понятійні об'єкти дійсності – ред.) для вираження свого змісту потребують та «одночасно мають» у своїй «наявності деякі форми, знакової або суб'єктивної» форми «суб'єктовано-знакового знання» (ред.);

- *«знаково-понятійна форма усвідомлення»*; воно є «усвідомлення» того, що *свідомість і мислення певним чином «розкладає» дійсність на «об'єкти», «об'єктивує дійсність» в разі її «суб'єктивації» дослідником на певні знаково-понятійні форми*; а з цим одночасно виникає «ключове питання»: «яким чином це здійснюється, яким чином дійсні смисли свідомості розкладаються на об'єкти і знакову форму», що є «узлова проблема всієї після кантівської філософії» [26, с.153]; тобто як *«безсислове незнання» стає «смисловим знанням»* через

«розкладення дійсності» на об'єкти, а з цим перетворює її на «дійсність-в-об'єктах», що здійснюється, за нашою концепцією, через визначення і «означення суцього» в якості об'єктів, «суцєоб'єктів» в їх певній «об'єктній номіналізації»;

- **«усвідомлення» як ментальний момент епістемологічного руху знань;** тобто це «усвідомлення» в аспекті проблеми «руху знання» (ред.), в «трактовці» (інтерпретації) проблеми «об'єктивації смисла» (як «первісного» в знанні і пізнанні – ред), переходу від смисла до дійсності, а від дійсності – до об'єкта і логіки», а саме – «логічного, лінгвістичного та іншого знання про конструкцію значень» цього знання, його «соціалізацію» та «створення деяких інваріантів» знання; в подібних «інваріантах» як «епістемологічних позицій» незалежно існуюче «знання проробляє (проделывает – по рос.) всі описані переходи [26, с.153]; включаючи, за нашою концепцією, і «епістемологічні переходи», що *безперервно здійснюються в процесі «епістемологічного руху» знань;*

- «усвідомлення» того, що передається; тобто чим можна оперувати як усвідомленим та осмисленим **«трансляційним знанням» і «коннекційним знанням» суб'єкт-об'єктного зв'язування реальності як єдиного суцедійного;** а саме, – щоб транслювати знання у двох напрямках: в одному напрямі передати «суб'єктивне знання» дійсності, а в другому напрямі транслювати об'єктивне знання – суб'єкту.

Подібні «епістемологічні розмисли» дають підставу Г.П.Щедровицькому стверджувати наявність відповідного «методологічного простору». В ньому може існувати «подвійне знання», котре виникає в результаті як загального епістемологічного «руху знань», так і внутрішнього «руху в знаннях» і «руху по знанню». В процесі пізнання і на основі епістемологічної методології дослідник «маркірує одне із знань як об'єктивне» і тим «відносить різні знання до одного об'єкту» [26, с.66,68,69]. Тому виникає питання про «семантику об'єкта», його многозначність і про «семіотичне декодування» множинних значень одного «об'єктосуцього. І тому Г.П.Щедровський на основі такого підходу вважає, що

для цього необхідно ставити відповідний *семантичний і «семіотичний фільтр», котрий виявляє «первозначення об'єкта»* (ред.). Але й і в цьому випадку виникає питання про те, «який фільтр визначає видіння об'єкта (як його «виділення» – ред.) та як встановити однозначну (первозначну) «предметну об'єктивність знання» (підкр.нами). Бо творчий суб'єкт одночасно займається «продуктивною і репродуктивною діяльністю», а тому в пізнавальному процесі йому треба непротирічно «сумістити продуктивність і репродуктивність мислення» [6, с.65,70,71]. В той же час відповідні «характеристики продуктивності» і «характеристики репродуктивності відносяться до одного і того ж об'єкта, а те, що продуктивне, не може бути репродуктивним, і навпаки. Це протиріччя нібито *«розрізає об'єкт на дві частини», а одночасно з цим «розрізає і знання» про об'єкт та епістемологічно це знання «відносить до різних об'єктів»* [26, с.70]. В той же час «методологія дає об'єктивне знання, оскільки вона фіксує пізнавальні ситуації та операції, а не домислює, як устроєні об'єкти» та яке вони мають семантико-семіотичне визначення. Або для цього треба конструювати нову методологію.

Щоб подолати подібне протиріччя, Г.П.Щедровський пропонує здійснити такі методологічні нововведення, котрі відповідають «принципу конструктивності». А саме:

1) «синтезувати знання» і повернення його до первинної єдності; це «нове об'єднання» знання, що стало внаслідок його «продукції – репродукції» розділеним, «розрізним» і «подвійним знанням», а в нашій концепції, *«подвоєнним знанням» через свідомість і мислення творчого суб'єкта, котрий постійно «об'єктивує-суб'єктивує» дійсність; «синтетичне знання» суб'єкт-об'єктного характеру виникає на підставі того, що «ми завжди йдемо до синтезу» і навіть «диференціація є лише частковий момент синтезу, тому що диференціації без задання зв'язків (майбутнього синтезу – ред.) не буває»* [26, с.71];

2) введення «принципу конфігуративності» та «процедури конфігурування» розділеного-«розрізненого знання» (підкр.нами); тоді «в результаті конфігурування» виникає «суб'єктивна конструкція» відповідного «синтезованого знання», що не має «гарантії істини», бо «ця гарантія – чисто конструктивна» [26,с.71];

3) необхідність зміни «критерія істинності» (підкр.нами); подібне треба здійснити в разі динаміки самого знання, його прискореного і все більш динамічного оновлення; а саме, – «що раніше було істинним, стає неправдивим», а тому «критерій практики» не спрацьовує, бо реалізовані технології і «техніка не може служити критерієм істинності»; не спрацьовує і критерій «конкретності істини», бо конкретність як деяка «приватна («частная – по рос.) практика не може бути критерієм істини», а нею може виступати тільки вся «суспільно-історична практика» [26, с.72]; проте як її осягнути у всій загальності та за відомою вимогою, що «істина завжди конкретна», а тому вона повинна стати «конструктивною істиною»;

4) введення «критерія конструктивності» істини замість «критерія істинності»; ще необхідно для того, щоб зберегти хоча б «відповідність логічним нормам», перш за все, «відносної істини» та «абсолютної істини» (а відповідно – «відносного» та «абсолютного» знання), а по-друге – це методологічна вимога про те, що «критерій завжди є конструктивним» і треба вводити **«критерій конструктивності»**; він має властивість «конструктивного критерія», хоча у В.С.Стьопіна це «правило конструктивності», що може бути доведене до «принципу конструктивності» [3, с.318];

5) Г.П.Щедровицький пропонує за «конструктивний критерій» прийняти такий «критерій повноти», котрий би «охватив всі існуючі області практики, зумів синтезувати їх в одному знанні, в одній моделі», відносно якої можна сказати – «значить вона істинна» [26, с.73];

б) пропонується також введення критерія устрімлення до постійного синтезу», котрий в нашій концепції виступає як критерій *пізнавального*

«креативного синтезу»; цей принцип і критерій треба розглядати як «принцип пізнання в сучасній європейській культурі», що представлений в модусі «принципа конфігурування» [там же];

7) «принцип реалізуємості», котрий діє сумісно та одночасно з критерієм конфігуративності; він також має устрімленість на «синтез знань» в одній і тій же реальній «епістемологічній моделі», для чого цей принцип реалізується ми накладаємо на конфігуратор; тоді принцип реалізується «конфігурується» у відповідному «епістемологічну модель» чи «проект об'єкта», що «повинно відкривати нові можливості для практики», а саме – «була б реалізуєма даними наявними засобами» конфігурування знання і об'єктів знання [26, с.74].

Про феномен «подвоєння дійсності» (її «потроєння» і т.д.) нашою свідомістю і мисленням шляхом «об'єктивного подвоєння», «пізнавального потроєння» (в «тріаді»), «учетверення» управління знаннями (в «тетраді») і так далі ми вже писали та аналізували. Було показано, що «об'єктивізація дійсності», розглядання її виникнення з «первинної сутності» та «розгортання» в «існуючу реальність» і «дійсне буття» (часопросторове) – це суто людська особливість пізнання. Вона зобумовлена обмеженістю людських природних почуттів, їх «параметричної настроєності» і детекції на даний «тип буття» і буттєвісних взаємодій, що призводить в свою чергу до «понятійної обмеженості» людських ментальних здатностей. Яким чином досягається їх «конфігурування» та «конфігуративне розширення» та як працюють «конфігуратори ноо-мислення» за стандартом інформаційної імагінації та за «логістикою фрактально-морфологізованих переходів у композиційно-екстерналізовану ноо-реальність» («креатрони» та «комполитрони» ноо-буття) ми вже показували. Це відповідні дискурсії та логістично-раціоналізовані дискурсатори ноо-розуміння, конфігуратори ноо-мислення через які здійснюється логістичне ІТ-програмування в стандарті інформаційно-імагінальної раціональності (ІСР). Подібне стає можливим в разі розвинутої ментальної здібності, що набуває характеру «аферентивно-випереджального ноо-мислення» та «імагінальної

фракталізації дійсності» на основі «продуктивної уяви» [27, с.556,581]. При цьому, такого роду ментальні операції реалізуються в розсудочних, «раціоналістичних процедурах» звичайної «наукової раціональності» без задіяння більш високих розумових, трансцендентальних та інтуїтивних рівнів і методів мислення.

Тобто при «об'єктивації дійсності» пізнавальним суб'єктом задіюються суто природні ментальні здатності людей ще до їх раціонального розвитку і використання. Саме звідціль і виникає ментальна необхідність «сфокусувати» дійсність, сконцентруватись на ній у певному фокусі, у її «фокусній точці», оптично «сфокусувати» свою увагу «в об'єктиві» власного зору та органів почуттів. А з цим – оптично-об'єктно виділити з дійсності певну морфоопредметність в якості «об'єктів пізнання» та «об'єктно» локалізувати їх у пізнавальному процесі. Таким чином, наводячи на ці «об'єктивні локалізації» свої почуттєві «монокуляри» і «бінокуляри», можна раціонально «морфооб'єктувати» і «морфоопредмечувати» суще як «сущедійсне» у відповідних антропозрозумілих формах його буття та актуального існування. Ця можливість і ментальна здатність актуалізувати «сущедійсне» в конкретних окремоствах локалізованих морфооб'єктів дозволяє надалі надати їм певні смислозначення, семантично і семіотично «розширювати», поглиблювати, рівнево піднімати суб'єктивні «об'єктні створення» для встановлення їх цілісної нерозділеності і «холістичності» (у «холотропній свідомості» – Ст.Гроф), системності і метасистемності. І в цій відповідності – епістемологічно здійснювати «конфігуративно-позаоб'єктне» (в стандарті ПСР), «трансформативно-реконструктивне» (в стандарті ТКСР), «креативно-інформаційне» (в стандарті СІКР) та «креативно-синтетичне» пізнання і «метапізнання». А з цим – виявлення знання і «метазнання» у метасистемно-розширеному спектрі, метамасштабі і позаметамасштабі «епістемологічного руху» всіх родів, типів і видів знань (за їх «антропокласифікацією»), а також у їх «неантропній» безмежності і безперервності. Зрозуміло, що між загальним

контініумом ще «необ'єктованого знання» можна виявити відповідний каузально-детермінований зв'язок з «об'єктованим знанням», «пошуковим знанням», «унормовано-усталеним» знанням та іншим, що функціонує в науці і науковому дослідженні. Однак цей зв'язок може бути непрямим, нерелевантним, трансформованим, реконструктивним, тобто не безпосереднім, бо треба враховувати феномен «подвійності» знання («об'єктної подвійності»), його іншої «класифікованості», труднощів в розумінні «нементалізованого-менталізованого» суцього (чи може існувати знання «нементалізованого суцього» як «нементалізованого знання»?). Це також питання про «дооб'єктне знання» чи «післяоб'єктне знання» («необ'єктне»), «живе буття знання» в опредмеченій і в неопредмеченій формах («вигляді», коли цього «вигляду і «виду» ще немає»)? Або як розуміти «потенційне знання» в його «онтичному існуванні» як можливості, «неактивованого і «неактуалізованого знання», взагалі – в якості «неантропного знання», «інобуттєвісного знання», «тонкофізичного» (інформаційно-польового), «інофізичного» або взагалі «нефізичного знання». Наприклад, в ідеально-несприймаємих «неформах» чи «метаморфах», в понадвисокій «інформаційній частоті» (квадрільйонній, квінтільйонній частоті біт інформації в сек.), або в певній «заспокоєності знання» у його «епістемологічному стазисі» як інформаційному збереженні в деякому «сусперепістемологічному терміналі» (в «субстанційних кодах, «актокодах» тощо). Тобто можуть будь-які «епістемологічні парадокси», «парадоксинтагми» не тільки «позараціонального мислення», але й «позарозумового мислення» і навіть «позатрансцендентального мислення» без «трансцензусу – прориву» в мисленні (бо такого «ментального прориву» у вже існуючому «сущезнанні» бути не може). А це потребує самої радикальної «інтелектуальної трансформації», такої радикальної «метаморфози суб'єкта», що потребує принципово нового «дискурсу ідентифікації» в знанні і через знання автентичних «суб'єктів мислі» і мислення [28, с.51-52]. В нашій концепції, як «суб'єктів», через які ці «мислі» і весь «ментальний потік» проходить в якості

*«трансляційних суб'єктів», що функціонують як передатчики ментальних потоків, мислесутностей і знань, котрі можуть суб'єктно здійснювати як «трансмісію знань» в ментальних потоках (в одному чи різних), так і їх «ментального з'єднання» у всеєднісному епістемологічному русі. Або стати термінальними «самосуб'єктами знань», «суб'єктами-терміналами» збереження акумульованих знань в цьому «епістемологічному русі», виступити «внутрішніми» *«імманентними суб'єктами» епістемологічного руху.* На цих підставах можна в межах вищевстановленої «системи наукового знання» і «системи науки», а також поза цієї системи та в «позасистемному підході» відсутньої «структури знання» (а тільки наявності знання в його безструктурності та безцентровості «вітвісто-коріневої різоми») можна побачити та осягти в його базисних засадах, джерелах і первовитоках знання як деяку «квазіструктуру» причинно пов'язаного знання лише в певній «каузальній детермінації».*

1). Найбільш «очевидне» у цьому відношенні те знання, що знаходиться «у пошуці» або «у мандрівці по знанню», «руху у знанні» і «руху по знанню» – це *пошукове знання*; воно визначається тільки у пошуку, а в цілісному вигляді є невизначасим знанням», котре може стати «визначеним» тільки через його «пошукову детермінацію»; відповідний дослідник як «шукач знання» може його «видіти» (ведать – по рос.), «про-видіти», знати і «пізнавати» те, що визначається як знання, котре існує як «ціль-знання», але «ховається» у скритості. Його можна також представити в якості «дослідного знання», експлерентного, «піонерського знання», що є те «первинне знання», котре встановлюється як перші «відомості про знання», або *знання у власному значенні «самознання–для–себе».* Через його «видіння» креативним дослідником воно стає «*висвітленим знанням для всіх*». У пошуковому знанні» виникають перші осмисленні «*мислі про знання*» і «*знання про пізнання*», котре в пізнавальному процесі «*розкривається-являється*» як «*знання у власному сенсі знання*», відкритого і встановленого через пізнання. Це може бути здійснено і доведено кожним «шукачем» –

дослідником, підтверджено природознавчим, досвідним, емпіричним та експериментальним способами, а також конкретно-історичною практикою. А з цим – воно набуває статусу «предметного знання», стає «об'єктивним знанням» і «загально-визнаним знанням». Йому в системі і «структурі науки» може відповідати як *«загальнонаукове знання» (фундаментальне)*, так і *конкретно-наукове знання прикладних наук*.

2). *«Зберігаюче знання»*. Воно виявляється в пізнавальному процесі «пошуку знань», а потім «усталюється» як зафіксоване та «інституалізоване» в якості «інституційного знання». Тобто як таке, котре надійно і гарантовано можна нормативно використовувати в методологічному відношенні, застосовувати у подальших дослідженнях та в пізнавальному процесі пошуку і відкриття нових знань з гарантованою «ментальною якістю» і змістом. В системі науки «зберігаючому знанні» є відповідним і релевантним (за своїм статусом та рівнем) *філософсько-методологічне знання*. Його можна характеризувати як *«знання в терміналі» довгострокової пам'яті* і тому визначити в якості *«термінального знання»*. А в кодованому вигляді воно фіксується і відправляється на «вічне збереження» та «ментальну консервацію» в якості непромінальної і «всезагальної цінності» для всякого буття – вже як *«стазис-знання»*. Воно *«грунтує», «збалансовує», гармонізує і «телеологізує»* всяку *«можливу реальність» (онтичну), що стає онтологічним «дійсним буттям», розгорнутого зі «стазис-знання»*. Наприклад, з субстанційних кодів і первинних «субстанс-програм», що актуалізуються (шляхом «дешифрування») в «дійсні програми», «ноограми» і ноосферу «розкодованого стазис-знання» вже в якості «живого» ноо-знання. Подібне філософсько-методологічне знання, у своїй головній *«зберігаючій функції»* може набувати науково-опредмеченого характеру свого втілення і «конструктивного збереження» в техніці і технологіях в якості «опредмеченого знання», котре стало «матеріальним базисом» суспільства і технологічним підґрунтям самої «індустрії науки» та її «духовного виробництва». Подібним чином виникає «друга», «третья» і «четверта» природа

«матеріалізованого знання», «техносфера» та «інфосфера» вищерівневого людського буття, ноосфера і техноосфера «живого» і креативно-опредмеченого, «самореалізованого» ноо-знання в ноо-бутті,

3). **«Забігаюче знання».** Воно носить «футурологічний» характер і є ще не верифікованим знанням, «суб'єктивним знанням», котре є непідтвердженим «об'єктивним знанням», яке в майбутньому онтологічно вже існує і певним чином детермінує теперішність. Подібне знання може бути провіденціальним «знанням одкровення» і творчим здобутком найбільш «продвинутих» і креативних суб'єктів. В нашому контексті – це особливе «аферентивно-випереджальне» знання, котре ще актуально-буттєвісно не востребуване і тому є «майбутнім знанням» (ближнього чи більш віддаленого майбутнього), що метасистемно-синергетично вже існує у багатомірному і багатовимірному масштабі «єдинопольового буття» (мега –, макро –, мікро – МММ-реальності). Подібне «забігаюче» аферентивно-випережаюче знання (АВЗ) онтологічно також існує як «сущезнання», котре ще не набуло актуальності у «дійсному бутті». Однак у «футурологічному бутті» воно вже імманентно існує та детермінує «прихід» екзистенційного «теперішнього буття» *dasein* «тут-і-зараз». Подібне можна розглядати як «феномен антропосприйняття» часопросторової «процесуальної дійсності» та «взаємодіючого буття». Воно «становиться», «розвивається» і «прогресує» внаслідок онтологічних взаємодій, змін, руху, фізичних флуктуацій-біфуркацій, поліфуркацій-дисипації і загальної фізично-енергетичної ентропії світу, котрий рухається до «кінечного пункту» свого «філософського існування». Для нашої галактики це, ймовірна «фінальність буття» наприкінці 15-20 млрд.років існування нашого Всесвіту після того, як він з'явився внаслідок «Великого Вибуху» 13-14 млрд.років в тому назад. Тоді у фізично-філософському сенсі «зберігаюче знання» є «реліктовим знанням» (закодованим у «реліктовому світлі»), а «забігаюче знання» є «футуроспективним знанням» майбутніх подій, що вже закодовані і детермінуються реліктами минулого. Тому в аспекті онтології та гносеології

ноонауки – це *філософсько-наукове знання*, що стають «фокусованим об'єктом» і предметом *дослідження філософії науки і ноонауки*, дає найбільш вірогідний і підтверджений результат в разі своєї очевидної наявності і достовірності.

Однак цей результат може бути і множинно-індетермінованим: «подвійним», «потрійним», «багатозначним знанням» внаслідок «подвоєння» і «семантизації» об'єкта нашою свідомістю і мисленням, а далі помножуватись за багатозначною логікою сприйняття та обробки інформації. І тому цю «подвійну-потрійну» та ще більше «примножену» наукову істину треба відповідним чином верифікувати та «повертати» до свого ментального «знаневого першоджерела» та ще «неподвоєного» стану первинного «непримноженого знання». Воно може бути представлено на підґрунті філософії науки та в аспекті філософсько-наукового знання. Вже в якості «когнітивного знання», ноу-хау «знання знаю як», «технологічно-конструктивного знання» для науково-практичного впровадження тощо. Але його неможливо представити в модусі «знання науки», бо в науці це вкрай «вузьке знання», що потребує експериментального підтвердження, репрезентується в дуже «вузькому інтервалі» «методологічно-ідентифікованому діапазоні» суб'єкт-об'єктних «S-O взаємодій». В класичному «механістичному світогляді» це «механістичне об'єктування» дійсності і знання, представлення всього існуючого в якості (модусі) «об'єктивного знання» та «об'єктивної істини», «об'єктованих S-O взаємодій» шляхом «об'єктування дійсності» в «об'єктивній реальності» знання. В некласичній філософії науки – це «релятивне знання», що виходить з відносності, умовності та релятивності простору-часу і всієї реальності, котра релятивно змінюється в залежності від швидкості протікання фізичних процесів. Усвідомлення подібного потребує вже не механістичного, «жорстко прив'язуючого» світогляду, а «релятивного світогляду» відносності «S-O взаємодій», відносності-умовності наукових спорстерень, доказів та висновків. Навіть відносності наукових експериментів в силу «втручання приборів» в дослідження, що приводить до

«приборного ідеалізму», «фізичному ідеалізму», умовності «світових констант» тощо. В «постнекласичному світогляді», де феномени свідомості, «суб'єктивація» наукових відкриттів та «S-O взаємодій» стають вирішальними, знання взагалі перетворюється на «суб'єктоване знання», що «висвічується» ментальним «потокм свідомості» творчого суб'єкта. Сучасне «наукове філософствування», що розвивається в аспекті «ноосферного філософствування» та філософії ноо-науки, дозволяє світорозумовно досягнути проблему представлення та ідентифікації знання, більш-менш вірно окреслити та осмислити її, «провидіти» її у первинних першоджерелах знання («вед» і «ведичного знання»), дослідити його виникнення через «розгортання» та в «універсальній представленості» як «універсального всезнання». В контексті наукового «забігаючого знання» до нього можна включити всі **інноваційні розробки та інноваційне знання**. Саме воно в разі «пізнавального пошуку» та на підґрунті і методології «зберігаючого знання» стає «відкритим знанням» наукових відкриттів (нинішніх і наступних), очікуваним «прийдешнім знанням», що принесе людям добробут і щастя або, навпаки, горе та відчай. Таким чином **«епістемологічний конструктивізм»** повинен орієнтувати дослідника на *випереджаюче-забігаюче, «аферентивне знання», на позитивний розвиток буттєсущого через позитивно-референційну орієнтованість «сущезнання», на його «перспективно-позитивну реалізацію» в якості дійсного «оптимістичного знання», що ціннісно детермінує «позитивний прогрес» науки і суспільства.*

4). **«Дійсне знання»**, котре набуло актуального існування. Тобто стало актуалізованим і «реальним знанням», що набуло сталого онтологічного стану довготривалого існування в якості об'єктно важливого «предметного знання», морфоопредмеченого у відповідних об'єктах, а з цим – отримало «видові ознаки» зримого, видимого і спостерігаючого у своїй наявній «ущільненій предметності» реалізованого знання. Раніше воно для антропорозуму було «скритим знанням» з «невидимою» і неморфологізованою ментальністю, «потокм свідомості», мислю і думкою, зафіксованих в даному «моментному стані» ментального

існування. Це «мерехтливе знання», що є нестійким, а тому воно моментно і миттєво може змінитись на іншу думку, навіть не набувши «понятійного оформлення» та усвідомлення в процесі мислення. Знання стає дійсним тільки в *сталих ментальних мислеактах, розгорнутих в подовженість і безперервність інтелектуальної діяльності, як «інтелектуальне знання», що стало «дійсним знанням» в разі його співвідності та адекватності з реально існуючим «сущедійсним знанням»*. Набувши подовженості і сталості реального «сущедійсного» знання, воно й може ставати об'єктно-«реальнісним фокусом», «локалом», «тоталом», «холоном» – цільністю, «диференціалом»-частинністю, об'єктом і предметом філософського розмислу та наукового вивчення «онтодійсного знання».

5). **«Всезагальне знання»**. Воно є «максимізованим знанням», що має свою реалізацію в максимально широких аспектах і відношеннях «онтологізованого знання», однак зберегло свій «онтичний потенціал» універсального «всеможливого знання». У такому спектрі своїх «всеможливостей» при повній «універсальній реалізації» «всезагальне знання» як «всезнання» може з'єднувати самі різні реальності в єдиний Універсум та утворювати єдиний Онтогносеологічний і Епістемологічний «рух знань». Однак його складно використати, бо у подібній континуальності, безперервності і «всезагальності знання» йому немає відповідної релевантності в науці та в науковому знанні, а маються лише певні аналоги в філософії науки та в філософсько-методологічному знанні. В повній мірі йому відповідає тільки **«універсальне знання» в його власному значенні та загальнофілософське знання** без його онтологічного, гносеологічного і методологічно-світоглядного розділення, а тільки в епістемологічно-цілісному, холістичному представленні у всеєднісному «епістемологічному русі». Однак «всезагальне знання» як певний Універсум і Мультиверсум, Онтогнозис і Реалогнезис знань неможливо представити одночасно у всіх його модусах із-за обмеженості і неможливості його «визначеності» як «сущезнання» (а це є «фундаментальні обмеження»), а тому

необхідно задіяти «епістемологічні операції» ноосферних «креативних синтезів» (НКС). Подібні НКС і можуть привести до безпосереднього народження «універсального знання» як визначально цілісного і єдиного, об'єднуючого всі його «мисленеві направленості» і «ментальні вектори» в якості *«фундаментального знання»* відповідних ментально-креативних синтезів та у загальному напрямі синтезу «духовного знання», що може бути усвідомленим і осмисленим в духовній свідомості креативних суб'єктів. Це представлено у відповідних «конструктивних тензограмах» ментальної генерації духовного знання, поява якого і можна зафіксувати у «ментальному креативному синтезі» (дивись р.5). Знаючи цей «духовно-епістемологічний механізм» креативно-синергетичної генерації «універсальних знань» можна допустити наявність «управлінського механізму» організації знань та управління знаннями».

б) **Управляюче знання.** Воно є тим «управлінським знанням», котре спрямовує розвиток, зберігання та епістемологічний рух самого знання, його самопродукування і власне саморегулювання знання як самодостепенного і самопідтверджуючого власну істинність шляхом його «онтологічної реалізації» в бутті, в «реальності знання» як «синтетичного знання» або певним чином «інтегрованого знання» способами управляючо-операційних дій. Як раніше було показано, це є метасистемно-складне і понадскладне для розуміння **«програмує знання»**, котре відповідним чином (інформаційно, семантично і семіотично) кодується або «згортається», а потім декодується («дешифрується») або «розгортається» в процесах опрідметчення-розпрідметчення знання (дивись розділ 3). В науці подібному **«програмуєчо-управляючому знанню» найбільш відповідним є «праксіологічне знання»**, що має універсально-інваріантне значення в самих різних площинах його практичного використання. Під цим розуміється перш за все **творча самореалізація знання** креативним суб'єктом, а також його самодовільне існування в процесі здійснення епістемологічного руху знань.

7). **Ноосферне знання або «вітальне знання» епістемологічного руху знань.**

Головний напрям руху ноо-знання – це його *позадетермінаційна* «каузальна автореференція», *операційно-регулююча* «віталізація знань», їх менталодуховне «оживлення в дійсному і предметному «бутті знань»» в якості номіналізованого і конкретного знання в певних номіналізованих окреmostях своїх ментальних морфотворень. А з цим – менталодуховне «оживлення» і «сферна віталізація» всієї дійсності як «живого буття» у спектрі всіх його менталосущих референцій: пошукового, зберігаючого, забігаючого, дійсного, всезагального і управляючого знання, а також і власної автореференції ноо-знання. Саме **ноо-знання первинно предстает як «віталізоване реальнісне знання», «жива реальність ноосфери»,** а в науковому відношенні – в репрезентації «наукової реальності» (наукосфери), в котрій і здійснюється функціоналізація і «живе функціонування» ноо-знання в його вищезначених модусах. Його «модус-структуру» як цілісного та «з'єднанного» у своїй «сущій сутності» базисного знання для наукової репрезентації і дослідження можна представити у відповідній епістемграмі ЕГ-7. Це *епістемграма автореферентно номіналізованих знань в напрямі їх визначення в якості ноо-знання та «онаучення знань»* (або створення «науковчення про знання») у відповідній репрезентації наукового знання і ноо-науки.

На основі подібної «базисної структури» сущезнань (чи з «квазіструктури» модусів базисних знань), що орієнтовані на свою «автореферентивну номіналізацію» та «наукову репрезентацію», можна здійснити відповідне виділення-розпізнання і таксономію знань у його родовій і видовій «знаневій класифікації». А виходячи з цієї класифікації, – системно структурувати наукове знання за його «внутрішньою структурою» та виявленням внутрішньої структури науки, котра зобумовлена і детермінована «імманентною структурою знань». Це дозволяє надалі здійснити «класифікацію науки» та її «періодизацію» в аспекті історичного розвитку філософії науки і самої науки. При чому за такою її суттєвою ознакою та «епістемологічною якістю», котра фіксує як характер зміни суб'єкт-об'єктних «S-O взаємодій», так і «S-O розвиток» науки у напрямі

досягнення ментально-буттєвісної «S-O єдності» в ноо-знанні і ноонауці. Тоді на підґрунті *ноосферної епістемології і ноо-методології* можна ставити за мету практичне створення ноосферної «наукової реальності», ноосфери і ноореалогнозиса інноваційного мислення та ноо-пізнання, пізнавально-креативної діяльності за методологією МДКС. А саме – *менталодуховного креативного синтезу і генерації ноо-знання* на основі епістемологічного руху знань за управлінською дією ноо-фактора в епістемологічному зрості знань на засадах філософії ноо-науки.

Епістемграма ЕГ-7

Номіналічно-епістемологічний зв'язок базисних знань як автореферентивно спорядованих до номіналізації своєї каузально-детермінованої «суцї сутності», її «розгортання» та репрезентації в якості наукового знання і ноо-знання на засадах ноонауки

№ п/п	Автореферентне базисне знання в його каузальній ментально-мисленевій спрямованості	Номіналізація базисного знання в аспекті визначеності його наукового характеру	Репрезентація базисного знання в якості предметного наукового знання і ноо-знання на засадах ноонауки
1	Пошукове знання	Експлерентне, дослідне знання	Науково-дослідне, загальнонаукове і природне знання
2	Зберігаюче знання	Термінальне знання, законсервоване в терміналах довготривалої пам'яті стагнотичного знання	Філософсько-методологічне і фундаментальне знання
3	Забігаюче знання	Неактуалізоване знання аферентивно-випереджального характеру	Інноваційне знання, існуюче в метасистемному масштабі, метасистемне знання, метазнання
4	Дійсне знання	Актуалізоване, реальне знання, зафіксоване та опредмечене в об'єктах	Філософсько-наукове знання, загальнонаукове і прикладне знання
5	Всезагальне знання	Універсальне знання і Реалогнозис знань	Загальнофілософське знання, гносеологічне та онтологічне знання, епістемосфера знань
6	Управляюче знання	Програмуюче знання, програмна реалізація знань	Ебілітативне і праксіологічне знання (з виробництва здібностей і діяльностей)
7	Ноосферне знання	Операційно-регулююче знання	Вітальна реальність знання і наукова реальність, ноосферний Реалогнозис і знання ноо-науки

Використана література (до р.7 - 8)

1. Даниелян Н.В. Философские основания научной рациональности. – М.: Москов.гос.институт электронной техники, 2002, – 174с.
2. Будко В.В. Философия науки. – Харьков: Консум, 2005. – 268с.
3. Степин В.С. Теоретическое знание. – М.: 1999. – 502с.
4. Торосян В.Г. История и философия науки. – М.: ВЛАДОС, 2012. – 368с
5. Історія філософії/ За ред.В.І.Ярошовця) – К.: Парапан, 2002. – 774с.
6. Клизовский А.И. Основы миропонимания новой эпохи. – Минск: ООО «Вида-Н»-ИП «Лотаць», 1988. – 816с.
7. Лешкевич Т.Г. Философия науки: традиции и инновации. – М.: Изд. «ПРИОР», 2001. – 428с.
8. Осипова Е.В. Социология Эмиля Дюркгейма. – М.: Наука, 1977. – 279с.
9. Философская энциклопедия. Т.2. // П.Дюгем. – М.: Гос.науч.изд. «Сов.энциклопедия», 1962. – 575с.
10. Капіца В.Ф. Національна світоглядна культура. Книга 2. Друге вид. – Кривий Ріг: Видав.центр, 2013. – 564с.
11. Шемакин Ю.И., Романов А.А. Компьютерная семантика. – М.: Научно-образ.центр: «Школа Китайгородской», 1995. – 331с.
12. Гагарин А.В. Информационно-коммуникационная компетентность личности. – М.: LAP LAMBERT Academic Publishing, 2014. – 124с.
13. Майнцер К. Сложносистемное мышление. – М.: Кн. дом «ЛИБРОСКОМ», 2009. – 464с.
14. Широчин В.П. Архитектоника мышления и нейроинтеллект. – К.: Изд. «ЮНИОР», 2004. – 560с.
15. Луценко Е.В. Автоматизированный системно-когнитивный анализ в управлении активными объектами. – Краснодар: Кубанский гос. аграр. университет, 2002. – 605с.
16. Философская энциклопедия. (Гл.ред.Ф.В.Константинов). Т.5. // Шредингер Эрвин. – М.: Гос.науч.изд. «Сов.энциклопедия», 1970. – 740с.

17. Князева Е.Н., Курдюмов С.П. Постнекласическое естественно-научное образование: концептуальные и философские основания. – М.: КомКнига, 2010. – 202с.
18. Копнин П.В. Гносеологические и логические основания науки. – М.: Наука, 1974.
19. Капіца В.Ф. Гносеологічні перетворення знання і ноументальне пізнання. Гносеологія. Ч.1У. – Кривий Ріг:Видав.центр, 2011. – 387с.
20. Капіца В.Ф. Онтологічні виміри буття і філософія онтогенезису. Книга 2. – Кривий Ріг: Видав.центр, 2012. – 491с.
21. Капіца В.Ф. Філософія науки та ноосферно-наукові інновації в мисленні і пізнанні. – Кривий Ріг: Видав.центр, 2016. – 623с.
22. Кохановский В.П. Философия и методология. – М.: АСТ, Ростов/нД: Феникс, 1999. – 576с.
23. Философская энциклопедия. (Гл.ред.Ф.В.Константинов). Т.3. // Наука – М.: Гос.науч.изд. «Сов.энциклопедия», 1970. – 584с.
24. Конструктивизм в эпистемологии и науках о человеке (материалы круглого стола) // Вопросы философии. – 2003. – №3.
25. Розов М.А. Философия науки в новом видении.(Ред.составитель Н.И.Кузнецова). – М.: Новый хронограф, 2012. – 440с.
26. Щедровицкий Г.П. Знак и деятельность. – В 3-х книгах. Кн.1. Структура знака: смыслы, значения, знания (14 лекций, 1971, сост. Г.А.Давыдов). – М.: Вост.лит., 2005. – 463с.
27. Капіца В.Ф. Творча самореалізація та успіх у професійній діяльності. Книга 3. – Кривий Ріг: Видав.центр, 2015. – 745с.

Розділ 9. Епістемологічний рух знання у родовидовому зв'язку та референтній дії ноо-фактора у напрямі актуалізації ноосфери знань і епістемологічного зросту знань на засадах філософії ноо-науки

9.1. Епістемологічний рух родового «сущезнання» з його первовитоків до рівня епістемологічної актуалізації в сутнісному родовидовому зв'язку (єдиного Реалогнозису мислення, пізнання і зростаючого знання)

Контент: епістемологічна актуалізація сущезнання з його первовитоків у родові знання та перетворення родового знання у видові знання шляхом задіяння ноо-фактора в операційному функціоналі здійснення креативного синтезу ментальних ноосів у дійсну ноо-реальність як єдиного Реалогнозису ноо-мислення, ноо-пізнання і безперервно зростаючого знання

Здійснена епістемологічна репрезентація «сущезнання» в його фундаментальній первооснові і первовитоках дозволяє на даному етапі дослідження показати його «родовидовий рух» до об'єктування у науковому знанні. Це означає його переведення із «стану представлення» та репрезентації знання в його внутрішній «родовидовій імплікації» в онтологічно-актуалізаційний процес його активації та експлікації як наукового знання в референції і можливості до екстерналізованого і підтвердженого в науковому пізнанні. Подібне здійснюється на основі вже проведених дослідних операцій та розроблених засад *ноосферної епістемології і ноо-методології представлення мислення, знання і пізнання як ноосфери дійсної «наукової реальності»*. Тобто, коли вона предстає як «дійсний реалогнозис» і «всеєднісний «ноосферний контініум» реальнісного «розгортання знання» з його сутнісних первооснов у всезагальний епістемологічний рух. Вище було показано, яким чином на філософсько-науковій і ноо-науковій основі *відбувається «розгортання» і «сутнісна реалізація» фундаментального сущезнання у певну «предметність знання» в його «науково-номіналізованому статусі»*. Був встановлений сутнісно-номінологічний, *«епістемологічний зв'язок» актуалізованого і неактуалізованого знання*, що «піддається» науковому

пізнанню в його різних репрезентаціях і фазах епістемологічного руху знань – в залежності від досягнутої супені дослідності та «заглибленості» в істинносущє знання. До нього відноситься *універсальне і дослідно-локалізоване знання, первовитовове («аморфне») і «морфопредметне» знання, непрограмоване і програмно-регулюєче (операційне) знання, «базіс-знання» та його протилежне «фазіс-знання» як динамічне періодично-фазове знання у його безперервних змінах, взаємодіях і розвитку.* Щоб таке знання стало об'єктом і предметом наукового досліження і пізнання, його *треба представити у певній науковій «реальності знання» у його родах і видах «епістемологічного розгортання» та «епістемологічного руху» на єдиній сутнісній основі ноо-знання та на підґрунті ноо-науки.*

Саме такого характеру і спрямованості воно набуває у своїй змістовно-повній, «контентній» родовидовій репрезентації, таксономії, класифікації та в структурі внутрішньо-зовнішньої «епістемологічній організації». Свій «родовий контент» і «родовий склад» базисне знання в якості потенційованого наукового знання може виявляти себе тільки латентно, скрито, у своєму «до-природному стані». Тобто, як існуючого ще тільки «при роді», а не в самому роді і не в дійсній природі (актуально-предметно), а навпаки, що репрезентує себе тільки неявно, «у певному роді» внутрішньої присутності, «родової імманентності», притаманості «базисному знанню» як певний «задум» і «висхідний принцип», «слабовизначена» загальність «сущєзнання» за його «загальним родом». У подібній загальності «родове знання» вже є «закладеним» в сущєзнання в якості деякого вісхідного принципу, «принципу покладання», підстави, засади, таксономічного «розрінення-узагальнення-приналежності» до певної категорії базисних знань «за його родом». На цій основі можна визначити і номіналізувати наступні *«епістемологічні роди знань»* в їх автореференції до наукової репрезентації, таксономії, класифікації та в епістемологічному статусі основоположення наукових знань «за їх родом».

1. *Потенційоване родове знання* у його приналежності до деякого «класу базисних знань». Їх можна класифікувати в якості «актуалізованого ментального знання» за певним принципом його узагальнення і «категоризації», котре, однак, ще не набуло своєї «натуралізації» і «видимості» *опредмеченого знання*. Тобто, за своєю «епістемологічною категоризацією», – це ще *неопредмечене знання*, котре здатне до «опредмечення» і «предметної актуалізації» у природно-буттєвісному існуванні. На відміну від ментально-актуалізованого знання, що не потребує свого опредмечення чи є ментально «розпредмеченим» знанням. Воно взагалі може знаходитись поза процесом «опредмечення-розпредмечення» з причини своєї «невизначимої імманентності» чи «крайнього абстрагування»: неконкретності, невизначеності, неможливості «номіналізації», «безсутнісності» чи «сутнісної безвідносності». Таке знання не може бути предметно представленим також в якості «природно-здійсненого» чи «буттєвісно-реалізованого» знання. Подібне «неопредмечене знання» існує тільки у своєму «родовому прототипі» або в «онтичному роді», а тому не набуло «онтологічної реалізації» в певному «природному опредмеченні» і «морфонатуралізації». Воно є «предпонятійним» знанням у своїй «потенційній морфопредметності», що може ставати об'єктом наукового пізнання в якості «висхідних першоджерел науки», «родових витоків» наукового знання, наукових теорій, понять і категорій, «організуючих принципів» і засад тощо. І тоді такого роду «неопредмечене знання» може перетворюватись на «знання-в-поняттях», «понятійне знання» усвідомленого буття, що можливо реалізувати і «натуралізувати» в «постпонятійному означені» природної чи штучної реальності «другої природи».

2. *Менталізоване «знання в поняттях» або первинне «теоретичне знання».* Воно предстає у власному значенні первинних «понятійно-теоретичних конструктів», що можуть існувати у предметно-невиявленому «абстрактному вигляді» логічно-понятійних конструкцій семіотичних визначень та понятійно-вербальних значень. Це можуть бути первинні

«понятійні визначення», «інтенційні задуми», що набувають понятійну форму «інтенційних протооб'єктів» для подальшого їх «екстенційного втілення» та морфоопредмечення. Однак *«понятійне знання»* у своєму первинно-менталізованому «неопредмеченому представленні» може і не потребувати «актів опредмечення», бо це визначально «описове знання», котре здатне «описати в поняттях» навіть те, що не має дійсного існування в морфопредметних модусах даного природного буття. Тобто це *«ментало-операційне знання»*, котрим зручно користуватись саме в неопредмеченому вигляді з причини його максимальної операбельності, «понятевої мобільності», «змінності-гнучкості», що дозволяє досягти найвищої ступіні «абстрагованості» та «ментальної представленості» того, що реально і морфопредметно взагалі не може бути репрезентованим. Це, наприклад, можуть бути різні «калібри реальностей» в часопросторових масштабах мікро- і мега- світів, що не охоплюються людською почуттєвістю і природною макропредметністю. Тобто *в поняттях можна представити те, що не існує у предметній наявності, є неопредмеченим чи розпредмеченим але яке можна конструктивно-предметно реалізувати в процесі технічного опредмечення понятійного знання. Це і є «надприродне» і реально-вищеприродне «опредмечене знання», котре може бути «антропопредставленим» у родовому статусі «сущеродового знання» в його «антропореалізації».*

3. *Опредмечення знання* у його даному «природному роді» та в «антропороді» буттєвісної креативної реалізації. Це є опредмечення в деякій серії «видимих об'єктів», їх представлення в деяких однопорядкових видах, що належать до одного роду (категорії) родового знання або його «родів», котрі набули «видимої актуалізації» у відповідних «родових популяціях» природного буття. Тобто вони отримали «предметну форму», «морфопредметність» свого ущільненого існування як в стабілізованому «стазисі», так і в мінливій динаміці («дюнаміс») «активного проявлення» в даній «часопросторовій актуалізації», у конкретній фізично-впорядкованій

предметності, а на цій «об'єктній основі» можуть ставати «об'єктом пізнання» існуючої «буттєвісної предметності». Важливо підкреслити, що опредмечене «родове знання» предстає не в окремоті конкретних «природних предметів» та виділених з них конкретних «об'єктів-для-пізнання», а в деякій їх «сутнісній множині», в котрій розпізнається їх узагальнюючий принцип, родова характерна особливість, що об'єднуючи близька до «родових об'єктів» з єдиною «родовою сутністю». Подібне притамано всій цій множині у її «видовій сукупності», котра може мати різні «видові образи» та «морфе», але єдину таксономію внутрішнього механізму імманентного розпізнавання-об'єднання в «одному роді».

4. *Об'єктоване знання*, що має «об'єктивний» (об'єктний) статус в граничних межах його антропорозуміння. Тобто воно предстає не в своєму «автентично-первісному роді», а через призму-лінзу-об'єktiv всього «антропорода», тільки в спектрі та сукупності «антропологізованого знання» суб'єкта, що об'єктно «подвоює» світ і буттєвісну дійсність в пізнавальних актах суб'єкт-об'єктного «розділення» світу та його зворотнього «з'єднання» у знанні. Таким чином, природно-предметне родове знання, що представлене у своїй дисперсній «розпиленості» у самих різних «морфопредметностях» (пов'язаних тільки своїм внутрішнім «сутнісним зв'язком») *стає «подвоєнним» об'єктивним знанням, котре інтегрується суб'єктом у «фокусі» його пізнання, пізнавальної інтенції («наукового інтересу»), «пізнавального фокусу» дослідницьких дій.* «Рід знання» в його «об'єктованому вигляді» як «об'єktiv пізнання» може бути встановленим тільки предметно науково, а саме – шляхом «наукової класифікації знань», його віднесення до фундаментального чи прикладного знання, загально-філософського чи філософсько-методологічного, філософсько-наукового чи суто наукового і науково-прикладного знання. Тобто «об'єktivне наукове знання» – це «об'єktivне знання» лише у «певному роді», в «родовому аспекті» тільки даної науки, що може цей «рід знання» і не нести в собі, а мати лише «відносне значення» і «відносну уяву» про родове знання.

Саме подібним чином «класична наука» Нового Часу (XVI – сер. XIX ст.) з орієнтацією на «об’єктивну істину» та «об’єктивне знання» була трансформована в «некласичну науку» Новітнього Часу з релятивним науковим світоглядом «відносності об’єкту» та «відносності світу» у його вселенському мегамасштабі (Г.Лоренц, А.Ейнштейн). Подібне світоглядне бачення «релятивності світу» та «релятивних об’єктів» пізнання базується на «відносності показань», релятивності індикацій тих приборів та наукових інструментів, що дають тільки «експериментальне знання» з відносною експериментальною вірогідністю («приборний ідеалізм»). Саме такого роду «релятивне знання» потребує введення «принципу доповненості» (Н.Бор), «принципу невизначеності» (В.Гейзенберг), «принципу спостережності» відносно принципово «неспостережливих об’єктів» («нелокалізуємість» електронних орбіт як «некоструктивних елементів» моделі «атома Н.Бора») [1, с.330]. На основі цього виникає необхідність знаходження «субстанційних основ» об’єктів з «радикальною-перебудовою бачення фізичної реальності», з необхідністю «елімінувати будь-які вказівки на засоби спостереження» і потребою введення поняття «операційних структур, через які виявляється сутність дослідних об’єктів» тощо [1, с.331]. І тоді перед нами замість «дослідних об’єктів», що нібито існують «об’єктивно», предстають лише їх «описові конструкти», «операційні поняття», «операційна структура» понять-конструктів, що описують «релятивні об’єкти». Подібні «описові операції» певним чином «заміщають» релятивні об’єкти на деякій «сутнісній глибині» та в «глибинних структурах» родового знання, і це «заміщення» представлено в самих *«субстанційних основах» об’єктів без самих об’єктів, в «субстанції суцього знання», що є «необ’єктивоване суцезнання» в субстанційному стані*, котре сучасна наука не здатна адекватно дослідити та описати в якості «об’єктованого знання». В такому разі «об’єктами», «об’єктованим знанням» (з урахуванням його «подвоєння», «потроєння» і т.д.) предстають не виділені в якості «дослідних об’єктів» певні природні морфопредставленості, а стають

безоб'єктні «субстанції», «субстанс-стани суцього», «субстанс-об'єкти» (як квазіоб'єкти), «об'єктосубстантиви» та все те, що існує до їх оптичного «об'єктування» антропочуттями та приборними засобами. Всі вони, таким чином, предстають як «ментальні квазіоб'єкти» суцього. А в з'єднанні субстанційних основ об'єктів з їх ментальним осмисленням в дійсносуцій реальності (а не в «квазііснуванні») їх можна представляти як **«менталосубстативи родового знання»** (МСРЗ), що «антропо-об'єктивуються» в якості «дослідних об'єктів» наукового пізнання. В нашому природно-буттєвісному світі МСРЗ як «видимі об'єкти» існуючої дійсності конкретно не представлені, а *«невидимо екзистуються»* в імманентно-невиявленому стані *періодично фіксуємого знання в «періодично-регулярних резонансах»* (ПРР), що легше всього уловлюються в циклічних процесах.

5. **«Періодично-регулярне», резонансно-імпульсне родове знання** (ПРР-РЗ). Воно «сигналізує» про себе в ПРР-процесах (циклічних і нециклічних) і може виявити себе тільки в «родових процесах» певного типу, «одного роду» (а не «різнопорядкованих родів»), однієї родової приналежності та в певній «родовій генералізації», «родовій конфігурації» однопорядкових родових прототипів. Подібне ПРР-родове знання може приймати характер креативного знання «фазових переходів» (КЗФП), імпульсно-резонансного знання «періодично-фазових переходів (ІРЗ-ПФП), енергетичного (ПФЕП) і синергетичного переходів (ПФСР). Це періодично-фазові ПФ-синергопереходи особливого типу, котрі пов'язані з трансформаційними біфуркаціями і поліфуркаціями, з синергетичним «переходом–трансформацією» енергопроцесів в понадвеликий мега- і метамасштаб, з резонансною появою такого роду синергопроцесів, котрі призводять до виникнення креативно-синергетичної реальності. Нами це раніше детально аналізувалось в якості «буттєвісних синергопроцесів природно-фізичного самовпорядкування та їх креативно-синергетичне осмислення в ноосферному світорозумінні» з виявленням «креативно-синергетичних предикатів та структурних складових

ноосферного буття і світорозуміння» [2, с.415]. У «своєму роді» воно характеризується як «резонансно-імпульсне» родове знання, котре виявляє себе «фазно-періодично», в певних *«резонансних фазах» пікнічного збудження при «фазових переходах» в креативно-пізнавальних процесах «креатосинтезу знання»* (див. р.5). Це і є ПРР, періодично-регулярний резонанс, щой зобумовлює феномен проявлення «креативного знання», фіксуємого в «креатосинтезі» його періодично-фазового ПФ-синергопереходу. В аспекті переходу від загальнородового «сущезнання» до знання «в певному роді» (з можливістю його актуалізації в «дійсносущє») воно феноменально маніфестує себе в ментальній якості «інсайта», «надрозумового осягання», «піднесення», «осягання», «ментально-духовного резонансу», що розуміється в аспекті «ментальної циклічності знань» та їх духовної субстантивності і «природно-натуральної креативності» [4]. В суто науковому аспекті подібна «феноменальність» понятійно визначається як прояв «флуктуаційності» або, навпаки, тонкої «резонансної осцилятивності», «накладеності гармонік», «інформаційної кумулятивності» «ноосферної вітальності» в антропочуттях «живого знання» в «дивному проявленні» маєвтичного і «таємного субстантива» в живому «феноменальному бутті». Це і є «понадсуттєвість» дійсного буття в його «феноменальних маніфестаціях» чогось «дивного», «вищого», «позанаукового» і «позабуттєвісного», що «випадає» зі звичайного «буттєвісного руху» і представляє у своїй «накладеності» на природне буття якихось «вищих провидень» і «чудових проявів». А по суті – це теж саме «родове знання» тільки в інших часопросторових характеристиках (або взагалі поза їх фізичних параметрів), іншій інформаційно-світовій частотності сприйняття дійсності та в іншій настройці-детекції ментально-інформаційної частоти усвідомлення дійсності в її «іно родах». Це можуть бути «іно роди» семіотичної безперервності та контитуальній подовженості-розповсюдженості знання у просторі, його дискретності-недискретності («порціонності» в квантових імпульсах), його «ментального ритму» (в прискоренні-уповільненні)

тощо. Останнє дозволяє уловити «каузальні сигнали» причинного знання, імпульси і резонанси («імпульси-резонанси») «каузального знання», або родового знання причин і наслідків. А саме – *валентно-позитивних родових первопринчин, котрі ведуть до позитивних наслідків вже у «каузальному роді» причин, щой генерують каузальне знання.*

6. **Каузальне знання причин і наслідків (КЗПН).** У порівнянні з «періодично-регулярним знанням» КЗПН може носити не тільки регулярний характер періодичного «імпульсування причин», але й приймати нерегулярно-стохастичну направленість «аперіодичного причинення» родового знання. Видатний філософ Фр.Бекон вважав, що подібне «причинення знання» і буття відбувається в разі «різновитковості причин», «причинної різноджерельності» та в силу наявності різних «каузальних джерел» свого походження і тому різної «каузальної дії». В свою чергу **«знання причин» відкриває знання істин родового знання як «знання знання»**. Якщо дотримуватись індуктивному методу емпіричної філософії Фр.Бекона, то «каузальне знання» в його «різnorodових джерелах» виникає в наступних основних модусах:

(1) • каузальне знання «діючих причин» – це «причини існування» або «існуючі причини» дійсного морфопредметного буття; вони предстають як екзистенційні «живі причини» розгорнуто-натуралізованого існування світу у його діях і взаємодіях, змінах та розвитку матеріально-фізичної реальності;

(2) • знання «людських причин» або «антропопринчини» каузального знання і «антропопізнання»; це ті «причини людини», в котрих заключене «передвизначення людини», які орієнтують людину на «антропорезалізацію» людських смислів і значень, «семантичне самодійснення» загальнолюдських та особистих цінностей, що мають вище «семіотичне антроповизначення»; за Піфагором, це з'єднання первинно-цілісної «монади духа» з його роз'єднанням в природі як «природної діади» (в матеріальній предметності «опредмеченого духа»), а далі – з'єднання «роз'єднаної» людської «тріадності» та «потрійності антропопринчини», а саме: з'єднання матеріально-тілесної

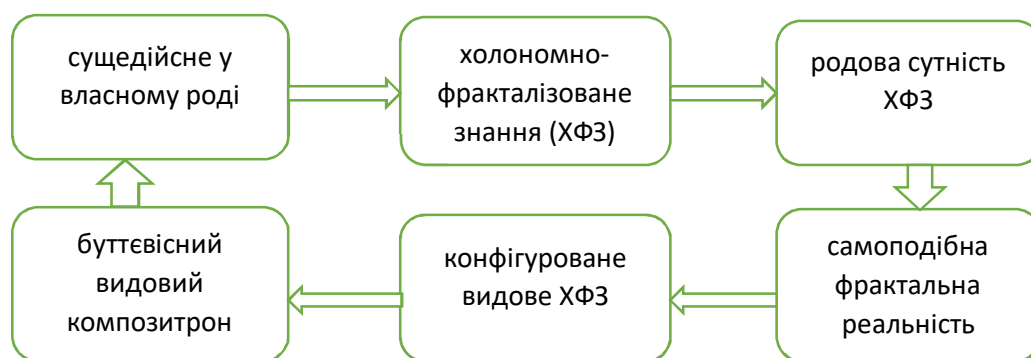
«соматоми» (кінечного) і духовно-ідеального «спірітуала» (безкінечного і вічного) в антропоприродній свідомості і духомислення, «потрійності» і «тріадності» людини в «єдиній людині», «передвизначення «тріадної людини», що стала «єдиною людиною»; це також викриття істин і знання «тетрадного пізнання» та «управління пізнанням» в «пентаді», «гексаді» і доведення цього пізнавального процесу до вищого «абсолютного знання» у семивимірній «септаді» (як раніше вже показувалось);

(3) • каузальне знання «причин одкровення, що є «замежевими людській природі» причинами; це «розрішуючі причини» або «розв'язуючі причини» нерозв'язувальних антропопроблем, що «зав'язані» на надлюдське і «понадлюдське знання», «понадзнання» і метазнання homo universalis; це може бути і «духовне знання» каузальних «духовних причин», котрі вкрай слабо усвідомлюються людською ментальністю, утворюючи різного роду «ментальні тупіки», серед яких найбільш відомі: «подвійність» об'єкта і суб'єкта, «дурна» або «подвійна безкінечність», «вічність», «бог-первотворець», «абсолютна справедливсть» (в античності – «діке»), «не-буття» (що людиною немислиме), «понадбуття», котре в нашій вимірності не існує, а є лише аналог вищевимірності тощо;

(4) • знання «кінечних причин» як «сутнісних причин» всього суцього; вони є «метафізичними сутностями» і можуть бути «сутнісно закладеними» у саму предметність всього існуючого, «розпиленими», «розчиненими» в «періодичному знанні», незримо наявними в «невидимій структурі» або в «безструктурності»; це також «відпадаючі причини» нижніх рівнів буття за типом побутових причин «боротьби за життя», «виживання», «щурячі гонки» тощо; і навпаки, це можуть бути «вищі» кінечні причини, що взагалі предметно не представленні у грубо-фізичному світі, і тоді «грубо-предметний світ» може інтерпретуватись як фантомний, «безякісний», ілюзорний і голограмоуявлений, майевтичний та ентропійно-недійсний світ, що безперервно розпадається; каузальне знання «кінечних причин» в науковому аспекті

«законоположеного знання» можна репрезентувати і в якості «номонологічного знання» законів, «номосів існування суцього», а якщо суще представлено «в сутності», то це буде «знання сутності», «сутнісне знання», сутнісно-цілісне знання в «холономних фракталах».

7. *«Холономно-фракталізоване знання.* Це з'єднане у єдину цілісність («холони») часткового знання («фракталізованого»), що є фрактально-самоподібним у своїй родовій сутності і тим створює єдиносутнісну основу родового знання, представленого в холономних фракталах. Воно має здатність змістовно розкриватись і розгортатись у «власному контексті» як «внутрішньо-родове знання» за внутрішніми способами його зв'язку в якості «внутрішнього знання» суцього, що може конфігуруватись у фрагменти «зовнішньої реальності» (композициони). Спочатку холономно-фракталізоване знання номіналізує себе «в сутності», котра як «певна сутність» родового знання «даного типу» здатна «розгорнутись-розширитись», «реалізовуватись» в певній «реальній дійсності», «самоподібній фрактальній реальності і «світореальності» сутності. Вона й розгортається в дійсному існуванні фрактально-самоподібного «реального світу» і «буттєреальності» за відповідною (релевантною) принциповою схемою «сутнісного продукування» дійсності з «сущедійсного», а саме:

Сучасною наукою вже встановлено експериментально, що наш «холістично-родовий космос» як «каузальний субкосмос» або «причинний субвсесвіт» даного роду фракталізації складає не більше 5% «Великого

всесвіту» і «повномасштабного Космосу», що переважно представлений «темною матерією» спустошеного і повністю «переробленого» вакууму з останками «темної енергії», котра повністю розпалась в дисипативній космореальності і перестала існувати взагалі як впорядкований «інформаційний всесвіт» [5, с.78-79]. Тобто стала інформаційно неупорядкованим хаосом, що може вийти з цього інформаційно-неупорядкованого стану лише при наявності детермінаційних родових зв'язків, що маютьс'я тільки в «детермінаційному знанні».

8. **Детермінаційне знання «родових зв'язків» єдиносутнісного родового знання** (в його різних «родових витоках» і джерелах). «Всезагальна» та «універсальна детермінація» є «необхідною детермінацією» в самому «науковому факті» існуванні сущого як «сущодійсного» та його взаємозобумовленістю в «сущеіснуванні». Проте детермінаційне знання родових зв'язків має і своє окреме та незалежне значення як «причинна детермінація», що генерує «причино-зобумовлені зв'язки» в 2-х основних родах. Каузальні зв'язки 1-го роду причинної детермінації – це зв'язки «єдиносутнісного характеру» і каузальні зв'язки 2-го роду причинної детермінації або «різносутнісної направленості», але в спектрі власних «детермінаційних автореференцій» родового-неродового сущезнання. Детермінаційне знання також має і 2 роди автореференцій. **Автореференція 1-го роду внутрішньо-родові детермінації**, що направлена на себе, і це є **внутрішня зобумовленість** причинно-наслідкових «сущезв'язків» і «родових причинно-зобумовлених зв'язків». **Автореференція 2-го роду зовнішньо-родової детермінації** або зовнішньо-зобумовлена детермінація родового знання, внаслідок чого утворюються «єдиносутнісні зв'язки», котрі «розгортаються» в «єдиносутнісну реальність» з визначально холістичним характером «холістичної реальності» в її законоположеному «номологічному стані» впорядковано-усталеної дії «детермінаційних законів» загальної (всезагальної) необхідності і зобумовленості. Принципова схема цього «детермінаційного

сущепроцесу необхідного і зобумовленого «детермінаційного розгортання» дійсності як «дійсносущої реальності» виглядає наступним чином (див. епістеграму ЕГ-8).

Надалі родове знання, набуваючи певної «родової предметності» в «реалізаційному знанні» конкретної «родової реальності» («субкосмоса» і космоса, «субсвіту» і світу), починає набирати родових означень смислів, цінностей «родового буттєзнання», життєдіяльної семантики «креативної реалізації» знання у різних «творчих модусах» його самоздійснення. Воно

Епістеграма ЕГ-8

Епістемологічний рух знань в їх родовидовому зв'язку
в первовитоках та актуалізованій менталореальності (епістемологічній реальності) як ноосфери функціонуючого знання

предстає в семантиці і семіотиці індивідуальних і загальних значень його віталізованого і живого «онтологічного ноо-існування», а також «виключних смислозначень» для творчих суб'єктів, представлених в епістемологічному аспекті «реалізаційної активності» ноо-суб'єктів, актуалізації «епістемологічного руху» в пізнавально-гносеологічних процесах всезагальної «онтологізації знання» у їх вищій семантиці і семіотиці та з'єднаності у єдиній континуальності.

9. *Родове «семантично-дискретне знання» і «семіотично-безперервне знання» єдиної континуальності.* Це знання смислів і значень знання у їх власній цінності і «ціннісного блага» його роду як «*благосущого*» у своїй «*родоположеній цінності*». Це внутрішньо-притамані «*благозначення* *сущезнання*» в його *родовій ціннісній іпостасі*», що здатні до «реальнісного розгортання» у певне «родове буття» вже видимого субкосмосу і космосу в «*благо-смісловій автореференції*». Тобто, коли «*благородове знання*» у своїй «*центральної референції однозначень*» та в «*спектральній семантиці*» *множинних смислозначень* творить-креатує «*благу дійсність*», «*благі умови*» *космічно-розширеного буття* у здатності «*стати – розвинути*» у «*віталізоване буття*», а потім – у синергосамовпорядковуюче ноо-буття і ноосферно-саморегулююче космобуття з дією «*сильного антропоного принципу*» в нашій космоноосфері «*субкосмосу*». Це *семантично-позитивна «реалізація знання» у «благому роді» для людини* і всього «людського роду», а також в більш масштабно-«космічному антропороді» реально-розширеної і дійсно-проявленої «антропої цивілізації» в її макроприродному і мегакосмічному метамасштабі. Тому подібне можна охарактеризувати як «*благореалізацію знання*» у благоприятливій антропосемантиці та антропозначеннях на відмінну від незадовільнених і «семантично-негативних умов» існування, а тому «утрудненого буття» та «резистентного буття» безперервного подолання «*буттєвісних негараздів*» у їх пригнічуючій «*негативній семантиці*» (релігійна метафора «*благості раю*» і «*нещадності*

ада»). В цьому сенсі ще І.Г.Фіхте пропонував при проявленні людської «автономії волі» до життя (за законом «космічного причинення» і «повинення» (долженствования – по рос.) направляти людину до самовдосконалення у «безкінечному «Я»», здійснення «свободи вибору» в «реалізації Я» в ментальних і дійсних «самодіях», розрізняючи при цьому дві головні модальності людської автореференції. А саме – це негативна дія «злої волі», що орієнтована на «радикальне зло», і позитивна дія на «добру волю» з референцією на «радикальне добре». За такою «семантично-знаковою моделлю», бог – це є реалізація «абсолютного благого знання» у його «божественно-благому роді» («перша станція» абсолютно-вищого буття), а «космічні суперрозуми» і «суперцивілізації» представлені в реалізації родового «сущезнання» в менш «благих умовах» та в меншому ціннісному значенні самого родового знання: його відносній «меншовартості» та «меншоякісності» для «вищих сфер» світлової «актодуховності» і «морфосубстантивності» («світлич буттєвісних форм» субстантивної «другостанційної» реальності). Тому в «неблагих умовах» буттєвісна екзистенція отримує «космічно-збурені» форми існування, хоча й збалансованого в межах «стаціонарного космосу» як «третьої станції» буттєреальності.

В подібному розумінні людське існування у природно-натуралізованому світі «заземленого буття» – це визначально вкрай «недосконале існування» з феноменами «фізичної смерті», «страждання», «несправедливості» та іншої «негативної семантики» розпадаючогося, дисипативного та «фізично-ентропійного буття» («четвертої станції»). Можна спрогнозувати існування ще більш «негармонізованих світів» і навіть «світу-несвітів» хаосу і повного безладдя, протилежних «світу даоса» гармонізованого буття. Подібне стверджувалось в древньому знанні (ведах), в античній філософії та в концепціях «падших світів», «світів страждань», «бездушних світів» і «світів загиблих душ», «ненароджених-неоживлених» світів «без буття» та «без існування» або буттєвісно «загублених світів» у власній «семантичній

безцільності» та «семіотичній безглуздості» і нікчемного значення для інших світів [3, с.56-57]. Тому, щоб проявити позитивну «семантику родового знання» у його потенційно високих і «благих означеннях», «буттенасиченої семіотики» та повноцінно реалізованого існування в бутті реально-актуалізованого знання в його «благій іпостасі», необхідне здійснення (каузально і детермінаційно) у своєму «семантичному роді» (дискретно) та «семіотичному роді» (континуально-безперервно) відповідного регулюючого **«ноосферного факторінгу» в дії «сильного» антропного принципу як антропного ноо-фактора**. Подібне здійснюється, як раніше було показано, **в операційному функціоналі регульованої референції ноо-фактора і в духовних тензорах ноосферної свідомості**. Це може бути і праксіологічна, науково-здійснювальна в дослідних практиках «регульована референція» дії ноосферного фактора в реалізаційній направленості родового знання з «благими наслідками». А саме – семантичного і «семіотичного здійснення» у ноосферному факторінгу заданої каузальності («причинення реалізації» в дії «каузального фактора») і заданої детермінованості в «наслідковій зобумовленості» реалізації родового знання за дією «детермінаційного фактора. Подібним чином на основі «каузально-детермінаційного факторінгу» можна спрямувати операційну дію **ноо-фактора у напрямі «референційно-регульованого креативного синтезу» ментальних ноосів родового знання в дійсну реальність і «дійсне існування» ноо-знання в його «родовій екстерналізації»**.

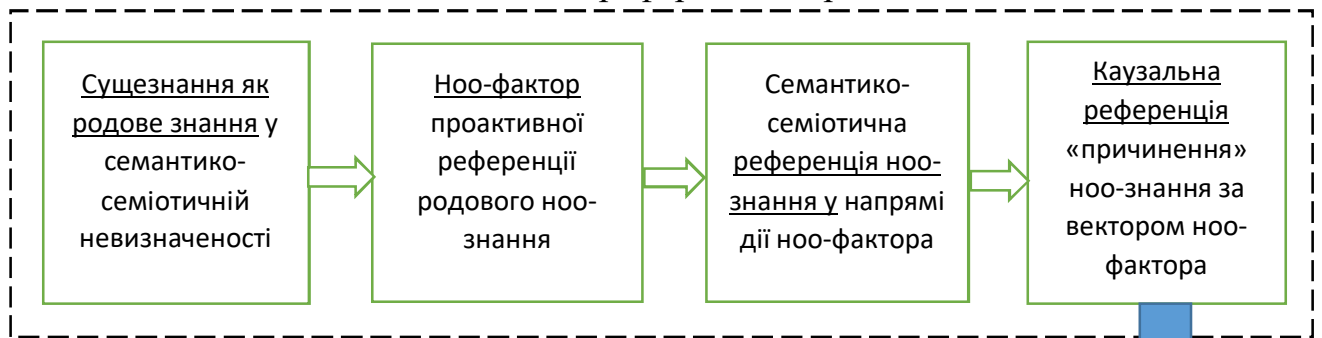
10. **Родове ноосферне знання**. Як «родове ноо-знання» воно є **латентним знанням» скрито-інтерналізованої «сущеданості» в якості «сущезнання», що має унікальну ноосферну «родову відмінність» – це визначальна «епістемологічна операційність» та «операційна регульованість» знанням**. Вона й виявляється в дії «ноосферного фактора», що визначає характер «причинення» сущезнання та його подальшу причину. А саме – «каузальну референцію», «референційну детермінацію», законопокладену «реальнісну номонологію» в екстерналізації родового знання у видимому знанні в його

морфопредметних виявленнях. А також ментального «проявлення» родового знання в якості «реалізованого ноо-знання» у відповідному ноо-бутті, що має релевантні позитивно-семантичні референції. Подібним чином «семантично-невизначене» родове знання у своїй позитивній VS негативній референції стає завдяки дії ноо-фактора **«семантично-визначеним ноо-знанням» з операційно-заданою референцією на «благу реалізацію-екстерналізацію»** із латентно-невизначеного стану в регульований стан ментальних ноосів. Це **«регульовані ментальні нооси»** реальнісного «операційного функціонала» конкретної дії ноосферного факторінга модуляційного (моделюваного) керування (регулювання) дійсністю в семантико-семіотичному режимі її репрезентації. Подібного роду «референційний процес» з актуалізації родового ноо-знання з його латентного стану в дійсну «реальнісну екстерналізацію» можна змоделювати в певному «програмному середовищі» транспереходу «сутнісного ноо-знання» в «сутнісну ноо-реальність» на основі створення відповідного програмно-проектного комплексу (ППК). В сучасній інформатиці йому відповідна релевантна система управління «ноосферними базами даних» (для кожної ментальної «ноо-операції») з їх сукупною концентрацією в «операційному функціоналі» (функціоналах, сімплекс-комплексах, «актуаліційному креатроні», «екстерналізованому композитроні») інформаційно-аналогової і безпосередньо реальнісної **дії ноо-фактора за спрямовуючим каузально-детермінаційним вектором процесного «факторінга реалізації» родового ноо-знання** (див. епістеграму ЕГ-9).

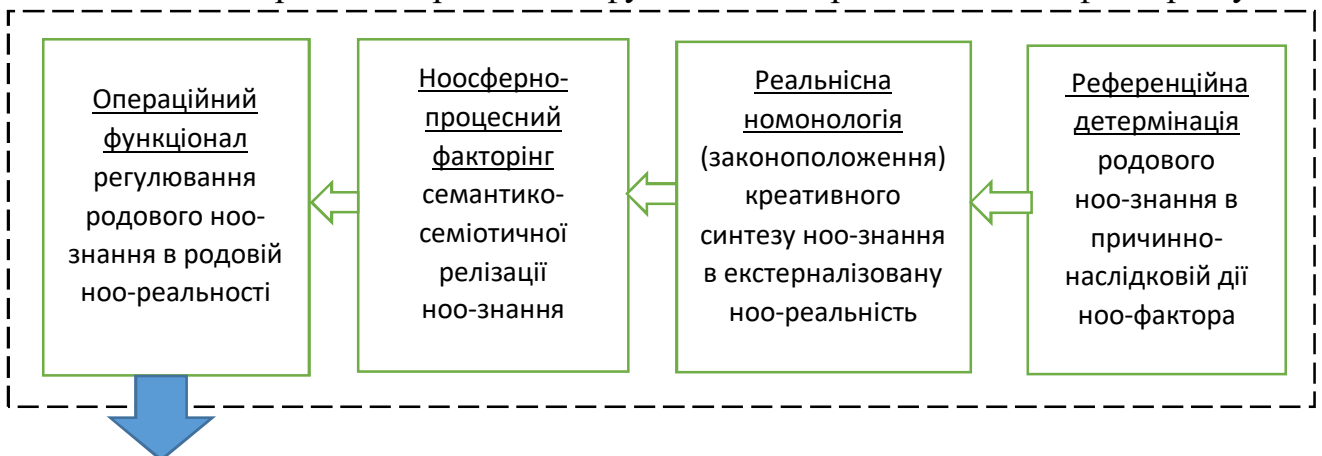
На основі визначення родового знання в його загальній референції і можливості створення ПС СУБЗ (програмного середовища з «вбудованою» системою управління знанням) можна реалізувати вже в конкретному аспекті практичне здійснення операційно-функціонального факторінгу регульованої актуалізації родового знання через розробку відповідного ППК СУБЗ (програмно-проектного комплексу з системою управління базами даних). А також досягти реалізації ППК в **«актуалізаційних креатронах» синтезу**

Епістемологічний рух знань в програмному середовищі (ПС) і створеному програмно-проектному комплексі (ППК) з «вбудованою» системою управління базами даних і знань (СУБД і СУБЗ збереження і актуалізації родового ноо-знання) на основі задіяння ноо-фактора в позитивно-семантичній референції ноосферно-процесного «факторінга реалізації» родового ноо-знання (в операційному функціоналі здійснення креативного синтезу ментальних ноосів у фрактально-композиційній морфоекзистенції ноо-буття)

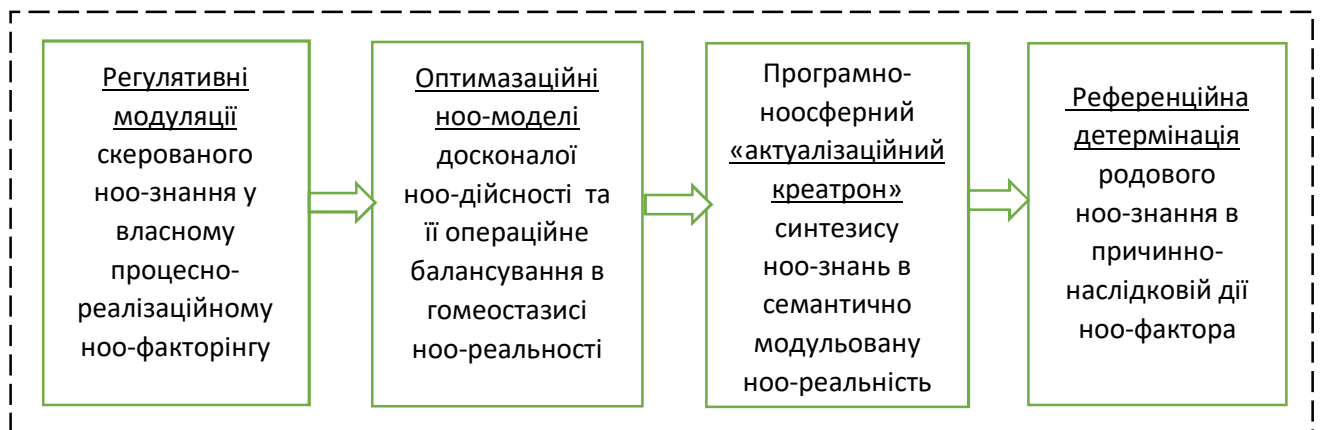
ПС СУБЗ-1 позитивно-референтної орієнтації ноо-знання

ПС СУБЗ-2 створення операційного функціонала процесного ноо-факторінгу

ПС СУБЗ-3 регульованої дії ноо-фактора з реалізації ноо-знання

ППК СУБД-4 з програного «запуску механізма» з авторегуляції ноо-реальності в режимі активно-функціонуючого ноо-знання. Розширення факторінга ноосферної дії операційного функціонала в ППК постійно-діючих «актуалізаційних креатронів» та «екстерналізаційних композитронів» вищевимірної «наведеної реальності» (4-5-го онтологічного вимірів)

ППК СУБД-5 конфігурування ноо-реальності родового ноо-знання в «епістеміологічну реальність» у «змінній морфоекзистенції», різної «морфоконструктивної сублімації» і «сублімаційних фрактально-композиційних модусів» вищевимірного ноо-буття

ментальних ноосів та в «екстерналізаційних композитронах» реалізаційного синтезу цілісних номологій ноо-знання. Його і можна представити в якості «натуралізованого» родового ноо-знання, що класифікується в тих чи інших ноо-морфах «видового знання» і котре стає предметом науки та наукових досліджень, включаючи і ноо-дослідження на основі інноваційної методології і ноо-програм.

Таким чином, відкривається можливість прослідити епістемологічний рух родового «сущезнання» з його первовитоків до утворення епістемологічної реальності «актуалізованого знання» у ноосферному сутнісному родовидовому зв'язку. При цьому ноосфера предстає як деякий необхідний, невід'ємний і вкрай важливий *результат референтної дії ноо-фактора, котрий спричиняє, автореферентує і детермінує всезагальний Епістемологічний рух знань.* Родове сущезнання виступає в ньому як первинне джерело знань, що має свою каузальну «ноосферну реалізацію» і в цій «ноо-ралізації» функціонує таким чином, що спричиняє безперервну генерацію і самопродукування знань. Подібним процесом, як вище було показано, можна управляти, для чого необхідно створити необхідне програмне середовище» з наперед закладеною (інстальованою) системою управління «базою знань» (СУБЗ) і прикладними «базами даних (СУБД) з «ноо-факторінгом» реалізації родового знання в операційних функціоналах здійснення їх «креатосинтезу» у видове знання.

Подібне здійснюється у «ноосферних креатронах» активації та актуалізації родового знання у його видові модуси і морфопредметній репрезентації та у фрактально-конфігуративних композитронах «реалізованого знання» у віталізованих «живих ноо-екзистенціях». Тобто в «наукових образах» і «наукових конструктах» штучних утворень «другої природи» як «наукової реальності». Надалі починається вже «епістемологічний рух» видового «реалознання» в його родовидовій детермінації і ноосферно-науковій репрезентації самопродукуючого знання за відповідними типологіями та номонологіями епістемологічного зросту знань.

9.2. Епістемологічний рух видового «реалознання» в його родовидовій детермінації і ноосферно-науковій реалізації самопродукуючого знання (у безперервному процесі зросту ноо-знання)

Контент: репрезентація родового і видового знання в його природній натуралізації і науковій ралізації та в різновидовій детермінації в якості самопродукуючого «реалознання» у його безперервному зрості та зв'язуючій коннекції ноо-знання

Видове знання безпосередньо пов'язане з родовим знанням і виявляє себе у самоздійсненні в якості «реалознання», що має «реалізуючу» «родовидову детермінацію». У вигляді наукового знання воно предстає в репрезентації загальних і конкретних «образів наукового знання», певних «наукових фактів» і «стратегічно-перспективних образів» науково-світоглядних поглядів та уявлень. І тому класифіковане наукове знання і предстає у цих двох головних «базисних модусах» світоглядного знання і філософсько-наукового знання, що разом створюють методологічне та епістемологічне підгрунття науки. Проте в семантико-семіотичних смисло-означеннях цього підгрунття може і не бути, а «епістемологічна реальність» науки предстає у видовій множині знань без «родового підгрунття» та є «безгрунтовним знанням» тільки прикладних і технічних значень. Однак фундаментальне родове знання та його «родовий

базис» продовжує існувати у своїх підвалинах і може бути представленим в певних структурних компонентах «передвизначеного» та інстальованого знання в його «суццях основах» та як родове суццезнання в його родових «суццевизначеннях». Тоді «видове знання», що є переважно «видимим знанням», предстає в науковому статусі «конфігурованого родового знання», сублімованого (або коагульованого у зворотних процесах) родового знання, котре стає видимим і морфопредметним при його «реальнісному розширенні» і часопросторовому «розгортанні». Або, навпаки, стягування-зжаття у штучно-створені морфоопредметності, «морфоконструкції» і «морфокомпозиції» простих і складних «морфологій видового знання», а саме – штучно-сконструйованого, науково-репрезентованого, технологічно-втїленого, культурогенного, сферно-представленого у певних відносно-досконаlih і «завершених формах» більш згармонізованої дійсності для «комфортного антропобуття». Це відбувається у «штучних сферах» неприродних утворень («другої», «третьої», «четвертої» природи тощо) як культуросфері, креатосфері, техносфері, інфосфері реалізованого знання «дружної науки», зорієнтованої на «людське благо», видимий людський прогрес» у більш «сприятливій дійсності» (котра зараз предстає як «техногенна дійсність»).

Раніше встановленні визначення родового знання з його першовитокових джерел *«суццезнання - у – **своєму - роді**»* дозволяють у тій же відповідній та релевантній класифікації здіснити визначення і видового знання. Надалі його можна «типологізувати» філософсько-методологічно та класифікувати у науковому відношенні. Це такі реалізовані «роди знань» в їх актуалізовано-видовому визначені «видів знань», що потім стають «видовим» і «класифікованим» науковим знанням. А разом – родовидовим знанням, представленим в його «родовидовій детермінації» епістемологічного руху в якості «самопродукуючого реалознання» у безперервному процесі зросту знань в його ноосферно-науковому здійсненні як ноо-знання.

1) *Дійсне знання*. Воно виявляє себе в актуалізованих морфопредметностях, наукових конструкціях та особистих «витворах» власної творчої самореалізації креативних суб'єктів. Переважно це «втілене знання», що з поняттєвих «мислеобразів» перейшло у модуляційний стан реального існування, предметно функціонуючого знання у видимих і візуально спостерігаємих дійсних процесах реальних взаємодій. Вони можуть бути експериментально підтвердженими, а з цим ставати «підтвердженим знанням». У часопросторовому відношенні – це «тепершнє знання» у його синхронізованому існуванні і дійсній реалізації «тут-і-зараз» як «dasein»- знання буття.

2) *«Збережене знання»*. Воно наявне як у його первинних «першовитокової морфопредметності», так і в первородових «раритетних витворах» опредмеченого знання в якості науково-технологічних конструкцій, «техносфери» і в матеріалізованих цінностях «культуросфери». Подібним чином знання зберігається в «наукосфері» та «епістемологічній реальності» видоутворених зразків та у збережених формах культурно-наукових надбань людства, включаючи древнє знання вед і найдревніших паліативів та артефактів прадавніх цивілізацій. У часопросторовому «темпоральному аспекті» – це «минуле знання» у його «минулих реалізаціях», що розгортається як «минуле у теперішньому», коли це «минуле знання» у своїй «теперішній збереженості» репрезентує себе (за М.Хайдеггером) як «мертве серед живого», «закинутість» «минулих речей» у сучасність, котрі мають «втрачену зрозумілість», а тому і «втрачену актуальність» «мертвого знання». Тому воно потребує радикальної «історичної реконструкції», повністю оновлюючої інтерпретації, «міфологічного очищення» та переосмислення в аспекті «археології знань» (за М.Фуко), в новітній трактовці «інтелектуальної історії», «герменевтичного знання» і застосування «герменевтики» як методу «кругового циклу розуміння» і «метакритичних роздумів» (за Г.Г.Гадамером). Це особливого роду і виду «герменевтична рефлексія» на фоні «ідеологічної застиглості» минулих ідей і знань, розумових «затемнень та абстракцій» втраченої «артикуляції» минулої

«соціолінгвістичної реальності» та її сучасного розуміння як «апріорної феноменології» у «конфронтації з герменевтичним виміром» [6, с.222-223]. Тобто «збережене знання» втрачає свої первинні (первовитокові) смисли і значення, семантику і семіотику своєї «минулої актуалізації» та «актуальність реалізації» для сьогодення. А це *потребує відповідної модернізації «збереженого знання» у його «відновленому вигляді» та в «інноваційній перспективі» подальшого використання і вироблення з «законсервованих потенціалів».* Так, до 95% «збереженого знання» античної філософії зостається незрозумілими для сучасної науки і тільки 5% сучасного філософсько-світоглядного знання використовується наукою в якості «підтвердженого знання». Абсолютна більшість філософсько-наукових надбань відкидається сучасною наукою як «світоглядне знання», котре не може бути науково підтверджено новітніми дослідницькими засобами (в отриманні «наукових фактів» за створеними «науково-дослідними програмами» – І.Лакатос).

3) **Природознання і «космознання»** у їх безпосередній «натуралізації» і «косморозгорнутості». Під такого роду «видовим знанням» розуміється переважно його матеріально-природна предметність, пов'язаність з фізичністю природокосмічного світу, матерії і руху, протяжності і тривалості як «натуралізованого» простору і часу» у природознанні, що стало «природодійсним буття» єдиного космознання. При цьому втрачаються первинні ідеї «внутрішньої «активності матерії», її «самопричинення» і «автокаузальності» (Фр.Бекон) в родових витоках суцезнання (що раніше нами аналізувалось), руйніються «первородові» детерміністські властивості матеріально-природного світу, висхідний родовий взаємозв'язок і єдність «абсолютності руху» і «відносності спокою» (Дж.Толанд). А з цим втрачається органічна і необхідна пов'язаність «матерії і духу» (Д.Прістлі), матеріальний зв'язок свідомості і мислення з матеріальним світом, органічна зобумовленість людської ментальності духовними витоками. Серед них вкрай цікаві і продуктивні ідеї зв'язку матерії і духу в матеріально-вібраційних «ідеях

асоціативності» Д.Гартлі, розроблені ним природно-матеріалістичні засади принципа «матеріалістичного асоціанізма» у пов'язаності з духовною «асоціативністю ідей», матеріалістичного підходу до «вібраційної теорії» людського мислення у зв'язку суб'єкта і об'єкта. У Л.Коллінза – це «природознавчий детермінізм» людської поведінки та «людської свободи» у її співвідношенні з необхідністю «матеріально-предметно діяти за власним розумом та почуттями, особистою свободою мислити і діяти». Б.Спіноза вважав, що в «порядок природи» покладена «єдина матеріальна субстанція» з «абсолютно безкінечною здібністю до існування» у своїх «безкінечних модусах» розуму, представлених в розмаїті окремих природних речей втіленого природознання як «одиничних проявлень єдиної субстанції». Людина лише «натуралістично-матеріалістична... частина природи», але така, що може набувати «безкінечного модусу» «безкінечного розуму» (*intellectus infinitus*), котрий (через «суб'єкта розуму» і мислення – ред.) «повинен зв'язувати світ одиничних речей з субстанцією, мислимої в атрибуті мислення» і генеруюче природознання, в котрому предстають як «одушевлені всі речі, хоча і в різній ступені» [7, с.112,113]. Подібним чином у «видимому космоприродознанні» стверджується «єдність матерії і свідомості» через людину (І.Гердер), що здатна в модусі власної «суб'єктності» транслювати *субстанційні початки «безкінечного мислення» у його видимі модуси реалізованого природознання у дійсному бутті*. При чому в тій же безкінечній атрибутивній якості «мислячої субстанції» та «безкінечного розуму», що мислить подібну «натуралізацію» родового знання у видиме природознавче знання. За нашою концепцією, у природознанні і космознанні набуває «предметної видимості» та відповідного означення «первинна креативність природи», що здатна у світовому онтологічному розвитку підніматися до вищої креативності і створювати через свої «природні антропосили» креатосферу «розумної природи» [8, с.152]. Це особливого роду «натуралізоване знання», що може не мати видимо-дійсного характеру, а приймає вигляд «світоглядного знання» у котрого існує своє

підтвердження в якості історичного і натурфілософського знання. Воно є характерним для цілих історичних періодів та епох, а тому вважається історично підтвердженим» знанням.

4) *Натуралізоване знання у вигляді світоглядно-натуралізованого знання.* Воно не носить природно-опредмеченого характеру видимо-дійсного, об'єктованого, усталеного і стабілізованого «космоприродознання», а представлене як «світоглядно-натуралізоване знання», що не має наукового підтвердження. До нього відноситься вся натурфілософія (від Античності до Нового Часу), весь «світоглядний контініум» культурно-історичних знань та весь безперервний процес «натуралізації знань» та його «явлення» з невидимого «загальнородового стану» у чітко представлений філософсько-світоглядній категорії, що надалі стають природознавчими поняттями науки. Воно може ставати навіть «транснатуралізованим знанням», що представляє собою, за М.Мамардашвілі, «невербальну світову вмістимість... реальних першометафорічних здійснень, синтезів» у стані «транснатуральності суб'єкт-об'єктної «вільної дії» пізнавальних відношень» та у «буттєвісно розумовій хронотопії явищ і подій» [9, с.290]. Тобто це особлива «реальність натуралізації знання», котру трансцедентує сам суб'єкт і тому такого роду «реальність входить у світ трансцедентально» через «акти наукового пізнання» і подібним чином стає «трансцедентальною реальністю». Вона нібито «накладається» на «зовнішнє» матеріальне буття, «пронизує» його і перетворює на єдину «суб'єкт-об'єктну реальність» матеріально-ідеального буття. М.Мамардашвілі вважав, що таке буття здатне породжувати навіть «мисле-організми» активних форм «живої сингулярності» в натуралізованих і «транснатуралізованих» світоглядних «мислеконструктах» з «метафізичною якістю» [9, с.281,289-290]. Подібна зовнішньо трансцендентовано-натуралізована реальність знаходиться на межі «натуралізації» родового знання у видове знання і вже потребує певної «конструктивної репрезентації» в певних «епістемологічних конструктах» видимого знання особливого роду.

5) *Репрезентаційне знання*, що представлене у відповідних «епістемологічних конструктах» свого виявлення в ментальних і реальних моделях та аналогах родового знання. Воно може бути представленим у самих різних спектрах його «видових модифікацій», «актуалізованих модуляцій», у своїй частковій-повній «видовій репрезентації», чи репрезентованим знанням лише «деяким образом» (в галузевих і «дисциплінарних науках), або в «обмеженій представленості» прикладних наук. К.Ясперс, наприклад, відносив до подібних «знаневих репрезентацій» максимально широкий «метафізичний світообраз», котрий не є «наявним чуттєво у просторі і часі», а тільки «осягається як відчуване внутрішнє» (інтенційно і референційно – ред.), «котре має силу в людській душі» та «людській структурі духа» [10, с.173]. Подібним «метафізичний світообраз» виявляє себе не в обмежених «напрямах конкретно-споглядального» у його «нескінченій різноманітності», а переважно як цілісний репрезентаційний «світообраз, котрий виходить на щось цілком інше», не маючи «чіткого виобразного уявлення та образної фіксації». А саме – (1) виходить «на ціле (чи всецілість)», (2) «на абсолютне (чи безумовне, останнє)» в «людській структурі духа» [10, с.173]. Проте надалі вже відбувається репрезентаційне обмеження понять «цілісного» і «кінечно-абсолютного» в ментальному вигляді. Конкретно, як (3) «зіткнення понять», що «мисляться не як такі (тобто не як суто «поняття» – ред.), а як покажчики на ціле й абсолютне», тобто як оператори і операційні конструкти, а не у власному людському антропологічному антропознаванні сигніфікаторних знаків «чуттєво-просторового чи душевно-культурного світу». В подібному «зіткненні понять» вони стають «лише формальними» для наших фізично-розумових «раціональних сфер» і повністю «заплутаними» в смислах та значеннях. Але «з погляду метафізичного світообразу» в подібній репрезентації (4) «абсолютне не може, однак, бути для нас предметом («логічного міркування» для суб'єкта – ред.), бо потім ми як суб'єкт протистоїм тому як об'єкту – і «отже ми, як суб'єкти взагалі не існуємо разом у ньому» (як об'єкти – ред.). Тому у взаємних

модусах суб'єктів та об'єктів ми не є одне ціле, а знаходимося у певному роз'єднанні і «отже ціле не є ціле» [10, с.174]. На подібних підставах з'являється «дивний репрезентаційний світ» – це *«безоб'єктний і безсуб'єктний світ»*, в котрому єдиною реальністю, що фіксується, є *«реальна необхідність», безоб'єктного «виникаючого руху»* (виділено нами). В нашій концепції він *предстає «епістемологічним рухом», що може репрезентувати себе в «епістемологічній реальності» та епістемологічному ноо-реалогнозисі репрезентованих знань.*

У К.Ясперса цей безоб'єктний «виникаючий рух» не можна суб'єкт-об'єктно характеризувати, а він «предметно викристалізувався» у відповідний «метафізичний світообраз», котрий «власне ніколи не є «ціле», не є «цілістність поряд з іншими і над ними» [10, с.174]. Репрезентаційне знання», таким чином виникає, за К.Ясперсом», при «зіткненні понять» фізичного світу і метафізичного світу, їх «світообразів» в альтернативній біполярності понять. А саме: «одиничне ціле – світообраз назагал» (підкр.нами) і тому «репрезентаційне знання» є досяжним не для кожної творчої особистості, бо воно йде від *«специфічних джерел пізнання»*. Ці «пізнавальні джерела» не мають загального доступу, вони «не кожному і не в будь-який час доступні», а потребує мати «особливі різновиди внутрішньої спроможності бачення, особливі стани усвідомлення» [10, с.176,179]. Це особливе *«репрезентаційне усвідомлення», що дозволяє здійснити «знаневу репрезентацію»*. В таких «знаневих репрезентаціях» дійсна реальність нібито втрачається і йдеться «мова про ступені дійсного», на яких «дух звільняється від визначеності» і сенсорності, «недійсною стає чуттєвість», «недійсним є час,... просторове, яке існує не в нескінченному,... недійсне взагалі будь-яке скінченне... А тому недійсним є індивід як скінчене, що мислить дійсне своє «Я» як нескінчене» [Там само, с.179]. Для подібного «репрезентаційного усвідомлення» потребуються особливі «типи філософського мислення», здатного не тільки до усвідомлення, але й створення і продукування відповідного «репрезентаційного

знання». Для цього треба мати наступні *ментальні «репрезентаційні властивості»*:

(1) необхідність мати «твердий раціональний погляд, щоб абсолютне осягати раціонально»; особливо це важливо «у боротьбі сталих світообразів – скептицизму і релятивізму» [Там само, с.190-191]; тобто це ментальна властивість «усвідомлення абсолютного» на основі «раціоналізації абсолютного знання»;

(2) суб'єктивна властивість виступити в якості «субстанційного мислителя», в котрій суб'єкт раціонально «дошукується зв'язку та логічного обґрунтування» в «порівнянні-ізоляції» проблем, а «потім зв'язок проблем» у всіх їх сукупності; в нашій концепції, це ментальна властивість до «субстантивної репрезентації» на основі «субстанційного усвідомлення» морфознання первинних морфем у їх «генералізації», «універсальній конфігурації» і композиційності;

(3) свою «репрезентаційну властивість» творчий суб'єкт повинен представити як «найоригінальніший» мислитель», в «екзистенції і мисленні», «афористичними» та «несистемними» способами; але в процесі «раціоналізації» репрезентаційного знання творчий суб'єкт у своїх оригінальних підходах повинен «виходити від суттєвого», розглядати кожен фрагмент «з цілого» та «відповідно до смислу і особистої екзистенції» [10, с.201]; в подібному аспекті це ментальна властивість «екзистенційної репрезентації» у її позасистемній цілісності, і в зворотній дії, коли «згортаючи» екзистенцію до сутності, можна розвинути здатність до усвідомлено-сутнісної, «есенціальної репрезентації»;

(4) сенсорна властивість «упорядковуючого рецептивіста»; він «має ідеал, найрізноманітнішого» мислителя, веде «дослідження сукупного матеріалу з метою осягти сутнісне», «перебуває завжди з погляду створеного людиною духа», має «всеохоплююче бачення й упорядкування», та «дивовижну подвійну здатність – поміркованості і всевидіння» [10, с.201-202]; тобто подібний

мислитель предстає як «раціональний сенситив» чи, навпаки, «сенсифікований раціоналіст» (в реальному «зіткненні понять» почуттєво-сенсорного та раціонально-абстрактного); це *ментальна здатність представляти «найрізноманітнішу» почуттєву сенсорність раціональним способом або сенсоріум «розширених почуттів» і навпаки – представляти, замінювати-трансформувати, мислити-уявляти «сенсоріум» як «раціум», тобто репрезентувати екстрасенсорність як супраментальність;*

(5) «споглядаючий філософ», що здатний до високорівневої рефлексивності; такого роду «споглядально-рефлекс» філософії «з однієї чи кількох засад може виводити ціле філософське знання», а філософи подібного типу «кидають нас у хаос здивування, спричиняють запитання, бажання до розгляду», стимулюють потяг до фундаментального знання [10, с.202]; останнє є особливий вид знання, що також «не уловлюється» безпосередньо у його «видимій репрезентації» первинних «епістемологічних джерел» і «пізнавальних витоків»; тобто це ментальна здатність до «теоретично-рефлексивної репрезентації» або «фундаментально-роз'яснювальної репрезентації» складних ментальних положень, понять, концепцій і суджень, представлених в «теоретичній рефлексії» фундаментального знання творчим суб'єктом.

б) **Фундаментальне знання.** Воно репрезентує «знання суцього» в родовидовому представленні від первинного «родового джерела» до його «актуалізовано-видової форми» реальної морфопредметності. Це є «первинне виявлення» фундаментального знання в його «активації – актуалізації». За цим слідує «вторинне виявлення» фундаментального знання як «явища» і «феномена дійсносуцього» у предметних формах «натуралізованого знання» в природі і «об'єктованого знання», виявленого науково-технічними засобами. Фундаментальне знання приймає не тільки видовий «явищно-феноменальний характер», але й має діалектичне визначення «масштабної трансгресії» (інверсії). Вперше подібне було встановлено ще Демокритом – це «мікрос діакосмос» або «Малий Світоустрій» у макромасштабі природного буття

(великих макрооб'єктів) і «Великий світоустрій» космосу, що утворюється через «мікрооб'єктність» атомів, котрі «атомарно» з'єднують всю космічну мегареальність в єдине ціле за принципом «велике – в малому», і «мале – у великому». Тобто «фундаментальне знання» може мати різні «фундаменти» і «базиси» в різних онтологічних вимірах, а також в гносеологічних аспектах та різних «фазисах» *всезагального епістемологічного руху до «всеєдиного знання», що має фундаментальний характер*. Це «сущезнання», що стало фундаментально-засадничим у своїй «сущесутнісних основах», на яких здійснюється його актуалізація і реалізація в «дійсній реальності» предметно існуючого знання в його «буттєвісному розгортанні». Фундаментальне знання нібито «розлите», «розчинене», «розпорошене» чи, навпаки, реально є «коагульованим і «конденсованим», «випало в осадок» в певних морфопредметностях за відповідним «логосом» його «втілення» та «ущільненого формоутворення». В подібному сенсі воно і предстає «видимим знанням» у певному «видовому ряду» фундаментального знання за його родом, типом, характером. В класичній науці – це «об'єктивне знання», що має фундаментальний характер і значення, в «некласичній науці» під ним розуміються найбільш вагомі «фундаментальні принципи», що виявляються в релятивно існуючих об'єктах мікро-макро-мага світів. В постнекласичній науці – це «феномени знання», що мають «фундаментальне значення» і цінність «суб'єктивно визнаної істини». Тоді «об'єктивна основа визнання» суб'єктивного значення «істини знання» предстає як високозначимий фундаментальний «аксіологічний акт і комплексний феномен», що «складається на фоні об'єктивних і суб'єктивних причин», «конститується об'єкт-інтенцією суджень (О – інтенцією), в котрих стільки істинного, скільки відповідає природі пізнаваємих речей (*несе істину в собі*)» [11, с.286.287]. В такому сенсі «фундаментальне знання» потребує не тільки «наукової об'єктивації», але й «наукових суб'єктивації» принаймі «в трьох смислах: (1) здібність («передрозположеність») до ментального «усвідомлення» цього

знання, а одночасно вміння і навиків, що з ним робити та «*яким чином щось зробити*»; (2) суб'єктивна здібність до «ідентифікації знання» з його «будь якою пізнавально значимою... інформацією», що робить це знання «адекватним знанням»; (3) «спеціальне тлумачення знання як особливої пізнавальної функції» або «гносеологічного таксона». В сукупності цих «трьох смислів» і можна репрезентувати суб'єкт-об'єктний зміст фундаментального знання в якості «наукового знання», в котрому представлене не тільки «знання-саме-по-собі» («безвідносне знання»), але й, як вірно підмічають В.Куліченко і А.Черниш, – «специфічний тип світосприйняття і світовідношення, реалізуючого гносеологічний регламент науки», що може ставати «системним критерієм наукового знання» за своїми «філософськими основами» загальної філософсько-наукової фундаментальності [11, с.286,328]. Подібного роду «видове знання» у своїй «фундаментальній репрезентації» і предстає базисно-засадничим для проведення наукових досліджень і створення «науково-дослідного знання» в якості найбільш передового та інноваційного знання з високою функціональністю операційного використання як достовірного знання.

7) **Науково-дослідне знання.** Воно виникає в процесі наукових досліджень та обов'язково повинно набути статусу «достовірного знання», підтвердженого та апробованого в процесі наукових досліджень. Тоді воно може ставати передовим та «авангардним знанням», доказавши свою «наукову цінність» і «наукову новизну», маючи предметну «видову представленість» в певній галузі науки і «практичне значення» для виробництва (матеріального чи духовного) в якості матеріально-технологічного або інтелектуально-когнітивного активу. Найчастіше подібне «науково-дослідне знання» (НД-знання) предстає як видимо-діюча «сила і/або енергія» – фізична сила («force»), органічна сила («orgabia»), просторова сила («power»), що входить «у сферу людини і суспільства» (антропосфера і соціосфера – ред.); універсальна сила («cosmobia»), котра «вбирає в себе всі попередні сили» і тому є «головною

силою». А.Батлер вважає, що її конкретним проявленням є сила гравітації чи деяка ще не відкрита міжгалактична сила, протилежна силі гравітації» [12, с.75,79]. У філософському сенсі всі ці сили у безлічі їх фізичних проявлень не можна осмислювати у безкінечній множині окремих «актантних дій» і «конкретній даності» їх фізичного розмаїття, а вони досягаються у філософсько-науковому аспекті як «сила знання». У А.Батлера – це «онтобія» або «онтологічна сила», що є не фізичним поняттям, а «філософська категорія для позначення атрибуту буття, котрий визначає його сутність через рух, простір і час» [12, с.77]. В науково-дослідному знанні подібна «сила знання» і відповідна йому «енергетика знання» (що зафіксована у конкретних наукових дослідженнях) найбільш яскраво *опредмечується в «технічному знанні», в котрому представлено конструктивно-технологічного втілення НД-знання з відповідними «механізмами дії», новою «енергетикою сил та їх енерго-силового «розподілення-врівноваження-акумуляції-концентрованої дії» у напрямі ефективної реалізації технопроекту з фіксованою технічною новизною отриманого результату.* В будь-якому випадку «онтобічна» реалізація науково-дослідного знання у його «видимій проекції» і «конструкт-предметності» НД-знання повинна мати «атрибут техновирраженості. Це вичерпно свідчить про «технічну новизну» НД-знання, характеризує його «технічну адаптивність», «технічну трансформативність» і «технологічну втілюємість» теоретичних розробок. Вони репрезентуються як НД-конструкції, схеми, моделі, видимі зображення, графіки, НД-менталограми, проекти і програми. Тобто технічне знання і його «технічна реалізація» розуміється у широкому значенні цих понять. Тобто мова не йде про конкретні штучно створенні технічні «знаряддя», «пристрої», «інструменти», «машини і механізми» і навіть не про їх сукупну «техносферу», а про технічний «вектор націленості», «детермінанту представленості» і «характер втіленості» (незалежно від «способу втіленості») НД-знання у його «технопредметність». У кінцевому рахунку це й зобумовило «науково-технічний прогрес» другої

половини ХХ століття, повну «науково-технічну модернізацію» виробництва і суспільства в 60-80-х роках в разі вибухоподібної і всебічної науково-технічної революції – НТР. Акумуляція сил і енергій для здійснення НТР шла у напрямі наступної «науково-дослідної референції» знання на його технічне і «технологічне опредмечення»:

◆ в «класичній» філософії науки – це націленість на «науковий об'єкт» дослідження з відкриттям «об'єктивного знання»; подібна направленість детермінована «об'єктивною реальністю» і функціонує в «об'єктивній реальності», котра розуміється як матеріально-фізична «науково-світоглядна реальність» предметного знання;

◆ в «некласичній» філософії науки «зорієнтованість на об'єкт» не тільки «суб'єктивується», але й безпосередньо залежить від наукових приладів та технічних інструментів дослідження, а тому «науковим об'єктом» дослідження стає «НД-знання, що технічно втілюється»: «техніка як об'єкт» («технічний об'єкт») і «техніка як знання» («технічне знання»); подібним чином виникає «НД-детермінація», коли «технічні об'єкти» повністю детермінуються «науковими об'єктами», а останні «суб'єктивуються» і стають повністю залежними від «творчого суб'єкта» НД-знання, а саме – його *знань та вмінь, створених правил, методів і процедур дослідження, здатності розробляти наукові теорії (deskриптивного опису наукових новацій) та ефективних наукових методів з регуляції процесу наукового дослідження;*

◆ в «постнекласичній» філософії науки «наукові об'єкти» повністю суб'єктивуються, семантизуються і феноменологізуються; ці «суб'єктовані наукові об'єкти» по різному «відкриваються» у складному науково-дослідному процесі, фактично перестають існувати як цілепокладання для безпосередньої «технічної втіленості» первинних наукових ідей; такого роду «наукові об'єкти» (фундаментального знання) повністю «суб'єктивуються», технічне знання і техніка втрачає свою безпосередню предметність і предстає у «науково-технічному статусі», а саме – «техніка як процес»; висхідні наукові ідеї в

процесі своєї «технічної об'єктивації» можуть набувати зовсім іншого характеру і навіть повної відмінності від свого первинного «наукового задуму»; одночасно *ключового значення набувають технологічні операції в науково-технічному предмети НД-знань, процеси винаходження «ноу-хау», технології виготовлення, авторські розробки, технічна раціоналізація, технічна компетентність фахівців, їх здатність до професійно-технічного самовдосконалення, практична здібність до створення когнітивних знань, їх ідентифікації в автентичних технічних розробках і реалізованих технічних конструкціях, змінюючих «натуральну реальність» на штучну «реальність техносфери».* В подібній штучно створеній **«реальності техносфери»** задіяно суто «технічне знання», але в його широкому розумінні як «техне» (Арістотель) або «знання загального» в техніко-мистецькому відображенні, найкращому втіленні, вишуканій і досконалій «технореалізації суцього». На відмінну від «емпейрія» або «знання одиничного» в емпірично-конкретній «зведеності знання» до його окремоостей і окремих значень. Тому технічне знання в значенні вищої досконалості штучно-створених конструкцій в творчих актах креативного синтезу може розглядатись як смостійний феномен «натуралізації» фундаментального і науково-дослідного знання.

8) **Технічне знання**, що виникає як дериват науково-дослідного знання і надалі може ставати **науково-технічним знанням**. Це відбувається в разі «технізації» і «технологізації» НД-знання та набувати окремого і смостійного існування у «техносфері» штучної «другої природи». Подібне у свою чергу може призвести до «росту технічної реальності, котра витісняє природу», що й стає «головною проблемою» людства, бо люди в умовах панування «техносфери» не здатні до її управління в силу «технологічного детермінізму», який заміщує «об'єктивні закони» техногенним розвитком. На цих підставах Н.В.Попкова розробляє концепцію «антропології техніки», посилюючись на погляди К.Мітча, Ф.Раппа, М.Ейта, Ф.Дессауєра, Л.Тондла, Г.Раполя та інших [13, с.26,43]. Виходячи з концепції «техногенного розвитку і техносферізації»

планети» [14], Н.В.Попкова розробляє «філософію техносфери» в аспекті «філософської екології» [15], «техніцизма і метафілософії техніки» [13, с.332]. Всі ці концепції пов'язані виключно з природою (природним «натурфілософським знанням»), а не з філософією науки, науковим і науководослідним знанням та його технізацією. Проте концептуально вони цікаві, бо в них даються «техногенні оцінки» в різних світоглядних підходах розвитку техносфери як штучної «другої природи». А також і як «втіленого технознання» у «конструктивних морфопредметностях» суцього і в «техносуцях конструктах» неприродного і неволюційного походження, а в разі «технокреативного синтезу» суцезнання. Серед цих техногенних проблем «видової реалізації» технічного знання в косволюції з природою можна виділити наступні:

- прогресистський світоглядний погляд або **«прогресизм»**; в ньому стверджується необхідність «приборкання природи» та «поліпшення природного середовища» як некерованої природної стихії технічним шляхом» (на основі «антропоуправління» – ред.), що дозволить перетворити «пустелі в сади» (і ще далі, коли «і на Марсі будуть яблука цвісти» – ред.) [13, с.43]; тобто на цьому напрямі «реалізації технознання» воно *орієнтоване «на віталізацію суцього», однак не еволюційно-стихійним шляхом, а у вигляді «управляемого технопроцесу», техногенного врівноваження і впорядкування «природосуцього» (але за рахунок деградації і руйнування природи);*

- традиціоналістський світоглядний погляд або **традиціоналізм**; він стверджує можливість «технічного покращення біосфери» шляхом «повернення до природи» і вірного «техноуправління» природними процесами з боку людини («косволюція» людини і природи – ред.); тобто *«технічне знання» розвивається впродовж еволюційних процесів та оптимізують їх без природних «катастрофізмів»;*

- трансбіологічний погляд переходу на «більш досконалий рівень еволюції» або **«трансбіологізм»**; він призводить до руйнації «старого еволюційного

порядку» і налагодження «нової еволюції», але такої, що в ній руйнується і вся «людська природа», бо «людям в ній не буде місця, якщо вони не змінять радикально себе»; «еволюційний трансбіологізм» потребує такої радикальної «антропозміни», щоб людина «пожертвувала тілом заради розуму» [13, с.43]; тобто на цьому напрямі *«радикальної реалізації технознання»* людина *самознищує себе у більшій частині свого фізичного стану («скидання» соматом – фізіосоми як «оболонки-скорлупи»)* і здійснює *фазово-трансформативний перехід до сталого ментального стану «трансбіологічного» та «післябіологічного існування»;*

- «соціогенний погляд» на розвиток техносфери, що не вступає у протиріччя з розвитком природи, а на основі суспільно «управляємої техніки» соціалізована техносфера гармонізується з «колективістським соціумом» (**«соціологізм»**) [13, с.44]; подібним чином *«технічне знання» і «техносфера» його реалізації управляється «колективним розумом» людства і «технізоване суцезнання» знаходиться під його повним контролем в «соціосфері» як прототипом «епістемологічної реальності» і ноосфери;*

- еколого-світоглядний погляд, за яким «автономія техніки відкидається» і «сама вона не впливає суттєвим чином на екологічну ситуацію» або **«екологізм»**; проте людина «втратила орієнтири... розвитку цивілізації» (техногенного чи екологічного типу – ред.), а «екологічний підхід» до розвитку «техносфери» приведе лише до «уповільнення процесу технічної деградації природи» (13, с.44); тобто подібна «реалізація технознання», все ж *призводить до деградації природи і представляє собою типічний приклад агресивно-руйнуючої дії «антропофактора» внаслідок його невірної регулюючої дії та невірної «техногенної орієнтації» всього соціуму (що швидко приведе його до саморуйнування і самознищення);*

- «технологічний» світоглядний підхід або **«технологізм»**; це є самодостатній і незалежний від людини та від самої техніки «технічний розвиток, що приведе до благих результатів», але тільки в разі, коли «визнати технології

промисловості частиною соціальних технологій» [13, с.44]; тобто це дозволить певним чином «гуманізувати» і «соціалізувати» техніку, техногенно-промислові технології, виробництво і всю «техносферу» на основі «соціальної реабілітації» технотехнології; проте подібна «соціальна реабілітація» технічного знання є обмеженою і вона необхідна лише для застереження його невірною, антигуманого і асоціального використання; але одночасно вона вказує і на інше, а саме, – що пряма і безпосередня «технізація суцезнання» з агресивно-техногенною дією «антропофактора» веде у безвихідність і тупик розвитку людства і всього «техногенного ареала» існування людини як homo technicus; а при негативному розвитку «технопроцесу» відповідної «технологізації суцезнання» – до руйнування цього тупикового напрямку, втрати життєвої функції homo sapiens та загибелі всього «людського родовиду» у нинішній «техновидовій популяції» його існування:

- ноосферний підхід або «**ноосферизм**»; цей підхід сформувався впродовж основного тренду розвитку природи і суспільства і базується на здібності «людського розуму ... очолити неминучі зміни» (Н.В.Попкова); але ці зміни, за науковими прогнозами, «можуть бути еволюційно трагічними, бо людський соціум, «змирившись з загибеллю багатьох видів» природного світу, не зможе сконцентрувати зусилля на тому, щоб «підняти ступінь складності біосфери в цілому» на основі «антропології техніки»; ситуацію може виправити тільки «проективний еволюціонізм», щой пропонує відповідний «проект ноосфери» [13, с.43]; в нашій концепції за такою дією ноо-фактора технічне знання у своїй «технореалізації» в ноосфері підпорядковується ноо-знанню, ним скеровується в науково-дослідній діяльності та реалізується як НД-знання заради ноосферогенезису всього суцезнання.

Подібному «проекту ноосфери» протилежить концепція «катастрофізму», котра певним чином умовна, але й цілком реальна як дійсна «техногенна загроза» розвитку людства. Багато дослідників вважають, що «людство підійшло до рокового рубіжу» і «винищення життя неминуче», «близька

загибель» людства, «щоб воно не робило (навіть якщо регулювати промислову діяльність)» через функціонування створеної техносфери [13, с.44]. Проте «катастрофізм» технічного знання та його втілення в складні «реалізаційні конструкції» не є обов'язково неминучим, бо «технознання» у його предметній «техновираженості» є яскрава, але тільки одна з форм видового знання. Воно має, як вірно вважає Ф.Рапп, одну і ту ж «реальність сутності техніки» в загальному суцезнанні. Тому потребує різних «метафізичних інтерпретацій техніки», проведення відповідного «метафізичного дослідження», формування різних «концептуальних основ техніки» як в «основах природознавства» так і в «трансцентальному підході» [16, с.48]. Технічне знання у своїй «антропореалізації» виникає зі скритого (латентного) «метафізичного суцезнання» шляхом перетворення-натуралізації у природну «видиму наявність», але в штучно-технічному виконанні. І тому людські «антропотехнічні втілення» предстають у протилежності природі, а вся «техніка як протилежність природі» і природному знанню. В штучному технознанні завжди фігурує «винахід як джерело штучності», і це є головна «різниця між природою і технікою». «Інженер вкрай рідко будує, імітую природу», бо «він розвиває уявлення про технічні образи», мислить в «технічних образах, котрі в данній формі раніше ніколи не існували». «Вони первонаочально мисляться і визначаються як винаходи, реалізуються ж вони лише після цього», прийнявши «технічний образ» та став винаходом, бо «без винаходу немає техніки» [17, с.207]. Г.Раполь вказує, що саме тут між природою і технікою знаходяться різні «критерії причини виникнення». А саме – «у винаході предстає нам деяка нова дійсність, природі протиставляється деякий новий проект, котрий не можна виявити у природній дійсності і який співвідносний виключно з людськими цілями» [17, с.207 – 208]. А ці «людські цілі» зобумовлені, за Ф.Раппом, людськими потребами, котрі спочатку представлені в «елементарних біологічних вимогах», а потім потребами «претензійного суспільства» як «життєво необхідних потреб, почитаємих за

взірець». І тут створюється ситуація, коли «технічні можливості і соціальні потреби взаємно підганяють (подстегивают – по рос.) друг друга». Гіперболізація техніки виникає внаслідок виникнення протиріччя, коли «технічні системи безпосередньо не співвідносні зі системами культурних цінностей» [18, с.83-84]. Тобто в самому «технічному знанні» і техніці немає прямої «техногенної загрози» людству, а подібну загрозу несе тільки «функціональна заміна» культури і культурних цінностей з опрідечення знання на «інструментальний розум», що заперечує «людський розвиток». І тоді «інструментальний розум» вкупі з технікою, що «служить полегшенню і вивільненню людини», починає, за Ф.Раппом, «стверджувати нові тягарі і примушування» [18, с.83,89]. Ця техногенна загроза найбільша, коли «інструментальний розум» перетворюється на «технократний розум» і «технократизм», агресивної антигуманої спрямованості. І це особливо стосується філософії, бо вона виступає як найбільш видатна «культурна універсалія», що агресивно атакується «технократичним розумом» і технократами [13, с.236]. Такому «інструментальному розуму», відповідно до М.Горхаймера, притаманий «руйнівний антагонізм», а «формалізація розуму» зводить його «до простого інструмента пригноблення» і відносно «до поняття філософії» і «вірності філософії» заперечує, що суспільство має для цього достатньо «культурних і технічних ресурсів» [19, с.141]. А тому «розум проголошується нездатним визначати найвищі цілі життя і мусить задовольнитися перетворенням на простий інструмент», що призводить до «тотальної трансформації дійсно всякої сфери буття» і наприкінці «веде до ліквідації суб'єкта» [19, с.90,91]. Тому **технократизм і «технократичне мислення» як «простий інструмент» агресивно зорієнтований на знищення філософії** як всезагальної і вищої «культурної універсалії», понадскладної «метацінності», що постійно генерує-формує «новий світогляд».

На основі здійсненого аналізу можна бачити, що в концепціях «антропології техніки» технократичне «знищення філософії» як «культурної

універсалії» йде за такими напрямками. Під виглядом «прогресизму» – «філософія відходить у минуле», бо «філософія була корисна тільки у минулому», а зараз – вона «гаснуча стадія культури» та й «саму науку терплять лише в якості «дитячого садку» для наукових дисциплін» [13, с.236]. В аспекті «традиціоналізма» – «філософія згасне» за «закономірним наслідком власної протирічної сутності», а саме – знаходження у «проміжному стані між наукою і релігією». За «екологічною версією» і під виглядом «екологізму» сучасна «філософія невдовзі розпадеться на метанауку... і белетристику» в параметрах «синтез наукових знань» – «світоглядні вправи». В аспекті «соціологізму» стверджується, що всі «світоглядні орієнтири вже висказанні» і «тихий голос філософії майже не чутний», а тому «необхідна пропаганда їх (філософських – ред.) поглядів» [Там же]. «Еволюціоністи» вважають, що «філософія стане не потрібною», коли «новий світогляд переможе» (восторжествует – по рос.), а зараз «філософія необхідна... як протипага науці, що перетворилась у придатак промисловості». В аспекті «трансбіологізму» в «майбутньому кібернетичному суспільстві філософія відіме» взагалі, а замість неї «зостанеться тільки наука, призначена для створення нових технологій». Для «пошуку культурних цінностей філософія не потрібна – за відсутністю пошуку» [13, с.237]. «Технологісти» стверджують, що «мала популярність сучасної філософії – провина самої філософії», що зосередилась на «рішенні світоглядних проблем», а філософи «зловживають емоційними проповідями недоказаних тез» та «уникають висказувати свою точку зору з проблем глобальних». Тому «філософії треба «знайти нову форму в новій екологічній ніші», а не знаходити «будь-які відповіді» для «масової свідомості людей» [там же]. У версіях «катастрофізму» доля філософії невтішна, бо «катастрофісти» «не бачать майбутнього у філософії». Вони вважають, що хоча «філософи вірно оцінюють перспективи сучасної цивілізації, але людські «маси їх не послухають». Бо більшість людей орієнтуються «на тих, хто досяг фінального успіху», а «скромне положення філософів» (фінансово-економічне,

суспільне і статусно-державне) – це є «ознакою негідності їх доктрин» [13, с.236].

Проте значна більшість провідних західних вчених та й саміх філософів стверджують, що перед людством предстає не «кінець філософії» під натиском «технологізму», «технократизму» і взагалі «техногенному тренду» бездуховності та антигуманізму сучасної цивілізаційної системи, а тільки «трансформація філософії». За К.-О.Апелем, подібні трансформаційні зміни відбуваються в самих широких «епістемологічних параметрах» філософського дискурсу – від «трансцедентальної логіки» І.Канта до «семіотичної трансформації» за логікою Ч.Пірса, від «аналітичної філософії» до «наук про дух» і повної «критичної реконструкції» філософії у її фундаментальних засадах [20, с.113,171]. Подібна «критична реконструкція», за К.-О.Апелем, потребує радикально нового, інноваційно-методологічного «філософського обґрунтування» власних засад і науково-світоглядних засад суспільства, культури і науки в новому філософському дискурсі. Він повинен бути сформульований, «критично-сконструйований» (у сигніфікаторах і коннотатах) та аналітично-осмислений «у світлі трансцедентальної прагматики мови», осягання філософсько-наукового знання і дійсності «через трансцедентально-прагматичну рефлексію..., інтерсуб'єктивної дійсності» [21, с.217-218]. В оновленому вигляді вона повинна предстати як «комунікативне спіавторство», з новою «смісловою аргументацією» цінністю і значенням «основ етики» та «етичних норм» [21, с.238]. Для Ю.Хабермаса оновлене значення філософії піднімає її на вищий щабель «берегині та інтерпретатора» людського існування та вищого **«домагання дійсності»**. В таких своїх нових соціальних і науково-світоглядних функціоналах філософія предстає не тільки як невід'ємна «функція способу життя» людини, але й вирішення **«проблеми виправдання та обґрунтування життя»** раціонально-значними способами вищого «предназначення людини» (К.Ясперс). В цьому сенсі трансформована та оновлена філософія починає виступати у своїй «власній ролі берегині

раціональності» людського існування у безмежному світі [22, с.260, 277]. В подібному аспекті, за Ю.Хабермасом, І.Кант і розвинув «трансцендентальний аналіз», що «має характер не емпіричної реконструкції», а «трансцендентальної філософії», що змогла «відстоювати ідею «пізнання до пізнання» у «фундаменталізмі епістемології» [22, с.200-261]. Надалі Р.Рорті «долає» цей «традиційний фундаменталізм» епістемології в прагматиці, а У.Куайн перетворює «традиційну епістемологію» в «натуралізовану епістемологію», в котрій здійснює «натуралізацію» традиційних «методів логіки» та семантичних «методів квантифікації» в «аналітичних істинах» («істини розуму»), представив їх в «синтетичних істинах» («істини факта»), а також «живих словоформ» людського спілкування. У.Тейлор здійснює «критику епістемології» в аспекті рефлексії про умови інтенціональності» та у «внутрішній природі» людської індивідуальності, ставлячи «дослідження інтенціональності» в сумісність «з духовною позицією само-реалізації» [23, с.407,422,426]. На цій підставі У.Тейлор знаходить неепістемологічні, а інтенційні «джерела себе» у «творенні новочасної ідентичності» людської особистості у її «внутрішньому вимірі», досягаючи зростання «рефлексивності у духовному житті» та духовному розвитку «внутрішньої людини» [24, с.176,250,251]. Подібним чином філософія і процеси «філософської трансформації» виходять на дух, духовний розвиток і «духовне знання», **«духовну епістемологію людини»**. І це вже не «кінець філософії», а її духовно-епістемологічне подовження, бо через духовність налагоджується **безкінечний процес людського духовного самопізнання, котрий є самогенеруючим та найважливішим у всі часи розвитку філософії духа.**

В епістемологічних процесах «трансформації філософії» виявляється ще один незаперечний тренд – це **«світорозумове розширення філософії» і філософсько-наукового знання.** Подібне здійснюється в максимально широкому параметричному інтервалі осягнення дійсності – від самого високого теоретичного втілення до прикладного знання і «предметному праксісу». Це

«метазнаневі межі» від високовимірного знання і вищої «трансцендентальної рефлексії» суцезнання до його «сутнісної реалізації», опредмечення і «науково-технологічного втілення» в конкретних «технічних конструкціях» прикладного знання. Прикладне знання є прямим дериватом науково-технічних досліджень і техніко-праксіологічних знань у їх інструментальному використанні. Тут діє свій *техніко-епістемологічний закон «внутрішнього розвитку» технічного знання в «прикладне знання»*, адаптоване під вирішення конкретних проблем. А саме: *розвиток технічного знання в техноконструкціях прикладного знання, що зобумовлено тими технічними пристроями та інструментами, котрі використовувались при наукових дослідженнях та створенні науково-технічного знання в його рефрентивній спрямованості на практичне використання.*

9) *Прикладне знання як «предметний праксіс» і «праксіологічне знання».* Прикладне знання з причини його «множинної предметності», «багатопредметності» і «поліпредметності» технічних адаптацій та експлікацій краще всього усвідомлюється і репрезентується в його «видовому розмаїті» у філософських категоріях «конкретного», «окремого» та «одиничного». А також в значеннях «адаптованого», «конформного», «конгруєнтного», «експліцитного», «практично-реалізованого» знання у наявній конструктивній предметності. Однак необхідно чітко усвідомлювати, що «прикладне знання» має реальну цінність і практичне значення тільки в разі наявності фундаментального знання, наукового і науково-технічних знаневих ресурсів загального характеру і дисциплінарно-спеціалізованих аспектів свого використання.

В другому аспекті «прикладне знання» легше збагнути та інтерпретувати в категоріях «систем» і «підсистем». Тобто систем як деяких базисних утворень у їх відносно невеликій кількості фундаментальній онтологічно-наявних систем (а не «системного підходу» і «системних методів»), а також «підсистем», котрих може бути велика безліч, а час існування нетривалим та обмеженим у

просторі і у своїх функціях. Подібною «підсистемою» прикладного знання може стати відповідна «аналогова модель» теоретичної розробки або НД-знання, «модельна конструкція», «кібернетичний симулятор», «життєвий симулякр» (що «заміщує» дійсність), «прикладна технічна структура» (у своїй конкретній підсистемі), будь який «антропогенний гаджет» (що робить життя більш комфортним), прикладне знання у конкретно-дієвій технічній функції, технічної «виробничої сили», діючого фактора в технічному механізмі, технічного засоба, метода і методики технічної реалізації. Однак треба зважувати на те, що внаслідок «підсистемності» прикладного знання і його зв'язку з «базисними системами» *поняття «прикладного знання» вкрай рухливе, і воно за певних умов може перетворюватись і набувати статусу «фундаментального знання» для інших наук* (переважно для інших прикладних наук). Так, прикладна математика складає фундамент для обчислювальної техніки, мікропроцесорної математики і роботехніки, всього комплексу електронного обладнання, теорії надійності, теорії управління, програмування, а також може виступати засобом обґрунтування інших математичних теорій і ставати фундаментальним знанням («теорія множин метаматематики» тощо).

У своєму третьому аспекті «прикладне знання» може набувати значень «видового знання», а саме – в референтивному напрямі «інструментальної раціональності». Подібне відбувається внаслідок «установки на раціональність», коли вона стала «майже самоціллю» і «базовою установкою» з чіткою орієнтацією (детермінацією) на створення особливих «технічних структур» з такими «адаптивними властивостями», через які «техніка розкриває свою раціональність». За К.Хюбнером, подібним чином загально орієнтована раціональність стає «адаптивною раціональністю» («рознузданою»), що байдужа до свого змісту, стає «втіленою, оречевленою раціональністю», котра скеровується виключно «пристрастю до змін» і «перманентної науково-технічної революції», до «постійної ломки» в розрахунках та до найвищої «самооцінки техніки» у її прикладних значеннях "за стандартами престижної

поведінки кібер-суспільства з *web-стилем життя*» [25, с.292-293]. Виходячи з подібних підстав, «раціоналізоване прикладне знання» у його «технічному виконанні» предстає як «експліцитне знання» прикладного характеру, котре можна розглядати в системному плані видової «експлікації деякої системи» у «більш раціональну і точну підсистему». При такому переході від «імпліцитного знання» в реалізовану «експліцитну систему», а від неї – до більш точної «раціоналізованої підсистеми» технічно втіленого знання і виникають «алгоритми винахідництва». Вони відповідають самій «самосвідомості техніки» як техніко-прикладного мислення (ред.) з «єдиною систематикою», що «повина виводити майбутні структури» не з «чистих», а прикладних «алгоритмів винахідництва». А разом – створювати більш раціоналізовану і стройну систему прикладного знання в його технічній реалізації [25, с.290-291].

В четвертому аспекті «прикладному знанню» найбільш притамана «операційність» та «операціоналізм», в основі якого лежить «спосіб конституювання об'єктів». В тлумаченні Г.Райхенбаха, в філософії операціоналізму відсутнє класичне відношення «суб'єкт-об'єктне відношення». Це уявлення є «наївним» у тому сенсі, що суб'єкту завжди протистоїть об'єкт (зі своєю «об'єктивною істіною»), з якого суб'єкт вилучає знання, що є науковим і технічним знанням в тій мірі, в якій воно є емпірично підтвердженим. В операціоналізмі поняття «об'єкт пізнання» відсутнє, бо суб'єкт в певному сенсі сам «виробляє об'єкт» за критеріями свого пізнавального інтересу. І, таким чином, «операційний суб'єкт» нібито «не бачить» об'єкта у його класичному розумінні і визначенні, а на основі «операціоналізму виводить його чисто методологічно», не стверджуючи в ньому «ні істинного, ні хибного», а лише створюючи «символічні ідеальні конструкції» для «побудування схеми оволодіння нею» суб'єктом» [25, с.34-35]. Тобто *прикладне знання є операційним у тому сенсі, що воно є «безоб'єктним» і предстає у власному значенні «суб'єктно-конструктивного операційного знання»*. І тому прикладне знання, хоча й

пов'язне з фундаментальним знанням, науковим і технічним знанням в його системному розумінні і визначенні, але за строго науковими критеріями (наявності «об'єкта пізнання») прикладне знання не є «науково-об'єктним», а тільки конкретно-предметним «суб'єктованим знанням» та конструктивним витвором суб'єкта. В нашій концепції, – *прикладною опредмеченою і «творчою екстенцією» його «інтенційних задумів» та проектів.* Хоча, як відомо, вся «некласична наука», а ще більше «постнекласична наука» є релятивною і феноменологічно-суб'єктованою, а добуте нею знання є безоб'єктно-герменевтичним, в якому можлива лише «інтерпретація латентного» як чогось «об'єктосущого», «латентного об'єкта», виявленого «герменевтичним суб'єктом» в його «операційних пошуках» і створення на основі дослідів «операційного об'єкта». «Операційне об'єктування» є однією з головних особливостей і ноо-знання, хоча воно і не є прикладним знанням. Сам ноо-суб'єкт виступає у *статусі «операційного суб'єкта», створюючого в актах креативного синтеза «операційні об'єкти»* (в мікро-, макро- і мега-світах як єдиної МММ-реальності). І подібним чином ноо-знання, як «родове знання» у своїх фундаментально-сущих підвалинах, стає «видимим» ноо-знанням і «видовим ноо-знанням».

10) *Ноосферне знання* у його видовій репрезентації. У первовитокових «родових джерелах» *ноосферне знання виконує функцію «зв'язування-коннекції»* *сущезнання та його «родової генералізації» у «власному роді» менталізованого сущезнання.* Подібне й відкриває можливість «інтенціювати знання» в реальній онтиці та у напрямі до онтологічних «креативних синтезів» у видове ноосферне знання за творчими екстенціями ноо-суб'єктів. Тому видова актуалізація ноосферного знання здійснюється у відповідних «антропних морфологіях» його екстерналізації за наступними 2-ма етапами:

а) його первинної «антропоменталізації» в інтенційних поняттях (як «інтенційних об'єктах») людського мислення та в «екстенційних образах» їх

«зовнішньої реалізації» у вигляді «суб'єктованих ноо-об'єктів» як реалізованих «креативних синтезів»;

б) його вторинної «антропореалізації» в якості ноо-суб'єктності homo universalis у його 2-х основних модусах homo universum і homo controversum, здатних до вищевимірного сприйняття суцього у його різних модусах і модифікатах та оперування ним як операційно-семіотичним ноо-знанням.

В такому разі ноосферний тип знань може бути представленим в різних онтологічних вимірах єдиної «епістемологічної ноо-реальності». Тоді ноо-знання предстає в єдиній «епістемологічній концепції» **Ноосферного Реалогнозиса** в антропоприродному макромасштабі, або в якості **Реалогнозиса Ноосфери і Реалогнозиса Космонооса** в антропокосмологічному мегамасштабі. Подібне ноо-знання у його видовій і родовій типологізації-експоненції можна в епістемологічній реальності «ноосферного реалогнозиса знань» представити у видовій репрезентації **ноо-наукового знання, ноосферного знання ноо-науки** котре можливо не тільки теоретично (метатеоретично) помислити, але й практично використати.

Загальний «епістемологічний рух знань» з їх первинно невизначеного стану «родового знання» та перетворенням у номіналізовано-визначений стан актуалізованого і проявленого «видового знання» представлений на епістеміграмі EG-10. Надалі визначену і відповідним чином класифіковану структуру родовидового знання можна типологізувати і представити на філософсько-науковій основі «самопродукучого знання» в певних «**класах знань**» і «**класифікації науки**». Це дозволяє побачити, яким чином досягається «приріст» і «зріст знань» на своїй власній загально-філософській, філософсько-науковій та епістемологічній основі. А надалі виявити внутрішні «генеруючі механізми» самопродукування знань на засадах ноо-науки.

Епістемологічний рух неопредмеченого «родового знання» з його невизначеного стану у номіналізовано-визначений і опредмечений стан «видового знання» в референції до філософсько-наукової типологізації в якості наукових знань

№ з/п	<u>Родове знання</u> у його невизначеному стані неопредмеченого знання в «загальних родах» (менталізованого «сущезнання»)	<u>Видове знання</u> у його визначеному стані опредмеченого знання в «номіналізованих» різновидах «загальних родів»
1	2	3
1.	<u>Потенційоване знання</u> в його онтичній можливості до реалізації та онтологічного здійснення («стазис-знання» в перехідному «неактуалізованому стані доактивації»)	<u>Дійсне знання</u> , що є «здійсненим» у його конкретно-видовій «емпіричній підтверженості» (в активно-реалізаційному стані і буттєвісних взаємодіях)
2.	<u>Загально-понятійне знання</u> в загально-теоретичній і категорійній представленості	<u>Збережене знання</u> у видопредметних формах його конкретно-емпіричної представленості
3.	<u>Загально-опредмечене «дисперсне знання</u> в макромасштабі природобуття та «антропоприроди»	<u>Морфо-опредмечене знання</u> в конкретно-одиничних та особливих морфологіях видового «природознання»
4.	<u>Загально-об'єктоване знання</u> в його суб'єктно-пізнавальному значенні і загальній цінності для природознавства і науки	<u>Натуралізоване знання</u> в конкретно-ціннісних значеннях та в прагматиці смислосзначених «антропоцінностей»
5.	<u>Періодично-регулярне знання</u> в кореляційних та когерентних фазових імпульсах резонації	<u>Фундаментальне знання</u> складної видової репрезентації в системі, процесі і структурі «диференціювання - інтеграції» знання
6.	<u>Каузальне знання</u> в його родових «первопричинах» виникнення та автореференції до видової детермінації	<u>Науково-дослідне знання</u> , що виявляється в причинних закономірностях (законах) буття та у вигляді фундаментального знання
7.	<u>Холономно-фракталізоване знання</u> в самоподібних родових фракталах, фрагменталах і конфігураціях композиційно-цілісних «холонах знань»	<u>Науково-практичне знання</u> у видовій репрезентації «корисних праксисів», «фактичних моделей» і цілісних наукових фактів «точних знань»
8.	<u>Детермінаційне знання</u> в холистичній і фрактальній причинно-наслідковій детермінації різнородової референції знань	<u>Науково-технічне знання</u> в інтенційних референціях конструктивно-технологічних форм і морфологій фрактально-композиційного знання

9.	<u>Програмує, операційно-регулює знання в інсталюваних родових «інформаційно-семантичних паттернах» ІСП-знань</u>	<u>Техно-інформаційне знання в інформаційно-семантичних конструктах і «технологічних епістеформах» розкодованих і реалізованих ІСП-знань</u>
10.	<u>Ноосферне знання в його родових джерелах зв'язування-коннекції і «родової генералізації» суцезнання в інтенції до видових «креативних синтезів» його реалізації</u>	Ноосферне знання у його видових морфологіях «природореалізації», «антропореалізації» і «ноо-косморереалізації» (антропо-cosmicus, homo novus і homo universalis)

Можна бачити, що загальний епістемологічний рух здійснюється у напрямі до «типологізації родовидового знання» та його функціонування в якості «наукового знання» у своїх «класах знань». А вони в свою чергу, створюються і вимірюються за «класами наук» (вже в якості «підтвердженого» наукового знання, а не тільки «непідтвердженого» світоглядного знання), а потім – в загальній «класифікації наук» на філософсько-науковому підґрунті. Основний «генералізуючий тренд» при цьому – це самопродукування знань через процеси наукового пізнання і відкриття на основі науково-дослідної діяльності і дослідно-операційних «креативних синтезів» випереджаюче-аферентивного знання. Фактично – це родовидове «ноо-знання» в статусі «універсального знання» в метакласі Реалогнозиса і Мультиверсума знань, котре можна використати і реалізувати на різних рівнях і онтологічних вимірах всезагального Епістемологічного руху знань.

Розділ 10. Утворення «епістемологічного реалогнозису» ноо-знань в тренді структурного розвитку науки за класифікаційною типологією ноо-знань та номосами їх зросту в дослідних програмах ноо-науки

В розділі представлено філософсько-наукове розуміння та визначення онтогносеологічного статусу поняття Реалогнозису як «епістемологічної ноосфери» з генерації та оперування знанням в епістемологічних класах ноо-науки. Це здійснюється за типологією і номосами структурного розвитку класифікованих наукових знань та їх зросту в ноосферних науково-дослідних програмах. Також проведена типологізація родовидових знань, їх «епістемологічна класифікація» в структуроутвореннях ноо-науки, що представлена в номології безперервно зростаючого ноо-знання.

10.1. Типологізація та «епістемологічна класифікація» родовидових знань в структуроутвореннях і різних класах науки та в номології епістемологічного руху безперервно зростаючого ноо-знання

Контент: Епістемологічний рух родовидового знання, його класифікація в якості наукового знання в базисних основоположеннях, законах і поняттях внутрішньої структури та різних класах науки, представлених за динамікою безперервно зростаючого знання в дослідних програмах ноо-науки

Встановлений Епістемологічний рух знань, що починається з джерел «родового сущезнання» і надалі перетворюється в опредмечене «видове знання» буттєвісно-природних морфологіях та антропоморфах креативного знання, дозволяє зафіксувати «епістемологічні фази» цього Руху у двох фундаментальних визначеннях. Перше – це некласифікована всезагальність універсального ноо-знання, котре можна представити як контініум реального ноо-знання або *родовидового Реалогнозиса ноосфери, ноосферного Реалогнозиса родовидових знань*. В контініумі ноо-реалогнозиса ці знання світорозумово усвідомлюється, осмислюється і можуть ставати предметом ноо-

наукового пізнання, дослідження і практичного використання. Друге – це епістемологічно класифіковане знання в якості *«операційної ноосфери» родовидових знань*, котрі після їх класифікації як «наукових знань» стануть конкретним об’єктом ноонаукових досліджень в тренді різних «класів науки» – від фундаментального до прикладного і технічного знання. Тоді відкривається реальна можливість представити Онтогносеологічний та Епістемологічний рухи не тільки в їх «абстрактній всезагальності» та всеєдності, але й у його конкретності, а саме – як *номонологічно визначеного епістемологічного руху, представленого в конкретності класифікованих наукових знань у відповідних «класах науки», «операційно-наукової ноосфери» мислення, ноо-пізнання та інноваційного зросту знань в їх предметній реальності*. Ця «ноосферо-предметна фаза» Епістемологічного руху представлена на епістеграмі ЕГ-11, а саме – від «родовидової фази» структуралізації знань (за їх «родовидовою репрезентацією») до відповідних фаз «типологізації знань» і «класифікації знань» на їх філософсько-світоглядному і філософсько-науковому підґрунті. Тобто з переходом від світоглядно-непідтвердженого знання (за науково-емпіричним критерієм) до науково-підтвердженого знання з реальною можливістю його технічного і прикладного використання.

Епістеграма ЕГ – 11

Епістемологічний рух родовидового знання в епістемологічній фазі «типологізації знань» та їх «епістемологічної класифікації» в різних класах наукового знання

№ п/п	Родовидове знання у його визначеному стані	Типологізоване знання (за «епістемологічними типами» знань)	Класифіковане знання (за «класами знань» в їх референції до наукових знань)
1	2	3	4
1	Потенційоване/ дійсне знання	Онтологізований тип знань (з орієнтацією на здійснення)	Загально-філософське знання: світоглядно-буттєвий клас знань
2	Загально-понятійне/ збереження знання	Гносеологізований тип знань (з орієнтацією на пізнання)	Загально-філософське знання: світоглядно-пізнавальний клас знань

3	Загально-опредмечене / морфо-опредмечене знання	Праксіологізований тип знань (з орієнтацією на практику і методологію)	Філософсько-методологічне знання: світоглядно-науковий клас знань)
4	Загально-об'єктоване/ натуралізоване знання	Аксіологічний тип знань (з орієнтацією на цінності, культуру і соціогуманітарне знання)	Філософсько-ціннісне знання: світоглядно-культурологічний клас знань
5	Періодично-регулярне/ фундаментальне знання	Епістемологічний тип знань (з орієнтацією на зріст знань)	Філософсько-наукове знання: загальнонауковий клас знань
6	Каузальне/науково-дослідне знання	Філософсько-науковий тип знань (з орієнтацією на науку)	Науково-дослідне знання: дослідно-пізнавальний клас знань
7	Холономно-фракталізоване/науково-практичне знання	Когнітивно-науковий тип знань (з орієнтацією на практичне використання знань)	Науково-праксіологічне знання: прикладний клас знань
8	Детермінаційне/науково-технічне знання	Трансформативно-реконструктивний тип знань (з орієнтацією на технічне знання)	Науково-технічне знання: техніко-технологічний клас знань
9	Програмує/техноінформаційне знання	Операційно-регулюючий тип знань (з орієнтацією на інформацію)	Семантико-семіотичне знання: інформаційно-технологічний клас ІТ-знань
10	Ноосферно-родове/ ноосферно-видове знання	Універсальний тип знань (з орієнтацією на аферентивно-випереджає знання)	Ноо-наукове знання: інноваційно-прогностичний клас знань

В разі подібного епістемологічного руху родовидового знання його можна типологізувати та класифікувати в якості «*епістемологічної ноосфери знань*». А в здатності до безперервної генерації та зросту знань – класифікувати як *Реалогнозис ноо-знань*. Його можна класифікувати і в якості операційного «*Реалогнозису ноосфери*» і «ноосферного Реалогнозису», Ноо-Реалогнозису вже не природно-біосферного походження (еволюційно-природного розвитку), а ментально-суб'єктної генерації з власних першоджерел. Тобто представлення в якості безперервного «контініуму знань», у його безперервній континуальній структурованості, родовидовій класифікованості, філософсько-світоглядній і

філософсько-науковій типологізованості, а також в тренді (автореференції) до визначеності в якості «наукового знання» за строгими «критеріями підтвердженості» цих знань за «класами науки» і «класифікацією наук». Через Ноо-Реалогнозис можуть виникати всі раніше встановлені метасистемні утворення в якості «**Універсуму ноосфери**», «**Центроверсума ноосфери**» (Космоноос), **Мільтиверсу ноосфери** (космосів, «субкосмосів» і «метакосмосів, світів, «субсвітів» і «метасвітів») та інші. А в разі «епістемологізації» та «сайєнтифікації» Реалогнозису ноосфери він переходить у стан «**фазіс → модус → онтогностична якість**» → **онтобазис**» *Ноо-Об'єктума як в опередечений Ноо-Реалогнозис.*

Це друга сторона функціонування Реалогнозиса ноо-знань і Ноо-Реалогнозиса в його ноо-предметній «науковій якості» епістемологічно «класифікованої ноосфери» або Ноосферного Реалогнозиса. В якості **Ноо-Реалогнозиса даного класу в метасистемі ноо-науки** він може існувати в модусах Ноо-Реалогнозисів різних «ноонаукових класів» – як в масштабі однієї планетарної системи (макромірність), так і в макро-мега мірності «геліо-планетарних систем»), – це **Мультипланетарний Ноо-Реалогнозис**, а в мегамасштабі галактичних систем різних космічних Ноо-цивілізацій у мірності-вимірності даного Всесвіту в якості «єдинопольової МММ-реальності» – це **Мультигалактичний Космонос**, котрий здійснює **метакосмічну ноо-регуляцію до меж і края його «всесвітнього горизонту»**. Виходячи з цього, «Епістемологічний рух» у фазі переходу від епістемологічної «типологізації-класифікації» знань (у своїх «класах знань») до «наукового класу знань» і «класифікацій науки» можна *представити в статусі наукового знання, що досягається через наукове пізнання шляхом опередечення світоглядного знання в науково-підтвердженому знанні*. Подібним чином класифіковане наукове знання має реальну можливість свого конструктивного використання в якості і «**реалізаційному класі**» **конструктивного наукового**

знання. Подібні «епістемологічні класи знань», що реалізуються в модусі-класі конструкторського наукового знання представлені на епістеграмі ЕГ-12.

Епістеграма ЕГ-12

Епістеміологічні класи знань,
що типолізуються, кластерізуються і класифікуються в процесі переходу (періодично-фазового ПФ-переходу) зі стану непідтвердженого світоглядного знання (клас «світоглядних знань») у стан підтвердженого наукового знання за відповідною класифікацією науки (за класом «конструктивних наукових знань»)

№ п/п	Класифіковане знання за типами і класами світоглядного і наукового знання	Кластеризація науки за класами «наукових знань» в їх референції до ноо-знань і ноо-науки	Епістемологічний зріст знань в цілісних «холонах знань» і номосах ноо-науки
1	2	3	4
1.	<u>Загально-філософське</u> знання: онтологічний світогляд і онтознання	→ <u>Природознавство,</u> природознавчі науки	→ <u>Онтологія науки</u> і ноо-наука
2.	<u>Загально-філософське</u> знання: гносеологічний світогляд і гносеознання	→ <u>Натурфілософія,</u> синкретичні науки «змішаних» пізнавально-світоглядних підходів	→ <u>Гносеологія науки</u> і ноо-наука
3.	<u>Загально-методологічне</u> знання: світоглядно-науковий світогляд	→ <u>Філософська методологія</u> і філософсько-наукова методологія	→ <u>Методологія науки</u> і ноо-наука
4.	<u>Філософсько-ціннісне</u> знання: світоглядно-культурологічний і культурно-науковий клас знань	→ <u>Культурологія науки</u> і наука в системі культури. <u>Етика науки</u> і наукова етика. Право і правознавство, наука в системі права	→ <u>Аксіологія науки</u> і ноо-науки. Антропологія, соціологія і психологія, право, економіка
5.	<u>Філософсько-наукове</u> знання: загально-науковий клас знань	→ <u>Фундаментальні науки,</u> «засадничі науки» і наука як самооб'єкт для пізнання	→ Базисне теоретико-методологічне «науковчення». <u>Ноосферологія науки.</u>
6.	<u>Науково-дослідне</u> знання: пошукове, науково-дослідне знання	→ <u>Галузеві і дисциплінарні</u> науки	→ <u>Праксіологія науки</u> і ноо-наука
7.	<u>Науково-практичне</u> знання: когнітивне і практично-прикладне знання	→ <u>Прикладні науки,</u> інструментально-операційні науки	→ <u>Когнітологія,</u> аплікативні науки і ноо-наука

8.	<u>Науково-технічне</u> знання: техніко-технологічний клас знань, досвідно-емпіричне знання	→	<u>Технічні науки</u> , техно-експериментальні і технологічні науки	→	<u>Техносфера науки, ноотехносфера.</u> Технології науки та ноо-наука
9.	<u>Техніко-інформаційне</u> знання: семантичний і семіотичний клас знань	→	Інформатика, інформаційно-референтивна <u>семантика</u> і <u>семіотика</u>	→	Інформологія, <u>семантологія</u> і <u>семіологія</u> науки та ноо-науки
10.	<u>Універсальне та аферентивно-прогностичне</u> знання «про-гнозис»: «реалогностичний» клас знань	→	<u>Креатологія та інноватика.</u> Прогностика і футурологія. Філософія наукових інновацій	→	<u>Ноо-наука і ноо-епістемологія.</u> Ноо-реалогнозис науки

Подібну «класифікацію знань» можна здійснити в процесі періодично-фазового ПФ-переходу у наступній послідовності:

базис-знання → стазис знань → фазис переходу →
→ модус- знання → онтос-знання → класи знань →
→ наукове знання → конструктивне наукове знання →
→ реалізоване знання → епістемологічна реальність →
→ ноо-знання → реалогнозис ноосфери → ноо-наука

Таким чином, епістемологічний модус світоглядного знання набуває онтосу і онтодійсності наукового знання у відповідних кластерах і «класах науки». В них знання набуває здатності до свого «епістемологічного зросту» в «науковій реальності», в разі чого вона стає **«епістемологічною реальністю» Ноо-реалогнозису**. В цій реальності і можна здійснити **внутрішню структуралізацію науки в «конфігурації ноонауки»**. Подібна «реалогнозисна ноо-конфігурація» науки дозволяє представити звичну «наукову реальність» в епістемологічній структурі «холономної конструкції» та у вигляді **«холістичної композиції» ноонауки, «комполитрона ноо-науки»** з внутрішнім синергетичним генератором (синергогенератором) безперервного зросту знань. За концепцією П.В.Копніна, подібний механізм постійно генерував сталу структуру «елементів логічної структури науки», котрі

операційно задіюються у наступній послідовності: (1) основи науки; (2) закони, (3) основні поняття, (4) теорії, (5) наукові ідеї подальшого зросту знань в системі даної науки [18, с.497]. П.В.Копнін вважав, що творча здатність суб'єкта має у своїй основі здібність до наукового синтезу («креативного синтезу» – ред.), а це є «створення нових понять» і «категорій мислення», коли мислення здатне «переходити межі в пізнанні» та досягати «категоріальний характер знання» у властивостях, які «раніше вважались недосяжними» [26, с.327]. В сучасних філософсько-наукових концепціях філософія науки та вся «перспектива розвитку науки» може бути досяжною тільки за умов виконань головного завдання науки з налагодження системної «діяльності з виробництва знання» або «наукового виробництва» з продукування знань та їх ефективної реалізації. В.В.Ільїн вважає, що на основі подібної діяльності повинен також здійснюватись розвиток самої науки, перш за все, у напрямі «розвитку її методологічного і понятійного апарату», а особливо там, «де виникає знання», що предстає в «синтезі різних когнітивних практик і типів досвіду для створення сучасної концепції реального пізнання», а «передусім – в сферах природознавчих і соціогуманітарних наук» [27, с.12]. При цьому В.В.Ільїн виходить з того, що найбільш якісне наукове знання виникає з філософії та на її розлогах філософсько-методологічному підґрунті. Сама наука класифікується в певних «класах наукових знань» тому, що вона структуралізується (компонується), виходячи зі знань «метафілософії» у складі онтології, гносеології, епістемології та філософської антропології як «ареала екзистенції» людини. Таким чином філософією задаються висхідні, максимально широкі *«ракурси універсально-суб'єктивного»*, що «деперсоналізують предметну сферу» в «ментальних структурах», з однієї сторони, а з другої – звужують «в антропологістиці» цей «ракурс» до «унікально суб'єктивної», «індивідуально-значимої структури внутрішнього світу» [27, с.17, 556]. В подібній *«трансгресії-регресії»* знання у напрямі від *«універсального»* до *«унікального»*, за нашою концепцією, зникає «регулярно-

періодичне знання» і «регуляризація онтології» переходить у «partiципацію» особливого типу умозаключень, а саме – «частини про ціле» замість «частини із цілого». Виникає тренд екзистенційного розвитку наукового знання і науки на філософсько-світоглядному підґрунті та у видовому функціонуванні науки, зорієнтованої на потреби людської екзистенції у комфортній життєдіяльності «під людину».

А з цим повністю змінюється референція людської свідомості, котра все більше починає орієнтуватись на власні ціннісні автореференції та на «ціннісне знання», виявляє екзистенційне намагання перетворити науково-трансцедентальну свідомість і мислення в морально-ціннісну, семантично-етичну свідомість і ціннісне світосприйняття. Ось чому «трансцедентальна (наукова) свідомість», що «кріпиться на казуалізмі», а це – «причинно-наслідковий схематизм, аналітичне розсічення предметів, обособлення факторів, підстав», рухається «в обхід каузальних онтологічних і семантичних розсічень». А конкретно – приймає напрям «емоціональної нюансіровки... епіфеноменів життєвих контекстів», «нерефлектуємих комплексів... емоційної і моторної природи», «некаузальної синхронії», «емпатії», що «приводить в рух не логіку, а почуття», загалом же – всю «екзистенційну свідомість» [28, с.556-557]. Подібним чином, вона стає надалі антропобуттєвісним «екзистенційним мисленням», «екзистенційним знанням» вже не родового, а «видового функціювання» (в «предметній сфері»), з «трансцедентального мислення» (наукового) перетворюється на наукове «екзистенційне мислення». Тобто «науковість мислення» і науковість знання в «чистому вигляді» зникає, а сама «класифікація» і внутрішня «структуралізація науки» перетворює її на «екзистенційну ненауку» та «випадкове знання» стохастично-одиничного. Однак саме подібним чином можна зафіксувати внутрішню спрограмованість антропосприйняття, «екзистенційну запрограмованість» поведінки у вироблених «стереотипах дії», емоційну кодованість» почуттів на «позитивні-негативні», їх розділення на «ейфоричні-дисфоричні тенси»

внутрішніх «напружень–переживань». Виявляється «запрограмована референційність дій» за внутрішньою «позитивною інтенцією» та загальна родовидова «запрограмованість буття» на антропоморфну «інтенцією-екстенцію». А це вже «піддається» науковому осмисленню і виробленню наукового знання, але тільки в ціннісно-семантичних епістемологічних значеннях «багатозначенової логіки» (за межами «двозначної логіки» об'єктивної істини – або «да», або «ні»).

Тому В.В.Ільїн розуміє «поняття науки» в її епістемологічному значенні не тільки в «традиційній лексиці», а саме – «знання як діяльність», «соціальний інститут, академічна система, науково-технічна революція» у всіх їх «зовнішніх висловлюваннях». Але й також у внутрішній самовираженості «епістемології як розділу філософії, котра розгортає рефлексивну доктрину науки» у її «психологічній площині». Тоді вона може представати в модусі менталорефлексивної *«безперервності та експансивності наукових циклів», «законів як матриць» та «ентелехії досліджень», розгляд котрих здійснюється на засадах «субстанціональної ідеології», що фіксується як ідеологічна «просякнутість науки єдиною з'єднувальною метою» («спланиваемой» от слова «сплотиться» – по рос.) [28, с.358,361-362]. Це й перетворює сучасну науку на екзистенційно-ціннісну та аферентивно вмотивовану «епістемологізовану науку», на випереджальне наукове знання, на «референційну систему» в загальній архітектониці науки», котра предстає у сукупності «різноманітних нестандартних когеренцій, коннотацій, метафор, ілюзій» [там же, с.389,391]. Тому сучасна наука в її філософсько-епістемологічному аспекті «внутрішньої структурованості» – це «метатеорія», що представлена в «семантичній детермінації» своєї власної «референтивної системи» знання як симбіоза форми (вида, порядку символів) і змісту. До цього семантичного контенту входять: «трактовка і розшифровка символів», використання «інтерпретативних матриць», «семантична детермінація взаємозв'язків нелогічних констант мови», «прийняття постулатів*

значень», «встановлення матеріальної адекватності формальної експлікації, доцільність формалізацій» у напрямі до створення «метатеорії» (референтивної метатеорії – ред.). До неї перш за все входять «інтуїтивно-змістовні засоби розсуджень», «метатеоретичні контексти» суб'єкта – «метафізика», «рефлексивна епістемологія мови» у співвідношенні «логічної та онтологічної необхідності» тощо [28, с.392-393]. Подібні нові семантичні підходи до розвитку сучасної науки та наукового знання дозволяє побачити її структурний розвиток в певній «рефлексивній динаміці» основних «елементів логічної структури науки» (у її традиційних компонентах, встановлених П.В.Копніним). Серед них:

(1) • «засади науки» у її «двох родах», що знаходяться як за межами науки, так і «входять в саму систему науки» [26, с.497-498];

(2) • «закони науки», що «в сутності виконують функцію фактичної бази науки» (її науковий базис – ред.) і «виступають в якості принципів істинного знання» внаслідок того, що «закон стає принципом, коли він виконує логічну функцію в систематизації знання»;

(3) • «основні поняття науки», в котрі оформляються «засади і закони науки» та «існують у формі понять або їх системи»; ці поняття можуть приймати «категоріальний характер знань», в «найбільш загальних поняттях, необхідних для мислення [26, с.503], а саме: (а) коли мова йде не про «окремий об'єкт, а про об'єктивну реальність взагалі»; (б) коли зміст категорії «перетворюється на правило логічного висновку» – це «аналітична функція» категорій; (в) «синтезуюча функція категорій в процесі мислення»; (г) створення «нових наукових понять» на основі категорій – коли вони «осмислюються, екстраполуються даними досвіду, з'єднують результати пізнання, досягнуті в різні часи» [там же, 326-327];

(4) • теорія, що «є осередок знання» (средоточие – по рос.); вона висловлює це знання у «певній цілісності, тенденції розвитку предмета, проявляє об'єктивність змісту понять науки», а також виконує головну «функцію теорії

– ... приводити в систему досягнуті результати пізнання»; а вже на цій основі можуть «служувати шляхом до нових законів і понять» за власною «логікою розвитку» [26, с.503,504]; теорія у певному сенсі є «самосвідомість науки» та може виступати як «наука про науку, або наукознавство» («метанаука», «ноонаука» – ред.), як «самостійна галузь знань» тощо [там же, с.287,288];

(5) • ідеї як «об'єктивно-істинне відображення дійсності і створення форм її перетворення»; в науці ідея предстає «як гносеологічний ідеал» і «логічний кінець розвитку знання» у вигляді узагальнюючих та нових ідей; це можуть бути і практичні ідеї, що орієнтовані на свою «практичну реалізацію на основі почутево-матеріальної діяльності людини», а також на перетворення «ідеального об'єкта пізнання» в «реальний об'єкт» засобами наукової діяльності [26, с.242-243, 506].

Однак подібна внутрішня структуралізація науки все ж є певною абстракцією «чистого розуму» в тому сенсі, що це «ідеальна модель», котра представлена тільки в «необхідних компонентах» самої науки. Для науки це безвідносно до цінності і семантики того знання, яке вона породжує, його внутрішньої референційності (В.В.Ільїн) та автореферентивного впливу науково-дослідних програм, направленості і характеру проведених наукових досліджень у їх ціннісному вимірі (І.Лакатос). А також при зворотньому впливі впровадженого наукового знання при його практичній реалізації, набуття всі більшої цінності і значення для науково-технічного прогресу. Ось чому здійснений за останні пів-століття «науково-технічний прогрес» був «сірим прогресом», поділивши світ на бідні і багаті країни. Такого типу прогрес приводив до постійних агресій, воєних протиборств, відкритих «гарячих війн» з величезними жертвами. А зараз «сірий прогрес» спричинив загальний цивілізаційний конфлікт і глобальний кризис капіталізму (що сором'язливо визначається як «фінансова криза»). Так, у підсумках XXII філософського конгресу Е.Агацці прямо говорить про наявність кризових явищ в фундаментальних науках: математика, фізика, більшість «технонаук». А криза

«технонауки» перетворила всю науку на системи «логічного емпіризму», що виводить філософію, а з нею і гуманітарні науки «за межі епістемології науки» як методологічного підґрунтя наукових знань [29, с.41-42, 48-49]. В сучасних науково-дослідних методологіях, за ствердженням І.Лакатоса, діє «заперечлива евристика» в якості негативно-зорієнтованого «твердого ядра програм» (науково-дослідних), більш того, в наявності є і «захисний пояс», що «захищає...закостініле ядро» від нових ідей, а також «зі сторони перевірок» на «нашу винахідливість», щоб «видержати головний удар» на те, що «потребують інтереси оборони». Але захист цих застарілих «наукових інтересів» приводить лише «до регресивного зрушення проблем» [30, с.76-77]. Те, що «дослідна програма є прогресуючою на протирічних засадах», призводить до виникнення «діалектики позитивної і негативної евристики», що взагалі не є діалектикою. Так, за негативною евристикою, це зобумовлює появу «догматичної установки науки на «перервність», що представлена за Т.Куном, в наукових парадигмах і наукових революціях». А за позитивною евристикою, – це установка на «безперервність», в котрій К.Поппер стверджує можливість «раціональної реконструкції зросту знань» [30, с.85,89,142-143]. І.Лакатос дає таку «епістемологічну оцінку» можливостей науки при створенні і реалізації відповідних «науково-дослідних програм» (НДП), виходячи з двох основних базисних, але альтернативно-ціннісних типів розвитку наукового знання і самої науки. Тому подібні НДП приймають два головні модули і предстатють як:

I. «Перервна» науково-дослідна програма Т.Куна, що призводить до «революції в знаннях» і виникнення «парадигмального знання» як перервно-дискретного і не пов'язаного єдиною логікою свого розвитку.

II. «Безперервна» науково-дослідна програма К.Поппера, котра має у своїй основі нерозривний «зріст знань» за логікою їх безперервного розвитку.

І.Лакатос навіть створює відповідну методологічну базу для порівняльного аналізу цих бінарно-ціннісних науково-дослідних програм на основі принципа

«конструктивного раціоналізму». Зроблені ним висновки представлені у наступних головних твердженнях:

1) Так, у Т.Куна «зріст науки не індуктивний та ірраціональний», бо «з точки зору Куна», *не може бути ніякої логіки відкриття – існує тільки психологія відкриття*»; а у К.Поппера зріст науки – «не індуктивний та раціональний» (у Карнапа – «індуктивний і раціональний», у Юма – «індуктивний та ірраціональний»); тобто, за Т.Куном, «зріст науки» є непослідовним та алогічним процесом, він здійснюється нелінійно та несподівано і тому не має безперервного зв'язку у прирості знань;

2) Виходячи з цих підстав, Т.Кун формулював нову «панівну програму» науки в період «кризи науки». Однак треба враховувати, що «криза – поняття психологічне, тут воно визначає щось подібне паніці, котрою заражаються маси вчених»; тому кунівська «нова парадигма є неспівмірною з попередньою» і для «їх порівняння немає раціональних критеріїв», бо «кожна парадигма має свої власні критерії»; одночасно відсутні і універсальні критерії, а також «немає ніяких понадпарадигмальних критеріїв», тому «наукова революція ірраціональна» і її треба розглядати не науковцям-раціоналістам, а «спеціалістам з психології товпи» [29, с.143-144]; тому «зріст науки» виражає і відображає відповідну «кризу науки» у здібності раціонально творити нове наукове знання, бо для цього потрібні «ірраціональні підходи» (з позицій науки) та «соціопсихологічні підходи» (сміслоціннісні та антропозначеневі) з позицій психології, що для науки є «необ'єктивними» і тому ненауковими;

3) На відміну від Т.Куна у К.Поппера відсутня концепція ірраціональної «наукової революції», котра співмірна «кризі науки» (або суспільства); для К.Поппера поняття «наукової парадигми», що відображає відповідну «кризу науки», є ірраціональною категорією в сенсі «наукової революції», а тому він «раціоналізує» цю категорію логічним способом, а саме:

а) раціонально заміняє традиційний «класичний раціоналізм» на некласичний (а потім постнекласичний) «критичний раціоналізм»;

б) подібним чином К.Поппер замінює *«стару проблему пошуку засад науки новою проблемою погіршуючо-критичного розвитку» науки, а для цього він «приступив до розробки об'єктивного критерія цього розвитку» на раціональних засадах «безперервності науки» (виділено нами) [30, с.145];*

в) на створених засадах «раціональної реконструкції росту науки» К.Поппер вводить «принцип безперервності зросту науки» (підкр.нами), бо ця «реконструкція» є «неіндуктивною, а «принцип безперервності» дозволяє розглядати її як «індуктивну конструкцію», що відповідає законам логіки;

г) за такою «конструктивною логікою» К.Поппер вибудовує наступний процес безперервного зросту науки: «некласичний критичний раціоналізм → →критичний розвиток науки → принцип безперервності (як об'єктивний критерій «зросту науки») → раціональна реконструкція зросту науки»; виходячи з цього, він надалі переходить до загальної *«реконструкції наукового прогресу» на основі «наукових змін» і «наукового розвитку», а не «наукових революцій»* (виділено нами) [30, с.145-146];

Подібна «раціональна критика» у здійсненні «технологічної реконструкції зросту науки» повинна бути продуктивною, а не руйнівною, вона «не повинна нівелювати» існуюче наукове знання як «чисто негативна, руйнуюча критика». Тобто повністю «спростовуючи» та «доказуючи» негідність (за «концепцією критики») все раніше здобуте наукове знання (за «принципом фальсифікації» К.Поппера), І.Лакатос і пропонує створювати нові **«науково-дослідні програми» розвитку науки і наукового розвитку знань** та вважає, що частково «дослідницька програма К.Поппера направлена на опис цього об'єктивного зросту науки». Проте І.Лакатос визнає, що «вбивчий» критичний раціоналізм часто не стільки «фальсифікує» нові дослідні програми, скільки «вбиває» їх, роблячи «карикатурою оригінала» при «впровадженні дослідних програм» [30, с.146-147]; Конструктивний вихід, за І.Лакатосом, може бути одним – це створення на основі «конструктивної критики» (а не «голоного» критичного раціоналізму) «суперницьких програм» з досягнення «вражаючих уяву

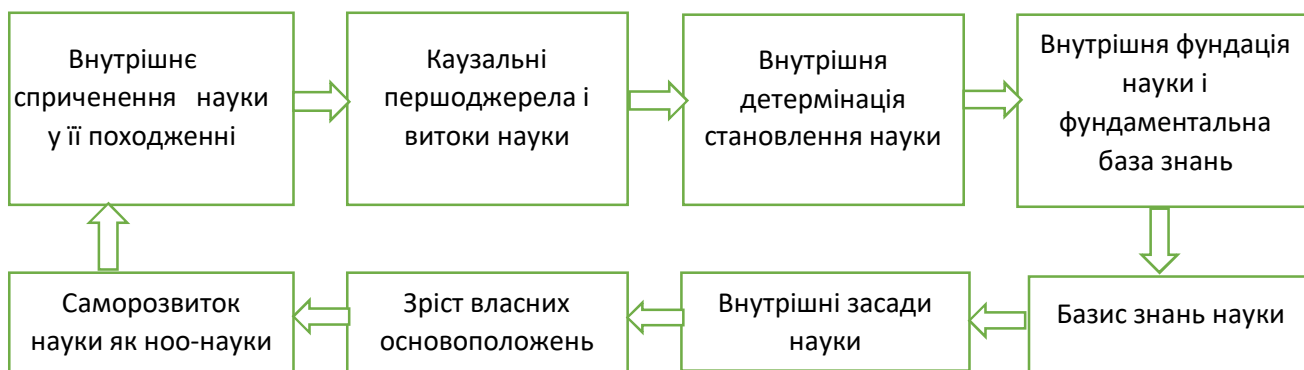
результатів» [там же]. Але для цього необхідний розвиток цілого «ряду теорій», що можуть стати «дослідними теоріями», тому що «саме ряд чи послідовність теорій (котрі «програмно-дослідно супернічають» – ред.), а не одна ізольована теорія, оцінюється з точки зору науковості чи ненауковості» відповідно до змін в науці і «прогресу науки». І одночасно вони зберігають «безперервність науки», «нормальність науки» саме «в рамках методології дослідних програм» [30, с.74].

Виходячи з подібних передумов визначення внутрішньої структури сучасної науки, можна визначити і постнекласичний самодостатній статус ноо-науки, а також її «повноцінний» і статус на наступному етапі розвитку наукового знання та його зросту на засадах ноо-науки. Це зріст науки в її *«семантичній референції» до інновацій, створення інноваційних науково-дослідних програм за принципом «епістемологічного конструктивізму»*, а також збереження безперервності у зростанні наукових знань і самої науки. У такому її повному «епістемологічному статусі» можна проаналізувати структурний розвиток науки за класифікованою типологією ноо-знань та номосами їх зросту в наукового-дослідних програмах – як в загальній безперервності епістемологічного руху, так і в конкретних компонентах внутрішньої структури науки.

1) **Внутрішні основоположення науки.** В класичній науці до них відносяться «засади науки» (П.В.Копнін), і «основи науки», що структурно утворюються в «класичній філософії» в якості «об'єктивної основи» для пошуку «об'єктивного знання». В некласичній філософії науки виникає питання про «внутрішнє спричинення», «каузальні першоджерела» і «глибинні витоки» об'єктивного знання з його «основ», що «безкінечно структурізується» та поглиблюється. У фізичному світі – це «безкінечна структурність» атомів, електронів та субелектронних утворень, а це робить «світ знання» релятивним та в уявленні суб'єкта «умовним», «відносним» та «вірогідним світом». Він предстає як «релятивний світ» змінних часо-просторових співвідношень, з

релятивною науковою реальністю «невизначеностей», «доповненостей», «асиметричностей», «фундаментальних асиметрій». Сама реальність предстаетоді у вигляді «розбігаючих світів», і таких, що «збігаються» у «фридмони», сингулярності «фізичні точки». В постнекласичній філософії науки виникає питання «перервності-безперервності» знання, його дискретності і парадигмальності в «наукових революціях» (Т.Кун), суб'єктної семантики та семіотики про цінність і значення) наукового знання у внутрішній детермінації становлення науки, безперервного «зросту знань», розвитку і саморозвитку науки у певних «детермінаційних циклах» і безперервному «руху знань» у напрямі детермінаційного зростання знань. І вже в цьому контексті (аспекті, конотації чи індетермінації) в сучасній науці виникає питання «суб'єктивізації знань» та їх «суб'єкт-об'єктності співвідносності», «S-O з'єднаності» і «суб'єктної заглибленості» у знання до його «власної спричиненості» у сущезнанні, внутрішнього спричинення науки у ноо-знанні менталізованого суцього. А з цим виникає питання про суб'єкт-об'єктні «засади науки», основи та «основоположення науки» у її власній «внутрішній наукофері», «інфосфері» наукових знань у їх певній **«науковій фундації»**. Це **суцєророва «фундація науки»** в таких її основах, базисних положеннях, власних спричиненнях і детермінаціях, що ведуть до утворення **«базису знань» науки, здатної до розвитку і саморозвитку на власній науковій основі**. Критерій тут чіткий: *якщо подібна «фундація науки» відсутня, то вона не здатна утворити «базис знань» і не може розвинути*. Становлення внутрішніх основоположень науки, зростання її власних «наукових основоположень» до фази (рівня, ступеня), коли наука здатна розвиватись на власній «науковій фундації» і створення власного «базису знань» (з відповідною «епістемологічною якістю», що не руйнується внаслідок диссипації та «ентропії знань», а навпаки – безперервно акумулюються) можна представити на відповідній епістєграмі (див. епістєграму ЕГ- 13).

Внутрішні основоположення науки за її власною внутрішньою структурою та у власному епістемологічному русі від класичної, неklasичної і постнеklasичної науки до рівня ноо-науки і ноосферних знань

Надалі зріст внутрішніх «основоположень науки» можна прослідити від такого структурного компонента як «основоположення» і «засади науки» у її власному класичному значенні філософсько-методологічних засад. А також в подальших неklasичних, постнеklasичних і ноонаукових значеннях та у відповідних аспектах епістемологічного зросту знань. Утворення внутрішньої наукоsfери з основоположень науки в процесі епістемологічного руху знань представлено на епістеграмі ЕГ-14.

В своїх основоположеннях наука постійно підтверджує свій «науковий статус» володіння дійсним знанням (а не ілюзорно-уявним, «придуманим»), а також тим, що вона встановлює «наукові закони» обов'язково-необхідної дії. І це, скоріше, не «закони», а імперативні «законоположення» і «законокладення» певної sfери дії в тій частині матеріально-фізичної реальності («матеріального світу»), який наукою вивчається, а саме – у спектрі і «фокусі» дисциплінарних наук. Більшість з них утворилась в разі «розділення-диференціації» в Новий Час (і розвивалась не більше 300-400 років), а при цьому значна частина природознавчих надбань (як «протонауки») втрачена і тільки деяка невелика частка «древніх знань» зараз виявляється і їх намагаються «реанімувати» у світлі сучасного наукового знання. Проте первинне значення древньогрецького «філософського логоса» сучасною наукою також тільки

Утворення внутрішньої наукофери основоположень науки, виявлених на основі епістемологічного руху знань з їх первокласичної морфології до релятивного наукового світогляду і семантико-семіотичної фундації науки і ноонаукової суб'єктосфери ноосферних знань

№ п/п	Класична наука об'єктивних знань і наукових фактів	Некласична наука релятивних знань і вірогідних наукових фактів	Постнекласична наука семантико-семіотичних наукових знань (операційних знань наукових програм)	Ноо-наука з внутрішньою ментальною суб'єктосферою імманентних ноо-знань в інтенції-екстенції ноо-суб'єктів
1	2	3	4	5
				(1) Внутрішнє спричинення родового походження знання і науки
			(1) Каузальні першоджерела і родові витoki науки	(2) Каузальні першоджерела і родові витoki науки
		1) Внутрішня детермінація науки	(2) Внутрішня детермінація науки	(3) Внутрішня детермінація науки
1.	(1) Засади науки (філософ.-методологічні і філософ.-наукові)	(2) Змінні основоположення науки (релятивні засади)	(3) Суб'єкт-об'єктні основоположення науки (ціннісно-значеневі)	(4) Основоположення ноо-науки (менталізоване сущезнання, родове сущезнання в ноо-зв'язку і в ноо-становленні)
2.	Закони	Дискретні закони	Інформологія	Креатологія, ноо-номологія
3.	Поняття	Інформаційне поняття, семантичні паттерни	Конструкти, імпрінти, конфігуратори, сигніфікатори	Номограми, ноо-грами
4.	Теорія	Теорії вірогідності	Інформаційна семантика	Ноо-епістемологія
5.	Ідеї	Гіпостазовані ідеї	Наукофера знань	Ноо-реалогнозис, духовне ноо-знання

інтерпретується в модальності «логічної закономірності», законоположеної антропологіки» буттєвісних взаємодій-змін фізичного світу. Однак це вкрай складно зробити, бо необхідне застосування принципово нових теоретико-

методологічних підходів і, перш за все, основоположень ноо-науки, щоб відновити втрачені зв'язки. Так, до останнього часу ніяк не осмислене і не представлене натурфілософське «положення Парменіда» за формулою «предмет думки і думка про світ співпадають», що можна інтерпретувати як «закон безсмертя Парменіда» та «заперечення існування не-буття». За нашою концепцією, це принцип-метазакон «S-O єдності». До напіввтрачених можна віднести і закони діалектики творчого мислення Платона: «платонівська любов» до знань (котра трактується як «платонічна любов»), платонівська «космічна діалектика» рівності-тотожності «світових душ» кількості їх матеріальних носіїв (планет), це також платонівська діалектика ідей як «ейдос-логосів», що зобумовлюють ейдетичний характер існування світу, діалектика Світової Душі як деміурга світоустрою тощо. Багато в чому остається незрозумілим закон трансформативної дії середньовічного «філософського каменя» у примітивному тлумаченні каталізатора здійснення бажань (насамперед, перетворення свинцю у золото за бажанням стати багатим!). Незрозумілими zostались новочасові законоположення про «флогістон», «теплород», «корпускули», «субстанцію» і «субстрат», «духовні монади» та «ефір» (котрий багато разів «скасовувався» наукою, а потім «визнавався»), а в сучасній науці – це закони «матеріалізації думок», «зміни майбутнього» чи «незмінності передвизначених начертань», «реінкарнації душі» або їх «інформаційна кріоінсталяція» в програмуєчих паттернах (для майбутнього «оживлення») тощо. Тому другий компонент «наука» у внутрішній структурі «науки як логіки» П.В.Копніна треба розглядати з певними застереженнями розуміння законів науки як «логічних наукоположень», що виникли на «класичній» науково-світоглядній основі з Нового Часу, а надалі «некласично» змінювались та набували семантико-семіотичних ознак і якостей законів постнекласичної науки в суб'єктивному і «позаб'єктивному» тлумаченні.

2) **Закони і законоположення науки.** Дія більшості законів людською «антропонаукою» не уловлюються, бо вони встановлюються як «закони

буттєпроявлення» або фізичної «дії логоса» у різних сферах нашої космоприродної реальності («субсвіту» і «субкосмосу»). Хоча, як раніше нами було показано, в онтологічно-філософському значенні «логос» проявляє свою дію тільки при переході до «онтологічної структури» світу від неактуалізованого «субстантивного стану» («другої станції») у «віртуальну реальність» одночасних «всіх станів» нашого світу. Тобто стає «3-ою станцією» Космореальності як деякий «віртуальний комплекс» в разі «вибухового» креативного синтезу (що трактується фізичною наукою як «Великий Вибух»), внаслідок чого одномоментно актуалізується і «реалізується» наш «креативний світ» даної модальності. В цьому *онтологічно і проявляється «дія логосу» для нашої частини Всесвіту в якості «комплекса законоположень» системно-закономірної дії.* Подібним чином «слабоактивована» віртуальна реальність («субпросторова» і «атемпоральна»), котра слабо виявляє себе «без якісного буття» (це тільки «швидкі» частки «тахіони» і «віртуальні фотони»), стає «креативно-активованим буттям» з «сильною дією» Космічного Логоса зі «станційним утворенням» актуалізовано-проявленої 3-ої станції» Великого Космосу («Великого Світоустрою»). А надалі – «4-ої станції» Малого Космосу («Малого Світоустрою», за Демокритом), що дієво-законоположено і проявляє направленість і характер загальноцільової «вселенського логоса» у напрямі космопланетарної структурації світу [31, с.75-76]. Тоді переважна кількість законів (в їх науковому розумінні «закона-логоса», котрий можна встановити-зафіксувати-використати) взагалі не попадає в сферу і «предметне поле» науки. І це навіть не закони інших онтологічних вимірів, вищих Реалогнозисів, а закони нашого «станційног» світу, субсвіту і субкосмосу. Їх можна понятійно визначити (для нашої «сфери реальності» субсвіту і субкосмосу) в таких «законопокладених категоріях»:

(1) – закони сущеданості, котрі виявлюють закономірності переходу від «несущого» в «сущє», а «сущеданого» – в «менталізоване сущє» і «сущезнання» (що можна розрізнити в первинних «мислесутностях»);

(2) – закони внутрішнього спричинення «сущезнання» до свого знаневого «сущепроявлення» в «каузальних номосах» науки, тобто в «сущих первопричинах»;

(3) – закони утворення першоджерела як онтоепістемологічних витоків «родового сущезнання», орієнтованого на свою «видову актуалізацію»; наприклад, через утворення «сутностей» (родових сутностей) з сущого, котрі реально «розгортаються – реалізуються» у відповідну «видову морфологію»;

(4) – закони сущепроявлення через утворення сутностей та їх видову «морфологізацію», розгортання і реалізацію у формопредметностях відповідної буттереальності; наприклад, за якими законами «морфоопредмечується» інформаційно-польова (тонкофізична) реальність в ущільнено-фізичне «морфобуття»; ці процеси реального «інформаційного обміну» та «інформаційного розподілу» сучасною наукою вже починають розглядатись на основі філософської постановки питання: «яким чином сутність розгортається в реальність», а «розгорнута реальність – в буттеіснування оживлено-ентелехійних форм активного і віталізованого буття» (Арістотель), а «здійснене буття» – в **активно оперуючий реальністю ноо-реалогнозис**;

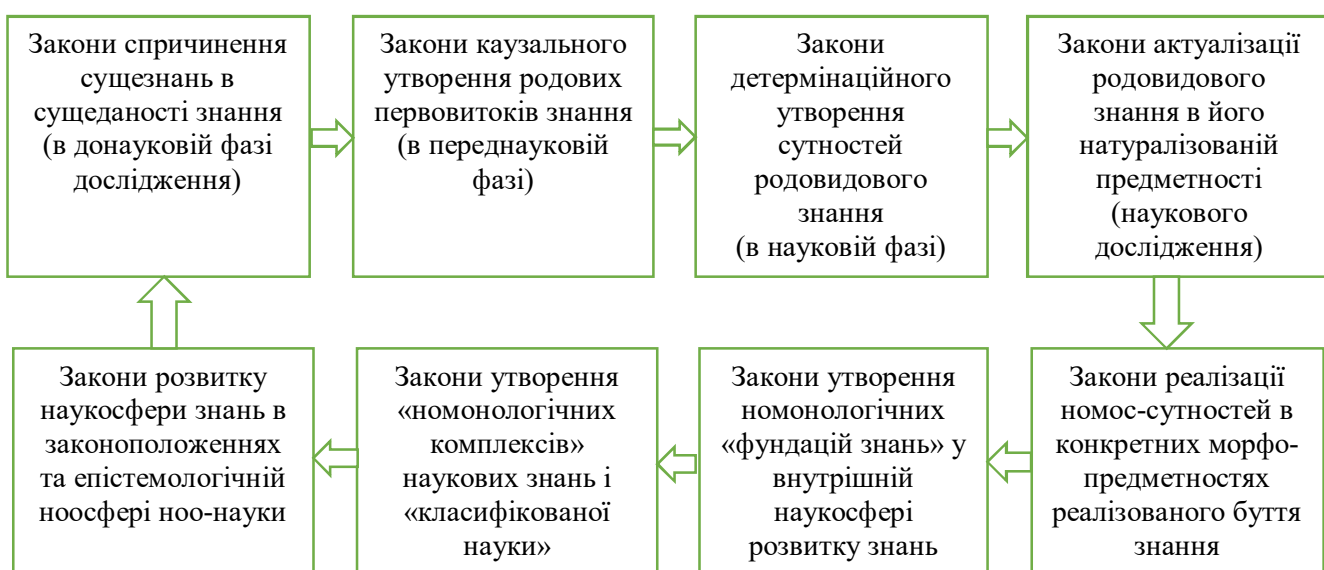
(5) – закони утворення епістемологічних «знаневих фундацій»; це закони детермінації становлення «фундаментального знання», з якого може генеруватись наукове знання і сама наука як «наукофера знань», реально можливих для свого здійснення.

Проте сучасна наука не знає власних «внутрішніх законів» свого розвитку, не володіє законами утворення «наукофери» та законами власного науково-епістемологічного «руху знань», **перетворення внутрішньої «епістосфери знань» у зовнішню «наукову реальність»**, де знання активується, актуалізується, ціленаправлено реалізується і використовується тощо. Подібний **«номологічний розвиток» науки** можна представити від її «донаукової фази» нефіксуемого «сущезнання», до його законоположеного каузально-детермінаційного проявлення в родовій визначеності і видовій

морфологізації, а потім – в «преднауковій фазі» виникнення закономірностей фундації і сутнісних знань в їх «науковій референції» у напрямі до науки, а наприкінці – в «науковій фазі» утворення закономірностей внутрішньої наукофери знань у вигляді номосів ноо-науки. Подібний закономірностей зріст основоположень науки показаний на епістеграмі ЕГ-15.

Епістеграма ЕГ-15

Закони зросту основоположень науки та їх представлення в номосах суцезнання як закономірностей в суцеданому родовому знанні (виявленого в номос-сутностях) та їх морфореалізації в об'єктно-номологічних фундаціях знання, що репрезентується в об'єктних «номологічних комплексах науки» та в епістемологічній ноосфері ноо-науки

Вищепредставленні закони зросту внутрішніх «закономірностей науки» до рівня утворення власної «ноонаукофери знання», номологічних комплексів наукових знань «класифікованої науки» та «епістемологічної ноосфери» («реалогнозису») ноо-знань дозволяє показати зростаючу дію цих законів в їх певній номології від класичної і некласичної до постнекласичної і сучасної науки в тренді ноо-наукової презентації знань та ноо-знань. Це можна здійснити за тією ж графічною побудовою епістеграми, але вже за внутрішнім параметром структуроутворення науки, а саме – «закони і закономірності» або «номологія науки» (дивись епістеграму ЕГ-16).

Законоположення науки у номологічно-зростаючій дії
і проявленій законопокладеності епістемологічного руху (від первинних законів-логосів класичної науки до змінно-коннекційних законоположень неklasичної і постнеklasичної науки та номологічних комплексів епістемологічної логоноосфери ноо-науки)

№ п/п	Класична наука в дії об'єктивних законів однозначної детермінації	Неklasична наука в дії релятивних законів багатозначної детермінації	Постнеklasична наука в дії суб'єкт-об'єктних законів наукових операційно-дослідницьких програм	Ноо-наука з власною металогістичною ноосферою безперервного епістемологічного зростання ноо-знань (з першоджерел сущезнання)
(1)	Засади і основоположення науки	Змінні основоположення релятивних знань багатозначної детермінації	Суб'єкт-об'єктні законоположення семантико-семіотичного зросту знань в дослідних програмах	Основоположення ноонауки в ноосфері континуально-епістемологічного зростання знань
				<p>(1) Закони внутрішнього спричинення знань (2) Закони родовидової каузальності сущезнань (3) Закони детермінації сутностей та їх актуалізації-реалізації (4) Закони номологічної фундації знань та епістемологічних комплексів знань класифікованих наук</p>
(2)	Закони внутрішньої номології науки (закони розвитку об'єктивних знань наукових фактів)	(2) Закони багатозначної детермінації знань в їх первосутностях	(3) Закони фундації знань (баз знань) в семантико-семіотичних контекстах постнеklasичної науки	(5) Закони наукового ноосферогенезису і зросту знань в епістемологічній ноосфері (реалізації) ноо-науки
(3)	Поняття	Інформаційні поняття	Конструкти, Імпрінти, паттерни	Номограми, ноо-грами
(4)	Теорія	Теорії вірогідності	Інформаційна семантика і семіотика	Ноо-епістемологія
(5)	Ідеї	Гіпостазовані ідеї ідеї	Наукосфера знань	Ноо-Реалогнозис. Духовне Духовне ноо-знання

З утворенням наукоосфери, наукової реальності і ноосфери законопокладених (і наукою проявлених) знань суттєво ускладнюється понятійно-категоріальний апарат науки та «наукометрика» знань, що

класифікуються як наукові знання і ноо-знання. Кілька «інформаційних вибухів» привели до небаченого зросту і формування величезного «потoku знань» в його необмежено-зростаючих «інформаційних потоках». Проте людство чекає в близькому майбутньому «ноосферний вибух» знань, що може привести до «поняттєвого розриву» у взаєморозумінні людей і всього людства. Вже зараз ускладнення техноінфосери глобального соціуму привело до «інформаційного аутизму» тих спеціалістів, хто займається інформацією, її продукуванням та інформаційним програмуванням. У деяких вкрай «заглиблених» в інформаційні процеси спеціалістів–«айтішників» («інформаційні провайдери» та інші) подібне кваліфікується як «розщеплення свідомості» у формах «інформаційного кретинізму і «комп'ютерної шизофренії». Відомий письменник-гуманіст Б.Акунін вважає, що зараз почався «загальносвітовий процес, котрий можна назвати «Битвою Свідомого і Підсвідомого», що відбувається в найбільших країнах. І в цій «ментальній битві» «зараз свідоме усюди програє підсвідомому» в такій мірі, що можна сказати «Америка ти одуріла», «Британія, ти одуріла», «Росія та одуріла». «Партія свідомого» програє, а «партія підсвідомого» успішно атакує, досягаючи меж «міждержавної конфронтації» і подібне «протистояння спостерігається в узагальненні, по всій Західній Європі». В найбільш могутню країну світу США приходить «зовсім інша реальність, параметри якої поки що незрозумілі». Однак цілком зрозуміле наступне: за останні «тридцять років світ швидко рухався вперед і Підсвідоме не поспіло за Свідомим», але «з історичної точки зору цей світовий процес природний і навіть неминучий». Проте «не все природне та неминуче радує» – робить висновок Б.Акунін, бо «раціональне б'ється» за своє майбутнє і «людство у своєму розвитку ніяк не може видертись на слідуючу сходинку еволюції, намагаючись скотитись на попередню, а той нижче» [32, с.4]. Системна причина «розпаду раціонального» знаходиться, за М.Делягіним, в «масовому і хаотичному формуванні свідомості», що «веде до втрати чи, по крайній мірі, до сутєвого обмеження здібності людства до

пізнання» (підкр.нами). Свідомість як «безпосередній інструмент цього пізнання» стає «головним об'єктом хаотичного і випадкового впливу «та атаки на «розумність свідомості», а це «ставить серйозне питання про самі перспективи людства, так як його головна особливість – розумність вперше перестає бути безумовною» (підкр.нами). Це призводить до того що «знання обезцінюються», і відбувається «драматичне зниження соціальної значимості знання» [33, с.24-25]. А з цим «логіка втрачає значення», а з нею і всі логічні принципи «системи управління», що «безпосередньо задають принципи організації людського суспільства та саму його структуру». Виникає кризис «системи управління, котра сформувалась у минулій реальності», відбувається «якісне зниження значення соціальних факторів при зрості значення факторів суто біологічних», а з цим різко зростає і біологічна «конкуренція людей між собою», що у великій «ступені буде визначатись вродженими факторами, котрі не піддаються свідомій корекції... для такої «суспільної тварини», якою є людина» [33, с.11.13-14]. Трудовий колектив «стає нічним кошмаром будь-якого управлінця», а в біологічному, підсвідомо-іраціональному сенсі такий «трудовий колектив (якщо він взагалі не згряя шизоїдів) стає в таких умовах об'єктивною вимогою (в якості примітивного «біологічного об'єкта» – ред.) підвищення ефективності і конкурентоздатності» [33, с.13]. Домінування біологічного або «генетичного фактора», стає «значно вище соціального» і це досягається «ціною втрати виробничих і соціальних технологій», а також різкого зниження рівня гуманізації суспільства» [там же, с.14,17]. За «повстанням мас» (Ортега-і-Гасет) відбувається «контрреволюція еліт» і «розпад соціальної тканини суспільства» [там же, с.20-21]. Результат – «дебілізація державного управління» і «кінець демократії», «еліта відривається від суспільства і втрачає ефективність», бо це не «еліта кращих» а «псевдоеліти дебілів», що «перестає сприйматись елітою» суспільства, а «потенціал демократії скукожується» до цієї «дебілізованої псевдоеліти» [там же, с.36-37]. Проте подібне ще не найгірше, тому що громадянське суспільство здатне до

самоорганізації і самоврядування. А саме страшне – це «кризис науки», проте такий «кризис науки маскує собою воістину чудовиський факт: наука як така перестала бути головною виробничою силою (підкр.нами). Це шокує, але це так» [там же, с.28]. І в цьому новому «біологізаторському світі» ставку треба робити не на «предмет труда», що «все менше змінює навколишній світ», а на «виготовлення нематеріальних предметів», котрі спрямовані на «створення і підтвердження певних, ...наперед заданих станів людської свідомості» в умовах деградації та ірраціоналізації цієї свідомості [33 с.28]. Головний спосіб активації цих біологічно «вроджених станів» – це «пробудження творчих здібностей» (тим же біологічним позанауковим способом! – ред.), а потім розв'язана «конкуренція... у полі творчих здібностей» призведе до відповідного «соціального відбору (талантів – ред.), що буде вестись на базі біологічних за своєю сутністю параметрів». *Однак подібне не дає змогу здійснити творчу кар'єру у її соціальному і професійному значенні. Творча ка'єра обдарованих людей, а також осіб, що розвинули власну креативність, буде обмежена «приналежністю від народження до тої чи іншої соціальної страти і тому «творчі люди, що рекрутуємі «з низів» будуть оставатись не більше, чим високооплачуемим обслуговуючим персоналом»* (виділено нами). Але подібне «достатньо швидко перетворить їх в контреліту», котра зможе «у боротьбі за владу опертись на маси», в якій «нерозвинутою свідомістю, править біологічне підсвідоме, що є алогічне та ірраціональне» [33, с.15]. Подібна «біологізована творчість» є позанауковою і позапонятійною, вона розумово знецінена, асоціальна і знанево-нестатусна, знаходиться поза меж соціальної успішності та інтелектуального лідерства, не має соціального управління і впливу науки. Проте одночасно мається можливість швидкої «переробки інформації», але без її засвоєння та осмислення як знання та наукових понять. Інформація все більше оцінюється у звужених межах «техноінформаційних понять» і термінів, «інформаційної мови» і «язиків програмування», що зрозумілі тільки для вузькоспеціалізованих фахівців. Тому, як вірно вважає

М.Делягін, відкривається практично один вихід з «біологізаторського тупика» людства, що починає генетично розподілятися на свідомо-раціоналізовану його частину і на підсвідомий, «ірраціоналістичний архетип» людей навіть у своєму інформаційно-понятійному статусі. Це перехід від логістики техноінфосфери до понять «ноосфери». З цим «функції пізнання і свідомого регулювання піднімаються на більш високий рівень, чим індивідуальна або групова свідомість, – це свідомість великих колективів і навіть народів, що граничить з введеним Вернадським поняттям «ноосфери» [33, с.24]. Це *поняття піднімається над поняттєво-змістовним розумінням «біосфери» і «соціосфери», межує і поглинає поняття «культуросфери» і «креатосфери» саме природним шляхом, а також на основі розумово-світоглядного, світорозумово-понятійного розвитку якостей «креативності» у творчих осіб.* Тому цілком природно, що *поняття «ноосфери», «ноо-знань», «ноо-креативності» входять у внутрішню структуру науки і ноо-науки як її окремий структурний компонент.* Зрозуміло, що цей «структурно-поняттєвий компонент» змістовно змінюється відповідно до періодів її класичного, некласичного, постнекласичного розвитку науки і філософії ноо-науки. Виходячи з подібних міркувань, можна відповідним чином репрезентувати структурний компонент «поняття науки» і її «понятійний розвиток» у внутрішній структурі самої науки.

3) Поняття науки і її «понятійний розвиток» в розширенні-поглибленості «поняттєвості науки» і наукового знання. Майбутній *«ноосферний вибух»* або *«ноосферна революція»*, що обов'язково відбудеться (і вже відбувається) після «інформаційних вибухів» (4-й «вибух» – це «інформаційна революція» 90 –х років у вигляді «мікроелектронної революції»), як вище було показано, ділить соціум на його раціонально-креативну частину та велике *ірраціонально-рефлексуюче, дифузно-розмите і деструктуроване «субсуспільство» для котрих науково-технічна, інформаційна та «інтелектуальна революція» є «закритою» у суто біологічному сенсі.* Вся їх поведінка знаходиться під

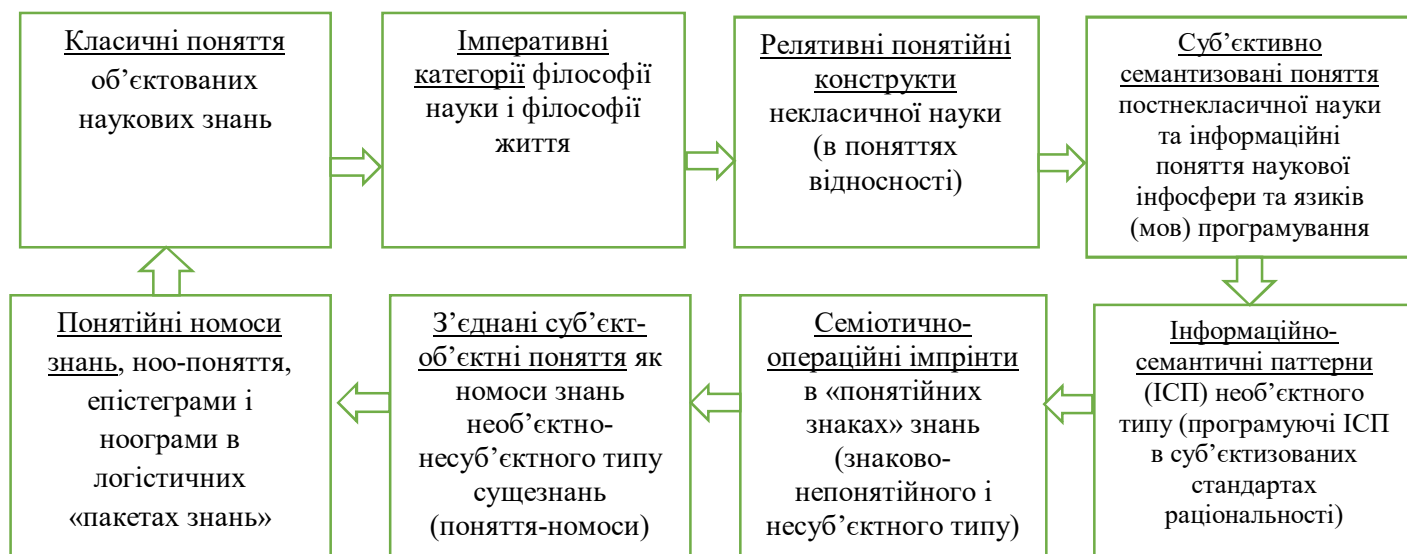
повним впливом «нових кочевників» або глобального «класу номадів», не маючих національного коріння, що в якості «інтернаціональної олігархії» нещадно експлуатують цілі народи, суспільства і країни через з'єднані «глобальні фінансові мережі», котрі не пов'язані ні з якою конкретною державою та інтересами «націй-держав». Вони взагалі відмовились від управління як такого, а також у вищому розумінні «управління змінністю реальності», перейшовши «до управління зміненням її сприйняття». Однак і в цій зміні «сприйняття реальності» (як деякої примітивної інфосфери) вони дають тільки «сприйняття її інформаційного відображення (в першу чергу СМІ)» як віртуально-комп'ютерної реальності «власної пропаганди» з «різним зниження рівня відповідальності», а особливо – «власної соціальної відповідальності, заради насолоди і радості від власної могутності і вседозволеності» [33, с.32-33]. З цим виникає принципове питання: в яких поняттях буде спілкуватись суспільство і як людин будуть понятійно розвиватись, формуючи відповідний «соціальний заказ» знеціненої раціональності і «знеціненої науки»? М.Деягін, який піднімає цю проблему, пропонує нову «інтелектуальну революцію», щоб людей в період «техногенних контурів постдемократії» повністю не задавила «залізна п'ята», коли все закінчиться «розлюдненням людей» [33, с.49,92,178]. В подібному соціоісторичному аспекті В.Ю.Дунаєв і В.Д.Курганська пропонують згадати «ідеальну державу» Платона з її чіткою «ієрархією єдності буття» (і мислення – ред.) в якій досягається «онтологічне самовизначення людини» [34, с.89] В логістично-науковому відношенні досягнення подібної «єдності буття» (і мислення) пропонується здійснити в поняттях «репрезентаційної епістемології», котра, в нашій концепції, конструюється через епістеграми і номограми у «пакетно-логічній зв'язці» понять. Це така епістемологічна репрезентація в поняттях «цільного знання» або «логічної саморефлексії», що розглянута в «історико-філософській ретроспективі». В нашій концепції, – це ***внутрішня структура знання, наукового знання і науки в їх суцероводовому, родовидовому***

і типологізованому зв'язку ноо-знань і ноо-науки. Пропонується також розвивати новий поняттєвий дискурс за логікою «метафізики всеєдності» та здійснення подібного у відповідних поняттєвих «стратегіях деконструкції класичної метафізики» [55, с.155,248,355]. В нашій концепції тут метафізика не потрібна, бо подібне здійснюється в ноосфері філософії науки і в «наукофері» ноо-знань, що можна показати на відповідній епістеграмі «понятійного розвитку» науки у її внутрішній структурі «понять науки». Це можна представити тим же способом, як це робилось для попередніх структурних компонентів науки – основоположення і закономірності науки в її історичній динаміці від Нового Часу і до сьогодення, але тільки в представленості понятійного структурного компонента (дивись відповідну епістеграму ЕГ-17).

Епістеграма ЕГ-17

Понятійний розвиток внутрішньої структури науки

в світоглядно-науковому осмисленні знань в якості наукових понять

Можна бачити, що «поняття науки» і «понятійний розвиток науки» відбувається у напрямі формування основи «твердого» (механістичного) та «об'єктивного» наукового світогляду, що й став «класичним світоглядом» об'єктованих наукових знань. Однак з ускладненням цього знання, а надалі виникнення «контекста парадигми складності» (в постнекласичній науці), цей «абсолютно константний природознавчий світогляд», котрий має «тверду

орієнтацією» до «*одного єдиного* абсолютно природознавчого світогляду» (як «вищого виду знання»), змінюється на релятивний світогляд. М.Шелер вважає, що подібне відбувається за «законами трансформації структур відносно природознавчого світогляду», а тому він починає розумітися в поняттях не «константного», а «відносного природного світогляду» [30, с.58,60]. За нашою концепцією, це перехід від «імперативних категорій» класичної філософії науки до «релятивних понятійних конструктів» некласичної науки, що будуються – конструюються в «поняттях відносності» і вірогідності. Більш того, стверджується, що «одного константного природного світогляду людини взагалі не існує» (М.Шелер), а «відмінності в картині світу доходять до категоріальних структур самої даності», що служать тільки «для оцінки еволюційних ступенів відносно природознавчого світогляду» [там же, с.60]. Ось чому надалі виникає проблема «форм руху родів знання», що розглядається як «позитивне діюче знання» або «метафізичне, теоретичне знання чи «ціннісне» знання» (в постнекласичній науці) [35, с.59]. Тому за шелеровським «законом трансформації понятійних структур науки» (підкр.нами) в постнекласичній філософії науки виникають поняття «еволюційної епістемології». У творчих суб'єктів, за думкою І.В.Чернікової, «формується мислення, здатне кинути виклик розумінню невизначеності, складності, контекстуальності, мислення вільного від традицій редуccionізма, прогресизма, універсалізма» [36, с.35]. В «контексті парадигми складності» такого роду «фундаментальні ідеї постнекласичної науки» формуються на основі «глобального еволюціонізму і системності», що є «стержневою фундаментальною, загальною конструкцією», а з її предметної сторони, – це «міждисциплінарні дослідження» на основі «*нової наукової раціональності*» [36, с.35,40,41]. За думкою О.Н.Князевої, «еволюційна епістемологія» повинна конституюватись як деяка всеоб'ємлююча еволюційна теорія пізнання і знання», а в більш вузькому сенсі – це «теорія, котра роз'яснює когнітивні феномени як результат еволюційного процесу та описує еволюцію як

когнітивний процес» [37, с.8]. К.Поппер розкриває сутність еволюційної епістемології у двох основних тезисах: *«Перший тезис. Специфічна людська здібність пізнавати, як і здібність виробляти наукове знання».* *«Другий тезис. Еволюція наукового знання»,* що *«представляє собою в основному еволюцію у напрямі побудови все кращих і кращих теорій»* [38, с.110-111]. К.Поппер вважав, що подібне досягається значною мірою через *«еволюцію людської мови»*, а на цій основі зміну ролі, яку вона грає і продовжує грати в зрості людського знання» [38, с.110]. Тому, за нашою концепцією, *в еволюційній епістемології повинен розвиватись понятійний «науковий апарат», котрий орієнтований на безперервний зріст знань, а це, перш за все, семантично суб'єктовані інформаційні поняття або конструкти, котрі найбільшої виразності набувають в інформаційних мовах як «язиках програмування».* Їх можна надалі представити як ***поняттєво-цілісні конструкції у вигляді інформаційно-семантичних паттернів***, що є необ'єктні і необ'єктовані «конструкції програмування» нового типу. Це може бути, наприклад, ІТ-програмування в семантично-мережному дискурсі «хмарних технологій», котрі дозволяють змодельовати будь-який семантично-понятійний контекст. Головна їх особистість – це можливість створення безперервних, недискретних «континуальних понять» в їх семіотично-знаковій формі «семіотично-операційних імпрінтів» або кодованого (культурно-кодованого) «запису знань» в певних семіокодах (культурокодах, креатокодах) і ***семіограмах знань в безперервності їх епістемологічного руху в певній їх цілісності та холістичності.*** Подібне світорозумово-понятійне бачення дійсності в її науково-цілісній представленості І.В.Чернікова визначила як «холістичне світобачення», що принципово необхідне при проведенні «міждисциплінарних досліджень в сучасній науці», в основу котрих покладені «ідеї ноосфери» В.І.Вернадського про «перебудову наукового світогляду». Це потребує «глибокої зміни картини світу», бачення в ній «сферу розуму», що «все більше зростає», а тому ставить за необхідне відділення себе як позитивного

розумового початку від «науки покоряючій» на користь «концептуальності єдності людини і світу» [36, с.97-98]. В новій науковій понятійності «наука більше не претендує бути відображенням дійсності», в якій «картина світу нагадувала лоскутну ковдру з фізичної, біологічної, геологічної та інших картин світу». В основі ноосферного світорозуміння лежать «ідеї глобального еволюціонізму, нелінійності, самоорганізації, постеволуції, системності, формуючі уявленню про універсум як єдиної саморозвиткової системи» [36, с.98-99]. Але для цього людині треба «вийти за межі мезокосмоса» як «деякого фрагмента реального світу», зняти «печатку мезокосмоса» з людського мислення, розуміння і понять і, за Г.Фальмером, створити нові епістемологічні «людські системи» на основі еволюційної епістемології [39, с.233-234]. А в основу цих *«епістемогуманітарних систем» як ноо-метасистем творчих ноо-суб'єктів* покласти відповідні «самореферентні дослідні програми» (Е.Езер), в котрих відбувається «добудування філогенетичної епістемології через онтогенетичну епістемологію» творчим суб'єктом [31, с.256,267]. Він здатен самореферентивно досліджувати і вдосконалювати «мікрорівень нейронних структур» на основі «нейроепістемології» виводити їх на макрорівень «природних когнітивних систем». Після такого переходу з мікрорівня (нейронів головного мозку) на макрорівень (природної когнітивності) здійснюється «онтоепістемологічна інверсія», після якої сприймаємий нами «реальний навколишній світ не конструює нас», а ми конструємо його. Подібним чином творчий суб'єкт автореферентивно «встановлює селективні граничні умови» світу та оперує ним [40, с.268-269]. Це принципово нові епістемологічні конструкти наукових знань, котрі епістемологічно оперують світом як номоси знань.

В нашій концепції – це *понятійні номоси знань, ноо-поняття в епістемоконструктах, ноо-грами в «логістичних пакетах знань»*. В них представлена «метaparадигма» і *«триєдність Дао, Логоса і Атмана»* у відповідній «логіко-семантичній матриці» парадоксально «диз'юнктивного

синтезу» епістемологічно «неспівмірних знань і подій (Ж.Дельоз) в їх «розходящихся серіях» та «неспівможливих світах» (Г.Лейбніц) [34, с.281,284]. В них наявний лише умовний «децентрований смисловий простір», в якому «втрачена самототожність» і все «вивернуто наізнанку», а в просторово розходящихся серіях «не оставлено місця ні тотожності Я, ні тотожності світу», відсутня «тотожність поняття речі», а присутній лише «сенса езотеричних слів» [41, с.281]. Подібну «неспівмірність» знань і реальності Дунаєв В.Ю. і В.Д. Курганська понятійно визначають як «ідею-логістичну тетраду» (езотеричних слів – «прагмем»), що представлена у відповідній «тетраметрії» або фігурі «чотирьохчастинної мандали» в символах «космологічних початків – первоелементів всесвіту». Вони за «принципом мандали» можуть бути «універсально застосованими до макро- і до мікрокосму» за «трихотомією філософії Логоса, філософії Атмана і філософії Дао». На відміну від «дихотомії західної філософії», в котрій стверджується «двоєдність Буття і Небуття» та віддання переваги «первинності сфери набуття» [41, с.284]. В подібному аспекті «трихотомії» Абсолют і є «триєдність Дао, Логоса та Атмана», що виконує роль «інтегральної філософії, через який все «відкривається» та «переходить» у всякий рух та проявлення суцього. У мандалі він представляє четверту частину «тетради» або «четвертий місток», котрий «пов'язує реальну людину, що несе тягар (бремя – по рос.) реальності світу свого, з небесною Троїцею». Це «четвериця» всіх «можливих комбінацій» і «метатез елементів», які «цілком і повністю визначають онтологію земного, небесного і наднебесного світів» в їх першогогерметичній «онтологічній цілісності» в Абсолюті з поєднанням Дао, Логоса і Атмана [41, с.284-285]. Подібне єднання таке, що всі суцці «персоначала», «суцезнання» предстають як «іноприродні первоначала суцього», котрі «іноприродні самому суцтому і його пізнанню», бо вони ще вкрай далекі від природного проявлення і буттєвісно-реального виявлення. З них лише сформованні родові *першоджерела і суцності, з яких надалі «розгортаються» існуючі реальності як буттєсфери існування природно-*

суцього через природно-сутнє. Тому розум може лише «доторкнутись» до найвищого і запердільного та єдиного в його розумових початках, але «відтворити його в синтетичних («синоптичних») актах неможливо». В цьому відношенні «дуалізм ідей та речей» (ще за Платоном) представлений у вигляді «допущення ізольованого існування ідей як відокремлених від речей сутностей і складає умови метафізики як особливого типу пізнання особливої реальності – реальності першооснов і першопричин суцього» (підкр.нами) [34, с.94]. А з другого боку, вказані автори замість «езотеричних слів» для визначення подібних древніх знань, використовують співвідносні «понятійно-логічні зв'язки» або «пакети понять», а саме – «імманентна аксіоматика лексико-ідеологічного кода» (для визначення «позаприродного суцезнання»), «логіко-семантична матриця онтологічних метапарадигм» для визначення духовно-онтологічних феноменів «абсолютного знання» (первознань «первоелементів» суцього) та інші [37, с.262,281]. З чого слідує, що сучасна наука, а передусім філософія ноо-науки, стоїть перед складним завданням оволодіння «ноосферним вибухом» в понятійних формах, знаходженням підходів, шляхів і методів понятійного осмислення нової сфери буття людства, що виходить навіть за космічні масштаби не тільки «мезокосмонооса», але й «мегакосмонооса». Тому, за нашою концепцією, онтологічний Реалогнозис ноо-знання треба розуміти в понятійному відношенні ***«епістемологічної ноосфери» інноваційних ноонаукових понять***, що за «класикою науки» повинні входити у внутрішню структуру науки в якості компонента «поняття науки». Зрозуміло, що подібне мислиться в контексті «понятійного зростання» знань. Але не тільки зростання, але й поглиблення та розширення «понятійного базису» (апарату) науки. Це *призводить до оволодіння творчими суб'єктами багатомірного мислення в поняттях ноо-науки та в понятійних ноосах ноосферного реалогнозису ноо-знань.* Подібне й представлено на відповідній епістеграмі, що репрезентує «епістемологічну матрицю» понятійного зросту

науки в дії «епістемологічних номосів» наукових знань (див. епістеграму ЕГ-18).

Одна зі складностей в понятійному розвитку науки полягає в тому, що кожне «знання в поняття» виражає свій певний *епістемологічний номос*. При чому, не тільки «номос онтологічної даності» (наявності) цього знання в його науково-понятійній формі вираження, але й і в «номосі епістемологічної дії» в напрямі «реальнісного розгортання—опредмечення» (наукового «об'єктивування») знання. Це є «номосо-епістемологічне самоздійснення знання» (науково-технічної реалізації), що відбувається за епістемологічним законом розвитку знання, його онтологічного «пред'явлення» і саморозвитку як виконання певної «реальнісної функції» власного самоздійснення. Подібний номос знання первинно проявляє і пред'являє себе в перших філософсько-епістемологічних категоріях, категоріальних ствердженнях та «імперативах знання». А саме – в предикатах «об'єктивності знання», його законопокладеності, в понятійно-природознавчій оформленості та в «науковій понятійності». Це і є знання в «поняттях науки», в інформаційних «пакетах понять», їх «наукових значеннях» і визначеннях в якості законопокладеного і понятійно-наукового знання. Однак надалі в разі «технізації» і «технологізації» наук «понятійний апарат «вихолощується», «абстрагується» та «схоластизується», відривається від природних знань. А з цим втрачається і внутрішній номос знання, воно робиться «пустим» й «безпредметним», породжуючи «імітативні науки» як псевдонауки, що не має свого належного філософсько-методологічного та епістемологічного обґрунтування, бо це «науки-однорівки», котрі швидко «відмирають». «Технократизація» науки, її вкрай вузька спеціалізація та «інструменталізм», руйнує й саме технічне знання, а внаслідок «технологічного навантаження» руйнується і вся природа, деформуючи і саму людину», роблячи її «одновимірною» (Г.Маркузе), а суспільство «антигуманим», «сайєнтифістським», обездуховленим. Звідціль і

Динаміка понятійного зросту науки в епістемологічній матриці зросту наукових понять та в епістемологічній дії номосів знань у внутрішній структурі «понять науки» і наукового «понятійного розвитку»

№ п/п	<u>Класичні поняття</u> об'єктованих наукових знань у фіксованій детермінації	<u>Релятивні поняття</u> некласичної науки у відносності, змінах і розвитку світореальності	<u>Суб'єктивно-семантизовані поняття</u> постнекласичної науки та інформ-поняття наукової інфосфери та мов програмування	<u>Ноонаукові поняття</u> в інформаційно-семантичних паттернах (ІСП), семіотичних імпрінтах, епістеграмах, номосах і ноограмах зростаючого знання (в ІС-пакетах ноо-знань)
(1)	<u>Засади і</u> основоположення науки	<u>Змінні</u> основоположення релятивних знань багатозначної детермінації	<u>Суб'єкт-об'єктні</u> законоположення семантико-семіотичного зросту знань в дослідних програмах	<u>Основоположення</u> ноонауки в ноосфері континуально-епістемологічного (безперервного) зростання знань
(2)	<u>Об'єктивні закони</u> внутрішньої номології науки в їх однозначній детермінації класичної науки	<u>Релятивні закони</u> багатозначної детермінації некласичної науки	<u>Закони фундацій знань</u> (баз знань) в семантико-семіотичних контекстах постнекласичної науки	<u>Закони наукового</u> нооосферогенезису і зросту знань в епістемологічній ноосфері (реалогнозис ноо-науки)
				1) Інформаційно-семантизовані <u>паттерни знань</u> (ІСП) 2) Інформаційно-семіотичні <u>імпрінти знань</u> (ІМІ) 3) <u>Номоси зростаючих знань</u> і поняття ноо-знання 4) <u>Ноо-епістеграми</u> зростаючих знань
		1) Поняття багатозначної детермінації (неімперативний тип вірогідних понять)	1) Суб'єктивно-семантизовані <u>операційні поняття-конструкти</u> 2) <u>Інформаційні поняття</u> науково-дослідних програм зростаючого знання	
(3)	Поняття і понятійний розвиток науки (в імперативних категоріях філософії науки)	2) <u>Вірогіднісіні</u> (релятивні) поняття зі знятою імперативною категоріальністю «класичних понять»	3) <u>Інформ-поняття наукової інфосфери</u> (наукової реальності) і мови програмування знань та дослідних програм в поняттях постнекласичної науки	5) <u>Ноо-грами</u> зростаючих знань в поняттях ноо-знання, паттернах, імпрінтах і ноосферних матрицях
(4)	Теорія	Теорія вірогідності	Інформаційна семантика	Ноо-епістемологія
(5)	Ідеї	Гіпостазовані ідеї	Наукофера знань	Ноо-Реалогнозис Духовне ноо-знання

походить кризис сучасної науки в її сцієнтистських формах техногенної «агресивності знань», «агресивної мілітарності» самої науки як соціального інституту, що породжує «антисцієнтистські настрої» в суспільстві, різко знижує соціальний статус науки і наукового знання. Повністю дискредитував себе і «економічний підхід» до науки та її однобока орієнтація на «економічну ефективність» науки і «технопрагматизм» наукових досліджень. Визнано, що економічний «глобальний кризис» багато в чому породжений тим, що погоня за індивідуальним прибутковим збагаченням як доміанти суспільної поведінки стала контродуктивною, руйнуючою людське суспільство і людство в цілому. Тому конче потрібна «інтелектуальна революція і формування нового типу мислення», що «виведе людство із тупіка... не за рахунок винищення тої чи іншої, його частини», бо це знищення 8 млрд.людей зі збереженням тільки 1-го «золотого мільярда», а шляхом «гуманітаризації науки» [33, с.175]. Потрібні зовсім нові концепції і теорії людського прогресу, що долають глобальний фінансовий, управлінський, економічний і «людський кризис» як «кризис цінностей», включаючи всю «філософію історії» з позицій «уваги людини до власного буття, діяння, вірування, думання і говоріння» [33, с.203-204]. Виникла також потреба у нових теоріях і нових методах у «вирішенні фундаментальних проблем соціальної філософії» та соціальних наук на основі «синергійної антропології», нової «самоідентичної людини» та способів «конструювання ідентичності» в умовах «антропологічної кризи», пошуку способів «самоорганізації складних систем в структурі глобалізаційного процесу» [42, с.6,366,402,538]. Для цього потрібно розробляти інноваційні наукові теорії як загально-філософського характеру, так і філософсько-наукового, епістемологічно-наукового і суто фундаментально-наукового характеру, що радикально змінюють людське і наукове світорозуміння. Всі ці проблеми в їх онтологічному, гносеологічному, епістемологічному та методологічному аспектах раніше автором вже розглядалися та концептуально, теоретично і практично аналізувались. Однак в даному контексті їх необхідно

представити на підґрунті філософії науки і, конкретно, внутрішньої структури науки в якості її наступного «теоретичного компонента» і розвитку наукових теорій.

10.2. Теоретичний розвиток науки у внутрішній структурі зросту теоретичних знань та інноваційного розвитку наукових теорій на засадах ноо-науки

Контент: репрезентація теоретичного компонента у внутрішній структурі науки та за внутрішньою логікою зросту наукових знань, представлення інноваційного розвитку наукових теорій в ноосах, номосах і топології ноо-науки та ноонаукових дослідних програм в їх теоретико-методологічному розвитку і технологічній реалізації теорій

Теорія і теоретичний розвиток науки є її «центруючим компонентом», бо розвиток наукової теорії є першочерговим завданням в структурі будь-якої науки. Саме створення інноваційно-«проривних» теоретичних основоположень і концепцій – це невідкладна вимога соціоантропогенного прогресу в єдиному тренді «перспектив людини» та «перспектив науки» в науково-раціоналізованому і «когнітивованому соціуму». Теоретична основа становлення «наукової раціональності» від Нового часу до сучасної науки складалася в динаміці «теоретичного зросту» наукового знання, а саме – в динаміці його розвитку в класичній, некласичній і постнекласичній науці. Перший «класичний тип» наукової раціональності пов'язаний з теоретичним і практичним освоєнням «об'єктивного знання» Воно представлене в «системних об'єктах» та розвивається на основі теорій механістичного наукового світогляду, переважно детермінаційно-однозначного, непорушного і незламного «світового порядку». Другий тип наукових теорій визначається як «некласичний». Цей «некласичний тип» наукової раціональності за подібною класифікацією етапів наукової динаміки «теоретичного зросту» науки пов'язаний з формуванням системи пізнавальних ідеалів і наукових норм

розвитку знань, але вже в їх релятивному значенні «некласичної науки». Вона базується на особливому типі філософсько-методологічної і філософсько-науковій рефлексії. В ній відсутня *зосередженість на об'єкті, що характерно для класичної науки, а основний акцент переноситься на сам процес наукової діяльності з експлакацією всіх засобів та операцій в отриманні істинного знання про «об'єктний світ» в теоретичних ідеях і поняттях «відносності об'єкта», його «множинної детермінації» та відносності існування, онтогносеологічної вірогідності об'єктного існування світу в змінних просторово-часових характеристиках. У фізичному сенсі – в його різнорівневому і різновимірному «об'єктопроявленні», мікро-макро- і мега-реальнісних виявленнях відповідно до теорій відносності Е.Лоренца, А.Ейнштейна, Н.Бора, В.Гейзенберга, що мають різні теоретичні засади та аспекти наукового представлення, що є предметом теоретичних наукових спорів і по сьогоднішній день. Третій тип наукових теорій – це «постнекласична раціональність». У своїх базисних теоретичних положеннях постнекласична наука має раціонально-ціннісний характер і надає науковому знанню статус «ціннісного знання». Воно представлене за семантичною логікою **«ціннісної раціональності»**, що органічно пов'язана з внутрішніми ціннісно-цільовими структурами наукової діяльності. В подібній матеріально-духовній, свідомісно-природній єдності ці внутрішні структури науки і розвиваються. За нашою концепцією, що суб'єкт-об'єктна «S-O єдність» мислення і буття, котра, за Р.Тарнасом, як «глибинна реальність світу з'являється лише тоді, коли людський розум повністю активізує дремлючі в ньому здібності до впорядкованого уявлення про розвиток архетипічного світу і досягти його через емпіричні споглядання» [43, с.444].*

В сучасній науці інноваційне розуміння приймають теоретичні основоположення про реальність, в зв'язку з чим «набули нового сенсу такі фундаментальні поняття як простір, час, матерія, свідомість». Так, повністю відхилене уявлення про універсальність не тільки простору, але й і часу:

«замість уявлення про простір у вигляді сукупності близьколежачих точок, елементів, атомів, простір розуміється як функціональна або системна структура» (в нашій концепції – дійсний, умовний і безумовний простір-час в різних онтологічних вимірах), «час... осягається як час буття, виключно шляхом дослідження конкретних процесів руху і розвитку». А світ, світова реальність – як теоретико-понятійна категорія, «вже не розглядаються як своєрідний музей, в котрому кожен біт інформації зберігається, світ – це процеси, руйнуючі і генеруючі інформацію і структуру». Навіть саме «поняття світ все частіше замінюється поняттям «Універсум», що визначає єдину багатообразну субстанцію, в якій матерія і свідомість суто крайні стани» [36, с.168-169]. В нашій концепції, – це «об'єктивна гносеологічна реальність» (реалогнозис) у «ноореальнісній вимірності» та в «онтологічній трансформації буття в ментально-реальнісну всеєдність Універсуму» [44, с.338, 376].

Тому головна інновація в теоретико-епістемологічному відношенні, що відбувається в трансформаційно-перебудовчих процесах сучасної науки та в її теоретичних засадах, – це нове розуміння поняття «знання» і «наукового знання». Фактично це відмова від звичного розуміння і «конструкцій знання» (або взагалі відмова від епістемологічних «конструкцій знання» як воно розуміється в постструктуралізмі) та перехід на нові «суперпозиції знання». В нашій концепції, – представлення знання в *«суперпозиції ноо-науки» і «суперпозиції ноо-знання»*. Це «трансформація концепта «знання» (І.В.Чернікова) та його теоретичної репрезентація в новій «теорії знання» та інноваційній «теоретизації сучасної науки» [36, с.139,140]. До основних «теоретичних інновацій» в концепціях знання, його теоретико-концептуального розвитку можна, насамперед, віднести ряд перспективних напрямів його «інноваційної теоретизації».

Так, в сучасній науці інноваційна «наукова раціональність» вибудовується на теоретичних основоположеннях «глибинної реальності світу» та виходить «з позицій глобального еволюціонізму». В цьому аспекті відомий дослідник

теоретичного знання В.С.Стьопін розробляє такі універсалізовані наукові програми, в яких «стирається дуалізм духа і природи», свідомості й матерії, а в «глобальній еволюції беруть участь дух, свідомість, матерія і людина» [1, с.392]. Таким чином, утворюється принципово нова «природно-наукова картина світу, в котрій матерія і свідомість створює нову органічну єдність» (Д.Хегелін), «реальність природи не розділена з реальністю свідомості», а «скоріше природна істина, що розгортається, проявляє себе лише при діяльній участі людського розуму» (Р.Торнак). Ось чому сучасна наука взагалі не фіксує «чіткого кордону між матерією і свідомістю, а смисл і цінності є несвідомою приналежністю не тільки нас самих, але й світу, в якому ми беремо участь в силу наявного порядку» за формулою: «не існує світу – без згорнутого в ньому нашого образу», «наше існування не є досконалим і повним – без згорнутого в нас світу» (Д.Бом) [45, с.125,133]. Виходячи з подібних науково-теоретичних розмислів, перспективні напрями розвитку інноваційних наукових теорій в їх тренді до ноо-науки і ноо-знання можна представити наступним чином.

1) Нові «когнітивні практики», що виходять з наукових досліджень «широкого контексту» та з нового «способу пізнавального відношення до світу». Воно формується на основі «холістичного світобачення» і призводить до «глибинних змін картин світу», «перебудови наукового світогляду» та «корінних змін у світорозумінні» [36, с.97,129]. Драматизм ситуації підсилюється «загостренням дискусій з приводу наук і наукової раціональності» (І.В.Чернікова), що у її нинішньому вигляді призводить до «екологічного кризису» з «відкритимся горизонтом екологічної катастрофи». Тому цілком закономірно виникає «критика сцієнтизму як продукта наукової індустрії», а подібна критика в свою чергу закономірно «привела до відновлення та оновлення «ідеї ноосфери В.І.Вернадського». В аспекті кризи науки і жорсткої критики «сцієнтизму» (з позицій «антисцієнтизму») мова йдеться про спасіння людей через реалізацію «ноосферної парадигми», а тому необхідно все більш жорстко стверджувати, теоретично і практично

обстоювати та *«говорити про становлення ноосфери – сфери розуму на фоні самовищення людства»* (виділено нами) [36 с.97]. Ми вже показували, що сучасна наука в своїх базисних теоретичних законоположеннях і в «когнітивних практиках» призводить до «сірого прогресу», конфліктів, агресії і війни, хоча «з наукою західна цивілізація пов'язувала блага соціального прогресу». І якщо далі так буде йти, то в силу «агресивності науки» та «млітаризації наукового знання» вона приведе до «чорного прогресу» і «загального воєного конфлікту та глобальної війни людства і його самознищення». Тому всі питання в нових «когнітивних практиках» впирається в питання: «Що є знання»? Якою повинна бути «нова концепція знання» і пов'язане з ним сучасне розуміння науки»? Як перевести науку і розвиток наукового знання у русло ноосферного розвитку і створення «ноосфери знань» на фоні «воєнних загроз» з боку науки [36 с.97,129]. В нашій науково-теоретичній концепції та її практичного використання – ноосферне знання є вирішальною «когнітивною практикою» на основі сформованого «ноосферного світорозуміння» та «розвитку ноосферного світорозуміння у ментально-психічному і холотропно-космічних вимірах» комунікативних, когнітивних і креативних практик ноо-науки і виробництва ноо-знання» [2, с.456,476,518,536].

2) Зміна дискретного бачення світу і «дискретного світорозуміння» на його «безперервно-універсальне», ноосферно-наукове світосприймання і світорозуміння. Це потребує *розвиток наукових теорій, пов'язаних зі зміною наукового розуміння знання і кінцевих «структур наукового знання» на «безкінечні структури»* недискретної і «безперервної науки» про «континуальне знання». Тобто ноо-знання у його безперервно-континуальній пов'язаності в різних онтологічних вимірах та в операційному ноо-реалогнозисі знань. Зараз «організація наукового знання відображає уявлення про світоустрій», і в цих уявленнях теоретично «переважають ідеї про різність матерії, дискретності, атомістичності» та реальнішої розділеності, що «знайшло відображення і в організації знання – дисциплінарний устрій науки»,

де «знання реальності розділено строго за відомствами наукових дисциплін» [36, с.99]. Тому зараз «наука більше не претендує бути відображенням реальності, існуючої поза нас (класична наука)», а вона створена в різних наукових теоріях як дискретна «картина світу», що «нагадує строкату лоскутову ковдру» [там же, с.99,101]. Однак сучасна теоретична концепція науки потребує «створення цілісної картини світу» у її системно-холістичній безперервності «глобального еволюціонізму» та побудованої на «ідеї синхроністичності, антропного принципу і принципу доповненості». Загалом, це «уявлення про універсум як єдиної саморозвиткової системи» [36, с.99-100]. Але для цього необхідно, щоб з'явилися нові «глибинні теорії», котрі дозволяють «здійснити прорив в глибини світобудови», відкрити «тайни мікросвіту» в аспекті «як людина в цей світ вбудована». А потім за «антропним принципом» вбудованості «людини в світ» як «суб'єкта пізнання... у всіх його аспектах», виявити, що «людина – не частина Всесвіту, а малий, однак цілий Всесвіт» [36, с.101,103]. В нашій концепції – це homo universalis, atman universalis, здатний до «буттєпроявлення», «онтологічної повноти» і «здійснення «Свободи Буття» в його різних «онтологічних вимірах» та у всезагальному «онтологічному руху» до єдиної «універсальної реальності» [2, с.425,478]. На цій основі «безперервної універсалізації знань», їх універсальної «епістемологічної з'єднаності» як «на глибині», так і «на висоті» онтологічних вимірів в Єдиному Реалогнозисі знань і виникає необхідність створення теорій пошуку-відкриття нових знань на міждисциплінарній основі, не входячи в епістемологічні «тупики знань» в їх звуженому «антропомисленні». Але такого роду «міждисциплінарне знання» потребує «міждисциплінарних досліджень» у «двох аспектах інтеграції» дисциплінарно-диференційованого знання, а саме – (1) в «онтологічному аспекті», пов'язаного з переходом від дискретного, атомістичного світосприйняття до системного» та (2) в «гносеологічному аспекті», пов'язаного «зі зміненням самої пізнавальної традиції в контексті міждисциплінарного знання» [36, с.109]. Перш за все, в цьому відношенні

найбільш перспективна «конструктивна метафізика» і «конструктивно-метафізичне знання», що потребує сучасних науково-теоретичних розробок, за нашою концепцією, – в аспекті «метафізики буття та онтологічної концептуалізації дійсності в ноореальнісній вимірності» метафізичного ноореалогнозиса знань [2, с.338]. Це потребує *розробки метафізичної теорії знань та їх впливу на теоретичний розвиток сучасної науки і ноо-науки.*

3) Мова йде про нове смислостверджуюче розуміння знання як «базової когнітивної сутності». Її можна певним чином представити, раціонально-логістично обґрунтувати і доказати, конструктивно репрезентувати (ментально і натурально-предметно) в деяких теоретичних побудовах, показати у розвитку інноваційної «теорії знання» на когнітивних системних підставах. Перш за все, – практичного використання в *метафізичних смислоствердженнях знання як ноо-знання.* «Метафізична характеристика» знання теоретично представляє більш високий «тип раціональносоті», котрий в певному сенсі протистоїть Логосу (як Дао і Атман в «триєдності знання»). Якщо брати давньогрецьку філософську традицію, то це античне протиставлення «логоса» (знання числа, числових пропорцій, причин речей та подій) і «нуса» як вищої «раціональності свідомості» і «раціональності буття» (Х.-Г.Гадамер). В нашій концепції цього протиставлення немає, а навпаки мається суб'єкт-об'єктна «S-O єдність» буття і мислення, котру і можна розуміти в «метараціональному» та метафізичному аспекті *епістемологічної єдності знання і буття в ноо-знанні.* Подібне цілком можливо представити когнітивно-праксіологічно, а сумісно з теорією – на теоретико-праксіологічних засадах ноо-науки. Метафізична теорія на основі ноо-розуміння знання і світу набуває конструктивності в представленні «суперпозиції знання» в «S-O єдності», коли треба вирішувати «проблеми «паралелізма психічного і фізичного» в «експериментальних ситуаціях» фізичних наук, враховуючи «загальний психічний стан спостерігача» (його свідоме і несвідоме). Це може мати виключне значення у зв'язку з «архетипічними ідеями» наукового суб'єкта (суб'єктивними поняттями

простору, часу, матерії, енергії, атома), котрі він включає у «фундаментальні поняття фізики» як «відносно трансцендентне» і залежне від раціональних та організуючих принципів», що формулюються науковими суб'єктами в теорії пізнання (В.Паулі) [66, с.228]. К.Юнг взагалі називав подібне ментально-психічною «синхроністичністю» або «синхроністичним типом зв'язку», в котрому на відміну від «причинного детермінізму», зв'язки проявляються закономірно у «невипадкових випадковостях» та «в смислових співпаданнях». Бо, за К.Юнгом, всі «науки вийшли з людини та особливостей її конституції», а тому всі «вони є симптомами її психики» [46, с.316]. В подібному «архетипічному сенсі» відкриття в «S-O процесі», нових знань представляє собою об'єднання «природних явищ» і «психологічної реальності», а сама єдність «психики і матерії» предстає як «два різних аспекта одного і того ж». При тому, що «свідоме» – це «суб'єктивізм усвідомлюючого розуму», а по відношенню до «суб'єктивізму розуму» менталопсихічне «несвідоме – об'єктивне» [47, с.103]. Тобто «несвідоме» має в собі більше об'єктивності, ніж «свідоме», бо існує тверда (але «недетерміністська») «установка несвідомого» на об'єкт і на «орієнтування по об'єкту», виходячи з «несвідомого» суб'єкта. А саме – безпосереднього з'єднання з «екстравертованою дійсністю» внутрішнього «несвідомого інтраверта». І це такий підсвідомий зв'язок з «необ'єктивованою дійсністю», коли підсвідоме нібито «насилницько подавляє множину суб'єктивних спонукань, думок (мнень – по рос.), бажань, і необхідних потреб» та «облишує їх тої енергії», що «об'єктивує» зовнішнє за приципом «причинного детермінізму» [48, с.411]. *Підсвідоме тоді нібито «метафізично» переходить на синергетичний зв'язок з «екстравертованою реальністю» (суб'єкта) шляхом «індетермінізму, котрий протистоїть детермінізму» з більш глибокою фіксацією «істиннісного знання» (виділ.нами), як глибокого «індетерміністського знання невідповідних випадковостей» [48, с.383].*

В подібному метафізичному аспекті епістемологічного смислоствердження знання через суб'єктну свідомість і мислення представлено в концепціях «глобального еволюціонізму». Так, Дж. Чу розумів свідомість у такому глобальному відношенні, що репрезентує «світ як цілісність, котра включає людину» та «існування свідомості, наряду з іншими аспектами природи, які необхідні для загального зв'язку цілого». В нашій концепції – це «менталізована суще» і «менталізована реальність» як ноо-реальність, котра зобумовлює можливість і дійсне існування ноо-реальності. ДжЧу розвиває свою «бутстрапну теорію» свідомості, в котрій стверджується, метафізичне «йде від цілісності світу і людини». Відомий космолог Д.Бом, котрий розробляє «голографічну парадигму» світу та космологічної дії «антропного принципу», також стверджує, що «свідомість і матерія пов'язані без причинних зв'язків» (підкр.нами). «Між ними немає причинних зв'язків» у тому сенсі, що «вони представляють собою вкладені один в одного проєкції більш високої реальності, яка не являється ні матерією, ні свідомістю у чистому вигляді» [57, с.105]. Д.Бом виступає як прихильник концепції «глобального еволюціонізму», а тому стоїть на метафізичній позиції «цілісності світу, що складається з людиною» в певній «саморганізуючій динаміці». Е.Ланч стверджує, якщо світ це «всеосяжний процес еволюції», то людина в ній не просто «ланка еволюції, але й її самосвідомість». І це така «самосвідомість еволюції», в котрій людина є «відповідальною за еволюцією» та «самоорганізацію Універсуму», тому що «все є Матерія, і все є Свідомість» [49, с.343]. ***Суб'єкт-об'єктна епістемологія безперервного зросту знань*** в їх універсально-метафізичній всеєдності така, що суб'єктом можливе пряме і безпосереднє отримання-вилучення інформації про існуючу реальність. Так, за Дж.Гібсоном, «вилучення інформації» в процесі пізнання це не дискретний акт, а процес безперервного сприйняття світу і себе як «інформаційного потоку сприйняття». Цей інформаційний «потік, аналогічний потоку свідомості» в баченні-сприйнятті не окремого «фізичного світу», а всього «навколишнього світу» у його універсальній всезагальності,

всеедності і холистичності. Звідкіля отримується ця «універсальна інформація»? – безпосередньо зі «світлового потоку». Ось чому «бачити навколишній світ – означає вилучення інформації з всеоб’ємлюючого світлового устрою. Реєструється, закарбовується (запечатлевається – по рос.) і зберігається інформація, а не почуттєві дані» [50, с.375, 393]. При чому одночасно, «синхроністично» (К.Юнг), без «причинної детермінації», а тому може відбуватись і зворотнє *«проективно-конструктивне» і реконструктивно-рекурентивне «накладення» на «навколишній світ результатів інформаційного сприйняття-переробки інформації про світ. На цій основі і розвивається інноваційна теоретично-інформаційна та метафізично-теоретична діяльність свідомості і мислення творчих суб’єктів, що організується в самотійному і безперервному менталопсихічному процесі.* Таким чином, в новій «теорії знання» необхідно відмовитись від старої «парадигми знання» та від «метафори свідомості як дзеркала зовнішнього світу» (Л.Вітгенштейн). В новітній «теорії конструктивізму» свідомості і мислення творчих суб’єктів треба перейти до «нової еволюційно-синергетичної парадигми», в центрі якої «опинилися процеси сприйняття, інтерпретації, відтворення інформації», «метафізичні характеристики» знань, «епістемологічні горизонти» знань, «інноваційної теоретизації сучасної науки» [36, с.139-140]. Подібне «епістемологічне зрушення» знань дозволило розробити і зафіксувати «гіпотезу про духовний шар свідомості» і духовного знання в «ізоморфізмі форм між концептуальною мережею науки і концептуальним порядком розуму». Тобто, коли духоментальна сфера «розуму... взаємодіє з цією мережею і преобразує її» в нових «теоріях знання» (духовного знання – ред.), «не відриваючись від онтологічної основи знання» та «еволюційної епістемології» [36, с.140-141]. Тобто «світлове зчитування» інформації (Дж.Гібсон) можливе тільки через духовну свідомість і духовне знання в структурі «духопроявлень» і перш за все – в «номосах духовної свідомості» (що буде надалі розкрито і проаналізовано).

4). *Розвиток теорій духовного знання та універсального ноо-знання.*

Подібне в сучасній науці здійснюється в «моделях теоретичного знання», а безпосередньо – в теоріях «епістемологічного конструктивізму». *Теорії духовного знання та універсального ноо-знання епістемологічно визначають його в якості «вищого знання», що онтологічно вже існує поза науково-пізнавальних програм і наукових досліджень.* Воно може бути виявлено в процесі «*пізнання знання*»: як в глибинних підвалинах сущезнання, так і на онтологічній «висоті» зросту знань. А саме – у вищих вимірах епістемологічної взаємодії антропосфери і космоноосфери за теорією універсального менталодуховного метазв'язку знань від їх «сущеоснови» до реалогнозису активно-діючих «номосів знань». За В.С.Стьопіним, інноваційно-теоретичні схеми знань конструюються на основі «фундаментальних моделей», коли знімається «дуалізм суб'єкта і об'єкта, психічного і фізичного» та здійснюється «універсально-еволюціоністський перехід» в «стратегії теоретичного дослідження» від саморозвиткового об'єкту до системної організації об'єкта і формування саморганізуючихся систем (підкр.нами). Вони утворюються в «біфуркаційно-синергетичних процесах» шляхом «радикальної перебудови системи всього наукового знання» [3, с.392-393,460]. Починаючи з часів Античності, ціль пізнання – це отримання знання шляхом приведення «у зіткнення (соприкосновение – по рос.) свідомості з реальністю» та осмислення цього в епістемологічних менталодуховних актах на відповідність істин отриманого знання з дійсністю. Це, наприклад, платонівська «теорія знання», котру в сучасній науці можна інтерпретувати як теорію кореспонденції знання «світу ейдосів» відносно дійсного світу «реалізованого знання». Сократ робить акцент на процесі безпосереднього «народження знання» (метод майєвтики), методології отримання знання в понятійно-логістичній формі, розробки індуктивного доказу достовірності і зрозумілості знань, добутих інтраспективним методом з перевіркою на відповідність через «сократівське спілкування» (зараз це комунікативний метод пізнання та ідентифікації знань).

Аристотель ідентифікує вже багато типів знань: епістеме – нормативне знання, емпейрія – одиничне знання, техне – знання загального, софія – знання мудрості, аподидактика – ідентифіковане знання за його основними ознаками як невід’ємними атрибутами. Духовне знання в сучасній науці розглядається як базова когнітивна сутність усілякого знання (Ж.Роршах), що відповідає деякому паттерну-взірцю «істинного знання» (pattern – зразок і певний «шаблон» мислення і знання у його висхідному запису з відповідним однозначним сенсом). Тому пересічне знання може виникати як деякий спосіб «роблення-утворення» знання під існуючий (вищий) духовний паттерн. Так, в теорії інформації – це інформаційно-семантичний паттерн (ІСП), в аналітичній філософії – це певний «конструкт знання», що виникає шляхом відповідного «конструювання знання». Його можна експериментально верифікувати або теоретично «фальсифікувати» (К.Поппер), розглянути «критичним розумом» як «емпіричну гіпотезу низького рівня універсальності» («фальсифікаційну гіпотезу»), що отримана «в результаті узагальнення індивідуального характеру» і не є «інтерсуб’єктивно перевіряємою» на основі «методологічних правил базисних висказувань» [51, с.78-79]. Тому духовне знання у своїх теоретичних основоположеннях не є пізнання як «створення під паттерн» відповідного взірця духовної мислі і знань, а є «розпізнавання взірців» знань. В античній філософії це розпізнавання через «анамнезис – пригадування» вищих ейдетичних знань (у Платона). В сучасній науці це розпізнавання за «різними епістемологічними схемами» репрезентації знання «як продукту пізнавальної діяльності» творчих суб’єктів» без встановлення гносеологічних та епістемологічних закономірностей (Л.А.Мікешина). Тоді знання предстає як судження, теоретичний «концепт», «доказана достовірність», «розуміння» та «інтерпретація розуміння» в різних «інтерпретаційних моделях». А знання, що, наприклад, представлене в «інтерпретаційних когнітивних практиках» може отримати науковий статус «достовірності» на основі «логічного обґрунтування, перевірки, доказу», котре стверджує себе в якості наукового знання не тільки

через наукову, але й «комунікативну, соціокультурну апробацію» і «діалогову епістемологію» [52, с.447]. Це дозволяє зробити знання не тільки «максимою герменевтичного тлумачення» (П.Ріквор), але й об'єктивно представити знання в суб'єктосфері (менталосфері) дослідника. А саме – **знання, що має об'єктивний зміст суб'єктивного мислення**. Тоді об'єктивний зміст знання набувається через суб'єкта і розробку ним нових теорій, а також таких «теорій знання», що формуються «на стику» та в «суперпозиції теорій»:

- в суперпозиції «фундаменталізма–технологізма» як межових вимог технологічного використання фундаметальних знань;
- знання «універсалізма–редукціонізма» в суперпозиції теоретичного спрощення– ускладнення знань;
- «логоса – нооса («нуса») знань» на основі встановлення світових законів «світопорядку» або без цих законоположень, а тільки через розпізнавання вищих «взірців знань» за їх «когнітосутністю»;
- «наукової раціональності знань – метафізичної всеєдності знань» у їх логічній-алогічній, дискретній-континуальній перервності і безперервності;
- раціональності як метода (стандарту наукової раціональності) – семантичної раціональності (в контексті цінностей науки);
- «логістичної стандартизації знань – програмування знань за нестандартною металогікою» онтологічного «зв'язування» різновимірних і «різностанційних» реальностей;
- «пізнавальної гносеології наукових досліджень – епістемологічно-ноосферної даності знань», котрі є наявними в онтогносеологічному русі знань та в «епістемологічній реальності» знань у самих різних їх модусах».

В новітніх теоретично-концептуальних розробках, включаючи авторські концептуальні теорії, це такі основоположення інноваційної наукової теорії, що знаходяться в наступних суперпозиціях:

- ◇ «раціональне видобуття (виробництво) знань – інтенційна генерація сущезнання» (з внутрішніх джерел «сущезнань»);

◇ «семантичної дискретності – семіотичної безперервності знань» (в неперервному «епістемологічному русі»);

◇ «пізнавальної заглибленості в знання – пряме розкодування знань» (семіотики знань) в його безпосередній «епістемологічній даності»;

◇ «пізнавальні періодично-фазові ПФ-синергопереходи – креативний синтез знань» (за технологією МДКС).

Існує і певна «межова конструкція людської активності» у сфері «генезису людських знань про природу речей самих по собі» (С.Ф.Денісов, Л.М.Дмитрієва). Подібна епістемологічна «межова конструкція» лежить «в самому глибинному підґрунті філософсько-антропологічних систем» природознавчих і технічних наук [53, с.363]. За їх межами існує тільки Хаос і Даос та «порядок, що виникає із Хаоса» (І.Пригожин, І.Стенгерс), котрий набуває впорядковано-гармонійної «конструкції Даоса» [54, с.386]. Подібне фіксується, за Х.Плеснером, у «сфері людини» і представляє певну «позиціональність» одночасного існування в людині «зовнішнього світу, внутрішнього світу і суміжного (сопредельного – по рос.) світу». Всі вони «відкриваються у знанні і пізнанні за законом («антропозакон» – ред.) опосередкованої безпосередності». Тобто коли, з одного боку, знаходиться «внутрішня імманентність» антропореальності (та «імманентного суцезнання» – ред.), а з другого боку, – відкривається «зовнішня експресивність», за якою «людина може винаходити в тій мірі, в якій вона відкриває для себе імманентне знання» [55, с.251,255,277,278]. В контексті нової теорії знання подібне треба розуміти таким чином, що через «антропосферу», «імманентність-експресивність» людини здійснюється епістемологічне з'єднання неорганізованого та невпорядкованого суцезнання, що знаходиться в хаотичному стані загальної «недиференційованої тотальності» (хаоса), а через подібне об'єднання надалі здійснюється перехід до організованого і впорядкованого знання в його гармонізованому стані (Даоса).

Один з дослідників цього питання Пер Бак визначає подібну трансформацію як «зв'язок – перехід» в мисленні від загального «розуміння до знання» в його конкретній представленості «організованого знання» на основі «самоорганізованої критичності». В цьому аспекті «Хаос не є складність», а лише «перехід від регулярної періодичної поведінки (даоса – ред.) до хаоса» і зворотньо, наприклад, за «послідовністю М.Фейхенбаума» [56, с.41, 76-77]. В нашій концепції «послідовність Фейхенбаума» розуміється в порівнянні і співвідносності з «концепцією Ландау-Хопфа («самовпорядкуючої нерівноваженості») і «концепцією Рюеля-Такенса» (перехід від «локалізованої нерівновісності» до «аттракторного самовпорядкування») та виникнення «динамічного хаоса» в концептах Д.Рюеля і Ф.Такенса. Надалі це призводить до виникнення «стаціонарного» або «циклового хаосу» і цей «стаціонарний хаос» виникає в періодиці біфуркацій «виникнення-припинення» та їх кінцевого «самопоглинання» в послідовності незбалансованих процесів, котрі набувають характеру затухаючого режиму «автоколивання-затухання» і «квазіперіодичного самовпорядкування» [31, с.209,213,215-216]. Останнє і встановив М.Фейхенбаум у «відображеннях числових популяцій» та охарактеризував в параметрах їх «випадкових значень», котрі через певну «періодичність коливань» («квазіперіодичність») неодмінно «повертаються до одних і тих же значень» [56, с.75]. В нашому контексті нової «теорії знання» подібні «квазіопередичні синергопереходи» (біфуркаційно-послідовні) з «подвоєнням-потроєнням» біфуркаційних «квазіперіодів» (котрих може бути і більше) добре вкладаються («конформно відображаються») в *епістемологічно-теоретичну модель біфуркаційної синергетики взаємопереходів «впорядкованих-невпорядкованих» знань в режимі «даос-хаос-даос-хаос» у зворотньо-поступовому «автоколиванні знань».* Це «автоколивання» в режимі «сущезнання (імманентне) – актуалізоване знання (експресивне)», що функціонує за теоретичною «позиціонально-ексцентричною» конструкцією. За Х.Плеснером, – за «ексцентричною

формою», що представлена як «суб'єктосферний» і «коннекційний зв'язок» внутрішньо-зовнішніх реальностей через «сферу людину» [55, с.251]. В нашому контексті це є «інтроєктованість (імманентність) – екстравертованість (експресивність) знань» в їх епістемологічно-онтологічній «вкладеності-ектованості» та «знаневого оперування» через «формно-розформує» позиціонування і задіяння «позиціонального ексцентрика» в найшироких межах абсолютного «тут – тепер». Подібне може здійснитись в «самовіднесеній до себе системі», що є «суб'єктосферною системою», в котрій суб'єкт діє з «позиціональної середини». Однак як «суб'єкт-система» він може діяти і в самих різних «точках відліку для встановлення можливого відношення», будучи «коннекційним суб'єктом» при налагодженні впорядковуючого процесу «даос-хаос-даос-хаос» і встановленні самоорганізуючого зв'язку при внутрішньо-зовнішніх реальнісних синергопереходах [55, с.251,255]. Подібне можна виразити і математично, для чого М.Фейхенбаум «побудував красиву математичну теорію такого сценарію переходу від регулярної періодичної поведінки до хаосу» [56, с.75]. В нашому контексті *нової «теорії знання» подібні «квазіперіодичні переходи» в подвоєнні-потроєнні зворотньо-поступальних автоколивань «хаос-даос-хаос-даос» можна показати через теорію «епістемологічного руху» знань у їх родовидовому зв'язку «род-вид-род-вид – типологізоване знання». Пер Бак подібне розуміє як синергоперехід від «хаотично-невпорядкованого знання» до «впорядкованого знання» згідно розробленої ним теорії «самоорганізованої критичності» в коннекції «регулярного-нерегулярного знання». Він надає йому фізично-наукового сенсу як «спектру хаотичних сигналів» в експериментальній фіксації «білого шуму». Це «різносигнальний шум» незформованого знання (або «розформованого знання», за Х.Плеснером) як «нефракталізованого» хаосу. Тобто неспорядкованого, неорганізованого, а тому «непередбачуваного хаосу» позафрактальної «квазіреальності», в котрій немає форм. Це реальність «неформ» з такою «критичною невірноваженістю», що знаходиться «на граничній*

межі між непередбачуваною періодичною поведінкою і непередбачуваним хаосом». «Квазіперіодичний перехід» до нього і є та «критична точка, де здійснюється перехід до хаосу» в «гамільтонівських системах обґрунтування статистичної фізики», тобто в системах «з усталеністю по відношенню до змін параметрів» (де хаос розглядається як «псевдосистема неусталеностей» – ред.). Тому «хаотичні системи («квазісистеми» – ред.) не здатні породжувати фрактальні структури» внаслідок того, що мають «абстрактний фазовий простір» (умовний простір і час – ред.), але можуть утворювати «дивні аттрактори з фрактальними властивостями» («аттракторний хаос» – ред.). Однак, це такого роду «білий шум», в якому «аттракторні властивості» хаоса «не мають відношення до тих геометричних фракталів у реальному просторі» [56, с.75,76]. Таким чином, Пер Бак не бачить зв'язку Хаоса і Даоса, котрий можна представити в коннекції неактивованих суцезнань у їх «міксі», «змішаності» та нерозрізненості «білого шуму» з «актуалізованим знанням» в певному епістемологічному «реалогнозисі» існування знання у власних родовидових утвореннях.

Ось чому проблема «фракталізації» чи «аттракторності» – це проблема «подолання хаоса» на снові відповідної «фракталізації знань» і створення «епістемологічних аттракторів» знань. Це вкрай складна теоретична задача, котра не може бути вирішена суто науково, а конкретно, фізичною наукою. Пер Бак вважає, що це можливо, але треба виходити з інших висхідних теоретичних ідей, а саме – концепцій Б.Мандельброта, котрий перший і розробив «теорію фракталів». Фрактал – це те, що надає динамічній системі «ітераційного розвитку» у її самоподібності, коли мається певна «неусталеність» при необхідності сталості і усталеності «по відношенню до малих збурень» (возмущений – по рос.). Це й створює «фрактальну опірність», насамперед, у «формній усталеності» та утворенні фрактальних структур» формної самоподібності. І тоді розвивається «самоподібний процес» відповідного «ітераційного розвитку неусталеності динамічної системи по відношенню до

малих збуджень» з набуттям «фрактальної усталеності» відповідних форм. Проте можливі і зворотні процеси «втрати усталеності», що «приводить до виникнення структур, котрі у свою чергу можуть втрачати усталеність, формують крок за кроком масштабно-інваріантну картину» виникнення хаосу (примітка від редакційної колегиї книги Пер Бака «Як працює природа»). «У випадку з хаотичною системою вона складається у фазовому просторі... з обмеженою дифузною агрегацією» у фізичному сенсі без усталених параметрів [56, с.76]. А у філософсько-антропологічному сенсі виникає ситуація «усталеності-неусталеності» як «абсолютне позиціонування» в «ексцентриці переходу» від «імманентного» до «експресивного» у «суб'єктосфері людини» (Х.Плеснер). Тому «суперпозиція знання» при такому «гіперпереході» можна показати в абрисі: «хаос-абсолют-даос» і навпаки (у «квазіперіодичному переході»): «даос-абсолют-хаос».

В подібному аспекті Хаос можна охарактеризувати в категоріях «сущого» як «критичний перехід» (гіперперехід) через «абсолют» як деяке «критичне позиціонування» у напрямі до світлового актосущого. Тобто, коли «менталізоване суще» і «сущезнання» актично-світловим «критичним способом» «інтроспектується» в актосутність первинної світлової реальності. Це дозволяє встановити деякі «докритичні стани» сущого як невідповідного хаосу у відповідних теоретичних конструктах. Наприклад, сформулювати припущення про «тотальний хаос» всього невідповідного сущого (як «абсолютно невідповідного» у своїй тотальності). Це також «розсіяний хаос» недиференційованого, дисперсного і «дифузного сущого». Йому протилежний і орієнтований на самоврівноваження «динамічний хаос» з первинним «аттракторним потягом» до впорядкування («нефракталізований білий шум»). «Деструктурований хаос» небіфуркаційної ламінарності «розсіяного світла» без його «точкових носіїв (твістерів). «Структурований хаос» первинно-каузальної і векторно-детермінаційної спрямованості як первинна протоплазма в її «дифузній агрегації», що існує в «безсутнісному» і

«безядерному» стані. «Агрегований хаос» в скалярно-доактивованому стані «змішаного суцього»: у давньоогрецького філософа Анаксимандра це суміш «мігма» (магма), що стає потім «апейроном» в суміші всіх природних первостихій. Це також дифузні «мікси-агрегації» в космосі, котрі, за І.Кантом, представлені як хмароподібні пилогазові «небулярні агрегації» в якості «небулярних аттракторів» утворення космічних тіл зі «збалансованих» дифузійних небулярностей. В сучасній науці – це фізично «вироджений газ» в стані «інфляційного вакууму» у його квазіреальнісній і квазіпросторовій невиявленості. Це може бути і деяка виявленість в світо-світлових поняттях «нашої» світової реальності як «актичного проявлення» світобуття, що можна уподобити напівхаотичному стану уповільненого світла («уповільнених фотонів», гравітонів і магнітонів як антиподів тахіонів). Це «світ-антипод» нашому «швидкому світу» (в його «хромосвітловій гаммі» широкого-вузького «цвіткового хромоспектру») та в альтернативі до біполярного, чорно-білого, «нехроматичного світла», бо це «напівсвіт» незбалансованих і слабоврівноважених «віртуальних осциляцій» «квазіпричин» і «квазіосциляцій», умовної скалярності і невизначеної тензорності. Подібний «антиподичний» Хаос-антикосмос, «світ-антипод» можна лише умовно-теоретично зобразити на відповідній епістемграмі по відношенню до нашого «світу Даос-космоса» у їх взаємотрансгресивному переході у «критичній точці» Абсолюта як «саморганізуючій критичності». Подібний «гіперперехід» можна представити за наступною теоретичною схемою:

<p><u>Хаос</u> (невпорядкований світ) – <u>Абсолют</u> (критична точка «самоорганізуючої критичності») – <u>Даос</u> (впорядкований світ) – <u>Хаос</u> (невпорядкований світ) – <u>Абсолют</u> («самоорганізуюча критичність») – <u>Даос</u> (впорядкований світ)...! [знак факторіала]</p>
--

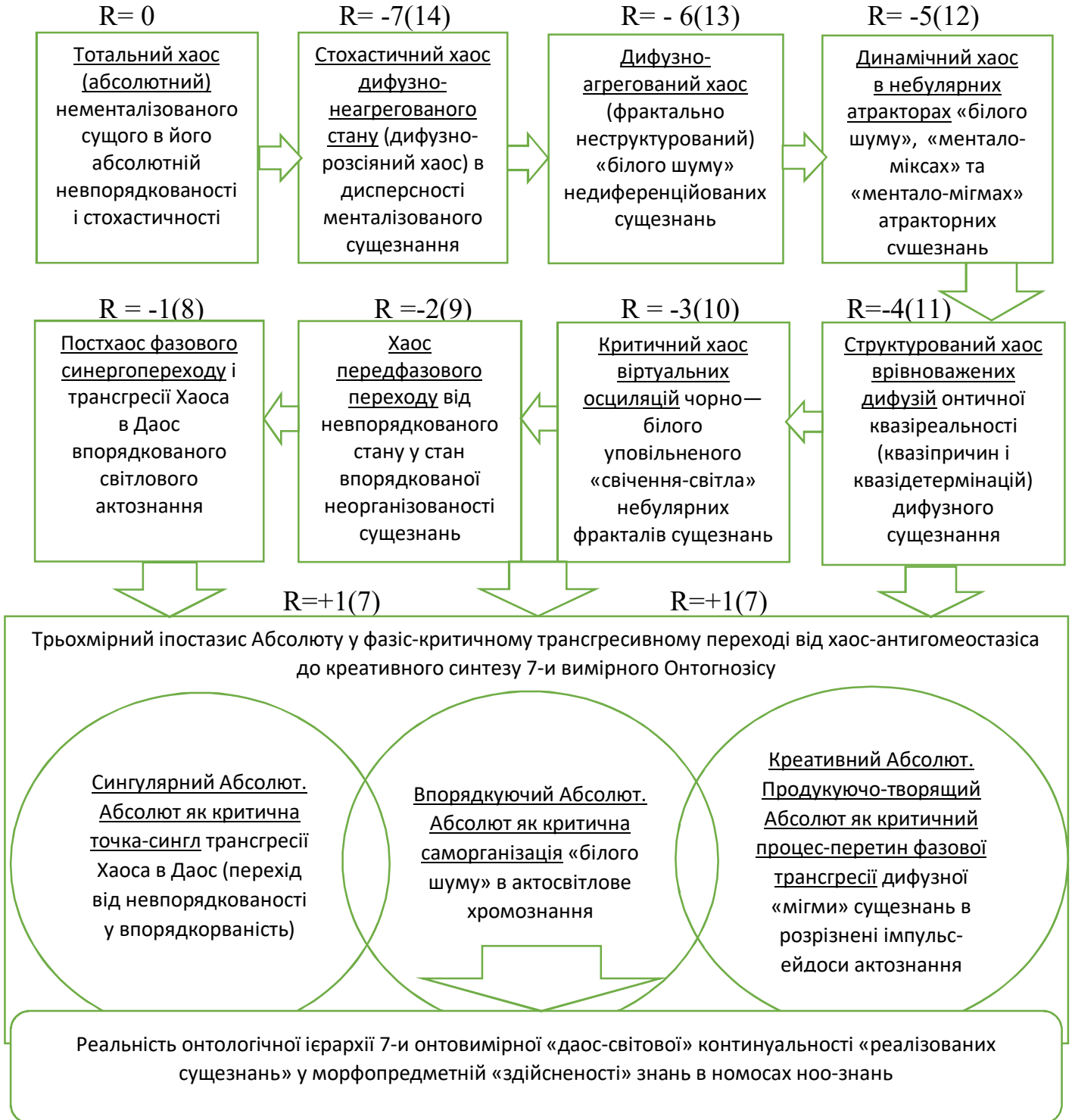
В більш розлогому вигляді теоретичного конструкта його можна представити в «епістемологічному зв'язку» двох онтологій, а саме – «мінус-реальнісних вимірів Хаосу» (квазіонтологія) і «плюс-реальнісних вимірів

Даосу» (дійсна онтологія). Цей «гіперперехід самоорганізуючої критичності» представлений на епістеграмі ЕГ-19. Теоретичний розвиток постнекласичної

В більш розлогому вигляді теоретичного конструкта його можна представити в «епістемологічному зв'язку» двох онтологій, а саме – «мінус-реальнісних вимірів Хаосу» (квазіонтологія) і «плюс-реальнісних вимірів Даосу» (дійсна онтологія). Цей «гіперперехід самоорганізуючої критичності» представлений на епістеграмі ЕГ-19. Теоретичний розвиток постнекласичної науки дозволяє подібні можливості розвитку суцього представити та осмислити у напрямі розвитку суцезнання, а ноо-наука – налагодити управління цим трансгресивним процесом. Тобто вийти за граничні межі «даос-світу» і «даос-знання» та увійти у «квазіреальність хаотично-невпорядкованого суцезнання в його певних «критичних проєкціях» на наш «світловий світ» в якості реалізованих суцезнань. Це може відобразити у зведеній епістеграмі теоретичного розвитку науки і теоретичного зросту знань на підґрунті ноо-науки, що може біти представлено як в глибинних «хаос-даос проєкціях», так і високовимірних «ноо-проєкціях» (див. епістеграму ЕГ-20).

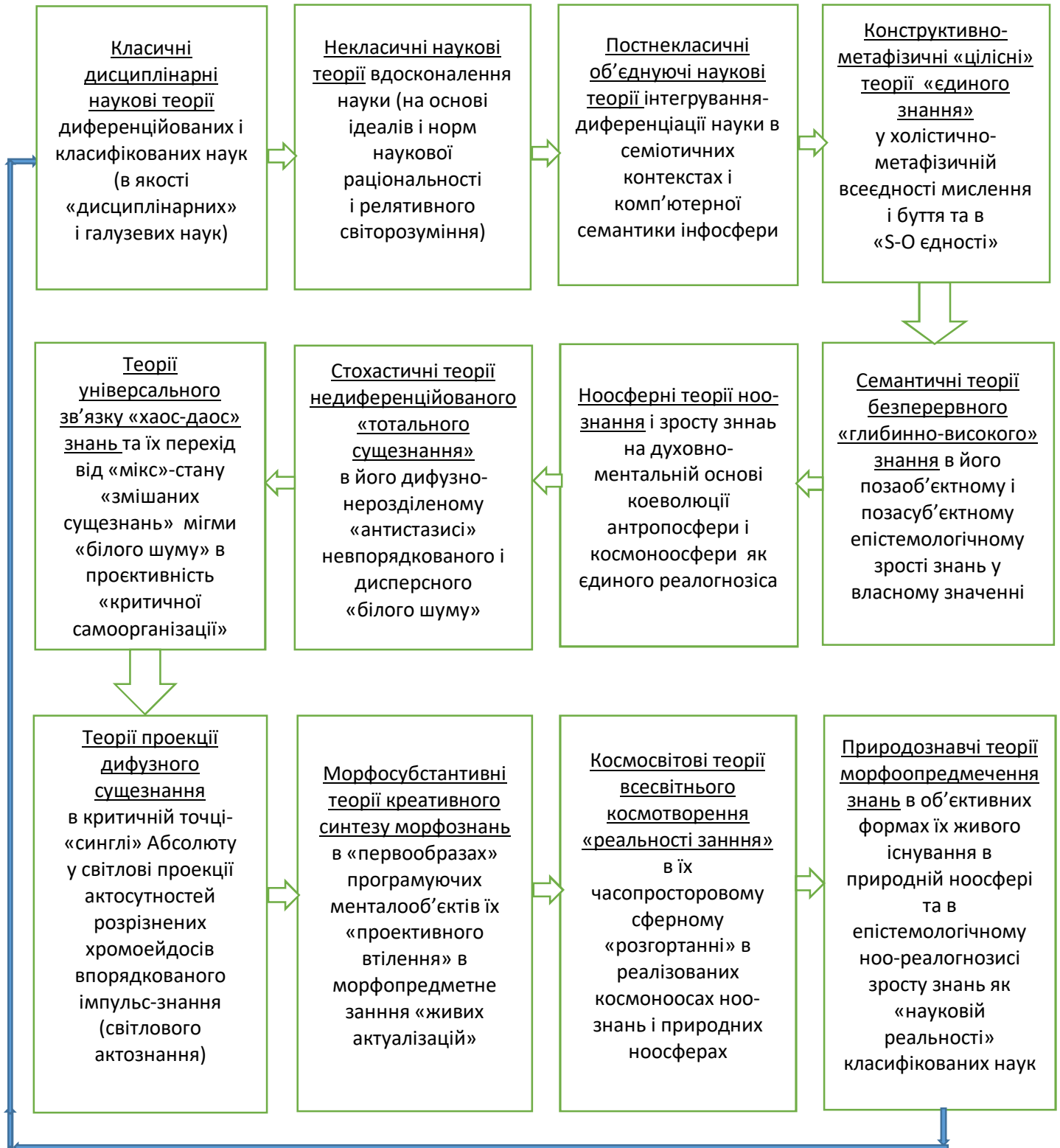
Подібний загальнотеоретичний розвиток науки у «розширеному інтервалі» загальнонаукового знання можна у «звуженому форматі» графічно представити на епістеграмі теоретичного зросту наукового знання в класичній, некласичній і постнекласичній науці з «виходом» на метатеоретичний розвиток ноо-науки з формуванням епістемологічного ноонаукового реалогнозиса ноо-знань (див. епістеграму ЕГ-21). Це також можна репрезентувати в якості теоретично-епістемологічного конструкта зв'язку-трансгресії-розгортання неспорядкованого суцього і суцезнання у спорядковане сигнально-імпульсне диференційоване знання, що детектується і розпізнається у його звичному актуалізовано-здійсненому вигляді, а також представити більш «глибинно» та більш «високо». В нашому випадку – від хаос-дифузної агрегованості «білого шуму» в «мінус-онтологічній вимірності» $R = -7$ до «плюс – онтологічної вимірності» $R = +7$ (всього $\sum R = 14$) «прямих» і

Теоретичний конструкт епістемологічного зв'язку суцезнання в його тотальній нерозрізненості і дифузній невпорядкованості хаоса та гіперпереході у впорядковане «даос-знання» в фазисі «абсолютної критичності» і трансгресії суцезнання у світлове «актознання»

і «зворотніх вимірів». Тобто у максимально широкому інтервалі теоретичного розвитку науки, переходу тотально-нерозрізненого знання (у його розсудочній

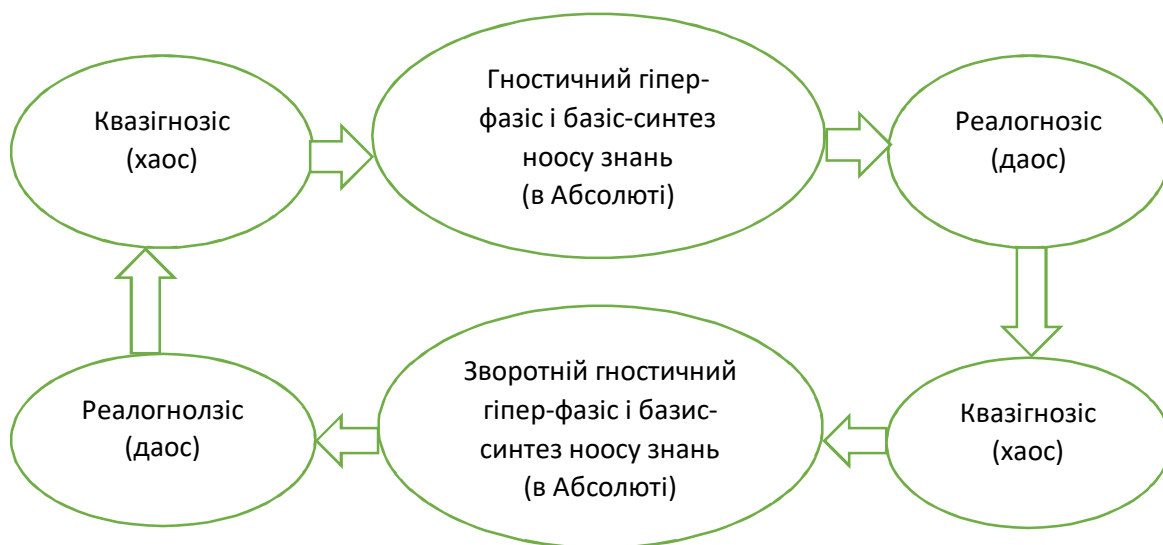
Теоретичний розвиток науки в розширеному інтервалі «глибинних-висовимірних» знань в гіперциклі «епістемологічного руху» від «невпорядкованих суцезнань» до ноосів впорядкованих і класифікованих знань

неусвідомленості) в диференційоване «дисциплінарне знання» наукових теорій «класифікованої науки», а понятійно – в чітких категоріях наукової раціональності. Це «*суперпозиція-гіперцикл*» *епістемологічного руху*, що представлений на епістеграмі ЕГ-21.

Епістеграма ЕГ-21

Абсолютний зв'язок знань в гіперциклі епістемологічного руху та в їх протилежній гностичній суперпозиції

В «класифікованому» науковому знанні подібне можна представити як «*теоретичний рух*» і *теоретико-епістемологічний розвиток знання*. А саме – це розвиток торетичного знання від його «жорстких теорій» класичної раціональності (механістичної), котра жорстко-детермінована в «класичних науках», до більш «широких» та узагальнюючих наукових теорій «відносно-раціонального» розуміння «глибинних реальностей» мікросвіту і «віддалених реальностей» мегасвіту в «релятивних теоріях» некласичної науки. І далі – здійснення переходу до постнекласичних теорій об'єднання наук (в різних семантичних контекстах інтеграції наукового знання), а потім – до ноонаукових теорій універсального зв'язку знань та їх представлення через «критичний перетин» Абсолюту в фазисах креативного синтезу сущезнання в актуалізоване і ноосферно впорядковане ноо-знання. Подібна динаміка теортичного розвитку

науки у її внутрішньому компоненті «теорія науки» представлена на епістеграмі ЕГ-22.

Подібне представлення «теорії» як внутрішнього структурного компонента науки та в динаміці «теоретичного розвитку» науки ставить питання про те, звідки беруться ідеї в модусі як «епістеме-ідеї», «онто-ідеї», «гносео-ідеї» у їх самостійній компонентності внутрішньої структури науки. А також питання і про внутрішню «референтивну логіку» розвитку ідей в епістемологічному просторі самої науки як «наукової реальності» та епістемологічного ноо-реалогнозиса. В аспекті «парадигмальних ідей» це може бути «антиреферентивна нелогіка» парадоксального та евристичного мислення, що суттєво змінює внутрішню топологію і внутрішню конструкцію-архітектоніку самої науки. Тоді можна побачити, що виявлена динаміка розвитку наукових теорій у внутрішній структурі науки та у її власному гносео-епістемологічному русі від класичної–некласичної, постнекласичної науки і ноо-науки, відбувається як за власною логікою зросту наукових знань, так із «розширенням-поглибленням» власного «позиційного плацдарму» і «топологічного базису» науки. А з урахуванням інноваційних «проривних ідей» – це зміна стратегічного місцеположення науки в континіумі її універсального антропоздійснення в різних «станах світу» і «сфери людини». Тобто в сучасних наукових теоріях треба враховувати «стани світів» з «мінусовою вимірністю» (стохастичні «квазіреальності хаосу» з $R = -7$), а «стан світів» враховувати з прямими і «зворотніми» онтологічними вимірами, а саме: $R_{пр} = +7$, $R_{звор} = -7$, $\sum R = 14_{онт.вим.}$. Тоді можуть виникати парадоксальні «стани світу», наприклад, такі як «безмірності у світі мір», «стохастичності хаоса» у «світі даоса», а також навпаки – «мірності у квазісвіті безмірностей». Наприклад, при зворотньому «трансгресивно-фазовому переході» в «критичному перетині» Абсолюта від «несвіту хаоса» до «світу даоса», при «умовній мірності» простору – часу, «безмірності» сингулярностей тощо. Так, А.В.Ямпольська, котра вивчає філософсько-творче надбання Е.Левінаса,

Динаміка теоретичного розвитку науки в епістемологічній матриці прирощення-акумуляції теоретично-класифікованих наукових знань у внутрішньо-структурному компоненті «теорія науки»

№ п/п	<u>Класичні теорії наукового обґрунтування</u> об'єктованих знань в їх фіксованій детермінації (в якості достовірних знань)	<u>Некласичні теорії</u> релятивного «розширення» наукових знань відносно релятивності світу в його єдинопольовому онтологічному вимірі «з'єданого буття»	<u>Постнекласичні теорії</u> об'єднання науки в різних семантичних контекстах інтеграції наукового знання та його зведення в інфосферу реалізованих теорій в програмах світореальності	<u>Ноонаукові теорії</u> універсального зв'язку знань та їх представлення через «критичний перетин» Абсолюту в фазисах креативного синтезу суцезнання в актуалізоване і впорядковане ноо-знання
1	2	3	4	5
(1)	<u>Засадничі основоположення науки</u> в їх фіксовано-теоретичному статусі класифікованих знань	<u>Релятивні основоположення</u> «розширених знань» релятивної онтореальності	<u>Об'єднуючо-інтегруючі</u> основоположення науки в різних теоретико-семантичних контекстах пізнання і класифікації знань	<u>Теоретичні основоположення ноо-науки</u> в «універсалізації» знань та їх безперервного зросту в епістемологічному ноо-реалогнозисі знань
(2)	<u>Об'єктивні закони</u> внутрішньої номонології науки в їх однозначній детермінації	<u>Релятивні закони багатозначної детермінації</u> некласичної науки	<u>Закони об'єднаних фундацій знань</u> та інтегрованих «баз знань» в семантичних контекстах постнекласичної науки	<u>Універсальні закони ноосферогенезису</u> і зросту знань в епістемологічній ноосфері (реалогнозисі) ноо-науки
(3)	<u>Поняття науки в імперативних категоріях</u> філософсько-наукових знань	<u>Релятивні поняття</u> зі знятою імперативністю категорій класично-наукових понять	<u>Суб'єктовані поняття</u> в їх операційних конструктах постнекласичної науки та в різних семантичних контекстах класифікації знань	<u>Інформаційно-семантичні паттерни</u> , інформаційно-семіотичні імпринти та номоси зростання знань, представлених в ноограмах та епістєграмах ноо-науки
		<p><i>Зріст знань</i></p>		(+1) Теорія фазового переходу і креативного синтезу знань через «критичний перетин» Абсолюту
				(+2) Теорія генерації актознань в ейдос-імпульсах Абсолюту
			(+1) <u>Інформаційні теорії</u> програмованого знання в реальності інфосфери	(+3) Теорія морфосубстантивності знань і ментало-об'єктів морфознань
	(+1) <u>Некласичні теорії</u> вдосконалення науки на основі наукової раціональності		(+2) <u>Семантичні теорії</u> безперервного зростання знань шляхом його генерації в науково-дослідних програмах	(+4) Теорія креативного космотворення і становлення регулятивного Космонооса планетарних ноосфер віталізованих знань

(4)	<u>Класичні теорії каузального і детермінованого знання</u>	(2) <u>Теорії відносності наукового знання</u>	(3) <u>Об'єднані теорії семантичної інтеграції знань в різних наукових контекстах</u>	(5) <u>Універсальні теорії ноо-наукових знань та їх генерації шляхом креативних синтезів в ноо-реалогнозисі</u>
 Поглиблення знань		3(-1) <u>Теорії єдинопольового знання</u>	4(-2) <u>Конструктивно-метафізичні теорії технологізації метазнань</u>	6(-3) <u>Теорія динамічного хаоса «білого шуму» змішаних суцезнань та їх «критичної реалізації»</u>
			5(-1) <u>Метафізичні теорії всеєднісного знання і постпозитивізм</u>	7(-2) <u>Стохастичні теорії дифузно-неагрегованого суцезнання в його дисперсному квазістазисі</u>
				8(-1) <u>Теорії тотального (абсолютного) хаоса нементалізованого суцього в квазістазисі</u>
(5)	Ідеї (у внутрішній структурі науки «наукових ідей»)	Гіпосталізовані ідеї ментальної рефлексії	Інтелігібельна інформаційна семантика і континуальна семіотика	Ноо-епістемологія. Ноо-реалогнозис. Духовне ноо-знання. Духовна епістемологія

вважає, що філософи в цьому сенсі зараз шукають «інших підходів», «Іншого» і «Другого», здійснюючи подібне саме в пошуках «оволодіння суцим» як «безмірності у світі мір». Е.Левінас досліджував це не тому, що він хотів «виплеснутись із цього світу у безмірність» (та отримати більше «свободи буття» і «вільного існування» – ред.), а тому, що він «хотів перебудувати світ таким чином, щоб в ньому був присутній... вимір,...котрий задає напрям до Другого», яке існує «по іншим», «ненасильницьким порядком» буттєвісного існування [57, с.406]. Це нова, **«друга» та «інша ідея» здійснення буття, пізнання та отримання «іншого знання»** про те, яким чином «оволодіти суцим» (як «другим») без «буттєвісного насилля» та втручання в «існування іншого».

Однак, щоб здійснити такого роду «інші ідеї» потрібні «інші підходи», котрі будуть генерувати ці «інші ідеї». Більш того, для цього *треба змінити весь людський «порядок існування», бо в ньому «мається підкорення суцього*

буттям», а треба навпаки – «поставити суще уперед його буття» (виділено нами). Стохастичне, хаотично-дисперсне, дифузно-неагреговане, безсутнісне і безякісне «безособистне узагальнення» сущого (як хаотично невпорядкованого «другого») і встановлює буттєвісне «доміювання над сущим» і подавляє його. В той час, коли воно є «особистісним, приватним, конкретним і беззахисним», «вразливого і піддатливого на вплив», неформним і конформно-адаптантним до прийняття будь-якої морфології, ідеї-ейдоса внаслідок своєї «нетотожності» і «нез'єднаності» [там же]. Ось чому в нашому «світі мір» і буттєвісних мірностей встановлено «доміювання Тотожного і Єдиного» як сильного, «насильницького» і пригноблюючого. У Е.Левінаса – це «ідея експлуатації» людини через встановлений «порядок існування» та побудови «життєвої екзистенції» у насильно встановленій соціальній системі суспільства. Ось чому треба «перебудувати світ Тотожного так, щоб дати місце Іншому» [57 с.406]. А це «інше» може бути «іншою теорією», принципово «іншою ідеєю», чимось «більш кращим і вірним», більш достовірними в науковому відношенні, а тому треба зняти «насилля» застарілих теорій та ідей і змінити їх на «інші», більш адекватні та ефективні. Це може бути ідея «іншого Я», «іншого суб'єкта пізнання», що відкриває і несе «інші», нові ідеї про ноо-знання, котре безпосередньо утворюється з невпорядковано-пластичного і «конформного сущезання», а, виходячи з цього, – здійснити перехід від його «неіснування-квазііснуванн» у буттєвісну екзистенцію «впорядкованого існування». І далі, за Е.Левінасом, – реалізувати ідею переходу «від існування до існуючого», але особливим чином: поставити існуючого «сущого уперед буття». А вже на цій основі реалізовувати ідею заміни «теоретичного досвіду буття» (підкр.нами) як «умоглядного» (умозрительного – по рос.), зміни абстрактно-схоластичного бачення світу на «живий досвід» безпосереднього і «ненасильницького» відношення до сущого і сущезнання (Там само). Але тоді необхідно «перевернути всю філософію» як «теорію і як умоглядність», на котру «накинуте павутиння тотальності», «перевернути – трансформувати» на

«другі» та «інші всі ідеї філософського «розуміння (comprende) з одночасним схватуванням (com-prende) Тотожнього та Іншого» [57, с.409]. І вже на цій «іншій» філософській основі, генерувати «інші» наукові ідеї. За Е.Левінасом, для цього первісно треба реалізувати ідею «іншого Я», «перебудувати Я» творчого суб'єкта таким чином, «щоб Я, приналежне світу Тотожнього, могло прийняти другого», а саме – моє «друге Я» з суб'єктною «розмірністю безрозмірного» (підкр.нами). Це *ідея переходу від «пізнаючого буття» до «пізнавальної свободи буття»*, тобто його «співпадання зі свободою пізнаючого буття», а потім – до «інаковості буття», що має інший «logos буття» та «не зустрічає на своєму шляху нічого, що... могло б його обмежити» [57, с.81]. «Друге Я» здатне «схвачувати» цей «інший logos буття» в якості «екзистенційного Я» в кожному даному моменті свого існування (даної «онтовимірності»), а одночасно суб'єктувати себе як «іншовимірне Я» у більш «високих-глибинних» мірах і «безмірних вимірностях». В нашій концепції, це «Свобода Буття», що здійснюється «у всезагальному онтологічному русі» з досягненням «онтологічної свободи шляхом буттєвісної реалізації» [44, с.425]. Тому *ідея ноо-знання*, що кладеться у фундаментальну основу ноо-науки, – це *ідея онтологічної і пізнавальної свободи», ідея свободи творчого суб'єкта в пізнанні* та в реалізації здобутих знань в їх «онтологічній багатовимірності», а тому це *ідея «багатовимірного суб'єкта» зі здібністю до багатовимірного мислення*. Воно здійснюється на всіх рівнях багатомірної і високорівневої свідомості як «духоментальної свідомості» безмірного «тотального знання», що предстає в модусі іншосущого, духовного, «благосущого» наукового знання, котре несе вищі і благородні ідеї.

10.3. Ідеї як структурний компонент науки та «рух ідей» в ноосферному реалогнозисі знань через їх універсальний зв'язок в ноо-знанні

Контент: ідеї як структурний компонент науки та їх роль в прогресі наукових знань, «рух ідей» в ноосферному реалогнозисі знань через їх універсальний зв'язок в ноо-знанні, «проектність ноо-ідей» та епістемологічне з'єднання різнорідних «проекцій знань» у всеєднісному епістемологічному русі

Наукові ідеї – це п'ята внутрішня складова науки, що забезпечує її інноваційний розвиток завдяки радикальним «проривним ідеям» в наукових знаннях. Наукові ідеї зобумовлюють логіку розвитку самої науки, внутрішній топос науки – фундаментальної чи прикладної, внаслідок чого наукова топологія або розширюється (в разі приросту нових знань), або зменшується («застарілість» і непродуктивність науки). Також можна розрізнити і «топос науки» серед інших наук та в суспільстві, серед яких важливе місце і значення мають «інноваційні топоси науки», котрі предстають «науковими полігонами» нових ідей, втілених в інноваціях. Інноваційна спрямованість науки, продукування нових наукових ідей та інновацій може перетворюватись на своєрідне «наукове виробництво». В нашій концепції, – на ***«практиологічне виробництво творчих здібностей і діяльностей на засадах креативної самореалізації продуктивних ідей творчими особистостями на 5-ти рівнях самоздійснення методами технологічного втілення «ідейного контент-ресурсу» в «проективних матрицях» реалізованого знання [58, с.123].*** Тому в подібній науково-епістемологічній якості науковим ідеям необхідно мати свій відповідний «ідейний контент» та «ейдос-ресурс» свого «проективного втілення» в різнорідних епістемологічних контекстах наукових знань. Це представлено у наступному.

Ідеї у внутрішній структурі науки та наукової ідеї. Раніше ми вже звертали увагу на ідеї «захвата буттям» свідомості суб'єкта, його «роздвоєності» і «подвоєності», що мається як «по цю сторону» його власного

«суб'єктного буття» (в якості інтенційної «імманентної людини», суб'єктної «сфери підсвідомого», ментальності суб'єкта), так і «по ту сторону» – наявність саме «об'єктивного» існування «об'єктованого буття», насамперед, в якості об'єктно-реалізованих екстенцій суб'єкта. Окрім цього, за «семіотичною концепцією» А.Ж.Грейсмаса і Ж.Фонтанія, мається і власний «метафоризуючий світ суб'єкта» з особистим «горизонтом можливостей» або «онтичним горизонтом як форичного симулякра». Подібне представлено в суб'єктних переживаннях-форіях «об'єктивного існування» світу в тенсивності «ейфорій-дисфорій», що й стає перцептивною основою (матеріально-предметною) для наукових «інтерпретацій концепції всесвіту». Серед них: ідеї «енергетики», «вітальності», «передумов існування», «станів буття», «семіотичних ідей» і теорій, що репрезентовано у головних «формах двох симулякрів». А саме – (1) «тенсивність» онтологічних «напружень буття» та (2) «форичність» суб'єктних почуттєво-еморційних «переживань буття», що екзистенційно «виведені» на «екран буття» онтологічно «роздвоєного су'бєкта». На цьому «екрані буття» подібна «подвоєність» суб'єкт-об'єктно «з'єднується» у «третій формі» симулякра, а саме – «форичної тенсивності» [59, с.30-31].

Е.Левінас вважає, що коли зазирнути «по ту сторону Буття» («екрана буття»), то тоді «роздвоєність-подвоєність» суб'єкта зникає не в «заміщуючому симулякрі», а в реальній єдності «Тотожного та Іншого». В разі чого виникає ідея «безкінечного мислення» в розумінні, що «безкінечність і є мислення». Це свого роду «безкінечна ідея» (ред.) і вона така, що «мислить більше мислення», а тому ніколи «безкінечне не може бути обмежено кінечним. Ментальна ідея «зв'язку з Безкінечним» – це не ірреально-абстрактна ідея «умоосяжного зв'язку», а реальна ідея «безкінечного мислення» та його зв'язку «з Єдиним по ту сторону буття» і, співвідносно, «по цю сторону буття» [73, с.331]. Однак подібна онтологічна ідея не може стати основою пізнання, бо вона «не є пізнання, а тільки підхід» до нього. Е.Левінас вважає, що такою основою може стати «ідея Абсолюту», котрий є тим, що робить «освітленим місце буття» (як

топос і топологія для наукового пізнання – ред.). Це можна представити таким чином, що Абсолют «освітлює» первинним «світлом знання» розгорнутий «світ первореальності», бо коли «Абсолют відходить з освітлених місць», то втрачається і буття як «ясність теперішності». Вихід «з ясності теперішності», де «розкривається буття», тоді припиняє і всякі розсудження відносно епістемологічного «дискурсу про буття». Але одночасно Абсолют починає здійснювати «зв'язок з Іншим» як «Єдиним по ту сторону буття» і «цей зв'язок намагається виразити будь-яка філософія», бо тоді Абсолют входить в «безкінечність інаковості» [73, с.331]. В нашій концепції, подібне може бути представлено, як раніше було показано, «невпорядкованим сущим» (як «іншим») або хаосом, що трансгресує через «критичний перетин» Абсолюту у «впорядковане суще» або Даос. У Е.Левінаса це розуміється в категоріях «безкінечної ідеї» і «безкінечної інаковості».

Так, коли Абсолют залишає «місце Тотожнього буття», як самого «вищого» і досконалого буття «істинного знання», «первопричин» і «первосутностей», то це «покинуте місце» заміщується «абсолютно іншим». І тоді замість Абсолюту» (у статусі «вищого первознання») у безкінечному мисленні можна ментально репрезентувати «безкінечну інаковість» як «абсолютне Інше», що є «присутнє» у мисленні суб'єкта. Як «абсолютне Інше» (по «цю сторону буття») воно «ніколи не було присутнім», а «по ту сторону буття», навпаки, «воно передувало будь-якій присутності». В цій якості «абсолютно Іншого» воно «перевершує будь-яку сучасність у часі», а тому «не є хибною проекцією» («тієї сторони» буття на «цю сторону» буття), не є «ні екстрапольованою тривалістю, ні розпиленістю, ні зникненням кінечних істот, але висхідним предшествуванням... по відношенню до не уміщуючого його світу,... що не виразимо в категоріях [57, с.331]. Тобто, за Е.Левінасом, тут поки що немає нових, «корінних» і «радикальних», «інших ідей» представлення Абсолюту, а саме – як він здійснює зв'язок реальностей «по цю сторону буття» і «квазіреальності» по «ту сторону буття». Тому ним і фіксується, що між

«тотожним буттям» та «абсолютно Іншим» немає прямого зв'язку і «відношень взаємозворотності», в нашій концепції, – по типу «даос-абсолют-хаос», «хаос-абсолют-даос». За Е.Левінасом, буття «по цю сторону» і буття (квазібуття) «по ту сторону» не здатні «разом скласти тотальність», коли «Тотожне спрямовується до Іншого, а Інше – до Тотожного» в разі налагодження «взаємозворотних відносин». Вже у висхідних ідеях і теоріях між ними існує «абсолютна дистанція» в підходах, котрі стосуються можливості «об'єднання в Тотальність» внаслідок «радикального розділення» Тотожного та Іншого [57, с.75]. *Хоча подібну об'єднуючу «суперпозицію» можна знайти в Абсолюті, а це його «абсолютнісна здатність» здійснити перетворення невпорядкованого суцезнання («білого шуму» хаосу) у впорядковані «ейдосигнали», з яких формується «первознання» (з детектованого «білого шуму») світло-впорядкованого даоса. Спочатку як світлових «актосутностей» і первинної «актореальності», а потім – у світло-польові «морфопакети» програмуючих «протознань» (в субстанційній реальності) з їх подальшою креативною реалізацією («розширенням-вибухом» в креативному синтезі), що відбувається в дійсній Космореальності та його галактично-солярних утворень. Таким чином, замість містичної «Тотальності» в модусах Тотожного та Іншого утворюється «тотальність гнозиса» і «тотальність гнозис-синергій» у їх впорядкованій світло-реальнісній представленості «множинності світів» та єдиного Всесвіту. А відповідні «екрани буття» та «проективні голограми» буттереальності встановлює вже людина в разі своєї «пізнавальної суб'єктивності» або ще невідомі нам інші «розумові нооси», котрі як «носії розуму» представляють у своєрідності своїх ментало-космічних утворень. Але безвідносно до такої «ноо-своєрідності» космічних розумів, їх «субстантивних прототипів», первинно-світлосутнісних «актознань» та невпорядкованих суцезнань такого роду «Тотальність» можна представити у відповідному **«тотальному» онто-епістемологічному русі та «гнозис-єдності» і всеєдності гностичних перетворень знань.** Раніше подібного роду*

метапроцеси були автором представлені в «гносеологічних перетвореннях знання» та в можливості здійснення «ноументального пізнання» на основі «гносеологічного руху» від «реальності абсолютного знання до його феноментального буття» [60, с.372]. При цьому була показана зворотня можливість здійснення «онтологічного руху» від «феноменального буття до ноуменальної сингулярності, що актуалізується в онтологічній первореальності Абсолюту та реалізується в Онтогенезисі всього сущого до Єдиної Реальності» [44, с.409]. На етапі даного дослідження подібне можна показати через «епістемологічний рух» тотального «зв'язування знань» з можливістю представлення такого зв'язуючого «гнозис-руху» на науковій основі і навіть у внутрішній контентній структурі самої науки та її «проривних ідей» (див. епістеграму ЕГ-23).

Слід звернути увагу, що духовна енергія «актогнозису» Креативного Абсолюта має характер і динаміку «ейдоса» у сенсі платоніських «первоідей» як імпульсів-проекцій первознання, що проектується в якості «блага» (благодієвності) на «наш світ» Даоса. В *епістосфері «наукогнозиса» первинні «даос-імпульсти» стають «набутиим знанням»,* або навпаки – остаються лише «неясними» і «сумерковими ідеями» (Декарт, Гегель), котрі потребують свого «спомину-спогадування-анамнезису» (Платон). В сучасній науці подібне можна інтерпретувати як проведення поглибленого науково-дослідного «епістемологічного пошуку» цих первоідей-ейдосів, наукового «ейдо-епістемологічного дослідження» актичних первосутностей знань». Воно здійснюється саме як «ейдо-дослідження», та «ейдо-пошук» проривних епістемологічних ідей, представлених в наукових інноваціях. Але для «праксіологізації» подібної «критично-епістемологічної операції (в креативному «критичному перетині» Абсолюта) необхідно *«духовний ейдос» перетворити на «менталодуховний ейдо» дослідницького пошуку в науці.* Тобто перетворити в «пошукове знання» («ейдо» – шукати ідею) та «інноваційне

Всезагальний (тотальний) «гнозис-рух» знань, представлений в «епістосфері науки» в якості внутрішнього структурного компонента «ідеї науки» і наукового «руху ідей»

знання», котре перевіряється на адекватність (істинність) в технічних конструкціях і в технологічних пр�ксисах. Подібнесвоєрідно й фіксує Е.Лєвінас, коли здивовано стверджує наявність «надмірності буття по ту сторону тотальності» (з позицій нашого «тотожного світу»), як буттєвісна «надмірність, котра завжди є зовнішньою по відношенню до тотальності» І ця «буттєвісна надмірність» наповнюється ментальністю-усвідомленням цього феномену в мисленєвих актах «мислі про буття», котре «розгортається» і предстєє в мисленні як «вмістилище очевидності» у безкінєчно-континуальній наповненості і протяжності. У такому сенсі, за Е.Лєвінасом, «буття предстєє

перед свідомістю, відділившись від образу, мрії, суб'єктивної абстракції і стає безкінечністю... по відношенню до тотальності». Ця бутевісно-ментальна «надмірність» (поза тотального), що стає незрозумілою і поглинаючою «безкінечністю», закономірно і приймає орієнтацію на «осягнення об'єкта» в цій безмірності та безкінечності. І на такого роду «безкінечний об'єкт» перетворюється вся «об'єктивна тотальність», котра подібним чином безкінечно «об'єктивується» і предстає тепер у «повній мірі буття» та його «надмірності» [57, с.67-68]. Але «осягнення буття» при його переході від «надмірності» до «повномірності» відбувається, за Е.Левінасом, тільки «в трансценденті» (в «ментальному гнозисі» – ред.), здійснюється як трансцедентальні «блискавичні спалахи екстеріорності», котрі можливо представити в тих же «поняттях трансценденції». Вони є зрозумілими тільки для творчого суб'єкта, що пережив подібні блискавичні «трансцендентні осяяння» в «спалахах» первинних ідей-ейдосів, а тому для «інших» суб'єктів є незрозумілими і потребують свого «понятійного розгортання», усвідомлення та осмислення у звичайних термінах «вмістилища очевидності» свого розуму. Але ці «трансцедентальні поняття», як «ейдос-осіяння» пізнавальними «проривними ідеями», предстають менталодуховними вираженнями «інших» ідей, в тому числі і в якості «вищих знань» («актознань» і «морфознань» в їх «нерозгорнутості» – ред.), котрі можна «вздовж розвернути», (горизонтально – ред.), але тільки в ході «безкінечного пізнання» у «безкінечному бутті», яке у своїй «надмірності» потребує безкінечного «пізнавального часу» у своєму науковому «осяганні» [57, с.69]. Це цілком логічно, тому що «безкінечне знання» потребує «безкінечного пізнання», але одночасно у своїй «безкінечності» воно є ірраціональним і контрпродуктивним пізнанням.

Тому П.Рікьор підійшов до цієї проблеми на інших підставах. Так, ідеї Е.Левінаса про «інше» та «тотальність буття» у своїй «нероздвоєності» і первинній всеєдності, він визначив як пізнавально-ідейний «розрив тотальності» буття з «асиметрією всепроникаючих взаємодій». Під цим

П.Рікьор розумів таке «всепроникнення», котре визване «взамною каузальністю субстанцій у відношенні... одночасного буття певної однієї субстанції з певною іншою субстанцією за загальним правилом», котрим є «принцип спілкування» communion [61, с.147]. Далі П.Рікьор, виходячи з основних ідей праці Е.Левінаса «Тотальність і безкінечне» приходить до висновку, що є близьким до нашої **концепції «референційної інтенційності» творчого суб'єкта**. Подібний суб'єкт стає «ментальним коннектором» або «ментальним зв'язківцем» знань у різних фазах («фазисах») онто-епістемологічного руху знань. Виникаюча «визначальна асиметрія» між «тотожннн Я» суб'єкта та «іншим буттям відбувається в разі наявності у самого суб'єкта двох «полюсів референції». Це «Я», або «тотожне» і «самодостатнє» для суб'єкта, а також співвідносне, як «нетотожне» і «несамодостатнє» або «alter ego» та «інше» у суб'єкта, в «антропосфері» котрого як універсального «ментального коннектора» та «онтологічного зв'язківця» відповідним чином осмислюється статус інаковості «іншого» [61, с.148]. Але вже в суб'єктній з'єднаності цих «полюсів референції» в єдиному форматі творчого мислення, «полярність» яких і задають величезні творчі імпульси для креативності.

Ці внутрішньосуб'єктні, неальтернативні, однак біполярні та асиметричні «полюси референції» і зобумовлюють-породжують (за П.Рікьором) «екстеріорну боротьбу» за «тотальне» визначення світу. Тобто за «визнання стану світу» у його первісній єдиній «тотальності», але в різних «порядках значення», з «множинністю принципів виправдання» світу, з встановленням того чи іншого «онтологічно-значеневого порядку». Що й представлено в референційно-пізнавальних «ідеях еквівалентності» цих порядків знання і пізнання [61, с.207-208]. У цьому сенсі, вже за Е.Левінасом, «метафізика передує онтології», коли «знання чи теорія», а, перш за все, ідеї у формі «метафізичного відношення» (пізнавального) та почуттєво-«ментафізичного бажання» і формують первинне «відношення до буття». За нашою концепцією, це є **відношення буття як ідей та як «ідей буття»**. А за Е.Левінасом, це

епістемологічне відношення до «буття пізнавального у здатності проявляти себе» через ідеї «метафізичного бажання». Подібні ідеї і «можуть вважатись сутністю теорії», а «теорії одночасно і є розумність – logos буття». Тоді в ідеях «Самототожності з Другим» у знанні онтологічно реалізується «свобода пізнавального буття» як знання в «полюсах референції» «Я – моє» VS «друге Я» (майже за І.Фіхте: «Я – не Я»). На цій основі виникає «ідея свободи» і «дія свободи», що референтивно спрямовує до «ідентифікації Самототожності» на полюсах «Я – друге Я» через «критичну інтенцію» суб'єкта (виділено нами) [57, с.81]. Тобто «полюса інтенції» в режимі «самототожності суб'єкта» функціонують як його «критична інтенція» творчо-пізнавального відношення і творчої «свободи дії».

У Е.Левінаса це достатньо складний процес **інтенційно-критичної зміни «метафізичного відношення» пізнавального суб'єкта до ідеї буття**, знання буття в його «інаковості» та «облишення пізнавального буття в його інаковості». Суть цієї критично-ідейної зміни можна виразити в *переході від загальності «ідеї досконалості» та її представлення «в загальному плані» до її конкретного вираження в «сугубо внутрішніх відношеннях Самототожного», «проникнення в Інше (як «друге Я» – ред.) та змішення з ним»* (виділено нами) [61, с.80]. Це такі поступові кроки, починаючи з «першого кроку» **ідейної трансформації суб'єкта**:

(1) зняття тези про «ідею досконалості» знання і пізнання; це означає відмову від «ідеї досконалості, котра веде до ідеї безкінечного», а тому недосяжного «безкінечного пізнання»;

(2) перехід до «інших ідей» (ідей «іншого»); це означає необхідність «переходу до іншого, абсолютно іншого» у внутрішньому «критичному розумінні» («критичній інтенції»); подібне потребує критичного переосмислення ідеї «безкінечного пізнання», бо «ідея безкінечного позначає висоту і досконалисть» або таке «відношення до реальності», що робить її «безкінечно віддаленою від моєї реальності» [61, с.80]; однак це гірше смерті,

бо якщо «безкінечна віддаленість» існує, то вона є «недосяжною у своїй безкінечності»;

(3) критичне представлення «інших ідей» про буття (в їх позитивно-негативній референції та в метафізичному осмисленні); подібне означає біполярне внутрішньо-інтенційне «протиставлення негативності» безкінечного і зміна ментально-розумової референції на «позитивну пропозицію»; це така позитивна референція – пропозиція, «в котрій ні «да», ні «ні» не бувають визначальними», а визначальними є мої «метафізичні бажання» та як «інаковість буття може бути використаною» (як моє «друге Я») [61, с.80-81];

(4) «трансформативна ідея» про відмінність буття і суцього; під цим розуміється розрізнення «*буття (etre)*» і «*суцього (etant)*» як «буття, котре не є», бо це «буття, яке не помагає себе в якості суцього», а саме «*суцце*» – *це не завжди буття, але буття завжди є «суцце буття» як його певна онтологічна «суцця реалізація»* (ред.);

(5) розуміння «суцього» як такого, «де суцций себе здійснює» у певній «спонтаності Другого»; але це Друге є «моя спонтаність» власного alter ego, котру можна розуміти як мою «свободу волі» або «сваволю спонтаності» власного «Я – другого Я»;

(6) ідея про власне суб'єктне «суцце буття», «суб'єктобуття» як «інше» по відношенню до «об'єктивного світу»; тобто це моє власне «суцце буття» в «самототожності другого», «мій світ» (внутрішній), «в якому суцце стає інтелігібельним», «теоретичним поняттям», «буттям, що не володіє ущільненістю існування» [61, с.81]; ***в аспекті «антропорозуміння» це може бути інтелігібельне «ментальне буття»*** (ред.);

(7) ідея «розуміючого суцього», що впорядковує певним розумним чином суцце (самоорганізує, врівноважує, «проявляє» буттєвісно) і тому протилежить неупорядкованості і хаосу; однак тоді це одночасно і таке «розуміюче суцце», що представлене у «свавілі спонтаності» інших «розумностей суццих», здійснюючих в актах «ідентифікації Самототожного» на полюсах референції

«Я-друге – Я» свої «метафізичні бажання» у відповідних «діях свободи» (виділено нами);

(8) ідея «свободи Буття» і «буттєвісної реалізації»; подібне здійснюється у такій «свободі дій», що потребує «відречення від метафізичних Бажань» та від «чуда екстеріорності» в «трансцедентальних озаріннях» і «сполах трансцедентального»; а з цим – «накреслення другої сутнісної структури метафізики» в конструкціях «критичної інтенції», де вже «неметафізичні ідеї» і відповідна неметафізична «теорія повинна виконувати критичну функцію» запобігання «регресії до безкінечного» (нового «вдосконалення» і безкінечної «ідентифікації Самототожного» – ред.); подібне реалізується як «вільне самоздійснення» у витоках «розумності сущих» та «фактах присутності» у «критичних сутностях пізнання» і знання [61, с.80-81]; в нашій концепції, це «свобода Буття», на основі якої можна «реалізовувати суще» і перетворювати його на «менталізоване суще буття» багатовимірної антропосутності *homo universalis* [44, с.425, 478];

(9) ідеї про знання «інтелігібельності буття», що отримується-відкривається через «пізнання ідентичності»; подібне «ідентифіковане пізнання» є усвідомлення того, що «розум – це проявлення свободи», а **свобода є вільне інтелігібельне мислення** й «пізнання як розгортання даної ідентичності» [57, с.82]; тобто предстає як «**ідентифікована свобода пізнання**» або «**дійсні пізнавальна свобода**» (ред.), перш за все, – у свободі творчості в процесах ноо-ментальної «реалізації сущого» за наступною металогікою «руху ідей»:

свобода мислення → свобода буття → свобода пізнання →
→ ідентифікована свобода → свобода творчості →
→ вільний рух ідей → свобода в реалізації сущого

На подібних підставах відкривається можливість виявляти таке **знання-пізнання ідентичності**, що генерує «продуктивні ідеї», котрі не є утопією, а втілюється в реальне і високоефективне наукове знання і ноо-знання. Питання

про «ідеологію знання» і пізнання було поставлено Е.Левінасом, а відповідь на нього дав П.Рікьор у своїй 13-й і 14-й лекціях (з 18-и прочитаних в США) під загальною назвою «Ідеологія та утопія». Він приходить до висновку: щоб ідеї не стали утопією, «утопічними ідеями» і не преретворились в «ідеологію як утопію», необхідна пізнавальна «ідентифікація в ідеях в «саморефлектуючому знанні» [62, с.265]). Так, посилаючись на працю Ю.Габермаса «Знання та людські інтереси», П.Рікьор стверджує, що саме ідеї (нові ідеї) «піддають критиці знання» у своїй «неминучій саморефлексії» ідей (підкр.нами). Саме в нових ідеях завжди ставиться невирішені «питання про синтез об'єкта» з суб'єктом, який «даний суб'єкту» (за «принципом єдності» І.Канта), котрий реалізується (за І.Кантом), на основі «трансцедентальної суб'єкт-об'єктної єдності». Однак при цьому остається відкритим питання – «за яким принципом ми конструємо реальність», котру в науці треба репрезентувати як онтологічно, так і епістемологічно в цілісну «наукову реальність». Тобто «не безкінечною», а «континуально-безперервною», цілісно-єдиною, а не «розділеною реальністю»? П Рікьор констатує, що в цьому відношенні «концептуальний підхід Ю.Габермаса є метакритичним», а тому у своїй «метакритиці» він стверджує, що в «ідеях саморефлексії необхідно розглядати і «філософію як критику» (підкр.нами). І на цій основі треба представити всю «теорію ідеології Габермаса, висловлену в термінах критики, як критику ідеології» [62, с.265,285]. А це у свою чергу *приводить до критики знання, представленого в нових «критичних ідеях», але котрі не переривають безперервність зросту знань, а роблять цей епістемологічний процес акумулюючим і нерозривним, без парадигмальних «розривів» у знанні, а безперервно зростаючим у вищі виміри.*

До розуміння необхідності «критики ідей» (в новому знанні) з подальшою критикою знання» (в нових ідеях) приходить і Е.Левінас, конструюючи нову «етику пізнання». В ідеях «етики пізнання» виявляється і «виражається критична сутність пізнання», в якому «критика йде поперед догматизму

застарілого знання, ортодоксальної метафізики» та «поперед онтології». В критичній «етиці, висловлюючи сутність пізнання» щодо ідей і знання, попереду йде свобода як «спонтаність вільного волевиявлення», коли «суверений розум пізнає тільки сам себе і ніщо друге його не обмежує» (виділено нами) [57, с.82]. Виходячи з подібних міркувань, і може бути розроблена нова конструкція реальності в суб'єкт-об'єктній єдності і самототожності, що не віддаляється від суб'єкта, його волі і розуму, а наближається і з'єднується з суб'єктом в «суб'єкт-об'єктному синтезі». Це й фіксує Е.Левінас: саме в нових ідеях-знаннях «світ розкриває горизонти» через ментальні «озаріння». Подібне представляє собою **«озаріння в ідеях», «ідейне озаріння», з чим відбувається і «висвітлення буття»**. В філософсько-критичному відношенні «висвітити – означає позбавити буття супротиву» («впливу буття» на «антропосферу суб'єкта» – ред.), а одночасно усвідомити, що воно лише «пустий простір» або «ніщо» (у Ж.-П.Сартра – «буття і ніщо»). А тому в ньому як «пустоті» може досягатись будь-яке «скорочення дистанцій», а це таке її «дистанційне наближення», коли може відбуватись «єдність-синтез» з «моєю реальністю» [57, с.82]. Наприклад, миттєва «телепортація в сущому» як пустоті.

Таким чином, озаріння в ідеях», «ейдетичне озаріння» в подальшій ментальній рефлексії веде до «розгортання ідей» і тут операційно діє внутрішня критично-пізнавальна «референційна інтенційність» суб'єктосфери творчої особистості. Ця ментальна дія відбувається на біполярних полюсах «інтенційний задум – ідея – екстенційна проекція» в синтезі самототожності «Я – друге Я» або «Я-ідея – реалізована ідея-знання». Це менталодуховний процес в режимі таких послідовних «ейдо-креативних синтезів»:

«ідея → знання → критика знань → нові ідеї →
→ нове знання → розгортка нової ідентичності»

Представлений «ейдо-креативний синтез» має позитивну референцію (валідність) у розвитку ідей і знань як реалізованих ідей (в теоретичних поняттях чи практичних втіленнях). Але цей процес може набувати негативну референцію «критики ідей», наприклад, в разі їх «нереалізації», «непредставлення» («нерепрезентуємості ідей»), їх «невтіленості» тощо. Щось подібне відбувається і в сучасній науці, коли її не тільки випереджають можливості технологічного втілення отриманих наукових знань, але «старі ідеї» не в змозі роз'яснити «нове знання». Тому і потрібна відповідна «критика ідей», понять і теорій застарілого типу, щоб відкрите інноваційне знання «проривного типу» знайшло своє нове концептуальне роз'яснення в «інноваційних ідеях» та в принципово інших «ідейних підходах». Однак і відмова від «класичних ідей» може бути некоректною, зважаючи на історичний розвиток науки та історичний філософсько-науковий «зріст знань» в «некласичній» і «постнекласичній» науці. Тому кожному історичному періоду повинні відповідати свої наукові ідеї, і це необхідно враховувати при контентній побудові внутрішньої структури науки.

Так, для «класичної науки» характерними були ідеї «безкінечності знання» та «безкінечності пізнання», «синтезу об'єктів» у пізнавальному процесі та знаходження «адекватного» наукового знання як «об'єктивного знання» у його підтверженості, експериментальній перевірці і практичному використанні. Приоритети науки були неграничними і безмежними, а «трансцендентальні прориви» в ідеях і знаннях піднімали науку у її «надмірності», «безмірності» і «безкінечного» буттєвісно-пізнавального осягнення та «осягання ідеями».

В «некласичній науці» характерними стають «ідеї відмови» від «безкінечного» розвитку науки і формується, з одного боку, «широке» або «метафізичне відношення» до неї на «ідеях єдності» і «всеєдності» всього з усім, а з другого, – «вузьке» або «позитивістсько-критичне відношення» на основі принципів наукової спеціалізації, верифікації, спростування, фальсифікації і тому подібних. Наукові ідеї стають «релятивними ідеями», що

потребують «доповненості», урахування «принципа невизначеності», задовільнення вимог «симетричності-асиметричності» тощо. *Наукові теорії перетворюються на «теорії відносності» і «теорії вірогідності», що мають вже не «об'єктивне», а «умовне значення» у «релятивному світі» з багатозначною пізнавальною логікою.* Тому й виникають ідеї критики «об'єктивістського знання», що механістично «консервує світ» у деякому незмінному стані «вселенської Мегамашини». Однак *«некласичні ідеї» критики «об'єктивістського знання» і пізнання, «критики знання» і «критики ідей», що здобуті шляхом «інтелігібельних розмислів» і трансцедентальної рефлексії «ідей про буття» як гіпостазованого «буття ідей» (емпіріокритицизм), потребували «ідей свободи пізнання», «вольового свавілля знань», «свободи волі» і творчості в науковій «генерації ідей» і знань. Але одночасно – і «досконалості знань» за критерієм їх автентичності і самототожності. Тобто ідеї «свободи знання» й пізнання потребувало одночасно і **«досконалих ідей» отриманих шляхом «вільного пізнання»,** а тому вони повинні були стати **«ідентифікованими ідеями» людської свободи у пізнанні або «ціннісними ідеями».***

Проте такого роду «ціннісні ідеї» формуються і стверджуються в іншому науковому підході, а саме – в постнекласичній науці. На її підґрунті «ціннісні ідеї» ідентифікуються у своїй смислоцінності і значенні, інформаційно генеруються постнекласичною наукою за багатозначною логікою семантичних знань в їх різних ціннісних контекстах. Це призводить до «інформаційного прориву» в ідеях та інформаційному знанні, до широкомасштабної «інформаційній революції» з величезним «семантичним спектром» з'єднаних «суб'єкт-об'єктних знань» та з орієнтацією на те, що «буття призначено стати суб'єктивністю» (Е.Левінас). З цієї причини «постнекласична ідея» виявила себе як антитеза «безкінечності», «пустоті», «розширюючій реальності» (що має свою «онтологічну межу» у певній вимірності), взагалі – як альтернатива «пустому простору». Замість «безкінечного розширення» вона «скорочує

просторові дистанції» та заглиблюється у «сущє», виділяючи «розумове сущє» (Е.Левінас) і ставлячи питання «*хто* є сущє (етичне відношення)» та як «оволодіти сущим і панувати над ним (відношення пізнання)», але таким чином, щоб «підкорити справедливість свободі» [57, с.83]. *Корінними стають ідеї пізнання суцього в його «до-бутті», «оволодіння-схоплювання» суцього, перехід від «спонтаного суцього» (невпорядкованого), до впорядкованого, подолання «неспівпаданя суцього і мислення» та перетворення «відчуженості суцього» (у його «без-особистісності» і «тотальності») у нове «існування-побудову», «існування-взрощення», в «об'єднане присутнє» з сущим. В нашій концепції, – перетворення в **менталізоване сущє, що охоплюється ментальною дією ноо-фактора та скеровується ним.** Однак це відповідно «передбачує зобов'язання по відношенню до суцього» за «пріорітетом свободи над етикою», бо антропологічна «сутність істини» виявляється в тому, що «не людина володіє свободою, а свобода володіє людиною» [57, с.83,84]. Тому для того, щоб врівноважити «ідеї висоти» знання в класичній науці та «ідеї глибини» у постнекласичній науці, П.Рікьор пропонує свій «шлях визнання» світу людини як перехід «від асиметрії до взаємності», що стає або «ідеєю примирення» людини і світу у двох «станах світу» на які також «здатні люди» [61, с.147,208].
А саме:*

1). Це «симетричний стан», що «протилежний стану боротьби» або **«*agape*»** («агапе» – ред.). Подібний стан «тракується як обоюдність», під чим розуміється стан протилежний боротьбі або «обоюдна симетричність» станів. Подібне може набувати форму «боротьби за справедливість», що ведеться від імені справедливості, а тому в трактовці «симетричної справедливості» це є «стан справедливості», котрий «обоюдно» визнається людиною і світом [61, с.208]. А в «симетричному узагальненні» між «антросферою і «онтосферою» – це є **симетрія між «епістесферою» людських знань і «онтоноосом» всіх існуючих знань в їх універсальному зв'язку в ноо-знанні.** Вочевидь – це «симетрична обоюдовизнаність у врівноваженості», основою

чого в діалектиці є «боротьба як засіб до врівноваження» та визнання через «боробістське вирішення проблем» взаємної «єдності протилежностей» на засадах «боротьби за справедливість». Хоча протилежні сторони як «протиборні» можуть трактувати «справедливість» у своєму власному розумінні або «справедливість на власну користь».

2). Мається і другий «симетричний стан» як «певний кордон зі станом світу», що визначає «взаємне визнання», вираженому у «дружбі і справедливості» або «*philia*» («філія» – ред.). Подібний стан тільки «зближує дружбу і справедливість», де «дружба не є фігурою справедливості», а тільки «найбільш близька» як врівноважуючий стан «агаре». В той час, коли стан «філія-дружба» є більш «очевидним» ніж стан «філія-любов» з повним визнанням протилежних сторін у їх «повноправній симетричності» (ред.). Подібна «повноправність» означає відсутність осудження («без осудження») протилежної сторони, бо «любов не відповідає на питання» (осудливості – ред.), бо такі «виправдання... чужі їй», а «неспівставленість суцїх» (в обоюдній любові) тільки створює «безкінечну обоюдність із тої та із другої сторони» (Х.Арендт). Любов знаходиться «за межами сфери порівняння» і засновується «на прощенні» і виходить з власних «справ любові» (С.К'еркегор), де може не бути «еквівалентних відносин». В той же час стан агаре – це «відношення еквівалентності», стан справедливої «взаємності – примирення». Включаючи і відповідні диспут-судження «з питаннь про справедливість». Після чого в обоюдному примиренні «немає ні жалю (сожаления – по рос.), ні чекання», бо «загадковим чином агаре перебуває у сталості (61, с.208-209).

В нашому контексті, – це «сталість знання» або «*агаре-знання*», що є істиннісно-справедливим як «істинне знання» в його різnorodовій, різновимірній і «суцїй» репрезентації, коли воно «перетікає» із одного «епістемологічного стану» в інший у своєму онтологічному русі знань з неупорядкованого у впорядкований стан і зворотньо. З цим виникає *ідея «перетікання знання», «перетікання сутнореальностей» в модусах*

«здійснених» та «розширених знань шляхом їх «розгортання» і «критичного перетину-перетворення» у відповідних «онтореальнісних переходах». В науці це можуть бути періодично-фазові ПФ-синергопереходи. В «нашому світі» (субсвіті) – це «креативні синтези» знань в їх родовидових модусах, техніко-конструктивні втілення знань або навпаки, його «згортання» в «терміналах знань» (в код-субстантивах, інформаційних «базах знань», в стазис-програмах тощо). В ноо-науці на такій основі можна сформулювати ідеї «перетікання – перетворення» реальностей знання, створення «ноо-реалогнозисів» через *«проекції реальностей знання» в інші онтологічні виміри, проекції суцезнання в реалогнозисі їх ноосфер і нообуття.* Це ноосферна ідея *світлових «проекційних реальностей» як «абсолютнісних актопроекцій»,* первинних частотно-впорядкованих «ейдос – сигналів» в їх *«когерентно-імпульсному випромінюванні» через «актодифузор Абсолюта», котрий предстає як «реальнісний розширювач» в «наш світ» даоса «світловпорядкваного знання».* Подібні зрушення у висхідних ідеях класичної, некласичної і постнекласичної науки можна відповідним чином зобразити через її внутрішню структуру, що представлено на епістеграмі ЕГ-24.

З епістеграми добре видно, як відбувається зріст ідей і знань в науці та їх одночасне поглиблення у внутрішній структурі науки, яким чином генерується наукове знання, котрим безперервно поповнюється вся «наукофера» і «технофера» науки в її епістемологічному розвитку та зростання знань. Можна бачити, що «рух ідей» в науці відбувається таким чином, що через них збалансовуються нестійкі процеси лінійно-нелінійного розвитку наукових знань, а нестійкі стани «слабовпорядкованого-невпорядкованого» знання приходять у стабілізований стан «реальнісної збалансованості» (з критичним перетворенням «стохастично-спонтаного» хаосу в когерентно-згармонізовані «імпульс-ейдоси» даосу). А в «нашій» космореальності (3-4-ої «онтореальнісної станції») нестійкі процеси *«вирівнюються-врівноважуються» як симетрично-асиметричні метапроцеси «космічного розширення» знань та їх*

«Рух ідей» в науці і в науковому зрості знань у внутрішній структурі науки та ноо-ідея універсального зв'язку знань в їх збалансованому симетрично-асиметричному «перетіканні-переході-перетворенні» в альтернативній суперпозиції «впорядкованих-невпорядкованих» знань та їх «проективному з'єднанні» в ноо-реалогнозисі різnorodових «проекцій знань

№ п/п	<u>Класичні ідеї</u> об'єктивності знань та їх науково-світоглядне підтвердження в матеріальних наукових продуктах	<u>Некласичні ідеї</u> відносності знань та принципова необхідність їх верифікації в різних «класах науки» і науково-пізнавальних підходах	<u>Постнекласичні ідеї критики</u> раціоналізованих знань і науки та досягнення семантичної досконалості в різnorodовій і різнотиповій «ціннісній ідентифікації» знань	<u>Ноо-наукові ідеї</u> універсального зв'язку знань та їх репрезентації в протилежних суперпозиціях та в гіперциклах разнорідних «епістемологічних станах» ноо-реалогнозисів
1	2	3	4	5
(1)	<u>Основоположення науки</u> в їх імперативному статусі наукових засад	<u>Змінно-релятивні основоположення</u> в різних «класах науки» та пізнавальних підходах	<u>Об'єднуючо-інтегруючі основоположення</u> «критики знань» та їх семантичної досконалості	<u>Ноосферно-світорозумові основоположення</u> ноонауки в ідеях універсального зв'язку знань в ноо-реалогнозисах
(2)	<u>Об'єктивні закони</u> в якості натуралізованих ідей у внутрішній номології класичної науки	<u>Релятивні закони</u> в реалізації ідей багатозначної некласичної науки	<u>Закони «критичної раціональності»</u> знань і науки та ідеї досконалих «єдиних законів» всеєдиної реальності (в статусі метафізичної)	<u>Закони універсального зв'язку знань</u> в протилежній суперпозиції ідей та їх «епістемологічного перетворення» в різnorodних ноо-реалогнозисах знань
(3)	<u>Класичні поняття науки</u> в імперативних ідеях науково-достовірних знань	<u>Релятивні поняття в ідеях різних «класів науки»</u> та наукових дисциплін	<u>Суб'єктовано-семіотичні поняття</u> в різних ідейних контекстах та інформаційно-понятійних конструктах	<u>Ноо-поняття в ідеях і номосах</u> зростання знань та їх універсального зв'язку в епістеграмах і ноограмах знань
(4)	<u>Класичні теорії</u> в імперативних ідеях достовірності наукових знань	<u>Некласичні теорії</u> відносності наукових знань і необхідності їх верифікації	<u>Критичні теорії</u> семантичної контекстуалізації наукових знань в різних ціннісних контекстах	<u>Універсалістські теорії ноо-знання</u> та генерації ідей і знань в креатронах та ноо-реалогнозисах їх акумуляції і збереження

				(1) <u>Ідея «спалахів актоїдей»</u> на гіперциклових частотах актоїмпульсів з їх проекцією в актознання
				(2) <u>Ідея когеренції актознань</u> та їх розповсюдження через когерентні актоїмпульси ейдосів-актоїдей
		(1) <u>Ідея відносності знань</u> та їх варіативності, вірогідності і об'єктивності	(2) <u>Ідея критики раціоналізованих знань</u> , «критичний раціоналізм» наукового мислення й пізнання	(3) <u>Ідея універсального зв'язку знань</u> в ноо-реалогнозисі знань (брахма-атман, ноосфера, епістесфера ноонауки)
(5)	<u>Ідея об'єктивності знань</u> (в їх підтвердженості в якості наукового знання)	(2) <u>Ідея релятивної класифікації наукових знань</u> в різних «класах науки» та науково-пізнавальних підходах	(3) <u>Критична ідея семантичної досконалості знань</u> в різнорідних контекстах їх ідентифікації	(4) <u>Ідея абсолютнісного перетворення знання</u> (зі стохастично-хаотичного суцезнання) і зміни режимів «невпорядкованості-впорядкованості» знання в гіперциклах його «епістемологічних станів»
		(3) <u>Ідея «квантування знань»</u> та їх квантифікаційного з'єднання в єдиному «полі знань»	(4) <u>Ідея інформаційн. семантичності знань</u> та їх алгоритмізації і програмування (зі створенням нових знань)	(5) <u>Ідея світлової актопроективності знань</u> в морфосубстантиви знань та їх креативного морфоопредмечення
			(5) <u>Ідея синергізму знань</u> , їх акумуляції, збереження і зросту з досягненням синерго-ефекту	(6) <u>Ідея різновалідної суперпозиції знань</u> в їх позитивно-негативній референції
				(7) <u>Ідея «перетікання-переходу» епістемологічних станів знань</u> в їх загальному і всеєднісному епістемологічного руху знань в протилежних «онтологічних суперпозиціях»

Зріст ідей і знань

Поглиблення ідей і знань

(6)	Внутрішній топос (топоси) науки і топологічна рефлексія. Внутрішня типологія науки	<u>Дисциплінарні науки</u> за їх місцем в системі наук: структурні, функціоналізовані, рівневі і системні науки. <u>Топологічна рефлексія науки</u> : емпірична, логічна, трансцедентальна, абсолютнісна, універсальна, ноосферна. <u>Типологія наук</u> : «об'єктологія», "суб'єктологія», «онтос», науковий «праксіс», «гнозис», «аксіос», «соціос», сайєнтологія», «епістемес», «техне», «ейдос», «фізис», «ноос», «ноезис», «хаос», «хронос», «даос».
(7)	Логіка розвитку науки і зросту наукових знань	<u>Висхідний зріст знань</u> – <u>поглиблююче</u> знання. Знання, що <u>«розширюється-згоргається»</u> , «стазис-знання». <u>Детермінований –індетермінований</u> розвиток науки. <u>Симетричне – асиметричне</u> знання і науки. <u>Дискретне – безперервне</u> знання, <u>«трансцензус»</u> знань в логістичних «проривах», <u>синергознання</u> , ноо-знання і ноонаука.
(8)	Науково-дослідні програми (НДП) внутрішнього розвитку науки	Науковий «прогнозис», «базис» і «фазис» науки, межові «горизонти науки», виробництво інновацій, досконалість, «проективний конструктивізм», технологізм, інтелектуальні, когнітивні, креативні і ноо-технології.
(9)	Наукові інновації та інноваційність науки	Умоосяжні-світоглядно-світорозумові інновації. Інноваційні підходи, принципи, концепти та ідеї. Технічні інновації конструктивного опредмечення знання. Інновації реалізації –самоорганізації (розгортання сутності) Інновації іншовимірності (мірності), вищевимірності. Метафізично-польові інновації «транснатуральності». Ноосферні інновації функціонально-активного і стазис-знання.

*«сингулярного зтягування» у «мікросфайроси» і «мікрокосмоси знань». Живим прикладом цього є сама людина, котра у порівнянні з мегамасштабами всесвіту і мегакосмосом предстає подібним «антропоментальним мікросфайросом» з власною «суб'єктосферою» знань. А в креативному синтезі цих «суб'єктосфер» утворюється **ноосфера «з'єднаних знань»**, котрі в науці формуються в епістесферу наукової реальності, в якій можна оперувати в модусах операційного ноо-реалогнозиса знань. У внутрішній структурі науки та її «ідейного компонента» подібне можна розглядати як провідну **«ноо-ідею» універсального зв'язку знань в ноо-реалогнозисі різнородних «проекцій знань» в їх «проективному з'єднанні» у ноо-знанні.***

Одночасно у вищерозкритій внутрішньо-компонентній структурі науки у її «класичному вигляді» (за П.В.Копніним) можна углядіти і додаткові структурні

компоненти науки, що вдосконалюють її структуру і структурно репрезентують науку на сучасному рівні її розвитку і зросту наукових знань. Це, принаймі, ще 4 структурних компонента сучасної науки (котрих можна б було визначити і більше). Внутрішній зміст цих «некласичних» і «постнекласичних» структурних компонентів в тих чи інших аспектах вже раніше розглядався і тому в епістерграмі ЕГ-24 приведений лише їх основний контент. Серед подібних нових структурних компонентів можна виділити наступні основні.

(6) Внутрішній топос і топоси науки. Вони визначаються в залежності від однозначного чи багатозначного місцеположення науки як монодисциплінарного, багатодисциплінарного та міждисциплінарного наукового знання. А це безпосередньо залежить від характеру «топологічної рефлексії» даної науки – емпіричної, логічної, інтуїтивної, трансцендентальної, інформаційної, природознавчої, космологічної, абсолютної, метафізичної, ноосферної тощо. Внутрішній топос-топоси науки також визначається за типологічними характеристиками науки, тобто, куди вона в науковому відношенні «повернута» та аферентивно спрямована – на «онтос» або на природно-буттєвісні взаємодії і процеси природно-реальнісному розвитку, на «гнозис» або на знання і пізнавальні процеси на гносеологічному підґрунті. Якщо це спрямованість на вивчення об'єкта, то перед нами предстає «об'єктологія», на суб'єктно-ціннісні наукові ідеї і концепти – це «суб'єктологія» та «аксіос-ціннісні знання» науки. Якщо це фізичне спрямування, то мається «фізис» науки, спрямованість на філософію науки – це «софія» і «філія» науки, орієнтація на технічне втілення і досконалість – це «техне» науки, на всезанальний і всеєднісний зв'язок всіх знань та їх універсалізація – це «ноос» науки тощо. Топос – компонент особливо важливий у внутрішній структурі ноо-науки, тому що ***топологія ноонауки складається з багатьох наукових топосів***, з якими вона безпосередньо пов'язана своїми універсальними зв'язками, через які і утворюється – синтезується ноосферне знання. *Топоси ноонауки включають вищевимірне та іншовимірне знання, все*

стохастично-невпорядковане знання і світоглядне знання, що практично охоплює всю топологію ноо-реалогнозиса та епістесферного контініума знань у їх безперервності та представленості в наукофері достовірного знання. Тому всю доступну для антропопізнання реальність і можна інтерпретувати як живу і тотально **«мислячу реальність» та «менталізоване буття»** в опредмечено-предметних формах і модусах свого існування.

(7) Логіка розвитку науки і зросту наукових знань. Вона базується визначально на двох референтивних спрямованостях у зрості наукових знань, а саме: (1) їх висходження до все більш високих рівнів та іншовимірностей, (2) поглиблення наукового знання до його сутнісних основ та «невпорядкованого суцезнання» (що можна фіксувати лише у «певному роді» як «протородове знання»). Тут діє особлива «логіка вірогідності», спонтаності та стохастичності, бо у своїй «поглибленості» такого роду «протородове знання» ще не створило своїх монадних сутностей (як первісних первоначал), а має тільки «каузальну спрямованість» («первовекторну детермінацію») до свого впорядкування в «критичних точках» свого «фазового переходу» (синглах, «абсолютнісних перетинах»). Це «логіка виділення» з тотальної «невпорядкованості» та дифузної агрегації у впорядковані «первоімпульси» і «первосигнали» світлопольової актореальності. Подібне «виділення в імпульс» надалі дозволяє розрізнити логіку «детермінованої імпульсації» цього первосвіту. Надалі діє інша логіка і це «критична логіка» «згортання-розгортання». За «логікою згортання» (уособлення) виникають актомонадні сутності у первинних «світлових коагулянтах», що утворюють прості і самоподібні «світлові актомонади» з їх подальшим «актофрактальним конфігуруванням». За «логікою розширення» сутностей вони в разі їх «світлової актогенерації» набувають безкінечної множини і незчисленністю «актосубстантивів» і «морфосубстантивів», котрі за «логікою розгортання» (креативного синтезу) набувають модусу «континуальних реальностей» або «просторових світів» з часовою функцією (темпоральною функцією) секвенто-

консеквентного протікання «процесів-у-часі». Далі починає діяти «імпульсна логіка» періодичного «розширення – згортання часопросторових світів (космосів), за законом «фундаментальної симетрії» В.Гейзенберга. Це «логіка симетрії-асиметрії», «нелінійна логіка» трансцензусу знань та їх нерозривного зв'язку у континуальному ноо-знанні, логіка безперервності-дискретності знань або «безперервна логіка» і «дискретна логіка». Надалі проявляє свою дію метамасштабна логіка періодично-фазових синергопереходів, синергологіка масштабної інверсії, логіка синергозв'язку різних реальнісних континіумів, ***універсальна ноосферна логіка*** всезагального зв'язку світореальностей та іншовимірностей у ноо-знанні.

(8) Науково-дослідні програми (НДП) внутрішнього розвитку науки. Подібні НДП мають за мету розвиток наук за логікою побудови її внутрішньої структури. Тобто на основі НДП досягається розвиток наук від її основоположень і засад до теоретично-понятійного розвитку та створення інноваційної номонології науки. Через створення НДП, орієнтованих на зріст наукових знань, досягається перспективність самої науки, а через перспективи її розвитку – забезпечується її самозбереження, досягнутий статус, динамічний «про-гнозіс» прирощення та акумуляції знань, побудова ефективної системи управління «базами знань» (СУБЗ). Саме на основі ефективних НДП стає можливим *розширине виробництво та швидке оновлення наукових знань, безперервний зріст їх досконалості на самій віддаленій лінії «горизонтів науки», «проективність науки» в її вищих вимірностях та на всіх рівнях «проективного конструктивізму», при розробці когнітивних креативно-синергетичних і ноосферних технологій.* Ноосферне знання і ноо-наука здатна ефективно розвиватись тільки на основі ***Ноо-НДП зросту знань*** та отримання ноо-технологій ***через термінали космоноосферного ноо-зв'язку і передачі ноо-технологій.***

(9) Наукові інновації та інноваційність науки. Наукові інновації можна розглядати як конкретний і вкрай важливий «результат науки» і беззаперечний

доказ її практичного значення. При цьому безумовну пріоритетність мають світоглядні інновації, що пов'язані з формуванням кординально нового світорозуміння та фундаментальних принципів знання і пізнання. Інноваційність науки розвивається внаслідок розробки принципово нових підходів, концептів та «проривних ідей». Інновації стосуються розкриття сутнісних засад знання, оволодіння «глибинними сутностями» та їх «сутнісною синергетикою», синергетичного «розгортання-реалізації» їх сутнісних потенціалів в інноваційних конструкціях технологічно-опредмеченого знання. Ноосферні інновації стосуються як *розкриття сутності в самих різних контекстах «універсальної епістемології», перш за все, в ноо-реалогнозисі впорядкованих знань, так і в знаходженні механізму трансгресії невпорядкованих «стохастичних знань» у впорядковане синергознання ноо-науки.* Останнє досягається шляхом вилучення-реалізації їх «енергетичного компоненту» та гармонізації знань в енергорежимі їх практичного використання. В якості внутрішнього структурного компонента «інноваційність науки» може мати широке трактування в самих різних аспектах онтологічної, гносеологічної, епістемологічної та філософсько-наукової інноваційності. Однак це необхідно здійснити за критерієм «проектної представленості» інновацій на єдиних засадах їх практичного і конкретного втілення в якості «інноваційного праксіса». Виходячи з цього, «**інноваційний праксіс**» можна представити в 3-х основних характеристиках відповідно головних способів реалізації інновацій, а саме:

а) системно-структурні інновації, що реалізуються на основі системно-структурної методології побудови певної архітектоніки інновацій в їх конструктивно-технологічній представленості;

б) системно-технічні інновації, котрі можуть бути реалізовані шляхом їх технічного втілення в нових зразках «технічних витворів», нововведень, досконалих «емпіричних конструктів», вишуканих «взірцях техне», в інноваційних науково-технічних розробок системного характеру тощо;

в) науково-дослідні інновації, що створенні внаслідок виконання цільових «дослідних програм» з пошуку інноваційного знання та його представлення як перспективного, ефективного та високоліквідного в науково-практичному значенні «інноваційного праксіса» предметного використання (насамперед, у високоопродуктивних бізнес-проектах «швидкої віддачі»).

До внутрішньої структури науки вказані науково-дослідні програми можна включити в якості окремого компонента. Це буде 10-й компонент, що забезпечує безперервне оновлення науки, створює механізм генерації та репредукування наукових знань в режимі «наукового виробництва», «наукової індустрії», «постіндустріальної науки» в інфосфері ІТ-програмованих знань та в *ноосфері «програмних реалогнозисів» ноо-знань*.

У внутрішню структуру сучасної науки необхідно також включити і наукову методологію в якості «регулюючого компонента» в отриманні наукового знання на основі апробованих та ефективних методів їх «епістемологічного прирощення». Це 11-й компонент як методологічно-регулюючий у внутрішній структурі науки. До внутрішньої структури сучасної науки, що має високорозвинену «наукову реальність», можна долучити і «епістемологічний банк знань», епістемологічну базу «критично-необхідних» наукових знань і даних. Подібним чином утворюється 12-й компонент як епістемологічно-нормативна база знань науки, котрі таксоновані і класифіковані, а також можуть бути представленими в «семантичних мережах», інформаційно-семантичних паттернах (ІСП) та описані в логіці і дискурсі інформаційно-семіотичних імпрінтів (ІСІ). Тому до внутрішньої структури сучасної науки необхідно включити «інформаційний компонент» науки в її певній референтивній семантиці і семіотиці, дифференціації та інтеграції, відповідних «стандартах раціональності». Це 13-й компонент науки, а включаючи перспективи розвитку ноо-науки і ноонаукових знань, виявляється необхідність «ноосферного компонента» універсального зв'язку знань. Він представлений як 14-й компонент універсального зв'язку знань в їх

ноосферному зв'язку (ноо-зв'язку) як «на глибині» сутнісних знань, так і «на висоті» ноо-реалогнозису в епістемологічному «внутрішньо-зовнішньому» поєднанні, інтеграції та «синтезу-знань» в ноо-знанні. Надалі виникає проблема «універсальності мислення» (А.С.Потапов), що здатне здійснювати «метасистемні переходи» в ментальних процесах (високовимірною мислення – ред.) та «визначення кожного нового рівня управління», «метарівнів мислення» і «управління мисленням» з цих «метарівнів» [63, с.691,685]. З подібним «управлінням мисленням» стає можливим і управління наукою. Для цього потрібна принаймі «чотирьохрівнева схема інтелекта» (В.І.Масліков), що «розширює можливості інтелектуальної обробки інформації», до більш високого рівня – можливості здійснення предикаційного «розрахунку майбутнього» за «універсальною функцією управління» [64, с.450]. Це передбачає перехід («метасистемний перехід» – А.С.Потапов) принаймі до «суперсистем», що здатні здійснювати «процеси самоорганізації», коли «алгоритміка її взаємодії зі зовнішнім середовищем вибудовуються самими елементами», здатними «обмінюватись інформацією з іншими елементами». Це здатність або «відмінні властивості» до «автономності», «взаємозамінюєності» та «оновленості» в «динамічному, плавному заміщенні одних елементів іншими (заміна елементної бази) без зниження якості роботи суперсистеми» [64, с.455]. «Чотирьохрівнева схема інтелекта» дозволяє перейти від «методу проб і помилок» («двохрівнева схема інтелекта»), «нагромадження досвіду» (трьохрівнева схема») до: (1) «розпізнавання автоматизмів» в ментальних актах, (2) «розпізнавання стереотипів» мислення, (3) здійснення «вибору варіантів реакції», (4) прийняття «суперсистемного рішення», (5) здійснення «вибору закінченого (окончатального – по рос.) варіанта реакції», (6) «використання стереотипів», (7) «використання автоматизмів» в ментальних процедурах та інтелектуальних пошуках [там же, с.450,454]. А надалі, при «генезисі інтелектуальних структур» та переході від «стохастичного універсального відображення» до «передвизначеного відображення Універсуму», – це

здійснення «метасистемного переходу» до вищих («вищевимірних» – ред.) «інтелектуальних схем» менталодуховного «пізнання непізнаного», «субстанцій, ще непізнаних людським розумом» [64, с.434,598]. В «інформаційній схемі інтелекта (5-й рівневій), наприклад, пропонується розглядати подібне як «управління активними об'єктами» на основі «детерміністсько-біфуркаційної динаміки (інформаційної «синергодинаміки» – ред.) активних систем». Вони визначаються як «рефлексивні АСУ активними об'єктами» (Є.В.Луценко) [65, с.80,239]. А за нашою «ноосферною схемою інтелекта», «ноо-інтелекта 6-го «інтелектуального рівня» мислення й пізнання – це *управління ноо-реалогнозісом знань, управління ноо-наукою та універсальним ноо-знанням*. Тому «управління наукою» як «наукове самоуправління» і «наукова самоорганізація» також необхідно включити у внутрішню структуру науки і ноо-науки в якості її 15-го структурного компонента. А всі вищемірні і вищевимірні «інтелектуальні компоненти» сучасної науки повинні стати предметом відповідних наукових досліджень на епістемологічних засадах філософії ноо-науки і ноонаукової методології.

В цілісному представленні всієї проблематики – це окреме комплексне і системне монографічне дослідження зі створення *ноо-методології інноваційної науково-дослідної програми*, на базі якої можна здійснювати розробки ноосферних технологій та НТ-програм з розвитку науки і зросту ноо-знань.

Використана література (до рр. 9 – 10)

1. Степин В.С. Теоретическое знание. – М.: 1999. – 502с.
2. Капіца В.Ф. Світоглядна культура і ноосферне світорозуміння. Книга 3.– Кривий Ріг: Видав.центр, 2013. – 592с.
3. Історія філософії /За ред.В.І.Ярошовця/ – К.: Парапан, 2002. – 774с.
4. Целищев В.В., Н.С.Розов, В.О.Лобовиков и др. Интеллектуальные трансформации: феномены и тренды. – Новосибирск: Параллель, 2008. – 167с.
5. Гивишвили Г.В. Темная энергия и сверхсильный антропный принцип // Вопросы философии – 2008, – №3.

6. Гадамер Г.-Г. Истина і метод. Т.П. – К.: «Юніверс», 2000. – 478с.
7. Соколов В. Спиноза Бенедикт//Филсоофская энциклопедия. Т.5, – М.: Изд. «Сов.энциклопедия», 1970. – 740с.
8. Капіца В.Ф. Філософія науки та ноосферно-наукові інновації в мисленні і пізнанні. – Кривий Ріг: Видав.центр, 2016. – 623 с.
9. Мамардашвили М.К. Стрела познання. – М.: Культура, 1996. – 303с.
10. Ясперс К. Психологія світоглядів. – К.: «Юніверс», 2009. – 464с.
11. Куличенко В.В., Черниш А.М. Філософія. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2008. – 576с.
12. Батлер А. Диалектика силы. Онтобья. – М.:Едиториал УРСС, 2005, 2008 – 320с.
13. Попкова Н.В. Антропология техники. – М.: Кн.дом «ЛИБРОКОМ», 2012. – 352с.
14. Попкова Н.В. Техногенное развитие и техносферизация планеты. – М.: ИФРАН, 2004. – 260с.
15. Попкова Н.В. Философия техносферы.– М.: Кн. дом «ЛИБРОКОМ», 2009. – 344с.
16. Рапп Ф. Философия техники. Обзор// Философия техники в ФРГ. – М.: Прогресс, 1989. – с.24-53 (528с).
17. Рополь Г. Техника как противоположность природе// Философия техники в ФРГ. – М.: Прогресс, 1989. – с.203-221 (528с).
18. Рапп Ф. Перспективы философии техники// Философия техники в ФРГ. – М.: Прогресс, 1989. – с.75-89 (528с).
19. Горкхаймер М. Критика інструментального розуму. – К.: ППС. – 2002, 2006. – 282с.
20. Апель К.-О. Трансформація філософії. - К.: Логос, 2001.– 344с.
21. Апель К.-О. Проблема філософського обґрунтування у світі трансцендентальної проблематики мови // Після філософії: кінець чи трансформація? (Упоряд. К. Байнес та інші). – К.: Четверта хвиля. 2000. – 214–256 (432с).

22. Габермас Ю. Філософія як берегиня та інтерпретатор // Після філософії. – К.: Четверта хвиля, 2000. – с.260-279 (432с.).
23. Тейлор Ч. Подолання епістемології// Після філософії: кінець чи трансформація? (Упоряд. К. Байнес та інші). – К.: Четверта хвиля. 2000. – 406-431 (432с).
24. Тейлор Ч. Джерела себе. Творення новочасної ідентичності. – К.: Дух, Літера, 2015. – 690с.
25. Хюбнер К. Критика научного разума. – М.: ИФРАН, 1994. – 382с.
26. Копнин П.В. Гносеологические и логические основания науки. – М.: Наука, 1974.
27. Философия науки. Общие проблемы познания. Методология естественных и гуманитарных наук. – М.: «Прогресс-Традиция», «Флинта». – 2005. – 902с.
28. Ильин В.В. Философия. – М.: Акад.проект, 1999. – 592с.
29. Агацци Э. Переосмысление философии науки сегодня//Вопросы философии. – 2009. – №1. – с.40-52.
30. Лакатос И. Методология исследовательских программ. – М.: «АСТ», 2003. – 380с.
31. Капіца В.Ф. Філософія буття і онтологія ноонауки. – Криви й Ріг: Видав. центр, 2015. – 783с.
32. Акунин Б. – Торговий ряд, декабрь, 2016. – №12 (58) – с.4.
WWW.facebook.com/borisakunin.
33. Делягин М. Кризис человечества: выживет ли Россия в нерусской смуте. – М.: АСТ, Астрель, ВКТ, 2010. – 416с.
34. Дунаев В.Ю., Курганская В.Д. Логическая структура и экзистенциальный смысл философской онтологии. Книга 1. – Алмааты: ИФиП МОН РК, 2010–410с.
35. Шелер М. Проблемы социологии знания. – М.: Инст.общегуманитарных исследований, 2011. – 320с.
36. Черникова И.В. Постнеклассическая наука и философия процесса. – Томск: Том.гос.ун-т, 2007. – 252с.

37. Эволюционная эпистемология. Антология (науч.ред и составитель Е.Н.Князева). М. – СПб: Центр гуманит.исслед., 2012. – 704с.
38. Поппер К.Р. Эволюционная эпистемология//Эволюционная эпистемология. Антология. – М. – СПб: Центр гуманит. исслед., 2012. – с.110-133 (704с.)
39. Фальмер Г. По разные стороны мезокосма// Эволюционная эпистемология. Антология. – М. – СПб: Центр гуманит.исслед., 2012. – с.225-236 (704с.)
40. Эзер Э. Эволюционная эпистемология как самореферентная исследовательская программа в естествознании// Эволюционная эпистемология. Антология. – М. –С Пб: Центр гуманит.исслед., 2012.– с.259-272.
41. Дунаев В.Ю., Курганская В.Д. Логическая структура и экзистенциальный смысл философской онтологии. Книга II. – Алмааты: ИФиП МОН РК, 2010. – 384с.
42. Новые методы и решения фундаментальных проблем социальной философии: синергийная антропология (Пред.редколлегии С.С.Хоружий). – Казань: Познание, Инст.синергийной антропологии. – 2008. – 552с.
43. Тарнас Р. История западного мышления. – М.: Наука,1995. – 444с.
44. Капіца В.Ф. Онтологічні виміри буття і філософія онтогенезису. – Кривий Ріг: Видав.цент, 2012. – 491с.
45. Bohm D. Fragmentation and wholeness in religion and in science//Zygon, Chicago, 1985, V.20. – №2, p.125 – 133.
46. Юнг К. Человек и его символы. – М.: АСТ, 1997.
47. Юнг К. Синхронистичность. – М.: АСТ, 1997.
48. Юнг К. Психологические типы. – М.: АСТ, 1966. – 713с.
49. Jantsch E. The self-organizing Universe: Scientific and human implication of the emerging paradigm of evolution. – Oxford,1980 – 343p.
50. Гибсон Дж. Экологический подход к зрительному восприятию. – М.: Наука, 1988.
51. Поппер К. Логика научного исследования. – М.: Изд. «Республика», 2005. – 447с.
52. Микешина Л.А. Философия познания. – М.: Прогресс-Традиция, 2002.

53. Денисов С.Ф., Дмитриева Л.М. Естественные и технические науки в мире культуры. – Омск: Изд. ОмГУ, 1997. – 448с.
54. Пригожин И., Стенгерс И. Порядок из Хаоса. – М.: Наука, 1986.
55. Плеснер Х. Ступени органического в человеке. – М.: Росс.полит. энциклопедия (РОСПЭН), 2004. – 368.
56. Бак Пер. Как работает природа: теория самоорганизованной критичности. – М.: УРСС, Кн. дом «Либриком», 2013. – 276с.
57. Левинас Э. Избранное: Тотальность и Бесконечность. – М., СПб: Университ.книга, 2000. – 416с.
58. Капіца В.Ф. Творча самореалізація та успіх у професійній діяльності. – Кривий Ріг: Видав.центр, 2015. – 745с.
59. Грейсмас А.Ж., Фонтаний Ж. Семиотика страстей. – М.: Изд.ЛКИ, 2007. – 336с.
60. Капіца В.Ф. Гносеологічні перетворення знання і ноуменальне пізнання. – Кривий Ріг, Видав.центр, 2011. – 387с.
61. Рикер П. Путь признания. – М.: ИФ РАН, РОСПЭН, 2010. – 268с.
62. Рікер П. Идеология та утопия. – К.: Дух і Літера, 2005. – 386с.
63. Потапов А.С. Искусственный интеллект и универсальное мышление. – СПб: Политехника, 2002. – 701с.
64. Масликов В.И. Универсум. Общая теория управления. – М.: «ТД Алгоритм», 2015. – 700с.
65. Луценко Е.В. Автоматизированный системно-когнитивный анализ в управлении активными объектами. – Краснодар: КубГАУ, 2002. – 605с.
66. Философская энциклопедия./ В.Паули. – М.: «Сов.энциклоп.», т.4., 1967. – 591с.

Висновки

Проведене монографічне дослідження є продовженням попередніх науково-дослідних розробок і тому вони органічно пов'язані. Якщо в перших двох монографіях виявлявся характер ноосферно-наукових інновацій, вони нормативно приводились до єдиних стандартів наукової раціональності, а сама наука розглядалась як ноосфера інноваційного мислення і пізнання, то в третій книзі були розроблені єдині засади ноосферної методології і ноо-епістемології інноваційного мислення і пізнання, безперервного зросту знань за створеним Ноосферним проектом розвитку ноо-науки і ноосферних технологій. Це відкриває можливість розробки інноваційних дослідних програм на засадах ноо-науки і ноосферно-технологічного НТ-програмування у напрямі генерування ноо-знань і ноо-технологій, створення ноосферних науково-технологічних комплексів (НТК) і НТК – ноосферополісів фундаментального і прикладного значення. Тому і висновки, котрі можна зробити на основі проведеного монографічного дослідження, мають як методологічно-фундаментальний, так і технологічно-прикладний характер. Серед них можна виділити наступні основні, котрі дозволять продовжити і завершити цей тематичний комплекс наукових досліджень.

Перший з подібних висновків – це реальна можливість здійснення креативного синтезу древнього і сучасного знання на основі розроблених стандартів наукової раціональності. Провідне значення тут мають стандарти раціональності, котрі дозволяють здійснити трансформативну реконструкцію знання, досягти його креативно-синтезуючого опредмечення та «онтологізації» в ноосферно-епістемологічному реалогнозисі (за 4 – 5-м стандартами наукової раціональності). Це дозволяє представити наукову реальність в якості епістесфери і ноосфери інноваційного мислення і ноо-пізнання, де можна налагодити *процеси ноосферогенезису суцього*, його менталізацію та перетворення *в менталізоване суцезнання через універсальний нософерний зв'язок* і дію ноо-фактора в єдиному Універсумі ноо-знань. В антроповимірі –

це «суб'єктосфера» творчих особистостей як ноо-суб'єктів, котрі здатні здійснити ноо-зв'язок різнорівневих та різновимірних реальностей, застосувавши свої ментальні ноо-здібності.

В другому висновку якраз і стверджується можливість розвитку високорівневої свідомості ноо-суб'єктів, багатовимірного ноо-мислення, що відкриває «ноосферні канали» для отримання вищого знання і здійснення ноосферного пізнання на методологічних засадах ноо-науки. Подібний ноо-пізнавальний процес фіксується в єдиних метареальнісних координатах МЄРКОНЕ-АНБ методами мнталодуховного креативного синтезу (МКДС) в ментало-польовому режимі оперування реальністю через періодично-фазові ПФ-синергопереходи. Останні мають інформаційно-синергетичний характер і виявляють духовну синергію в дії ноо-фактора за МКДС-методологією трансформативної реконструкції дійсності. Вона «відкривається» як епістемологічна реальність з ноосферною номонологією єдиного «епістемологічного руху» знань, щой фіксується ноо-ментальною здібністю творчих суб'єктів через формування цілісних ноосів інформаційно-семантичних паттернів, інформаційно-семіотичних матриць і цілісних ноосів ноосферних знань.

Подібне обгрунтовується у третьому висновку. В ньому стверджується можливість утворення **духовно-тензорних ноосів «напружених духопроявлень»** та оперування ними як ментально-напруженими модуляціями та інформаційно-ментальними імпульсами, конфігурованих в конструктах «тензометричних ноосів». Це представляє собою «ноосферну фракталізацію» знань, що приймає вигляд «тензорних конструкторам», котрі конфігуруються в функціоналі «інноваційного праксіса» їх практичного використання в якості активних ноо-об'єктів. Саме з цим пов'язана менталодуховна дія ноо-фактора як операційного «функціонального нооса», котрий «онтологізує» дійсність за ноосферним проектом реальнісної метакоординації і врівноважуючої самоорганізації в збалансованих ноо-

процесах єдинопольвої реальності (нашого «субсвіту»). Подібне відбувається в онтологічному зв'язку з програмуючими субстантивами онтичної протореальності (субстанційної) та ейдетичними актосутностями абсолютнісної первореальності (як «квазіреальності» без фізичних параметрів). Зі встановленням подібного духоментального механізму генерації знань, його функціонування через ноосферне мислення і ноо-пізнання здійснюється «онтологізація» ноосфери, на основі чого можна стверджувати, що онтологічне утворення наукової реальності предстає у модусі епістемологічної реальності ноосферних знань. Це *епістесфера ноо-знань та епістесферний ноо-реалогнозис безперервного зросту знань*, котрі оперуються в якості активних об'єктів онтологічного ноо-реалогнозиса як ареала операційної дії творчих суб'єктів.

З цим можна зробити четвертий висновок проведеного монографічного дослідження. А саме – можливість створити ноосферну епістемологію та інноваційно-ноосферну методологію представлення знання та здійснення пізнання на засадах ноо-науки. На підґрунті ноо-епістемології суттєво розширюється та поглиблюється базис суцезнань, можливості виявлення і розпізнавання родового і видового суцезнання, його представлення в якості родовидового «реалознання» в їх родовидовому зв'язку та референтній дії ноо-фактора у напрямі актуалізації ноосфери знань. Подібне відбувається через «епістемологічний рух» знань у його родовидовій детермінації і ноосферно-науковій релізації самопродукуючого зросту знань та поглиблення його сутнісних основ і підвалин – і це є п'ятий висновок здійсненого монографічного дослідження.

Шостий висновок стосується типологізації та класифікації знань у структуроутвореннях і різних класах науки в якості ноо-знання. Це дозволяє побудувати *номологію епістемологічного руху знань* за номосами внутрішнього розвитку самої науки у її вищому модусі ноо-науки. Це здійснюється в епістесфері наукової реальності, котра подібним чином

перетворюється на епістемологічний реалогнозис ноо-знань. А в такому тренді відкривається можливість структурного розвитку самої науки за номнологією зросту знань шляхом їх продукування в розроблених науково-дослідних програмах.

У сьомому висновку стверджується, що розвиток науки в тренді її ноонаукового становлення відбувається через її внутрішні структурні компоненти. А саме – поглиблення підвалин науки та винайдення її нових першоджерел, розвитку понять (понятійний розвиток науки) і встановлення нових законів, розробка нових наукових теорій та продукування інноваційних наукових ідей, вдосконалення логіки і наукового дискурсу (перехід на багатозначну дискурс-логіку і металогіку), розширення топології науки та програмований розвиток на основі інноваційних науково-дослідних програм, створення і впровадження інновацій, управління наукою, розробка її інформаційного контексту та універсальної бази знань, створення ноосферної методології та епістемології, а з цим – базисних засад ноонауки. На підґрунті ноо-науки вищеозначені структурні компоненти можна представити *в їх динамиці як «рух ідей і знань»*. Подібне здійснюється в метамасштабі всезагального і всеєднісного онтогносеологічного та епістемологічного руху, а в «операційному форматі» управління знаннями – в ноо-реалогнозисі репрезентованих ноосферних знань в якості активних «епістемологічних об'єктів».

Перспективні напрями досліджень даної проблеми стосуються 3-х основних стратегій, що зорієнтовані на реалізацію отриманих результатів. Це: (1) створення ноосферної науково-дослідної програми з розробки ноо-технологій (НТ) на основі відповідного НТ-програмування; (2) типологія і класифікація ноо-технологій (включаючи ноо-кібернетичні технології – НКТ) та їх номіналізація за основними «операційними лініями» багатовекторного «поліверсійного» розвитку; (3) реалізація НКТ в якості «інноваційних практисів», що представлені у відповідних ноосферних проектах». Це

Ноо-технопарки, котрі створюються на базисній основі науково-технічних комплексів (НТК) таких як: НТК «Ноосферополіс», Ноо-технопарк з розробки «енактивних ноо-технологій», НТК з розвитку ноо-науки (фундаментальних і прикладних досліджень), НТК «Ноо-освіта» з налагодженням «праксіологічного виробництва» ноо-діяльностей та «ебілітивного виробництва» з підготовки спеціалістів з ноо-ментальними операційними здатностями. Все це і буде представлено у 4-й книзі даної серії.

Науково-навчальне видання
Капіца Володимир Федорович

**ФІЛОСОФІЯ НАУКИ:
ІННОВАЦІЙНА МЕТОДОЛОГІЯ ТА ЕПІСТЕМОЛОГІЯ
НООСФЕРНОГО ЗРОСТУ ЗНАНЬ**

Монографія
Книга 3

Видавничий центр ДВНЗ «КНУ»

В.о. директора О.В.Соломенний

Комп'ютерний набір та верстка В.В.Васильченко

Підписано до друку 25.04.2018

Формат 60/84 1/32. Папір офсетний

Ум.друк.арк. 40 Обл.вид.арк. 731

Тираж 300 прим.

Видавничий центр ДВНЗ

«Криворізький національний університет»

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

ДК № 4328 від 24.05.2012р.

Вул. В.Матусевича,11, Кривий Ріг, 50027

Тел.: 409-17-23

Друкарня СПД Щербенок С.Г.

Свідоцтво ДП №126-р від 12.10.2004

Вул. Рокосовського,5/3, Кривий Ріг, 50027

(0564) 92-20-77